OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. K 928 N21K Vol. III

Name of Book

Name of Author

UNIVERSAL LIBRARY

OU_198723

UNIVERSAL LIBRARY

11—28-4-81—10,000.

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Accession No.

k should be returned on or before the date last marked below

21 OCT 1983

Text Book

KARNATAKA KAVI CHARITE

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ

Volume III

(18th and 19th Centuries)

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ

(18ನೆಯ ಮತ್ತು 19ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳು)

BY

Praktana Vimarsa Vichakshana, Rao Bahadur

R. NARASIMHACHARYA, M.A., M.R.A.S.,

Honorary Correspondent of the Government of India
Archaeological Department
Director of Archaeological Researches in Mysore (Retd.)

Author of

Karnataka-Kavi-Charite, Volumes I and II, Sasanapadyamanjari, Nitimanjari Parts I and II, Nagegadalu, Nitivakyamanjari, Etc.

BANGALORE
PRINTED AT S. L. N. PRESS

1929

[Copyright Registered]

[Price Rs. 4.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳಾದ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹಾದುರ್

ಜಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ಐ., ಜಿ. ಬಿ. ಇ.

Dedicated

By Gracious Permission

to

His Highness

Sri Krishna Raja Odeyar Bahadur

G.C.S.I., G.B.E.,

Maharaja of Mysore

ಈ ಸಂಪುಟವು

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳಾದ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹಾದುರ್

ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್.ಐ., ಜಿ.ಬಿ.ಇ.,

ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ

ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು

ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶ ವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹಾದುರ್

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ.,ಎಂ.ಆರ್.ಎ.ಎಸ್.

CONTENTS.

I. ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

—:o:—

I. Alphabetical List of Poets.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ ಹೆಸರುಗಳು.

* ಈ ಗುರುತಿರುವ ಕವಿಗಳು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗಸೋಂಕಿದಲಿಂಗ ತಂದೆ	ಸು. 1160	354
ಅಂಬಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	218
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಸು. 1160	360
ಅಣತಿಯಚಂದಯ್ಯ	ಸು. 1160	351
ಅನಂತಕವಿ	ಸು. 1780	142
ಅನಂತದೇವ		360
ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	227
ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	230
ಅನಾಮಿಕನಾಚಯ್ಯ	ಸು. 1160	352
ಅಪರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1850	198
ಎಚ್. ಅಪ್ಪಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	231
ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಸು. 1705	1
ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1750	96
ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟ	19 ಶ.	228
ಅಭಿನವಜನಾರ್ದನದಾಸ	ಸು. 1800	258
ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ	ಸು. 1760	115
ಅಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ಅರಮನೆ ನಾಟಕದ ಸುಬ್ಬರಾಯ	19 ಶ.	236
ಅರಮನೆ ಮರಿಸಟ್ಟಿ	19 ಶ.	236
ಅರಮನೆಯ ಹೂವಿನ ಶಿವಲಿಂಗದೇವ	19 ಶ.	237
ಅವಧೂತಶಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1750	97
ಅವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ	ಸು. 1160	337
ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	291
ಅಹಂಕಾರಭೀಮಯ್ಯ		360
ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ	1823-1874	195
ಎ. ಆನಂದರಾಯ	19 ಶ.	225
ಆರ್ಯಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1850	198
ಆರೋಗ್ಯಂಪಿಳ್ಳೆ	19 ಶ	234
ಇಡಗೂರು ರುದ್ರಕವಿ	19 ಶ.	226
ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು		338

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯ ಸ್ವಾಮಿ	1720	251
ಉದ್ದಂಡ	ಸು. 1700	388
ಉದ್ದಾನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದೇವ	ಸು. 1760	62
ಉರಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ	ಸು 1160	337
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುತ್ತಣ್ಣ	ಸು. 1750	102
ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟ ರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ.	222,396
ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾಜಿ ರಾಯ	19 ಶ.	237
ಏಕಾಂತದರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	360
ಏರಶೇಷ	ಸು. 1800	160
ಒಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ	ಸು 1160	339
ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತ ಮಲ್ಲೇಶ	ಸು. 1600	380
ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ	ಸು. 1500	359
ಕದಿರಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವ್ವೆ	ಸು. 1160	360
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ		360
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	360
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮಮ್ಮ	ಸು. 1160	360
ಕನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ	ಸು. 1160	360
ಕಪ್ಪಿನಿ	ಸು. 1800	159
ಕಮಲ ಪಂಡಿತ	1866	210
ಕರಸ್ಥಲದನಾಗಿದೇವ	ಸು. 1430	241
ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣ	ಸು. 1430	362
ಎಫ್. ಆರ್. ಕರಿ ಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ	235
ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರ		363
ಕರುಳ ಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು 1160	344
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	ಸು 1160	335
ಕವಿಚೆನ್ನ	ಸು. 1750	254
ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿದ್ಧ	ಸು. 1800	157
ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜ	ಸು. 1740	40
ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ	ಸು 1725	28,359
ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ		360
ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ	ಸು. 1500	357
ಕಾಶೀರಾಮ	ಸು. 1750	102
ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1160	342,360
ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1180	355
ಕಾಳಲಿಂಗ	ಸು. 1500	359
ಕ್ಯಾಂಬಲ್	19 ಶ.	240
ಕಿಟಲ್	19 ಶ	240
ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	338
ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	360
ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ	19 ಶ.	395
ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
ಕುಂಡಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	214
ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ		360
ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ		380

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	ಸು. 1860	260
ಕೃಷ್ಣಮನಾಯುಡು	19 ಶ.	235
ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾಪುರ	19 ಶ.	394
ಸೋ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	232
ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾಪೂರಾವ್	19 ಶ.	230
ಕಂಪಯ್ಯ	ಸು 1750	153
ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ	1823	183
ಕೆರಲ್	19 ಶ.	240
ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	231
ಕೇದಾರಗುರು	ಸು. 1500	358
ಕೇರಿ	19 ಶ	240
ಕೇಶವ	ಸು. 1750	72
ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ		360
ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋಮವ್ವೆ	ಸು. 1160	3 2
ಕೋನಯ್ಯ	ಸು. 1750	67
ಗಂಗ	ಸು 1750	101
ಗಂಗಮ್ಮ		360
ಗಂಗಾಧರಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ	ಸು. 1870	212
ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ	ಸು. 1160	360
ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ	ಸು. 1160	378
ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	221
ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ	ಸು 1160	348
ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ	ಸು 1160	345
ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ	19 ಶ.	221
ಗುಂಡೋಕೃಷ್ಣಚುರುಮುರಿ	19 ಶ.	230
ಗುಡ್ಡವ್ವೆ	ಸು. 1490	355
ಗುರುಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1800	195
ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು. 1775	138
ಗುರುಬಸವಾರೂಢ		562
ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ ಮೋಹರೆ	19 ಶ.	306
ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	19 ಶ.	237
ಗುರುವ	ಸು. 1700	248
ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪ	ಸು 1750	165
ಗುಲವಾಡಿವೆಂಕಟರಾಯ	19 ಶ.	395
ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ.	392
ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಯ್ಯ	ಸು 1830	181
ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ	ಸು. 1160	340
ಗೊರೂರು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	220
ಗೋಡಪಲ್ಲಿ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು 1750	68
ಗೋಪಾಲರಾಜ	ಸು. 1740	63
ಗೋಪ ಆರ್ಯಮಿತ್ರ	ಸು. 1750	90
ಗೋರಕ್ಷ	ಸು. 1160	355
ಘನಮಠದಾರ್ಯ	ಸು. 1830	259
ಘನಲಿಂಗದೇವ	ಸು. 1400	356

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	19 ಶ	398
ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವಿ	ಸು. 1750	99
ಚಂದ್ರಧೀಮಕವಿ	ಸು. 1750	96
ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226
ಚಂದ್ರಸಾಗರ ವರ್ಣಿ	1810	164, 259
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	1815	180
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು. 1160	338
ಚಿದಾನಂದ	ಸು. 1725	36
ಚಿದಾನಂದ	ಸು 1675	247
ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ	ಸು 1750	76
ಚಿನ್ಮಯ	ಸು. 1750	256
ಚೆನ್ನ ದಣ್ಣಾಯಕ		362
ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಅಹೋಬಲದಾಸ	19 ಶ.	238
ಚೆನ್ನಪ್ಪ	ಸು. 1750	85
ಚೆನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ	19 ಶ.	233
ಚೆನ್ನಬಸವಶಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1750	95
ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1720	12
ಚೆನ್ನರಾಜಪ್ಪ	ಸು. 1750	93
ಚೆನ್ನವೀರಗೌಡ	ಸು. 1800	181
ಸಿ. ಆರ್. ಚೆಲ್ಲಮ್ಮ	19 ಶ.	219
ಚೆಲುವ	ಸು. 1725	30
ಚೆಲುವಾಂಬೆ	ಸು. 1725	22
ಜಕ್ಕಣಾಮಾತ್ಯ	ಸು 1760	* 95
ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ	ಸು. 1775	137, 320
ಎಲ್. ಜಯರಾಯ ಬಿ.ಎ	19 ಶ.	281
ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	221
ಜಾಯೇಂದ್ರ	1734	38, 327
ಜೇಗ್ಲರ್	19 ಶ	240
ಜೆಟರ್	19 ಶ	240
ಜೋದರಮಾಯಣ್ಣ	ಸು. 1160	340
ಡಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	335
ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು 1160	341
ತಮ್ಮಯ್ಯಕವಿ	1834	189
ತರಳಬರಪತಿ	ಸು. 1750	97
ತಳವಾರಕಾಮಿದೇವ	ಸು. 1160	346
ತಿಪ್ಪಯಾರ್ಯ	ಸು 1750	100, 329
ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ	ಸು. 1750	102
ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯ	ಸು 1750	74
ತ್ರಿಭುವನ ತಾತ	ಸು 1165	375
ತುಂಬಳಬೀಡು ಪರ್ವತಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ತುಂಬಿನಕಟ್ಟಿ ಗುರುರಾಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	229
ತುಳಸೀಬಾಯಿ	19 ಶ.	313
ತೆಲುಗೇಶಮಸಣಯ್ಯ	ಸು. 1160	347, 360
ದಶಗಣಸಿಂಗಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	352
ದಸರಯ್ಯ	ಸು. 1160	343
ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	3

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ದಾನಪ್ಪಾರ್ಯ	ಸು. 1550	342
ಬಿ. ಎನ್. ದಾಸಪ್ಪ ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	238
ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತಗಳು		153
ದಾಸೋಹದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	337
ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಕಟಕವಿ	19 ಶ.	229
ದೇಪ	ಸು. 1725	37
ದೇವ	ಸು. 1725	31
ದೇವಚಂದ್ರ	1770-1841	147
ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ	1841	198
ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ	228
ಧಾರಾಪುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದಾಸ	19 ಶ.	225
ಧೋಂಡೋನರಸಿಂಹ ಮುಳಬಾಗಿಲು	19 ಶ.	220
ನಂಜನಗೂಡು ಅನಂತ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19ಶ.	218
ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	220
ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1600	379
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1750	100,329
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1860	206,331
ಎಚ್. ವಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.	19 ಶ.	235
ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ	ಸು.1860	208,331
ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	223
ನಂದಪ್ಪ	ಸು. 1850	198
ನಂದಳಿಗೆಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪ	19 ಶ.	210
ನಂದಿನಾಥ	1745	64
ನಕಲಿಶ್ಯಾಮರಾಯ	19 ಶ.	217
ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ	1718	4
ನರಸಿಂಗರಾಯ	19 ಶ	234
ನರಸಿಂಹಪೌರಾಣಿಕ	19ಶ	231
ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ	19 ಶ.	231
ಎನ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ	234
ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ	19ಶ	218
ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ	232
ನಾರಸಿಂಹ	ಸು. 1800	153
ನಾರಸಿಂಹ	1768	120
ನಾರಾಯಣ	ಸು. 1500	241
ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ ಬಿ.ಎ.,ಬಿ.ಎಲ್.	19 ಶ.	233
ನ್ಯಾಪತಿಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ	ಸು. 1860	207
ನಿಜಗುಣದೇವ	ಸು.1160	335
ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ	ಸು. 1650	245
ನಿಜಲಿಂಗಾರಾಧ್ಯ	ಸು. 1800	166
ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1725	36

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ನಿರಂಜನದೇವ		360
ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ	1700	257
ನಿರಂಜನಾರ್ಯ	ಸು. 1750	109
ನಿರಾಲಂಬದೇವ		360
ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ	ಸು. 1725	28,327
ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1500	358
ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ	ಸು. 1750	107
ನೀಲಲೋಚನೆ	ಸು. 1160	361
ನೀಲಾಂಬಿಕೆ	ಸು. 1160	361
ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	219
ನೂರೊಂದ	ಸು. 1740	47
? ನೈರಕ್ಷರ ಸುಕುಕ್ಷಿ	ಸು. 1750	110
ಜೆ. ಜೆ. ನೊರೋನ	19 ಶ.	234
ಪಂಗನಾಮದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1750	59
ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ		361
ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	1600	390
ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ	ಸು. 1725	25
ಪಡಿಹಾರಿ ಬಸವಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ಪದ್ಮನಾಭ	1750	66
ಪದ್ಮನಾಭ ಮಹಾರಾಜ	ಸು. 1880	213
ಪದ್ಮರಾಜ	ಸು. 1750	100
ಪದ್ಮರಾಜ	1792	145
ಪರಮದೇವ	1777	110

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಪರ್ವತನಾಥ		361
ಪ್ರಸಾದಿ ಭೋಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	336
ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ಪಾಂಡುರಂಗಚಿಂತಾಮಣಿ ಪೇಟಕರ	19 ಶ.	235
ಪಾಂಡುರಂಗಯ್ಯ	19 ಶ.	232
ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	19 ಶ.	393
ಪಾಪಣ್ಣ	1748	66
ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ		361
ಪೂರ್ಣಾಂತರಂಗ ಯೋಗಿ	ಸು. 1750	257
ಫರಾರೆ ದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1700	359
ಬಟ್ಟರಬೆಟ್ಟು ಆನಂದರಾಯ	19 ಶ.	393
ಬಟ್ಟೂರು ರಂಗ	ಸು. 1760	88
ಬಸಪ್ಪಾರ್ಯ	ಸು. 1650	247
ಬಸವಕವಿ	1887	214
ಬಸವಣ್ಣಕವಿ	19 ಶ.	257
ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	217
ಜೆ. ಬಸವಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	234
ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು. 1830	259
ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು. 1800	182
ಬಸವೇಶ	ಸು. 1600	241
ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಭಟ್ಟ	19 ಶ.	227
ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಸು. 1160	345

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಬ್ರಹ್ಮ	ಸು 1750	86
ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ	ಸು 1800	151
ಬಾಗಲೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ	19 ಶ.	222
ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ	ಸು. 1160	342
ಬಾಪು ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	235
ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	353
ಬಾಲವೈದ್ಯದ ಚೆಲುವ	ಸು. 1715	5
ಬಾಹೂರಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	336
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	238
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ	19 ಶ.	221
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ		361
ಬೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ	19 ಶ.	393
ಬೇಟೆರಾಯ	ಸು. 1750	97
ಬೊಂತಲದೇವಿ	ಸು. 1160	350
ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ	ಸು. 1725	36
ಬೊಕ್ಕಸದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1740	56
ಬೊಮ್ಮಲಾಟಂ ವೀರಭಟ್ಟರ ಶಾಮಣ್ಣ	19 ಶ.	239
ಬೋಳಾರಬಾಬುರಾಯ	19 ಶ.	395
ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	19 ಶ.	232,396
ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇವಯ್ಯ	19 ಶ.	396
ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ		361
ಭಾಗಣದಾಸ	ಸು. 1750	59
ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ	19 ಶ.	228
ಭಾಗವತ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ	1869	260
ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯ	19 ಶ.	395
*ಭಾಸ್ಕರ	1127	372
*ಭಾಸ್ಕರ	1186	375
ಭಾಸ್ಕರ ಕವಿ	19 ಶ.	230
ಭಾಳಾಕ್ಷ	ಸು 1800	132
ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ	19 ಶ.	232
ಭೂವಿಜಾಶಕವಿ	1883	218
ಭೋಗಣ್ಣ		361
ಮಂಜಯ್ಯದಾಸ	19 ಶ.	229
ಮದ್ದಗಿರಿ ನಂಜಪ್ಪ	ಸು. 1840	192
ಮಧ್ವದಾಸ	ಸು 1800	153
ಮಧುರ	1410	376
*ಮಧುಸೂದನದೇವ	1148	373
ಮರುಳುದೇವ	ಸು. 1160	342
ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಚಿಕ್ಕದೇವಯ್ಯ		361

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಸು. 1160	353
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕವಿ	1593	380
ಮಸಣಮ್ಮ	ಸು. 1600	366
ಮುಹಮೂರ್ತಿ	1772	134
ಮಹಾಂತದೇಶಿಕ	19 ಶ.	222
ಮಹಾದೇವ	ಸು. 1726	31
ಮಹಾದೇವ	1870	210
ಮಹಾದೇವಿ	ಸು. 1160	335
ಮಹಾದೇವಿ		361
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ		81,219,328
ಮಹೀಪತಿಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1650	246
ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1160	343
ಮಾನವಮಧುರದಾಸ	ಸು. 1780	144
ಮಾನವಿ ವೀರಪ್ಪ	1851	198
ಮಾವನೂರು ಚೆನ್ನಬಸವ	1840	190
ಮಿಂಡಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	345
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಮುದ್ದುಕವಿ	19 ಶ.	239
ಮುದ್ದಣ್ಣ		84,219,328
ಮುಮ್ಮಸಂಗಮುನಿ	ಸು. 1800	258
ಮುಮ್ಮಡಿಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ	ಸು. 1700	249
ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ	1794-1868	172,338
ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ		61
ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ.	395
ಮೂಲಿಕೆವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ	392
ಮೇದರಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಮೇಬನ್	19 ಶ.	240
ಮೇಲ. ಗೋಟಿರಾಜಮ್ಮ	19 ಶ	236
ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಮೈಸೂರು ವೇದಾಂತ ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ	236
ಮೊದಿಯುರುದ್ರ	1737	39
ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್	19 ಶ.	240
ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ಮೋಹನದಾಸ	ಸು. 1750	60
ಮೌಕ್ತಿಕ ಸಂಗಯ್ಯ		361
ಯಜಮಾನಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ	19 ಶ	227
ಯರಗಂಬಳಿಸಿದ್ಧಲಿಂಗ	ಸು. 1750	87
ಯಾದವ	ಸು. 1800	157,390
ಯೋಗಾನಂದ	ಸು. 1750	106
ರಂಗಬಲಿದದಾಸ	19 ಶ.	233
ರಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1750	37
ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ	1840	187
ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1800	158
ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು 1160	348
ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	214
ರಟ್ಟಡ ರಾಚಯ್ಯ		311
ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	282

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1650	385
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹಣುಮಂತ ಕೊಪ್ಪಳಕರ್, ಬಿ.ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.	19 ಶ.	39
ರಾಜರಾಜ	ಸು. 1860	278
ರಾಜಾದಿತ್ಯ	ಸು 1190	376
ರಾಜಾಪಾರ್ಟ್ ಸೂರಿಬೆಲೆ ಬಿ. ಶಾಮರಾಯ	19 ಶ.	238
ರಾಮ	ಸು. 1750	99
ರಾಮಕವಿ	ಸು. 1725	27
ರಾಮಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1800	156
ರಾಮಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	1808	164
ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಯೋಗಿ	ಸು 1840	193
ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮರಾಯ	19 ಶ.	229
ರಾಮಸೂರಿ	ಸು. 1750	94
ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯ	1722	14
ರಾಯವೇಲೂರು ಶರಕೋಪದಾಸ	19 ಶ.	234
ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ	ಸು. 1160	345
ರೀವ್	19 ಶ.	240
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು. 1600	245
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು 1750	257
ರೆಮ್ಮವ್ವೆ	ಸು. 1160	351
ರೇಕಮ್ಮ	ಸು. 1600	358
ರೇಚವ್ವೆ	ಸು. 1160	351
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ	1723	15
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಂಡಿತ	ಸು 1775	140
ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯ ಬಿ.ಎ.	19 ಶ	395
ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1800	155
ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ	ಸು. 1160	361
ಲಿಂಗ	ಸು. 1850	197
ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ಲಿಂಗಾವಧೂತ		362
ಲೋಕನಾಥಕವಿ	19 ಶ.	227
ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು 1775	139
ಎಸ್. ವರದರಾಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	396
ವರದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	357
ವರದೇಂದ್ರ	1774	138
ವರ್ಧಮಾನ	ಸು. 1650	247
ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ	1759	114
ವಲ್ಲಭ ಮಹಲಿಂಗಶೆಟ್ಟಿ	19 ಶ	394
ವಾಸುದೇವ	19 ಶ.	239
ಟಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ	19 ಶ.	234
ವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸ	ಸು 1775	139
ವಿಜಯರಾಯ	ಸು. 1725	29
? ವಿಠಲ	1751	111
ವಿಠಲದಾಸ	ಸು. 1780	115

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	289
ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	395
ವಿಮಲಾನಂದ	ಸು. 1686	248
ವಿರಕ್ತದೇವ	1803	381
ವಿರಕ್ತಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ	ಸು. 1750	87
ವಿರುಪಣಯ್ಯ	ಸು. 1750	255
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪಂಡಿತ	19 ಶ.	236
ವಿಶ್F	19 ಶ.	240
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ	19 ಶ.	238
ವಿಷ್ಣುಕವಿ	19 ಶ.	230
ವಿಷ್ಣುದಾಸ	19 ಶ.	239
ವೀಗಲ್	19 ಶ.	240
ವೀರಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ	ಸು 1160	353
ವೀರಚಂದ		361
ವೀರಣಾರ್ಯ	ಸು 1650	383
ವೀರನಗೆರೆಪುಟ್ಟಣ್ಣ	19 ಶ.	220
ವೀರಪ್ಪಾರಾಧ್ಯ	19 ಶ.	222
ವೀರಮ್ಮ	ಸು 1160	344
ಎಂ. ವೀರಮುದ್ದಯ್ಯ	19 ಶ.	230
ವೀರರಾಜ	ಸು. 1720	9
ವೀರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1860	208
ವೆಂಕ	ಸು. 1800	162
ವೆಂಕಕವಿ	1825	184
ವೆಂಕಟ	19 ಶ.	239

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವೆಂಕಟಕವಿ	ಸು. 1750	91
ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ	1834	189
ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1750	256
ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1780	144
ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ	19 ಶ.	229
ವೆಂಕಟರಂಗೋಕಟ್ಟಿ	19 ಶ.	224
ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ	19 ಶ.	229
ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ	1857	205
ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394
ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	1823	182
ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ	ಸು 1875	213, 223
ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ	19 ಶ.	233
ಆರ್. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.	19 ಶ.	236
ವೆಂಕಟಾಚಲಂ	19 ಶ.	238
ವೆಂಕಟಾಚಲಪಂಡಿತ	19 ಶ.	227
ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ	19 ಶ.	223
ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	223
ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಶಾಮರಾಯ	19 ಶ.	228
ವೆಂಕಟೇಶ	ಸು. 1740	50
ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ	1830	184
ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226
ವೆಂಕಾಮಾತ್ಯ	ಸು. 1770	129

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವೇಣುಗೋಪಾಲ ದಾಸ	ಸು. 1750	59
ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ		361
ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	1861	198
ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	347
? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಕ್ತ	1716	4
ಶಂಕರಕವಿ	1763	115
ಶಂಕರಕವಿ	19 ಶ.	230
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ	ಸು 1160	361
ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394
ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ		361
ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ	ಸು. 1800	258
ಶಾಂತಕವಿ	19 ಶ.	241
ಶಾಂತರಾಜಪಂಡಿತ	1820	181
ಶಾಂತರಾಮ		361
ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ	ಸು. 1650	381
ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ		361
ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1700	387
ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ	1755	113
ಶಾಂತಿಬಾಯಿ	19 ಶ.	232
ಶಾನುಬೋಗವೆಂಕಟ ರಮಣಯ್ಯ	ಸು. 1790	144
ಶಾಮರಾವ್ ವಿಠಲ ಕಾಯಕಿಣಿ	19 ಶ	232
ಶಾಮಾಬ್ಬೆ	18 ಶ.	236
ಶಾರ್ದೂಲಸಂಗಯ್ಯ		361

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಶಾಲ್ಯದಕೃಷ್ಣ ರಾಜ	1748-1776	192
ಶಾಬಿಚೆನ್ನಬಸವ	ಸು. 1800	163
ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ	19 ಶ	231
ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ಶಿವಪೂಜೆಯಭೀಮಯ್ಯ		361
ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1750	254
ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1800	161
ಶಿವರಾಮ	ಸು. 1766	119
ಶಿವರುದ್ರಸೋಮಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ	19 ಶ.	226
ಶಿವಾನಂದದೇವ		361
ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿ	1889	372
ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ	ಸು. 1800	151, 330
ಶ್ರೀನಿವಾಸ	ಸು. 1830	187
ಶ್ರೀನಿವಾಸ	1871	212
ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	1812	170
ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	230
ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	237
ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	222
ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂ ಗಾರ್. ಎಂ. ಎ.	19 ಶ.	224
ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ	19 ಶ.	304
ಕೆ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯ	19 ಶ.	231

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಎಂ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ	393
ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	231
ಶ್ರೀಪತಿದಾಸ	ಸು. 1800	172
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1830	188
ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಚುರಮುರಿ	19 ಶ.	228
ಶೇಷದಾಸ	19 ಶ.	239
ಶೇಷದಾಸಾಚಾರ್ಯಆದ್ಯ	19 ಶ.	394
ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	229
ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಲ್.ಎ.ಜಿ.	19 ಶ.	238
ಶೇಷೋಜನಾರ್ದನ ಕೊಣ್ಣೂರ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	238
ಷಡಕ್ಷರದೇವ	1655	386
ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ		362
ಸಂಗನಬಸವಪ್ಪ	ಸು 1750	61
ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ	ಸು. 1800	390
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	387
ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	19 ಶ.	233,331,396
ಸತ್ಯಕ್ಕ	ಸು. 1160	338
ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ ಮಾರಿತಂದೆ	ಸು. 1600	388
ಸರಗೂರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	239

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	213,223,331
ಸಾಗ್ಗರೆಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ಸಾಮಿಕವಿ	ಸು. 1750	101
ಸಾಸಲ ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯ	ಸು. 1450	378
ಸಾಂಡಸ್ F E	19 ಶ.	240
ಸಾಂಬಯ್ಯ	ಸು. 1750	101
ಸಿದ್ಧವಲ್ಲಾರ್ಯ	ಸು 1600	241
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ	19 ಶ.	225
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ	1860	391
ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ	ಸು 1770	13
ಸಿಂಹಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ	1712	2
ಸಿದ್ಧವೀರದೇವ		361
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ		361
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು 1160	338
ಸೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್	19 ಶ.	232
ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ	ಸು. 1840	192
ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	19 ಶ.	228
ಎಲ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ	19 ಶ.	234
ಟಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	238
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1760	88

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1830	195
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು 1840	192
ಡಿ. ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	237
ಸುಮತಿ	ಸು 1750	90
ಸುರಾಲ	1761	115
ಸುವರ್ಣದೇವಿ		361
ಸೂಚಿಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ	ಸು. 1160	361
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಪ್ಪ	19 ಶ.	230
ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾಯ	19 ಶ.	235
ಸೋಬಾನೆರಂಗದಾಸ	ಸು 1830	185
ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ	19 ಶ.	224
ಸೋಮದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	348
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ಮಂಜಯ್ಯ	19 ಶ.	392
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ	19 ಶ.	393
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ಟ	19 ಶ.	392
ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಸು. 1160	341
ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
ಹನುಮಾರ್ ದಾಸ	19 ಶ.	394
ಹಯವದನದಾಸ	ಸು. 1760	61
ಹರಿದಾಸ	ಸು 1750	103
ಹರಿದಾಸಮೂಲಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	397
ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪ ನಾಯಕ	ಸು. 1700	260
ಹಾಡಿನ ತಂಗಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ಹಾರುವ	ಸು. 1700	256
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ	ಸು. 1860	208
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1700	249
ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ		351
ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ	ಸು. 1750	60
ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ	19 ಶ.	229
ಹೊಡೆಹುಲ್ಲಬಂಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	347
ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು		362
ಹೊಸಪಂಡಿತಭೀಮರಾಯ	19 ಶ.	235

CONTENTS.

II. ವಿ ಷ ಯ ಸೂ ಚಿ ಕೆ.

—:o:—

2. Alphabetical List of Works.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ ಹೆಸರುಗಳು.

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅಂಕನಾಥೇಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ	220
ಅಂಗಜಬೋಧೆ	295
ಅಂಗದಸಂಧಾನ	198
ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ	223
ಅಂಬರೀಷ ಚರಿತ್ರೆ	289
ಅಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ	222
ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ	83
ಅಕಳಂಕ ಚರಿತೆ	169
ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟು	140
ಅಕ್ರೂರ ಚರಿತ್ರೆ	289
ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿ ನಿಮಿತ್ತ	318
ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕೆ	303
ಅಕ್ಷರಾದಿ ನಿಘಂಟು	122
ಅಖಂಡಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಅಖಂಡಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ	356
ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ	226
ಅಜನೃಪ ಚರಿತೆ	218
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತೆ	227
ಅಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಟವೀಶ ಭಜನಾಮೃತ	223
ಅಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗಿ	223
ಅತ್ತಿಗೆ	223
ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ	219
ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ	246
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ	177
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ	122
ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರ	147
ಅನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	272
ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಕಥೆ	281
ಅನುಭವ ಪಂಚರತ್ನ	179
ಅನುಭವ ಪದಗಳು	246, 269
ಅನುಭವರಸಾಯನ	127
ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ	121
ಅನುಭವಾಮೃತ ಟೀಕೆ	187

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ	196	ಆನಂದಕಲ್ಲೋಲ	97
ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ	125	ಆನಂದಮಠ	223
ಅಪಾಯದಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ	234	ಆನಂದರಾಮಾಯಣ	74
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ	153	ಆನಂದಸುಂದರೀ ಕಥೆ	238
ಅಮರುಕ ಟೀಕೆ	187	ಆರಾಧನಾಸಾರ ಟೀಕೆ	113
ಅಮಾಸೋಮವಾರವ್ರತ	188	ಆರುಬೆರಳಿನ ಕುರುಹು	224
ಅರುವತ್ತುಮೂವರು ಪ್ರಮಥಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ	316	ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	234
ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು	224	ಆಲಂದೆಯ ಶರಣಬಸವಪುರಾಣ	236
ಅರ್ಕಪುಷ್ಕರಣೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಆಸ್ಥಾನಜ್ಯೋತಿ	304
ಅರ್ಚಾವತಾರವಿಲಾಸ	212	ಆಹಾರಶುದ್ಧಿ	396
ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿಹಾಡುಗಳು	220	ಆಹ್ನಿಕ	309
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	235	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ	239 240
ಅಲಮೇಲುಮಂಗೆ ಲಾಲಿಪದ	24	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	234
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ	301	ಇಂದ್ರಕೀಲ	198,230
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತಪದ	311	ಇಂದ್ರಕೀಲ ಚೌಪದ	94
ಅಲ್ಲಾವುದೀನ್ ಅದ್ಭುತದೀಪ	218,225	ಇಂದ್ರವಿಜಯ	229
ಅವ್ಯಾವರಣತಿಲಕ	136	ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ	227
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಪದಂಗಳಗೀತಾವಳಿ	228	ಇಂದ್ರಸಭೆ	237
ಅಸಂಖ್ಯಾತರಗಳೆ	284	ಇಂದಿರಾ	223,241
ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ	223	ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ	395
ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆ	55	ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯರ ಪದ	298
ಆಂಗ್ಲ ಕವಿತಾವಳಿ	233	ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಚಾರಿತ್ರ	289
ಆಚರಣಾಸಂಬಂಧ ಷಟ್ಪದಿ	276	ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕ	28
ಆಚರಣೆಯ ತ್ರಿಪದಿ	96	ಈಸೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು	218
ಆಚಾರಶೀಲರು	240	ಉತ್ತರಗೀತಾ ಟೀಕೆ	312

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಉತ್ತರಗೀತೆ	172
ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ	230
ಉತ್ತರರಾಮನಕಥೆ	243
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತೆ	172
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ	172
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತನಾಟಕ	221
ಉತ್ತರಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ	220
ಉದ್ಧರಣೆಯ ವಾಕ್ಯ	294
ಉದ್ದಾಲಿಕನ ಕಥೆ	71
ಉದ್ಭಿಜ್ಜಶಾಸ್ತ್ರ	238
ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ	224
ಉಷಾಪರಿಣಯ	172
ಉಷಾಹರಣ ನಾಟಕ	221
ಎಲ್ಲ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ	285
ಏಕಾಕ್ಷರಟೀಕೆ	318
ಏಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ	188
ಔರಂಗಜೇಬ	231
ಕಂಚಿಯಪುರಾಣ	258
ಕಂದರ್ಪ ಕೊರವಂಜಿ	155
ಕಕುದ್ಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	46
ಕಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರಟೀಕೆ	287
ಕಥಾಮಂಜರಿ	220
ಕಥಾಸಾಗರ	198
ಕದಂಬ ಪುರಾಣ	167
ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ	240
ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ	221
ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ	238
ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು	396
ಕನ್ನಡ ಭರ್ತೃಹರಿ	220
ಕನ್ನಡ ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ	224
ಕನ್ನಡ ಲೀಲಾವತಿ	6
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	220
ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಸಾರ	240
ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತ	392
ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ	394
ಕಪಾಲಕುಂಡಲ	223
ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಚಾರಿತ್ರ	310
ಕಪೋತವಾಕ್ಯ	100
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ	255
ಕಮಲಾಕಾಂತ	223
ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	53
ಕರಿಯಬಂಟನ ಕಥೆ	101,162,227
ಕರ್ಣಪರ್ವ	188
ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೊರವಂಜಿ	311
ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಲೋಕ	218
ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್	224
ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕ	221
ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ವಮಿತ್ರ	228
ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	232
ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ ಮಂಜರಿ	234

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕರ್ಣಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿ	92
ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ	38
ಕರ್ಪೂರಮಂಜರೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	218
ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ	263
ಕಲಾನಾಥ	239
ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯ	158
ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ	223
ಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ	212
ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	237
ಕಾದಂಬರಿ	172
ಕಾದಂಬರೀ ಕಥೆ	212
ಕಾಮನಯೋಗಪದಗಳು	161
ಕಾಮವಿಡಂಬನ	80
ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	219
ಕಾಲಜ್ಞಾನ	3,257
ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ	304
ಕಾವ್ಯಸಾರ	305
ಕಾವೇರೀಪುರಾಣ	220
ಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	38
ಕಾಶೀಕಾಂಡ	40,172
ಕಾಶೀಮಹಿಮಾರ್ಥದರ್ಪಣ	40
ಕಾಳಗೌಡ	303
ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ	329
ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯಕಥೆ	226
ಕಿಸಂವಾರ್ಗ್ಯಸರಿ	234
ಕೀಚಕವಧೆ	221
ಕೀರ್ತನೆಗಳು	29, 58-61, 114-5, 138-9, 144, 151-3, 233-4, 238, 258, 385
ಕುಚೇಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	329
ಕುಮಾರರಾಮನಾಟಕ	247
ಕುಮಾರವಿಜಯ	219
ಕುಶಲವರಕಥೆ	199
ಕುಶಲವರಕಾಳಗ	319
ಕುಶಲವೋಪಾಖ್ಯಾನ	312
ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರ	175
ಕೃಷ್ಣಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ	172
ಕೃಷ್ಣಕಥೆ	310
ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನ ಉಯಿಲು	223
ಕೃಷ್ಣಚರಿತಾಮೃತ	220
ಕೃಷ್ಣಚರಿತೆ	227
ಕೃಷ್ಣನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷ	170
ಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ	198, 230, 236
ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ	186, 199
ಕೃಷ್ಣಬೋಧಾಮೃತ	225
ಕೃಷ್ಣಮೋಹಿನೀದುಂದುಮೆ	231
ಕೃಷ್ಣರಾಜಗುಣರತ್ನಮಾಲೆ	164
ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚಂತೆ	185
ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲಾವಣಿ	230
ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ	196
ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ	195
ಕೃಷ್ಣರಾಜಭೋಗಾವಳಿ	198
ಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಷವರ್ಧಂತೀಶತಕ	197
ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ	178

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರ	171
ಕೃಷ್ಣರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ	196
ಕೃಷ್ಣರಾಜಸ್ವಾರಿವರ್ಣನೆ	323
ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿ	175
ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾವಳೀ ಟೀಕೆ	194
ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ	192
ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ	239
ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟಪದ	186
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರಕಾಳಗ	205, 248, 300
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗರ	67
ಕೃಷಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	259
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ	195
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತಿಸಾರಾಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಕ	195
ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ	314
ಕೇಡುತಂದ ಉಂಗುರ	233
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	7
ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ	258
ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ	88
ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರ	97
ಕೊಳಲಜೋಗಿ	399
ಖಡಕ್	323
ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ	238
ಖೈರೂಪಳಿ ವೀರಭದ್ರಶತಕ	237
ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದ	97,310,311
ಗಂಗಾಧರಸ್ತೋತ್ರ	222
ಗಗನಾರ್ಧ್ಯರ ತತ್ವಗಳು	169

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗಜಗೌರೀವ್ರತ ಕಥೆ	182
ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ	221,319
ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ	395
ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿ	380
ಗಣಾಷ್ಟಕ	222
ಗಯಚರಿತ್ರೆ	67,172,199,320,321
ಗಯ್ಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವಿಕೆ	218
ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನ	205
ಗರಳಪುರೀ ಮಹಿಮಾದರ್ಶ	46
ಗರುಡ ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	220
ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ	218
ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ	225
ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	101,205,221
ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ಕಥೆ	226
ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ	220,230
ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ	383
ಗೀತಗೋವಿಂದ ಟೀಕೆ	96
ಗೀತಿಕಾಲಹರಿ	219
ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವ್ವಿ	310
ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	261
ಗುರುರಗಳೆ	285,375
ಗುರುಶಿಷ್ಯವಾದ	289
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	294
ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ	394
ಗೃಹೋಪಯೋಗದ ಹೋಮಿಯೋಪೆಥಿ	395
ಗೋಪಿಕಾಗೀತೆ	229

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ	239
ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	301
ಘೋರಾಸುರ ಯುದ್ಧ	284
ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ	217,221,227
ಚಂಡಮಾರುತ	235
ಚಂಡೀಮದಮರ್ದನ ನಾಟಕ	395
ಚಂದನೆಯ ಕಥೆ	164,275
ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀ ವಿಲಾಸ	239
ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ	272
ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಕಾಳಗ	396
ಚಂದ್ರಶೇಖರ	223
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ	69
ಚಂದ್ರಹಾಸ ನಾಟಕ	238
ಚಂದ್ರಾವಳಿ	239
ಚಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಹಾಡು	199
ಚಂದ್ರಾವಳೀಕಥೆ	199,230
ಚಂದ್ರಾವಳೀ ಚರಿತ್ರೆ	221
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ	220
ಚಾಯಣ ಭಾರತ	38
ಚಾರುದರ್ವೇಷ್ ಕಥೆ	226
ಚಾರುಶೀಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ	229
ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ	300
ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	199
ಚಿಕ್ಕಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	265
ಚಿತ್ಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹ	397
ಚಿತ್ರಕೇತುಚರಿತೆ	229
ಚಿತ್ರಭಾರತ	38
ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀ ನಾಟಕ	238
ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರ ಕಾಳಗ	229
ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಕಥೆ	157
ಚಿತ್ರಸೇನಕಾಳಗ	153
ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ	37
ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಡೆ	247
ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ	81
ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ	237
ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಚೂಡಾಮಣಿ	199
ಚೂಡಿಕುಡುತ್ತ ನಾಚ್ಚಾರ್ ವಿವಾಹ	311
ಚೆನ್ನಬಸವಾಭ್ಯುದಯ	225
ಚೆನ್ನಬಸವೇಶವಿಜಯ	235
ಚೋರಕಥೆ	157, 227
ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ	116
ಚೌಪದ	317
ಛಂದಸ್ಸಾರ	221
ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ	293
ಜಗನ್ಮೋಹಿನೀ ರತ್ನಕಲಾವಿಲಾಸ	232
ಜನವೈಶ್ಯತಿಲಕ	382
ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ	224
ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ	188
ಜಲಕ್ರೀಡೆ	144
ಜಲಂಧರಕಾಳಗ	199
ಜಾತಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಟೀಕೆ	172
ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ	230
ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ	128

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಜ್ಞಾನಯೋಗತರಂಗಿಣಿ	260
ಜ್ಞಾನಸಾರ	273
ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು	77
ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ	263
ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ	166
ಜಿನಭಾರತ	154
ಜಿನಮುನಿ	165
ಜಿನರಾಮಾಯಣ	169
ಜಿನಸ್ತುತಿ	262
ಜಿನೇಂದ್ರಮಾಲೆ	292
ಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	261
ಜೀನಿಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ	225
ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ	221
ಜೀವೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	90
ಜೈನಾಚಾರ	396
ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದ ಅಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವ ಟೀಕೆ	172
ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಟೀಕೆ	226
ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ	224
ಜ್ಯೋತಿಷ	297
ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ	126
ತಂತ್ರಸಾರ	136
ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	213, 223
ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ	78
ತತ್ವಚೌಪದ	142
ತತ್ವತ್ರಯ	396
ತತ್ವದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು	186

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ತತ್ವದಪದಗಳು	91
ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನಸೋನೆ	91
ತತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ	138
ತಾರಕನಿರಂಜನ	256
ತಾರಕವಧೆ	199
ತಾರಾಶಶಾಂಕ ನಾಟಕ	185
ತಾರಾಶಶಾಂಕ ವಿಜಯ	227
ತಿಬ್ಬಾಂಬಿಕಾ ಶತಕ	194
ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಶತಕ	72
ತ್ರಿಪುರದಹನ	206
ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ	264
ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಚರಿತ್ರ	223
ತೀರ್ಥಕರರ ಉದಯರಾಗ	270
ತುಣುಕು ಮಿಣುಕು	395
ತುರಂಗಧಾಟಿ	291
ತುರಂಗಭಾರತ	141
ತುರಾಲಾವಣಿ	220
ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ	25
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣಿ ಸ್ತೋತ್ರ	261
ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಕಥೆ	330
ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ	31
ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರ	217
ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ	317
ದಶಕುಮಾರ ಕಥಾಕಲಾನಿಧಿ	172
ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ	227
ದಶಾವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರ	214

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	147
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಗಮ ಟೀಕೆ	264
ದಾನಬೋಧೆ	213
ದಾಸರಪದಗಳು	240
ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	225
ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀಸ್ತೋತ್ರ	219
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	155, 272
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಕಥಾಸಹಿತ	147
ದಿಲೀಪಚರಿತೆ	218
ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೂತ್ರ	221
ದುಂದುಭಿ ಆಖ್ಯಾನ	396
ದುಂದುಮೆಪದ	221
ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ	223
ದುಶ್ಶಾಸನ ನಾಟಕ	220
ದೂರ್ವಾಸಚರಿತ್ರೆ	236
ದೇವರಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು	220
ದೇವರಾಜಕಾವ್ಯ	135
ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾಷ್ಟಕ	271
ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ	37,242
ದೇವಾಂಗಮತ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	268
ದೇವೀಚೌಧುರಾಣಿ	223
ದೇವೀಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕೆ	172
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ	79,176,396
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸಪ್ತಶತಿ	172
ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯದ ಸೀಸಮಾಲಿಕೆ	172
ದ್ರೋಣಪರ್ವ	188
ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ	226
ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರ	119,220,226,230
ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರನಾಟಕ	228
ಧನ್ವಂತರೀಯ ನಿಘಂಟು	275
ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ	183
ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ	126,308
ಧರ್ಮದರ್ಪಣ	238
ಧರ್ಮಪದ	231
ಧರ್ಮಪಾಲಚರಿತೆ	227
ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ	304
ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ	224
ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	231
ಧಾತುಮಂಜರಿ	188
ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ	262,266
ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	147
ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ	220,227,309,392
ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ	226
ಧೈರ್ಯಾಮೃತ	81
ನಂಜುಂಡಶತಕ	109,160,178
ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ	387
ನಂಜುಂಡೇಶ ಚರಿತ್ರೆ	317
ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣ	384
ನಂದಿಛಂದಸ್ಸು	321
ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವಕಥೆ	213
ನನ್ನತಾಯಿ	225
ನಯನಜನ ಕಥೆ	237
ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ	228
ನರಪತಿ ಚರಿತ	201

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ನರಪಿಂಗಲಿಯನಿಮಿತ್ತ	298	ನಿರಾಳಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	222,302
ನರಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ	303	ನಿರ್ಣಯಶಿಖಾಮಣಿ	122
ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ	78	ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮೀ ಕಥೆ	274
ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ	203	ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಮುರಾದ್	235
ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಕಥೆ	253	ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ	274
ನಳಚರಿತ್ರೆ	199,220,226	ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ	109
ನಳ ದಮಯಂತಿ	231	ನೀತಿಕಂದ	22
ನಳನಾಟಕ	122,238	ನೀತಿಕಂದಶತಕ	290
ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ	172	ನೀತಿಚಿಂತಾಮಣಿ	224
ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ	218	ನೀತಿದರ್ಪಣ	222
ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ ಕಥೆ	221	ನೀತಿಪದ್ಯಗಳು	291
ನಾಟಕಕಥಾ ರತ್ನಮಾಲೆ	231	ನೀತಿರಸಾಯನ ಶತಕ	271
ನಾಟಕಪದ ಸಂಗ್ರಹ	221	ನೀತಿವಾರ್ಧಕ	296
ನಾಡನೆಲೆಕಾರ	225	ನೀತಿಶತಕ	221
ನಾಡೀಪ್ರಕರಣ	235	ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ	109
ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ	394,395	ನೀತಿಸಾರ	236
ನಾನಾರ್ಥ ಗುರುಬೋಧಸಾರ	257	ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ	217
ನಾನಾರ್ಥಶಬ್ದಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾರ್ಥಗಳು	396	ನೀರದೆ	223
		ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ	229
ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನ ಟೀಕೆ	155	ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ	278
ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರ	140	ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತುತಿ	282
		ನುಡಿಗಟ್ಟು	221
ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ	213	ನೃಹರಿಬಿನ್ನಪ	220
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ	126	ನೇತ್ರಾವತೀ ಕಥೆ	220
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ ಟೀಕೆ	198	ನೋಂಪಿಗಳು	274
ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ	156	ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	272
ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ	224	ಪಂಚತಂತ್ರ	172

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ	262
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ	378
ಪಂಚಮೋದ್ಭವ ಕಾವ್ಯ	40
ಪಂಚವಟೀ ರಾಮಾಯಣ	220
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಲೀಲೆ	199
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಣವಮಂಗಳ	308
ಪಂಚಾಣುವ್ರತ ಚರಿತೆ	55
ಪಂಚಾಶಿಕೆ	277
ಪಂಚೀಕರಣ	78
ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಚರಿತೆ	235
ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ	99
ಪದ್ಮಾವತೀ ಚರಿತೆ	115
ಪದ್ಮಾವತೀ ಪರಿಣಯ	238
ಪದ್ಮಿನೀಚರಿತ್ರೆ	232
ಪದ್ಮಿನೀ ಪರಿಣಯ	12
ಪರಮರಹಸ್ಯ	397
ಪರಮಾಗಮಸಾರ	269
ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ	240
ಪರಶುರಾಮ ಭಾರತ	167
ಪರಶುರಾಮ ರಾಮಾಯಣ	65
ಪರಿಮಳಾ	223
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಾಷ್ಪ	395
ಪಶುವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ	234
ಪ್ರಜ್ಞಾವತೀ ವಿಜಯ	236
ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರೋದಯ	226
ಪ್ರಭಾವತೀದರ್ಬಾರ್ ನಾಟಕ	228,238
ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ	203

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪ್ರಭುಚರಿತ್ರೆ	198
ಪ್ರಭುನಾಟಕ	390
ಪ್ರವಚನ ಸಿದ್ಧಾಂತ	147
ಪ್ರಶ್ನಚಿಂತಾಮಣಿ	308
ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ	227,229
ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	197
ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ	156,226,238
ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	226
ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ಚರಿತ್ರೆ	154
ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆ	304
ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ	221
ಪಾರಿಜಾತ	239
ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ	199,219
ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	162
ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ	295
ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ	307
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ	274
ಪ್ರಾಕ್ಕಾವ್ಯಮಾಲಿಕೆ	240
ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಕೀ	340
ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ	224
ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು	223
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ	248
ಪ್ರಾಣೇಶ ಶತಕ	304
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ ಶತಕ	125
ಪೀಟರಿನ ಚರಿತ್ರೆ	231
ಪುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರೆ	239

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	205
ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆರಗಳೆ	283
ಪುರಾಣಸ್ತೋತ್ರ	168
ಪುರಾತನ ಶರಣೆಯರ ತ್ರಿಪದಿ	286
ಪುಷ್ಪದಷ್ಟಕ	284
ಪುಷ್ಪಸೌರಭ ಕಥೆ	225
ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಚರಿತೆ	146-7
ಪೆಣ್ಣಡೆ ಗನ್ನಡಿ	222
ಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ	398
ಪ್ರೋಷಿತಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ	218
ಪ್ರೌಢಾವಿವಾಹ	234
ಪೌರುಷ ಪ್ರಕಾಶ	231
ಬಕಾಸುರವಧೆ	225
ಬಗಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ	79
ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತಳಿಯ ಕಥೆ	31,172
ಬಭ್ರುವಾಹನ ಕಾಳಗ	109
ಬರ್ಥೋಲ್ಡನ ಕಥೆ	224
ಬಸವ ಪವಾಡದ ರಗಳೆ	284
ಬಸವರಾಜ ವಿಜಯ	235
ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರ	294
ಬಸವಶತಕ	107
ಬಸವಶಿಖಾಮಣಿ	251
ಬಸವಸ್ತುತಿ	295
ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ	286
ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ	278
ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ	286
ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ತೋತ್ರ	277
ಬ್ರಹ್ಮಶತಕೋಶ	164
ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬೋಧೆ	235
ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ ಖಂಡ	34
ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ	230
ಬಾಣಾಸುರ ನಾಟಕ	221
ಬಾಲಬೋಧಿನಿ	210
ಬಾಲಲೀಲೆ	199
ಬಾಲಿಕಾಗೀತ ರತ್ನಾವಳಿ	220
ಬಾಹಟದ ಟೀಕೆ	122
ಬ್ರಾಹ್ಮಗೀತಾ	233
ಬಿಜ್ಜಣರಾಯ ಪುರಾಣ	259
ಬಿಳಿಗಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ	3[illegible]6
ಬಿಳಿಯಕಲ್ಲ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾರಿಜಾತ	101
ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ	397
ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ ಟೀಕೆ	226
ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ	170
ಬೆಳಗೊಳದ ಗೋಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	142
ಬೇತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ	99,172
ಬೌದ್ಧಾವತಾರ	231
ಭಕ್ತವಿಲಾಸ ದರ್ಪಣ	46,172
ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆ	395
ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಸರೋವರ	128
ಭಕ್ತಿಶತಕಗಳು	254
ಭಕ್ತಿಸಾರ ಶತಕತ್ರಯ	147
ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ	193
ಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಭಾಸ್ಕರ	223

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಟೀಕೆ	156
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	111,172,219
ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ	393
ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ	396
ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	45
ಭರತಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ	177
ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ	217
ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	180
ಭವ್ಯಾಮೃತ	166
ಭಾಗವತ	176,239
ಭಾಗವತ ಟೀಕೆ	226,318
ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು	299
ಭಾಗೀರಥಿ	395
ಭಾನುಶತಕ	218
ಭಾಮಾಕಥೆ	118
ಭಾರತ	17 40,178
ಭಾರತ ನಿಘಂಟು	290
ಭಾರತ ಮಹಿಳೆಯರು	223
ಭಾರತ ವೀರಚರಿತ	218
ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ	299
ಭಾವಾರ್ಥ ಶತಕ	308
ಭ್ರಾಂತಿ ವಿಲಾಸ	223,237
ಭಿಕ್ಷಾಟನಚರಿತೆಯ ಟೀಕೆ	288
ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ	188
ಭುವನಕೋಶ	288
ಭುವನಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	
ಭೇಕನಧರ್ಮಾಖ್ಯಾನ	66
ಭೋಜನ ರಗಳೆ	299
ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ	239
ಮಂದಾರವಲ್ಲೀ ಪರಿಣಯ	226
ಮಂದಾರೋಜ್ಜ್ವಲಾಪರಿಣಯನಾಟಕ	227
ಮಕರಾಂಕಸೇನ ಕಥೆ	197,199
ಮಟದ ಕಂದ	321
ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ	293
ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	30
ಮತ್ಸ್ಯೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದನಾಂದ್ಯ	282
ಮದಕರಿರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ	95
ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ	199,221
ಮದುವೆಯ ಗಲಿಬಿಲಿ	393
ಮನುಚರಿತ್ರೆ	228
ಮನೋರಮ ನಾಟಕ	221
ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ	283
ಮನೋವಿಜಯ ಟೀಕೆ	228
ಮರಣಮಣಿದರ್ಪಣ ಶತಕ	387
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚರಿತೆ	102
ಮಹಲಿಂಗ ಶತಕ	204
ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ	285
ಮಹಾನವಮಿಯ ಪದ	318
ಮಹಾನುಭಾವ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	260
ಮಹಾಬಧಿರ ಪ್ರಹಸನ	221
ಮಹಾಲಿಂಗ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	198
ಮ ಲಿಂಗ ...	

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ	303,397	ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯುದಯ	4
ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	105	ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ	316
ಮಾಧವೀಲತಾ	223	ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ	145
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ	226	ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ	122
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನಾಟಕ	228	ಮೋದಿ ನಾಟಕ	199
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ	40,98	ಮೋಹಾನುಭವ ಮುಕುರ	266
ಮಾಲತಿ	223	ಮೌನೇಶ್ವರ ಬಾಲಲೀಲೆ	300
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ	221	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	221
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರೀಯ	172	ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ	147
ಮಿತ್ರಸ್ತೋತ್ರ	279	ಯದುಮಹಾರಾಜ	231
ಮೀನಾಕ್ಷೀ ಕಲ್ಯಾಣ	226	ಯಯಾತಿಕಾವ್ಯ	122
ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	302	ಯವನ ಯಾಮಿನೀ ವಿನೋದಗಳು	223
ಮುಕುಂದಮಾಲ	226	ಯಶೋಧರ ಸಾಂಗತ್ಯ	297
ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ	183	ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಕಥೆ	213	ಯುಗಳಾಂಗುರೀಯ	223
ಮುರಿಗ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ	279	ಯುವರಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	238
ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ	169	ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	236
ಮೂರುವರವಜ್ರದ ಕಥೆ	225	ಯೋಗಾಮೃತ	262
ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ	298	ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ	393
ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು	395	ರಜನಿ	223
ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ	287	ರತ್ನಕರಂಡಕ ಟೀಕೆ	210
ಮೂಲಬಲ ರಾಮಾಯಣ	103	ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ	8
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ	221	ರತ್ನಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ	27
ಮೃಣ್ಮಯಿ	223	ರತ್ನಾವಳಿ	172
ಮೇಘದೂತ	221	ರತ್ನಾವಳೀ ಕಲ್ಯಾಣ	219
ಮೈರಾವಣ ಕಥೆ	199	ರತಿಕಲ್ಯಾಣ	220
ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ	229	ರಮಾಬಾಯಿ	223

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರಮಾಭ್ಯುದಯ	131
ರಸಮಂಜರಿ	39
ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ	230
ರಾಜಕಲಾನಿಧಿ	219
ರಾಜನೃಪಚರಿತೆ	292
ರಾಜವಂಶರತ್ನ ಪ್ರಭೆ	189
ರಾಜಶೇಖರ ಚರಿತೆ	224
ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ	225
ರಾಜಸಂಗೀತ	313
ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಕಥೆಗಳು	223
ರಾಜಹಂಸ	223
ರಾಜಾವಳೀ ಕಥೆ	148
ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ	240, 320
ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ	222
ರಾತ್ರಿಯು ನಲ್ಲನ ಪದ್ಯ	307
ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ವಿಲಾಸ	223
ರಾಧಾರಾಣಿ	223
ರಾಧಾವಿಲಾಸ	206
ರಾಮಕಥಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ	175
ರಾಮಕಥಾರಂಜನ	207
ರಾಮಕಥಾವತಾರ	150
ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ್ರ	57
ರಾಮ ಚರಿತೆ	320
ರಾಮನಾಥ ಶತಕ	270
ರಾಮವರ್ಮಲೀಲಾವತೀ ಚರಿತ್ರ	221
ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾ ಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ	74

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರಾಮಾಯಣ	190, 210
ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ	173, 233
ರಾಮಾಯಣ ತಾತ್ಪರ್ಯ ದೀಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	175
ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ	54, 219
ರಾಮೇಶ್ವರನ ಅದೃಷ್ಟ	223
ರಾಮೋದಯ ಕಥೆ	199
ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ	188 228
ರಾವಣೋದ್ಭವ	228
ರಾಸಕ್ರೀಡೆ	144
ರಾಸವಿಲಾಸ	223
ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತೆ	189
ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರ	20
ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪರಿಣಯ	210 222
ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ	232, 228
ರುದ್ರಭಾರತ	309
ರುದ್ರ ಯಕ್ಷಗಾನ	164
ರೇಣುಕಾರ್ಯ ವಿಜಯ	218
ರೇಣುಕಾರ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರ	223
ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	395
ಲಂಕಾದಹನ	199
ಲಕ್ಕಾ ಲಕ್ಕಿ ಫಾರ್ಸ್	238
ಲಕ್ಷಣಾ ವಿಲಾಸ	266
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸುವ ಹಾಡು	182
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ	314
ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾಲೆ	198

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ	172
ಲವಣಸಂಹಾರ	188
ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹ ದಹನ	225
ಲಾವಣಿಗಳು	189
ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ	196
ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ ಷಟ್ಪದಿ	276
ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿನಿರ್ಣಯ	247
ಲೀಲಾವತಿ	307
ಲುಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರ	395
ಲೆಕ್ಕದ ಚೌಪದ	301
ಲೇಖ್ಯಬೋಧಿನಿ	235
ಲೈಂಗಪುರಾಣ	172
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	267, 290, 307
ಲೋಕೈಕಚತುರನ ಕಥೆ	223
ವಚನ ಕೌಮುದಿ	396
ವಚನಗಳು	88, 102 241
ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ	175
ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ	221
ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸ ಕಥೆ	226
ವನವಾಸ ರಾಮಾಯಣ	199
ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ	234
ವರದ ವಿಟ್ಠಲರಾಮಾಯಣ	112
ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ	22
ವಲ್ಲೀ ಕಂಠಾಭರಣ	54
ವಸಯಿಂಕೋಟೆಯ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ	394
ವ್ರತಚರ್ಯೆ	122

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವ್ಯವಸಾಯಬೋಧಿನಿ	238
ವ್ಯವಹಾರದೀಪಿಕೆ	236
ವಾಗಟಿಗಳು	234
ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ	277
ವಾಗ್ದೀಪ	395
ವಾಮಲೂರಿ ಕಥಾವಳಿ	91
ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ	199
ವಾಸಿಷ್ಠ ರಾಮಾಯಣ	222
ವಾಸುದೇವಪಾರಿಜಾತ	164
ವ್ಯಾಕರಣಬೋಧಿನಿ	240
ವ್ಯಾಘ್ರಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	223
ವ್ಯಾಘ್ರೀ ಜಾತಕ	231
ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ	172
ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ವ್ರತಕಲ್ಪ	47
ವಿಜಯಕುಮಾರನ ಕಥೆ	100
ವಿಜ್ಞಾನದೀಪಿಕೆ	224
ವಿದುರ ಚರಿತೆ	184
ವಿಠೋಬಚರಿತೆ	184
ವಿದ್ವತ್ಪ್ರತೋಷಿಣಿ	197
ವಿದುರನೀತಿ	218
ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ	232
ವಿಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನಾಚಾರ	224
ವಿನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರಗಳು	310
ವಿನಾಯಕಾಷ್ಟಕ	320
ವಿನೋದ ರಸಮಂಜರಿ	230
ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯ	40
ವಿರಹತರಂಗ	221
ವಿರಾಟಪರ್ವ	199

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ	310
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕ	106, 269
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸ್ತುತಿ	287
ವಿವೇಕಮಂಜರಿ	394
ವಿವೇಕವಿಜಯ	220
ವಿವೇಕಾಭರಣ	123
ವಿಶ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಣ	210
ವಿಷವೃಕ್ಷ	224
ವೀರಜಿನೇಶ್ವರ ಸ್ತುತಿ	273
ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ	31
ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾ ವಿಜಯ	108
ವೀರಭದ್ರ ವಿಜಯ	255
ವೀರಭದ್ರ ಶತಕ	203
ವೀರಶೈವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	62
ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	161
ವೀರಶೈವ ಸುಧಾನಿಧಿ ಟೀಕೆ.	68
ವೀರಶೈವಾನ್ವಯ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ	208
ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	228
ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೆ	163
ವೀರೇಶತಾರಾವಳಿ	194
ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ	320
ವೃಷಭಜಿನಸ್ತುತಿ	273
ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	395
ವೆಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ	24
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಶತಕ	93
ವೇಣೀಸಂಹಾರ	221

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವೇಣೀಸಂಹಾರ ನಾಟಕ	221
ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶತಕ	223
ವೇದಸಂಜೀವಿನಿ	249
ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	235
ವೇದಾಂತವಿವೇಕಸಾರ	319
ವೈಕುಂಠನಚರಿತ್ರೆ	239
ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣ ಶತಕ	315
ವೈದ್ಯ ಕಂದ	87
ವೈದ್ಯಶತಶ್ಲೋಕಿಟೀಕೆ	227
ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	263,270
ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ	235,236
ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾರ್ಣವ	10
ವೈದ್ಯಸಾರ	311
ವೈರಾಗ್ಯಮಂಜರಿ	219
ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನ	379
ಶಂಕರಕಥಾಸಾರ	394
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	390
ಶಂಕರನಾರಾಯಣ	312
ಶಂಕರವಿಜಯ	320
ಶಂಕರವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	225
ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	177,315
ಶಂಕರಾನಂದ ತತ್ತ್ವ	235
ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ	196
ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗ	193
ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	174
ಶಕುನಗಳು	260
ಶಕುನಪ್ರಪಂಚ	31

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ	262	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಲಘುವೃತ್ತಿ	147
ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ	232	ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	296
ಶತಕತ್ರಯಟೀಕೆ	380	ಶಿಬಿರಾಯ ಚರಿತೆ	254
ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀವ್ರತ	183	ಶಿವಗೀತೆ	46
ಶನಿದೇವರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	220	ಶಿವದರ್ಶನಾಷ್ಟಕ	397
ಶನೈಶ್ಚರ ಕಥೆ	172	ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ	46
ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸಮಂಜರಿ	329	ಶಿವನಾಟಕ	226
ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರ	225	ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶತಕ	268
ಶಬ್ದಮಂಜರಿ	188,212	ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ	28
ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಟೀಕೆ	36	ಶಿವಪೂಜಾಷ್ಟಕ	82
ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ	235	ಶಿವಭಕ್ತಸ್ತುತಿ	279
ಶಬ್ದಸಾರ	265	ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	40
ಶಬ್ದಾಗಮ	289	ಶಿವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ	199
ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	234	ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ	119
ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164	ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿಸಂಗ್ರಹ ಶತಕ	382
ಶರಣಬಸವನ ಚರಿತೆ	191	ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ	249
ಶರಣಬಸವರಗಳ ಕಂದ	259	ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ	228
ಶರಣಾಗತ	221	ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ	89
ಶರಣುಬಸವರಗಳ	259	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಪುರಾಣ	391
ಶಾಂತಿಜಿನಾಷ್ಟಕ	268	ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ	396
ಶಾಂಭವೀಚಕ್ರೋದ್ಧರಣೆ	288	ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತ	86
ಶಾಕುಂತಳ	239	ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ	242
ಶಾಕುಂತಳ ಕಥೆ	223	ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	268
ಶಾಕುಂತಳ ನಾಟಕ	217,228	ಶಿವಾಷ್ಟಕ	303
ಶಾಕುಂತಳನಾಟಕನವೀನ ಟೀಕೆ	174	ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	199
ಶಾಲಾನಿಘಂಟು	240	ಶೀಕಥೆ	31
ಶಾಸನಗಳು	14		

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ	160,230
ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ	223
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತ	247
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ	224
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	133,232,300
ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	82,219
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	221
ಶ್ರೀಶೈಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಶ್ರೀ ಸೂತಪುರಾಣ	331
ಶುಕಸಪ್ತತಿ	172,297,299
ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ	398
ಶೂರಸೇನ ಚರಿತ್ರೆ	217
ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ	39
ಶೃಂಗಾರಪದಸಂಗ್ರಹ	221
ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	96
ಶೃಂಗಾರಶಿವಸ್ತುತಿ	275
ಶೃಂಗಾರಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಪದ	199
ಶೇಷರಾಮಾಯಣ	84
ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ	195
ಶೈವಧರ್ಮ	40
ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	95
ಷಟ್ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ	124
ಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ	386
ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ	104
ಸಂಕ್ಷೇಪಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪರಿಣಯ	176
ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ	176
ಸಂವತ್ಸರಫಲ	288

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಕಲಸಾರಸಂಗ್ರಹ	292
ಸತ್ಯವತೀಚರಿತೆ	218
ಸತ್ಯವರ್ಮಚರಿತ್ರ ನಾಟಕ	238
ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ	229
ಸದಾಶಿವಶತಕ	125
ಸನತ್ಕುಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತುದರ್ಪಣ ಟೀಕೆ	227
ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ	234
ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ	311
ಸಭಾಪರ್ವ	239,392
ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	398
ಸಮುದ್ರಮಥನ ಕಥೆ	194
ಸಮುದ್ರಯಾನ	232
ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧ	208
ಸರ್ವಾಗಮಶಿಖಾಮಣಿ	288
ಸಹಸ್ರಗಣನ ಪುತಾರಾವಳಿ	309
ಸಹಸ್ರಾಯು ಕಥೆ	192
ಸ್ವರಕೊರವಂಜಿ	164
ಸ್ಯಮಂತಕೋಪಾಖ್ಯಾನ	199
ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	220
ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ	391
ಸಾಮುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ	280
ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ	191
ಸಾವಿತ್ರೀ ಚರಿತ್ರೆ	217
ಸಾಹಸಿಕೆ	394,395
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯ	214

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	272
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರತ್ರಿಪದಿ	290
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನತ್ರಿಪದಿ	291
ಸಿರಿಯಾಳ ಚರಿತ್ರ	230
ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ	222
ಸಿರಿಯಾಳಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ	221
ಸಿಲೀವುಬೀಗಂ	394
ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ	70,168,199
ಸೀತಾ ಚರಿತ್ರೆ	220
ಸೀತಾಪಹಾರ	198
ಸೀತಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶ	221
ಸೀತಾರಾಮ	223
ಸೀತಾವನವಾಸ ಕಥೆ	228
ಸೀತಾವಿಯೋಗ	188
ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ	199
ಸೀಮಂತಿನಿ	395
ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ	235
ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯ	102
ಸುಂದೋಪಸುಂದವಧೆ	221
ಸುಗಂಧಪಾರಿಜಾತ	308
ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ	280
ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿ	244
ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯ	388
ಸುದಾಮ ಕಥೆ	144
ಸುಧನ್ವ ಚರಿತ್ರ	228
ಸುಧನ್ವನ ಕಾಳಗ	199
ಸುಭದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣ	189,230,393
ಸುಮತಿ ಶತಕ	218,230
ಸುಮೇರು ಶತಕ	147
ಸುರಥಸ ಧನ್ವರ ಕಾಳಗ	188,226
ಸುವದನಾಭಾಸ್ಕರ	394
ಸೂರ್ಯೋದಯರಾಜ್ಯ	398
ಸೂಳೆಯಕೆರಗು ಸಾಂಗತ್ಯ	311
ಸೇತುಬಂಧ	199
ಸೇತುಮಹಿಮಾದರ್ಶ	16
ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	1
ಸೋಮಶೇಖರಚಿತ್ರಶೇಖರ ಕಥೆ	206
ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ	47
ಸೌಂದರ್ಯಲಹರೀ ಟೀಕೆ	95
ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ	383
ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ	176,191,239
ಸೌಪಿನೀ ಕಥೆ	162
ಹನುಮದ್ರಾಮವಿಜಯ	89
ಹನುಮದ್ರಾಮಾಯಣ	89
ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	100,133,229
ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ	325
ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	46
ಹರ್ಯಕ್ಷರಮಾಲೆ	208
ಹರ್ಷಚರಿತೆ	224
ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ	137
ಹರಿಣೀಹರಣೋದ್ಧರಣ	237
ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	37
ಹರಿ[illegible]	314
[illegible]	

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ	220	ಹಿಂದೂದೇಶದಚರಿತ್ರನಿರ್ವಚನಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯ	237
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	308	ಹಿಂದೂದೇಶದನಾಗರಿಕ	221
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ	177	ಹಿಂದೂ ಲಾ	236
ಹರಿಹರಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ	232	ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಪುನರ್ವಿವಾಹ	235
ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188	ಹಿತೋಪದೇಶ	221,225
ಹಳೆಯಬೀಡುಪುರಾತನಚರಿತೆ	231	ಹಿಮಂತಳನ ಕಥ	169
ಹಾಡುಗಳು	1,2,71,179, 232-3,236-7,245,247,395	ಹೇಮರಾಜವಿಲಾಸ	224
ಹಾಲಾಸ್ಯಪುರಾಣ	252	ಹೈದರ್ ನಾಮೆ	231
ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	42,51,172	ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188
ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ	224	ಹೋಲ್ಕರನ ಚರಿತ್ರೆ	238

INTRODUCTION

In the Introduction to the First Volume of the *Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets* a very brief account was given of the Dravidian languages It is now proposed to give some more details about these languages, as also a few items of additional information, before proceeding to say a word or two about the present volume.

The Dravidian Languages

The relationship of the Dravidian Languages to the great divisions of human speech is thus stated by Dr Caldwell —

THEIR AFFILIATION

"The Dravidian Languages occupy a position of their own, between the languages of the Indo-European family and those of the Turanian or Scythian group—not quite a midway position, but one considerably nearer the latter than the former. The particulars in which they accord with the Indo-European languages are numerous and remarkable, but the relationship to which they testify appears to me very indefinite as well as very remote. On the other hand, the particulars in which they seem to me to accord with most of the so-called Scythian languages are not only so numerous but are so distinctive and of so essential a nature that they appear to me to amount to what is called a family likeness and therefore naturally to suggest the idea of a common descent."

On the other hand, the Indo-European relationship of the Dravidian languages has been advocated by Dr Pope on the ground of "deep-seated and radical affinities between them and the Celtic and Tuetonic languages"

He has also expressed the opinion that the more the Dravidian languages are studied, the closer their affinity to Sanskrit will appear. Gover, Professor M Seshagiri Sastri and R. Svaminatha Iyer[1] have also advocated the Indo-European relationship.

The affiliation of the Dravidian languages to the Scythian family advocated by Dr. Caldwell appears to have received more or less the approval of scholars such as Max Muller, Whitney, Cust and others, though other scholars such as Grierson and Sten Konow have condemned it. Agglutination and vocalic harmony are two characteristics common to the Dravidian group and some of the languages of the so-called Scythian family. Added to these there appear to be a few coincidences in grammar These similarities are according to some scholars quite inadequate to warrant the affiliation advocated by Caldwell. The same is the case with the forms and words given by him under Aryan affinities to prove an ultimate connection of the Dravidian group with that family of languages His parallelism of Dravidian words and forms with Indo-European contains the merest assonances and chance coincidences of no account as historical evidence.

---

1 With regard to Mr R. Svaminatha Iyer's work in this line, a reviewer in the Journal of the Royal Asiatic Society for 1927 (p 334) observes "The strongest objections must be lodged against the way in which Mr. Svaminatha Iyer tries to prove an affinity between the pronouns of the Aryan and Dravidian languages The author apparently is totally unacquainted with the simplest principles of Comparative Philology, and what little there is of that discipline in the domain of Dravidian idiom seems to have left him equally untouched"

We are thus led to the conclusion that the Dravidian languages form an isolated family.

DRAVIDA

The term Dravida appears to be used in three senses—territorial, ethnological and linguistic According to the *Mahabharata* it denoted a tract of country in Southern India It is also loosely applied to the south of the peninsula Ethnologically it denoted the Dravidian race It had also the special meaning of a Tamil-speaking Brahmana, which was subsequently extended to other Brahmana communities of the peninsula, namely, the Andhras, the Karnatas, the Mahrattas and the Gujaratis, as evidenced by the term Pancha-Dravida as used by Indian Pandits These communities were grouped together because they all observed more or less the same customs, practices and rituals known as *Dravidachara* which differed from those of the Brahmana communities of the north known as the Pancha-Gauda Linguistically the word has both a general and a special signification. When used in a general sense it designates all the Dravidian languages, and when used in a special sense, it designates Tamil alone. Similarly Gauda, too, is the name of country, people and language. The Pancha-Gauda include the five dialects of the north derived from Sanskrit at the head of which stands the Bengali, just as the Pancha-Dravida include the five dialects of the south at the head of which stands Tamil. One reason for the Indian Pandits including Mahrathi and Gujarati among the Pancha-Dravida has been indicated here. A few more probable reasons have already been given in the Introduction to Volume I (p. I) An additional reason seems to be that the palatals in Mahrathi are pronounced as in Telugu, *i.e*, they retain the pronunciation as real palatals before *i í, e é, ai,* and *y* while in other cases *ch* is pronounced as *ts* and *j* as *dz* It may also be stated that in the opinion of some scholars the waves of Aryan immigration gradually submerged Dravidian blood and speech in Gujarat and the

same influences obliterated the language in Maharashtra. The inference is that the Mahrathi and Gujarati languages were once Dravidian.

DERIVATION OF DRAVIDA

The name Dravidian is derived from the Sanskrit Dravida, which is derived from an older Dramila, Damila, and is identical with the name of Tamil. In the old Pali of the *Mahavamsa* the Tamils are called Damila. The same is the case in the Canon of the Svetambara Jainas. Davila and Davida in the Prakrit literature of the Jaians and of the Sanskrit plays seem to be a later stage, due to the Prakrit change of *m* to *v*. The oldest texts have Damila. Damila and Davida were Sanskritised to Dramila and Dramida and Dravida respectively. Varahamihira of the 6th century probably used Dramida, though printed editions of his *Brihatsamhita* read Dravida. Kern says some manuscripts read Dramida Taranatha in his *History of Buddhism in India* mentions the Dramilas. Dramila also occurs in old Malayalam versions of the Puranas, and in inscriptions such as the pillar inscription of king Mangalesa (597-608) from Mahakuta near Badami. Classical authors know the word under forms such as Damirice, Dimirica. A commentator on the Brahmasutras referred to by Ramanuja is known as Dramida; and a Sanskrit metrical abstract of the Tamil *Tiruvàymoli* of *Sathakopa* is styled *Dramidôpanishatsangati*. Among the Jainas, Dravila-gana or Tivula-gana is the designation of a section of the community. The occurrence of the archaic letter *l* in these words as in the word Tamil deserves notice. Dramida was again borrowed by Tamil under the form Tiramida.

DRAVIDIANS. THEIR CIVILISATION

The Dravidian race is not found outside India. It is commonly considered to be that of the aborigines of India, or, at least, of Southern India. According to some statements made in early Tamil literature, the original home of the Dravidians was Lemuria, a continent now submerged in the Indian Ocean. Another theory is that the original home of the

Dravidians was Asia Minor where they lived with the ancient Accadians and migrated to India from the north-west entering Sindh probably by the Bolan Pass as testified to by the affinities of the Behistun tablets of Persia and the Brahui of Baluchistan to their own languages. They then spread over nearly all India. Dr. Caldwell gives the following account of the pre-Aryan civilisation of the Dravidians as indicated by the words in use amongst the early Tamilians :—

"They had 'kings' who dwelt in 'strong houses', and ruled over small 'districts of country'. They had 'minstrels' who recited 'songs' at 'festivals', and they seem to have had alphabetical 'characters' written with a style on palmyra leaves. A bundle of those leaves was called a 'book'; they acknowledged the existence of God, whom they styled *Kó*, or king—a realastic title little known to orthodox Hinduism. They erected to his honour a 'temple', which they called *Kôil*, God's-house They had 'laws' and 'customs', but no lawyers or judges. Marriage existed among them. They were acquainted with ordinary metals, with the exception of 'tin', 'lead' and 'zinc'; with the planets which were ordinarily known to the ancients, with the exception of 'Mercury' and 'Saturn'. They had 'medicines', 'hamlets' and 'towns', 'canoes', 'boats' and even ships (small 'decked' coasting vessels), no acquaintance with any people beyond sea, except in Ceylon, which was then, perhaps, accessible on foot at low water; and no word expressive of the geographical idea of 'island' or 'continent'. They were well acquainted with 'agriculture', and delighted in 'war'. They were armed with 'bows' and 'arrows', with 'spears' and 'swords'. All the ordinary or necessary arts of life, including 'spinning', 'weaving', and 'dying' existed amongst them. They excelled in 'pottery', as their places of sepulture show."

This account affords sufficient proof that the elements of civilisation already existed amongst the Dravidians before they came into contact with the Aryans.

Long before the Christian era the Dravidian South had developed a considerable culture of its own, and its inhabitants had consolidated themselves into powerful kingdoms, some of which carried on a thriving trade with Western Asia, Egypt, and later with the Greek and Roman Empires. The occurrence of the word peacock, *tuki* or *tùki,* which is no other than the ancient Tamil-Malayalam word *tokai,* in the Hebrew text of the Books of Kings and Chronicles in the list of the articles of merchandise brought from Ohir in Solomon's ships, about 1000 B.C., also affords important confirmation of the antiquity of the Dravidian languages spoken in India before the advent of the Aryan tribes.

RECENT DISCOVERIES

Recent discoveries tend not only to confirm the connection of the Dravidians with the Accadians or Sumerians but also to change entirely our present conceptions with regard to the nature and antiquity of Dravidian civilisation In the north-west of India, first at Harappa on the old bed of the Ravi in the south of the Punjab, and then at Mohanjo-Daro, some 400 miles away in Sindh, excavations had laid bare two cities which displayed evidences of a very considerable culture going back to a period long before the establishment of Buddhism. In those cities had been found amongst other things certain engraved and inscribed seals, bearing inscriptions in a hitherto unknown pictographic script, which were practically identical with the proto-Elamite tablets discovered at Susa. The graphs were in many cases the same, indicating that the same language must have been spoken in Elim in the west and in North-west India. Dr. Sayce, on the occasion of the presentation to him of the Triennial Gold Medal by the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland on 12th May 1925, observed: "Some of the discoveries now being made were of a revolutionary character and were tending to change entirely our conception based on many of the assumptions and beliefs which had been held with regard to the origin of civilisations. Among these later discover-

ies was one which was to him of especial interest as bringing India into contact with the cuneiform world. ..... They were coming to date the approximate time of the Susan plaques (see above) as belonging to what was known as the three dynasty period, viz., about 2300 B C., and it would seem that at that period there was close intercourse between North-west India and Elam This was an extraordinary result of exploration, and brought India within the domain of our cuneiform studies in the most unexpected way."[1]

Dr Hall of the British Museum bases the following remarks of his on the similarity of the finds at Harappa, Mohanjo-Daro, as also those at Adittanallur in the Tinnevelly District, to those in Baluchistan, Babylon, Ur (Chaldea) Sumer, and Crete :—

With our present evidences, the Dravidians look like being a Mediterranean people, coming out of Crete aud passing through Asia Minor and Mesopotamia, where they were in close touch with the Sumerians and the Elamites: and possibly these latter were related to them and the Cretans. Then they came by the southern part of the Iranian plateau into Sindh, whence they spread into the interior of India This must have happened long before 3000 B C Even if the Cretan connection cannot be satisfactorily demonstrated, Sumerian affinities are certain. India is thus linked more closely than ever to the Western World, through both the Aryans and the Dravidians.

Further discoveries might even demonstrate that Dr Hall's theory, noted above, is true and that the Sumerians were but Dravidians from India In that case it would be established that civilisation first arose in India and was associated probably with the primitive Dravidians. Then it was taken to Mesopotamia, to become the source of the

1 Journal of the Royal Asiatic Society for 1925, 593-4

Babylonian and other ancient cultures which form the basis of modern civilisation.[1]

According to Sir John Marshall, we have by these sensational discoveries taken back, at a single bound, our knowledge of Indian civilisation some 3000 years earlier and have established the fact that in the 3rd millennium before Christ and even before that the peoples of the Punjab and Sind were living in well-built cities and were in possession of a relatively mature culture with a high standard of art and craftsmanship and a developed system of pictographic writing. There can now no longer be any doubt that the Punjab and Sind antiquities are closely connected and roughly contemporary with Sumerian antiquities of Mesopotamia dating from the 3rd or 4th millennium before Christ. Though the civilisation of the Indus will probably be found to have had its own distinctive characteristics, it will also be found to have formed part and parcel of a much wider sphere of culture which embraced not only Southern Mesopotamia and India, but probably Persia and a large part of Central Asia as well, and which may even have extended as far West as the Mediterranean—where the early Aegean civilisation presents certain somewhat similar features. Whatever the history of the Sumerians in Mesopotamia may have been, a culture closely akin to theirs must have been widely disseminated in the Valley of the Indus, and have undergone a development reaching back incalculable centuries on Indian soil If, therefore, those scholars are right who consider the Sumerians to have been an intrusive element in Mesopotamia, then the possibility is clearly suggested of India proving ultimately to be the cradle of their civilisation, which in its turn lay at the root of Babylonian, Assyrian and Western Asiatic culture generally.[2]

---

1. Modern Review for December 1924.

2. Annual report of the Archæological Survey of India for 1923–24

With the revolutionary discoveries in Sind and the Punjab the history of Indian culture has now suddenly been taken back an extra 3000 years, and the last mists of the legend that art began with the Greeks and religion with the Jews have been finally scattered[1].

The Sumerian or Accadian language which was Non-Semitic and earlier than the Assyrian or Babylonian, was beginning to be a dead language as early as 2000 B.C. The Sumerian civilisation must have been an old-established one long before 3800 B.C., the date of the reign of Sargon I (a Semite) who united Sumer and Accad into one kingdom. The Sumerians must have been in possession of writing before 8000 B C., which is about the date of the earliest of their written documents that have yet been discovered.[2]

The language has, like the Dravidian group, the characteristics of agglutination and vowel-harmony.

DRAVIDIAN GROUP DIFFERENT FROM SANSKRIT

The main characteristics of the Dravidian languages which distinguish these forms of speech from Sanskrit have already been given in the Introduction to Volume I (pp xii-xiii). Tamil rules of prosody are mostly different from those of Sanskrit, and the possession of peculiar sounds like *l*, *r*, *n* (final) and *h* (aydam) is an indication of the physiological characteristics of the Tamil people differentiating their language from the Aryan tongues.

Further, in the Aryan languages the plural has a different set of case-terminations from the singular, by the use of which the complex idea of plurality and case relation is indicated. There is no inflection of any case as such, irrespective of number, nor for number as such, irrespective

1. Times Literary Supplement.

2. Sweet : The History of Language.

of case. In the Dravidian languages plurality is expressed by a sign common to all the cases, which is affixed directly to the singular, or crude form of the noun To this sign of plurality are added the case terminations, which are fixed and unalterable, expressing the idea of case and nothing more, and are the same in both numbers. Again, in the Aryan languages case-relations of the singular are expressed by one set of forms and those of the plural by another, but in the Dravidian tongues the case-signs are employed, without alteration, both in the singular and the plural. The conjunctive case is not found in the Aryan languages. In the Dravidian languages the pronominal signs are annexed, not directly to the root as in the Aryan, but to the tense particles. The Dravidian languages are destitute of any common term for brother, sister, uncle, aunt &c., and use instead a set of terms which combine the idea of relationship with that of age—*e g.*, *anna* (elder brother), *tamma* (younger brother), *akka* (elder sister), *tange* (younger sister), *chikkappa* (father's younger brother), *doddamma* (mother's elder sister) &c

INFLUENCE OF SANSKRIT AND THE ARYAN VERNACULARS ON THE DRAVIDIAN GROUP

With regard to the cultivated Dravidian languages of Southern India, the influence of Sanskrit has extended only to the vocabulary and not to the grammar It has been said that the accession of culture from a superior race to an inferior is sometimes dangerous to the purity of a language; and accordingly, the Dravidian languages have suffered in this way by the large infiltration of Sanskrit. The amount of Sanskrit in Tamil is much less than in the other languages. Sanskrit has no doubt supplied these tongues with words for expressing abstract ideas of religion, philosophy and science; but in many cases Sanskrit words have been unnecessarily introduced with the notion of adding elegance and refinement to the speech. Caldwell says that the following remarks of Archbishop

Trench respecting the character of the contributions which English has received from Anglo-Saxon and from Latin respectively, are exactly applicable to the relation and proportion which the native Dravidian element bears to the Sanskrit contained in these languages :—

" All its joints, its whole articulaton, its sinews, and its ligaments, the great body of articles, pronouns, conjunctions, prepositions, numerals, auxiliary verbs, all smaller words which serve to knit together, and bind the larger into sentences, these, not to speak of the grammatical structure of the language, are exclusively Anglo-Saxon (Dravidian). The Latin (Sanskrit) may contribute its tale of bricks, yea, of goodly and polished hewn stones to the spiritual building, but the mortar, with all that holds and binds these together, and constitutes them into a house, is Anglo-Saxon (Dravidian) throughout."

But the Dravidian languages of Northern India have been much influenced by the neighbouring Aryan vernaculars, and in some cases, such as the Brahui, the influence has been very great owing to the segregation of these languages for centuries from the other Dravidian tongues. It is, however, remarkable that these languages have still retained so many grammatical affinities to the other languages of the group.

DRAVIDIAN INFLUENCE ON SANSKRIT AND THE ARYAN VERNACULARS

Some scholars are of opinion that the Dravidian tongues have not only borrowed much from Sanskrit but have also lent much to it. It is even supposed that these languages have also influnced to some extent the grammar of Sanskrit and the Aryan vernaculars. The Dravidian family once extended over nearly the whole of India. The geographical names in most parts of India in spite of Sanskritised forms and fanciful derivations, attest this fact to this day. Where peoples speaking different lan-

guages are in constant intercommunication with each other, they naturally borrow much from each other without examination or consideration. It may therefore be taken for granted that as the Aryans penetrated to the south and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they have as a matter of course adopted the names of those things together with the things themselves. Caldwell gives the following as the conditions on which any word contained in the Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin :—1. when it is an isolated word in Sanskrit without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral, related or derivative words; 2. when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3. when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect; 4. when the derivation which Sanskrit lexicographers give is fanciful, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some Dravidian theme of the same or a similar signification from which a variety of words are found to be derived; 5 when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical or only collateral; 6 when Indian Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit as the mother of all literature, classify the word as a purely Dravidian one;—when any or several or all of these grounds exist we may safely conclude the word to be Dravidian, not a Sanskrit derivative. As judged by these conditions, the following among others are given as Dravidian loan-words :—*akka* (a mother), *atta* (a mother, an elder sister), *kuti* (a house), *kota* (a fort), *nira* (water), *palli* (a village), *mina* (a fish), *eda* (a sheep or goat) cp. *adu*, *marutta* (a medicine man) cp. *marundu*, *heramba* (a buffalo) cp. *erumai*, *atta* (boiled rice, food) from *adu*, *am* (yes) cp *ama*, *valli* (a creeper) cp *valli*, *balli*; *mukula* (a bud) cp. *mugil*, *mugul*; *kuntala*

(hair) cp. *kundal*, *pali* (tip of the ear) cp. *pale* (lobe of the ear), *manda* (the head) cp. *mande*, *kaka* (a crow) cp. *kage*, *machala* (a crocodile) cp. *mosale*, *meka* (a goat) cp. *meke*, *sira* (a large snake) cp. *serai*, *kere*; *tala* (palmyra) cp. *tal*, *varuka* (a species of inferior grain) cp. *baragu*, *varagu*; *ulka* (a firebrand) cp. *ulku*, *tatit*, *tadit* (lightning) cp. *sidil*, *tedil* (Tulu); *Malava* from *male*, *ali* (woman's female friend) cp. *alu* (Telugu) a woman, wife; *kali*, *ganda* (a hero); *sundi* (a procuress, a bawd) cp. *sondi*, *khalina* (the bit of a bridle) cp. *kadiyana*, *talpa* (a float) cp. *teppa*, *kalya* (spirituous liquor) cp. *kal*, *kharju* (itch) cp. *kajji*, *psa* (hunger) cp. *pasi*. Sanskrit has borrowed words of even Greek or Roman origin such as *dinara*, *dramma*, *hora etc*

So much for the Dravidian element in the vocabulary of Sanskrit. With regard to phonology, it is supposed that the cerebral letters in Sanskrit were taken from the Dravidian tongues. It is a general rule that a people which invades a foreign country, to some degree adopts the pronunciation of its new home, partly owing to climate and partly owing to intermixture with the old inhabitants. The cerebral letters form an essential feature of Dravidian phonology and they are found in Sanskrit alone and not in any of the primitive languages related to Sanskrit. Further features in the phonology of the Aryan vernaculars which may be attributed to Dravidian influence are the softening of hard consonants after vowels in the Prakrits, not only in single words but also in compounds; and the double pronunciation of the palatals in Mahrathi as in Telugu.

The inclusive and exclusive plurals of the pronoun of the first person are also found in several of the Aryan vernaculars. The Dravidian tendency of using the participles without any addition as conjunctive participles in subordinate sentences, also with pronominal suffixes to indicate the person of the subject, has also pervaded the Aryan varnaculars. Verbal tenses have been replaced by participles,

Forms like *kritavan*, one who has done, are peculiar to later Sanskrit, cp. *seydavan*. The suffix *vat* is Aryan, but it is not clear how an active form can be arrived at by adding the suffix to a passive participle. In the Dravidian languages, on the other hand, the past participle is active as well as passive, and a noun of agency is formed from it in all dialects—*seydavan*. There cannot be any reasonable doubt about *kritavan* having been influenced by *seydavan*. In Sanskrit *kritavan* is an anamalous form without analogy in connected languages, while Tamil *seydavan* is quite regular.

DRAVIDIAN TONGUES OF SOUTHERN INDIA

We may now proceed to consider in some detail the Dravidian tongues of Southern India. As stated before in the Introduction to Volume I (p. xiii), four of these viz, Tamil, Malayalam' Kannada and Telugu are cultivated, while the rest, namely Tulu, Kodagu, Toda, Kota and Badaga, which are all dialects of Kannada, are uncultivated, in'as much as they have not even a written character of their own. To these have to be added the minor dialects Kurumba and Irula.

TAMIL

Of these languages, Tamil is supposed to be the oldest and most highly organised, exceedingly rich in vocabulary and cultivated from a very remote period. Some scholars, however, are of opinion that Tamil is not the oldest Dravidian language, as Telugu and other languages have preserved older forms and represent a more ancient state of development. They think that the use of conjunctive participles instead of the ordinary verbal tenses in Malayalam also affords evidence of a more ancient stage of development of that language than is the case with Tamil. It has been stated that the name Tamil has been Sanskritised into Dramida or Dravida, though it is not easy to account for the presence of *r* in the first syllable. Tamil Pandits say that the word *Tamil* means "sweetness" and that

it has appropriately become the name of their *sweet* language.'[1] They consider that the theory that Tamil is derived from the Sanskrit Dravida is not at all tenable, since a language which was in existence before the advent of the Aryans could not have got its name from the new-comers. The Telugus and the Kannadigas call the language Aravam, unsonorous, probably because it is totally destitute of aspirates. According to some Tamil scholars the correct forms used by the Telugus for denoting the Tamil language and people are Aruvam and Aruvar. The latter, they say, is a contraction of Aruvalar, the inhabitants of the Tamil districts Aruva and Aruvavadatalai bordering on the Telugu country, which subsequently became the name of the whole Tamil people. Another name applied to it by the Kannadigas is Tigula, meaning probably rude or rough. The Portuguese called Tamil and Malayalam Malabar, and Tamil, too, was known by that name long in Europe. In the very first book ever printed in Tamil characters at Ambalakkadu on the Malabar coast in 1577-9, the language of the book is styled Malavar or Tamil. Tradition refers the commencement of literary activity in Tamil to the sage Agastya, who is said to have been taught Tamil by Siva or Subrahmanya, to have brought the alphabet from the north, to have composed the first grammar of the language known as Peragattiyam, and to have caused another grammar named Tolkappiyam to be written by one of his pupils. It is stated that from the sound of the right side of Siva's drum arose Sanskrit and from the sound of the left side, Tamil, and that Siva gave Sanskrit to Panini and Tamil to Agastya.[2] In a Sanskrit work called

---

1. In the Tamil lexicon called Pingalandai sweetness and mercy are given as the meanings of the word *tamil—inimaiyum nirmaiyum tamil enal agum.* The word appears to occur only once in Tamil literature in the sense of swertness—in the *Sintamani* of Tiruttakkadevar.

2. ವಡಮೊಳಿಯೈಪ್ಪಾ [illegible]

Sambhurahasya, which is in the form of a dialogue between Siva and Subrahmanya, Siva says: "Endowed by me with knowledge, sage Agastya wrote Tamil grammar; so, Tamil being *arsha, i e.*, derived from a *rishi* author, does not fall under the head of *apabhramsa* (corrupt language) just as is the case with Andhra, Karnata, Ghaurjara and other languages which are not *arsha*.[1] Another tradition says that Agastya, having had a quarrel with the Sanskrit Pandits of Kasi, came to the south and established the Tamil language. Invention of a language by an individual is, however, opposed to the principles of philology. Language is social and national, not individual. It is a social product, springing up with the first community, and developing with the increasing needs of culture and civilisation. A grammar presupposes previous literature.[2] *Tolkappiyam* has quotations from older authors. If Agastya wrote a grammar at all, he must have based it on the works of previous authors. The indegenous words *eluttu* (a letter) and *suvadi* (a book) in Tamil prove that Agastya did not bring the alphabet. The story of Agastya has to be taken to mean that he was an early sympathetic cultivator of the language. Tamil has a copious vocabulary, relatively independent of Sanskrit, and a wide range of literature. It is, more closely related to Kannada than to any other member of the Dravidian group.

---

1. ಮಾಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶಿವಶ್ಶಕ್ತ್ಯಾ ಪುರಾಗಸ್ತ್ಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಮಯಾ ಪ್ರದತ್ತವಿಜ್ಞಾನೋ ದ್ರಾವಿಡಂ ವ್ಯಾಕೃತಂ ವ್ಯಧಾತ್ ||
ನಾಪಭ್ರಂಶತ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ದ್ರಮಿಡೀನಾಂ ಗಿರಾಂ ತತಿಃ |
ಅನಾರ್ಷಮಾಂಧ್ರಕಾರ್ಣಾಟಘೌರ್ಜರಾದ್ಯಂ ಹಿ ಭಾಷಿತಂ |
ಅಪಭ್ರಂಶಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್.

2. ಅಲಕ್ಷ್ಯಮವಿನ್ಯಸ್ಯ ಯಲ್ಲಕ್ಷಣಮವಿನ್ಯಸ್ಯೇ | ಯಲ್ಲಕ್ಷಣಮವಿನ್ಯಸ್ಯ ಯಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಮವಿನ್ಯಸ್ಯೇ ;
[illegible]ಸ್ಥಿತಿಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ | ವಿಲಕ್ಷ್ಯಮಕ್ಷರಸ್ಥಾಪನಮುಲಕ್ಷಣಂ ||
ಶಬ್ದಗತ್ಯಯಂ |

Malayalam is composed of the two words *mala*, a mountain, and *alam*, a verbal derivative from the root *al*, to possess, to rule, which likewise occurs in this connection in the forms *alma* or *ayma*, a softened form of *alma* corresponding to the Tamil *anmai*. The whole word means 'the mountain region', and then the language of that region. Caldwell considers Malayalam to be a very ancient offshoot of Tamil, differing from it chiefly at present by its disuse of the personal terminations of the verbs, and the larger amount of Sanskrit words it has incorporated into its vocabulary. Personal terminations began to be dropped after the 13th century, and by the end of the 15th they had gone completely out of use. Tunjattu Eluttachchan, a noted writer of the 16th century, is said to have introduced the present alphabet, which seems to have been derived from the Grantha, the character in which Sanskrit is written in the Tamil country. The proportion of Sanskrit words adopted by the Dravidian languages is least in Tamil, greatest in Malayalam. Malayalam has a close relationship to Tamil.

MALAYALAM

In point of euphonic sweetness Telugu is said to occupy the first place among Dravidian idioms. It was called by the Europeans *gentoo*, a corruption of the Portuguese *gentio*, a heathen. The term was originally, *i. e.* in 1648, applied to all Hindus as opposed to the Moors or Muhammadans, and came in time to mean the Telugus alone. Telugu is called Andhra by Sanskrit writers. The term Andhra occurs as the name of an Indian people in the Aitareya Brahmana, the Ramayana, the Mahabharata and in the Asoka inscriptions of the 3rd century B. C. Pliny calls them Andarae. The Andhra language is mentioned by the Chinese pilgrim Hwen Thsang, about the middle of the 7th century, who says that it differed from that of Central India, whilst the forms of the written characters were for the most part the same. The name Telugu, which also occurs in the forms Telungu, Telinga, Tailinga, Tenugu and Tenungu, is said to be derived from Trilinga, 'the language of the three lingas'

TELUGU

i. e., of the country of which three famous linga temples formed the boundaries. According to tradition Siva as a linga descended on three mountains, namely, Kalesvara, Srisaila and Bhimesvara, which marked the boundaries of the Telugu country The Prakrit form of Trilinga is Telinga. The Telugu country was called Telingana by the Muhammadans. Besides Trilinga the Telugu country had likewise the name Trikalinga given to it Telugu Pandits derive the name Tenugu from *tene*, honey, and say that the name indicates the mellifluous character of the language In the Tamil country Telugu is known as Vadugu, and the Telugus as Vadugar from *vada* north, the Telugu country lying to the north of the Tamil In old Tamil literature, however, the term Vadugar is applied not only to the Telugus but also to the Kannadigas According to tradition the first Telugu author was Kanva who lived at the court of Andhraraya and wrote Telugu grammar Atharvanacharya, who lived at the beginning of the 13th century, names, besides Kanva, Brihaspati, Hemachandra, Pushpadanta, Ravana, Gautama and Dharmaraja as writers on Telugu grammar in his *Trilinga-Sabdanusasana* None of these grammars has come down to us. In Tamil we have only one sage Agastya as the formulator of the rules of grammar, but here we have a good number of them besides Ravana, the demon king of Lanka.

Unlike Tamil and Telugu, Kannada has no sage's name associated with its literary origin Some opinions about the

KANNADA

derivation of Kannada have already been given in the Indroduction to Volume I (p. xiv) It is very probable that Karnata is a Sanskritised form of Kannada. We may compare with this Punnata, the Sanskritised form of Punnadu, a kingdom which existed in the south of Mysore in the early centuries of the Christian era. Ptolemy names it Paunnata in the 2nd century. The original form of Kannada was most probably Kannadu (compare Punnadu) which was subsequently changed into Kannadu and lastly into Kannada. The form Kannadu as the name of the language

is even now heard in some parts of the Kannada country The suggested derivation from Kar + nadu, the black country may seem appropriate to outsiders, but the Kannadigas themselves are not likely to designate their language "the black country language".

The Tamils and Telugus derive their respective languages from words which bear the signification of sweetness, though outsiders may suppose that it is an afterthought. It is not therefore too much to presume that the Kannadigas also must have applied some good attribute to their language, and this attribute, I think, is *fragrance* as indicated by the derivation from Kimmitu [fragrant] + nadu (country) which words when compounded become Kannadu Kannadu, *i e*, Kannada, thus means the language of the fragrant country, and the epithet fragrant may be considered quite appropriate to the Kannada country abounding as it does in sandal forests and lotus ponds, the latter being invariably described by Kannada poets as one of its most characteristic features

Jayangondar, the Tamil author of the *Kalingattupparani* an account of the conquest of Kalinga by the Chola king Kulottunga I, which he wrote in the 11th century, makes the curious statement that Kannada is only a mixture of some Telugu, and a large number of Tamil words,[1] though it is mentioned as an independent language in Peragattiyam, Kamba-Ramayanam and other works The occurrence of the term Karunadar in the *Silappadikaram*, of about the second century, has already been mentioned.[2]

Kannada is closely related to Tamil They alone have a regular feminine gender The various suffixes of the plural of rational and irrational nouns are essentially the same in both and they are more consistently distinguished than in

---

1 ತೆಲುಙ್ಗುಂ ಶಿಲತಮಿಳುಂ ಕಳರಿತ್ತ್ರುಕಲುನಾಡಿಯರ್.

2 Volume I, Introduction, XV

most other connected forms of speech. Both languages agree in the principles for the formation of the oblique base. There are also a few points of difference between the two languages. Kannada agrees with Telugu in the formation of the oblique cases of the singular of the pronouns I and thou and in possessing a present participle. But it differs more widely from Telugu than it does from Tamil

A word or two may now be said about the uncultivated Dravidian languages of the south, namely, Tulu, Kodagu Toda, Kota and Badaga, which may be looked upon as dialects of Kannada by reason of their closer relationship to that language than to any other of the Dravidian tongues, as indicated in the following statements: "Tulu does not differ widely from Kanarese"; "Kodagu may be regarded as standing about midway between old Kanarese and Tulu"; "Kota may be considered as a very rude dialect of Kanarese"; "Badaga is an ancient dialect of Kanarese"; "the language (Toda) seems to have been originally old Canarese, and not a distinct dialect."

DIALECTS OF KANNADA

Toda, the language of the Todas or Todavar of the Nilgiris, is peculiar in having the sound f: *e g* *puf*, insect. It has very few case-signs, there being no difference in it between the nominative, genitive and accusative The earliest mention of the Todavar has been met with in an inscription, No. 83 of the Chamarajanagar Taluk of the Mysore District, dated 1117, which states that Punisa, the general of the Hoysala king Vishnuvardhana, frightened them during his conquest of the Nilgiris. Kota, the language of the Kotas of the Nilgiris, is said to have been carried thither by a persecuted low-caste tribe at some very remote period. In this language the sign of the genitive case is *a*, of the dative *ke*, and of the locative *olge*; and the infinitive is formed by adding *alik* to the root—*e g*, *tin*, eat; *tinalik*, to eat All this shows how closely it is allied to Kannada. Badaga, the language of the Badagas, who form the most numerous class of

people inhabiting the Nilgiris, is a more ancient form than ordinary Kannada and agrees in several particulars with the language of old literature The sounds ಱ (r) and ೞ (l) are still found in the language, though in several cases ಱ is used in the place of ಅ—e g, ari, to know; eru to ascend; kuri a sheep; kere a tank; irlu for irulu night; tinglu for tingalu, the moon; avla for avalu, she; makkla for makkalu, children. A peculiarity about the use of ಅ is that it occurs generally as a subscript of the first or second syllable of a word instead of forming the next syllable as in Kannada and other allied forms of speech—e g, klee for kilu, to pull out; blu for bilu, to fall; mlugu for mulugu, to sink; hoglu for hogalu, to praise; hla for halu, ruin; hlaye for hale, old; hloye for hole, a river; gluyi for guli, a pit. The personal pronoun of the first person singular is nam, I; the dative suffix is *ga*, holaga (holakke), to the field; the past tense of the verbs agrees with old Kannada; madidem, I did The Badagas are mentioned in ancient Tamil literature—in verse 253, attributed to the old poet Nakkirar, of the anthology known as Agananuru—in connection wtih the Mysore king (Erumaiyuran— he of Mahishapura or Mysore) who is stated to be related to them Tulu, though destitute of a literature, is one of the most highly developed languages of the Dravidian family. The name Tulu, which means mild, meek, humble, refers to the people rather than to the language The Tulus have the reputation of being the most conservative portion of the Dravidian race. Tulu does not differ much from Kodagu. The dialect from which it differs most is Tamil Kodagu is the language of the Coorgs, the people of Coorg or Kodagu. The name is derived from *kuda*, west, and means the western country. The earliest mention of the Coorgs or Kodagas is found in an inscription, No 20 of the Hunsur Taluk of the Mysore District, dated 1174, which records that the Changalva ruler Pemma Virappa, aided by the Kodagas of all the *nadus*, attacked Bettarasa, the general of the Hoysala king Ballala II, sent to put down the Changalva king Mahadeva

whom he killed in battle, but was defeated. Kodagu has preserved its form comparatively free from change owing to the retired position of the people who speak it.

The Range of Kannada About a Thousand Years Ago.

Regarding the range and principal seats of the Kannada language a thousand years ago, *i. e.*, at about the beginning of the 9th century, we have, as stated before, the following interesting particulars given in the *Kavirajamarga* of the Rashtrakuta king Nripatunga or Amoghavarsha I (815–877).—

"The region in which Kannada was spoken extended from the Kaveri as far as the Godavari The Kannada spoken in the district lying within Kisuvolal, Kopana, Puligere and Onkunda was the pure well of Kannada undefiled."

The range given above includes a considerable part of what is now regarded as a purely Mahratha country. But this ought not to incline us to doubt the accuracy of Nripatunga's statement regarding the northern limit In the 9th century Kannada was spoken over a considerable part of the Mahratha country, but subsequenty it has had to yield its place to the encroaching Mahrathi idiom since the rise of the Mahratha empire. As stated by Dr. Fleet, Kolhapur, now considered a purely Mahratha District, was not so in ancient times, as is abundantly proved by the Kannada inscriptions in the Mahalakshmi temple situated in the heart of the Kolhapur town, by the large number of Kannada manuscripts in the Jaina matha at Kolhapur, by the Kannada local names in the Kolhapur territory, as for instance, Sirol (Siri-volal), and by the fact that the head of the Lakshmisena-matha at Kolhapur issues his circulars to this day in Kannada to his numerous disciples in the Karahataka-pranta, which is identical with the Satara District, the name Karahataka or Karhada being now restricted to the town of that name. Further, the Political Agent at Kolhapur is, to the present day, always addressed as the Political Agent, not of the "Dakshina Maharashtra" or "Southern Mahratha Country", but of the Karvira Ilakha and the Karnataka-pranta". The official

designation, Southern Mahratha Country, which includes the three Kannada Districts of Belgaum, Bijapur and Dharwar together with the Kolhapur, Miraj, and other Indian States is a misnomer It is true that in one of the earliest insicrp tions of Pulakesi II (609-642) this part of the country is included in Maharashtra; but this term meaning literally "the great country," did not imply any of the racial and linguistic peculiarities which are now attached to the terms Mahratha and Mahrathi derived from it In the whole area of the so-called Southern Mahratha Country, not a single Mahrathi inscription has been discovered, of a greater age than 2 or 3 centuries, while all the old inscriptions hitherto found are either in Sanskrit or Kannada, or in the two languages combined This fact speaks of itself, as to what the vernacular of the country was in early times. At present the people and the language of the British Districts are essentially Kannada, and the Kannada people and language have been displaced, to a certain extent, by the Marathi people and language in the Indian States, only because those States were established by the aggressions of Mahrathas from the north, whose local influence proved to be greater than that of the rulers whom they dispossessed. The town and District of Sholapur contain numerous Kannada inscriptions, though the District now counts officially as a Mahrathi one. Names such as Vappuvanna and Lasthiyavva among the Silaharas of Thana betray their Kannada origin. The influence of Kannada in ancient times in what is now known as the Telugu country is evidenced by the Kannada titles applied in old Telugu inscriptions to Telugu kings and chiefs. *e.g*, in a Telugu Vaidumba inscription of about the 9th century the name of a general is given as Manujara-deva [1]; the Eastern Chalukya king Gunaga-Vijayaditya (844-888) had the title Gunake-nalla; and some of the Reddi chiefs bore the title Jagad-obba-ganda and Jagada-Gopala [2]. It may also

1. Madras Epigraphical Report for 1923, p 98. 2. *Ibid.*, p. 124.

be incidentally noted that in the Indrakilaparvata Telugu inscription of about the 9th century at Bezwada occurs the form *Samvatsaradul* with the archaic Kannada locative suffix *ul* instead of the corresponding Telugu suffix *lo*.

Adi-Pampa (941) says that he wrote his Vikramarjuna-vijaya or Bharata in the pithy Kannada of Puligere, which is one of the four seats of pure Kannada named by Nripatunga Ranna (993) also states that the Kannada of the two (which make together a) six hundred was pithy Kannada [1] and that he wrote in it The *two* referred to by Ranna are the Belvola three-hundred and the Puligere three-hundred [2], so that Puligere again appears as the region of pure Kannada. The expression Erad-aru-nuru, as the name of a province, which was an ornament of the Kuntala country, occurs in the Kalas inscription, of 930 3, and the same appears as Dvi-trisatam, the two three-hnudreds, in the Nilgunda inscription, of 982 4

Nripatunga also makes the following interesting remarks about the intelligence and culture of the Kannadigas inhabiting the region of pure Kannada already mentioned as lying within Kisuvolal, Kopana, Puligere and Onkunda —

"Skilled are the people of that region in making speeches with apt words and also in understanding and pondering over (others') speeches. Naturally intelligent, they are even without special study versed in the usages of poetry. All are skilful in their speech. Even young children and the dumb learn wisdom and words respectively at a hint." 5

---

1. Erad-aru-nurara Kannadam a tirula Kannadam 2 Belvola-munurumam Puligere munurumam erad-aru-nurumam *Epigraphia Indica* XV, 339 3 Kuntala-dhara-talam, tad-vishayakk erad-aru-nuru lalamam. *Ibid.*, XIII. 326. 4. *Ibid.*, IV, 207.

5 ಪದನಱಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ | ದುದನಱಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್ |
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಱಿತೋ | ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತಮತಿಗಳ್ ||
ಕುಱಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪೆಱರುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳೆಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್ |
ಕಿಱುವಕ್ಕಳುಮಾ ಮೂಗರು | ಮಱಿಪಲ್ಕಱಿವರ್ ವಿವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

Kannadigas : their Civilisation.

We gather from the Ceylonese Chronicles that a Chola king named Elela conquered Ceylon in 205 B C, with the help of a Mysore army. [1] An inscription of the Rashtrakuta king Dantidurga, of about the middle of the 8th century states that the Karnataka army was capable of defeating the Pallava king of Kanchi, and the Kerala, Pandya and Chola kings [2] The Kalabhras, mentioned in the Velvikudi plates (c. 770) of the Pandya king Sadaiyan Parantakan as having gained possession of the Pandya country in about the 7th century, are believed to be Karnatas. The Vadugar (Badagas or Kannadigas) of Erunai-nadu (Mysore) formed the advance-guard of the Moriyar of Tamil Sangam literature or Mauryas of Konkan who ruled in the 5th, 6th and 7th centuries and went to help the Kosar against Mohur, the general of the Pandya king Nedunjeliyan. [3] Almost all the dynasties of rulers in the Dekhan and the South, such as the Ganga, the Kadamba, the Chalukya, the Rashtrakuta, the Hoysala, the Sevuna, the Kalachurya, the Ratta, the Silahara, the Kongalva, the Changalva, the Sinda, the Bana, the Nulamba, the Vaidumba, the Salnva, the Santara, the Senavara, the Punnad and those of Vijayanagar, Mysore and Coorg, have been Karnata, as also the lines of Palegars or minor chiefs, such as those of Keladi, Ummattur, Nuggehalli, Belur, Sugatur, Hadinadu, Mudigere, Chitaldrug, Nidugal, Chenna-pattana, Magadi, Elahanka, Sante-Bennur, Piriyapattana, Chikkanayakanahalli, Maddagiri, Bijjavara, Kote and Kalale. There were, moreover, Karnataka dynasties of rulers even in Gujarat and Nepal.

The civilisation of the Kannadigas, as indicated by the indigenous words of their language, was by no means negligible, though not of a very high standard. The Kannadigas

1. The Lost Cities of Ceylon, 26 2 Indian Antiquary XI, 114.
3. Journal of the Royal Asiatic Society for 1924, 666.

were well acquainted with agriculture[1] and possessed some knowledge of the ordinary arts of life such as spinning, weaving, house-building[2] &c They knew some of the ordinary metals[3] such as gold, silver, iron and copper; and some of the planets[4] which were ordinarily known to the ancients such as the sun, the moon, the crescent, Venus and the ascending node. They delighted in war and were armed with several weapons[5] such as the bow, arrow, spear, shield, and, sword. They had marriage, medicines, hamlets, rafts, ships festivals, numerals up to one thousand, measures of length weight and capacity, and fractions.[6] They had all the necessary words for everyday use. The Tamilians acknowledged the existence of God and built temples to his honour. But the Kannadigas, like the Telugus, have no words expressive of the ideas of God and temple. Telugu has no indigenous words to denote even the sun and moon. The Kannadigas do not seem to have had alphabetical characters, nor words to denote heaven and hell The same was the case with the Telugus also, It may, however, be stated that the Dravidians as a whole did not know hell.

---

1 ಉೞುವುದು, ಕುೞ, ಕುಂಟೆ, ಕೂರಿಗೆ, ಏರು, ಎತ್ತು, ಏತ, ಪಯಿರು, ಕಳೆ, ಕದಿರು, ಕಣೆ, ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುವೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಏರಿ, ತೂಂಬು, ಅಂ, ಕುಯಿಲು, ಕುಡುಗೋಲು, ಒಕ್ಕಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

2 ನೂಲುವುದು, ರಾಟೆ, ಪಟ್ಟಿ, ತುಬಟ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು ಪಟ್ಟಿ; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹಿತ್ತಿಲು, ಓವರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರು, ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ.

3 ಪೊನ್, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬೊನ್ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಿಸು (ತಾಮ್ರ).

4 ನೇಸಱು, ತಿಂಗಳ್, ಪೆಱೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಾಱ (ರಾಹು)

5 ಪೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ; ಬಿಲ್, ಕೋಲ್, ಈಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕಡಿತಲೆ,

6 ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ, ತೆಪ್ಪ, ಹಡಗು, ಹಬ್ಬ, ಒಂದರಿಂದ ಒಂಬಯ್ನೂರ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು, ಜೊಟ್ಟು, ಗೇಣು, ಅಡಿ, ಮೊಳ, ಮಾರು, ಮಣ, ವೀಸೆ; ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ; ಅರೆ, ಕಾಲು, ಬೇಳೆ, ವೀಸ.

The Third Volume.

In the Introduction to Volume II of the Karnataka-Kavi-charite (p. 22), which was published in 1919, I stated: "God willing, I propose to write a third volume bringing the account up to date." Accordingly, the work was undertaken soon after the publication of the Second Volume, but owing to the delay in the press and other circumstances over which I had no control, it was not possible to publish the volume earlier. The delay in the press, though regrettable, has enabled me to include in the volume a few items of additional information which became available in course of time. This incorporation of additional matter as it became available in the shape of appendixes has unavoidably made the work somewhat scrappy. The volume comprises besides the text seven Appendixes, a Supplement and an Index. It deals with 567 authors in all, of whom 352 are old and 215 modern. The latter consist mostly of writers who lived in the latter half of the 19th century, but no living author is included in the group. It has to be stated here that though very few of the modern authors come under the category of poets, still the names of all of them are included in the work just to make the account as complete as possible, the details given about them being, however, extremely meagre. In the Contents and Index occurs against the names of modern authors the expression 19 *sa* in which *sa* stands for *satamana* or century. Omiting the authors named in the Appendixes who belong to the period dealt with in the 1st and 2nd volumes, the rest of the old authors in this volume belong to the 18th and about the first half of the 19th centuries, though a few are some years later. Among these, too, as among those treated of in Volumes I and II, are some who are not, properly speaking, poets, but their number is not large as in the case of modern authors. An exception has, however, to be made in the case of the authors of *Vachanas* which, though seemingly prose, are in reality poetry.

Some details will now be given of the contents of the present volume. A portion of the text, consisting of pp.

1-216, treats of 165 poets whose period ranges from *c*. 1705 to 1887 A.D. The number includes two women, one of whom is a queen of Mysore. The remaining portion of the text, consisting of pp. 217-24 , deals with 155 modern authors. Appendix I (pp. 241-260) contains accounts of 35 poets who flourished from *c*. 1430 to 1869, 3 of them being Vachanakaras or authors of *vachanas*. Two of the poets are already known and of the remaining 33, 16 belong to the period of Volume II and the rest to that of the present. Appendix II (p p. 261 326) contains notices of 213 works, ranging in date from *c*. 1300 to 1884, whose authors are not known Appendix III (pp. 327-333) gives corrections up to page 324 and a few items of additional information. Appendix IV which extends over pp. 334-389 furnishes information about a large number of new poets the majority of whom are Vachanakaras Pp. 334-338 give additional *vachanas* of 11 Vachanakaras who have already been noticed in Volume I (pp. 190-209, and 275) Pp. 338-360 treat of 59 new Vachanakaras who flourished from c. 1160 to c. 1725 giving examples of their *vachanas*, 15 of these being women. Of these 59 anthors, 45 belong to the period of Volume I, 12 to that of Volume II and only 1 to that of the present. Pp. 360-361 name 53 new Vachanakaras, including 7 women, with their *ankitas* or dedicatory words but without examples of their *vachanas* With very few exceptions, if at all, all these authors are contemporaries of Basava and so belong to Volume I On page 362 are named 6 additional Vachanakaras, none of whom seems to belong to this volume. Pp. 362-371 give 46 new *ankitas* with illustrative *vachanas*, of which 15 occur also in Volume II (pp. 121-124), as also 19 new *ankitas* (p. 371) without *vachanas*. Pp 372-389 treat of 19 poets who flourished from 1099 to c 17 0, of whom 11 are already known from Volumes I and II. Of the remaining 8, three, who are composers of inscriptions, belong to Volume I and the rest to Volume II. Appendix V (pp. 390-393) treats of some new authors, old and modern, and mentions a few additional works whose authors are not known

Pp. 390-392 deal with 5 poets of whom 2 are already known. The remaining three who flourished between 1800 and 1860 belong to the present volume. Pp, 392-396 contain brief accounts of 32 modern anthors of whom three are already known. On p. 397 are given 6 additional works, ranging in date from c. 1600 to 1811, whose authors are not known. These have to be added to the 213 works dealt with in Appendix II. P 398 gives some corrections relating to pp. 347-382 Appendix VI (pp. 399 417) contains Index to the poets and works dealt with in Volumes I and .II The Supplement (pp. 418 433) following Appendix VI names some works not noticed in the three volumes. Appendix VII (pp. 435-470) contains accounts of a number of new authors, old and modern Pp. 435-462 treat of 32 old authors, of whom 8 are already known, 7 being named on pp. 360-361, though mentioned here with their vachanas, and 1 in Volume II. Of the remaining 24, who flaurished from 1109 to c. 1840, including 3 Vachanakaras, one of them being a woman, and 5 composers of inscriptions, 8 belong to the period of Volume I, 3 to that of Volume II and 13 to that of the present. Pp, 46?-470 deal with 44 modern authors of whom 13 are already known though named here with their additional works, so that the number of new authors dealt with here is 31. In *Additions and Corrections* two old authors are mentioned, namely, Madhuvayya, a Vachanakara, who belongs to the period of Volume I, and Linganaradhya who belongs to the period of Volume II.

The total number of old poets dealt with in this volume is 352—text (pp 1-216) 165, Appendix I (pp. 241-260) 33, Appendix IV (pp 338-362, and 372-389) 125, Appendix V (pp 390-392) 3, Appendix VII (pp. 435-462) 24, and Additions and Corrections (pp. 472 and 474). This number includes 124 Vachanakaras of whom 23 are women, 2 more women authors and 8 composers of inscriptions. According to sects 191 of the poets are Virasaivas, 108 Brahmanas, 13 Jainas, and 30 others, the last including 10 rulers, 12 Okkaligas and 6

Doddaramaradhya of the Ettaga-matha of the Heggadadevankote Taluk; Mahamahopadhyaya Siddhanti Sivasankara Sastri; R. H. Despande M.A., Dharwar; Ugran Mangesa Rao, Puttur, South Kanara; B Rama Rao M A L.L B., Madras; J. Chennamallappa Galagali, Halasangi, Bijapur District; S. N. Koppikar, Malamaddi, Dharwar, Venkappa Paramaiya Heggade Kadekodi, Karki; H. G Bengeri B.A., Municipal High School, Haveri; Pandits Raghupatyacharya and K C Nanjundaradhya, of Mysore; H. Chennakesava Iyengar, Kannada Professor, Dharwar; Jirige Basavalingappa of Bangalore; M Govind Pai of Manjesvar; Pandit H Shesha Iyengar, Kannada Fellow, Madras University; H Narayana Rao B A B L. and Rai Bahadur M Raghunatha Rao B.A. Of these, the first two gentlemen, namely, Messrs Santaviraryа and Doddaramaradhya, have very kindly taken the trouble of bringing several palm leaf manuscripts all the way from their places for my examination I have also to mention in this connection the help rendered by Sriman M C. Srinivasa Iyengar of the Mysore archaeological Office in copying out for the press portions not only of this volume but also of Volume II. I may finally record the assistance given me by Sriman C V Raghavendraiya, my nephew Sriman M. A Rangaswami B.A. and my son Sriman R Tirunarana Iyengar in copying out portions of this volume for the press and in preparing Contents, Index and Supplement for it

I am fully aware that this volume is not a complete and correct account of the authors falling within the period treated of in it, I can, however, say this much, namely, that I have endevoured to make the account as complete and accurate as possible, having regard to the material that was available to me for use. I am thankful that it has been possible for me to finish the volume, though handicapped by advancing old age, being now in my 69th year, and weak sight due to the development of cataract in both the eyes, and offer it as a further tribute to the Kannadigas with the hope that it, too, will meet with their appreciation and support.

The Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets.

As stated in the Introduction to Volume I (pp. XIX-XX,) Kannada literature is of vast extent and range and compares not unfavourably with those of the sister languages of Southern India. A cursory glance over the three volumes of the Karnataka-Kavicharite will confirm this statement. The majority of the works, however, bear on religion, as is also the case with the sister languages, Bhattakalanka (1604) in the introduction to his Sabdanusasana observes that in Kannada are written numerous works on *sabdagama* (grammar), *yuktyagama* (logic) and *paramagama* (religion and philosophy) as well as numberless books of poetry, the drama, rhetoric and the fine arts[1] A survey of Kannada literature brings to view not only *kavyas*, works on poetics, prosody and grammar, and lexicons, but also works bearing on biography, local history and philosophy, and a respectable number of works on medicine, veterinary science, mathematics, astrology, cookery, and other sciences and arts. Besides, there are innumerable Kannada inscriptions written in excellent *kavya* style.

EXTENT AND RANGE OF KANNADA LITERATURE

The earliest cultivators of the Kannada language for literary purposes were the Jainas The oldest works of any extent and value that have come down to us are all from the pen of the Jainas The period of Jaina predominance in the literary field may justly be called the Augustan Age of Kannada literature. The beauty and the high polish of the Kannada language are almost entirely due to the Jaina authors of an earlier period who by writing works in chaste and dignified language have raised the literary excellence of Kannada to a high standard. Pampa, Ponna and Ranna are deservedly known as the *Ratnatraya* or Three Jewels among poets. Ponna Ranna and Janna received the title *Kavichakravarti* or

CLASSES OF POETS

---

1 ಶಬ್ದಾಗಮ ಯುಕ್ತ್ಯಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂ ಚ ಬಹೂನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾಮಪಿ ಭಾಷಾಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್.

Emperor of Poets from the Rashtrakuta king Krishna III, the Chalukya king Tailapa and the Hoysala king Ballala II respectively.[1] Nagavarma II and Sumanobana, father of Janna and grandfather of Kesiraja, are described as the *Katakacharyas* or Poet-laureates of the Chalukya king Jagadekamalla II and the Hoysala king Narasimha II respectively There were also other writers who composed works of literary merit in the *champu* style down to the end of the 14th century, the last great writer being Madhura. Almost all the works useful for the study of the Kannada language, such as those on poetics, prosody and grammar, and lexicons have been written by the Jainas The same appears to have been the case in Tamil, though to a smaller extent.

Among *shatpadi* writers may be mentioned Kumudendu, Bhaskara, Mangarasa III and others.

The Virasaivas have contributed not a little to the advancement of the language by writing almost all their religious works in Kannada. Basava and his contemporaries brought into existence most of the *vachana* literature bearing on religion and philosophy, written in terse impressive prose for the benefit of the ordinary people. Nearly 200 of Basava's contemporaries and a few that preceded him and some that came after him, including a good number of women, have written *vachanas*. As has been rightly observed by Dr Fleet,[2] it is due almost entirely to the Virasaivas that the beautiful and highly polished Kannada language has been preserved, in later times, amidst the constant inroads of the Mahrattas from the North. Among the Virasaiva poets Harisvara occupies the first place. Among subsequent *champu*-writers may be mentioned Shadaksharadeva and Surangakavi. There are also several poets who have written good works in *shatpadi* and other metres, such as Raghavanka, Padmananka, Viru-

1. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾದರದಿಂ ಕುಡೆ | ಪೊನ್ನಂ ಮನಮೊಸೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆ ರನ್ನಂ
ಮನ್ನಿಸಿ ಬಲ್ಲಾಳಂ ಕುಡೆ | ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ ||

2. *Dynasties of Kanarese Districts*, 477.

paksha-pandita, Mallanarya, Bommarasa, Nanjunda, and so forth

Among Brahmana poets, Rudrabhatta has to be given the first rank Other *Champu*-writers that deserve mention are Tirumalarya and Chikupadhyaya. Among *shatpadi*-writers may be mentioned Kumara-Vyasa, Kumara-Valmiki, Lakshmisa, Lakshmakavi and others.

It is worthy of note that three of the Mysore kings, namely, Chamaraja Odeyar, Chikkadevaraja Odeyar and Krishnaraja Odeyar III, have interested themselves in the language and written works in it, as also a queen of the Mysore Royal Family, Cheluvambe, the consort of Krishnaraja Odeyar I Other women writers such as Honnamma, Srirangamma and Helavanakatte Giriyamma also deserve mention.

TOTAL NUMBER OF AUTHORS

The number of authors dealt with in this volume has already been given (p XXX), as also their classification according to sects. The poets treated of in Volume I number 280. This number includes 45 Vachanakaras, 40 composers of inscriptions, 6 women, 1 king and 2 princes. And according to sects 95 are Jainas, 90 Virasaivas, 45 Brahmanas, and 50 others. Similarly, the number of authors dealt with in Volume II, excluding those transferred to the revised edition of Volume I, is 301, which includes 15 Vachanakaras, 3 composers of inscriptions, 4 women, and 12 rulers or chiefs of whom 3 are kings When classified according to sects, 145 are Virasaivas, 76 Brahmanas, 56 Jainas, and 24 others. The total number of authors dealt with in the three volumes is thus 1148. The following table exhibits clearly the details noticed above :—

Volume	No of authors	Jainas	Virasaivas	Brahmanas	others
I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	76	24
III Old	352	23	191	108	30
Modern	215	1	27	159	28
Total	1148	175	453	388	132

The number 1148 includes 184 Vachanakaras, 51 com-

posers of inscriptions, 42 women and 25 rulers or chiefs of whom 5 are kings. From the above table we see that of the 1148 authors 933 are old and 215 modern. As stated before (p. XXX), of the 352 old authors treated of in this volume, 110 belong to Volume I, 43 to Volume II and the rest, *viz.*, 199, to this. The following table shows the number of authors properly belonging to each volume :—

Volume	Number of authors	Total	
I	280 + 110	390	1148
II	301 + 43	344	
III	199 + 215	414	

These figures cannot fail to give the reader an idea of the extent of the wealth of Kannada literature

It is a source of gratification to me that by the grace of God I have been able to complete this self-imposed task which, impelled by my intense love for the language, I undertook so far back as 1894, nearly 35 years ago. I need not say that the task has been a very laborious one, though not without interest. If my nephew, the late lamented Mr. S. G. Narasimhachar, with whose collaboration the first volume was written, had lived on, my work would have been easier and probably finished sooner. But this was not to be, and I was left in my old age to complete this difficult task single-handed. In a work of this magnitude involving a great deal of study and investigation, it is but natural that there should be found mistakes here and there; and I shall only be too grateful to scholars who help me in rectifying them and thus making the work more useful I have done what was possible for me to do and now leave to younger men the further prosecution of these inquiries.

It gives me much pleasure to see that several scholars have now begun to take some interest in Kannada literature, though at the time when I began to write the book there were very few people interested in the study of this subject. I am also glad to see in journals and newspapers criticisms made by some scholars with regard to my work. Before noticing some of these criticisms I

CRITICISMS.

would, however, refer to an article that appeared in the *Daily Post* written by some one under the pseudonym Dharma who thought it fit to impugn my character as an author. As a Kannada version or abstract of this article appeared in several papers, I was advised by some friends to send a reply in order to remove any misconception that might be engendered by a perusal of the article I give below for the perusal of the reader the article and my reply:—

THE *DAILY POST*, BANGALORE.

12th September, 1924.

MORALITY IN AUTHORSHIP

(By "DHARMA")

It is a matter for sincere congratulation to all Kannadigas that it has become possible for our veteran scholar and antiquarian—Praktana Vimarsa Vichakshana Rao Bahadur Mr. R. Narasimhachar, M.A., M.R.A.S., &c.,—to bring out a revised edition of the first volume of the celebrated work—Karnataka Kavicharite, which is an indispensible source-book of information to all students of the history of Kannada Literature The revised edition has been very fittingly dedicated to H. H. The Maharaja of Mysore, whose love for the language of his country is so well known; and it is equally fitting that the Mysore University should have put its imprimateur on the publication.

Mr. R. Narasimhachar has taken the opportunity afforded by the second edition to revise the book thoroughly and make appreciable additions to our knowledge of the writers of the past. The book, as it is the first of the kind in Kannada, is also the only one so far published; and it has, in fact, rendered any attempt in this direction by others superfluous. Its value as a collection of material for the literary history of Karnataka is of the very highest, and not the least valuable of its merits is the pithy and suggestive characterization of the work of each individual writer.

Judging from the lack of this most useful feature in the second volume, for which Mr. R. Narasimhachar is solely

responsible, one is led to think that Mr. R. Narasimhachar's collaborator in the first volume—the late Mr. S.G. Narasimhachar—was particularly responsible for it. This reflection brings to us the further regret that the name of the late Mr. S. G. Narasimhachar has been altogether obliterated from the second edition of the first volume now under discussion.

From the preface to the first edition of the first volume as well as from its title page, it is plain, as plain could be, that the late Mr S. G. Narasimhachar had as genuine a share in its authorship as its present publisher, Mr. R. Narasimhachar; and all those who know what a fine specimen of culture and high-mindedness the latter is, cannot help wondering why he chose to efface the name of his old friend and collaborator. If the part played by the late Mr. S, G. Narasimhachar in the production of the work were a less important one, common courtesy, one would think, should at least have persuaded the survivor to make a graceful reference to his departed co-worker, in his preface to the second edition.

Mr. R. Narasimhachar must surely have known, from the numerous testimonies that he has been receiving from scholars, both within and outside the State, that he is great enough to have afforded such a tribute to the memory of his old colleague. It would not have taken away a jot from his own reputation, and it should have been a noble example to joint workers in the literary field Those who desire to see good manners, not to speak of good morals, prevail in the proverbially jealous and generally irascible tribe of authors cannot help deploring that a man like Mr, R. Narasimhachar should have chosen to throw away such a splendid opportunity of setting a high example of friendly devotion and comrade-like gratitude.

While on this topic one cannot help noticing a similar deplorable lapse from the correct standard of editorial fairplay, also in connection with the revised editions of Karnataka Sabdanusasana and the Sravanabelgola Inscriptions. Mr. R. Narasimhachar's own contribution to the fresh editions of

these valuable works is indeed considerable. He has studied much, added much and corrected much. For these services all scholars will render him their most grateful thanks; but one would think that some little credit is also due to Mr. B L Rice—whom God spare long—for having first discovered that work and those inscriptions and edited them after laborious study, with the assistance of Pandits, and thus for having prepared the material for others to revise and win a name for improvements Let us hope that Mr Rice's name will not disappear quite so wholly from the other magnum opus of his, the Mysore Gazetteer, which has been long—too long—in the process of revision under the benign and diligent supervision of our gracious Government

REPLY

THE *DAILY POST*, BANGALORE,

26th September, 1924

MORALITY IN AUTHORSHIP,

To

The Editor of the *Daily Post*,

Mallesvaram, Bangalore
25-9-1924

Dear Sir,

The article under the caption "Morality in Authorship" over the signature of "Dharma," published in your esteemed paper of the 12th instant, was brought to my notice some two days ago by a friend of mine. As it makes some imputations to me, most probably under a misapprehension, I hasten to send a few words in explanation which, I trust, you will extend to me the courtesy of publishing in a prominent part of your paper.

I must at the outset tender my most cordial thanks to "Dharma" for his appreciation of my humble work in connection with some of my recent publications referred to by him, namely, *Karnataka Kavicharite* Vol. I, *Karnataka Sabdanusasana* and *Inscriptions at Sravana Belgola*. It has to be stated that all these are revised editions containing

many additions, alterations and omissions for which I am solely responsible It is just to show my sole responsibility for the matter and manner of these editions that my name alone appears in them, and not at all with the intention of obliterating or effacing the names of those who once worked at these books. In fact, their names are too well-known to be effaced by any one.

Now, with regard to Mr Rice, I have clearly stated in the prefaces to the Sabdanusasana and the Sravana Belgola volume that the first edition was brought out by him in each case, and I have further given his prefaces also to the first editions of both the works. On receipt of a copy of the Sravana Belgola volume, in a letter dated the 7th August 1923, he wrote. "You have certainly left little more to be described about this wonderful historical place, and the illustrations are in the highest style of art... . Taken altogether, there is no doubt that the general rendering of the inscriptions and the explanations of doubtful or obscure passages are worthy of praise, and you may be congratulated on having produced so exhaustive and satisfactory a second edition of a work which deals with so many important questions It is not likely to be superseded by another edition; it is all-sufficient." And with regard to Sabdanusasana he wrote thus in a letter dated the 7th November 1923.—"I congratulate you on the completion of the revised edition of the Sabdanusasana. It is more handy in size than the original edition. The appendixes are valuable features; they must have involved a great deal of research and labour." From these extracts one can clearly infer that he does not expect his name to appear on the title pages of these new editions. Nor does it stand to reason unless he participates in the work of revision and agrees to all the changes that are made in these editions. In fact he does not agree with me on certain points with regard to the Sravana Belgola volume.

And with regard to the late Mr. S. G. Narasimhachar, the same argument holds good. "Dharma" may not know that Mr. S. G. Narasimhachar was a relative of mine, he was

my nephew, and nobody mourned his loss more than myself. In the Introduction to the Second Volume of *Kavicharite* (p 18) I wrote about him thus: "Mr S. G. Narasimhachar, my collaborator in writing the first volume, died within a few years after its publication. His sound scholarship in Kannada, his poetical skill, his great modesty and amiable disposition commanded the admiration and respect of all those that came in contact with him. It is not too much to say that his untimely death is a great loss not only to the Mysore State but also to the whole Kannada country. Personally it was an irreparable loss to me" As I had already said this much about him, I thought it was not necessary to say anything more in the revised edition of the first volume. Jealousy is a thing quite foreign to my nature, and in this case it is simply unthinkable.

Yours faithfully,

R. NARASIMHACHAR.

With regard to Dharma's inference that 'the characterization of the work of individual writers which, according to him, forms a special feature of the first volume but is lacking in the second, must have been the exclusive work of the late Mr S G Narasimhachar, I may be permitted to state that there was no such division of labour when the first volume was written. The characterization referred to was the work of both of us, in fact I may say that I had a greater share in framing it than my collaborator; but this does not in any way detract either from his scholarship or from the value of the help rendered by him Further, Dharma's statement that this characterization is lacking in the second volume is not quite correct, as a reference to pp. 44, 67, 82, 90, 95, 135 162, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 236, 249, [illegible], 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503 and [illegible] will clearly show. Only it is less frequent in the 2nd volume than in the 1st simply because the number of poets of outstanding merit is smaller in it than in the other. The excellence of the earlier compositions and the decline of the later

ones is patent to all. A reference to pp. 23, 27, 52, 85, 89 130, 149 and 449 will show that such characterization is not absent even from the 3rd volume.

THE DEATH OF MR. B. L. RICE, C. I. E.

I have to express here my sorrow for the death of Mr. B. L. Rice, C. I. E., in July last. He was the father of Kannada primary education in Mysore. He was also a pioneer in the field of Kannada literature and did much for the advancement of the language by editing several valuable works. I had the pleasure of serving under him as his Assistant in the Archaeological Department for nearly seven years from 1899 to 1906, but my acquaintance with him dates from 1890. He encouraged me all along in writing this work and even acknowledged the little help rendered by me in respect of Kannada literature in his edition of the Mysore Gazetteer (pp. 495-6) published in 1897 in the following terms:— "These researches (in Kannada literature) have been followed up with real interest by Mr. R. Narasimhachar, M. A., now Kannada Translater to the Education Department, and he has placed at my disposal some notes prepared by him on the subject. I am glad, therefore, to be able to incorporate the additional information thus supplied." His interest in the Kannada language and literature was as keen even after his departure to England as it was when he stayed in Mysore. He was in constant correspondence with me and expressed in one of his letters his wish to translate my work into English. His interest in Kannada and in Mysore continued undiminished until his death as is evidenced from the following extracts from a letter which he wrote to me on the 6th April 1927 just three months before his death:—"I was waiting in the hope that the long expected work on the Kannada language which you had on hand (he meant my Mysore University Readership Lectures) would shortly reach me ...... I am glad to hear there is a prospect of your *Kannada-Kavicharite* being published in completion before long. It will be a great resource for information on the literature of

the language. I think I mentioned to you that Kannada was chosen to represent the languages of the South of India, as Urdu was those of the North, when recently the B.B C. broadcast on the wireless specimens of the Languages of the East ....Please remember me very kindly to all who still inquire about me I can never lose my interest in Mysore." In a letter received from Mrs Rice soon after his death she writes " Had he lived one week more he would have seen his 90th birthday—his end was very peaceful but seemed rather sudden at the last but without pain. He was an invalid for over 9 years, but was always patient and never grumbled " In the letter referred to above he himself wrote :— "Being a prisoner to the house from not having the use of my legs, I am greatly dependent on my being able to read the newspapers and other literature." In spite of these infirmities and ripe old age it is indeed remarkable that his love of Kannada and Mysore continued to the last It gives me pain to think that I was not fortunate enough to be able to present him before his death with a copy of this volume which he had been eagerly looking forward to get.

CRITICISMS ON KARNATAKA KAVICHARITE

I have referred above (p XXXVI) to criticisms by some scholars with regard to my work. Of these critics, Dr A Venkatasubbaiya, M.A., Ph D., LL.B., has to be given the first place as he has paid the greatest possible attention to my work, especially the first volume, his criticisms extending over nearly 280 printed pages. These criticisms are being published in the issues of the *Prabuddha-Karnataka* They have also been collected together and issued in the form of a book. Some of the Doctor's criticisms, such as those relating to the age of the poets Durgasimha, Chandraraja, Rajaditva and Vrittavilasa, as also those regarding my identification of some jaina gurus, are perfectly reasonable. There are others, however, which are based on very weak grounds due to a misunderstanding of the points at issue, while there are others still which, I am constrained to say, are nothing but the outcome of a

prejudiced mentality solely intent on fault-finding. Though many of the criticisms are not thus of much value, I have still to thank the Doctor for having given me an opportunity of re-examining my position. I have specially to thank him and Mr. T. S. Venkannaiya M.A, for sending me a complete copy of the criticisms and thus saving me the trouble of waiting till the whole thing appeared in the journal The Doctor has called in question the accuracy of my accounts of about 35 authors on the whole and it is not possible for me to answer all the criticisms here. To serve as instances, I shall take up here one or two criticisms for examination and refer the reader to the Kannada Introduction for a more detailed examination of the points at issue

NAGACHANDRA

I shall in the first place take the case of Nagachandra The period assigned to Nagachandra (pp. 33-56) by the Doctor, namely, the close of the 10th or the beginning of the 11th century, is evidently due to a misconception He thinks that Durgasimha, whom he assigns to the period 1024-1042, has praised Nagachandra. This is not so, the poet praised by Durgasimha being Pampa, who is doubtless the author of *Adipurana* and not Abhinava-Pampa. Having once made this assumption, the Doctor has been at considerable pains to find arguments for supporting it and for demolishing my position that Nagachandra lived at about 1100. I give below a few facts which strengthen the position taken up by me :—

(1) According to the Doctor, Nagachandra lived before 1024, either at the close of the 10th or the beginning of the 11th century. Nagachandra, however, praises the Ajitapurana which Ranna wrote in 993, and the way in which he praises it, namely, as *the jewel of a poem* (kriti-ratna), clearly shows that it could not be the work of a contemporary For the work to attain to such celebrity, some reasonable period, say, at least half a century, has to be postulated. This makes it impossible for Nagachandra to have lived before 1024. Again, Durgasimha, who lived at about 1024, does not

mention Ranna, evidently because he was then too recent a poet to deserve mention Such being the case, is it conceivable that Nagachandra, who preceded Durgasimha, would praise Ranna's work in such flattering terms ? We are thus led to the conclusion that the assumption of the Doctor is untenable.

(2) There is an important statement made by Karnaparya, the author of *Neminathapurana*, (I, 101), about Nagachandra which affords decisive evidence about his period, namely, that though Nagachandra was a modern (*adyatana*) poet, he was equal to ancient poets The word *modern* can only mean that Nagachandra lived very recently, say, about a generation before Karnaparya The period I have assigned to Karnaparya being c. 1140 (I, 139), the period of Nagachandra may be taken to be roughly 1100 But according to the Doctor, who assigns 1174 as the date of Karnaparya (p. 85), the date of Nagachandra would be about half a century later than that assigned to him by me Such being the case, is it reasonable to suppose that Karnaparya would call Nagachandra who, according to the Doctor, lived before 1024, a *modern* poet ?

(3) Nagachandra praises a Jaina guru named Meghachandra-traividya in I, 20 of his Ramayana, and we learn from Sravana Belgola inscription 127, of about 1115, that the same guru died in 1115 There can be no manner of doubt about the identity of the guru, since the very same verse in which Nagachandra praises him occurs in connection with the guru in the inscription If Nagachandra had lived before 1024, would it have been possible for him to praise a man who died nearly a century after that period ? The Doctor tries to get over the difficulty by making the curious statement that the composers of the inscriptions kept quiet for a full century and then began to use the verses of Nagachandra in connection with other gurus of the same name (p. 47) This is simply ridiculous and a gratuitous insult to Jaina writers. The natural inference is that Nagachandra

lived at about 1100. This will easily explain the instance of Srutakirti given by the Doctor (p 45).

(4) An author named Meghachandra is stated to have written in 1148 an easy Kannada commentary on Pujyapada's *Samadhi-sataka* for the use of the son of the celebrated Pampa (*Indian Antiquary*, XII, 20) The reference here is clearly to Nagachandra and the statement fixes his period as about 1100. This Meghachandra is most probably identical with the one mentioned in Sravana Belgola 66 as the oldest disciple of Nayakirti and as a collegue of Adhyatmi-Balachandra. The Doctor's statement that Adhyatmi-Balachandra lived in 1231 has no basis to stand upon.

(5) Finally, as already stated by me (I, 449), there is every probability of the inscription of Vikramaditya VI (1076-1126), No A 23, kept in the Bijapur Museum having been written by Nagachandra, judging from the close similarity in idea and expression of several verses of the inscription to those in Pampa-Ramayana (See Kannada Introduction and I 450) This fact, too, leads us to the inference that Nagachandra should have flourished at about 1100

There are also a few more points dealt with by the Doctor incidentally in his article on Nagachandra (pp 36-42 and 52-56), of which I shall notice only one here He rightly criticises my identification of some of the Jaina gurus with others of the same name, such as that of Meghachandra-traividya of S. B. 127 who died in 1115 with his namesakes mentioned in S. B 69 and 66 and that of Balachandra of Vakragachchha with Subhakirti's father Balachandra of S. B 140 (I, 102-103) My chief object in this connection has been to show that there were two Balachandras, one of Vakragachchha who was the guru of Nagachandra and lived at about 1100 and the other of Pustakagachchha who lived at about 1180. The Doctor, however, makes the assumption that these two gurus were contemporaries and tries to adjust facts to this preconceived notion of his He begins by stating (p. 36) that the date of S, B. 69, given by me as about 1100,

must be about 1180. This inscription is not dated It tells us that Balachandra of Vakragachchha was a colleague of Gauladeva, who was a disciple of Gopanandi, though at the close it likewise says that he was a colleague of Triratnanandi, a disciple of Maghanandi, who was a colleague of Gopanandi In either case it is clear that Balachandra of Vakragachcha came immediately after Gopanandi and was not removed from him by a long interval of time Now, Chennarayapatna 148 records a grant to this same Gopanandi by the Hoysala king Ereyanga, son of Vinayaditya, in 1094. Consequently the period of Balachandra of Vakragachchha may safely be taken to be about 1100, which is exactly the date that I have assigned to S B 69 And this must also be the approximate period of his disciple Nagachandra

As a second instance I shall take the case of Somaraja My statement that Somaraja may have belonged to the Chauta dynasty (I, 359) is nothing but a mere guess, and I have mentioned it to be so in clear terms The Doctor

SOMARAJA

asserts (pp 219-227) that Somaraja was a Nuggehalli chief and that he wrote his Udbhatakavya in 1522 and not in 1222 as I have stated His chief reasons are (1) that Indusekhara, a Nuggehalli chief, mentioned as the son of Rayana and the grandson of Tirumala of the lunar race in Hassan 117, of 1573, must be the father of our poet and (2) that *sasirada nur im sanda nalvattu-nalku* (1144) is an alteration made by me, the correct reading, according to him, being *sasirada nanur sanda nalvattu-nalku* (1444), which makes the date exactly 300 years later than that given by me These reasons are not at all satisfactory We know quite well from his work that Somaraja was a staunch Virasaiva. On the other hand, the Nuggehalli chiefs, who are stated in Hassan 117 to be of the Atreya-gotra, Apastamba-sutra and Yajus-sakha, cannot be Virasaivas, though the names are similar. Further, Hassan 117 does not name Somaraja but mentions Basavaraja as the son of Indusekhara and gives his period as 1573. If, as asserted by the Doctor, Somaraja was the son of

this Indusekhara, his period, too, ought to be about 1573 and not 1522 as assumed by him Again, we learn from inscriptions (II, 215) that the Nuggehalli chief Rayana was a feudatory of the Vijayanagar king Achyuta-Roya (1530 1542), and if Somaraja was this chief's grandson his period would be considerably later than 1522. With regard to the second reason, I may say that I do not at all remember having made any alteration in the verse, though I do not recollect which manuscript I had before me when writing Somaraja's life. Even taking for granted for argument's sake that I made an alteration, is not his alteration just to support a preconceived notion more blameable than mine seeing that I had no theory at all to support? The reading proposed by the Doctor is, however, untenable as it violates grammar. No good author would use the expression *nur sanda* instead of the correct form *nuru sanda* When not compounded with another word, *nuru* retains its full form as indicated by the exception *duru putltu* given under *sutra* 82 of the *Sabdanusasana* The same is the case with *muru* compare Pampa—*aruvattumuru sandandu* (I, 30)

As another ground for his assumption the Doctor takes (p 227) Ravasada Lingarasa, the copyist of Udbhatakavya, to be identical with Lingamantri (c. 1530), minister of the Nuggehalli chief Rayana and author of the Kannada lexicon *Kabbigarakaipidi* (II, 215) Here we have only a partial similarity of names and it is not at all likely that a minister can hold the inferior position of a copyist (*Ravasa*). Another point mentioned by the Doctor in support of the theory that Somaraja wrote his work in 1522 is that Salva who quotes Somaraja (VIII, 43) in his *Rasaratnakara* lived, according to the Doctor, before 1529 (p 224), many years before c 1550, the date assigned to him by me (II, 244). I do not see how this supports the Doctor's theory From inscriptions, however, we learn that Salvadeva, patron of Salva, ruled till 1559 (see *Panchakanaya*, 162) Consequently the period assigned to Salva by me cannot be far wrong The Doctor incidentally states (p. 227), relying on Sagar 163, of 1488, that Kotisvara

(II, 145), who wrote *Jivandhara-shatpadi* at the instance of his chief Sangama of Sangitapura, lived in about 1480 and not in about 1500 as I have stated. But as this chief, who has nothing to do with Sangiraja of Sagar 163, appears to have ruled after Salvadeva [*Panchakajjaya* 161), his date would be about 1560, and consequently Kotisvara's period also has to be brought down to about 1560

Mr. M Govinda Pai of Manjesvar has also published an article on Somaraja in *Svadesabhimani* [19-8-27 and 26-8-27) and *Kannada Parishatpatrike* [XII, 48-66), stating that the poet wrote his work not in 1222 but in 1522 His main reasons are given thus :—

(1) In 1222 the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija falls on Sunday and not on Wednesday as stated in the verse But the week-day will be correct in 1522. Therefore the reading must be *naln ir sanda* and not *nurim sanda* as I have given. *Nurim sanda nalvattu-nalku* means, according to him, not 100+44 but 100-44 ! As I have already stated, the form *nur sanda* violates grammar There are numerous instances of inscriptions in which one or two of the constituents given of the date do not fit in and no scholar would think it justifiable to bring down the date of the record by hundreds of years just to remedy the supposed defect. In the present case, however, though the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija does not fall on Wednesday in the year Chitrabhanu [1222), it does so in the previous year Vrisha (1221)[1] Such differences of one year are very common in the dates of inscriptions and literary works

(2) The interval between Kumarapala or Udbhata [c 1150), the subject of the story, and Somaraja (1222), the teller of the story, is too short for the story to spread from Gujarat to Karnataka. I think a period of three quarters of a century is quite ample for the purpose.

---

1. I am obliged to Mr. R. Rama Rao, B.A. of the Mysore Archaeological Department for this piece of information.

(3) The style looks more like that of the 16th century than that of the 13th. This is only a matter of opinion and style cannot be looked upon as a reliable guide for fixing the period of a work in the absence of other evidence

Finally, if, as these scholars have assumed, Somaraja wrote his work in 1522, it is inexplicable why he names as his predecessors only poets that lived before 1200 and no one that lived in the three centuries from 1200 to 1500, not even Bhimakavi (1369), author of *Basavapurana*. In these circumstances I would prefer to retain the date 1222 for Somaraja till irrefutable evidence to the contrary is forthcoming

Among criticisms by others, I shall notice those relating to Singiraja, Ratnakaravarni and Lakshmisa. Messrs Hardekar Manjappa and Sindagi Siddappa, authors of *Sribasavacharitre* and *Sribasavesvaranacharitre* respectively, are of opinion that *Singirajapurana* is the earliest Kannada account of Basava, Singiraja, the author of this work, being, according to them, identical with his namesake included in the Dasagana (see I, 214 and 2?4) and thus a contemporary of Basava This opinion of theirs appears to be based on a story given by Mr. Basavalinga Sastri of Mysore in the introduction to his *Singirajapurana-vijaya*, a prose version of Singiraja-purana, to the effect that Singiraja, who was a Vaishnava feudatory of Bijjala, became a convert to Virasaivism and wrote Singirajapurana; and that he was subsequently included in the *Dasagana* by Palkurike Somanatha in his *Sahasragananama* Mr Basavalinga Sastri has not, however, given his authority for the story As far as I know, there does not appear to be any reliable evidence, literary or inscriptional, in support of the story. Mr Hardekar Manjappa says in the introduction (p. 6) to his work that I have assigned the date 1650 to Singiraja in my *Kavicharite* This statement is not correct I have assigned the date c. 1500 to this author (II, 148) It is the generally accepted opinion among the Virasaivas that Bhimakavi's *Basavapurana* is the earliest Kannada work on Basava; and if Singirajapurana had been written before his time, it is inexplicable why

SINGIRAJA.

Bhimakavi should not name its author and base his own work on Singiraja's instead of basing it on the Telugu Basavapurana of Palkurike Somanatha No Virasaiva authors of an earlier period than the middle of the 16th century name Singiraja, though they invariably name Palkurike Somanatha or Bhimakavi The earliest writer who mentions his name is Chennabasavanka (c 1550), author of *Mahadeviyakkana-purana* Further, Singiraja criticises some statements relating to Basava,[1] thus showing that there were in existence some accounts of Basava before his time He would not have done this if he had been the very first writer on the subject When speaking of him, Virupakshapandita (1584) does not say that he was a poet, but says merely that he was a great devotee of Siva[2] I therefore think that this author cannot be identical with his namesake of the *Dasagana*, but must be a later writer of about 1500 Singidevaiya, another person included in the *Dasagana*, has, however, written *vachanas* (p. 352), just like other contemporaries of Basava.

Messrs Ugran Mangesa Rao and Nyavatirtha Santiraja Sastri, the editors of *Bharatesvaracharite* and *Satakatrayi* respectively, have, relying on Devachandra's statement, stated that Ratnakaravarni was the author of *Ratnakaradhisvarasataka*, *Aparajitesvarasataka* and *Trilokasataka*. Though this belief is common, I have advanced some objections against it and expressed the opinion that Sringarakavi-Hamsaraja, the author of Ratnakaradhisvarasataka, was different from Ratnakaravarni, the author of the remaining two Satakas and Bharatesvaracharite for the following reasons, namely, (1) that the praise of Aparajitesvara and Mandarasvami and the use of the epithets Niranjanasiddha and Chidambarapurusha, found in what I consider as Ratnakaravarni's works, are not found in

RATNAKARAVARNI

---

1. ಬಲದೇವ ಕಟ್ಟಿದಡಾಪದವ ಬಸವಂಗಿತ್ತರೆಂಬರ್, ಅದಂತಲ್ಲ (6ನೆಯ ಸಂಧಿ) ; ಇತ್ಯಾದಿ.

2. Chennabasavapurana, Kanda 5, sandhi 2, stanza 50.

Hamsaraja's work; and (2) that the guru of Ratnakaravarni was Charukirti, whereas the guru of Hamsaraja was Devendrakirti (II,274). These objections have not been satisfactorily answered by the above-mentioned editors. In order to identify the two authors, the mention of Mahendrakirti as the guru of Ratnakaravarni by Devachandra has been taken hold of as a point in their favour, and they have stated that Mahendrakirti and Devendrakirti being synonymous refer to one and the same person. But this view is not at all tenable since the names are found to refer to different individuals in inscriptions and literary works. Further, the editors assert without quoting any authority that Ratnakaravarni had the title Sringarakavi-Hamsaraja. Sringarakavi does occur as a title, and it has been borne by a few poets, but the addition of Hamsaraja to it couveys no sense So Hamsaraja has to be taken to be the name of a different poet Mr Santiraja Sastri has caused to be printed the colophon which is found at the end of Ratnakaradhisvarasataka at the end of the other two Satakas also, for which there does not appear to be any warrant in the manusrcipts I have seen There is further the clear statement in the last verse of Trilokasataka that the work was composed by Ratnakararya As the expressions Niranjanasiddha and Chidambarapurusha are used as epithets of his guru by Ratnakaravarni (Bharatesvaracharite I,4), my statement that Niranjanasiddha was a title of the author (II, 274) is not correct

After all, the only authority for supposing that Ratnakaravarni was the author of all the three Satakas and that he had the title Sringarakavi, is Devachandra. But this authority is not quite reliable as his work abounds in mistakes. As an instance I may give a statement of his in connection with Ratnakaravarni himself, namely, that he was a contemporary of Vijayanna, author of Dvadasanuprekshe (II, 76). But this is untenable—Vijayanna's time being 1448 and Ratnakaravarni's 1557.

There has been a long controversy in Kannada journals and newspapers about the place, creed and time of Lakshmisa,

LAKSHMISA author of Jaimini-Bharata The generally accepted opinion about the place is that he belonged to Devanur of the Kadur Taluk, which he styles Surapura, Girvanapura &c in his work He has also dedicated his work to the deity Lakshmiramana of the village. In the temple of this deity it is said that first honors are shown to him and that portions of his work are recited on certain special occasions as a mark of respect to his memory His house is even now pointed out in the village There were until a few years ago his lineal descendants living in the place In spite of all these facts some have boldly asserted that Surapura in Hyderabad was the place of the author.

With regard to his creed, it has been stated that he was either an Advaiti or a Smarta of the Bhagavata sect, and not a Srivaishnava As stated before, there were his lineal descendants living in the village, who were Srivaishnavas, and no Srivaishnava would accept a Smarta for his ancestor The objection advanced against the author being a Srivaishnava is that he praises Siva, Parvati and Ganapati at the beginning of his work Instances may be given of other authors, undoubtedly Srivaishnava, who have done the same thing (1) Lakshmakavi, author of Bharata &c (p. 15), was a Srivaishnava of Harugadde, Anekal Taluk, whose descendants are even now *archakas* of the Chennakesava temple at the village There can be no doubt of his having been a Srivaishnava as he states that he is a disciple of a descendant of Embar, who was a disciple of Ramanuja ; and yet he praises Siva and Ganapati in his work. (2) Timmamatya, author of Ananda-Ramayana (p. 74), was a Srivaishnava, whose descendants are even now conducting the duties of *archakas* at Agara, about 6 miles to the east of Bangalore, and he, too, praises Siva and Ganapati.

Some have observed that Devanur not being an exact equivalent of Surapura, some other place has to be looked for, and their search has led them to Surapura in Hyderabad. These will, however, be surprised when they learn that

Timmamatya has Sanskritised Sadanahalli into Sahadevapura, and Lakshmakavi, Harugadde into Khagapura. Compared with these renderings, the rendering of Devanur into Surapura may be looked upon as the nearest and most appropriate.

With regard to the period of Lakshmisa, various opinions have been expressed, the balance of opinion being in favour of the date 1415 I have, however, expressed the opinion that Lakshmisa lived about the close of the 17th century (II, 523) If he had lived in 1415, it is inexplicable why his name is not mentioned by any writer from the 15th to the close of the 17th century not even by the Brahmana authors of Bharata, Ramayana and Bhagavata, and by Chikkupadhyaya, a fellow-Srivaishnava, who mentions even the Smarta poet Rudrabhatta The authors that mention him belong to the 18th century It is these facts that led me to assign him to the close of the 17th century, which is likewise the period assigned to him by tradition

Some scholars have made much of the similarities between his work and the Chennabasavapurana of Virupakshapandita (1584) and have concluded that Lakshmisa preceded Virupakshapandita. But these similarities may be interpreted in either way and do not constitute a decisive factor in determining Lakshmisa's period

I may incidentally mention an interesting fact in Kannada literature in connection with a statement made in the *Kannada Parishatpatrike* (v, 5) with reference to Lakshmisa that no one would translate a work which was opposed to his faith I shall give instances of Jainas having written works for their Hindu friends as if they were Hindus and vice versa. Padmarasa, a Jaina (II, 314), wrote, apparently for a Hindu friend, the *Sringarakathe* in 1599. At the beginning of the work he praises Sadasiva, Sarasvati and Ganapati as if he were a Hindu. Conversely, Pattabhirama, a Hindu (p. 25), wrote for a Jaina friend named Paduma a Jaina work styled *Ratnasekharacharite* in about 1725. The work relates a story

about the observance of the Pushpanjali vow, and the author begins the work with the praise of Jina, the siddhas &c, as if he were a Jaina

Some Virasaiva friends have written to me that Panditaradhya, the subject of *Aradhyacharitra* and other works [I,213-215], was not the one included in the group of five

PANDITARADHYA AND SRIPATIPANDITA

acharyas who are the founders of the Virasaiva creed, but a later namesake descended in the line of the earlier Panditaradhya, and that Sripatipandita who does not name Basava, lived long before the latter [1] I have not come across any reliable authority in support of these statements, and if any is forthcoming, I shall readily revise what I have written in the light of the new evidence. I shall be glad to know where an account of the earlier Panditaradhya is available and how it differs from that of his later namesake As far as I know, only one Panditaradhya is mentioned in Virasaiva works. In case there was an earlier one, it is not clear why Sripatipandita, who praises three of the *acharyas*, namely, Revana, Marulasiddha and Ekorama, in the introduction to his *Srikarabhashya* does not mention him Panditaradhya has written a Telugu work called Sivatattvasara in which he praises Sripatipandita I therefore venture to think that Panditaradhya was a younger contemporary of Sripatipandita and that consequently his name does not appear in Srikarabhashya Telugu scholars have written that Panditaradhya died two years after Basava

With regard to Sripatipandita, I may be permitted to state that it is not right to conclude that simply because he does not name Basava he must have lived long before the latter For that matter, Harisvara, Raghavanka, Kereya-Padmarasa and even Nijagunasivayogi do not name Basava, but we know for a fact that they all lived after Basava In the introduction to Palkurike Somanatha's Telugu Basavapurana, the editor Mr V. Prabhakara Sastri, states that

---

1 In the *Virasaivakaradarpana* it is stated that Sripatipandita lived 200 years before Basava

Sripatipandita was guru to Anantapala, general of the Chalukya king Vikramaditya VI (1076-1126). If so, Sripatipandita may be taken to be an older contemporary of Basava. We are led to the same opinion from *sandhis* 9 and 58 of Bhimakavi's Basavapurana.

ERECTION OF GOMMATESVARA

I may conclude this introduction by saying a word or two about the period of the erection of Gommatesvara at Sravana Belgola (I, 46) The late Mr. Rice was of opinion that Chavundaraya, minister of the Ganga king Rachamalla, set up Gommatesvara in about 983. Dr. Shama Sastri, Director of Archaeological Researches in Mysore, relying on the reading Kalkyabda 600, *ie*, the year 600 of the Kalki era, in a verse of Bhujabalisataka, a Sanskrit work of about the middle of the 16th century, has, however, come to the conclusion that the date of the erection of Gommatesvara was A D 1029 (*Mysore Archaeological Report* for 1923, 16 and 30) But there are some difficulties in accepting this date. The Ganga rule had been subverted and the Cholas were the rulers at that period; consequently the generally accepted belief among the Jainas that the event took place during the reign of Rachamalla (974-984) will have to be ignored altogether The reading found in the several manuscripts of Bhujabalisataka that I have seen is Kalyabda (Kali era) and not Kalkyabda (Kalki era) In connection with my work the Karnataka Kavicharite, I have examined more than 2000 Kannada and Sanskrit manuscripts in the Mysore State and Madras, but have not met with a single work dated in the Kalki era Kali 600 is the date given for the event also in Belagolada Gommatesvara-charite (p, 143) In the Sthalapurana of Sravana Belgola, however, the date given is Kali 610. It will thus be seen that the traditional date is 600 of the Kali era which corresponds to 2502 B.C This high antiquity traditionally assigned to the erection of the image is in consonance with the stories which relate that it was worshipped by Rama, Sita, Ravana and Mandodari. A similar instance from Virasaiva literature

is the tradition that Basava, the minister of Bijjala died in Saka 707 [I, 175). Further, we have clear evidence of the existence of the image of Gommatesvara at Sravana Belgola before 993, the date of the Ajitapurana of Ranna. In I, 61 of the work[1] it is stated that Attimabbe, the patroness of Ranna, ascended the hill to pay homage to Kukkutesvara, ie., Gommatesvara. In some inscriptions such as S.B. 234, 335 and 349 Gommatesvara is styled Southern Kukkutesvara to distinguish him from the Kukkutesvara of Paudanapura in the North; but there are also inscriptions, such as S.B. 397, in which he is styled merely Kukkutesvara without the prefix Southern. Moreover, the mention of the mountain makes it quite clear that Ranna's reference is to Gommatesvara of Sravana Belgola and not to the image of Paudanapura which was not situated on a mountain. These circumstances lead us to doubt the accuracy of the date A. D. 1029 for the erection of Gommatesvara.

No one can be more conscious than myself of the defects of my Karnataka Kavicharite. There are very probably many errors of omission and commission in it. It was only very recently that I came across a Hampe inscription [*South Indian Inscriptions* IV, No. 260) composed by the poet Maramarasa in 1199. Another inscription at the same place (*Ibid*. No. 267) composed by the well known poet Madhura in 1410, has been, imperfectly noticed on pages 376-378 of this volume. I have heard of a few private libraries in the Tumkur and Mysore Districts which are said to contain several works not noticed in my work. It was not possible for me to go and examine these libraries. On information supplied by friends that certain persons had certain rare manuscripts in their possession, attempts were made to get at least a glimpse of them but without success. As I have stated in the introduction to Volume II (p. 19), it is to be deplored that owners of manuscripts in most cases have a strong disinclination even to show them to others, not to speak of lending them even for a day or two, some going even so far as to deny the

1. I am indebted for this reference to Mr, M, Govinda Pai of Manjesvar.

possession of any manuscripts. I offer the work as a tribute to my Kannadiga friends with a full knowledge of its defects. If the work, such as it is, should, in however small a degree, awaken interest in, and conduce to the advancement of, the Kannada language, I shall deem my labours amply rewarded.

I have to express my humble gratitude to His Highness the Maharaja of Mysore for graciously permitting the dedication of Volume III also to him.

It only remains for me to express my thanks to scholars and the press for their appreciative notices of the Revised Edition of the First Volume of the Lives of Kannada Poets, and to the authorities of the Mysore University for sanctioning a grant-in-aid towards the printing charges of the present volume.

Bangalore
22nd January 1929.

R. NARASIMHACHARYA

ERRATA.

	Line	*Read*	*For*
xv	34	ಚಿ	[illegible]
xvi	23	is	is,
,,	28	ದ್ರು	ದು
xxi	5	ಳ	ಐ
xxix	32	)2.	)
,,	35	23	13
xxx	8	According	according
xxxi	6	more or less	more less
xlii	5	July 1928	July last
xlviii	17	puttitu	putlitu
,,	21	Rayasada	Ravasada
lv	2	Siddhas	siddhas
li	12	of Singiraja of the Dasagana	of him

ಅವತರಣಿಕೆ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಆ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ತರುವಾಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇತರ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವುಂಟೇ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂಡೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಯದ್ಯಪಿ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇರುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಒಡಹುಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಷ್ಟು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರ್, ವಿಟ್ನಿ, ಕಸ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪೋಪ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂಡೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಬಹಳ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗವರ್, ಶೇಷಗಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಆರ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥಯ್ಯರ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳುಂಟು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್, ಸ್ಟೆನ್‌ಕೊನೊ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಂಡಿತರು ಈ ಉಭಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಯುಕ್ತ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಂಡೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷಾ ವರ್ಗವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಮಹಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಒಂದು

ಭಾಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಶಬ್ದವು ದ್ರಾವಿಡ ಜನರನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಇದ್ದಿತು. ತರುವಾಯ ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ ಆಂಧ್ರರು, ಕರ್ಣಾಟಕರು, ಮಹರಾಠರು, ಗುಜರಾತಿಗಳು ಎಂಬ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿತು. ಈ ಅಂಶವು ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚ ಗೌಡರು ಎಂಬ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ದ್ರಾವಿಡಾಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎರಡರ್ಥಗಳು, ಎಂದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವೂ ತಮಿಳು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಉಂಟು. ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಗೌಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡವು ಹೇಗೆ ತಮಿಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಚ ಗೌಡವು ಬಂಗಾಳಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಮಹರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮ್ಯವು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಹರಾಠಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಾದ ಚಕಾರಜಕಾರಗಳಿಗೆ ಇ ಈ ಎ ಏ ಐ ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳು ಮುಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಧಾರಣೋಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಿದ್ದರೆ ತ್ಸ ದ್ಸ ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಂಟು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಹರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ದ್ರವಿಡ ಶಬ್ದವು ತಮಿಳ್ ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ದ್ರಮಿಳ, ದಮಿಳ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಮಹಾ ವಂಶವೆಂಬ ಪಾಳೀ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಜೈನರ ಮತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮಿಳರಿಗೆ ದಮಿಳ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ಹೇಳಿದೆ. ಜೈನರ ಪ್ರಾಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ದವಿಳ, ದವಿಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಾಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಕಾರವು ವಕಾರವಾದ ಈಚೆಯ ರೂಪಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದಮಿಳ ಎಂಬ ರೂಪವೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದಮಿಳ, ದವಿಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದ್ರಮಿಳ, ದ್ರಮಿಡ ಎಂದೂ ದ್ರವಿಡ ಎಂದೂ ಆಗಿವೆ. 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವಿದ್ದರೂ ಆತನು ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪ ವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವು ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆರನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾರಾನಾಥನು ತನ್ನ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧ ಮತದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಳರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಹಳೆಯ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾದಾಮಿಯ ಬಳಿ ಮಹಾ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ರುವ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಮಂಗಲೇಶನ (597–608) ಶಾಸನದಂಥ ಶಾಸನ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಮಿಳ ಎಂಬ ರೂಪವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯಕಾರನಿಗೆ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ. ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರೆಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ಶಠಕೋಪರ ತಿರುವಾಯ್ಮೊಳಿ ಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ರೂಪವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ಸಂಗತಿ, ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ತಾತ್ಪರ್ಯ ರತ್ನಾವಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದ್ರವಿಳಗಣ, ತಿವುಳಗಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಈ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯೇ ಳಕಾರವಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬುದು ಪುನಃ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ತಿರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು.

ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆ

ದ್ರಾವಿಡ ಜನರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಆದಿ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈಗ ಹಿಂದೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಲೆಮೂರಿಯಾ ಎಂಬ ಭೂ ಖಂಡವು ದ್ರಾವಿಡರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು. ಏಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಇವರ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವೆಂದೂ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನರಾದ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಜನರೊಡನೆ

ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಸಿಂಧು ವಿಷಯದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆಂದೂ ಮತಾಂತರವೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:—

ಅವರಲ್ಲಿ ದೊರೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಸಣ್ಣ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಹಾಡುಗಾರರು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಅವನ್ನು ಓಲೆಯ ಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಠದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗರಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಿ ಅವನನ್ನು ಕೋ (ದೊರೆ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು; ಕೋಯಿಲ್ (ದೇವರ ಮನೆ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಆಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಳೆಗಳೂ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಇದ್ದುವು; ಪರಂತು ವಕೀಲರೇ ಆಗಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಉಂಟು. ತಗರ, ಸೀಸ, ಸತು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ಬುಧ ಶನಿಗಳು ಹೊರತು ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಮದ್ದುಗಳೂ ಹಳಿಗಳೂ ಊರುಗಳೂ ದೋಣಿಗಳೂ ಹಡಗುಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪದ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ ಇರುವ ಮತ್ತಾವ ಜನರನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ವೀಪ, ಭೂಖಂಡ ಎಂಬುವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆದರವೂ ಇದ್ದುವು. ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಈಟಿ, ಕತ್ತಿ ಎಂಬ ಆಯುಧಗಳೂ ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಮಡಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳು ಆರ್ಯರೊಡನೆ ಸಮಾಗಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲಸಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಾಕಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡರು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಏಷಿಯಾಖಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಈಚೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವುಗಳೊಡನೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ

ಪೂರ್ವ 1000 ದಲ್ಲಿ ಸಾಲೊಮನನ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಓಫಿರಿಂದ ಸಾಗಿಸಿದ ಸರಕುಗಳೊಳಗೆ ನವಿಲನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಪದವಾದ ತೋಕೈ ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ತೂಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬೈಬಲಿನ ಹೀಬ್ರ್ಯೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಚೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳು.

ಈಚೆಗೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಕೆಲವಂಶಗಳು ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಅಥವಾ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲು ಪಂಜಾಬಿನ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಹರಪ್ಪ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಅಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 400 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಮೊಹೆನ್ ಜೋದರೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆದು ಶೋಧಿಸಿರುದರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಮತ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೇರಳವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಎರಡು ನಗರಗಳು ಗೋಚರವಾದುವು. ಆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳೊಳಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಂದಾನೊಂದು ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಾಸನಗಳುಳ್ಳ ಮುದ್ರೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ಮುದ್ರೆಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಸೂಸದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಈಲಂಜನರ ಹಲಗೆಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಈಲಿಮಿನ ಭಾಷೆಯೂ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯುವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. 1925ನೆಯ ಮೇ 12ರಲ್ಲಿ ರಾಯಲ್ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬ ಸಭೆಯವರು ತಮಗೆ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ವರ್ಣಪದಕವನ್ನು ಬಹುಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸೇಸ್—ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ಊಹೆಗಳ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯದಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 2300ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯುವ್ಯ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಈಲಿಮಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಹರಪ್ಪ, ಮೋಹೆನ್ ಜೋದರೋ, ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದಿತ್ತನಲ್ಲೂರ್ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ್, ಬಾಬಿಲಾನ್, ಊರ್ (ಕಾಲ್ಡಿಯಾ), ಸುಮೇರ್, ಕ್ರೀಟ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:—ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡರು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಜನರಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಅವರು ಕ್ರೀಟಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಏಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾ ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರೆಂದೂ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಈಲಿಂಜನರಿಗೂ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಈಲಿಂಜನರು ಪ್ರಾಯಶಃ ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಕ್ರೀಟ್ ಜನರಿಗೂ ಅನುಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ದ್ರಾವಿಡರು ಇರಾನ್ ಸಮಸ್ಥಲದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಿಂಧು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದರೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3000ಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಕ್ರೀಟ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಹಿಂದೂದೇಶದಿಂದ ಹೋದ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಎಂದು ತೋರಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲವೆಂದೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬಹುದು. ಬಳಿಕ ಆ ನಾಗರಿಕತೆ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಆಧಾರಭೂತವಾದ ಬಾಬಿಲಾನಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಇತರ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿರಬಹುದು.

ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ:—ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಿಷಯವಾದ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಸುಮಾರು 3000 ವರ್ಷ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಸಹ ಪಂಜಾಬ್, ಸಿಂಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರು ಅಂದವಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬಂಶವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸು

ತ್ತವೆ. ಪಂಜಾಬ್, ಸಿಂಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಸ್ತುಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಅಥವಾ 4ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದ ಸುಮೇರ್ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ ಸುಮಾರು ಸಮಕಾಲಿಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಅವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ; ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿಂಧು ನದೀ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾಗೆ ಸ್ಥಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಬಿಲಾನ್, ಅಸಿರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಎಂಬ ಊಹೆ ಕೊನೆಗೆ ದೃಢಪಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಸುಮೇರಿಯನ್ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಘುಷ್ಟಿ (agglutination), ಸ್ವರಾನುರೂಪ್ಯ (vowel harmony) ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾವರ್ಗವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಇರುವ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 2-3) ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ. ತಮಿಳು ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಎ, ಒ, ಆಯಿದಂ ಎಂಬ ಹಕಾರ, ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕೊನೆಯ ನಕಾರ (ತವರ್ಗ ಪಂಚಮಾಕ್ಷರವಲ್ಲ) ಈ ವಿಶೇಷ ಧ್ವನಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ತಮಿಳರ ಅವಯವ ವಿಶೇಷ ರಚನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಾಮಪದಗಳ ಬಹುವಚನಕ್ಕೆ ಏಕವಚನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಬಹುತ್ವ, ಕಾರಕ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾವಗಳೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ವಚನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಭಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಚನಕ್ಕಾಗಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಪವಿಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೇ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಾತಿಪ

ದಿಕದ ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ಅವ್ಯವಹಿತವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕರೂಪವಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ ಬಹುವಚನಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೇ ಎರಡು ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಹಾರ್ಥಕವಾದ ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೇ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೋ ಆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಸೂಚಕವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭ್ರಾತಾ, ಭಗಿನೀ, ಪಿತೃವ್ಯ, ಪಿತೃವ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹುದುವಾದ ಶಬ್ದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಹಲವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೆಂಬ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಅಂದವಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಮಿರುಗಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಪರಂತು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವ ಗಾರೆ ಮುಂತಾದ ಬಂಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದ್ರಾವಿಡವಾಗಿಯೇ ಇವೆ.

ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆ

ರಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುಪಾಡುಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಮತವು. ದ್ರಾವಿಡರು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆರ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯವುಂಟಾಗಿ ಆ ನಾಮಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪದವು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೆಳಗಣ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ —1. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಧಾತುವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ; 2. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅದೊಂದೇ ಪದವಿದ್ದರೆ; 3. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಅನ್ಯ ಇಂಡೋಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರೆ; 4 ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬಂದರೆ; 5. ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವು ಲಾಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರರ್ಥವು ಧಾತುವಿನ

ಅರ್ಥವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ; ೬ ಸಕಲ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಮೂಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ದೇಶೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಪಂಡಿತರೇ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ—ಈ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದಾಗಲಿ ಕೆಲವಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಈ ಪದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು:—ಅಕ್ಕ, ಅತ್ತ, ಕುಟಿ, ಕೋಟ, ನೀರ, ಪಲ್ಲಿ, ವಿಮಾನ, ಏಡ (ಆಡು), ಮರುತ್ತ (ಮರುಂದು, ಮರ್ದು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ) ಹೇರಂಬ (ಎಮ್ಮೆ, ಎರುಮೈ), ಅಟ್ಟ (ಅನ್ನ. ಅಡುಧಾತುವಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ), ಆಮ (ತಮಿಳು—ಆಮು), ವಲ್ಲಿ (ಬಳ್ಳಿ), ಮುಕುಲ (ಮುಗಿಳ್—ಮುಗುಳ್), ಕುಂತಲ (ಕೂಂದಲ್), ಪಾಲಿ (ಪಲೆ), ಮುಂಡ (ಮುಂಡೆ), ಕಾಕ (ಕಾಗೆ), ಮೂಷಲ (ಮೊಸಳೆ), ಮೇಕ (ಮೇಕೆ), ಸೀರ (ಶೇರ್ವೈ—ಕೇರಿ), ತಾಲ (ತಾಳ), ವರುಕ (ಬರಗ, ವರಗು), ಉಲ್ಕ (ಉಳ್ಕು), ತಟಿತ್, ತಡಿತ್ (ಸಿಡಿಲ್, ತುಳು—ತಿಡಿಲ್), ಮಲಯ (ಮಲೆ), ಆಲಿ (ತೆಲುಗು—ಆಲು), ಕಲಿ, ಗಂಡ, ಸುಂದಿ (ಸೊಂದಿ), ಖಲೀನ (ಕಡಿಯಣ), ತಲ್ಪ (ತೆಪ್ಪ), ಕಲ್ಯ (ಕಳ್) ಖರ್ಜುರ (ಕಜ್ಜಿ), ಪಸ್ನಾ (ಪಶಿ, ಹಸಿವು), ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಲಾಟಿನ್ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ದೀನಾರ, ದ್ರಮ್ಮ, ಹೋರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ದ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಈಗ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು ಧ್ವನಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುವು ಎಂದು ಹಲವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆವುವೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಹಿಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಪರವಾದ ಪರುಷಾಕ್ಷರಗಳು ಸರಳಾಕ್ಷರಳಾಗುವುದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾರ್ಗವು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಇರುವುದು ತೆಲುಗಿನ ಪದ್ಧತಿ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷದ ಸರ್ವನಾಮಕ್ಕೆ ಇದಿರಲಿರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು

ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಬಹುವಚನಗಳಿವೆ. ವರ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೃತವಾನ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವು ದ್ರಾವಿಡದ ಶೆಯ್ದವನ್, ಗೈಯ್ದವಂ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 3) ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಇವುಗಳೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು, ಎಂದರೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಎಂಬುವು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ; ಉಳಿದುವು ಎಂದರೆ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊದ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವು ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಕುರುಂಬ, ಇರುಳ ಎಂಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ತಮಿಳು

ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಬಹಳ ಪುರಾತನವೆಂದೂ ವಿಪುಲವಾದ ಶಬ್ದಸ್ತೋಮವುಳ್ಳುದೆಂದೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ತರವಾದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದ ರೂಪಗಳೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದೊರೆವುದರಿಂದ ತಮಿಳು ಪುರಾತನತಮವಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ದ್ರಮಿಡ ಅಥವಾ ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರದ ರೇಫಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಿಳು ಪಂಡಿತರು ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದವು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯೆಂದೂ[1] ಅದು ಮಧುರವಾದ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ

---

1. ಪಿಂಗಲಂದೈ ಎಂಬ ತಮಿಳು ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳೆಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಮಾಧುರ್ಯ, ದಯೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ವಾಚಿಯಾದ ತಮಿಳ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಡೆ—ತಿರುತ್ತಕ್ಕ ದೇವರ ಜೀವಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ—ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದಿಂದ ತಮಿಳು ಎಂಬುದು ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನಿರಾಧಾರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಆರ್ಯರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಭಾಷೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಆರ್ಯರಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಅಸಮಂಜಸವು. ತೆಲುಗರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮಿಳನ್ನು ಅರವ ಎಂದು ಕರೆವುದುಂಟು; ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ತಮಿಳು ಪಂಡಿತರು ತಮಿಳನ್ನೂ ತಮಿಳರನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಗರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳು ಅರುವ, ಅರುವರ್ ಎಂಬುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮಿಳಿಗೆ ತಿಗುಳು ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವರು. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಮಲಬರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಿಳೂ ಕೂಡ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮಲಬಾರ್ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಅಂಬಲಕ್ಕಾಡು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 1577-9ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಾಷೆ ಮಳವರ್ ಅಥವಾ ತಮಿಳ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಅಗಸ್ತ್ಯರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಈ ಋಷಿ ಶಿವನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಂದಲೋ ತಮಿಳನ್ನು ಕಲಿತಂತೆಯೂ ಉತ್ತರ ದೇಶದಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತಂದಂತೆಯೂ ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ ಎಂಬ ತಮಿಳ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ತೃಣಧೂಮಾಗ್ನಿ ಎಂಬವನಿಂದ ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಂ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನ ಡಮರುವಿನ ಬಲ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಎಡಪಾರ್ಶ್ವದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ತಮಿಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದೂ ಶಿವನು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪಾಣಿನಿಗೂ ತಮಿಳನ್ನು ಅಗಸ್ತ್ಯನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ಇತಿಹಾಸವುಂಟು.[1] ಶಿವಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸಂವಾದ ರೂಪವಾದ ಶಂಭುರಹಸ್ಯವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು —" ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಮಿಳು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ತಮಿಳು ಋಷಿಜನ್ಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಷ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಅನಾರ್ಷವಾದ ಆಂಧ್ರ ಕರ್ಣಾಟ ಘೂರ್ಜರಾದಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ಎಂಬ ದೋಷವಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ:—

---

1 ವಡಮೊೞಿ' ಯೈಪ್ಪಾಣಿನಿಕ್ಕು ವಗುತ್ತರುಳಿ ತೆನ್ಮೊೞಿಯೈಕ್ಕುಡ-ಮುನಿಕ್ಕುವಲಿಯುಱುತ್ತಾರ್ ಕೊಲ್ಲೇತ್ತುಪ್ಪಾಗರ್.

ಮಾಮುದ್ದಿಶ್ಯತಪಶ್ಚಕ್ರೇ ಪುರಾಗಸ್ತ್ಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಮಯಾಪ್ರದತ್ತವಿಜ್ಞಾನೋ ದ್ರಾವಿಡೀಂ ವ್ಯಾಕೃತಿಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥
ನಾಪಭ್ರಂಶತ್ವದೋಷೋಽಸ್ತಿ ದ್ರಾವಿಡೀನಾಂ ಗಿರಾಂ ತತಃ ।
ಅನಾರ್ಯಮಾಂಧ್ರ ಕಾರ್ಣಾಟ ಘೌರ್ಜರಾದ್ಯಂತು ಭಾಷಿತಂ ॥
ಅಪಭ್ರಂಶಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್.

ಕಾಶಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರುಗಳೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡಿಕೊಂಡು ಅಗಸ್ತ್ಯನು ದಕ್ಷಿಣಹಿಂದೂದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮಿಳುಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಇತಿಹಾಸವುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಭಾಷಾತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಕರಣವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟಲಾರದು;[1] ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಳುತ್ತು (ಅಕ್ಷರ), ಶುವಡಿ (ಪುಸ್ತಕ) ಎಂಬ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಅಗಸ್ತ್ಯನು ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಕಥೆಗೆ ಆತನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ತಮಿಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ವಿಪುಲವಾದ ಶಬ್ದಸ್ತೋಮವೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಇವೆ. ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಆ ಭಾಷೆಗೂ ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಿಂತ ನಿಕಟತರವಾದುದು.

ಮಲಯಾಳ.

ಮಲಯಾಳ ಎಂಬುದು ಪರ್ವತವಾಚಿಯಾದ ಮಲ ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಆಳ್ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಆಳಿಕೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಳ ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಪರ್ವತರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ

1 ಇಲಕ್ಕಿಯಮಿನ್ರಿಇಲಕ್ಕಣಮಿನ್ರೇ (ಶೇರಗತ್ತಿಯಂ).

ದಿಂದಲೂ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. 13 ನೆಯ ಶತಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ತ್ಯಾಗವು ಆರಂಭವಾಗಿ 15 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಆ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಯವಾದುವು. 16 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾದ ತುಂಜತ್ತು ಎಳುತ್ತಚ್ಛನ್ ಎಂಬವನು ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾದ ಈಗಿನ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು; ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ.

ತೆಲುಗು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಾಧುರ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯುರೋಪಿಯನರು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜೆಂಟೂ ಎಂದು ಕರೆದರು: ಈ ಪದವು ಕ್ರಿಸ್ತನಲ್ಲದವನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜೆಂಟಿಯೋ ಎಂಬ ಪೋರ್ತುಗೀಸ್ ಶಬ್ದದ ಅಪಭ್ರಂಶವು. ಮೊದಲು ಮಹಮ್ಮದೀಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುಗಳಿಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಜೆಂಟೂ ಎಂಬ ಪದವು ಕೊನೆಗೆ ತೆಲುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತೆಲುಗಿಗೆ ಆಂಧ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಂಧ್ರ ಶಬ್ದವು ಹಿಂದೂ ಜನದ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ ಪ್ಲಿನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಆಂದರೀ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. 7ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹ್ವೆನ್‌ತ್ಸಂಗ್ ಎಂಬ ಚೀನಯಾತ್ರಿಕನು ಆಂಧ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಇಂಡಿಯಾವಿನ ಭಾಷೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆಂದೂ ಆದರೆ ಲಿಪಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಎಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ತೆಲುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಂಗು, ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲಿಂಗ, ತ್ರೈಲಿಂಗ ಎಂಬ ರೂಪಾಂತರಗಳೂ ಉಂಟು. ಅದು ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದೂ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳ, ಎಂದರೆ ಮೂರು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಲಿಂಗಗಳುಳ್ಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಗಳಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ದೇಶದ, ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕಾಳೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಭೀಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ

ಶಿವನು ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನೆಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪವೇ ತೆಲಿಂಗ ಎಂಬುದು. ತೆಲುಗು ದೇಶವನ್ನು ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ತೆಲಿಂಗಾನ ಎಂದು ಕರೆದರು. ತೆಲುಗು ದೇಶಕ್ಕೆ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರು ತೆನುಗು ಎಂಬ ಹೆಸರು ತೇನೆ (ಜೇನುತುಪ್ಪ) ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವರು. ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗಿಗೆ ವಡುಗು ಎಂದೂ ತೆಲುಗರಿಗೆ ವಡುಗರ್ ಎಂದೂ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ; ತೆಲುಗು ದೇಶವು ತಮಿಳು ದೇಶದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಉತ್ತರದಿಗ್ವಾಚಿಯಾದ ವಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಒಂದಿವೆ. ತಮಿಳಿನ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಡುಗರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ತೆಲುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಆಂಧ್ರ ರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ವ ಋಷಿಯೆಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಥರ್ವಣಾಚಾರ್ಯನು ತನ್ನ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಣ್ವನ ಹೆಸರಿನ ಜತೆಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಹೇಮಚಂದ್ರ, ಪುಷ್ಪದಂತ, ರಾವಣ, ಗೌತಮ, ಧರ್ಮರಾಜ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಕರ್ತೃಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಕರಣ ಕರ್ತೃ; ಇಲ್ಲಿ ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ—ಲಂಕೇಶ್ವರಸಾದ ರಾವಣನೂ ಸೇರಿದ್ದಾನೆ.

ಕನ್ನಡ.

ತಮಿಳು ತೆಲುಗುಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆವನೋ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾದಂತೆ ಪ್ರತೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 5) ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದರ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆದಿ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುನ್ನಾಡು ಎಂಬ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಮವಾದ ಪುನ್ನಾಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು. 2ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಟಾಲಮಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪೂನ್ನತ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದರ ಆದಿ ರೂಪವು ಕನ್ನಾಡು ಎಂದು ಇದ್ದಿರಬೇಕು (ಪುನ್ನಾಡು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರಿ); ಬಳಿಕ ಇದು ಕನ್ನಡು ಎಂದೂ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡ ಎಂದೂ ಆಗಿರ

ಬೇಕು. ಕನ್ನಡು ಎಂಬ ರೂಪವು ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕರಿಯನಾಡು ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಹೊರಗಣವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಕರಿಯನಾಡಿನ ಭಾಷೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿರಲಾರರು. ತಮಿಳರೂ ತೆಲುಗರೂ ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ (ತಮಿಳ್', ತೇನೆ) ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರು ಒಂದು ಸುಗುಣವಾಚಿಯಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಶಬ್ದವು ಪರಿಮಳವಾಚಿಯಾದ ಕಮ್ಮಿತು ಎಂಬುದು. ಕಮ್ಮಿತು, ನಾಡು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಕನ್ನಾಡು ಎಂದು ಆಗಿವೆ. ಕನ್ನಾಡು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡು ಎಂದಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಂತು ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದೇಶದ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ದೇಶವು ಗಂಧದ ಮರದ ಕಾಡುಗಳಿಗೂ ಪದ್ಮಾಕರಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷಣವು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ[1].

11ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗತ್ತುಪ್ಪರಣಿ ಎಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದ ಜಯಂಗೊಂಡಾರ್ ಎಂಬ ಕವಿ ಕೆಲವು ತೆಲುಗು ಪದಗಳೂ ಹಲವು ತಮಿಳು ಪದಗಳೂ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ[2]. ಆದರೆ ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ, ಕಂಬರಾಮಾಯಣಂ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡರ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ್ ಎಂಬ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನು 770ರಲ್ಲಿ

---

1. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯರು ಎಂ. ಎ. ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಾಯನ ಚರಿತೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:—

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನಡೆಯಿಂ । ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನುಡಿಯಿಂ ।
ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಚಂದನೋರ್ವೀರುಹದಿನೀ ನಾಡು ॥
ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಕಮ್ಮಯಿಸುವಾ । ಕಮ್ಮರಲ್ಗಳಿನಿನಿತು ಕಂಪಿಂ ।
ಕಮ್ಮಿತಲ್ಲದೆ ಕರ್ಪು ಕನ್ನಡ ಕೆಂತು ಸಮನಿಸಿತು ॥

2. ಶಿಲವಡುಗುಂ ಪಲತಮಿಟುಂ ಕುಟಿತ್ತರುಕರು ನಾಡಿಯರ್.

ಕೊಟ್ಟ ವೇಳ್ವಿಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡಗನ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ.[1] ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮವಾದ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗವುಂಟು. ನಾಮಾಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ತೆಲುಗಿಗೂ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ಭೇದವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು.

ದಕ್ಷಿಣದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊದ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಳಗಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಿಕಟತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು.—"ತುಳುವಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಭೇದವಿಲ್ಲ"; "ಕೊಡಗು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೂ ತುಳುವಿಗೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು", "ಕೋತ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಅತಿ ಗ್ರಾಮ್ಯವಾದ ಉಪಭಾಷೆ ಎನ್ನಬಹುದು"; "ಬಡಗ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಉಪಭಾಷೆ'; "ತೊದಭಾಷೆ ಮೊದಲು ಹಳಗನ್ನಡವೇ ಆಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಉಪಭಾಷೆಯಲ್ಲ."

ನೀಲಗಿರಿಯ ತೊದವರ ಭಾಷೆಯಾದ ತೊದ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಫ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯಿರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ: ಉದಾಹರಣೆ—ಪುಫ್ (ಹುಳು). ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ; ಪ್ರಥಮಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ಷಷ್ಠಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ತೊದವರ ಹೆಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1117ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಚಾಮರಾಜನಗರದ 83ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ದಂಡನಾಯಕ ಪುಣಿಸನು ನೀಲಗಿರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ತೊದವರಿಗೆ ಭೀತಿಯುಂಟುಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನೀಲಗಿರಿಯ ಕೋತರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕೋತ ಎಂಬುದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೀಚ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಪಂಗಡದಿಂದ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠಿಗೆ ಅ ಎಂಬುದೂ

1. I, ಅವತರಣಿಕೆ 5–6.

ಚತುರ್ಥಿಗೆ ಕೆ ಎಂಬುದೂ ಸಪ್ತಮಿಗೆ ಒಳ್ಗ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು; ಕ್ರಿಯಾರ್ಥವನ್ನು (ತುಮುನ್) ತೋರಿಸಲು ಧಾತುವಿಗೆ ಅಲಿಕ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ—ಉದಾಹರಣ: ತಿನ್ + ಅಲಿಕ್, ತಿನಲಿಕ್ (ತಿನಲ್ಕೆ). ಇದೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷೆಯ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರೊಳಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯವರಾದ ಬಡಗರ ಭಾಷೆಯೇ ಬಡಗ ಎಂಬುದು. ಇದು ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಹಳೆಯ ರೂಪವುಳ್ಳದಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಱ ೞ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳು ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಳಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೞಕಾರವು ಬರುತ್ತದೆ. ಅೞಿ, ಏೞು, ಕೞಿ ಕಷ್ಟೆ, ಇರುಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇರ್ೞ್, ತಿಂಗಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಿಂಗೞು, ಅವಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವೞ, ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬುವಕ್ಕೆ ಮಕೞ, ೞಕಾರದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವುಂಟು; ಏನೆಂದರೆ, ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪದದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ಒತ್ತಕ್ಷರವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಗ್ನಾಲಕ್ಷರವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ: ಕೀೞು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೀೞ, ಬೀೞು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೂೞ, ಮುೞುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುಗೞ, ಹೊಗೞು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊಗೞು, ಹಾೞು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಾೞ, ಹೞಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಯೆೞ, ಹೊೞೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊೞೆ, ಗುೞ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುೞಿ. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಂ ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮೈಕವಚನ; ಗ ಎಂಬುದು ಚತುರ್ಥೀ ಪ್ರತ್ಯಯ—ಹೊಲಗ (ಹೊಲಕ್ಕೆ); ಭೂತಕ್ರಿಯೆ ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ—ಮಾಡಿದೆಂ. ಪುರಾತನತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡಗರ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ: ಅಗನಾನೂರು ಎಂಬ ಕವಿಸೂಕ್ತಿಕದಂಬದಲ್ಲಿ ನಕ್ಕೀರರ್ ಎಂಬ ಪುರಾತನ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯಾದ 253ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರರಸನು (ಎರುಮೈಯೂರಾನ್-ಮಹಿಷಪುರದವನು) ಬಡಗರ ಅನುಬಂಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಉಚ್ಚಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಿನೀತ, ಸೌಮ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ತುಳು ಶಬ್ದವು ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಭಾಷೆಗಲ್ಲ. ತುಳು ಜನರು ದ್ರಾವಿಡರೊಳಗೆ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿ ಪಾಲನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ಹೆಸರು

ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ತುಳು ಭಾಷೆಗೂ ಕೊಡಗು ಭಾಷೆಗೂ ವಿಶೇಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ; ತುಳುವಿಗೂ ತಮಿಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿದೆ. ಕೊಡಗುದೇಶದವರ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡಗು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಪದವು ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ವಾಚಿಯಾದ ಕುಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗರ ಹೆಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1174ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಣಸೂರು 20ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನಾದ ಪೆಮ್ಮವೀರಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಾ ನಾಡುಗಳ ಕೊಡಗರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದ ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದ ದಂಡನಾಯಕ ಬೆಟ್ಟರಸನನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊಡಗುಭಾಷೆ ಅದನ್ನಾಡುವವರ ವಿವಿಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದರೆ 9ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ[1] ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಕಿಸುವೊಳಲ್, ಕೊಪಣ ನಗರ, ಪುಲಿಗೆರೆ, ಒಂಕುಂದ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವೇ ತಿರುಳುಗನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದೂ ನೃಪತುಂಗನ (815-877) ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ:—

ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾಗೋ | ದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ |
ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸು | ಧಾವಳಯವಿಲೀನವಿಶದ ವಿಷಯವಿಶೇಷಂ ||
ಅದಱೊಳಗಂ ಕಿಸುವೊೞಲಾ | ವಿದಿತ ಮಹಾ ಕೊಪಣ ನಗರದಾ ಪುಲಿಗೆಱೆಯಾ |
ಸದಭಿಸ್ತುತಮಪ್ಪೊಂಕುಂ | ದದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ ||

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾಠ ದೇಶವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಭಾಗವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೂ ನೃಪತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಎಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂದೇಹಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. 9ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹರಾಠ ದೇಶದ ಅಧಿಕ

---

1. I, ಅವತರಣಿಕೆ, 4.

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಹರಾಠ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ಆರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಮಹರಾಠಿ ಭಾಷೆಯು ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 1 ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾಠ ಪ್ರಾಂತವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೊಲ್ಹಾಪುರವು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗಣ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳೂ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಜೈನಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಬರಹದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಿರೋಲ್ (ಸಿರಿವೊಳಲ್) ಎಂಬುದೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರುಗಳೂ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಕರಹಾಟಕಪ್ರಾಂತವೆಂಬ ಸಾತಾರಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅದ್ಯಾಪಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶ್ರೀಮುಖಗಳೂ ಸಾಕಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ (Political Agent) ಈಗಲೂ ಕರವೀರ ಇಲಾಖೆಯು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆಯೇ ಹೊರತು ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಠ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಎಂಬ ಮೂರು ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ, ಮಿರಜ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹರಾಠ ದೇಶ ಎಂಬ ಸರಕಾರಿ ಹೆಸರು ಅಸಂಗತವಾದುದು. ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಪುಲಕೇಶಿಯ (609-642) ಒಂದಾನೊಂದು ಹಳೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಆಗ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಹರಾಠ, ಮಹರಾಠಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಒಂದಾನೊಂದು ಜನಸಮುದಾಯ, ಒಂದಾನೊಂದು ಭಾಷೆ ಎಂಬರ್ಥವಿರಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣಮಹರಾಠದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪುರಾತನವಾದ ಒಂದು ಮಹರಾಠಿ ಶಾಸನವಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಇದುವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಳೆಯ ಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಹರಾಠಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವು ಪೂರ್ವಕಾಲ

---

1 Dynasties of Kanarese Districts.

ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಎಂಬಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ, ಭಾಷೆಯೂ ಕನ್ನಡವೇ. ಆದರೆ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಠರಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಠಿಯಿಂದಲೂ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೋಲಾಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಈಗ ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಹರಾಠಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೆಂದಾಗಿದ್ದರೂ ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ರಾಣಾದ ಶಿಲಾಹಾರರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಪ್ಪವಣ್ಣ, ಲಸ್ಥಿಯವ್ವ ಎಂಬಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವೇ ಮೂಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಈಗ ತೆಲುಗು ದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಹಳೆಯ ತೆಲುಗು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ರಾಜರಿಗೂ ಸಾಮಂತರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಿರುದುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ತೆಲುಗು ವೈದುಂಬ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಮನುಜರದೇವ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವು ಹೇಳಿದೆ[1]; ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಗುಣಗ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ (844–888) ಗುಣಕೆನಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಿತು ; ಕೆಲವರು ರೆಡ್ಡಿ ಪ್ರಭುಗಳು ಜಗದೊಬ್ಬಗಂಡ, ಜಗದಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು[2]. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಬೆಜವಾಡದ ಬಳಿಯ ಇಂದ್ರಕೀಲ ಪರ್ವತದ ತೆಲುಗು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂವತ್ಸರದುಳ್ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಲೋ ಎಂಬ ತೆಲುಗು ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಳ್ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಶವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದಿಪಂಪನು (941) ತನ್ನ ಭಾರತವನ್ನು ನೃಪತುಂಗನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪುಲಿಗೆರೆಯ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನೂ (993) ಕೂಡ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಆರುನೂರಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡವು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡವೆಂದೂ[3] ತಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದೆನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನು ಹೇಳುವ ಎರಡು ಎಂಬುದು ಬೆಳ್ವೊಲ

---

1 Madras Epigraphical Report for 1923, p 98. 2 *Ibid* p. 124.

3. ಎರಡಱುನೂಱಱುಕನ್ನಡ ಮಾತಿತುಳ್ಕನ್ನಡಂ,

ಮುನ್ನೂರಿಗೂ ಪುಲಿಗೆರೆ ಮುನ್ನೂರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ[1] ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪುಲಿಗೆರೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎರಡರು ನೂರು ಎಂಬ ಮಾತು ಕುಂತಳ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ 930 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲಾಸ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ[2] ಇದೇ ಹೆಸರು ದ್ವಿತ್ರಿ ಶತಂ (ಎರಡುಮುನ್ನೂರುಗಳು) ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ 982 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀಲಗುಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ[3]

ಶುದ್ಧಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ವೈದುಷ್ಯಚಾತುರ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೃಪ ತುಂಗನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :—

ಪದನಱಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ | ದುದನಱಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್ |
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಱಿತೋ | ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತಮತಿಗಳ್ ||
ಕುಱಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪೆರಱುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳೆಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್ |
ಕಿಱುವಕ್ಕಳುಂ ಮೂಮುಗರು | ಮುಱಿಪಲ್ಕಱ'ವರ್ ವಿವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ.

ಎಲೇಲನೆಂಬ ಚೋಳರಾಜನು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 205ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪವನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದು ಆ ದ್ವೀಪದ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ[4] ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ ದಂತಿದುರ್ಗನ ಸುಮಾರು 8 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸೈನ್ಯವು ಕಾಂಚಿಯ ಪಲ್ಲವ ರಾಜನನ್ನೂ ಕೇರಳ ಪಾಂಡ್ಯಚೋಳರಾಜರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸುವಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ[5] ಪಾಂಡ್ಯರಾ

---

1 ಬೆಳ್ವೊಲ ಮೂನೂಱುಮಂ ಪುಲಿಗೆಱೆ ಮೂನೂಱುಮಂ ಎರಡಱು ನೂಱುಮಂ *Epigraphia Indica XV*, 339

2 ಕುಂತಳಧರಾತಳಂ, ತದ್ವಿಷಯಕ್ಕೆರಡಱುನೂಱು ಲಲಾಮಂ *Ibid*, *XIII*, 326. 3 *Ibid IV* 207 4 The Lost Cities of Ceylon' 26. 5 Indian Antiquary, XI, 114.

ಜನಾದ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ ಸುಮಾರು 770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವೇಳ್ವಿಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಳಭ್ರರೆಂಬವರು ಕರ್ನಾಟಕರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಂದಿದೆ. ಎರುಮೈನಾಡಿನ (ಮೈಸೂರಿನ) ವಡುಗರು (ಬಡಗರು ಅಥವಾ ಕನ್ನಡಿಗರು) ತಮಿಳು ಸಂಘಕಾಲದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೋರಿಯರ, ಎಂದರೆ 5, 6, 7ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಕೊಂಕಣದ ಮೌರ್ಯರ, ಮಂಗಾವಲಿನವರಾಗಿದ್ದ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನಾದ ನೆಡುಂಜೆಳಿಯನ ದಂಡನಾಯಕ ಮೋಹೂರೆಂಬವನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೋಶರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಹೋದರಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[1] ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಗಂಗ, ಕದಂಬ, ಚಾಳುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಸೇವುಣ, ಕಳಚುರ್ಯ, ರಟ್ಟ, ಶಿಲಾಹಾರ, ಕೊಂಗಾಳ್ವ, ಚಂಗಾಳ್ವ, ಸಿಂದ, ಬಾಣ, ನೊಳಂಬ, ವೈದುಂಬ, ಸಾಳುವ, ಸಾಂತರ, ಸೇನವಾರ, ಪುನ್ನಾಡು, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ರಾಜವಂಶಗಳೂ; ಕೆಳದಿ, ಉಮ್ಮತ್ತೂರು, ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ, ಬೇಲೂರು, ಸುಗಟೂರು, ಹದಿನಾಡು, ಮುದಿಗೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ನಿಡುಗಲ್ಲು, ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಮಾಗಡಿ, ಎಲಹಂಕ, ಸಂತೆ ಬೆನ್ನೂರು, ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಮದ್ದಗಿರಿ, ಬಿಜ್ಜವರ, ಕೋಟೆ, ಕಳಲೆ ಮುಂತಾದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುಜರಾತು, ನೇಪಾಳ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜವಂಶಗಳು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ದೇಶ್ಯಪದಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ ಬಹಳ ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುವಂಥದಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಉಳುವುದು, ಕುಳ, ಕುಂಟೆ, ಕೂರಿಗೆ, ಏರು, ಎತ್ತು, ಏತ, ಪಯಿರು, ಕಳೆ, ಕದಿರು, ತೆನೆ, ಅರಿ, ಕುಯಿಲು, ಕುಡುಗೋಲು, ಒಕ್ಕಣೆ ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುವೆ, ಕೆಱೆ, ಏರಿ, ತೂಂಬು ಮುಂತಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ; ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ನೂಲುವುದು, ಅರಾಟೆ, ಪಟ್ಟಿ, ತುಂಟ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು, ಪಟ'; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹಿತ್ತಿಲು, ಓವರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರು, ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪೊನ್, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕರ್ಬೊನ್ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಿಸು (ತಾಮ್ರ) ಎಂಬಂಥ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗ

---

1 Journal of the Royal Asiatic Society for 1924, 666,

ಳನ್ನೂ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ನೇಸಱು, ತಿಂಗಳ್, ಪೆಕ್ರೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, (ಶುಕ್ರ), ಚಾಟ್ (ರಾಹು) ಎಂಬಂಥ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ (ಪೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ) ಪ್ರೇಮವೂ ಬಿಲ್ಲು, ಕೋಲು, ಇಟ್ಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕಡಿತಲೆ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ (ಹಳ್ಳಿ), ತೆಪ್ಪ, ಹಡಗು, ಚೆಱುಪು (ಹಬ್ಬ) ಒಂದರಿಂದ ಒಂಬಯ್ನೂರತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತರವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇವು ಉಂಟು. ಚೋಟು, ಗೇಣು, ಅಡಿ, ಮೊಳ, ಮಾರು; ಮಣ, ಎಸೆ, ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ, ಅರೆ, ಕಾಲು ಬೀಳೆ, ಏಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳು ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದುವು. ತಮಿಳರು ದೇವರಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ತೆಲುಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ದೇವರನ್ನೂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಲಿಪಿಜ್ಞಾನವಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ದ್ರಾವಿಡರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನರಕವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ.

1919ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 33)—"17ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು 3ನೆಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ದೇವರು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೆನು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ 3ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲಸವು ಕೂಡಲೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಾಲವಿಳಂಬದಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲವಿಳಂಬವು ಶೋಚನೀಯವಾದರೂ ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೊರೆತಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸವಿಷಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಕುಮುರಕಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೂಲಗ್ರಂಥವಲ್ಲದೆ 7 ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳೂ ಅನುಬಂಧವೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯೂ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿಯೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 567 ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇವ

ರಲ್ಲಿ 352 ಮಂದಿ ಹಿಂದಣವರು, 215 ಮಂದಿ ಆಧುನಿಕರು. ಈ ಆಧುನಿಕರೆಂಬವರು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು; ಇವರಲ್ಲಿ ಜೀವಂತರಾಗಿರುವವರಾರೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ. ಆದರೂ ಚರಿತ್ರೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಅತಿಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕರ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಬರುವ 19 ಶ. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 19ನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದರ್ಥವು. ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 18ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಚೆಯವರಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದವರಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕೆಲವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕವಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಸೇರಲಾರರು ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ವಚನಗಳು ಗದ್ಯವಾದರೂ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ವಚನಕಾರರನ್ನು ಕವಿಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥದ 216 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ 1705ರಿಂದ 1887ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 165 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ; ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು, ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಉಳಿದ ಭಾಗವು, ಎಂದರೆ 217 ರಿಂದ 240ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳು. 155 ಆಧುನಿಕರ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 241–260) 1430 ರಿಂದ 1869 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ವಚನಕಾರರು. ಈ 35 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು, ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ 16 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 261–326) 1300 ರಿಂದ 1884 ರ ವರೆಗೆ ರಚಿತವಾದ ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 213 ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 327–333) 324ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ ಕೆಲವು ಹೊಸವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 334–389) ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರಾದ ಹಲವರು ಹೊಸಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ: ಪುಟ

ಗಳು 334-338 ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರಾದ 11 ವಚನಕಾರರ (ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ, 190-209, 275) ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಪುಟಗಳು 338-360ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1160ರಿಂದ 1725ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 59 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವು ಅವರ ವಚನಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ 15 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ 59 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 12 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಇಬ್ಬರುಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 360-361ರಲ್ಲಿ 52 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿವೆ ; ಆದರೆ ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು-362 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 6 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಾರೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪುಟಗಳು 362-371 ರಲ್ಲಿ 46 ಅಂಕಿತಗಳು ವಚನಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 15 ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ (121-124) ಬರುತ್ತವೆ. 371ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳಿಲ್ಲದೆ 13 ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಪುಟಗಳು 372-389ರಲ್ಲಿ 1099 ರಿಂದ 1700 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 79 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ 11 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು, ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳಾದ ಮೂವರು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕ ಐವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 5 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 390-398) ಕೆಲವರು ಪೂರ್ವಿಕ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಆಧುನಿಕರನ್ನೂ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಪುಟಗಳು 390-392 ರಲ್ಲಿ 5 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು ; 1800 ರಿಂದ 1860ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ ಮೂವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು ಪುಟಗಳು 392-396ರಲ್ಲಿ 32 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು. 397ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1600 ರಿಂದ 1811ರ ವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 6 ಹೊಸಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇವು 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 213 ಗ್ರಂಥಗಳೊಡನೆ ಸೇರತಕ್ಕುವು. 398 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 347 ರಿಂದ 382ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 399-417) ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸೂಚಿಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 418-433) ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳ

ದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 435–470) ಕೆಲವರು ಹೊಸ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪುಟಗಳು 435–462 ರಲ್ಲಿ 32 ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು–7 ಮಂದಿ ಹಿಂದೆ ಪುಟಗಳು 360–361ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 1109 ರಿಂದ 1840 ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ 24 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮೂವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 13 ಮಂದಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಮೂವರು ವಚನ ಕಾರರೂ ಐವರು ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 462–470 ರಲ್ಲಿ 44 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 13 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 471–497) ಮಧುವಯ್ಯ, ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ಇವರಲ್ಲಿ 1ನೆಯವನು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 2 ನೆಯವನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ 7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 165, 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 33, 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 125, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 3, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 24, ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 2—ಹೀಗೆ 352. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 23 ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಕಬ್ಬಿಗಿತಿಯರೂ 8 ಶಾಸನಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು 191, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 108, ಜೈನರು 23, ಇತರರು 30. ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 12 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ 352 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಉಳಿದ 199 ಮಂದಿಯೇ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 155, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 29, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿ

ಷ್ಟದಲ್ಲಿ 31 – ಹೀಗೆ 215. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಂಗಡಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 159, ವೀರಶೈವರು ಆ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು 27, ಜೈನರು 1. ಇತರರು 28. ಇತರರೊಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರಿಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳೂ ಆಧುನಿಕರೂ ಸೇರಿ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 352+215=567. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ 32 ಸ್ತ್ರೀಯರೂ 8 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 267, ವೀರಶೈವರು 218, ಜೈನರು 24, ಇತರರು 58 ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 14 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರಿಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 199: ಇದಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 215ನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಈ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 414 ಆಗುತ್ತದೆ.

ವಚನಕಾರರು.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ (124) ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನ ಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (60) ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟುಸಂಖ್ಯೆ 184 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳೊಡನೆಯೂ ವಚನಗಳಿಲ್ಲದೆಯೂ 59 ಅಂಕಿತಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ 59 ವಚನಕಾರರು ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ 243 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು; ಆದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು. ಬಸವಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 160 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ ಹಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಇವು ಗೂಢವಾದ ವೇದಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಸವನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಹೀಗೆ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ :—

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷ ಕಂಡಯ್ಯಾ! ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ, ಉದರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನ ಬೇವ ಸವಿದಂತೆ.

ಹಾಲ ತೊರೆಗೆ ಬೆಲ್ಲದಂತಹ ಕೆಸರು; ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಮಳಲು; ತವರಾಜನಂತಹ ನೊರೆತೆರೆಗಳು. ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು ಬೇರೆ ಬಾವಿಯ ತೋಡಿ ಉಪ್ಪುನೀರ ಸವಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ.

ಬಸವ

ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಜ್ಞಾನದ ನೆಲೆಯ ತೆಗೆದಿರಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಮದಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ಸಪ್ತವ್ಯಸನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ದಶವಾಯುಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿವ ಮನವ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ನಿಲಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲವ ಮೀರಿದ ಮಹದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಭಂಡಾರವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ 770 ಅಮರಗಣಂಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಾತನರು ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು ಕೇಳಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ 'ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸುಖವ ಸೂರೆಗೊಂಡು ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾದರು. ಇಂತಪ್ಪ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ತನುಮನಧನವ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಭಕ್ತರ ಭೃತ್ಯ ನಾನು. ಆಳಿನಾಳಯ್ಯಾ ನಾನು.

ಚೆನ್ನಬಸವ

ತಿಳಿಪಲ್ ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯಮಂ। ನಿಱಿಪಲ್ ಭವಪಾಶಬಂಧಮಂ ಶಿವಪದಮಂ।
ತ್ತುಱಿಪಲ್ ನಿಜದೊಳ್ ಚಿತ್ಕ್ರಿಯೆ। ಯುಳವಟ್ಟ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಯೊಂದೆ ಸಮರ್ಥಂ ||

ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ (380ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ).

ಪುಟಗಳು 356—359ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆನು.

ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಚಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದವರೆಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕಾರಾದಿಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಪುಟ 327, ಪುಟ 398, ಪುಟ 471

ಹೀಗೆ ಮೂರುಕಡೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವು ಅರ್ಧಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸದೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅಂಶವು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಉದ್ದಾಮಕವಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಇವರಲ್ಲಿ 2 ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ, ಹಲವರು ಕವಿಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರೂ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಚೀಚೆಗೆ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ ಕುಂದುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯ, ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿಗಳಾದ ಮೇಲುಗೋಟೆ ಯತಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾರತ್ನ ಮೈಸೂರು ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಂಡಿತ ಎಂ. ಎಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಅರಳೆಪೇಟೆ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಇವರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆನು. ಕೋಶಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಹಾಶಯರುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಗುಣದೋಷ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತರು ದಾವಣಗೆರೆ ನಿಶಾನಿ ಮಠದ ಶಾಂತವೀರಾರ್ಯರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎತ್ತಗ ಮಠದ ದೊಡ್ಡರಾಮಾರಾಧ್ಯರು, ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶಿವಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಧಾರವಾಡದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂ. ಎ., ಪುತ್ತೂರು ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಮದರಾಸ್ ಬೆನಗಲ್ ರಾಮರಾಯರು ಎಂ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ., ಹಲಸಂಗಿ ಜಿ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಧಾರವಾಡದ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೊಪ್ಪೀಕರ್, ಕರ್ಕಿಯ ವೆಂಕಪ್ಪ ಪರಮಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಕಡೆಕೋಡಿ, ಹಾವೇರಿಯ ಎಚ್. ಜಿ. ಬೆಂಗೇರಿ ಬಿ. ಎ., ಮೈಸೂರು ಪಂಡಿತ ರಘುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಾರಾಧ್ಯರು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಎಚ್. ಚೆನ್ನಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಜೀರಿಗೆ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನ

ವರು ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಫೆಲ್ಲೋ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಬಿ.ಎಲ್., ರಾಯ್ ಬಹಾದುರ್ ಎಂ. ರಘುನಾಥರಾಯರು ಬಿ.ಎ., ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾಶಯರು ದೂರವಾದ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಈ ಸಂಪುಟದ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದುದೂ ಸ್ಮರಿಸತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ಎ. ರಾಘವೇಂದ್ರಯ್ಯ, ನನ್ನ ಸೋದರದಳಿಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎ. ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಮತ್ತು ನನ್ನಮಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಿರುನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರ್ ಇವರುಗಳು ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವುಭಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡುವುದು, ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆ, ಅನುಬಂಧ, ಅಕಾರಾದಿಸೂಚಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವೂ ತಿಳಿಸತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು 18, 19 ಈ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಗಳ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಯೂ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೊ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. 69ನೆಯ ವಯಸ್ಸು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಧಕ್ಯ, ಎರಡುಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಬಂದಿರುವ ಪರೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನೇತ್ರ ಪಾಟವದ ಕೊರತೆ, ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿದ್ದರೂ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಇದನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೂ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಪುಲತೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಇತರ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ

ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ನಿಜತ್ವವು ಧೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುವು. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನು (1604) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ತರ್ಕ, ವೇದಾಂತ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಅಲಂಕಾರ ಕಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ ಉಪೋದ್ಘಾತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ[1] ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಪುಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಛಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಿಘಂಟುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ವೈದ್ಯ, ಗಣಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಶಾಸನಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು.

ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಜೈನರೇ ಆದಿಕವಿಗಳು. ಈಗ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಪುರಾತನವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಜೈನಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾಗುವು. ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಕಾಲವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಣ ಜೈನ ಕವಿಗಳೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಭೂತರು. ಇವರು ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕೌಶಲವನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪಪೊನ್ನರನ್ನರು ಕವಿಗಳೊಳಗೆ ರತ್ನತ್ರಯರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ ಸರಿ. ಪೊನ್ನನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ರನ್ನನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತೈಲಪನಿಂದಲೂ ಜನ್ನನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದಲೂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ

---

1. ಶಬ್ದಾಗಮ ಯುಕ್ತ್ಯಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರ ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂಚ ಬಹೂನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾಮಪಿ ಭಾಷಾಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್.

ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿಯೂ ಜನ್ನನ ತಂದೆಯೂ ಕೇಶಿರಾಜನ ಮಾತಾಮಹನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಲ್ಲಿಯೂ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ 14ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನು ಮಧುರನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಛಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣಗ್ರಂಥಗಳೂ ನಿಘಂಟುಗಳೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೈನರಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಷಟ್ಪದೀ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಕುಮುದೇಂದು, ಭಾಸ್ಕರ, 3ನೆಯ ಮಂಗರಸ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ವೀರಶೈವರು ತಮ್ಮ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಬಸವನೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವರೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದ ಸುಮಾರು 200 ಮಂದಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವರೂ ಈಚೆ ಹಲವರೂ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ[2] ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುಹರಾರರ ಆವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈಚೆಗೆ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವ, ಸುರಂಗಕವಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಘವಾಂಕ, ಪದ್ಮಣಾಂಕ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ, ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ನಜುಂಡ ಮೊದಲಾದ ಹಲವರು ಕವಿಗಳು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

---

1. ಕನ್ನರನಾದರದಿಂ ಕುಡೆ । ಪೊನ್ನಂ ಮನನೊಸೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆರನ್ನಂ
ಮನ್ನಿಸಿ ಬಲ್ಲಾಳಂ ಕುಡೆ । ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ॥

2. Dynasties of Kanarese Districts, 477

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾರ್ಯ, ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ತಿಮ್ಮಕವಿ ಇವರು ಗಣ್ಯರು. ಷಟ್ಪದೀಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ, ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಕವಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೇಳ ಬಹುದು.

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಚಿಕ್ಕದೇವ ರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಈ ಮೂವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾದ 1ನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಮಹಿಷಿಯಾದ ಚೆಲುವಾಂಬೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರಾದ ಇತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಶ್ರೀರಂಗಮ್ಮ, ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟುಸಂಖ್ಯೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ವಿಭಾಗವೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ (ಪುಟ xxviii). ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 280. ಇದರಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರೂ 40 ಮಂದಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ 6 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯೂ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಕುಮಾರರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಜೈನರು 95, ವೀರಶೈವರು 90, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 45, ಇತರರು 50. ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 301. ಇದು 15 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರನ್ನೂ 3 ಮಂದಿ ಶಾಸನಕವಿಗಳನ್ನೂ 4 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಮೂವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 12 ಮಂದಿ ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ವೀರಶೈವರು 145, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 76, ಜೈನರು 56, ಇತರರು 24. ಅಂತು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 1148 ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಣ ಪಟ್ಟಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ:—

ಸಂಪುಟ	ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಸಂಖ್ಯೆ	ಜೈನರು	ವೀರಶೈವರು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು	ಇತರರು
I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	76	24
III ಪೂರ್ವಿಕರು	352	23	191	108	30
,, ಆಧುನಿಕರು	215	1	27	159	28
ಒಟ್ಟು	1148	175	453	388	132

ಈ 1148 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆ 184 ವಚನಕಾರರನ್ನೂ 51 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳನ್ನೂ 42 ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಐವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 25 ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಮೇಲಣ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ 1148 ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರಲ್ಲಿ 933 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದೂ 215 ಮಂದಿ ಆಧುನಿಕರೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ xxvii) ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 352 ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರತಕ್ಕವರು 199ಮಂದಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಣ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ :—

ಸಂಪುಟ	ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	
I	280+110	390	1148
II	301+43	344	
I1I	199+215	414	

ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸದೆ ಇರಲಾರವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಭಿಮಾನದಿಂದ 1894 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 35 ವರುಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಕೆಲಸವು ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್' ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ

ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇದು ದೇವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ; ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಶೂನ್ಯನಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಾವೇಕ್ಷಣವೂ ವಿಶೇಷ ಪರಿಶೋಧನವೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷಜನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೆಯಿಲಿಪೋಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (12–9–1924) ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಸುಳ್ಳು ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ದ್ರೋಹಿ ಎಂದು ದೂಷಿಸಿ ಬರೆದಿರುವ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಉತ್ತರವೂ (26–9–1924) ಈ ಸಂಪುಟದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಸಾರಾಂಶವೂ ಟೀಕೆಗಳೂ ಸಂಪದಭ್ಯುದಯ, ವೃತ್ತಾಂತಪತ್ರಿಕೆ, ವಿಶ್ವಬಂಧು, ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ಣಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದೆನು. ಅಲಂ

ಕಾರಮಾಡಿ ಶಿರಶ್ಛೇದನ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬಂತೆ ಧರ್ಮರು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಭೂಷಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ದೂಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದರ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ—ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಎತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ–ಎಂಬುದೇ. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾರುಪಾಡುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಉತ್ತರವಾದಿ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೆ|| ರೈಸರ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಧರ್ಮರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ನನ್ನ ಸಮೀಪ ಬಂಧು, ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರರು, ಎಂಬಂಶವು ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಇವರು ಗತಿಸಿದಾಗ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿದವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 29) ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೆನು: "ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಮ|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಆ ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವೈಕುಂಠವಾಸಿಯಾದ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇವರಿಗಿದ್ದ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಮನೋಹರವಾದ ಕವಿತಾಮಾರ್ಗವೂ ಇಂಥ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ ವಿನಯಸಂಪತ್ತಿಯೂ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವರ ಅಕಾಲ ಮರಣದಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ನನಗಂತು ಇವರ ಮರಣದಿಂದ ಬಲದ ಭುಜವೇ ಹೋದ ಹಾಗಾಯಿತು." ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದುದರಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆನು. ಅಸೂಯೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ತತ್ರಾಪಿ ನನ್ನ ಸಮೀಪ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್, ಜಿ, ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಬರೆದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಈ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರದೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಊಹೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗವು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಗವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕಾಗಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಧರ್ಮರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಲ್ಲ; ಆ ಸಂಪುಟದ 44, 67, 82, 90, 95, 135, 152, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 235, 249, 279, 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503, 524 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂಶವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉದ್ದಾಮ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಬಂದಿದೆ; ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ; ಆದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಈ ಸಂಪುಟದ 23, 27, 52, 85, 88 130, 149, 449 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಿ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣ.

ಕಳೆದ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮಿ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1899 ರಿಂದ 1906ರ ವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ [Assistant] ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗೌರವವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದಿತು ; ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವು ನನಗೆ 1890 ರಿಂದಲೂ ಉಂಟು. ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪಸಹಾಯವನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು 1897 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರಿನಲ್ಲಿ [ಪುಟಗಳು 495–496] ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿಚರಿತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಅವರು ಸಾವವರೆಗೂ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಅವರು ಸಾವುದಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆ, ಎಂದರೆ 1927 ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ 6ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ: "ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಆವಾಗ ನನಗೆ ತಲಪುತ್ತವೆಯೋ ಎಂದು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನನಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯೇ ಇಲ್ಲ." ಇವರ ಪತ್ನಿ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರು ಕಾಲು ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರ ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ 90 ವರುಷವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಂಪುಟದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು.

ನನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ [ಪುಟ xxxvi] ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಎಲ್ಎಲ್.ಬಿ. ಇವರು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಸುಮಾರು 280 ಪುಟಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು ; ಪುಸ್ತಕರೂಪವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ಚಂದ್ರರಾಜ, ರಾಜಾದಿತ್ಯ, ವೃತ್ತವಿಲಾಸ ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಜೈನ ಗುರುಗಳ ನಾಮಸಾಮ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಮೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ ದೋಷಾವಿಷ್ಕರಣೇಚ್ಛೆಗಳೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ನನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಗಚ್ಛತಃ ಸ್ಖಲನಂ ಕ್ವಾಪಿ ಭವತ್ಯೇವ ಪ್ರಮಾದತಃ |
ಹಸಂತಿ ದುರ್ಜನಾಸ್ತತ್ರ ಸಮಾದಧತಿ ಸಜ್ಜನಾಃ ||
ದೋಷಾನುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೋಷಜ್ಞಾಸ್ತುಷ್ಯಂತಿ ಗುಣಲೇಶತಃ
ಹಂಸಾ ಇವಾಂಬುಪಯಸೋರ್ಮೇಳನೇ ದುಗ್ಧಪಾಯಿನಃ ||

ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಗಣಿಸಲೇಕೂಡದೆಂದಾಗಲಿ ನನ್ನ ಭಾವವಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಕೋರಿಕೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಸರ್ವಜ್ಞನಲ್ಲ; ತಪ್ಪುಗಳಿರಬಹುದು.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ದೋಷ ದರ್ಶನ ಸುಲಭ. ಉಕ್ತವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಖಂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೇತುಗಳಿರಬೇಕು; ದುರ್ಬಲವಾದ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವೂ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವವರು ಉಪಕಾರಿಗಳೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯನವರು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರೇತಿ ಎನ್ನಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು; ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದಾಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾಸ ಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರ.

ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವುದು (ಪುಟಗಳು 33–56) ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವು. ಏಕೆಂದರೆ 1024–1042ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಂದ ಸ್ತುತನಾದ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನೇ ಹೊರತು ಅಭಿನವ ಪಂಪನಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (I, 101) ಖಂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ—

(1) ಅಯ್ಯನವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ, ಅಂತು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 993ರಲ್ಲಿ ರನ್ನನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಜಿತಪುರಾಣವನ್ನು 'ಕೃತಿರತ್ನ' ವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದ ಅಂತರವಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಾರನು, ಅಲ್ಲದೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಸು. 1024) ರನ್ನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರನ್ನನ್ನು

ಬಹಳ ಆಧುನಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ನಾಗಚಂದ್ರನು ರನ್ನನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೃತಿರತ್ನವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

(2) ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ "ಅದ್ಯತನನಾಗಿಯುಂ ನೆಗಳ್ದಾರ್ಯರ ದೊರೆಯೆನಿಸಿ ಮೆಱೆದು.. ನಾಗಚಂದ್ರ ಕವೀಂದ್ರಂ॥" ಎಂದು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಹೇಳಿರುವುದು (I, 101) ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. 'ಅದ್ಯತನ' ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ಅವನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಲೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1140 ಆದುದರಿಂದ (I, 139) ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸು. 1100 ಎನ್ನಬಹುದು. ಆಗರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಸು. 1174ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ (ಪುಟ 85) ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು.1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನು 1174ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಅದ್ಯತನ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

(3) ನಾಗಚಂದ್ರನು "ಮುನಿನಾಥಂ ದಶಧರ್ಮಧಾರಿ" ಎಂಬ ತನ್ನ ರಾಮಾಯಣದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (I, 20) ಮೇಘಚಂದ್ರತ್ರೈವಿದ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸುಮಾರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ 127ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗುರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತುತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗುರು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಈಚೆ, ಎಂದರೆ 1115 ರಲ್ಲಿ, ಗತಿಸಿದ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಈ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು "ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ಒಂದು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಬೇರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು" ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 47). ಈ ಮಾತು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ನಿಂದಾರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100

ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆಂಬ ಜೈನಗುರುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು ಉದ್ಭಾವಿಸುವ ಕಷ್ಟವೂ (ಪುಟ 45) ಒಡನೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.

(4) ಮೇಘಚಂದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು 1148ರಲ್ಲಿ "ಏತತಯಂ ಶ್ರೀನಿಧಿಪಂಪನ ಸುತಂಗೆ ತಿಳಿವಂತು ಪ್ರೌಢಪ್ರಸನ್ನದಿಂ" ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಸಮಾಧಿಶತಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವರಿ, XII, 20). ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬೇಕು; ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1100 ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಘಚಂದ್ರನು ಬಹುಶಃ ಶ್ರ. ಬೆ. 66 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಯಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರೊಳಗೆ ಮೊದಲನೆಯವನಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

(5) ಕೊನೆಗೆ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ (I, 449), ಬಿಜಾಪುರದ ಮ್ಯೂಜಿಯಮಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ, ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1076-1126) ಹುಟ್ಟಿದ ಎ 23 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನವು ನಾಗಚಂದ್ರರಚಿತವೆಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮ್ಯವು ಪ್ರಬಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕೆಳಗಣ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ:—

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 2ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಪಿರಿದಾಯಾಸದಿನೆನ್ನೆಗಂ ತಳೆದ ಧಾತ್ರೀಭಾರಮಂ ವಿಕ್ರಮಾ ।
ಭರಣಂಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಟ್ಪುದಂ ಪಡೆದುವೆಂತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ॥
ಕ್ಕರಿಣೀಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮಠಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ॥

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 6ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 84ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಧರೆಯಂ ದ್ವಾದಶಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿನಿತ್ತಲ್ ದೇವ ನಿಮ್ಮೀ ಭುಜಾ ।
ಪರಿಘಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ ದೇಟ್ಪುದಂ ಪಡೆದುವೆತ್ತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ॥
ಕ್ಕರಿಣೀಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ ।
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮಠಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ॥

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 3ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಆಕ್ಷೋಣೀಧರವದುಷ್ಟುಂ (?) । ದಕ್ಷಿಣದಿಙ್ಮುಖದೊಳೆಸೆವ ಶಶಿಖಂಡ

ದವೋ

ಲೀಕ್ಷ್ಣಾ ಸುಖಮಯಮಿಪ್ಪುದು । ದಕ್ಷಿಣಾಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಜ್ಯ
ಖಂಡಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 1ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 45ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಆಕ್ಷೋಣೀ ಧರವಲ್ಲಭ । ದಕ್ಷಿಣ ದಿಙ್ಮುಖದೊಳೆಸೆದು ಶಶಿಖಂಡ
ದರ್ಪೋ ।
ಲೀಕ್ಷ್ಣಾಸುಖಮಯಮಿಪ್ಪುದು । ದಕ್ಷಿಣಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಜ್ಯ
ಖಂಡಂ ||

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 1ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಳುಕ್ಯವಂಶಲ । ಲಾಮಂ ಚತುರುದಧಿ ಮೇಖಲಾಲಂಕೃತಧಾ।
ತ್ರೀಮಂಡಲಮಂ ವಿಕ್ರಮ । ಧಾಮಂ ನಿಜಭುಜ ಕೃಪಾಣದಿಂ ರಕ್ಷಿ
ಸಿದಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 10ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 77ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಚತುರುದಧಿಮೇಖಲಾಲಂ । ಕೃತವಸುಧೆಯನಾಳ್ದು ಪಡೆದು ಸುತರಿ
ನ್ನರನಾ
ಜಿತ ಶತ್ರು ವಿಜಯಸಾಗರ । ರತಕರ್ಕ್ಯಭುಜವೀರ್ಯರಸುಗೆಯ್ವ್ಯತ್ತಿ
ದರ್ಪರ್ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 2ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 39ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಚತುರುದಧಿಮೇಖಲಾಲಂ । ಕೃತವಸುಧಾದೇವಿಗಜ್ಜಗಾಪಿನವರ್ ದ ।
ಕೃತಿಗಳೆನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮೋ । ನ್ನತಿಯಂ ತಳೆದಂ ಸುಕೌಶಲಕ್ಷಿತಿ
ನಾಥಂ ||

ಈ ವಿಷಯವೂ ಕೂಡ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾದ ಅಯ್ಯನವರ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲ ವಂಶಗಳು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ (ಪುಟಗಳು 36-42,52-56). ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರ. ಬೆ. 127ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ. ಬೆ. 69,66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಮೇಘಚಂದ್ರರೂ ಒಬ್ಬರೇ. ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ ಬೆ. 140 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶುಭಕೀರ್ತಿಯ ತಂದೆ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ (I,102-103)–ಎಂಬಂಥ ನನ್ನ ತಪ್ಪಾದ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ ಸುಮಾರು 1100 ರಲ್ಲಿದ್ದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸುಮಾರು 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವುಳ್ಳ

ಪುಸ್ತಕಗಚ್ಛದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಚಂದ್ರರಿದ್ದರೆಂದು ತೋರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಬಾಲ ಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹವಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಾನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶ್ರ. ಬೆ. 69ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ವಾದವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 36). ಈ ಶಾಸ ನದಲ್ಲಿ ಕಾಲವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂ ದ್ರನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಗೌಳದೇವನ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಡೆ ಗೋಪನಂದಿಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಮಾಘನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಿರತ್ನನಂದಿ ಯ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ ಅಂತು ಈತನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಈಚೆಯವನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ 148ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗೋಪನಂದಿಗೆ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ ಎರೆ ಯಂಗನು 1094 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನುಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾಲವನ್ನೇ ನಾನು ಶ್ರ. ಬೆ. 69ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಗಚ್ಛದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಸಮಂಜಸವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 3 ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 36–39) ಅಚ್ಚಾಗಿ ದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವೀರಬಲ್ಲಾಳಜಿನಾ ಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೆಂಬ ಜೈನಗುರುವಿಗೆ 1176 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿ ಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರ. ಬೆ 69 ರಂತೆಯೇ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುರುಪ ರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಶಾಸನವು ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡನು ಕವ ಡಮಯ್ಯನ ಅಣ್ಣವಂತಯ್ಯನೆಂದೂ ಈ ಅಣ್ಣವಂತಯ್ಯನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಲೆ ಯವನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕವ ಡಮಯ್ಯನ ಅಣ್ಣವಂತಯ್ಯನ ಗುರುವಾದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಈ ಅಣ್ಣವಂತಯ್ಯನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯಿಂದ ದಾನ ವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶ

ಯವಿಲ್ಲ. ಈ 2ನೆಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಸು. 1180ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ಬೆ. 234 ನೆ ಶಾಸನದಿಂದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನಾಗಿರಬೇಕು. 2ನೆಯ ಶಾಸನವು 1196ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೇಲೂರು 129. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಶಾಂತಿನಾಥಬಸ್ತಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಜೈನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದತ್ತಿ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಶಾಸನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಸ್ಮೃತಿ ಇದೆ. ದಾನಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಶಾಸನದ ಕಾಲವಾದ 1196ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಕುಲಗುರುವಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ಮೃತಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಆವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನಿಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಆವ ಸಂಬಂಧವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬೆ. 186ನೆಯದಾದ 3 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡ ಪದುಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸೆಟ್ಟಿ 1231 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದಾನವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಂದ ಎರಡುತಲೆ ಈಚೆ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಅವನು 1231 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯನವರು ನೂತ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಾನು ನೂತ್ನ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಹೂಡಿ ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು (53–54) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನೂತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯಶಬ್ದವಾಗಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿನವ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿರುವ ನೂತ, ವಿನುತ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ (I, 100) ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ನೂತ್ನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೂತ ಎಂದು ತಪ್ಪುಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಆರೇ ಆಗಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಉಂಟು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.

ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಜಿನಮುನಿತನಯವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಯ್ಯನವರು ಹೀಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 55–56)—" ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಜಿನಾಕ್ಷರ ಮಾಲೆಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ ಪೊನ್ನರಚಿತವೆಂದು ನಂಬುವಂತೆಯೇ ಜಿನಮುನಿತನಯಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಜಿನಮುನಿತನಯವನ್ನು ಅವನೇ ಬರೆದನೆಂದು ನಂಬಬೇಕು." ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರೂ ಕೂಡ ಪೊನ್ನನ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮ್ಯವನ್ನೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮತ್ತು ಜಿನಮುನಿತನಯದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನೂ ಒಡನೆ ಗ್ರಹಿಸುವರು. ಅವರು ಕೇಳುವ, ಪೇಳುವ, ಚಿಸುಮಯು, ಕೊಲುವರ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು, ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟನು ಎಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಉದ್ದಾಮಕವಿಯಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೊರಿಸಲಾರರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಕಾದ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವು ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರ ಬೆ. 69ರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಿಯಳಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರೆಂದೂ ವಡ್ಡದೇವ ಎಂಬುದು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಸ್ತಿಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿರುವ (ಪುಟ 37) ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣದ ಸಾಧುತ್ವಾಸಾಧುತ್ವಗಳ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜೈನಪಂಡಿತರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ರುದ್ರಭಟ್ಟ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಅವನು ಸುಮಾರು 1218–19ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೇ ಹೊರತು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ (I, 269)ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ(ಪುಟಗಳು 95–115). ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಧಾರಗಳು :— (1) 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವ ಆದಿಶಾಸನವು 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅವಳು 1180 ರಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿದ್ದಿರಲಾರಳು. ಆದುದರಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1185ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 101).

(2) ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ 2ನೆಯ ಮಂಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಕವಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದು

ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ಬಲ್ಲಾಳನು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸು.1190 ರಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದುದರಿಂದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1190 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು (ಪುಟ 102).

(3) ಅದೇ ಮಂಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಆ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಗನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಚೋಳರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು (1216-1246) ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1218ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ನಾಗಮಂಗಲ 29 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಚೋಳರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ, ಮಗರರಾಜ್ಯದಿಶಾಪಟ್ಟ, ಪಾಂಡ್ಯಗಜಕೇಸರಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದುದೂ ಮಗರರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದೂ 1217 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 113). ತನ್ನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217 ರಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು (ಪುಟ 114). ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1217 ರಲ್ಲ 3 ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಗತಿಸಿದ 1220 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ, ಎಂದರೆ ಸು. 1218–19 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು

(1) ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳೊಳಗೆ 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಉಮಾದೇವಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಂದರ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ, ಅವಳು 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿರಕೂಡದು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185 ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಣಕಾಲದ, ಆವುದಾದ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಆವ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1180 ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವುಂಟು.

(2) ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆನು. ಇದಕ್ಕೆ "ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೆಲೆ"

ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕವಿ ಪಾರಮೈಶ್ವರ್ಯ (ಪರಮೇಶ್ವರತ್ವ) ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ- ಬೆ. 240 (ಸು. 1175), 1926ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 35ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ (1183), 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅದೇ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 5ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ (1185) ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಂಜನಗೂಡು 71 (1192), ಶ್ರ ಬೆ. 335 (1195), ತಿರುಮುಕೂಡಲು ನರಸೀಪುರ 31 (1195–96) ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಅಧೀನತಾ ಸೂಚಕವಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

(3) ಅಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಆ ರಾಜನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217ರಲ್ಲಿ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವು. ಈ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ "ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ" ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಉಮಾದೇವಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿಯೂ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯ ಕಾಲವು 1185–1209 ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಕಾಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಶ್ರ. ಬೆ. 327 (1181), ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 150 (1182), ಅರಸಿಯಕೆರೆ 127 (1185) ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು 1181–1185 ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಹುಟ್ಟಿದ, ಶಾಸನವಾವುದೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಾಲ ಈಚೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಯೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು 35 ವರ್ಷ ಈಚೆ 1218–19 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಾರದೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

1

ಇದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಆವ ರಾಜನಿಗೇ ಆಗಲಿ ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಆವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಈ ಬಿರುದು ಸಲ್ಲುವುದಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಚೋಳರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಈ ಬಿರುದಿಲ್ಲ. ಮಗರರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಗರರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಎರಡು ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲವಜ್ರದಂಡ ಎಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬೇರೆ ಪದಸಮುದಾಯ ರೂಪವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಬಿರುದನ್ನೂ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 197 ಮತ್ತು 203 (1223), ಚೆನ್ನಗಿರಿ 72 (1221), ದಾವಣಗೆರೆ 25 (1224), ಗುಬ್ಬಿ 45 (1233) ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಪರಂತು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 29 (1218) ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[1] ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, 1217 ರಲ್ಲಿ ಮಗನು ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 114). ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಗನು ವಹಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಗನ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತಂದೆ ವಹಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 110) ಅಯ್ಯಂಗಾರವರು ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲವಜ್ರದಂಡ ಎಂಬ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪಾಂಡ್ಯಗಜಕೇಸರಿ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಜದಿಶಾಪಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪವಾದ ಬಿರುದನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೂ ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಮಗನೂ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಇಂಥ ಬಿರುದು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ತಾತನಾದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೂ ತಂದೆಯಾದ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೂ ಉಂಟು; ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 76ರಲ್ಲಿ (1145) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಪಯೋಧಿ ಬಡಬಾನಲ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಕಡೂರು 96 ರಲ್ಲಿ (1141) ಪಾಂಡ್ಯ ಗಂಡಗರ್ವಪರ್ವತಪಾಕಶಾಸನ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಹೇಳಿವೆ ; 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 345 ರಲ್ಲಿಯೂ (ಸು 1159) ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 53 ರಲ್ಲಿಯೂ (1171) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ

---

1 ಅರಸೀಕೆರೆ 183ರ ಕಾಲವು ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.

1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಬಿರುದೇ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೂ ಶ್ರ. ಬೆ. 327 (1181) ಮತ್ತು 335 (1195), ಅರಸೀಯಕೆರೆ 8890 (1184) ಮತ್ತು 93 (1189), ಮುಂತಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಂತು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1180 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣವಾವುದೂ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಉಮಾದೇವಿ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಸು. 1185 ಎಂದು ತಿದ್ದುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮನೋಬಾಣ

ಸುಮನೋಬಾಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ (124 ರಿಂದ 149 ರವರೆಗೆ 26 ಪುಟಗಳನ್ನು) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗವು ಪ್ರಕೃತವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ನನ ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ (I, 162, 329).

ಜನನಾಥಂ ಜಗದೇಕನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾ ನಾಗವ |
ರ್ಮನಿದಾನೀಂತನ ಶರ್ವವರ್ಮನೆ ಗಡಂ ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂ ||
ದು ನೃಸಿಂಹಕ್ಷಿತಿಪಾಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂಬ ಸೂ |
ಕ್ತನವೀನೋಜ್ವಲ ಬಾಣನಪ್ಪ ಸುಮನೋ ಬಾಣಂ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರೊಳ್ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಊಹೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾರೇ ಆಗಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ, ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಹೀಗೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ''ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವ (ಇದಾನೀಂತನ) ಶರ್ವವರ್ಮನೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವನೂ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ನನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು; ಈಗ ನೃಸಿಂಹರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂದು ಕೇಳುವೆಯಾ? ಅವನು ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರೊಳಗೆ ಸೂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ಬಾಣನಾದ ಸುಮನೋಬಾಣನು'' ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಸಂಗತಿ ಒಂದು, ಈಗಿನ ಸಂಗತಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ, ಉಳಿದುದು ಒಂದು ಭಾಗ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಭಾಗಮಾಡಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು, ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮನೂ ಜನ್ನನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವಬಾಣನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ನೃಸಿಂಹರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಅರ್ಥ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರಾರೂ ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಈ ವಿವರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಂದು ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ; ಆರೆಂಬ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿಯ

ಅಭಿಮತ ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕರಣದಿಂ ಜನಮಂ ತಿಳಿವಂತು ಮಾಡಿ ವಾ |
ಗ್ವಿಭವಮುದ ಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮೆನೆ ಸಂದೆಸಕಂದೆಸೆಯಂತನೆಯ್ದೆ ತ ||
ತ್ಸಭೆಗಳೊಳಗ್ರ ಪೂಜೆವಡೆದೊಂದು ಮಹಾಮಹಿಮಾನುಭಾವದಿಂ |
ದಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮನಿವನೆಂದ ಪುದುವರ್ರೆ ನಾಗವರ್ಮನಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (I, 145) ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಅಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬ ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದುದು. ಶರ್ವವರ್ಮನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಕಾತಂತ್ರವೆಂಬ ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜನ್ನನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಇದಾನೀಂತನ ಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬುದು ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ "ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ" ಎಂಬುದೂ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು; ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ. ಜನ್ನನು ತನ್ನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗನೆಂದಖಿಳ ಕ್ಷೋಣಿಗೆ ಪೆಸರಾಯ್ತು" ಎಂದೂ ತನ್ನ ಅನಂತನಾಥಪುರಾಣದಲ್ಲಿ "ಶಂಕರಪುತ್ರಂ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾಣನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಶಂಕರ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಸುಮನೋಬಾಣ, ಶಂಕರ ಎಂಬವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ "ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ" ಎಂಬುದು ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನಮಗಂ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮನೋಬಾಣನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಯ್ಯನವರ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅಪಾರ್ಥವೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಜನ್ನನು ಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗನೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಜೈನರಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜರಬಂಧುವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಆವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜರು ಜೈನರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲಯವನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಜಿನಸ್ತುತಿಯಿಂದಲೂ ಎರಡನೆಯವನು ತನ್ನ ಶಬ್ದ

ಮಣಿದರ್ಪಣದ 9ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ "ಶಬ್ದದ್ರುವ್ಯಂಶ್ಚೇತಂ" ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜೈನರು ಮತಾಂತರದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಭಾವಿಸಲಾರರು.

ಸುಮನೋಬಾಣನ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಇಂದು" ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1220–1235) ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು, 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಲ್ಲ (I, 162). ಈ ಕವಿ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ ಇವನ ಮಗನಾದ ಜನ್ನನು ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 179ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ (1190) ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ತಂದೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಸು. 1175 ಕ್ಕಾದರೂ ತಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾಣನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಅವನ ಅಳಿಯನಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1245) ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸುವ 95 ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸು. 1245 ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ 30ನೆಯ ಅಥವಾ 40 ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಂತರವು ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು. "ಸು. 1145 ರಲ್ಲಿದ್ದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು 1230 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಜನ್ನನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಬಲ್ಲನು?" ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು:—"ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನ್ನನು ಅನಂತನಾಥಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಾಗ (1230), ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ 70 ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಾಗ, 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಆವ ವಿವೇಕಿಯಾದರೂ ಭಾವಿಸುವನೇ? ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 1190ರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನು 25 ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1145 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಜನ್ನನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಅಯ್ಯನವರು—ಜನ್ನನು ಜೈನನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಜೈನರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು

ಹೇಳಿ ಹಿಂದುಗಳು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಮತವನ್ನು ಮಗನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಈ ಉದಾಹರಣಗಳು ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು 10 ರಿಂದ 13 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಜಿನನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು, ಜಿನಭಕ್ತರು ಶಿವ ವಿಷ್ಣುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು; ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳು, ಜೈನರು, ಬೌದ್ಧರು ಎಂಬಂಥ ಭೇದವಿರಲಿಲ್ಲ; ಜನರು ಜಿನನನ್ನಾಗಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನಾಗಲಿ ಪರದೈವವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದರೂ ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು—ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ದೊರೆಗಳೂ ಮಂಡಲಿಕರೂ ಮತಾಂತರದ ಜನರಿಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಠಾದಿಗಳಿಗೂ ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ಉದಾಹರಣಗಳನ್ನು (ಪುಟಗಳು 136—148) ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ದಾತೃಗಳ ಹೃದಯ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಮತಾಂತರಾವಲಂಬನವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಗವರ್ಮ

ಅಯ್ಯನವರು ನಾಗವರ್ಮರಿಬ್ಬರಿಲ್ಲ, ಆ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ, ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣ, ವಸ್ತುಕೋಶ, ಛಂದೋಂಬುಧಿ, ಕಾದಂಬರಿ ಎಂಬ 5 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—ಎಂಬ ಆಧಾರಶೂನ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಸಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ''ಜನನಾಥಂ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ'' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ''ಭಾಳಲೋಚನಂ ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ'' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪದ್ಯವು ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ನನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ಜನ್ನನಿಗೆ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಜಗದೇಕನು 1015 ರಿಂದ 1042 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆ ನಾಗವರ್ಮನು 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂಬ ತನಗೆ ಆವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಹಿಂದಣ ವಿಷಯವನ್ನು

ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ ಉದ್ದೇಶವೆಂಥದು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ನಾಗವರ್ಮ ಸುಮನೋಬಾಣರ ಸಂಬಂಧವು ತನಗುಂಟು ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೇ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನು 1ನೆಯವನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅಯ್ಯನವರು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗಂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗುರುಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬರುವುದುಂಟು. ಪ್ರಕೃತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಮೂರನೆಯ ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಮ್ಮಗ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ತಾನು ದಾಮಮಯ್ಯನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ದಾಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಮೋದರ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ

> ವಾಮನನುಂ ರುದ್ರಟನುಂ । ಭಾಮಹನುಂ ದಂಡಿಯುಂ ಮನಂಗೊಳೆ ಪೇಳ್ದಿಂ ।
> ತೀಮಹಿಗೆನೆಗಳ್ತೆ ಪೇಳ್ದಂ । ದಾಮೋದರ ತನಯನೀ ವಚೋಲಂಕೃತಿಯಂ ॥
>
> ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಿಗಳನೀತೆಯಿಂದನನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯ ಸುಚರಿತ್ರ ಗುಣಾವತಾರಂ
> ಸಾಮಾನ್ಯಮಪ್ಪ ಜನಮುಂ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಳ್ದಿಂ ದಾಮೋದರ ಪ್ರಿಯ ಸುತಂ ಕವಿಕರ್ಣಪೂರಂ ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ದಾಮೋದರನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದು ಮಮ್ಮಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವುಂಟೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೀಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಬರೆಯಲಾರರು. ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳ ಕವಿ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ತಾತನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಮೇಲಣ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಮಕಾರ ಪ್ರಾಸದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 162). ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಮಮ್ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೂ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ 1 ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರಪೌತ್ರನೀವಚೋಲಂಕೃತಿಯಂ ಎಂದೂ 2ನೆಯುದರಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರಾತ್ಮಜಸುತಂ ಕವಿಕರ್ಣಪೂರಂ ಎಂದೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು- 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ xliv) ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಆ ಗ್ರಂಥದ "ಅಸಾಂವ್ಯತ್ಯಯೋ ಬಹುಳಂ" ಎಂಬ 88 ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ "ಬಹು ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಿಗುತರ್ವ ವಿಷ್ಣುಪಡೆದಂ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಕ್ಕೆ" ಎಂಬ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು (VII, 98) ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಸು 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು "ದೀರ್ಘೋಕ್ತಿರ್ನಯ ಸೇನಸ್ಯ" (ನಯಸೇನಾಚಾರ್ಯನ ಮತದಿಂ ಸಂಬೋಧನೆಯೊಳ್ ದೀರ್ಘಾದೇಶಮಕ್ಕುಂ) ಎಂಬ 73ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಯಸೇನನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ವೈಯ್ಯಾಕರಣನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಯಸೇನನು 1053 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮುಳುಗುಂದದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಇಂಡಿಕ XVI, 54) ಉಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 179–181). ಆದರೆ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈಯ್ಯಾಕರಣನಾದುದರಿಂದ ಸೂತ್ರೋಕ್ತ ನಯಸೇನನು ಅವನಲ್ಲ, 1112ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡಕವಿ ನಯಸೇನನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾಗಿರುವ

ಕೇವೇಟಿರ್ ಮಾಣಿಕ್ಯಭಂಡಾರರ ಪುಟಿಕೆಗಳಂ ಪುಂಜಿಸಲ್ವೇಟಿರ್ ಸುವರ್ಣೋ |
ತ್ಕರಮಂ ತೋಟಿಲ್ಕೆವೇಟಿರ್ ದಂತಿಗಳ ನಿರಿಸವೇಟಿರ್ ಮುಂದೆ ವಾಹಂಗಳಂ ಬಿ ||
ತ್ತರಿಸಲ್ವೇಟಿರ್ ಚಿತ್ರಚೀನಾಂಬರ ಪರಿಕರಮಂ ಮಾಣದೆಂದೋಳಿಯಿಂ ಲೆಂ |
ಕರನಾಗಳ್ ಪೇಟ್ದನೀಯಲ್ಕೆರೆದವರ್ಗೆ ಮಹಾದಾನಮಂ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (284) ಉಕ್ತನಾದ ವಿಕ್ರಮಾಂಕನು 1076 ರಿಂದ 1126 ರ

ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 6 ನೆಯ ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನೇ ಹೊರತು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಪುಟಗಳು 178-179) 4 ನೆಯವನಾಗಲಿ 5 ನೆಯವನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ

ಪ್ರಣುತಗುಣಾರ್ಣವವಿಬುಧಾ। ಗ್ರಣಿಗಳ್ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ಪೊಗೞೆ ಸಲೆ ನೆ
ಗೞ್ದುವು ಧರಾ।
ರಿಣಿಯೊಳಗೆ ನಾಗವರ್ಮನ। ಗುಣವರ್ಮನ ಶಂಖವರ್ಮನ ಧ್ವಾನಂ
ಗಳ್ ॥185॥

ತಾರಾಪತಾರಾವಳಿನ ಗುಳಿಕಾಹಾರ ನೀಹಾರ ನೀಕಾ।
ಶೋರುಸ್ಫೂರ್ಜತ್ಪ್ರವಿತತಯಶೋರಂಜಿತಾಶೇಷಲೋಕಂ ॥
ಸಾರಾಸಾರಾದ್ಯನುಗತವಿಚಾರೋಚಿತಾತ್ಮೀಯಚಿತ್ತೋ।
ದಾರ ಪ್ರಜ್ಞಂ ನೆಗೞ್ದನವನೀಭಾಗದೊಳ್ ನಾಗವರ್ಮಂ ॥547॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ನಾಗವರ್ಮನು ಕವಿಯೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕವಿಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣರೂಪವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಕರ್ತನಿಗೆ ಕವಿರಾಜಹಂಸ, ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಲಹಂಸ, ಕಂದ ಕಂದರ್ಪ, ನೆಗೞ್ತೆಗೋಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳೂ ಸಮ್ಯಗ್ದಿಯಾತ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವೂ ಉಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಕರ್ತನಿಗಾದರೋ ಅಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮ, ಕವಿತಾಗುಣೋದಯ, ಕವಿಕರ್ಣಪೂರ, ಕವಿಕಂಠಾಭರಣ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತುಕೋಶಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕವೇ ಸರಿ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಕರ್ತನು ಯುದ್ಧವೀರನೆಂದು (ಕುಂತೀಪುತ್ರಂ ಪೊಣರ್ದರಣದೊಳ್) ಹೇಳಿದೆ; ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಇಂಥ ವಿಶೇಷಗುಣವೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯಲಂಕೃತಿ। ಸಂದಭಿಧಾನ. ಕೋಶವೆಂಬಿವು ವಾಕ್ಶ್ರೀ।
ಸುಂದರಿಗೆ ರತ್ನಮಂಡನ। ದಂದದೊಳಿರ್ಪುವು ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿ
ಗಳ್ ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಛಂದೋಂಬುಧಿಯೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 166). ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ—ಈ ಕವಿ ದಂಡಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ದಂಡಿ ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ಇವನೂ ಬರೆದಿರಬೇಕು—ಎಂಬುದೇ (ಪುಟ 168) ಇವನು ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು; ಪರಂತು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ಛಂದೋಂಬುಧಿಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ "ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯಲಂಕೃತಿ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ "ಛಂದೋಂಬುನಿಧಿಯಲಂಕೃತಿ" ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಯ್ಯನವರು ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಚಾವುಂಡರಾಯರುಗಳಿಗೂ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 169). ಈ ಅಂಶವು ಇವರುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಹಿಂದಣ ಚಾವುಂಡರಾಯನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಚಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕನಾದ ಚಾವುಂಡರಾಜನ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಭುಜಬಲಿಶತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (I, 52–54) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಾಗವರ್ಮರಿದ್ದರು ಎಂಬುರಲ್ಲಿ ಆವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವನ್ನು ಸು. 1263 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನೆಂದೂ ಅವನು ಮಂಡ್ಯ 121, 122ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಚಿದಾನಂದ ಕವಿಯಿಂದ (I, 354) ಅಭಿನ್ನನೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 182—189). ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಭ್ರಮಮೂಲವಾದುವು. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿಯ

ಹಣೆದಂಬೊಳ್ಪ್ಪುಲ್ ಜವಂ ರಾಯನನೆ ಒಯ್ಯಸಿ ಬರ್ಪಂತೆ ನೋಪೋಕ್ಷ್ಯ
ಧಂ ತೆಂ|

ಕಣರಾಯುಂ ಬಂದನಾಶಾಜಯಕೆಲೆಲೆ ಮಹಾದೇವ ಏದ್ವಿಣ್ಣೃಪಗ್ಗೆ ||
ತೃಣ ತೋರ್ಪಿನ್ನೆ ತೃಣಾಪರ್ತೃಣ ಜಯದೊದವಿನ್ನೆ ತೃಣಾಟೋಪವಿನ್ನೆ |
ತೃಣ ಧಾತ್ರೀಚಕ್ರವಿನ್ನೆ ತೃಣ ಗಜಘಟೆಯಿನ್ನೆ ತೃಣಾತ್ಮೀಯಸೈನ್ಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಎಲೆಲೆ ಮಹಾದೇವ" ಎಂಬುದು ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಕ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಸೇವುಣ ರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು (1260—1271) ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಸು 1263 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಮಂಗಲದ 39ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಮಗನಾದ 3ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಸುಮಾರು 1271ರಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ 1264 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೂ ಈ ಮಹಾದೇವನ ಸೋಲಿಗೂ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ? ಸೋಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಕಾಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಆದರೂ ಅವನು ಕನ್ನಡದೇಶದಲ್ಲಿ 1236 (1897–98 ರ ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ), 1237 (ಮಂಡ್ಯ 122), 1252 (1907 ರ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ 4) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದನು ; ಇತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು

ಒರಂತೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂ ಕೃತಿ | ಸಾರಂ ಕೃತಿಶೇಖರಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಸಳವಂಶೋ |
ದ್ಧಾರಂ ನರಸಿಂಹಸುತಂ | ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿನಾಯಕಂ ಸೋಮನೃಪಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ 'ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿ ನಾಯಕಂ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಈಗ್ರಂಥಶ್ರವಣವು ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ದೋರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ ರಚನೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1245 ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚಿದಾನಂದರ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವರುಗಳ ನಾಮೈಕದೇಶ ಸಾಮ್ಯವೂ ಶಾಸನಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಮಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಪ, ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (I, 370) ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ

ಶಾಸನ ಕವಿಗೆ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ lii) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಜೈನನು, ಶಾಸನ ಕವಿಯಾದರೋ 'ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗಾಸ್ಪದರೂಪಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವು ಹಲವು ಕಡೆಯಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಶಾಸನದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಕವಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಸುಮನೋಬಾಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜ ಇವರು ಸ್ಮಾರ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಶಂಕೆಗೆ (ಪುಟ 189) ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಜೈನರು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ lii). ಇವರು ಜೈನರಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೈನರು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಶಂಕರ, ಗಂಗೆ, ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು (ಪುಟ 149) ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ರನ್ನನು ಶಂಕರಗಂಡ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವನಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ದಾನಶೀಲಳು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (I, 66). ಸಾಳ್ವನು ಶಂಕರಾಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (II, 244). ಶಿವದೇವಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗಂಗಿಸೆಟ್ಟಿ, ಗಂಗಾಯಿ ಎಂಬುವು ಶ್ರ. ಬೆ. 235, 300 ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೈನನ ಮತ್ತು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಜನ್ನಕವಿಯ ಹೆಸರು ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬುದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪವು. ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಧುರನು ತನ್ನ ಧರ್ಮನಾಥಪುರಾಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (I, 427). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೇಶಿರಾಜನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವನು ಶಿವಪೂಜಕನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು (ಪುಟಗಳು 148–149) ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದು ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯಕಾರಿತ್ವವೇ ಸರಿ.

ಕರ್ಣಪಾರ್ಯ.

ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳನ್ನು ಶ್ರ. ಬೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಗುರುಗಳೊಡನೆ ನಾನು

ಮಾಡಿರುವ ಸಮೀಕರಣವು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗೋವರ್ಧನ, ಗೋಪಣ, ಶ್ರೀಭೂಷಣ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರಗಳಿದ್ದುವೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶಾಂತ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆಂದೂ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (I, 140) ಆವುದೋ ಒಂದು ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕವು ಇಂಥದು ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆವ ಎ. 52 ಮತ್ತು 4 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ 2 ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮಂದಿರಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 78). ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ (ಪುಟ 85) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ 1165 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48–50) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮನಾಗಲಿ ತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವ ರೂಪನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಪುಟ 80, ಪದ್ಯ 27) ಅವನೂ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನೇಮಿಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ (1, ಅವತರಣಿಕೆ 17; ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟ 50) ಈ ಕವಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಶಿಲಾಹಾರರಾಜರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆಂದೂ (II, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅವತರಣಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪುಟಗಳು 10 ಮತ್ತು 16) ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇಬ್ಬರ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೂ ಚಂದ್ರಿಕಾದೇವಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಭ್ರಮವುಂಟಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಕಾಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು 1143, 1153 (ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿಗಳು, 545), 1165 (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನ) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಶ್ರೀಭೂಷಣನ (ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥರಚನೆ 1143 ಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸು.1140 ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಕವಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 1174ಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಪರಮಜಿನಮತಕ್ಷೀರವಾರಾಶಿಚಂದ್ರ, ಭವ್ಯವನಜವನಮಾರ್ತಾಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಪೋಷಕನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜೈನ ಕವಿಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಈಯಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು.

ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಸು. 1025) ಮಾಳವೀ ಮಾಧವ ಕರ್ತೃ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಕಾಲವು ಸು. 1000 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸೋಮರಾಜ

ಸೋಮರಾಜನು ಚಾಟವಂಶದವನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I,339) ಊಹೆಯೇ ಹೊರತು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸೋಮರಾಜನು ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನೆಂದೂ ಅವನು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ 1222 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಪರಂತು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 219–227). ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು: (1) 1573 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಸನ 117ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶದ ತಿರುಮಲನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದೂ ರಾಯಣನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿರುವ ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಇಂದುಶೇಖರನು ಸೋಮರಾಜನ ತಂದೆಯಾಗಿರಬೇಕು; (2) ಸಾಸಿರದ ನಾನೂರ್ಪಂದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1444) ಎಂಬ ಶುದ್ಧವಾದ ಪಾಠವನ್ನು ನಾನು ಸಾಸಿರದ ನೂಱಿಂಸರದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1144) ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬುವೇ, ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸೋಮರಾಜನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅವನು ವೀರಶೈವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನಾಮಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ವೀರಶೈವರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ! ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಸನ 117 ರಲ್ಲಿ ಆತ್ರೇಯಗೋತ್ರವೂ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರವೂ ಯಜುಶ್ಶಾಖೆಯೂ ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸನ 117 ಸೋಮರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಂತು ಇಂದುಶೇಖರನ ಮಗ ಬಸವರಾಜ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1573 ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ಈ ಇಂದು ಶೇಖರನ ಮಗನಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1573 ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು 1522 ಆಗಕೂಡದು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ಅಚ್ಯುತನ (1530–1542) ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (II, 215); ಸೋಮರಾಜನು ಈ ರಾಯಣನ ಮಮ್ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1522ಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಈಚೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡುವ. ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆವ ವಿಧವಾದ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ; ಪರಂತು ಈ ಕವಿಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಆವ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದೆನೋ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪಾಠವು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಲಾರದು. ಶುದ್ಧವಾದ 'ನೂಱುಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನೂಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಗಣ್ಯನಾದ ಆವ ಕವಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾರನು. ಸಮಾಸವಿಲ್ಲದಾಗ ನೂಱು ಎಂಬ ಪದದ ಅಂತ್ಯಸ್ವರಕ್ಕೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವು ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ 82ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದೂಱುಪುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ನಿಷೇಧೋದಾಹರಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಱು ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೇ: 'ಅಱುವತ್ತುಮೂಱು ಸಂದಂದು' (I, 30) ಎಂಬ ಆದಿಪಂಪನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದಾಧಾರವಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು ಉದ್ಭಟ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದ ರಾಯಸದ ಲಿಂಗರಸನೂ ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಆದ ಲಿಂಗಮಂತ್ರಿಯೂ (II, 215) ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ227) ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಹೆಸರುಗಳ ಏಕದೇಶಸಾಮ್ಯವೇ ಮೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ರಾಯಸದಕೆಲಸದವನಾಗಿರುವುದು ಅಸಂಭವವು. ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ಮತ್ತೊಂದಂಶವೇನೆಂದರೆ— ಸೋಮರಾಜನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯದ 8ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 43ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು

ತನ್ನ ರಸರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಸಾಳ್ವನು 1529ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 224), ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,244) ಸು. 1550 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ–ಎಂಬುದು. ಈಯಂಶವು ಅಯ್ಯನವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಳ್ವನ ಪೋಷಕನಾದ ಸಾಳ್ವದೇವನು 1559ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 162). ಆದುದರಿಂದ ಸಾಳ್ವನಿಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿರಲಾರದು. 1488ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಗರ 163ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಯ್ಯನವರು ಸಂಗೀತಪುರದ ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವಂಧರ ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸು. 1480ರಲ್ಲಿದ್ದನು, ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,145) ಸು. 1500 ರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 227). ಆದರೆ ಈ ಸಂಗಮರಾಜನಿಗೂ ಸಾಗರ 163 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗಿರಾಜನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಗಮರಾಜನು ಸಾಳ್ವದೇವನ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಆಳಿದಂತೆ ತೋರುವುದರಿಂದ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 161) ಅವನ ಕಾಲವು ಸು. 1560 ಆಗಬಹುದು; ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರೂ ಸಹ ಸೋಮರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಲ್ಲಿಯೂ (19 ಮತ್ತು 26, 8, 1927) ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ (XII, 48–66) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1222 ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, 1522ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದು ಇವರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಧಾರಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳೂ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ :—

(1) 1222 ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಆದಿತ್ಯವಾರವಾಗುತ್ತದೆ; ಸೋಮರಾಜನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ—ವನಚಾರಾತಿತನೂಜವಾಸರದೊಳಾದತ್ತು–ಬುಧವಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1522 ರಲ್ಲಿ ವಾರವು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 'ನೂಱಿಂಸಂದ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನಾಲ್ಕೂಸಱಂದ' ಎಂಬ ಪಾಠವಿರಬೇಕು. ನೂಱಿಂಸಂದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವರು 100–44 ಎಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೂಱಿಂಸಂದ ಎಂದರೆ ನೂರರಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಂದ (100+44) ಎಂದೇ ಅರ್ಥವು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನೂಸಱಂದ ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವು ವ್ಯಾಕರಣ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಎಷ್ಟೋ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ

ರುವ ಕಾಲದ ಅಂಗಗಳೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಈಚೆಗೆ ಎಳೆವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ(1222)ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಬುಧವಾರವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹಿಂದಣವರ್ಷವಾದ ವೃಷ(ವಿಷು)ದಲ್ಲಿ(1221) ಬುಧವಾರವಾಗುತ್ತದೆ.[1] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗುವುದು ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ.

(2) ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಕುಮಾರಪಾಲನ ಅಥವಾ ಉದ್ಭಟನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (1222) ಇರುವ ಅಂತರವು ಈ ಕಥೆ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. ಕಥೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಕಾಲವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

(3) ಶೈಲಿ 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿಲ್ಲ, 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿದೆ. ಪ್ರಮಾಣಾಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಹೊರಡುವುದು ಅಪಾಯಕರವೇ ಸರಿ.

ಈ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 1200ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ 1200ರಿಂದ 1500ರ ವರೆಗಿನ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯನ್ನಾದರೂ, ಬಸವಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನೂ ಸಹ, ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಚಾಲ್ಯವಾದ ಆಧಾರವು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು 1222 ಎಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ

ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸು. 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದರು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (I, 222) ಅಯ್ಯನವರು ಕೆಳಗಣ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 260–278):—

---

1 ಈಯಂಶವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ ರಾಮರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ತಿಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವು.

(1) ಹರೀಶ್ವರ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, 1222 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

(2) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (ಸು. 1263) ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವು 1263 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸರು ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(3) ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ' ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದರೆ 3 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ (1291–1342) ಎಂದರ್ಥವು ; ಅದೇಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನು 4 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು.

(4) 1162 ರಲ್ಲಿ ರುದ್ರದೇವನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜಧಾನಿ ಅನುಮಕೊಂಡ, ಓರಗಲ್ಲಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ಎಂಬ ರಾಜನಿರಲಿಲ್ಲ.

(5) ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1 ನೆಯ ಹರಿಹರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಬ್ರೌನ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಪಂಪಾಪುರದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1141–1173) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಲಾರನು.

(7) 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಹಂಪೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173–1220) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತಾದುದರಿಂದ 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದವನು 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನಲ್ಲ.

ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು—

(1) ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವು 1222 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯ್ತೆಂದೂ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾ

ಡುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸು. 1245 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದೂ ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ [ಪುಟಗಳು lix, lxv]. ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರನು ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

[2] ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ [I, 222]. ರಾಘವಾಂಕನು ಹರೀಶ್ವರನ ಸೋದರದಳಿಯನು; ಹರೀಶ್ವರನೂ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನೂ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಕೈಯ ಕೆಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

[3] ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾದ ಅರ್ಥವು ತೆಲುಗುದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಶಬ್ದವು ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ ಬಲ್ಲಾಳರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದರೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ನರಸಿಂಹ [I] ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನು ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮುಮ್ಮಗನಾದ ಬಲ್ಲಾಳ [II] ನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ [1291–1342] ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದೇವ ಎಂದರೆ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಗ 4ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂದೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಹರೀಶ್ವರನಿಗೂ ಈ ದೊರೆಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟಿದೇವ, ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳಲ್ಲ.

[4] 1162 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನು 1140 ರಿಂದ 1196ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಈತನು ನೀತಿಸಾರವೆಂಬ ಒಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ಒಂದಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. [ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು, ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳು I, 217–222]. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓರಗಲ್ಲು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಆವಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿದ್ದಿರಬಹುದು. 'ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯನುಮಕೊಂಡ ನಾಮನಗರೀ ಶ್ರೀ ರಾಜಧಾನೀಮಯಾ' ಎಂಬ ಶಾಸನಪದ್ಯದಲ್ಲಿ [ಪುಟ 263] ಅನುಮಕೊಂಡವು ರಾಜಧಾನಿಯ ಹಾಗಿದೆ [ರಾಜಧಾನೀವ] ಎಂಬುದರಿಂದ ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

(5) ಪಂಪಾಪುರದಲ್ಲಿ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆವ ಶಾಸನದ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನೂ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆ ಬಸವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

(7) 1ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಂಪೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಸ್ಥಳವು ಆ ರಾಜನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ವೀರಶೈವರಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರಶೈವರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಕ್ಕಳ ಶಂಕರ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅವನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ lx). ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬಹುದು. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಿಜ್ಜಳನು ಜೈನನು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಏಕೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕಂದ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದಮಾಡಿದ್ದಾನೆ; ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯವು ಷಟ್ಪದೀ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ.

ವೀರಶೈವ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವ ಚನ್ನಬಸವರು ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನ

ದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ "ಬಸವನ ಸತ್ಯೆಗೆ ಶಾಸನ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕನು ಬಹುಶಃ ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು, ಬಸವನಲ್ಲ" ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸತ್ಯೆಗೆ ಶಾಸನವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಸನೋಕ್ತರಲ್ಲದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳ ಸತ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಬಸವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಶಾಸನವು ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಜುನವಾಡದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ದೊರೆಕಿರುವುದು ಸಂತೋಷಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಕಂಧಾರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ(1247–1260) ಶಕ1182ರಲ್ಲಿ (1259–1260) ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನೂ ಅವನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಐದುತಲೆಯವರೂ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ (ಶಿವಾನುಭವ III,94). ಇದು ಬಿಜ್ಜಳನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸತ್ಯೆಗೆ ಅಚಾಲ್ಯವಾದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯನವರಂತೆ ಆವ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಎಲ್ಲಾ ವೀರಶೈವ ಜೈನಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಆತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರನು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ವಿವೇಕವಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ದೋಷಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ನಾನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ನನಗೆ ಮೂಢ ಶ್ರದ್ಧಾಳುತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಕಾಲವು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸಿರುವಂಥ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಅಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೇವಕವಿ, ಕಮಲಭವ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ 1217ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 116). ಆದರೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲವು ಸು. 1185 ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ ಸು. 1200 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು (I,314) ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ದೇವಕವಿ 1245-50 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 116-118). ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ಬರಿಯ ಊಹೆಗಳೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಮಲಭವನ ಕಾಲವು ಸು 1255 ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕವಿತಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವಕವಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ಅವನಿಗಿಂತ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಲಭವನು ಹೇಳುವ ಈಚೆಯ ಕಾಲದ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ವಿನಯೇಂದು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಸಿಂಹಣನಿಂದ (1210-1247) ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕಮಲಭವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿನಯೇಂದುವೂ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳೂ ಕವಿಯ ಸಮಕಾಲದವರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದುದರಿಂದ 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೇ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಮುದೇಂದುವಿನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಮಾಘನಂದಿ 1253 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದ (I,389) ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯಕರ್ತೃ ಎಂದು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (1911ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48-49) ಉಕ್ತನಾದ, ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಯೇ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಘನಂದಿಗೆ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಮಲಭವನು 1275ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 1255 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದೇ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶೀಯ ಗಣದವರು, ಭಾನುಕೀರ್ತಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೂರ್ಗಣದವನು. ಕವಿ ಜಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶೀಯಗಣದವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಮಾಘನಂದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವನೂ ಅದೇ ಗಣದವನಾಗಿರಬೇಕು; ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಗಣವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೇಶೀಯಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಕಮಲಭವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು (I, 129) ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನ ಮಗನಲ್ಲ, ಆ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಂತನ ಮಗನು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 204–205). ಇದು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಮಾತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ಜನತಾನಂದಂ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣ ನವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ।
ಜನಕಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲಂ ಸಕಲವಸುಮತೀವಲ್ಲಭಂ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಂ ॥
ಜನಿಪಂ ತಾನಗ್ರಜಾತಂ ತ್ರಿಭುವನಪತಿ ದೇವಾದಿದೇವಂ ಜಿನೇಂದ್ರಂ ।
ತನಗಾಪ್ತಂ ಮತ್ತೆನಲ್ಕೇಂ ಪಿರಿಯನೊ ಜಗತೀನಾಥರೊಳ್ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮಂ ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ, ಅವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ, ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ತಂದೆಯಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲು ಪಾದವೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಕ್ಯವು ಎಂದು ಪದ್ಧತಿಯಪ್ರಕಾರ ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಆವ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರನು. ಇನ್ನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಜಯಸಿಂಹ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ 1125 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 201).

ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಬರಿಯ ಊಹೆ. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು 3ನೆಯ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು 1068 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನ ಮಗನಾದ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಕಾಲವು 1100 ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಆಗಲೇ 1125ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರ ಮತ್ತೊಂದಾಕ್ಷೇಪಣೆ ಏನೆಂದರೆ—1163ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನ ಸಧರ್ಮನೆಂದು ಶ್ರ. ಬೆ 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು ಸು. 1163ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಇವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಗುರುವಲ್ಲ-ಎಂಬುದೇ (ಪುಟ 202). ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸದೆ ಹೋದುದೇ ಮೂಲವು ಈ ಶಾಸನದ 96ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ ಮಾಘನಂದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಾಕ್ಯವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದಣ 97–100 ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರು ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ದೇವಚಂದ್ರನಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ–ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಸಧರ್ಮನೂ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯ ಕರ್ತನೂ ಆದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯ ಅಣ್ಣನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರ ಸಧರ್ಮನಾಗಿರುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯವನ್ನು ಬರದವನಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗಲೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1100 ಆಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಮಗ ವೀರಣಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ ಗುರುವಾಗಿರಲಾರನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ (ಪುಟ 207) ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು (I, 422) ಶ್ರ. ಬೆ. 254ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವವನಲ್ಲ, 1371ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂಜನಗೂಡು 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೂತ್ನ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 208–209). ಆದರೆ ಆ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತರಾದ ಶ್ರುತಮುನಿಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ಗುರುಪರಂಪರೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ–ಅಭಯಚಂದ್ರ, ಶ್ರುತಮುನಿ, ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ; ಆದರೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಶ್ರುತಮುನಿಯ ಪ್ರಶಿಷ್ಯ

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ 1398ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನದ 87ನೆಯ ಪಙ್ಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದನ ಅಥವಾ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಯ (77ನೆಯ ಪಙ್ಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಈಚೆಯವರಾಗಿರಬೇಕು ಇದರಿಂದ ನಾನು ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಶಿಶುಮಾಯಣ

1233ರಿಂದ ದೇವರಾಜನ (II, 43) ಕಾಲವಾದ 1410 ರ ವರೆಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಶಿಶುಮಾಯಣನು (I, 349) 1233 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಗ್ರಂಥರಚನೆಮಾಡಿರಲಾರನು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಜೈನ ಗುರುಗಳ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಊಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 228-231) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲದ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿತವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಶೋಧನಮಾಡಿದರೆ ಅವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಶಿಶುಮಾಯಣನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದನ್ನು ಬೆಳುಕೆರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟದೇವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟದೇವನು 1313 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ಬೆ. 65 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಬೆಳುಕೆರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟನಿಂದ ಅಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿ 1313 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಅವನು 1233ಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುಮ್ಮಟನು ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಗುಮ್ಮಟನ ತಾತನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ- ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ.

ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನ (I, 87) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಿಕಾರಿಪುರ 129, 130 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸಿರುವುದು (ಪುಟಗಳು

234–235) ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 129 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದವನು. ಈ ತಪ್ಪಿಗೆ ಮೂಲವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಬಹುಶಃ ಮಿ॥ ರೈಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಸಮೀಕರಣವೇ [ಶಿವಮೊಗ್ಗ I, ಪೀಠಿಕೆ 21] ಆಗಿರಬಹುದು.

ಅಯ್ಯನವರು ದುರ್ಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಶಿಕಾರಿಪುರ 129 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ135). ಅವರ ಆಧಾರಗಳಾವುವೆಂದರೆ—1. ಶಾಸನವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, 2. ರಾಜನಾದ ಭುವನೈಕಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ಕೈಯ ಕೆಳಗಿರುವವನ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆಯಲಾರನು—ಎಂಬುವೇ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಒಂದೊಂದಂಶವೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ಎಂಬವನು ಕೇವಲ ಸೇವಕನಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೆ ಸೇವಕನಾದರೂ ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಮೇಲಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ತೊಳೆಯಲು ಹಿಂದೆಗೆವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ — ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉದಯಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಶಿಕಾರಿಪುರ 129) ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿರಲಾರದು, ಗ್ರಂಥೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿನ್ನರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪೇ ?

ಬಳಿಕ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಶತಕವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ಕೃತವಲ್ಲವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಲಲಾಮಂ ನಾಗವರ್ಮಂ ಸಮಂ |
ತುದಯಾದಿತ್ಯನ ರಾಯಭಾರಿಯೆನಿಸಿದರ್ತತ್ಕಾಗ್ರಜಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ||
ಮೊದಲಾದೀಶ್ವರ ಭಕ್ತರಪ್ಪವರ್ಗೆಪೇಳ್ದೀಜ್ಞಾನಸಾರಂ ಸುಖಾ |
ಸ್ಪದಮೊಲ್ದೀದುಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ ಫಲಮಂ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣೀ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ(ಪುಟ 236). ಈ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು 3 ನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ಪೇಳ್ದೀ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ, ಸಮಂತು ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು ಈಶ್ವರಭಕ್ತರ್ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತದಂತೆ.

ಹೀಗಾದರೆ ಆತ್ಮಾಗ್ರಜಂ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೋ ಪೇಳ್ದಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವಿರುವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಆಮೇಲೆ ಅಯ್ಯನವರು ಆರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಶಿಕಾರಿಪುರ 129 ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ಬೇಕು ಹೊರತು ಉಳಿದವರು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣಗಳು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೌಕ್ತಿಕ ಕವಿ.

ಮೌಕ್ತಿಕಕವಿಗೆ (I, 128) ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1120 ಎಂಬ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟಗಳು 238-240) ಅದೇಕಾಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಹಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜೈನರಾದ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಬಹಳ ದಿನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, (ಹಾಸನ ಶಾಸನಗಳು, ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ 7). ಕವಿಯೂ ಜೈನನು, ಇವನು ಸು 1120 ರಲ್ಲಿ ವೀರಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಣ್ಣೊಂಗಡಲು ಎಂಬ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಜೈನರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಕೊನೆಗಂಡ ಮೇಲೆ ಜೈನಮತದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕವಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಅಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಕ್ತವಾಗಿ ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೆಣ್ಣೊಂಗಡಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣೀತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೊಂಗಡಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಬಸ್ತಿಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ

ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ಮೌಕ್ತಿಕಂ ಸತ್ಕವಿವಿರಚಿಸಿದೀ ಸಾರಮುಪ್ಪುಷ್ಟಕಶ್ರೀ |
ಸ್ತುತಿಯಂ ಪೇಳ್ದೋದುವಾಲಿಪ್ಪವರ್ಗೆ ನಿರುಪಮಾನಂದಮಂ ಮಾ
ಳ್ಕೆ ಸೀತಾ ||
ಪತಿರಾಮಸ್ಥಾಪಿತೋದ್ಯತ್ತ್ರಿಭುವನತಿಲಕಾಲಂಕೃತ ಖ್ಯಾತಿನಾಮಾಂ |
ಕಿತಮಾಗೊಪ್ಪಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಚಂದ್ರನಾಥಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಸ್ತಿಯೂ ಜಿನಬಿಂಬವೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕವಿ ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಆ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕ ನಾನಾಗು? ಜಿನಬಿಂಬವು ರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಡತೊರೆ 26 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದುದಾಹರಣವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಹನಸೋಗೆಗ್ರಾಮದ ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸ್ತಿಯ ಬಿಂಬವು "ದಶರಥಸುತನುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನುಂ ಸೀತಾವಲ್ಲಭನುಂ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ಕುಳಜನುಮಪ್ಪ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ ಏಕಿರಕೂಡದು?

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನು (I, 7) ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದೂ, ತದ್ರಚಿತವಾದ ಚೂಡಾಮಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೂ ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯಕೃತವಾದ ಚೂಡಾಮಣಿಯೆಂಬ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಶ್ರೀ ವರ್ಧದೇವನು ಸು. 710ರಲ್ಲಿದ್ದನು, ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 650ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 243–245). ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನ ಚೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯ, ತುಂಬಲೂರಾಚಾರ್ಯನ ಚೂಡಾಮಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳ ಅಭಿನ್ನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ (I, 9) ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರೀಡರ್ಷಿಪ್ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರ ಬೆ. 67ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚೂಳಾಮಣಿಕಾವ್ಯವು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾಮೊಳಿದೇವನೆಂಬ ಜೈನಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಚೂಳಾಮಣಿಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಪುರಾತನಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಮೂಲವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಶ್ರ ಬೆ. 67ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಅಕಳಂಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ.ಬೆ. 254ನ್ನು ನಿರ್ದೇ

ಶಿಸಿ ನೃಪತುಂಗನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ ಮತ್ತು 783ರಲ್ಲಿ ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ, ಜಿನಸೇನನಿಗೆ ಅಕಳಂಕನು ಗುರುವಾಗಿದ್ದನು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಮಹಾಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಜಿನಸೇನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹರಿವಂಶವನ್ನು 783ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೂ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಸು. 838ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕಳಂಕನು ಜಿನಸೇನನ ಗುರು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ 770ಕ್ಕೂ ಅವರು ತುಂಬಲೂರ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ 710ಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ

ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಒಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 247) ಗುಣನಂದಿ 700ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು, ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 900ರಲ್ಲಿ (I, 22) ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 248) ಅವನು ಸು. 1250ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾದುದು. ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಗುಣನಂದಿ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮೂಲವು. ಶ್ರ. ಬೆ 127 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುಣನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಛನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಶ್ರ. ಬೆ. 117, 140, 66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಣನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಛನ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂಬುದು ಶ್ರ. ಬೆ. 64ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಅಕಳಂಕ ಮುಂತಾದವರು ಬಲಾಕಪಿಂಛನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಗುಣನಂದಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಜೈನೇಂದ್ರ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಪಂಪನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಂಪನು ತನ್ನ ಗುರು ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಅಕಳಂಕನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗುರುವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಕಳಂಕನು ಪಂಪನ ಸಮಕಾಲದವನಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬೆ 127 ರಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಮೇಘಚಂದ್ರನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಏಳು ತಲೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I, 23) ತಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಲೆಗಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಗುಣನಂದಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಂಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ ಸು. 1250 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಎರಡನೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ—ನೃಪತುಂಗ ನಾಗವರ್ಮರಂಥ ಹಿಂದಣ ಕವಿಗಳೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜರ ಹೊರತು ಆಚಣ್ಣ, ಜನ್ನ, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಗುಣವರ್ಮ ಇವರಂಥ ಈಚೆಯ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳು ಹೇಳದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕವಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವು ಪರಿಹಾಸಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ.

ಕಂತಿ

ಕಂತಿಯ (I, 110) ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಅಯ್ಯನವರು ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ (ಪುಟಗಳು 149-159) ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಕಬ್ಬಿಗಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸು. 1560ರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಹುಬಲಿಕವಿ ತನ್ನ ನಾಗಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ವಿಬುಧ ಜನಸ್ತುತ ಶ್ರೀವೀರಸೋಮನ | ಸಭೆಗೆ ಮಂಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನಿಪ |
ಶುಭಗುಣ ಚರಿತೆ ಕಂತಿಕೆಯರ ಪೊಗಳುತ್ತಿನಾ | ನಭಿನವವಾಗ್ದೇವಿಯರ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಅವಳು ದೋರಸಮುದ್ರದ ರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೆಯಾಗಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಹುಬಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸುಡಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ (I, 259) ಅವನನ್ನು ನಂಬಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಹುಬಲಿ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಬಾಣನು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಸಮಕಾಲದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸು. 1550ರಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನೂ ತನ್ನ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (I, 260). ಆದುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ನಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಕಂತಿ ಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಂತಿ ಪಂಪನ ಸಮಕಾಲದವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಪನು ಅಭಿನವಪಂಪನಾಗಿರಬೇಕು : ಏಕೆಂದರೆ ಆದಿಪಂಪನಕಾಲದಲ್ಲಿ (941) ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿನವ ಪಂಪನಕಾಲವು ಸು. 1100 ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂತಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಬಾಹುಬಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಕಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನು 1ನೆಯ ಬಲ್ಲಾ

ಳನು (1100-1106) ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಬೇಲೂರನ್ನು ಹೇಳದೆ ದೋರಸಮುದ್ರವು ರಾಜಧಾನಿ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿದೇವಚಂದ್ರರೂ ಕಂತಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವೂ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೋರಸಮುದ್ರವು ಹೊಯ್ಸಳರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿಯಾದುದರಿಂದ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆವ ಶಾಸನವೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬೆ. 143 ರಲ್ಲಿ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನೇ ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಬೇಲೂರು 147 ದೋರಸಮುದ್ರವು 1121 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಹಾಸನ 116 ಬೇಲೂರು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ದೋರಸಮುದ್ರವು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂತಿಯ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಶಂಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು. ಕಂತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಎಂದರ್ಥವು, ಶಿಷ್ಯಳು ಎಂದಲ್ಲ.

ಕವಿಗಳಲ್ಲ, ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತೃಗಳು

ನಾನು ಸಾಕಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವರನ್ನು ಕವಿಗಳು ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 22–27). ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಶೇಷಣಗಳು, ವರ್ಣನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿಕ್ಕನ ಸೋಮಯಾಜಿಯ ತಾತ ಮಂತ್ರಿ ಭಾಸ್ಕರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇತನಕೃತದಶಕುಮಾರ ಚರಿತದಲ್ಲಿ ''ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಪಾರೀಣುಡು ಅನಿ ಚೆಪ್ಪಟಚೇತಯಾತಡು ಕವಿಯೈನಟ್ಲೂಹಚೇಯವಚ್ಚುನು'' ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ 1ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ 121) ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕವಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತೃ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕವನ ಮಾಡುವವನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭೇದವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತೃ ಕವಿಯಾಗಿ ಏಕಿರಕೂಡದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಅನೇಕರಿಗೆ ಹುಟ್ಟದೆ

ಇಬಲ್ಲಾರದು. ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ರನ್ನ, ಚಂದ್ರರಾಜ ಇವರಂಥ ಉದ್ದಾಮ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಪ್ರೌಢಕವಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ? ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬೂಚಿರಾಜನನ್ನು (I, 266) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ. ಶಾಸನ 119 ರಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪೊನ್ನನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಕವಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇವನನ್ನು ಕವಿ ಎಂದು ಕರೆವುದೂ ಇವನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧುವೇ ?

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಾಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಂತು ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಡಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಸಿಂಗಿರಾಜ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಡೇಕರ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿಂದಗಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಸವನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗೆ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲನೆಯದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಬರೆದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ದಶಗಣದಲ್ಲಿ (I, 214, 294) ಉಕ್ತನಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನಿಂದ ಅಭಿನ್ನನೆಂದೂ ಆದುದರಿಂದ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜ್ಜಳನ ಸಾಮಂತನಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಮೊದಲು ವೈಷ್ಣವನಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ವೀರಶೈವನಾಗಿ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಗಣನಾಮದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ದಶಗಣದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೈಸೂರು ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣದ ಗದ್ಯಾನುವಾದವಾದ ತಮ್ಮ ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣವಿಜಯದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕಥೆಯೇ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಈ ಕಥೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಥೆಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಡೇಕರ್

ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 6) ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲವು 1650 ಎಂದು ನಾನು ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ: ನಾನು ಸಿಂಗಿರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1500 (II, 148). ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವಪುರಾಣವೇ ಕನ್ನಡ ಬಸವ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಭೀಮಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವು ರಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತನು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ವೀರಶೈವಕವಿಗಳಾರೂ ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಪರಂತು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಅಥವಾ ಭೀಮಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವ ಕವಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಚೆನ್ನಬಸವಾಂಕನ (ಸು. 1550) ಅಲ್ಲದೆ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಬಸವನ ವಿಷಯವಾದ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ "ಬಲದೇವಕುಟ್ಟಿದೊಡಾಪದವ ಬಸವಂಗಿತ್ತರೆಂಬರ್; ಅದಂತಲ್ಲ" (6ನೆಯ ಸಂಧಿ) ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಸವಚರಿತೆಗಳಿದ್ದುವು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವನೇ ಬಸವ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಬರೆದವನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಶಗಣದ ಸಿಂಗಿರಾಜನನ್ನು ಪಿಂತ್ಯನಾಗ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತನು (1584) ತನ್ನ ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (ಕಾಂಡ 5, ಸಂಧಿ 2, ಪದ್ಯ 50) ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತ ಎಂದಿರುವನೇ ಹೊರತು ಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣಕರ್ತನು ದಶಗಣದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ; ಸು. 1500ರಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಈಚೆಯ ಕವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ದಶಗಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಿಂಗದೇವಯ್ಯನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲೀನನಾಗಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (ಪುಟ 352).

ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ

ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರೂ ಶತಕತ್ರಯದ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನ್ಯಾಯತೀರ್ಥ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಎಂಬ ಮೂರು ಶತಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶತಕತ್ರ

ಯುವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಕೃತವಾದ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಬರುವ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಮಂದರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಚಿದಂಬರ ಪುರುಷ, ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜಕೃತವಾದ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕದಲ್ಲಿ ದೊರವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಹಂಸರಾಜನ ಗುರು ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಹಂಸರಾಜನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ [II, 274). ಕವಿಭಿನ್ನತೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಗುರು ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮಹೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಗಳಾದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕವಿಗಳು ಅಭಿನ್ನರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ : ಏಕೆಂದರೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಎಂದು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಒಂದುವೇಳೆ ನಂಬಿದರೂ ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಬೇರೆಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳಿಗುಂಟು. ಅವರ ಆದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ 289ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೇಶಿರಾಜನು ಹಂಸರಾಜನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ವ ಕವಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (I, 139). ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ ಕರ್ತನು ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರ ಕವಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಸೇರಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದು ಬೇರೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಶತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ " ಶ್ರೀಮದ್ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿ '' ಇತ್ಯಾದಿ ಗದ್ಯವನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ಶತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೋಡಿದ ಕೈಬರ

ಹರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಕೃತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. (ಸೃಜಿಸಿದಂ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಂ). ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ, ಚಿದಂಬರ ಪುರುಷ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ವಿಶೇಷಣವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ, I, 4) ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಬಿರುದು ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (II, 274) ತಪ್ಪು.

ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಶತಕತ್ರಯವನ್ನೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯೇ ಬರೆದನುಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣವು. ಈತನು ಬರೆದಿರುವ ರಾಜಾವಳೀ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ದೇವಚಂದ್ರನು ಬರೆದಿರುವ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರ ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆದ ವಿಜಯಣ್ಣನೂ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬುದು (II, 276). ಅವರವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ವಿಜಯಣ್ಣನು 1448 ರಲ್ಲಿಯೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ 1557 ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದೇವಚಂದ್ರನ ಮೇಲಣ ಬರೆವಣಿಗೆ ತಪ್ಪೆಂಬುದು ಕರತಲಾಮಲಕವು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ ಕರ್ತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಸ್ಥಳ, ಮತ, ಕಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅನೇಕ ವಾಗ್ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವನೂರು ಎಂದು ಬಹು ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಈ ಊರನ್ನು ಕವಿ ಸುರಪುರ, ಗೀರ್ವಾಣಪುರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆ ಊರ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಅಗ್ರಮರ್ಯಾದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಈಗಲೂ ಇವನ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕವಿಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಇಷ್ಟು ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುರಪುರವೆಂದು ನಿಶ್ಶಂಕರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಯ ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದ್ವೈತಿಯೋ ಅಥವಾ ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ಮಾರ್ತನೋ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ದೇವನೂರಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿಯ ಸಂತತಿಯವರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಸ್ಮಾರ್ತರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಲಾರರು. ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದ ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. (1) ಭಾರತಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ (ಪುಟ 15) ಅರಕಲ್ಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾರುಗದ್ದೆಯ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚನ್ನಕೇಶವಸ್ವಾಮಿದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಎಂಬಾರೆಂಬವರ ಸಂತತಿಯವರು ತನಗೆ ಗುರುಗಳು ಎಂಬುದರಿಂದ ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. (2) ಆನಂದರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯನು (ಪುಟ 74) ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸುಮಾರು 6 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಆಗರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಯೂ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ದೇವನೂರು ಸುರಪುರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನಾಮಾಂತರವಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿಯ ಸುರಪುರವೇ ಆ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯನು ಸಾದನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸಹದೇವಪುರವೆಂದೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ ಹಾರುಗದ್ದೆಯನ್ನು ಖಗಪುರವೆಂದೂ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡದೆ ಇರಲಾರರು. ಈ ರೂಪಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ದೇವನೂರೆಂಬುದು ಸುರಪುರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರವೆನ್ನಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಅವನು 1415 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಬಹುಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (II, 523). ಇವನು 1415ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ 15, 16, 17 ಈ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ

ಕವಿಯಾದರೂ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗವತಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸ್ಮಾರ್ತ ಕವಿಗಳೂ ಸ್ಮಾರ್ತನಾದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ತುತಿಸುವ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಸಹ ಇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೇ ಸರಿ. ಇವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ 18ನೆಯ ಶತಮಾನದವರು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಕವಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ (1584) ಚೆನ್ನಬಸವ ಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಇರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವು ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಇವು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಾರವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು 1734 ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ 38). ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದಪೈ ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674 ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಗುಣಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವು ಸು. 1650 ಎನ್ನಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ (V, 5) ಉಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಶೇಷಾಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಜೈನರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದು ಮಿತ್ರರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಹಿಂದುಗಳೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಹಿಂದುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೈನ ಮಿತ್ರರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಜೈನರೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದುದಾಹರಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ—ಜೈನನಾದ ಪದ್ಮರಸನು (II, 314) ಬಹುಶಃ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ ಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1599 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹಿಂದುವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸದಾಶಿವ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುವಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು (ಪುಟ 25) ಪದುಮನೆಂಬ ಜೈನಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತೆ ಎಂಬ ಜೈನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸು. 1725 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಎಂಬ ಜೈನವ್ರತದ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂ

ಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಜೈನನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ.

ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು (I. 213) ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನಲ್ಲ, ಆತನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಅರ್ವಾಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೆಂದೂ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದೂ[1] ಕೆಲವರು ವೀರಶೈವ ಮಿತ್ರರು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವು ನನಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ; ದೊರೆತ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆಯೋ ಅವನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಅರ್ವಾಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾವುವೋ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೇ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ತನ್ನ ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೇವಣ, ಮರುಳಸಿದ್ಧ, ಏಕೋರಾಮ ಎಂಬ ಮೂವರು ಆಚಾರ್ಯರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ತುತಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಶಿವತತ್ತ್ವಸಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನ ಹೆಸರು ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಷ ಈಚೆ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರುಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಬಿಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ,

---

1. ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗಿಂತ 200 ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ ಇವರುಗಳು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಸವನಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ (1076–1126) ದಂಡನಾಯಕ ಅನಂತಪಾಲನ ಗುರು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಕಾಲಿಕನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವನ ಪುರಾಣದ 9, 58 ಈ ಸಂಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯವು ಹೊರಪಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ (I, 46) ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಅವತರಣಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಮಂತ್ರಿ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದಲ್ಲಿ ನಡಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸುಮಾರು 983 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗತಿಸಿದ ಮೆ|| ರೈಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭುಜಬಲಿಶತಕವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಕ್ಯಬ್ದ 600 (ಕಲ್ಕಿಶಕದ 600) ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ (1923ನೆಯ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ ಪುಟಗಳು 16, 30). ಈ ವರ್ಷವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಆಳಿಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಚೋಳರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (974–984) ನಡೆಯಿತೆಂದು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತೀತಿಗೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ನಾನು ನೋಡಿದ ಭುಜಬಲಿಶತಕದ ಹಲವು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಬ್ದ ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಲ್ಕ್ಯಬ್ದ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತೆಗಾಗಿ ನಾನು 2000 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು. ಒಂದರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಲ್ಕಿಶಕವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನಂತ ಕವಿಯ ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಯ

ಕಲ್ಯಬ್ದ ಷಟ್ಛತವಿನುತ ವಿಭವ ಚೈತ್ರ । ದಲ್ಲಿಯ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯ ।
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದಿ ಜಿನ । ವಲ್ಲಭಗಾಯ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ (ಪುಟ 143) ಕಲಿ 600 ಎಂದೇ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಸ್ಥಲ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ :—

ವರ್ಧಮಾನ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದು 605 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. ಈ ಕಲಿ ಕಾಲವು 610 ವರ್ಷ ಸಂದ ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಾವುಂಡರಾಯನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ತೆರಳಿದನು.

ಇದರಿಂದ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ 2502ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲಿಯುಗದ 600ನೆಯ ವರ್ಷವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಲವೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆ ರಾಮ, ರಾವಣ, ಮಂಡೋದರಿ ಇವರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಎಂಬ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಜನರು ಕಲ್ಪಿಸಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಬಸವನು ಶಕ 707ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು (I, 175) ಒಂದು ಉದಾಹರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಬಿಂಬವು ಅಜಿತ ಪುರಾಣದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ (993) ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿದೆ. ಆ ಪುರಾಣದ 1ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 61ನೆಯದಾದ

ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಜಿನೇಶ್ವರನಂ ಜಿನ ಭಕ್ತಿಪೋಗಿ ಕಾ।
ಣ್ಬನ್ನೆಗ ಮನ್ನಮಂಬಿಸುಟು ಪರ್ವತಮಂ ಪರಿದೇಱಿ ತಜ್ಜಿನಾ ॥
ಸನ್ನದೊಳತ್ತಿ ಮಬ್ಬೆಗೆ ಪಥಶ್ರಮಮಾಱಿಲ ಕಾಲವೃಷ್ಟಿಯಾ।
ಯ್ತನ್ನದೊ ದೇವಭಕ್ತಿಗದ ಚೋದ್ಯಮೆ ಕೊಳ್ಳವೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗಳ್ ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ[1]

ರನ್ನನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ಎಂದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳದ 234,335,349 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಪೌದನ ಪುರದಲ್ಲಿಯ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳದ 397 ಮೊದಲಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಎಂಬ ಉಪಪದವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಜಿತಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನು ಶ್ರವಣ

---

1 ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಗೋವಿಂದಪೈ ನನ್ನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದರು.

ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ: ಏಕೆಂದರೆ ಪೌದನ ಪುರದ ಬಿಂಬವು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅದು ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಗೋಚರವಾಯ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಶ್ರ ಬೆ. 234). ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಈಗ ತಾನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮಾರಮರಸನೆಂಬ ಕವಿಯಿಂದ 1199ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನವು (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಶಾಸನಗಳು IV, ಸಂಖ್ಯೆ 260) ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾದ ಮಧುರನಿಂದ 1410ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಅದೇ ಸ್ಥಳದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನವು (ಅದೇ, ಸಂಖ್ಯೆ 267) ಈ ಸಂಪುಟದ 376-378 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಈಗ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಿತ್ರರು ಇಂಥಿಂಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 30) ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕೈ ಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶೋಚನೀಯಾವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುವೆನು.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ದಯೆಪಾಲಿಸಿದುದ

ಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸದಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಮಹನೀಯರುಗಳ, ಈ ಸಂಪುಟದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಜನಮುಂ । ಕನ್ನಡಿಪೀಗ್ರಂಥದಾದ್ಯ ಸಂಪುಟ ಯುಗಮುಂ ।
ಮುನ್ನಂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ । ಬಿನ್ನಣಿಗಳ್ಗೊಲ್ದು ಕಾಣ್ಕೆಯಾಗರ್ಪಿಸಿದೆಂ ॥
ಇನ್ನಿತ್ತ ಮೆಱೆದ ಕವಿಗಳ । ಸನ್ನುತಚರಿತಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಱಿವನಿತಂ ।
ಕನ್ನಡಿಗರ್ ಸಂತಸಪಡೆ । ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆನಿಂತು ಮೂಱನೆಯ ಸಂಪುಟದೊಳ್ ॥
ಇದಱೊಳ್ದೋಷವಿರ್ದೊಡೆ । ಸದಯರ್ ವಿಬುಧರ್ ಸಮಂತು ತಿರ್ದುಗೆ ಮುದದಿಂ ।
ಇದಱೊಳಿನಿಸಾನುಂ ಗುಣ । ಮೊದವಿರ್ದೊಡೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಗೆ ಸೌಹೃದದಿಂದಂ ॥
ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಪದಸರ । ಸೀರುಹಷಟ್ಪದನ ಸಂತದೇಶಿಕವಂಶ್ಯಂ ।
ನಾರಾಯಣಾರ್ಯತನುಭವ । ನೋರಂತೊರೆದಂ ನೃಸಿಂಹ ಕವಿಯೀಕೃತಿಯಂ ॥

ಬೆಂಗಳೂರು
22-1-1929

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
iii	21	ಟಕಾರ	ಎಕಾರ
iv	16	ಹಳ್ಳಿ	ಹಳಿ
v	28	ವಿಷಯವು	ವಿಷಯದಿಂದ
vii	15	ಸಂಸೃಷ್ಟಿ	ಸಂಸುಷ್ಟಿ
,,	24	ತೋರಿಸುತ್ತವೆ	ತೋರಿಸುತ್ತದೆ
x	1	ಅನುಸರಿಸಿ	ನುಸರಿಸಿ
,,	26	ಇಂದೋ	ಹಿಂದೋ
xi	3	ಗೆಯ್ದ್ದವಂ	ಗೈಯ್ದ್ದವಂ
xii	30	ತ್ರನ್ಸೊಮ ಟೀಯ್ಯೆ	ತೆನ್ಸೊಮ ಟಿಯ್ಯೆ
,,	31	ವಲಿಯುಂ ಉತ್ತಾರ್	ವಲಿಯುಂ ಅಉತ್ತಾರ
xiv	3	ಶತಮಾನದ	ಶತಮಾದ
,,	14	ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್	ಪೋರ್ತುಗೀಸ್
xv	22	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
,,	23	ಕೊಟ್ಟಿವೆ	ಕೊಟ್ಟಿದೆ
xvii	6	ತೆಲುಗಿಗೂ	ತೇಲಗಿಗೂ
xviii	11	ಮಕ. ಟಿ	ಮಕ, ಱ
,,	16	ಮುಗು ಟಿ	ಮುಗ, ಟಿ
xx	15	ಮಹರಾತ	ಮಹಾರಾತ
xxi	29	ತಿರುಳಕನ್ನಡಂ	ತಿತುಳಕನ್ನಡಂ
xxii	11	ನಾಡವರ್ಗಳ್	ನಾಡನರ್ಗಳ್
,,	12	ಚದುರರ್	ಚುದುರರ್
,,	12	ದಡೆಯುಂ	ದರೆಯುಂ
,,	14	ಪೆಱರುಂ	ಪೆರಱುಂ
,	20	ಬರುತ್ತದೆ4	ಬರುತ್ತದೆ1

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
xxiii	10	ಸೇವುಣ	ಸೇವೂಣ
,,	19	ದೇಶ್ಯಪದ	ದೇಶ್ಯಪರ
,,	26	ಪಟ್ರೀ	ಪಟ್ರು
xxiv	11	ದೇವಸ್ಥಾನ	ದೇಸ್ಥಾನ
xxv	10	ಪ್ರಾಯಿಕ	ಪ್ರಾಯಕ
xxvi	10	ತಕ್ಕವರು.	ತಕ್ಕವರು–
,,	13	ಕೊಟ್ಟವೆ	ಕೊಟ್ಟದೆ
,,	16	19	79
,,	30	ಗ್ರಂಥ	ಗಂಥ
xxviii	3	ಮುಸಲ್ಮಾನ	ಮಸಲ್ಮಾಸ
xxx	9	ಇವರಲ್ಲಿ,	ಇವರಲ್ಲಿ2
xxxiii	24	ನಂಜುಂಡ	ನಜುಂಡ
xlii	6	ನೆಗಟೂದ್ವಾರ	ನೆಗಟೂದ್ವಾಪ
xliii	1	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆಂ	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆ
,,	4	ಎತತಯಶೋ	ಎತತಯಂಶೋ
xliv	10	ತ್ರೀಮಂಡಲ	ಶ್ರೀಮಂಡಲ
xlv	1	ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ	ಬಾಲಚಂದ್ರನು
xlvi	1	234ನೆಯ	234ನೆ
xlvii	12	ಎಡೆಗೊಟ್ಟನು	ಎಡೆಗೊನು
xlviii	24	ಆವುದಾದರೂ	ಆವುದಾದ
li	2	88 |1184), 90	8890 (1184)
lii	30	ಮೊದಲನೆಯವನು	ಮೊದಲಯವನು
lviii	22	ಎಂಬುದ	ಎಂಬು
lxx	2	ತೋರಿದ	ತೋರಿದು
lxxii	30	ಚಂದ್ರಕೀ	ಚಂದ್ರಕಿ
lxxvi	21	ಎಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು	ಎಂದೂ
lxxxiv	29	ಅಭಿಪ್ರಾಯ	ಅಭಿಪಾಯ
lxxvii	10	ಕವಿಯ ಬಸವ	ಕಪಿಯು ಬಸವನ

ಶ್ರೀ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸು. 1705

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಅವುವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಭಟಕಳದ ಸೇನಬೋವ ರಾಮರಾಯ; ಸ್ಥಳ ಭಟಕಳ; ಗುರು ವಿಮಲಾನಂದ; ಹೆಂಡತಿ ಭಾಗೀರಥಿ, ಕುಲದೇವತೆ ಗೋವೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುಶಸ್ಥಲದ ಮಂಗೀಶ (ಮಹಾಗಿರೀಶ). ಇವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕರೆದ ಅಪ್ಪು ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಇಕ್ಕೇರಿ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನು ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕವಿ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಶೀರ್ವಾದರೂಪವಾಗಿ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಮಕಾಲನವನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನವರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರು; ಒಂದನೆಯವನು 1697 ರಿಂದ 1714 ರವರೆಗೂ, ಎರಡನೆಯವನು 1739ರಿಂದ 1754ರ ವರೆಗೂ ಆಳಿದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲದವನು ಅವ

ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ವಿಮಲಾನಂದನು ಕರ್ಣಾಟಕಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು 1684ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಪ್ರತೀತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಒಂದನೆಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಹೂವ ಕೊಟ್ಟಳು ಮಹಾದೇವಿ ಮೂಕಾಂಬಾ |
ಭೂವರ ಬಸವನೃಪನ ಭಾವಭಕ್ತಿಗೆ ಒಲಿದು ||ಪಲ್ಲವಿ||
ತನ್ನ ಮಗನೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲಿ ಕೈವಿಡಿದು |
ಮನ್ನಿಸುವೆನೆನುತ ಮೋಹದಲಿ ಕರೆದು ||
ಅನ್ಯವೈರಿಗಳ ಜಯಿಸೆಂದು ಅಭಯವನಿತ್ತು |
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದವಿಯನನುಭವಿಸುತ || 1 ||
ದೃಢಭಕ್ತಿವಿಡಿದು ತನ್ನಡಿಗಳನು ಪೂಜಿಸಲು |
ಒಡನೊಡನೆ ಬಂದು ಭೂಮಿಪನ ನೋಡಿ ||
ಪಡುಗಡಲ ಒಡೆಯ ಬಾರೆಂದು ನಂಬುಗೆಯನ್ನು |
ಕೊಡುವತೆರದಲಿ ವಿಶ್ವದೊಡತಿ ತನ್ನಯ ಬಲದ ||ಹೂವ|| 2 ||
ಇಂದ್ರರವಿಗಳು ಇರುವ ಪರಿಯಂತ ನೃಪನೆನಿಸಿ |
ಚಂದದಿಂದಲಿ ವಿಮಲ ಆನಂದನಾಗಿ ||
ಎಂದೆಂದು ಸ್ಥಿರದಿ ಬಾಳೆಂದು ಬಸವೇಂದ್ರನಿಗೆ |
ಇಂದೀವರಾಕ್ಷಿ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಾ || 3 ||

ಸಿಂಹಗಿರಿಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ. 1712

ಈತನು ಒಂದು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಿಂಹಗಿರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 1712 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಆ

ವರ್ಷವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ತನ್ನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಸುಳ್ಳಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಕಾಲಜ್ಞಾನವ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಜನರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಾರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಗಂಗೆ, ಯಮುನೆ, ಗೋದಾವರಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ಗೌತಮಿ, ಜಾಹ್ನವಿ, ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಈ ಅಷ್ಟನದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯನ ಹಿಂಸೆಯು ಮಾಡಿ ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳ ಭುಂಜಿಸಿದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ತಾನು ಹೋದೇನು. ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಾರಣಯ್ಯನ ಆಣೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾಲಜ್ಞಾನ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಲಿಯುಗ ಹುಟ್ಟಿದತರುವಾಯದಲ್ಲಿ 3799 ವರ್ಷಸಂದ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಪತಿ ಗಜಪತಿ ನರಪತಿ ಚಲುವಾನದೊರೆಗಳೆಲ್ಲರೂ 1000 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನಾಳುವರು. ಓರುಗಲ್ಲ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮ್ಲೇಚ್ಛರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗುವನು. ಆಮೇಲೆ 300 ವರ್ಷ ಸಂದ ಬಳಿಕ ರೌದ್ರಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನ ಮ್ಲೇಚ್ಛರಿಂದ ಹೋಗುವುದು. ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯು ಮ್ಲೇಚ್ಛರ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಭೂಮಿಗೆ ಪಾಪಪ್ರವೇಶ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅವರೋಧನ ತಪ್ಪುವುದು. ಜಾತಿ, ನೀತಿ, ಮಾವಿ, ವರ್ತನೆ ಕೆಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವೇ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು. ವಿಪ್ರರು ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಶೂದ್ರರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವರು. ಕಲಿಯುಗಪ್ರವೇಶವಾದ 4799 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಧಾನ್ಯಕಾರ್ತೀಕಶುಕ್ಲ ಸಪ್ತಮೀ ಸೋಮವಾರ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಕರಲಗ್ನದಲ್ಲಿ (1698) ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನು ವೀರವಸಂತನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗೌತಮೀನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವನು. ಆಮೇಲೆ ನಂದನಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1712) ಆ ವೀರವಸಂತರಾಯನು ಸಕಲಸೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾವತೀಪಟ್ಟಣವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶೀ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗಿ 108

ವರ್ಷ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದನು. ಆ ವೀರವಸಂತರಾಯನ ವಂಶದವರು 1109 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನಾಳಿದರು.

ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ 1713

ಈತನು ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1635 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1713 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತವು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಕ್ತ 1715

ಈತನು ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು "ಗಜವನನಿಲಯವೈದ್ಯೇಶ್ವರನ" ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದು "ವೈದ್ಯನಭಕ್ತನುಸಿರಿದನು" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ನಾಮವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗಜವನ (ತಲಕಾಡು) ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1635 ನೆಯ ಜಯಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1715 ರಲ್ಲಿ-ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 41, ಪದ್ಯ 1925. ಈ ಸೇತುಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ವ್ಯಾಸನು ಸೂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಆಮೇಲೆ ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಋಷಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಕೀರ್ತಿನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವ್ಯಾಸ

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಅಯೋಧ್ಯೆ

ಹಗಲ ದೆಸೆಗಳುಕುತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆ | ನಗರವನು ಪುಗಲೆಳವಿಸಲು ಬಲು |
ಪಗೆತನನಿ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿದುದೆಂಬವೊಲು ಭರದಿ ||
ಗಗನಕಡರಿದ ನಿರ್ಮಲದ ಸೌ | ಧಗಳ ಕಾಂತಿಯು ಪೊನ್ನಕೋಂಟೆಯ |
ಪೊಗರೊಗುವ ಮಿಗೆ ಕಾಂತಿ ಮುಸುಕಿದುದೆಂಟುದಿಕ್ಕಿನಲಿ ||

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಪೊಡವಿಗತಿಶಯವೆನಿಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ | ನುಡಿನಡೆಗೆ ಬಡಬಾಸೆಕುಚಗಳ |
ಗೊಡವೆಯಿಗಿದರಗಿಳಿಮದೇಭಭುಜಂಗಕೋಕಗಳು ||
ಕಡೆದುವವು ವೈಡೂರ್ಯರತ್ನದ | ಕಡಗಕಟಿಕಚಲಪನಗಳ ಕಂ |
ಡೊಡನಯೋಧ್ಯೆಯ ತರುಣಿಯರ ಸೊಬಗೆನಿತೊ ಪೇಳ್ವಂದ ||

ಸೀತಾದೇವಿ

ಉರದ ಚೆಲುವಿನಲೊಪ್ಪಿತಂದಾ | ವರಪದಕತಾಳಿಗಳು ಮುಕ್ತಾ |
ಕರದ ಕಾಂತಿಯಲೊಪ್ಪಿದುದು ಮರಕತದ ಕಡಗಗಳು ||
ತರಳಕಾಂಚಿಯು ಘನಜಘನದಿಂ | ದಿರದೆ ಪೂಜ್ಯತೆವಡೆದುದಾನೂ |
ಪುರಗಳೊಪ್ಪಿದುವಂದಲಕ್ತದ ಚರಣಕಾಂತಿಯಲಿ ||

ಬಾಲವೈದ್ಯದ ಚೆಲುವ ಸು. 1715

ಈತನು ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿ, ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ರಾಮಾವಧಾನಿ, ತಂದೆ ವೆಂಕಾವಧಾನಿ ಅಥವಾ ವೆಂಕಟಭಟ್ಟ; ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಪುರ. ಬೇಲೂರು ಜೋಯಿಸರ ಉಪದೇಶಬಲದಿಂದ ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜೋಯಿಸರಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನಾಳ್ವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜೊಡೆಯರಯ್ಯನವರ ಬೊಕ್ಕಸದ ಕರಣಿಕನಾದ ವೆಂಕಟಪತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆ

ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿಯ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನ ವಿಜಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ದೇವರಾಜನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನೆಂದು (1672-1704) ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು 1713 ರಿಂದ 1731 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1715 ಆಗಬಹುದು. ಇವನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಾನು ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವನಲ್ಲ, ತಿಳಿದವರು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು ಎಂದು "ಒಪ್ಪದಿ ತಿದ್ದಲುಬೇಕೆ | ಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಾಲದೊಳಮುಟ್ಟಿಯೆ ಕವಿತಾಕೃತಿಯಂ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿ

ಇದು ಕಂದ, ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣಗಣಿತ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ ಇವೆರಡೂ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಪ್ರಮಾಣ, ವರಹಪ್ರಮಾಣ, ಮಣಿಗಟ್ಟಲೆ, ಖಂಡುಗಸಂಖ್ಯೆ, ಯೋಜನಪ್ರಮಾಣ, ವರ್ಷಪ್ರಮಾಣ, ಗಳಿಗೆಪ್ರಮಾಣ, ಭಾರಸಂಖ್ಯೆ, ಅಳತೆಪ್ರಮಾಣ, ಟಂಕೆಸೂತ್ರ, ಮಗ್ಗಿಸೂತ್ರ, ಮುತ್ತಿನ ಚವ್ವ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—

ಲೋಕದೊಳು ಗಣಿತತತ್ತ್ವಜ್ಞರೊಪ್ಪುವತೆಱದಿ |
ಬೇಕಾದ ಕೀಲೆಸಕೆ ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣಿತ |
ಜೋಕೆಯೊಳ್ ಘನವರ್ಗಮೂಲಕ್ಕೆರಪಣೆಗಳನೇಕಕಲಶಲದ ಲೆಕ್ಕವ ||
ನಾ ಕನ್ನಡದಿ ಪದ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಪೇಳ್ದೆಸಿದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಕೇಶವ, ರಂಗಪುರದ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ನಿಷ್ಕಪ್ರಮಾಣ

ಕವಡೆಗಳಿಪ್ಪತ್ತಾಗಲು | ಪವಣಿಸೆ ಕಾಕಿಣಿಯು ನಾಲ್ಕು ಪಣ ಪದಿನಾರುಂ |
ಭುವನದಿ ದ್ರಮ್ಮಗಳಿನಿತುಂ | ಸವನಿಸೆ ಪದಿನಾಱು ಕಡುವೆ ನಿಷ್ಕಮೆನಿಕ್ಕುಂ[1] ||

ವಿನೋದದಲೆಕ್ಕಗಳು

ಇಬ್ಬರು ಇಕ್ಕೊಳದವಸವ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದ ಕೊಳಗವೈದುಸೊಲಗೆಯು ಮಾನದಿ |
ಇಬ್ಬಳಿಸಿದೆಂಟುಮಾನದಿ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದಿನೊಂದ ಕೂಡೆ ಪಾಲಿರ್ವರ್ಗಂ ||

ದವಸಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುದು.

ಹರನಯನಸೈಲದಕಳಂ | ನರೆಮಣಿವಂ ತೈಲಕುಂಬಿ ಮೂಱು ಘಟೋದರಲುಂ |
ಸರ್ಪೋದುದೇಟುಮೂಱು | ಕಿರಿಕಿರಿಯುಂಗುಟದ ತೈಲ ಪಾಲೆನಿಕ್ಕುಂ ||

ಎಣ್ಣೆಬೀರುದಲೆಕ್ಕ.

ಒಂಬದಿನಕ್ಕೆರಡುಗ್ರಂಥವ | ನುಂಟೆನಿಸುತ ಕಲಿತು ಮಱಿವನ್ನೆರಡಕೆ ಮೂಱುಂ |
ಎಂಟುಂ ಕೂಡಿದ ನೂಱಕೆ | ಪಂಟಿಸಿ ನಾಲ್ವತ್ತಕೊಂದುದ್ವಾದಶವರ್ಷಂ ||
ದಸದಾಳಿಂಬದ ಫಲಮಿದು | ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆಲೆಕ್ಕದೆಸಳರೆ.... |
ಪೊಸದೆಸೆಯ ಲೆಕ್ಕಮಂತಿದ | ವಸುಮತಿಗಱಿವಂತೆ ಪೇೞು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ಎಸಳು × 72 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಅಷ್ಟವಸುವೆಂಬಲೆಕ್ಕದಿ | ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕುಂಬಳದಕಾಯ ರೇಖೆಯುನಿಱುವುದು |
ದೃಷ್ಟಮೆನೆ ಬೀಜಮಕ್ಕುಂ | ಸೃಷ್ಟಿಯಜನವಱಿಯೆ ಪೇೞು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ರೇಖೆ × 88 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ

ಸಮಚತುರವಿಷಮಚತುರಂ | ಸಮತ್ರಿಭುಜೆಯು ವಿಷಮತ್ರಿಭುಜೆ ವೃತ್ತಾಕಾರಂ |
ಕಮಲಫಣಿನಯನಶಂಖಂ | ಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವೆ ಶೂರ್ಪಶೂಲವುದ್ಧಳಿಭಾವಂ ||
ಧನುಬಾಣಚಕ್ರಭ್ರಮರಂ | ಅನುನಯದಿಂದಷ್ಟಕೋಣನು ತರುಕರಿದಂತಂ |
ಎನಿತುಸ್ವರ್ಗಿಯು ಡಮರುಗ | ಅನಿತುಗುಣಾಪಾಶಪಕ್ಷಿ ಷಟ್ಕೋ.ಲಿಂಗಂ ||
ಕೊಡಗೆಯು ಚಾಮರಚಕ್ರಂ | ಕಡೆಗೋಲಿನಮುದ್ದೆ ಪಂಚಕೋಣನುಂ ವಸನಂ |
ಗುಡಮನಕೊಂಗನುರಿವೆರೆಯುಂ | ಸಡಗರದಿಂ ತಿಳಿದು ನೋಡು ಪೊಡವಿಯೊಳಿನಿತುಂ ||

---

1 ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ

ವಿಷಮದ ಚತುರದ ಭೂಮಿಯು | ಪಸಗೊಳಿಸುತ ನಾಲ್ಕುಭುಜದ ಕೂಡಲರ್ಧಮತ್ತಾ |
ಕುಶಲದಿ ಭಾಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕಕೆ | ಪೊಸತೆಸಿಸುತ ವರ್ಗಗೊಳ್ಳೆ ಕಂಭಂ ಬರ್ಕುಂ ||
ಕಮಲಾಕಾರದ ಭೂಮಿಯು | ಸಮನಿಸೆ ಹೊರಿವಳಯುವಳೆದು ನಾಳವ ಕೂಡಾ |
ಕ್ರಮದಿಂ ನಾಲ್ಕಕೆ ಭಾಗಿಸಿ | ಮಮತೆಯೊಳಂ ವರ್ಗಗಾಣು ಕಂಭಮದಕ್ಕುಂ ||
ಕೊಡನಾಕಾರದ ಭೂಮಿಗೆ | ನಡುವಂ ಮುಖವಗಲಗೂಡಿಯರ್ಧಿಸು ಮತ್ತಾ |
ಕೊಡನೀಳದಿ ಗುಣಿಯಿಸಲುಂ | ಪೊಡವಿಯೊಳಂ ಕಂಭ ಬರ್ಕ್ಕು ಕೇಶವನಾತದಿಂ ||

2 ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 98. ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಯ ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—

ನವರತ್ನಗಳ ಪೆಸರು ಪುಟ್ಟುತಿಹ ದೇಶವನು |
ಭುವನದೊಳು ಗಣಿಗಳನು ವರ್ಣಜಾತಿಯು ದೋಷ |
ಸವನಿಸಿದ ಗುಣಗಳನು ಬೆಲೆಹಸ್ತಸಂಜ್ಞೆಯನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕುಶಲತೆಯನು ||
ಯಮೆಯ ಪರಿಮಾಣವನು ಕಣಚರತಿಮಂಜಾಡಿ |
ಚವುನೋಟಯುಗಭೇದ ಕೃತ್ರಿಮದ ರಚನೆಗಳು |
ತವಶವಗೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಪೇಳ್ದನಿದ ಕನ್ನಡದಿ ಮುನಿಯಗಸ್ತ್ಯನ ಕೃಪೆಯೊಳು ||

ಗ್ರಂಥವು 6 ಕಲ್ಪಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಅಲಿಸ್ಥೆ ಬಾಹಿರದಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಪ ಪ್ರಭೆಯಿರಲು |
ಲೀಲೆಯಿಂ ತಿಳಿಯದನು ಪಿಂಪ ರಂಗವದೆಂದು |
ಬಾಲಾರ್ಕನಿದಿರಿನೊಳ್ ಪಿಡಿಯೆ ರತ್ನದಮಧ್ಯೆ ಛಾಯೆ ತಾ ತೋರುತಿರಲು ||
ಪಾಲಿಸದ ಛಾಯೆ ರಂಗವದೆಂದು ಪೇಳ್ವುದದ |
ನಾಲಿಸ್ಥೆ ಮಾಣಿಕಕೆ ಕಾಂತಿ ರಂಗಗಳನ್ನು |
ಮೇಲೆ ಸಿರದೊಳು ನೋಡಿ ಕುಶಲದಿಂ ಕ್ರಯಮಾಡಿ ಶ್ರೀಶಸರ್ವಜ್ಞಮಿತಿಯೊಳು ||
ನೀಲಮಂ ಪರಿಕಿಪ್ಪನಾದಡಂಗೈತಳದಿ |
ಜಾಲ ಮಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಲದು ನೀಲಿರಪದಂತೆ |

ನೀಲವರ್ಣವಾದಾಗಲಿಂದ್ರನೀಲಮದೆನಿಪ್ಪುದದು ತೃಣವ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ||
ಮೇಲು ಸಿಂಹಳದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿಹುದು ಗುಣವಿರಲು |
ಪಾಲಿಸಬೇಕದನು ಗುಣದೋಷಗಳ ನೋಡಿ |
ದೀಲಲಿತರತ್ನವಿರಲೆನೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ನೂರು ಸಹಸ್ರವೆಂದು ||
ಕೃತ್ರಿಮದ ಮುತ್ತು ತಾಸಿರಲು ಪರಿಕಿಸುವ ಪರಿ |
ಮುತ್ತದನು ಮಡಕೆಯೊಳು ಗೋಮೂತ್ರವನು ತುಂಬಿ |
ತತ್ತುಗೊಳ್ಳಿಸಿ ಲವಣವನು ಮಣಿಗಾ ಸೆನೆಯಿಸಲುಬೇಕೊಂದುರಾತ್ರಿಯದನು ||
ಭತ್ತಗೋಧಿಯ ಹೊಟ್ಟಿನೊಳಗದನು ಉದ್ದಿಯೆರ |
ಸುತ್ತ ನೋಡಲು ವರ್ಣ ಪೋಗದಿರೆಯಾಮಣಿಯು |
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವೆಂದು ಪೇಳ್ದನಾಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಮುನಿವರರ್ಗೆ ||
ಛಾಯೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ನಾರಳಿರಸದಿ |
ಪ್ರಿಯಂಗಿಂಡಲತಿಗೆಯ ರಸದಿ ಭಾವನೆಗೆಯ್ಯೆ |
ಲಾಯತದಿ ಗಜಸಿಂಬೆಸುಳಿಯೊಳೇಳುವೇಳೆ ಭಾವನೆಯುಗೆಯ್ಯಲದನು ||
ಮಾಯಕದ ರತ್ನಮಾಗಿರೆ ತೋರ್ಪುದಲ್ಲದೊಡೆ |
ಛಾಯೆ ವರ್ಧಿಪುದರಕೆ ನೀಲಕತಿಪೇಳ್ವೆಸು |
ಪಾಯದಿಂ ನೀಲಿರಸಗಜಸಿಂಪಿಸಿಂಬೆರಸವೇಳು ಭಾವನೆಗೈವುದು ||
ಪವಳವನು ನೀರನೊಳು ತೊಳೆದುವೊಪ್ಪವನಿಕ್ಕ |
ಲವನು ಬೀಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಅಲತಿಗೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ |
ಇವೆ ಮುತ್ತುಗದ ಪುಷ್ಪವನು ಅರೆದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳ್ ಕಲಸಿ ಲೇಪಿಸಲ್ಕೆ ||
ಕವಡೆಹತ್ತಿಯಬೀಜ ಗಳ್ಳುಗದ ತಿರುಳಿನಿಂ |
ದನು ನೀರಲಿಯರೆದು ತೊಳೆಯಲ್ಕೆ ಛಾಯೆ ತಾ |
ಪವಳಕತಿಶೋಭಪೂರ್ವದನಜಗು ಮಂಡಲಿಮಾಳ್ಪನೆಂದಗಸ್ತ್ಯಂ ಪೇಳ್ದನು ||

—೦—

ವೀರರಾಜ ಸು. 1720

ಈತನು ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾರ್ಣವವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಕಳಲೆರಾಜರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಾಂತಯ್ಯ; ತಂದೆ

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನಲ್ಲಿ (1672--1704) ದಳವಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು. ಈ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು

ಮರಾಟರೊಳ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಜೈಜೇಗಾಟೆ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಶೂರರಂ ಕಡಿದು ಅವರಾನೆಕುದುರೆಬಿರುದುಮುಂತಾದುವಂ ಕೊಂಡು ಅನಂತರಾಯನ ಮೂಗಂ ಕೊಯಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶಮಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಷ್ಕಂಟಕಪ್ರದೇಶವೆನಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದೇವೇಂದ್ರಂಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭುಜಾದಂಡವೆನಿಸಿ ಕೀರ್ತಿವಡೆದಂ

ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಳಲೆಯಪುರವರಾಧೀಶ್ವರನುಂ ದಾನಕರ್ಣನುಂ ಸಂಗ್ರಾಮಾರ್ಜುನನುಂ ಷಟ್ಚಕ್ರವರ್ತಿಸಮನುಂ ದೊಡ್ಡೇಶನ್ವ ವಾಳ್ಕರೊಳಣಿಕೆವೆತ್ತ ಸುಧರ್ಮಾದಿಸದ್ಗುಣಗಣಭೂಷಣಭೂಷಿತಾವಯವನುಮೆನಿಸಿ ಲೋಕಮಂ ತನ್ನ ಜಸದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಶ್ರೀವೀರರಾಜಭೂಪಾಲಂ--ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಆಗಬಹುದು. ದಳವಾಯಿದೇವರಾಜನೂ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನೂ ಇವನ ಮಕ್ಕಳು.

ದೇವಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ (1838) ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ಕಳಲೆವಂಶದ ವೀರರಾಜಂ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಯರ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳಿರ್ಪ ರೋಗಹರಮಪ್ಪ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಂ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯದೊಳ್ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿವಿಲಾಸವೆಂದು ಬರೆಯಿಸಿದಂ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾರ್ಣವ

ಇದಕ್ಕೆ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿವಿಲಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಂಹಿತೆಗಳೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಒಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 169. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.—

ಎಳವೆಯೊಳ್ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರವ್ಯಾಕರಣತರ್ಕಾಯುರ್ವೇದಧನುರ್ವೇದಾದಿಸಮಸ್ತವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಕಲ್ತು ಶೌರ್ಯೌದಾರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯಮಾಧುರ್ಯಚಾತು

ರ್ಯವಿನಯಾದಿಗುಣಂಗಳಂ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಂತೆ ಪಜ್ವಳಿಸುತ್ತೆ ನೆಗಳ್ತೆವಡೆದು ಶಾಂ ಸಕಲಕಲಾಕೋವಿದನಪ್ಪುದರಿಂ ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜದೊಳ್ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರತರ್ಕ ಶಬ್ದವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯುತ್ತೆ ಒಂದುದಿನಮಾಯುರ್ವೇದಮಂ ವಿಚಾರಿಸುತಿರ್ದು

ಧರೆಯೊಳ್ ಭೈಷಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸುಖಕರಮಖಿಳರ್ಗಾದೊಡಂ ವೈದ್ಯಬೋಧಂ |
ತರದಿಂ ತಳ್ಗತ್ತೆ ಬಂದತ್ತನಿಯೊಳೆಸುತಾವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಟೀಕಂ ||
ಬರೆದಂ ವೈದ್ಯಪ್ರವೀಣಂ ಪೊಗಳುತಿರೆ ಮಹಾಸಂಹಿತಾದುಗ್ಧರತ್ನಾ |
ಕರದಿಂದೆತ್ತುತ್ತೆ ಸಾರಾಂಶಮನೊಡನೊಲವಿಂ ವೀರರಾಜಕ್ಷಿತೀಂದ್ರಂ ||

ಧನ್ವಂತರಿ ಮೊದಲಾದವರಿಂದೀ ಆಯುರ್ವೇದಂ ಪಲವುವಿಧವಾಗಿ ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತಿರ್ದುದು. ಆ ಸಮಸ್ತಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಾರಾಂಶಮಂ ಚತೆಗೆಯ್ದು ನವರತ್ನದೊಳಾಣಿಯ ಸೋಪಾನಾಯತ್ನಾಯ್ದು ಹಾರವಂ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಈ ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾರ್ಣವ ಗ್ರಂಥಮಂ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯದಿಂದೆ ವಿರಚಿಸಿದಂ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಥ, ರಾಮ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ, ಗೊಡ್ಡೇಂದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಗೀಶಾದ್ಯಮರಪರಿವೃಢಸುರುಚಿರಮಣಿಮಕುಟನೂತ್ನರತ್ನಪ್ರಭಾಕಿರ್ಮ್ಮೀರಿತಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವ ಶ್ರೀಮದುಮಾಮಹೇಶ್ವರಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಚಂದ್ರಿಕಾಚಕೋರಾಯಮಾನ ಕಳಲೆಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಪರಾಕ್ರಮಪಾರ್ಥ ದೊಡ್ಡರಾಜೇಂದ್ರತನೂಭವ ಸಕಲಕಲಾಪ್ರವೀಣ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಣೀತಮಪ್ಪ ಸಕಲವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಸಮುದ್ರದೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ರಾಮಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶ್ರೀಯಂ ಪಾಲಿತದಿವಿಜನಿ | ಕಾಯಂ ನಿಯಮಿತಸಮಸ್ತಲೋಕಾಭ್ಯುದಯೋ ||
ಪಾಯಂ ಕುಡುಗೆಮಗಖಿಳವಿ | ಧೇಯಂ ಶ್ರೀರಾಮನಮಳಗುಣಗಣಧಾಮಂ ||

ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಸು. 1720

ಈತನು ಪದ್ಮಿನೀಪರಿಣಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಹೊಯ್ಸಳವಂಶದವನು; ಗಾರ್ಗ್ಯಗೋತ್ರದವನು; 'ಸೇನಾಧೀಶಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದು ಸೇನಾನಿತ್ವನಾಮವನು ಪಡೆದ' ಶಿವಪೂಜಾನಿರತನಾದ ಚೆನ್ನಯಾಮಾತ್ಯನ ಮೊಮ್ಮಗನು. ತನ್ನ ಪೋಷಕನಾದ ಕಳಲೆವೀರರಾಜನ (ಸು. 1720) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವೀರರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.—

ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದ ಕಾವೇರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನು ಮಹಿಶೂರ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನಾಳುತ್ತಿಹನು. ಅವನ ಕುಲಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶಾಧೀಶರಾದ ಕಳಲೆವಂಶದವರು ಸೇನಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸೇನಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂತರಾಜನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಅವನ ಮಗ ದೊಡ್ಡಯರಾಜ. ಅವನ ಮಗ ಬಹಳಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ವೀರರಾಜ. ಇವನ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮಭಕ್ತನಾದ ದೇವರಾಜ, ದೊಡ್ಡಯರಾಜ, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ನಂಜರಾಜ.

ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೊರೆ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜ [1713-1731) ನಾಗಿರಬೇಕು. "ಭಾಗ್ಯಪುರವಾಸ ಜಯತು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭಾಗ್ಯಪುರವಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಿನೀಪರಿಣಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಆಶ್ವಾಸ 7, ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 2500. ಕವಿ ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ವೀರರಾಜನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸೊಬಗುಂಟಾಯಿತೆಂದು

ಕಳಲೆಯ ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ ಮಹಿಶೂರ | ಇಳೆಗಾಜ್ಞಾಗತಿಯೆನಿಸಿ |
ನಲಿ ರಾಜಿಪ ವೀರೇಂದ್ರ ಕೇಳಲು ನೀಂ | ಚೆಲುವೆತ್ತುದೀಕಾವ್ಯರಚನೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾ

ಮಿಗೂ ಪದ್ಮಾವತಿಗೂ ನಡೆದ ವಿವಾಹದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ —

ಶಿತಕರಾನ್ವಯಜಾತನಾಕಾಶರಾಜನ | ಸುತೆ ಪದ್ಮಿನಿಯಿಂದಿರೆಯು |
ಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶನ ವರಿಸಿದ ಕಥೆಯ ಸಂ | ಗತಿವೆತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ||

ಈ ಕಥೆ ವರಾಹಪುರಾಣೋಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇನಿಯಳ ತಂಗಾಳಿಯ ಭಾವನ್ನದ | ಸ್ವೈನ ಜೊನ್ನದ ಜಾತಿಯಲರ |
ಘನಸಾರದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವೀವುದು | ಜನಪತಿಯಿಗಾಕೃತಿವಾಕ್ಯ ||
ಇದು ಶೃಂಗಾರಾಂಗನೆಯಲಂಕೃತಿ ಕೇ | ಳಿದು ಕನ್ನಡದೊಳ್ನುಡಿಯ |
ಸದನತಕ್ಕೆಜ್ಞ ಬೀಡು ಶುಭದಾಡುಂಬೊಲ | ನಿದು ಪುಣ್ಯದಗಣ್ಯಪಣ್ಯ ||

ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಕೇಶವದೇವರ ಅಂಕಿತವಿದೆ; ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ದೇಶ

ಹಾಡೆಂಬುದು ಸೋಮಮಂತ್ರದ ಕಡೆಯೊಳು | ಹೂಡೆಂಬುದು ಕೇಳ್ವ ಕಥೆಗೆ |
ಕಾಡೆಂಬುದು ಪರಹದೊಳಲ್ಲದೆ ಬೇ | ಱೂಡಿಸಲಾನಾಡೊಳಿಲ್ಲ ||

ರಾಜಸಭೆ

ಹಲವುಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳ ಬಹುಲಿಪಿಗಳ ಬಲ್ಲ | ಶಿಲೆಯ ಶಾಸನದಕ್ಕರದ |
ಬಲುಹುಳ್ಳ ನೆನಹುಳ್ಳ ಕರಣಿಕರೆಸೆದರು | ನಲವಿನಿಂದಾಸಭೆಯೊಳಗೆ ||
ಎಸೆವ ಕೈಚಳಕವಾಚಕಸುಶಬ್ದಗಳುಳ್ಳ | ವಸುಧೇಶಗಸುಸಮನೆನಿಪ |
ದೆಸೆಯ ವಾರ್ತೆಗಳನೋದುವ ಕೇಳ್ವ ಲಿಖಿಸಲಾ | ಯಸವರೆಸೆದರುತ್ತಮರು |
ಜರೆರುಜೆಗಳ ಮಾಣಿಸಿ ಮಾನವರ ನಿ | ರ್ಜರರ ಸಮಾನಂಗೊಳಿಪ |
ಕರಶುದ್ಧನಿರ್ಮಳಕರಣಗಳುಳ್ಳ ವೈ | ದ್ಯರ ತಂಡ ಸಭೆಯೊಳೊಪ್ಪಿದುದು ||

ನಕ್ಷತ್ರ

ಜಳಜಭವಾಂಡಕರಂಡಕಿಕ್ಕಿದ ಮು | ಚ್ಚುಳು ಶಿಥಿಲತೆಯುಪ್ಪುಡೆಂದು |
ಜಳಜಜ ಬಿಟ್ಟದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೊಳೆಗಳಂ |ತೆಳವಟ್ಟುವು ತಾರೆಗಳು ||

ಮಾವಿನಮರ

ನನೆಯುಳದಳಿರ್ ಪಸುರೆಲೆ ಮುಗುಳಲರ್ ಮಿಡಿ | ಕೊನರ್ ದೋರೆಗಾಯ್ ತನಿವಣ್ಣು |
ಕೊನೆವರೆಯುಂತ ತೀವಿರೆ ಚೂತಮೆಸೆದುದು | ಮನಸಿಜಮಂಟಪದಂತೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ತೆಱೆದಕ್ಕಿಚಂಚುಗಳ್ ನೆಗೆದು ನೀಡಿದ ಕಂಠ | ಮುಗಳ್ದ ತುಪ್ಪುಳಱಿಂಕೆಗಳು |
ಮೊಱೆಯೆ ಮುಂಬನಿಯ ತಂಬನಿಯ ಕದ್ರುಂಕಿದು | ಎರದೆ ಚಾತಕಗಳು ನಲಿದು ||

ಶರತ್ಕಾಲ

ಮುನ್ನೀರೊಳು ನೀರ್ಗಳನೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್ | ಮುನ್ನವೆ ತಂದು ಸೂಸಿದೊಡೆ |
ಇನ್ನು ಬೆಳ್ಮುಗಿಲು ಮುತ್ತುಗಳನೆ ಕಱೆದಪ್ಪು | ದೆನ್ನಲಾದುದು ಶರದ್ವರ್ಷ ||

ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯ 1722

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ 64 ನೆಯ ಮತ್ತು 100 ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ—

ಕರ್ಣಾಟಾಂಧ್ರಸುಸಂಸ್ಕೃತಕವಿತಾಗಾಂಧರ್ವಕೇಷು ಯಃ ಕುಶಲಃ |
ತೇನೇದಂ ರಾಮಾಯಣತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯಸೂರಿಣಾ ಫಣಿತಾಃ |
ಗ್ರಂಥಾಃ ಸಂತೋಷಾಯ ಪ್ರಥನಂತ್ವಿಹ ತಾಮ್ರಶಾಸನೇ ಲಿಖಿತಾಃ ||
ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣಭಾರತನಾರಾಯಣವಿಹಿತವೃತ್ತಿನಾ ಕೃತಿನಾ |
ಕವಿನಾ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯೇಣೇದಂ ತಾಮ್ರಶಾಸನಂ ಲಿಖಿತಂ ||

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವನು. ಇವನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಇದ್ದಂತೆಯೂ, ರಾಮಾಯಣಭಾರತಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಇವನಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಂ

ತೆಯೂ ಮೊಗೆಣ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 64 ನೆಯದು 1722 ರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು 1724 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದುವು. ಒಂದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜನು (1713-1731) ತೊಣ್ಣೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಚಿಯ ವರದರಾಜದೇವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 100 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದೆ; 64 ನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿರುಮಲಾರ್ಯನ (1645-1706) ಅಪ್ರತಿಮವೀರಚರಿತೆಯಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಕೆಲವು ಇವನ ಸ್ವಂತಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿ

ಪರಿವಗೀವುವು ಸುರತರು | ಸುರಮಣಿಸುರಪಶುಗಳೆರೆಯಂಪೊಡನೊಲ್ಲೀವಂ |
ವರಸುಂ ಮಣಿಯುಂ ಪಶುವುಂ | ದೊರೆಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಧರಣೀಶ್ವರನೊಳ್ ||

—o—

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ. 1723

ಈತನು ಭಾರತವನ್ನೂ ರುಕ್ಮಾಂಗದಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ "ಕುಕವಿಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಂಗಳಿಗೆ ಪವಿ ಕವಿಲಕ್ಷ್ಮೀಶೆಟ್ಟಿ ಘನಸರ್ವಲಕ್ಷಣಮಾದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚತುರ್ದಶಮಾದ ಸತ್ಕೃತಿತ್ವ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತವು ಇವನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 14 ನೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಾವುವೋ ತಿಳಿಯದು. ಕಂದರೂಪವಾದ ಒಂದು ನೀತಿಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಕೃತವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು; ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮಗನು; "ಶೇಷಖಗರಾಜನವತಾರ ರಾಮಾನುಜಾ | ಧೀಶನಗ್ರಜರಿವ್ಯಬಿರುದುವೃತ್ತಮಣಿಪ್ರ | ಕಾಶಷಡ್ದರ್ಶನಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಮಾಯಾವಾದಿಕೋ|

ಳಾಹಳ || ಶ್ರೀಶನೆಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕೆಸೆವ ಸಿಂಹಾಸನಾ | ಗ್ರೇಶರೆನೆ ಪೆಸರಾದ ಎಂಬಾರ ವರವಂಶ | ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರ" ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬಗಪುರ ; ಇದು ಆನೆಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಾರುಗದ್ದೆಯ ನಾಮಾಂತರವು. ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವರಾದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1430) ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ "ಸುರಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕವಿಯೊರ್ವನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಬರಡುಗವಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಬಿರುದು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಿಗೆ (ಸು. 1700) ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. 7ನೆಯ ಪರ್ವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಶಕ 1642 ನೆಯ ಶೋಭಕೃದ್ವರ್ಷವ ಕೇಳಿದೆ ಇದು ಬಹುಶಃ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಶೋಭಕೃದ್ವರ್ಷವು ಶಕ 1645 (ಕ್ರಿಸ್ತ. 1723) ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಗೆ ಪ್ರೌಢಭಾವಭಾರತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡುಶಾರದೆ, ಕನ್ನಡಕವೀಂದ್ರಾಭರಣ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ವರರುಚಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ದಂಡಿ ಭವಭೂತಿ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತನ್ನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವಿಗಡಕವಿವರ್ಗಘನನಿಕರಝಂಝಾನಿಲಂ |
ಸುಗುಣವಿದ್ವತ್ಕವಿಸಮೂಹಮಂದಾನಿಲಂ |
ಜಗದಿ ಕಾವ್ಯಗಬ್ಬವಂ ರಚಿಸಿ ಕೋಟಲೆಗೊಳ್ವ ಜಡಕವಿಯರಣ್ಯಾನಿಲಂ |
ಮಿಗೆ ಪೂರ್ವಕೃತಿಚೋರರೆಂಬತಮಂಧಾಕರ ವರ |
ಬಗಪುರದ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಲಕ್ಷ್ಮನೆಂದು ತಾಂ |
ಬಗೆಯುಚಿತ ರಸಿಕರಹುದೆನ್ನದಡೆಯೆನ್ನ ಸತ್ಕವಿತೆ ವರ್ತಿಪುದೆ ಧರೆಗೆ ||

ಲೋಕತ್ರಯಂ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯೊಂದನು ಬಾಗೆ |
ಸಾಕುಳಿದ ಕವಿಗಳನ್ನೆಸೆಸುವೆನೆ ಎಂದನಂ |
ದಾಕುಮಾರವ್ಯಾಸನವರ ನುಡಿಯುನ್ನತಿಯು ಕೈಕೊಂಡ ಖಗಪುರದೊಳು ||
ಶ್ರೀಕಮನಚೆನ್ನರಾಯನ ವರಂಬೆತ್ತು ತಾಂ |
ಬೇರಾದ ವರ್ಣವಸ್ತುಕಕಾವ್ಯಮಂ ಪೇಳ್ದು |
ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದುಳ್ಳ ಕುಕವಿಗಳು ತೃಣವೆಂದನಾಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ||
ಹರಿಯುತ್ತ ವರ ಬರೆದುದೆಲ್ಲಂ ಕವಿತ್ವ ವಿ |
ಸ್ತರಪ್ರಬಂಧಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಾರ್ಥಕ್ಕೆ |
ನರಜನ್ಮಶೇಷ ಶರ್ಕ್ಷಣಾಯುಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಕನ್ನಡಕಾಳಿದಾಸನೆನಿಪ ||
ವರತಪಸ್ಸಿಂದ ಪುಂಭಾವಭಾರತಿಯೆನಿಪ |
ಬಿರುದುವೆಸರಾಂತ ಸತ್ಕವಿರಾಮಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಿಗೆ |
ಸರಿಯೆಂಬ ಕನ್ನಡಕವಿಗಳು ಪಾಪಿ ಸೋಲ್ತುರಂತಾಗಿ ಮುನ್ನಿನರೊಳು ||
ಬರೆದನೋರ್ವ ಕೂಡಿದ ಕವಿಯುಲ್ಲ ಪದಗಳನಿಟ್ಟು ಮಾತಿಳ ಯೋಚಿಸ ಕವಿಯುಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಭಾರತ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 7 ಪರ್ವಗಳೂ 8 ನೆಯ ಪರ್ವವಾದ ಕರ್ಣಪರ್ವದಲ್ಲಿ 4 ಸಂಧಿಗಳೂ ಇವೆ; ಒಟ್ಟು ಸಂಧಿ 99, ಪದ್ಯ 4187. "ಭಾರತವನಾನಾದಿಪರ್ವದೊಡನೆ ಪೇಳ್ದೆ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಗಳರಿದೆನೆ", "ಭಾರತಕಥೆಯ ಕನ್ನಡದಿ ವಿಸ್ತರಿಪೆ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ "ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಚಾರುವೀರರ್ವ್ವಪವ ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ವರ್ಣಿಪೆಂ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗ್ರಾಮವಂ ವರ್ಣಿಪೆಂ, ಅಚ್ಯುತಾರ್ಜುನರ ಸಲ್ಲೀಲೆ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸದರವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕನಕಗಿರಿಯಾಗಿ ದೀವಾಳಿಗಂ |
ಕೊಟ್ಟಿರದ ಸರ್ಪಸಾಗರಮಾಗೆ ಸ್ಥಾವರದ |
ಪೊಟ್ಟಪೊಸಪರ್ಣಗಳ್ ತಾಳೋಲೆಯೆನಿಸೆ ಬಿನ್ನಣಾಸುರರು ಕರಗಳ ||
ಮೆಟ್ಟ ಕೊಡೆ ಶೇಷನಿಭ್ಯಾಕರದ ಚಿತ್ರಯುಂ |
ನಿಟ್ಟಳದೊಳೀಯೆ ಸುರಕುಜ ಕಂಠವಾಗೆ ಬರೆ |
ದುಷ್ಟೇಸಲಸದಳದ ಭಾರತವ ಪೇಳ್ದನೀಗಂಡುಶಾರದೆ ಧರೆಯೊಳು ||

ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತಕಥೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—

ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳಂ ರಾಶಿಗೈದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಭಾರತವೆಂಬ ವಾರಾಶಿಯಂ ವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಮಂದರದಿಂ ಕಡೆಯಲ್ಕೆ ದ್ರೌಪದಿಯೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಭೀಷ್ಮನೆಂಬ ಸುರಭೂಜವೂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂಬ ಚಂದ್ರನೂ ಭೀಮನೆಂಬ ಐರಾವತವೂ ಅರ್ಜುನನೆಂಬ ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ಸೂ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಅಮೃತವೂ ಕೌರವನೆಂಬ ಹಾಲಾಹಲವೂ ವಿದುರನೆಂಬ ಕಾಮಧೇನುವೂ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಚಿಂತಾರತ್ನವೂ ಗಾಂಧಾರಿಯೆಂಬ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿದರು—

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಖಗಪುರದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶಿವ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಕತ್ತಲೆಯೆಂಬ ಗಜವೊತ್ತಮಂ ರವಿಸಿಂಹ |
ನೆತ್ತಿಯನ್ನಡರಿಯುವುದೊತ್ತಿ ಪಲ್ಗಳನೆ ಮುಸ|
ಯುತ್ತ ಮಸ್ತಕಮಣಿಯ ಕಿತ್ತು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿಸವ ರೀತಿಸೆತ್ತು ||
ಮತ್ತರುಣನುದಯಮೆಯ್ದಿತ್ತು ಸತ್ಕಿರಣ ಪ |
ಏರ್ಕತ್ತು ಚಾರರಿಗದೇ ವಿತ್ತು ಪದ್ಮಗಳ ಸಂ |
ಪತ್ತು ಕೈರವಕೆಯ್ಯಾಪತ್ತನಲ್ಕಿಕೆ ತೋಜಿತ್ತು ಪರಿಶೋಭಿತದೊಳು ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಕಲ್ಪನಾಗನದಿ ತಾಳ್ಕೇಪುಗಳ್ ಸ ಟಿಸುಟ'ದು |
ಐ
ತಿಐನೆ ತಿರುಗಿದುನಾರ್ಝುಂರ್ಝುಣಿಲನ ವಶದ|
ಐ
ಸುಖನಂಬುಧಿಯು ಜಲವುಂ ಪೀದುರ್ತಾಂ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯುಂ ಮಾಟ್ಪಿಕಖದ ||
ಐ
ಬಿಖನೆಖಗುವ ಸಿಡಿಲ್ಕಿಂಚಾಲಿಗಲ್ಗಳಿಂ |
ಐ
ತಐನೆ ಬಜ್ರತ ಕುಜಗಳಿಗೆ ತಂಪುಗಾಣಿಸುತ |
ಐ
ಸಐ ನಐ ನೆ ಸರಿವಟ್ಟುತಳೆಲ್ಜಗ ಪೊಯ್ಯುದ್ವಾದಿವರಾತ್ರಿಯನ್ನದಳಗೆ ||
ಐ ಐ

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ಹಾಐ'ದುವು ಹಂಸೆಮಲ್ಲಟ'ಗಳಾನಡೆವುುದಗೆ |
ಹಾಐ'ದುವು ನಲ್ಸುದಗೆ ದನಿಗೆ ಗಿಳಿಪರವುಟ್ಟ |
ಬಾಖ'ದುವು ಚಕ್ರಯುುಗನವಿಲು ಜಾತಿಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕುಚಯುುಗನಟನೆಗೆ ||
ಉಖಟ' ನೀರೊಳಗೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೊಗಬಾವಿ |
ಶಾಖ ಕಟ್ಟಾದುವಾವುತ್ಸ್ಯ ಕುಮುದಾಳಿಗಳು |
ನೀಖಯುರ ಕಣ್ಗಳ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ನಾಸ್ಟಿ ಮುರುಳಾಗದವರಾರಿಳೆಯೊಳು ||

ಅರ್ಜುನ ಪರಿಹಾಸ

ಏನಿವೆದ್ದಿರುವಾಧ್ಯರೆಲ್ಲಿಗೈದುವಿರಿಯಾ |
ಮಾನಿನಿಗೆ ಮನವೆಳಸಿತೇ ನಿಮಗೆ ನೋಡೆ ಸಂ |
ಧ್ಯಾನುಕ್ರಮನೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮವೇ ಜಪಹೋಮದೇವತಾರ್ಚನೆಯೆ ಬಟ'ಶ |
ಈನಿರುದ್ಧಕೆ ದೊರೆದೊರೆಗಳ ಭಂಗಿಪ ಧನುವ |
ನಾನಲಾಸಿರೆ ಎಂದು ಭೂಸುರಸ್ತೋಮ ನಗೆ |
ಸೋನೆಯುಂ ಸುಂದರಲ್ಲಲ್ಲಿಯುಖ'ಯುದೆ ಪಾರ್ಥನೆಂಬ ನಿಷ್ಟುಯುದರವನು |

ಕೃಷ್ಣನಿಂದೆ.

ಕಳ್ಳಗೂಳನೆ ಕವರಿ ಬೆಣ್ಣೆವಾಲ್ಗನೆಗಳಂ |
ಗೊಲ್ಲಪಳ್ಳಿಯಲಿ ಕದ್ದುಂಡು ಪೂತನಿಯ ತನು |
ವಲ್ಲಿಪರ್ ಕೆನ್ನೀರ ನುರಿದು ಗೋಪಾಂಗನೆಯರಲ್ಲಿ ಕಳವಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ||
ಕೊಳ್ಳದ ಕೊಲೆಗೆ ಸೊಕ್ಕಿ ನೇಣ್ಸಿಂದಂ ಕೊರಲಿ |
ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಕರಿಯುಹೇಳಿಯನುಟ್ಟು |
ನುಲ್ಲರೊಳ್ ಕಾದಿ ಮೈಗರೆದ ಮಾನವಗಗ್ರಪೂಜೆಯೇ ಭೂಪಾಲಕ ||

ಅಭಿಮನ್ಯುಪರಾಕ್ರಮ.

ಎಚ್ಚ ಪರಬಾಣಗಳನೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ಖಂಡಿಸುವ |
ಮುಚ್ಚಿ ಬಹ ನಾಯಕರ ಮುದಗೆಡಿಪ ಪೋಟರಿಪ |
ನುಚ್ಚುಗರ ಸುಗ್ಗನುಗ್ಗುವ ನೂಱಾಱುಸೂಳ್'ನಲಿ ನೆಱೆ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತ ||
ಕೊಚ್ಚುವಂ ಕೊಱೆದು ಧಟ್ಟುಧುರ್ವಂ ಭೋ ಎಂದು |
ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಗಳನು ಬಿರ್ರ್ತಂ ವರ್ಣಿಸ |
ಲ್ಬೆಚ್ಚರಿ ಧನಂಜಯಾತ್ಮಜನತಿಶಯಮತ್ಕಾರವೆಂತುಟೋ ಸಂಗರದೊಳು ||

2 ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇದೂ ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 953. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾರದೀಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ವಸಿಷ್ಠನು ಮಾಂಧಾತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಏಕಾದಶೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಸಲ್ಲಲಿತಮಾಗಿ ಸರಸೋಕ್ತಿಗೇಡಾಗಿ ಎಥ |
ಪ್ರೋಲ್ಲಾಸಕಂಪಾಗಿ ಲಲಿತಷಟ್ಪದಂಗ |
ಳೆಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೊಪ್ಪಿತರ್ಥವಾಗಿ ಕೇಳುವರ ಕರ್ಣಕಮೃತಾಸ್ವಾದವಾಗಿ |
ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಂಗೆ ರಮ್ಯವೆನಿಸುತಿದೆ.
ತಿಳಿಗೊಳದೊಳೊಲೆವ ಕೆಂದಾವರೆಗಳಂತೆ ಪೊಂ |
ಗಳಸಕುಚದಬಲೆಯರ ತನುನೊಬಗಿನಂತೆ ಪ್ರ |

ಜ್ವಲಿಸಿ ಥಳಥಳಿಪ ಪೂರ್ಣೇಂದುಮಂಡಲದಂತೆ ಸಿರಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯದಂತೆ ||
ಪೊಳೆವೆಂದುಕಾಂತಭಿತ್ತಿಗಳವೋಲ್ ಪನ್ನೀರ |
ತಿಳಿದು ತೇದಿಟ್ಟ ಬಾವನ್ನದಿಂಪುಗಳಂತೆ |
ಕಳಕಳಿಸಿ ಸೊಗಸೆನಿಸಿ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಶಾಂತಿಯಿಂ ಕಾವ್ಯ ಕಡುಸೊಂಪೀವುದು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಗಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಚಂದ್ರೋದಯ.

ಮಾರನಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಮಸೆವ ಪೊಸಸಾಣೆಯೋ |
ಧಾರಿಣಿಯ ವಿರಹಿಗಳನರಿವ ಪಾಱುಂಬುಳಿಯೊ |
ಶ್ರೀರಮಣಿಯಣುಗನಂಗನೆ ಪಿಡಿದ ಕೈಪಿಡಿಯೊ ಸುಮನಸರ್ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ ||
ಓರಂತೆ ಧರೆಗೆ ಕುಮ್ಮರಿಸಿದರ್ ಭಾಂಡವೋ |
ಕಾರೊಡಲನುರದೊಳೊಪ್ಪುವ ಕೌಸ್ತುಭಾಕೃತಿಯೊ |
ವಾರುಣೀಂದ್ರನದಿಶಾವನಿತೆ ಧರಿಸಿರ್ಪ ಸಿಂದೂರಬೊಟ್ಟಿನೆ ಶಶಾಂಕ ||

ಉದ್ಯಾನವನ.

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪರಸಮಂ ಸೋಂಕುತೀಂಟುತಂ |
ಮೊಲ್ಲೆಯ ಪರಾಗಮಂ ತೆಗೆದು ತೀಂಕಾಡುತಂ |
ದುಲ್ಲಾಸದೊಳ್ ಕೇತಕಿಯ ಮೇಲಣದ್ರ್ ಪಾಟಲದ ಸೌರಭವ ಪೀರ್ದು ||
ನಿಲ್ಲದಾ ವನದೊಳ್ ತರುಕನಿಕರದಂತೆ ತಣಿ |
ಎಲ್ಲದರೆಗೞ್ಗೆಯುಂ ಸಿಲ್ಲದಾಕುಸುಮಂ |
ಕಲ್ಲ ಭೃಂಗಾಳಿಗಳ್ ಝೇಂಕಾರಮಂ ಗೈದುವಾನಂದವಿಮ್ಮಡಿಸಲು ||

ಸ್ತ್ರೀಯರು.

ನುಡಿಗಳಿಂದಮೃತಮೊಸರ್ವಂತೆ ಮುಖರಸದೊಳಿಂ |
ಗಡಲ ತನಯನನೇಡಿಪಂತೆ ನಗೆಯಿಂದ ಮುಗು |

ಕಿರಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸುರಿವಂತೆ ಕುಡಿನೋಟದಿಂ ಲೋಕಮಂ ಮೋಹಿಪಂತೆ |
ನಡೆಯಿಂದ ಹಂಸೆದಂತಿಗಳ ಸೋಲಿಸುವಂತೆ |
ಕಡುಚಾರ್ವಗಾತ್ರಿಯರ್ ಕಂಜದಳನೇತ್ರೆಯರ್ |
ಬಡನಡುವಿನಬಲೆಯರ್ ಬಲುಪಟರ ಧೈರ್ಯಾಪಹಾರಿಯರ್ ಸೊಗಯಿಸಿದರು ||

3 ನೀತಿಕಂದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 250 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ "ಜಗಪ್ರಂಚೆನ್ನಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಗೂಡಿಗೆ ಸಿಲ್ಕಿದ ಹುಲಿಯುಂ | ನೋಡದೆ ತೆಗೆವನನ ಗಾದೆಯಾಗದೆ ಮಾಣದು |
ಕೇಡಾಳಿಗೆ ಮುನ್ನಱಿಯದೆ | ಮಾಡಿದ ಹಿತವಹಿತವಹುದು ಜಗಪ್ರಂಚೆನ್ನಾ ||
ಛಲವಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಕೋಪಂ | ಗೆಲವಿಲ್ಲದ ಬೂಚನಂತೆ ಪೊರೆಯಾಗಿರ್ಕುಂ |
ಬಲವಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಧರೆಯೊಳ್ | ಫಲವಿಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಜಗಪ್ರಂಚೆನ್ನಾ ||

ಚೆಲುವಾಂಬೆ. ಸು. 1725.

ಈಕೆ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣ, ವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ, ಅಲಮೇಲುಮಂಗಲಾಲಿಪದ, ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1713–1731) ಮಹಿಷಿ; ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನ ತನುಜ ಕಳಲೆಕಾಂತನೃಪನ ಮಗಳು. ಗಂಡನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ತಿರುಪತಿ ವೇಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1. ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 7, ಪದ್ಯ 891. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಳ್ಳಿ ಪಾದಶಾಹನ ಮಗಳಾದ ವರನಂದಿಗೂ ಮೇಲುಗೋಟೆ ಚೆಲುವರಾಯಸ್ವಾ

ಮಿಗೂ ನೆರೆದ ಮದುವೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೇ ವರನಂದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಗುರು ಮೊದಲಾದ ಯತೀಂದ್ರಮಧ್ಯಮವಾದ ಶ್ರೀಧರ ಪರ್ಯಂತವಾದ ಗುರುಪರಂಪರೆಗೆ ಎರಗಿ, ವ್ಯಾಸವಾಲ್ಮೀಕಿಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಪರಕಾಲಗುರುವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯೊಳು ವೇಂಕಟೇಶನಿಗೂ ಅಲಮೇಲುಮಂಗೆಗೂ ಪ್ರಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ "ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಿನಿವಾತ ಚೆನ್ನತೆಗೊಳಿಸಿ ವರ್ಣಕದಿ ಬನ್ನಣೆಗಳನಟ್ಟ ವರನಂದಿದೇವಿಯ ಚರಿತವ ಪೇಳ್ವೆ"-ಎಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಇವಳ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವರನಂದಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ.

ನೋಡುವ ನೈದಿಲುಗಳೊ ಕಂಗಳೊ ಮಾ | ತಾಡುವ ಮುಕುರವೊ ಮೊಗವೋ |
ಪಾಡುತಿರುವ ಪೊಂಬಣ್ಣದ ಶಂಖವೊ | ಗಾಡಿಕಾತಿಯ ನುಣ್ಗೊರಲೋ ||
ಸಡಿಲಿಳಮಿಂಚೊ ಪೊಂಜಳಿಮುಡಿಯೊ ಬಿಡದುಸಿ|ರಿಡುವ ಸಂಪಗೆಯೊ ನಾಸಿಕವೋ |
ಕಡುಸವಿಯೇರಿ ಮಿಡುಕುತಿಪ ಪವಳವೊ | ಬೆಡಗಿಯ ಚೆಂಬಣ್ಣದುಟಿಯೋ ||
ಮೊಗದಾವರೆಗಂಪ ಕೊಳಲೆಂದು ಬಂದು ನಂ | ನಗೆಯಿಂದು ಬಗೆದು ನಾಸಿಕವ |
ಸುಗಿದು ಪೆಱಗೆ ನಿಂದ ತುಂಬಿವಿಂಡೆಂಬಂತೆ | ಬಗೆಗೆ ಬಂದುದು ಮುಡಿಯವಳ ||

ವರನಂದಿಯ ವಿರಹ.

ಕುಸುಮಬಾಣಗಳೆಂದು ನಿನ್ನ ಶರಗಳಿಗೆ | ಪೆಸರನಿಟ್ಟವರಾರೊ ತಿಳಿಯೆ |
ಮಸೆದು ಕಿತ್ತಡಸಿ ನುಂಗುವ ಮಾರಿಯ ಬಾಯ|ಬಿಸದ ದಾಡೆವೊಲು ತೋಱುವುವು||
ಕುಸುಮವೆಂದಳಿಗಳು ಮುಸುಕಲು ಗಱಿಸೋಂದು | ಮಸೆಯಂತೆ ಕಱಕುವಡೆದುವು|
ಬಿಸದ ಗುಳಿಗೆಗಿಂತೊಳುವೆಸರಿಟ್ಟು ಮಾ | ನಿಸರ ಕೊಲ್ಲುವನಂತಕನು ||
ಸಂಗರದೊಳು ಶೂರರು ಫುಲ್ಲ ಕರ್ಚೆ ಮ | ರಂಗಳ ಪತ್ತು ಕಾದಪರು |
ಅಂಗನೆಯರೊಳು ಕ್ಷಯತ್ತ್ರೀಮದನನು | ಹೆಂಗೊಲೆಗೆಂದೆ ಪುಟ್ಟಿದನು ||

2 ವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ 203 ಲಾಲಿಪದಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮಣಿಮಯದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಟಪದೊಳೆಸೆವ |
ಫಣಿರಾಜನೆನಿಪ ಸರಪಣಿಯ ಕಟ್ಟಿರುವ |
ಅಣಿಯಾದ ವೃಷಭಾದ್ರಿತೊಟ್ಟಿಲೊಳು ಮೆರೆವ |
ಗುಣಿ ನಿನ್ನ ತೂಗುವರು ಪಾಡಿ ಗುಣಗಣವ || ಲಾಲಿ ||

ಆದಿಶೇಷ ವಾಯುಗಳ ಸಂವಾದ.

ಜಗವನೊರ್ವನೆ ಪೆಡೆಯೊಳಾನೆಂದು ಬಗೆದು |
ಜಗದೀಶನೆನ್ನ ಮೇಲೊರಗಿರಲು ನಲಿದು
ಪಗಲಿರುಳು ತಳೆದಿರ್ಪ ಬಲ್ಮೆಯನು ತಿಳಿದು |
ಜಗುಳಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ಸೊಂಗನೆನು ಬಾಯ್ಬಿಡದು || ಲಾಲಿ ||
ಶೈಲದಗಿ ಕಯ್ಯ್ಯಡಗಿ ಶಿರಗಳನು ನೀಗಿ |
ನಾಲಗೆಗಳೆರಡಾಗಿ ನಗೆಗೇಡಿಯಾಗಿ |
ಕಾಲಕೂಟವ ಮೊಗದಿ ಕಾರುತಿರ್ಪನಾಗಿ |
ಬಾಲಭಾಷೆಗಳ ನಡೆ ಬವಣೆಕಸನಾಗಿ || ಲಾಲಿ ||

3 ಅಲಮೇಲುಮಂಗ ಲಾಲಿಪದ

ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೇಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದ ಅಲಮೇಲುಮಂಗ ಎಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 35 ಲಾಲಿಪದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಸಾಧುನಿವಾಸಿನಿಯ ಗಣಿಗಳಿಕೆ ತೇರಿಕ್ಕಿಸಿ |
ಕುಸುಮಬಾಣನ ಗಂಧಗಳನು ಸೊಬಗಿಸಿ |
ಎಸೆವ ಸುಂಪಿಲ್ಗದೇ ಕಡುಬೋಧಿಸಿ |
ಮಿಸುಮಳೊಳು ಗೊಡೆಗಳಿಟ್ಟಿದುವು ಮುಗಿದಳು || ಲಾಲಿ ||

ಪುಳಿನದುವೆನಿಸುವಾಗಸದೊಳಗೊಡರಿಸಿದ |
ಮಿಸುಪ ಸುಟಿಪೊರ್ಕುಳಿಸಿಸಿಸಿವ ತಣ್ಗೊಳದ |
ಮಿಸುಸಿಯುಂದೆಸಗಿರುವ ಪಡಿಗಳನಲೊಗೆದ |
ಪೊಸತಿವಳ ರಾಜಿಪುದು ಕಣ್ಗಳಿಗೆ ಜನದ || ೮೨ ||

4 ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಟೀಕೆ

ಇದು ಆಗ್ನೇಯಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ; ಅಧ್ಯಾಯ 11. ಇದಕ್ಕೆ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕಾವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂದು ಹೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದುಶ್ಲೋಕ[1]ದಿಂದ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಮೌದ್ಗಲ್ಯಗೋತ್ರದ ವೆಂಕಟಾರ್ಯನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

— o —

ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸು. 17-5

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೋದಂಡರಾಮಸಚಿವಶೇಖರ, ತಾಯಿ ಸೋಮಾಂಬೆ, ಸಹೋದರನು "ಧೀಮಣಿಸಕಲಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಫಣಿಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗ್ರ್ಯಭವನೆನಿಪ" ರಾಮುಕವೀಂದ್ರ. "ವಾನಿಲಿನಾಟಿ ರಾಘವನಾದಪದಾರಾಧಕನು" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ವಾನಿಲಿನಾಟಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ತುಳುವದೇಶದೊಳಗೆ ಮಲೆನಾಡ ಪಾತುಸಾಹನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನೆಂಬ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಪೂರ್ವ ವೇಣುಪುರದಲ್ಲಿ [ಮೂಡ

1. ಮೌದ್ಗಲ್ಯಾನ್ವಯದುಗ್ಧಸಿಂಧುರಜನೀಕಾಂತೇನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾ
ಶ್ರೀವಾಸಾಖ್ಯವಿಪಶ್ಚಿತಾ ಜನಿಜುಷಾ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾರ್ಯಾದ್ವಿಭೋ |
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಚ ತುಲಾಕವೇರಸುತಾಲೀಲಾಮಹತ್ವಂ ಕೃತಂ
ಕರ್ಣಾಟೋಕ್ತಿಮಯಂ ಪರಂ ವಿಜಯತಾಮಾಸೇತುಶೀತಾಚಲಂ ||

ಬಿದಿರೆ) ಚೌಟಕುಲಶೇಖರನಾದ ಚಿಕ್ಕರಾಯನೆಂಬ ಚೌಟರಾಜನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿಯೇ ಮುಂತಾದವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಬೆಟ್ಟಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೀರನಾಥನ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಮುನಿಯಿದ್ದನು. ಈತನ ಶಿಷ್ಯ ಗುಮ್ಮಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಗುಮ್ಮಕ್ಕ; ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಪದುಮ, ಶಾಂತ, ಅಕ್ಕಮ್ಮ. ಈ ಪದುಮನನ್ನು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನು ಕರೆದು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನೋಂಪಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸ ಹೇಳಿದನು. ಪದುಮನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ "ಕವಿಕುಲರತ್ನಚೂಡಾಮಣ್ಯಗ್ರಣಿ" ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು.

ಚೌಟರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯನಿಂದೀಚೆಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ ಸುಮಾರು 1720 ರಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕವಿ "ಭಾವಜ್ಞಪ್ರತೀಕುರಛಂದೋವಿದ ಮೃದುಕವಿತಾವಿಶಾರದನು" ಎಂದೂ "ಸಕಲಸುಕವಿಜನಮನೋವನವಸಂತ ವಿವಿಧಭಾಷಾವಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧಬಂಧುರವಾಕ್ಯಾರ್ಥಧುರೀಣನು" ಎಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ, ಸುಜನಮನೋಜ, ಶ್ರೀವಿಜಯ, ಆದಿಪಂಪ, ಅಗ್ಗಳ, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಗಜಾಂಕುಶ ಇವರುಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಮಂಗಳಕರವಪ್ಪುರಾಣಂಗಳ ಕಥೆಗಳ | ಹಿಂಗದೆ ಧರೆಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿ |
ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ ಮುಖ್ಯರ | ನಂಗಜಮುನಿಗಳಿಗೆರಗುವೆ ||
ತ್ರಿಜಗನ್ನುತಿವೆತ್ತ ಭುಜಗಾಧಿಪತಿಯಂತೆ | ನಿಜವಾಗ್ವಿಳಾಸಿಗಳಾದ |
ಸುಜನಮನೋಜನ ಗಜಗನ ಪ್ರಭುರಶ್ರೀ | ವಿಜಯನ ನಾ ಪೊಗಳುವೆನು ||

ಭೂತಲದೊಳಗಾದಿನಾಥನ ಚರಿತವ | ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದಲಿ ವಿರಚಿಸಿದ |
ಚಾತುರ್ಯಶಾಲಿಯೆಂದೆನಿಸಿದ ಪಂಪನ | ರೀತಿಯ ಕೊಂಡಾಡುವೆನು ||
ಘನತರಚಂದ್ರನಾಥನ ಚರಿತ್ರವನು | ಘನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಗ್ಗಳನ |
ವಿನುತಕವಿತ್ವದ ಗೌರವದೇಳ್ಗೆಯ | ಮನವೊಲಿದಾಂ ಪೊಗಳುವೆನು ||
ಶೃಂಗಾರತರಕವಿರಾಜಪುಂಗವನೆನಿಸಿ ಚೆ | ಲಂಗಾಂತ ನೇಮಿಚಂದ್ರನನ |

ತುಂಗವಿಖ್ಯಾತಪ್ರಸಂಗಗಜಾಂಕುಶ | ರಂಗೆ ನಾಂ ಕೃಪಾರಸುರ ||

ಈ ಕವಿ ಮತಾಂತರದವನಾದರೂ ಜೈನನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೋಸ್ಕರ ಜೈನಕವಿಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಜೈನಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಆಶ್ವಾಸ 5, ಸಂಧಿ 15. ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಶೇಖರನೆಂಬ ರಾಜನು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯ ನೋಂಪಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ " ಸರಸಾಲಂಕಾರಭಾವಗಳಿಂ " ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೀರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಗಣಧರರು, ಕೊಂಡಕುಂದ, ಅಕಲಂಕ, ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತರ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಶ್ವಾಸಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದ್ದೇವೇಂದ್ರನಾದ ಪದ್ಮವಕ್ತ್ರ ಮಧುಕರೋಪಮಾನಮಾನಸವಿರಾಜಿತ ಜಿನಸಮಯಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರ ಜಿನಮುನಿಚರಣಾರವಿಂದಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧಸತ್ಪ್ರಜ್ಞೈಕಸದ್ಮ ಪದ್ಮನು ಗುಣದಿಂದೆ ಸಕಲಸುಕವಿಜನಮನೋವನವಸಂತ ವಿವಿಧಭಾಷಾವಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧಬಂಧುರವಾಚ್ಯಾರ್ಥಧುರ್ಯಧುರೀಣನಪ್ಪ ರಾಮಕವಿಸಹಜನ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮವಿರಚಿತ ರತ್ನಶೇಖರೋಪಾಖ್ಯಾನಮಾಪಾಕಾಣಚರಿತದೊಳ್

—o—

ರಾಮಕವಿ ಸು. 1725

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ ಸಹೋದರನು. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು ಈತನನ್ನು "ಧೀಮಣಿಸಕಲಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಫಣಿಸಾ

ವರ್ಧಮಾನವಾಗ್ವೈಭವನೆನಿಪ ರಾಮಕವೀಂದ್ರ " ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು.

—o—

ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ ಸು. 1725

ಈತನು ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಕೆಳದಿಯ ರಾಜನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನಲ್ಲಿ (1714-1739) ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾಕ್ರಮವು ವಿವರಿಸಿದೆ.[1]

———

ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ ಸು. 1725

ಈತನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. " ಪರ್ವತೇಶನ ಅಂಗ್ರಿಯೊಳಗಿದಾತ ಭಕ್ತರಣುಗ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ " ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಗುರು ಪರ್ವತೇಶ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ವತೇಶನು ಚತುರಾಚಾರ್ಯಪುರಾಣವನ್ನು 1698 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪರ್ವತೇಶ್ವರನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

---

1. ವೀರಶೈವಕ್ರಮಾಚಾರ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿರುಚ್ಯತೇ |
ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿವರ್ಯೇಣ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಣೇ ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 111 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಶ್ರೀಯಿಷ್ಟಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಶಿವಾಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶಿವಾಧಿಕ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಗಮಂ ರಕ್ಷಿಪ ದೇವ ತಾನೆ ಗುರುವಿಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದೊಳ್ ತೋರಲ್ |
ಬಗೆಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಭವಪಾರಾವಾರಮಂ ದಾಂಟದೇ ||
ನಗೆಗೀಡಾಗಿ ಕುಜಾತಿಗಳ್ ಕುಣಿದಾಡಿಪಾಡಿ ಭೂತಂಗಳಂ |
ಮಿಗಿಲಾರಾಧಿಸಿ ಬೀಳ್ವರೇಕೆ ಭವದೊಳ್ ಶ್ರೀಯಿಷ್ಟಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

— o —

ವಿಜಯರಾಯ ಸು. 1725

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಚೀಕಲಪರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸರಕಾರು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸನಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಗೋಪಾಲದಾಸ, ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸ, ಮೋಹನದಾಸ, ಹಯವದನದಾಸ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು. ಈತನ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಮೋಹನದಾಸನ ಸ್ಥಳವಾದ ಚಿಪ್ಪಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ಆಹ್ನಿಕ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಜಯರಾಯರ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಹೋಗಿ ಬರುವಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಪ್ರಶಿಷ್ಯನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನು ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನಿಗೆ ವಿಜಯದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ--

ರಾಗ—ಆನಂದಭೈರವಿ. ಚಾಪುತಾಳ.

|| ಪಲ್ಲವಿ || ಏನಾದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ ||

ವೇದವನೋದಿದರೇನು | ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿದರೇನು |
ಕಾದಿ ಕಾದಾಡಿ ಸೊಪ್ಪರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 1 ||
ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರೇನು | ಕಾನನ ಸೇರಿದರೇನು |
ಕಾಶಿಪೀತಾಂಬರವುಟ್ಟರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 2 ||
ಜಪತಪವಮಾಡಿಯೇನು | ಜಾಣತನವ ಬೀರಿದರೇನು |
ವಿಜಯವಿಠಲನ ಪೂಜಿಸಿದರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 3 ||

ಚೆಲುವ ಸು. 1725

ಇವನು ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ, ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಮಲೆತ ದೂಷಕರನೆ ಸುಟ್ಟ ಮಡಿವಾಳಯ್ಯ | ಬಲವುಳ್ಳ ರಾಯಬಿಜ್ಜಳಗೆ
ನೆಲೆಗಾಣಿಸಿ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿದ ಕಥೆಯಿದು | ಚೆಲುವನ ಚರಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಚೆಲುವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿ 1790 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 2, ಪದ್ಯ 127. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲೀನನಾದ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಭವಿಬಿಚ್ಚಳನ ಕಪ್ಪಡವ ತೊಳೆಯಲೊಲ್ಲದೆ | ಯುವಗಡದಾನೆಯು ಮುಟಿ'ದ |
ಭುವನದೊಳಗೆ ಮಹಿಮಳನ ಪ್ರತಾಪವ | ಶಿವಶರಣರು ಲಾಲಿದರು ||

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಸೆಳಲು ಸರ್ಪನ ಕೂಡುವತೆಜಸಂತೆ ಯಾ | ಕಡುಗಲಿ ಮಡಿವಾಳಯ್ಯ |
ಹಿಡಿದು ಆನೆಯು ಕೈವಾರದಲುರವನೊತ್ತಿ | ಹೊಡೆದನು ಕಿಬ್ಬದಿಗಳನು ||
ನೆಲಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ ಮಲೆತ ದಾವೃತರನು | ತಲೆಯ ಪಾದದಲಿ ತುಬ್ತಿ'ದನು |
ಕೊಲಬುದಪ್ಪಿದರು ಒಲಿದೊಳು ಕಡ್ಡಿಯು ಕಚ್ಚಿ | ತಲೆಗಾಯಿ ಎಂದೂ ಅಳಿದರು |

ಇವನ ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ದೇವ ಸು 1725

ಈತನು ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತಳಿಕಥೆ, ಧೈರ್ಯಾವೃತ, ಪಾಮಯೂರಕಥಾವಳಿ, ಕಟುನಪ್ರಪಂಚ, ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ, ಶ್ರೀ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಕನಕ ಪಾಂಡುರಂಗನಾಥನ ಮಗನು. ಇವನಿಗೆ ದೇವಣ, ದೇವಣಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಕವಿಭಾಳಾಕ್ಷ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು. ಇವನ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತಳಿಕಥೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಯಲಹಕ್ಕನಾಡ ಪ್ರಭು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಆತನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿ 1817 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದುದಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತಳಿಕಥೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 12. ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರಕವಿಯ ಬೃಹತ್ಕಥಾಮಂಜರಿಯ 18 ನೆಯ ಲಂಬಕದ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತಳಿಕಥಾ ಪ್ರಬಂ

ಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಜಗಕ್ಕೆ ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತ ಸಾದನುಪಮವಿಕ್ರಮಾರ್ಕನ ಸುವೀರತೆಯಿಂ ಕಡುಭೋಗದೇಳ್ಗೆಯಿಂದನುಗತಮಾದ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಸತ್ಕಥೆಯಂ ನೆಗಳ್ದೆಂ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಕುಳಿರ್ವೆಲರಂತೆ ನಂದನವನಾಲದ ತಣ್ಣೆಳಲಂತೆ ಪುಷ್ಪಮಂ |
ಗಳನವಗಂಧದಂತೆ ಪುದಿವಿಂಗದಿರಂತೆ ನಿಜಪ್ರಿಯಾಂಗನೋ ||
ಜ್ವಳರತಿಯಂತೆ ಚಂದನದ ತಪ್ಪಿನ ಸೌರಭದಂತೆ ಚಾರುವು |
ತ್ತ್ರಿಯ ಕಥಾರಸಂ ಸುಜನರ್ಗಂ ತಲೆದೂಗಿಸದೇ ನಿರಂತರಂ ||

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತೀ ಕವಿಭಾಳನೇತ್ರ ಸರಸಕವೀಶ್ವರ ದೇವಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ಥಳಿಯ ಕಥೆಯ ಸುಧಾರಸಕಾವ್ಯದೊಳ್[1]।

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬಡತನ

ಬಸರೆಂಬೀಪೊಳ್ತೆ ಪೂರ್ವದಂದು ಮನದೊಳ್ ನಿರ್ನೇಮಮುತ್ಸಾಹಂ ಬಲಂ |
ಕೆಡುಗುಂ ಸತ್ಯಮದುಂ ಮಹಾಮತಿಯುಮುಂ ಚಾತುರ್ಯಮುಂ ಶೌರ್ಯಮುಂ ||
ಕಡೆಸಾರ್ಗುಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮೋಗಳಿಸುಗುಂ ಕಾರ್ಪೇರುಗುಂ ತನ್ನ ನಿಂ |
ದೆಸೆಯೊಳ್ ನಿರ್ದಳಿವರ್ ವಿಧಾತೃವಶದಿಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮೇಗೆಯ್ಯದೋ ||

ಸ್ತ್ರೀಗರ್ಹಣ

ಸತಿ ಗುಣವತಿ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ರತ್ನಮೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ |
ಸತಿ ದುರ್ಗುಣೆ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ ||
ಹರನುರಿಗಣ್ಣ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುವರಂಗನೆಯುರ್ಕಳಂಬುಜೋ |
ದರನ ಕರಾಗ್ರಚಕ್ರದೊಳೆ ಚಕ್ಕಣವಿಕ್ಕುವರಬ್ಜಗರ್ಭನೊಳ್ ||
ಸರಸಮನಾಡಿ ಪಾಶದೊಳ ಕಟ್ಟುವರೆಂಗೊಡೆ ಮಿಕ್ಕಿನನ್ಯರಂ |

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಇಂತು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತಮಪ್ಪಬತ್ತೀಸಪುತ್ಥಳಿಗಳ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ' ಎಂದಿದೆ.

ಸ್ಮರಶರಪಂಜರಾಂತರದೊಳಿರ್ದರನಾಕೆಯುರೂಢಿಮುಕ್ತರೇ ||

ವೇಶ್ಯೆಯರು

ನನೆಗಣೆಯೋಳ್ ಕಾಮ ಪೆಜಸಾರ್ ಮುಳಿಸೇಕೆ ಬಯಂಕೆ ನಿನ್ನ ಮಂ |
ಧನಪಾತ್ರೋಷಮಂ ಬಿಡು ಕುಬೇರತನೂಭವ ಸಾಕು.... ||
ಮನದ ಮಱುಂಕವೇಕೆಲೆಲೆ ಭದ್ರಕ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾಱು ಚತ್ರಕಾ |
ಮನದ ವಿಡಂಬವೇಕೆನುತ ಸಾಱಿದರಾ ಪುರವಾರನಾರಿಯರ್ ||

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ-ಇದು ಕವಿ ದೇವಣಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಚತ್ರೀಸಪುತ್ರಳಕಥೆಯೊಳ್'-ಎಂದಿದೆ.

ಈ ಕವಿಯ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ಮಹಾದೇವ ಸು 1725

ಈತನು ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆದರೂ 'ಕಥೆಗನಾಯಕನೀಶ್ವರನು ಸತ್ಕಥನ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರದಖಂಡ| ಸ್ಥಿತಿ ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯಭಕ್ತವಿಲಾಸವಿಸ್ತಾರ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಗುರುಶಾಂತೇಶಲಿಂಗವ ನುಡಿಸಿದಪ್ರೊಲಾನುಸಿರೆ ನೀ ಕವಿತಾಪ್ರಬಂಧವನು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ (ಸು. 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತಕ್ಕೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕೆಲವುಕಡೆ ಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಿಗೆ ಈಚೆ ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಲೇಸೆನಿಪ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವೇದ | ವ್ಯಾಸನುದ್ಭಟ ಬಾಣನಗ್ಗದ |
ಕೇಶಿರಾಜ ಮಯೂರ ಮಲುಹಣ ಕಾಳಿದಾಸಾಂಕ ||
ಭೂಸುರಾಗ್ರಣಿಯೆನಿಪ ಪಂಪಾ | ವಾಸಹರಿದೇವಾದಿಕವಿಗಳ |
ಭಾಸುರಾಂಘ್ರಿನರೋಜವೀಗೆ ಸುಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 32, ಪದ್ಯ 1898.[1] ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಗಳೆ, ವೃತ್ತ, ಗದ್ಯ ಇವೂ ಇವೆ. ಇದು ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಪುರಾಣದ ಭಾಷಾಂತರವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರಮಹಿಮೆ, ವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಿಮೆ, ಪುರಾಣಶ್ರವಣಮಹಿಮೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳ ಮಹಿಮೆ, ಶಿವಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯತಿಗಣಂಗಳ ನೇಮದನುಕೂಲ | ಲತೆಯಿನಾಸುಮನೋನುರಾಗ |
ಸ್ಥಿತಿಯ ಸದಲಂಕಾರದಿಂ ಕುಮುದಪ್ರಪೀಡತೆಯಿಂ ||
ವಿತತದೋಷವಿಧೂತಪರಿಸ | ಶ್ರಿತಪದಾರ್ಥದ ಮಿಳಿವುದೆನ್ನಯ |
ಕೃತಿ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯೋದಯದವೋಲ್ ಧರೆಗೆ ||
ಸರಸಮಧುರಧ್ವನಿಗಳಿಂ ಬಂ | ಧುರದ ಸುಮನೋರಾಗದೇಟ್ಗೆಯ |
ಸುರುಚಿರಾಯತವರ್ಣಗಳಲಂಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಿಂದ ||
ಒರೆದ ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿಗಳಿಂ | ದರದಿ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯ ಹೃತ್ಸರ |
ಸಿರುಹಕೋರಕಗಳನಲರ್ಚಿಸಿ ನಲಿಯದಿರ್ದಪುವೇ[2] ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿನಾಯಕ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ, ನಂದಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮಧುರಾನಗರ

ತ್ರಿದಶಜನಕಾವಾಸವಾದನು | ಮೊದಗದನ್ನಾಹಾರವನಿಬರಿ |
ಗದಚೀಸುಖಸಿದ್ಧಿಯೆಂಬುದ ಕಾಣಬೆಂದೆಂದುಂ ||

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1945 ಎಂದಿದೆ.
2. ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, I, 12 ನೆಯ ಪದ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ.

ಮುದದೊಳೆನ್ನೆಳಗಿರ್ಪ ಜನಸಂ | ಪದನ ಪೋಲನೆನುತ್ತಲಮರರ |
ಸದನವೆನಿಪಮರಾವತಿಯನಿಟ್ಟಿಳೆಯುದ್ದಾನಗರ ||

ವಸಂತ

ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಳಿತ ಬನದಿಂ | ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಪೂತ ಲತೆಯಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ನಲಿವ ನವಿಲರಸಂಚೆಕೋಗಿಲೆಯಿಂ ||
ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಂಪುತಂಪನು | ಕೊತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ ತೀಡುವೆಲರಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಕಣ್ಗೆ ಮಂಗಳವಾಯ್ತು ಮಧುಮಾಸ ||

ಗ್ರೀಷ್ಮ

ತಳದೊಳಗೆ ಮುನ್ನೀರನಂಬರ | ತಳದೊಳಗೆ ಸುರನದಿಯು ಸುತ್ತಲು |
ಬಳಸಿದಂಬುಧಿಯೊಳ್ ನಡುವೆ ಮಹಾನದೀನದವ ||
ಒಲಿದು ವಿಧಿ ಮುಂಬಪ್ಪ ಕಜ್ಜವ | ತಿಳಿದು ನಿರ್ಮಿಸೆಯುಟ್ಟುದುನಲ್ಲದೊ |
ಪ ಟ್ಟುದುಂಟೇ ಅವನಿ ತೀವ್ರನಿದಾಘತರುಬೆಯಲಿ ||

ಹೇಮಂತ

ಉದಧಿಯೊಳು ಕಾಷ್ಠದೊಳು ಜೀವರ | ಹೃದಯದೊಳು ಶಿಲೆಗಳೊಳು ಮೇಘದ |
ಕಲ್ಪದಳನೊಳು ಲೋಹದೊಳು ಹಿಮವತ್ಪ್ರದೇಶದೊಳು ||
ಪುದುಗಿಯುರಿ ಮಂಜುಗೊಳಲು ಶೀತಕೆ | ಹೆದರಿಯುಷ್ಣಮರೀಚಿಯಗ್ನಿಯು |
ಸದನದಾಸೆಗೆ ಪೋಪನೆನೆಯುಳುಕಿಸಿತು ಹಿಮಸಮಯ ||

ನೀತಿ

ಕಾಲದಾವುದು ದೇಶವಾವುದು | ಮೇಲೆ ತನ್ನಯ ಶಕ್ತಿಯಾವುದು |
ಕೇಳನೋಳದರಾರು ಬೆಂಬಲವಾರು ಹಗೆಯಾರು ||
ಸೋಲವಾವುದು ಗೆಲವದಾವುದು | ಅಳುಗೆಲಸದರಾರೆನುತ ಸ |
ಲ್ಲೀಲೆಯಿಂ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಕಾರ್ಯವನೆಸಗು ನೀನೆಂದ ||
ಕನಕತುರಗಸುರತ್ನಗೋಧನ | ವನಿತೆಯರ ಸೇವಕರ ಗುಣಗಳ |
ನಿಸಿಲು ನೋಡದೆ ಒಜ್ಜೆಯ ಸೌಪ್ಯಾಕೃತಿಯನೇ ಕಂಡು ||

ಮನವೆಳಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ನಂಬುವ | ಜನರಿಗತಿಶಯದುಃಖವಲ್ಲದೆ |
ಜನಿಸಲರಿವುದೆ ಸೌಖ್ಯಮುಮುರಸವೆಂದನಾ ಸೂತ ||

ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ

ಬೀಸದಾಬಿಱುಗಾಳಿ ಬಿಱುಮಳೆ | ಸೂಸುವಷ್ಟುದು ರವಿಕಿರಣ ಕ|
ಟ್ಟಾಸುರದಿ ಕಡುಗಾಯಲುರಿಯದು ಮಂಜು ಮುಱುವೇಱನ್ಕ |
ಬಾಸಣಿಸದಗಲದಲಿ ಷಡುಋತು | ವ್ಯೋಸರಿಸದಾವಾಗ ಸೌಖ್ಯನಿ |
ವಾಸವೆಂದೆನಿಸುವುದು ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ||

ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ ಸು. 1725

ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಟ್ಟೂರು. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ (1604) ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಸಾರ ವೀರಶೈವಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಸು 1725

ಸಾಂಬಯ್ಯನು (ಸು. 1750)ತನ್ನ ಕರಿಯಬಂಟನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನು ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನು ಅವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು

ಚಿದಾನಂದ ಸ 1725

ಇವನು ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ, ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದ

ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತನ (ಸು. 1750) ಗುರುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 8, ಪದ್ಯ 537; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

2 ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 301.

ದೇವ ಸು. 1725

ಈತನು ದೇವಾಂಗಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಳಾಬ್ಧಿಯುಪುರದ ಹರಿಸೆಟ್ಟಿ, ತಂದೆ ತಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ, ತಾಯಿ ನಾಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1380. "ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದೊಳ್ ವಸ್ತ್ರವ ನಿರ್ಮಿಸೆ ಪಡೆದ ದೇವಾಂಗಚಾರಿತ್ರವ ಪೇಳ್ವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ರಂಗಯ್ಯ ಸು. 1730

ಇವನು ಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. "ಮೈಸೂರು ದಳಪತಿ ದೇವರಾಜನೃಪವರೇಣ್ಯ ಪೇಳ್ಕೆನೆ ಪೇಳ್ದಂ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನು ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರಾಜನು ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನ (ಸು. 1720) ಮಗನು; ಮೈಸೂರು ದೊರೆ

ಯಾದ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ (1713 1731) ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1730 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಜಾಯೇಂದ್ರ 1734

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕಕುವಲಯಾನಂದ, ರಸಮಂಜರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ತೊರಗಲ್ ಸೀಮೆಗ ಅರಸಾದ ಲಿಂಗರಾಜನ ಮಗನು. ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು “ಪರುಷವಾನಂದಮಾಧವಮಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾ| ಸುರಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಪ್ರತಿಪದಿರವಿವಾಸರದಿ” ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಆನಂದವರ್ಷವು 1734 ಆಗಿರ ಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ

ಇದು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದದ ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರ; ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣಗಳೊಡನೆ 101 ಅಲಂಕಾರಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಶರಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ನೌಂದರಪುರಾಣ, ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ, ಬಾಯಣಭಾರತ, ಚಿತ್ರಭಾರತ, ಭಿಕ್ಷಾಟನಕಾವ್ಯ, ಚೇರಮಕಾವ್ಯ, ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಷಟ್ಪದೀಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದೊಂದಲಂಕಾರಕ್ಕೂ ಮೂರು ಮೂರು ಉದಾಹರಣಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಕುವಲಯಾನಂದಾಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಯಾಂ ಜಾಯಗೊಂಡದೇಶಾಯಿ ವಿರಚಿತಕವನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ತುಹಿನಗಿರಿಜಾತೆಯುಂಕದಲಿರುವ ಸಮಯದಲಿ |
ಗುಹ ಬರಲು ಸತಿಯು ನಿಟ್ಟಿಸೆ ಭಾವವಱಿತು ಸತಿ ||
ಸಟಿಕೇಕಕಾಲನಲ್ಲಿಜುನೊಗವ ಜುಂಜಸುತಲಮುದರ್ಶಿ ಸಂತೈಸಿದ ||
ಅಹಿರಾಡ್ವಿಭೂಷಣನುಮಾದೇವನವತರಿಸಿ |
ಮಹಿಯೊಳಗೆ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನಾಮದಿ ಬಂದು |
ಮಹಿಮೆಯುಂ ಮೆಱೆಯುತ್ತ ಸಿದ್ಧಗಿರಿಯಿಂದಲ್ಲೈತಂದು ಕುಲದೈವನಾಗಿ ||
ಇರುವ ತೊಱೆಗಲ್ಮೊಗರಸಾದ ಲಿಂಗಭೂ |
ವರನ ಸತ್ಪುತ್ರ ಜಾಯೇಂದ್ರನಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ |
ಸರಸವರ್ಣಕಕಾವ್ಯಮನಿದನೊಲಿದು ಕೇಳ್ವುದು ಸೇಳ್ವುದು ಲೀಲೆಯಿಂದ ||

೨ ರಸಮಂಜರಿ

ಇದೂ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 100. ಇದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಮೋದಿಯರುದ್ರ 1737

ಈತನು ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯ, ಪಂಚವರ್ಣೋದ್ಭವಕಾವ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಕಾವನಾರಿಭಕ್ತರ ಚರಣಕಿಂಕರ, ಪಂಚಮಕುಲಜೋದ್ಭವನಿಜಹೃದಯ, ಸರಸಕವಿವರ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಶಕ 1658 ಪಿಂಗಳದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1737 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮ, ಹರಿದೇವ, ಮಲಯರಾಜ,

ಪುಷ್ಪದಂತ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ, ಪಂಡಿತಸ್ವಾಮಿ, ಉದ್ಭಟ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯ

ಇದು ವಾರ್ಧಕ, ಪರಿವರ್ಧಿನಿ ಈ ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 6, ಪದ್ಯ 742. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ 101 ವಿರಕ್ತರ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ತಗಮುದ ಗ್ರಂಥದರ್ಥವನು ನೋಡಿ ಪಂಚನೋದ್ಭವಕಾವ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಲು ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರು ಒರೆದೋಗಿ ಚರಿಸುತಂ ಮಲೆಗೋಳಬದರೂರಪಟ್ಟಣಕೆ ಬರಲು ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಪ್ರಮುಖಶಿವಭಕ್ತಸನ್ಮೇಳಗ ಶಿವಶರಣರು ನೋಡಲು ಒರ್ವ ಷಟ್ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನ ಕೋವಿದ ಮಳಯಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬ ಕೋವಿದನು ಗ್ರಂಥವನು ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿ ಕವಿಯನು ಕರೆದು ಈ ಕಾವ್ಯವ ರಚಿಸಿದಂತೆ ನೂರೊಂದುವಿರಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರ ಚರಿತ್ರವ ವಿರಚಿಸೆಂದು ನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಅವರ ಬೆಸನಾಂತು ವಿರಚಿಸಿದೆನು

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಸಮುದ್ರ

ಇಂದ್ರಂಗೆಯ್ರಾವತವನ್ನಿತ್ತಗನನು | ಪಾವಮಿಂಬಿತ್ತ ಚಂದ್ರನನಿತ್ತ ಪರಶಿವಗೆ |
ನಂದಸೂನುಗೆ ರಮೆಯನಿತ್ತ ರತ್ನವ ಧರೆಗೆ ಮೌಕ್ತಿಕವ ಸಕಲಜಗಕೆ ||
ಅಂದದಿಂದಿತ್ತ ಭಿಕ್ಷವ ಬೇಡಿ ತಿರಿದುಂಬ| ಮಂದಿಗಳಿಗಿತ್ತ ಶಂಖವ ಜಗಕೆಯುಪಕಾರ|
ವೊಂದು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದೆನು ನನಗೆ ಸರಿಯಾರೆಂದು ಘೋಗರೆಯುತಿಹುದು ||

ಇವನ ಪಂಚವೋದ್ಭವಕಾವ್ಯವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಕಳಲೆನಂಜರಾಜ ಸು. 1740

ಈತನು ಕಕುದ್ಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕಾಶೀಮಹಿಮಾರ್ಥದರ್ಪಣ, ಕಾಶೀಖಂಡ, ಗರಳಪುರೀಮಹಿಮಾದರ್ಶ, ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ, ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಾರತ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪ, ಶಿವಗೀತೆ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಶೈವಧರ್ಮ, ಸೇತು

ಮಹಿಮಾದರ್ಶ, ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಹರಿವಂಶ, ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಸೇನಾಪತಿಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು, ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು; ಋಗ್ವೇದಿ. ತನ್ನ ವಂಶಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಚಂದ್ರವಂಶದ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದ ಋಕ್ಶಾಖಾನುವರ್ತಿಯಾದ ತಿಮ್ಮನರೇಂದ್ರನು ಕಳಲೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಕಾಂತರಾಜ. ಇವನ ಮಗ ಕಳಲೆ ದೊಡ್ಡರಾಜ. ಇವನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಮುರಿದು ಮರಾಟರಾಯರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ದಕ್ಕಲರಿಯದ ಕಪಿಪತಾಕೆಯನ್ನೂ ಸಿಂಹಲಲಾಟಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ಅಸಮವೀರನೆನಿಸಿದನು; ಮರಾಟಿ ಬಯಿಫಾಂಟಿ ಮೊದಲಾದೈವರನು ರಣಘಾಟಿಯಿಂ ಅಷ್ಟಹಾಯದ ಕಾಶೀಖಡ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿದನು. ಇವನ ಮಗ ವೀರರಾಜ (ಸು 1721)[1]. ಇವನ ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು. ಈ ದೇವರಾಜನನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಮಾಗಡಿಯ ಭೂವರನು ನಿಜದುರ್ಗರಾಷ್ಟ್ರವನು ನೀಗಿಕೊಂಡನು[2]. ದೇವರಾಜನ ತಮ್ಮನಾದ ನಂಜರಾಜನೇ ಕವಿ.

ಈತನು ಗರಳಪುರಪತಿ ನೀಲಕಂಠನ ಭಕ್ತನು. ಶಿವಾಗಮಗಳ ಅರ್ಥವನರಿದು ಬುಧಜನದೊಡನೆ ಗೋಷ್ಠಿಯ ನೆಗಳಿದಂತೆಯೂ ಶೈವಪಂಚಾಕ್ಷರದ ನಿಜಗುರುಸೌಂದರೇಶ್ವರಭೂಸುರರಿಂದರಿದು ಭಸಿತಶಿವಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳ ಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನನುದಿನ ಮಾಡುತ ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವವನು ದೀಕ್ಷಿತೋತ್ತಮರಂಘ್ರಿಸೇವೆಯಿಂದ ತಿಳಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಗರಳಪುರಾಧಿನಾಥಚರಣಾರವಿಂದಸೇವಾಸಮಾಸಾದಿತಗೀರ್ವಾಣಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಾದಿ ನಾನಾಭಾಷಾವಿಶೇಷಕಾವ್ಯರಚನಾಚಾತುರೀಧುರೀಣ, ದಾನಕ್ಷಾತ್ರಾಧೀಶ್ವರ, ಹನೂಮದ್ಧ್ವಜಬಿರುದಾಂಕಿತ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕನಾಗಿ ನೂತನಭೋಜರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತಗಂಗಾಧರವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1. 9 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. 2 ಇದು 1728 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬರೆದಂತೆಯೂ ಇವನ ಆಶ್ರಿತನಾದ ನೃಸಿಂಹಕವಿಯ ಚಂದ್ರಕಲಾಪರಿಣಯವೆಂಬ ನಾಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[1]. ಈ ನೃಸಿಂಹಕವಿ ಕಳಲೆನಂಜರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿ ನಂಜರಾಜಯಶೋಭೂಷಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನಂಜರಾಜನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1734-1766) ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಕರಾಚೂರಿ ನಂಜರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು.

ದೇವಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ (1838) ಈ ಕವಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ವೀರರಾಜಕುಮಾರ ದೇವರಾಜನನುಜ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜಂಗೆ ಕೇರಳದೇಶಕೊಂಗನಾಡತ್ತಣಿಂದಾಂಡಿಗಳ್ ಬಂದು ಸೇರಿ ವೀರಶೈವಪುರಾಣಮೆಂದು ಅನೇಕಕಲ್ಪನಾಕಥೆಗಳಂ ಪೇಳ್ದರ್. ಅವರೊಳೆ ಅತಿಭಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂ ನಂಜರಾಜಕೃತಮೆಂದು ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದ ಅಗಸ್ತ್ಯಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 71. ಇದರಲ್ಲಿ

---

1. ಸೂತ್ರಧಾರಃ — ತತ್ಕವಿಸಮಕ್ಷಮೇವ ಕೃತಿನಾ ಕೃತಿನಾಯಕೇನ ಕಲುಲೋಕುಲಚಿರಂತಕೇನ ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಸಂಗೀತಗಂಗಾಧರಾದ್ಯನೇಕ ಪ್ರಬಂಧಾಭಿನಯದರ್ಶನಜನಿತಕೌತುಕೇನ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವಿರಚಿತ ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತವಿಲಾಸಾದಿ ಬಹುಪ್ರಬಂಧಸಮುದಯೇನ ಸಕಲವಿದ್ವಜ್ಜನಭಾಗಧೇಯೇನ ನೂತನಭೋಜರಾಜೇನ ನಂಜರಾಜೇನ ಸಬಹುಮಾನಮಾಹೂತಃ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋಸ್ಮಿ.

ವಿರುದ್ಧಯೋಃ ಶ್ರೀಭಾರತ್ಯೋರೇಕತ್ರ ಘಟನಂ ಕುತಃ ।
ಮೈರಗಾತ್ಕೀರ್ತ್ಯುತಸ್ತ್ವೈವ ಕಲುಲೇನಂಜಭೂಪತೇಃ ॥

ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರದೇವರ 64 ಲೀಲೆಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಂಜರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಸ್ತುತಿ, ಕವಿವಂಶ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 15 ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪ

---

1 (1) ದೇವೇಂದ್ರಶಾಪಪರಿಹಾರ.
(2) ಐರಾವತಶಾಪವಿಮೋಚನೆ
(3) ಕದಂಬವನದಲ್ಲಿ ಮಧುರಾಪುರ ರಚನೆ
(4) ತಟಾಕಾದೇವಿಯ ಜನನ
(5) ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಸೌಂದರೇಶರ ಕಲ್ಯಾಣ
(6) ಪರಮೇಶ್ವರನ ನಾಟ್ಯಪ್ರದರ್ಶನ
(7) ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಅನ್ನಭಕ್ಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾನ
(8) ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಆಪಗಾಪ್ರದರ್ಶನ
(9) ಸಪ್ತಸಾಗರಾನಯನ
(10) ಮಲಯಧ್ವಜಭೂಪಾನಯನ
(11) ಉಗ್ರಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ವಲಯಾಯುಧಪ್ರದಾನ
(12) ಸಮುದ್ರನ ಗರ್ವಭಂಗ
(13) ದೇವೇಂದ್ರಕಿರೀಟಭೇದನ
(14) ಮೇರುಕಾಂಚನಹರಣ
(15) ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವೇದಾರ್ಥೋಪದೇಶ
(16) ರತ್ನವಿಕ್ರಯ
(17) ಮೇಘಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರಪಾನ
(18) ಅತಿವೃಷ್ಟಿನಿವಾರಣ
(19) ಸಿದ್ಧವೇಷಧಾರಣ
(20) ಶಿಲಾಗಜಕ್ಕೆ ಇಕ್ಷುಪ್ರದಾನ
(21) ನಗ್ನಹಸ್ತಿಹನನ
(22) ದ್ವಿಜಕನ್ಯಾನುಗ್ರಹ
(23) ವ್ಯತ್ಯಸ್ತನರ್ತನ
(24) ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯ ವಧನಿರೂಪಣ
(25) ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನದೋಷಪರಿಹಾರ
(26) ಸಿದ್ಧನಂ ಒಂಟಿಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದುದು
(27) ನಗ್ನಸರ್ಪಹನನ
(28) ನಗ್ನಧೇನುಪಾತನ
(29) ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸೇನಾಪ್ರದರ್ಶನ
(30) ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಮುಡುಪನಿತ್ತುದು
(31) ವಲಯವಿಕ್ರಯ
(32) ಯಕ್ಷಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯುಪದೇಶ
(33) ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಗೆದುದು
(34) ಪಾಂಡ್ಯಭಟರಿಗೆ ಪಾನೀಯದಾನ
(35) ರಸವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ

ದಿಯ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ಯವೇ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಇತರ ಮತಗಳ ಭಂಗಿಸಿ ಶಿವವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತವೇ ವ್ಯಾಸಮುನಿಗಭಿಮತವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕ, ಪಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ಪಾಷಾಣವೃಷಭಂಗೆ ತೃಣಮಂ

---

(36) ಚೋಳರಾಯನಂ ಜಯಿಸಿದುದು
(37) ಶೂದ್ರನಿಗೆ ತಂಡುಲದಾನ
(38) ವೈಶ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಜಯವನಿತ್ತುದು
(39) ವರಗುಣಪಾಂಡ್ಯನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವಿಮೋಚನ
(40) ಕಾಷ್ಠಭಾರವಿಕ್ರಯ
(41) ಚೇರರಾಯನಿಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಲೇಖನ
(42) ಭದ್ರನಿಗೆ ಪೀರವನಿತ್ತುದು
(43) ಭದ್ರವನಿತೆಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ
(44) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯಪ್ರದಾನ
(45) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿತ್ವವನಿತ್ತುದು
(46) ಭಾರದ್ವಾಜಪಕ್ಷಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮಂತ್ರೋಪದೇಶ
(47) ನೀರುಕಾಗೆಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನಿತ್ತುದು
(48) ಪುರಸೀಮಾಪ್ರದರ್ಶನ
(49) ಚೋಳಸೇನಾಪ್ರಭಂಜನ
(50) ಸಂಘಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೀರವನಿತ್ತುದು
(51) ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನಿಗೆ ಆರ್ಯಾವೃತ್ತವ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟುದು
(52) ಸತ್ಕೀರಾನುಗ್ರಹಕರಣ
(53) ಅಸತ್ಕೀರಕವಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡಸೂತ್ರೋಪದೇಶ
(54) ಪ್ರಬಂಧತಾರತಮ್ಯನಿರೂಪಣ
(55) ಉತ್ತರಹಾಲಾಸ್ಯಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ
(56) ಕೈವರ್ತಕನ್ಯಾಪಾಣಿಗ್ರಹಣ
(57) ವಾತಪುರೀಶ್ವರದೀಕ್ಷಾಪ್ರದಾನ
(58) ಮಾಯಾಶ್ವವಿಕ್ರಯ
(59) ನದ್ಯಾಕರ್ಷಣ
(60) ಪಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಶಿವನು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತುದು
(61) ಕುಬ್ಜಪಾಂಡ್ಯಜ್ವರಶಮನ
(62) ಶೂಲಗಳಿಂದ ಅರ್ಹತರಂ ಸಂಹರಿಸಿದುದು
(63) ಶಂಭುರೂಪಶಿವಾಸ್ಪ್ರಕಾಶ್ಮನಯನ
(64) ವಸಿಷ್ಠಾದಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕದಂಬವನಪ್ರವೇಶ

ಮೆಲಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ "ವ್ಯಾಸಕೃತಪೌರಾಣಸೂಕ್ತಿಗ | ಳಾಶಯವನಱಿದಚ್ಚಗನ್ನಡ | ಭಾಷೆಯಿಂದುಸಿರ್ವೆನು ಹಾಲಾಸ್ಯೇಶಲೀಲೆಗಳ" ಎಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಚಂದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರಾದ ಭಾರದ್ವಾಜಸಗೋತ್ರದ ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದ ಋಗ್ವೇದಿಗಳಾದ ಮಹಿಸೂರ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನವರ ಪೌತ್ರರಾದ ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರರಾದ ನಂಜರಾಜಯ್ಯನವರು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದೊಳ್ ಪೇಳ್ದ ಹಾಲಾಸ್ಯಪತಿಯಾದ ಸೌಂದರೇಶನ ಅಱುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲೀಲೆಗಳಂ ಕರ್ಣಾಟಕೋಕ್ತಿಯಿಂದವಿಳರಚಿಸಿದಂತೆ ಪೇಳ್ದ ನಂಜರಾಜವಾಗ್ವಿಲಾಸವೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬೆಟ್ಟದರಸಿನ ಕುವರಿ ಗಿರಿಶನ | ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚರಾಚರಂಗಳ |
ಸೃಷ್ಟಿಯಂ ನಿಜದೃಷ್ಟಿಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದೆಸಗಿ ||
ಕಷ್ಟಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಬೇಡಿದ | ಭೀಷ್ಟವರಗಳನೀವ ನಿಪುಣೆ ಮ |
ದಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತು ಸಲಹು ಗಣೇಶಗುಹಜನನಿ ||

2 ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ ಈ ಭದ್ರಗಿರಿಯೆಂಬುದು ಪಿನಾಕಿನೀ ವಹ್ನಿನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ನೈರುತ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಶಿವವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಸ್ಥಾಪಕನಾದ "ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕರಡಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವೆನು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ

ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ವನ | ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರಂಘ್ರಿಸೇವೆ ಮ |
ಲೇಸಿನಿಂದಲಿ ತಿಳಿದು ನಂಜನರೇಂದ್ರ ನಾನೀಗ ||
ವ್ಯಾಸರಚಿತಪುರಾಣಸೂಕ್ತಿಗ | ಳಾಶಯವ ತಿಳಿದಚ್ಚಗನ್ನಡ |
ಭಾಷೆಯಿಂದುಸಿರುವೆನು ಭದ್ರಗಿರೀಶಮಹಿಮೆಯನು ||

ಎಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 14 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ.

3 ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಚರಿತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 10. ಕಥಾಸಾರವನ್ನು ಕವಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ–

ವಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೆ ಕಮಲಾ | ರಮಣಮೊದಲಾದಮರವಂದ್ಯನು |
ಸಮರಧಿಕರವರಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಮಿದೆಂದು ತಿಳಿಪಂತೆ ||
ಕುಮತಿಕೋಲಾಹಲವ ಖಂಡಿಸಿ | ಗಮಕದಿಂ ಪಾಷಾಣವೃಷಭಗೆ |
ಸುಮತಿ ತೃಣವನು ಮೆಲಿಸಿದಾಹರದತ್ತ ಸಲಹೆಮ್ಮ ||

4 ಕಕುದ್ಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಶಿವಗಂಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 20.

5 ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಶಿವಭಕ್ತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ 90ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಭಾಷಾಂತರವು.

6. ಸೇತುಮಹಿಮಾದರ್ಶ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 52.

7. ಗರಳಪುರೀಮಹಿಮಾದರ್ಶ

ಇದು ನಂಜನಗೂಡಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 12.

8 ಶಿವಗೀತೆ

ಇದು ಪದ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಶಿವಗೀತೆಯ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 18

9 ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 50.

10 ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 3. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಹರಚತುರ್ಥೀವ್ರತಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಆಯಾನಾಮಗಳುಳ್ಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಾಗಿವೆ.

ನೂರೊಂದ ಸು. 1740

ಈತನು ಸೌಂದರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಆದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಅತನ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನು (ಸು. 1740) ತುರುಕರನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಈ ನಂಜರಾಜನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಇವನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ (1734-1766) ನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀ ಶನಿವಾರ ಆರಂಭಿಸಿ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಗೆ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವರ್ಷದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1395. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪುರಾತನಕಥೆ ಯಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ[1]. ತನ್ನ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಕೃಷ್ಣ

---

1. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಹರಿಹರನೊರೆದ ಶ್ರೀಕರವೀರ ಸೌಂದರನ| ವರಚಾರುಕೀರ್ತಿಪೇಳ್ದೆನು' ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರನ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜ, ಅವನ ದಳಪತಿಗಳಾದ ಕಳಲೆ ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು ಇವರುಗಳ ವೈಭವ ಪರಾಕ್ರಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮೊದಲು ಮೂರು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಆ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪ್ರಭುಗಳು ಬಂದಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ

ಬಳಿಕ ಕವಿ ಕಳಲೆದೇವರಾಜನು ಮಾಗಡಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನು ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ತೆರಳಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತುರುಕರೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಬಾರಮಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ಹಲವರನ್ನು ಕೊಂದು ಜಯಶಾಲಿಯಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ತುರುಕಸರದಾರರ ಹೆಸರು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ—

ಬಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನಮುರತ್ಖಾನ ರಣದೊಳು | ಬಿದ್ದ ದರಿಯ ಬಲನೊಳಗೆ |
ಬಿದ್ದನು ಚಂದೂಸಾಹೇಬನು ಕಾಸಿಂಖಾನ | ಬಿದ್ದಸಿಖೇಂದ್ರದಿವಾನ ||

1. ಜಾಂಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ನಗರವನಂತಗಿರಿಯನಾಳ್ವ ಚೆಲುವಯ್ಯ; ನಾಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿಯ ದೊರೆ ವೀರರಾಜಯ್ಯ, ಕಡಲೂರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಶಿರಪುರದರಸು ವಿಚಾರಕರ್ತ ವೀರ, ಡೆಂಕಣಿಕೋಟೆ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನ ಮಗ; ಕಡಬದ ನರಸರಾಜಯ್ಯ; ಹೆಬ್ಬೂರ ಚೆಲುವರಾಜಯ್ಯ; ಮದ್ದೂರ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಮಾಗಡಿಯ ಅರಸ ಆಲಂಗದ ನರಸಯ್ಯ; ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮುದ್ದರಾಜಯ್ಯ; ನೂಲಗಿರಿಯ ದೇವರಾಜಯ್ಯ; ಬಳ್ಳಪುರದ ಬೈಚೆಗೌಡನ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ಬೆಳ್ಳೂರ ಕೆಂಪರಾಜಯ್ಯ; ಹರದನಹಳ್ಳಿ ಕಾಂತಯ್ಯ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಾಮನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.—ಸಿಂಹಾಸನಪುರಪತಿ, ಫಣಿಪುರವನಾಳ್ವ ವಜೀರ; ಬೇಲೂರ ಗುರಿಕಾರ; ನರಸಿಂಹಪುರದರಸು; ಕಿಕ್ಕೇರಿ ಗುರಿಕಾರ; ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಅರ್ಕಲಗೂಡನಾಳುವ ದೊರೆ; ದೋರಾಂಬುಧಿಯರಸು; ತುರುಕಬಲವ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ತುರುಗೆರೆಯರಸು; ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ ಪತಿ; ತುಮಕೂರರಸು; ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದರಸು; ಕುಣಿಗಿಲ ದೊರೆ; ಮದ್ದಗಿರಿಯ ದೊರೆ; ಹೊಸವೂರ ಗುರಿಕಾರ; ಆಳಿಯಪಟದ ಯಳಂದೂರ ದೊರೆ; ಹುಲಿಯೂರದುರ್ಗಪತಿ; ಎಂಡಕಲ್ಲ ಗುರಿಕಾರ; ಖಾನಖಾನರ ಸೋಲಿಸಿದ ಸತ್ಯಮಂಗಲದ ದೊರೆ; ಕಂದಿಕೆರೆಯ ದೊರೆ; ಹೊನ್ನುವಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಧಾರಾಪುರದ ದೊರೆ; ಶಾಲ್ಯದರಸು; ನಾಮಕಲ್ಲುದೊರೆ; ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆ; ಮುತ್ತೂರರಸು.

ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ನಂಜರಾಜನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ—

ನೋಡಿದಡೆಯು ನವರಸದಲಂಕಾರದ ಹೊಂ | ಬಾಡೆ ರಾಗದ ರಂಜನೆಯು |
ಪಾಡಿ ಕೇಳ್ದಡೆ ಕರ್ಣಾಮೃತಪ್ರೌಢಿಯು | ರೂಢಿಯೊಳಿದೆ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ಭೈರವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವೇರಿ, ಗಂಗಾಧರಲಿಂಗ, ವೀರಭದ್ರ, ರಂಗನಾಥ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯೂರ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ನರ್ತನ

ಕಂಗಳೊ ಕಾಮತರಂಗಳೊ ನೀಲಾಳ | ಕಂಗಳೊ ಅಳಿಯ ಬಳಗವೋ |
ಹೆಂಗಳರಸಿ ಹೇಮಾಂಗಪ್ರತಿಮೆಯಂತೆ | ರಂಗದೊಳಾಡಿ ಮೆಱೆದಳು ||

ಜಟ್ಟಿಗಳು

ಮಲ್ಲಗಾಸೆಯದಟ್ಟಿ ಚಲ್ಲಣಗಳನುಟ್ಟು | ಮಲ್ಲಿಗೆಮಾಲೆ ಕಂಠದೊಳು |
ಬಲ್ಲಿದ ಭೀಮಕರದ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಿಂ | ದಲ್ಲಿ ಮೆಱೆದರು ಜಟ್ಟಿಗಳು ||
ಕೆಡಹಿದವನಮೇಲೆ ಬಡಿಸೇಱಿ ತೊಡೆಗಳಿಂ | ಮಡಮುಱಿದಿಕ್ಕಿಱಿದೊತ್ತಿ |
ಹೊಡೆಮಗ್ಗುಲಾಗದಂದದಿನಡೆದಡೆಮು ಜೊಂ | ಪಡಿವಡಿಗಪ್ಪಳಿಸಿದನು ||
ಉರತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಮೈಮುಸಿಯುಬ್ಬಿ | ಭರತಕೋವಿದರಂತೆ ಹೆಣಗಿ |
ಸರಬವರಿಯೊಳು ಪೈಸರಗೋಲ ತಿರುಗಿ ಶ್ರೀ | ಕರದ ಸಾದಕವ ತೋಱಿದರು ||

ರಾಜನೀತಿ

ಧರಿಸು ಸುಧರ್ಮದ ವಜ್ರಾಂಗಿಜೋಡ ಸ | ತ್ಕರಿಸು ಸದ್ವಿಜರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ |
ಪರಮಭಕ್ತರ ನೋಯಿಸದೆ ಸದ್ಧರ್ಮದಿ | ಧರಣಿಯಾಳೆಂದ ಭೂಪಾಲ ||
ದೇವರು ಗುರುವು ಶಾಸ್ತ್ರವು ಶೀಲವುಪವಾಸ | ಈವ ಗುಣವು ಕಾವ ಗುಣವು
ಇವ ರಾಯನಿಗುಂಟು! ಅವ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಜ್ಞ | ದೇವರ ಸಮವೆಂಬ ಮಂತ್ರಿ ||

ದುರ್ಮಂತ್ರಿ

ಅರಸರ್ಗೆ ಕಿಲ್ಲದೆ ಧರಣೆಕಪ್ಪೊಡೆಯಗೆ | ಹೊರೆವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ |
ದೊರೆಚಿತ್ತವಿದ್ದಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಮಾಡಿ ಬಿನ್ನೈಸಿ | ಬರೆವರು ಲೆಕ್ಕಮಾರ್ಗಗಳ ||
ತಮ್ಮಿಂದ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕರಿನ್ನಿಲ್ಲವೆಂಬರು | ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಬಾಧಿಪರು |
ತಮ್ಮೊಳು ತಾವೆ ಪ್ರಭೇದಬೆರಸುವರು | ನಮ್ಮಲಾಗದು ಮಂತ್ರಿವಚನ ||

ಗೂಢಾರ್ಥದ ದೇವತಾಸ್ತುತಿ

ತರುಧರನ ತಂದೆತನುಜೆಮನೆಯ ಸಖ | ತರಳನಮ್ಮನ ವರನಣುಗನ |
ಅರಸಿಯಾತ್ಮಜನ ಮಾವನ ಮಗನುರುಹಿದ | ಗುರುವೆ ತೃಣೇಶ ಮಾಂ ಪಾಹಿ[1] ||

ವೆಂಕಟೇಶ ಸು. 1740

ಈತನು ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಪೌರುಕುತ್ಸಗೋತ್ರದವನು; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು; ಬೃಹಚ್ಚರಣಸಂಪ್ರದಾಯದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರ. ಈತನ ಪೂರ್ವಿಕರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಈತನವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಈಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಗಿರೀಶಾದಿ ವಿಪ್ರರು 500 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪಕ್ಷ್ಮಾಧೀಶ್ವರ, ನಾಚಪ, ಗಿಡ್ಡಪ, ಕೆಂಪನಾಯಕ ನೃಪಾಲಾದಿಗಳು ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಏಕರಾಜನು (ಎಕ್ಕೋಜಿ) ಇವನ ಮುತ್ತಾತನಿಗೆ ಆಂದೋಳಿಕಾಶ್ವಾದಿ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಿಸೂರು ಸೇನಾನಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಷ್ಮಾಧೀಶ್ವರನು ಪ್ರೀತಿಮಾಡಿ

---

1. ತರುಧರ = ಚಂದ್ರ; ತಂದೆ = ಸಮುದ್ರ; ತನುಜೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿ; ಮನೆ = ಕಮಲ; ಸಖ = ಸೂರ್ಯ; ತರಳ = ಕರ್ಣ; ಅಮ್ಮ = ಕುಂತಿ; ವರ = ಪಾಂಡು; ಅಣುಗ = ಅರ್ಜುನ; ಅರಸಿ = ಸುಭದ್ರೆ; ಆತ್ಮಜ = ಅಭಿಮನ್ಯು; ಮಾವ = ಸೋದರಮಾವ ಕೃಷ್ಣ; ಮಗ = ಕಾಮ. ಅವನನ್ನು ದಹಿಸಿದವನು ಈಶ್ವರ.

ದನು. ಅನಂತರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಲೆ ಹೋಗಿದೆ). ಕವಿಯ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ—ಅರುಣಗಿರಿ ದೀಕ್ಷಿತನೆಂಬವನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟಸೂರಿ; ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಯಾರ್ಯ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಾರ್ಯ, ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ತಿಮ್ಮಾಂಬೆ, ಇವರ ಮಗ ಕವಿ ವೆಂಕಟೇಶ. ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ—ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಯೋಗೀಂದ್ರ, ಶಿಷ್ಯ ಪರಮಹಂಸ, ಶಿಷ್ಯ ದತ್ತನಿರಂಜನ, ಶಿಷ್ಯ ತಾರಕಯೋಗಿ, ಶಿಷ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಾಭಿರಾಮ, ಶಿಷ್ಯ ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ಯೋಗೀಂದ್ರ. ಈ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕವಿ ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯಪರಿಶೀಲನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಾಗತವಾದ ಗುಮ್ಮಟಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಿಸೂರ ಸೇನಾನಿ ಕಳಲೆ ದೊಡ್ಡರಾಜನ ಪೌತ್ರನೂ ವೀರರಾಜನ ಪುತ್ರನೂ ಆದ ನಂಜರಾಜನ (ಸು. 1740) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಅವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು.

ಈ ನಂಜರಾಜನು ಬಹಳ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದೂ ಗರಳಪುರದ (ನಂಜನಗೂಡು) ಈಶ್ವರನ ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ಗೋಪುರ, ಕೋಟೆ, ಗುಡಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅರುವತ್ತುಮೂವರಾದ ಶಿವಭಕ್ತರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ ಅಸಮಗ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸತತಾನಂದಿತಸತ್ಕಲೋಕೆ ಸರಸಾಲಂಕಾರೆ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಾ |
ನ್ವಿತೆ ಸಂಪನ್ನಹಿತಾಕ್ಷರಾತ್ಮಕೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯಾಖ್ಯವಿದ್ಯಾಧರಂ ||
ಸ್ತುತೆ ಸದ್ವೃತ್ತಪವಿತ್ರ ಚಾರುಚರಣಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ಮತ್ಕಾವ್ಯಭಾ |
ರತಿ ನಿಚ್ಚಂ ಚತುರಾಸ್ಯವಕ್ತ್ರವನಜಾತಾವಾಸದೊಳ್ ಕ್ರೀಡಿಪಳ್ ||
ಸ್ಫುರದುಕ್ತಿಪ್ರೋಜ್ವಲಾರ್ಥದ್ಯುತಿಜಿತಕುಜನೋದ್ಧೃಪ್ತವಾಂಧಂ ವಿಪಶ್ಚಿ |

ತ್ರಿಪೋವಾಧೌಘಸಂಧಂ ಗತನತಭವಬಂಧಂ ಲಸಚ್ಛಾರದಾಸ್ಯಾಂ ||
ಬುರುಹಪ್ರಾಚುರ್ಯಗಂಧಂ ಪರಮಶಿವಕಥಾನೇಕಸಂಬಂಧಮುದ್ರೀ |
ತಿರಸಾಲಂಕಾರಬಂಧಂ ಪ್ರಥಿತಪದನಿಬಂಧಂ ಮದೀಯಪ್ರಬಂಧಂ ||

ರಸಭಾವಂ ಸೊಗಸಾದುದಚ್ಚರಿ ಚಮತ್ಕಾರಂ ಕಳಾರೀತಿಯೇಂ |
ಪೊಸತುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮನೋಜ್ಞಮುಜ್ವಲಮಲಂಕಾರಂ ನವೀನಾರ್ಥಗ||
ರ್ಭಸಮಾಸೋಚಿತಕಲ್ಪನಾರಚನೆ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತೆಂದತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂ |
ರಸಿಕರ್ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಮಿರ್ಚುವೆಂ ಸುಜನಕರ್ಣಶ್ರಾವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಯೋಗಿಚಂದ್ರಗುರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಇವನು ಆಧುನಿಕಕವಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಸಮುದ್ರ

ತಿಂಗಳಬಾಲನಂ ಪಡೆದ ತಣ್ಗೊಡಲಿಂದಿರೆಯಿರ್ಪ ತೌರು ರ |
ತ್ನಂಗಳನಿಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟಿ ಮುಗಿಲ್ಗಳವಟ್ಟಿಗೆ ಕೂರ್ತು ಬಂದ ಬೆ ||
ಟ್ಟಂಗಳ ಬಿರ್ದಿನಾಗರಮಲರ್ವೊಡೆಯುಂ ಮಲಗಿರ್ಪ ಸೆಜ್ಜೆ ಶಂ |
ಖಂಗಳ ಪೇಟೆ ಪೆರ್ಬವಳದಂಗಡಿಯೆಂದೆನಿಸಿರ್ದುದಾ ಕಡಲ್ ||

ಸರಸ್ಸು

ಅಂಭೋಜೋತ್ಪಲಸಂಭೃತ | ಬಂಭರಕಳಹಂಸಚಕ್ರಕಾರಂಡರವಾ |
ರಂಭವಿಜೃಂಭಣಸಂಭ್ರಮ | ಗಂಭೀರಾಸಾರಪೂರಪೂತಕಾಸಾರಂ ||

ಮೇರು

ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಫುರಿಪ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
ತ್ಪ್ರಮದಾಳಿವ್ರಜದಿಂ ಪೊದಳ್ದ ಸುರಸಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದಾನಗಂ ||
ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಫುರಿಪ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
ತ್ಪ್ರಮದಾಳಿವ್ರಜದಿಂ ಪೊದಳ್ದ ಸುರಸಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದೊಪ್ಪುಗುಂ ||

ಉದ್ಯಾನ

ಬಿತ್ತರಂಬಡೆದಿರ್ಪ ಮಾವಿನೊಳೆತ್ತಲುಂ ಮೊಳೆದೋರ್ಪ ಕೆಂ |
ಪೊತ್ತುದಂಕುರಮಂ ಕರ್ದುಂಕಿ ಸಮತ್ತಚಾಕಲಿಕಾರವಂ ||
ಬಿತ್ತು ಚಿತ್ತಜವೀರಮಂ ಗೆಲುವುತ್ತುಮಿರ್ಪವಿವೇಕನಂ |
ಮತ್ತಕೋಕಿಲಗಳ್ ವಿರಾಜಿಸಿದತ್ತು ಪಂಚಮರಾವದಿಂ ||

ನಕ್ಷತ್ರ

ಪ್ರರೂಢಸಂಧ್ಯಾನಟನೋರ್ಧ್ವಟಾಂಬಿಕಾ | ಪರೋಲ್ಲಸಚ್ಛೀರ್ಷಕಿರದ್ವಿಯಜ್ಝರೀ |
ಸ್ಫುರತ್ಪೃಷತ್ಸಂತತಿಯೆಂಬಿನಂ ನಭೋಂ | ತರಸ್ಥತಾರಾಗಣಮೊಪ್ಪಿತೋಳ್ಪಿನಂ ||

ನಂಜರಾಜನ ಪರಾಕ್ರಮ

ಧರಣೀಶಾಗ್ರೇಸರಂ ತದ್ವಿಧು ಸುಹೃದಸುಹೃತ್ಸಂಘಮಂ ಕಾಯೆ ತತ್ತ |
ತ್ಪುರಿಗಳ್ ಸದ್ವಂಶಯುಕ್ತದ್ವಿಜಗಜವಮುಖವಾಹೌಘಮುಕ್ತಾತಪತ್ರೋ ||
ತ್ಕರದಿಂದೀಶಾನಭೂಪಾಂಚಿತಮೆನಿಸಿ ನಿಲಿಂಪೌಘಸಂಸೇವ್ಯಮಾಗಃ |
ತ್ತುಂಬೆ ನಿಚ್ಚಂ ಕೌಶಿಕಶ್ರೀಗೆಡೆಯೆನಲಿಹುದಿಂತಿರ್ಪುದಾಶ್ಚರ್ಯಮಲ್ತೇ ||

ಗೋಪಾಲರಾಜ ಸು 1740

ಇವನು ಕಮಲಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1734— 1766) ಶ್ವಶುರನಾದ ಕತ್ತಿಗೋಪಾಲರಾಜ ಅರಸು ಎಂಬವನೇ ಈತನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬೆಟ್ಟದಕೋಟೆಯ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಕೆಲವುಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಮಲಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9; ಇದಕ್ಕೆ 'ಗೋಪಾಲಭೂಪಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸ' ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಚಲ

ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣಗೋವರ್ಧನಾಚಲ ಎಂಬ ಹಿಮವದ್ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದುದು. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತು ಶ್ರೀಸಕಲವಿದ್ವಜ್ಜನಮನಃಪಾರಾವಾರಪೂರ್ಣಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಭೂಪಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸರೂಪಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಯಾಂ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತಕಮಲಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥಾಪ್ರಸಂಗೇ.

———

ನಂದಿನಾಥ 1745

ಇವನು ವಲ್ಲೀಕಂಠಾಭರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ನಂದಿಯಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲಚೋಳನು ಬಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು; ಆಮೇಲೆ ಬೈಚಭೂಪೇಂದ್ರನ ವಂಶಿಕರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಆ ಭೋಗನಂದೀಶನಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕಿನೀತೀರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚಿತ್ರಾಂಗಕಂಥಾಖ್ಯವರ್ಗವಿಪ್ಪುದು. ಆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶರ ಜಾತ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರಜಾತ ಬಸವಲಿಂಗರಜಾತ ವೀರಭದ್ರೇಶನಿರ್ಪನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಕಾಂಬೆ, ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಜಾತ ನಂದಿನಾಥ ಇವನೇ ಕವಿ. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಪುಟ್ಟವರ್ಯ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕ್ರೋಧನವು 1745 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ನಿಜಗುಣೇಂದ್ರ, ಷಡಕ್ಷರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಲ್ಲೀಕಂಠಾಭರಣ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಸ್ಥಲ 9, ಕಂದವೃತ್ತಪದಗಳ ಗಣನೆ 1610. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಷಣ್ಮುಖನ ದಿಗ್ವಿಜಯ, ವಲ್ಲೀಪರಿಣಯ ಇವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪಶುಪಸೂನು ವರವಲ್ಲಿಯು ಮು | ನ್ನೂಸಗೆಯಿಂದ ಬೆರೆದಂದವನು |
ರಸೆಯೊಳೆಲ್ಲರೊಳ್ವಂದದೊಳಾಂ | ಕುಶಲನಾಗಿ ಪದಸಾಗಿಸುವೆಂ ||
ಇದು ಗುರುಪದಮಹಿಮಾಮೃತ | ಎಂದು ಸದಮಲಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರತಿಯ ಕಂದಂ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಸ್ವಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವ, ಮರುಳಾರ್ಯ, ಏಕೋರಾಮ ವಿಶ್ವನಾಥರು, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಷಣ್ಮುಖ, ಭೃಂಗಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ಬಸವ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ--

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಖಿಳಾನಂದಪದಪ್ರದಾಯಕ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದುಸಿದ ವಲ್ಲೀಕಂಠಾಭರಣದೊಳ್.

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ತಿಳಿಯದೆ ಸರ್ವರ್ ಹುಡುಕುವ | ನೆಲಮುಖನಿಕ್ಷೇಪದಂತೆಯಿದೆರ್ಥಿನುಫಲಂ |
ಧರೆಯೊಳ್ಗರಜ್‌ಯ ಹೊನ್ನಿನ | ಒಬ್ಬತೆಯ ಮುಖಗಳ್ವಬ್ಬವಾಟ್ಕೆ ಪ್ರಾಕೃತವಿದಳ್ ||

—o—

ಪಾಯಣ್ಣ 1748

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಗುಮ್ಮಟಸೆಟ್ಟಿ, ಗುರು ನಯಸೇನ, ಸ್ಥಳ ಸಂಗೀತಪುರದ ರಾಜ ಸಂಗಮರಾಯಪುತ್ರ....ದ್ರಭೂಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವ ಭಾರಂಗಿ. ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಅಸಮಗ್ರವಾದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರವು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಭವವು ಶಕ 1670 (1748) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 634. ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಣುವ್ರತಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. "ಮುಕುರದಂತೆ ಬೆಳಗಲಿ ಎನ್ನಕುಲ" ಎಂದು ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪಾಯಣ್ಣ ಎಂಬ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಭೀಕನಥಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ 16 ಸಂಧಿಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಕವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

—o—

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ 1749

ಈತನು ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಶಕ 1671 ಶುಕ್ಲವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1749) ಪ್ರತಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕವಿಯೆಂದೂ ನಾಗೇಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇಂದ್ರಾನ್ವಯೋದ್ಭವಂ ನಾ | ಗೇಂದ್ರನ ತನುಜಾತನಾದ ಬೊಮ್ಮಣಕವಿ ದೇ |
ವೇಂದ್ರಸುಬೃಂದಾರ್ಚಿತಜಿನ | ಚಂದ್ರನ ಚೈತ್ಯಾಲಯದೊಳೆ ಬರೆದಂ ಮುದದಿಂ||

—o—

ಪದ್ಮನಾಭ 1750

ಈತನು ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರದ ಉತ್ತರಭಾಗವನ್ನು, ಎಂದರೆ 17ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಬರೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಿಂದ ಈ ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಈಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅಥವಾ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಕವಿ ಬರೆದು ಕಾಲವಾದನು[1]. ಕೆಲವುಕಾಲದಮೇಲೆ ತೌಳವದೇಶದೊಳಗಣ ಮೂಲಿಕೆಯರಾಜನಾದ ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನ ಮತ್ತು ಆತನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಕುಂದ್ಯೆಯರಸನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ! ವಾಗ್ವೇಣಿಪುರದ ಪದ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರ ಮಗನಾದ ಪದ್ಮನಾಭನು[2] ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದನು. ಮೂಲಿಕೆಗೆ ಒಳಲಂಕೆ, ನೂತನಪುರ,

---

1 Vol. II, 516 2. ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪದ್ಮನಾಭನು ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನೂ ಅದರ ನಾಮಾಂತರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಬೇರೆ ದೊರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಹಿರಿಯ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಯಿಕಳ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅನಂತಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಮುನಿ ಇರುವನು. ಈ ಚೈತ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ 4 ಬಸ್ತಿಗಳುಂಟು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಜಿನೇಂದ್ರನ ಬಸ್ತಿ ಇರುವುದು; ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವೂ ಉಂಟು. ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನು ಸಿದ್ಧಪಾಂಬೆಯ ಮಗನು ; ಇವನಿಗೆ ಒಳಲಂಕಾ ಪಾಟಾಪ್ಹಹ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಹನುಮಕೇತನವೂ ಉಂಟು. ಕವಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯ ಚರಣಾಬ್ಜಮಧುಪನು; ಅವಳ ಕರುಣದಿಂದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಇವನ ಗುರು ಪಂಡಿತಾರ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕಗುರು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರ, ರಕ್ಷಕ ಚೆನ್ನರಾಜೇಂದ್ರ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಕುಂದೈಯರಸ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1674 ಪ್ರಮೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1750 ರಲ್ಲಿ - ನೂಕಪುರದ ಅನಂತಜಿನರ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಪೂರೈಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 37, ಪದ್ಯ 5268. ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 2151 ಚಂದ್ರಶೇಖರಕವಿಕೃತ, ಉಳಿದುವು ಪದ್ಮನಾಭಕವಿಕೃತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ 29 ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚೆನ್ನರಾಜ

ಜಿನಮತಗಗನಮಂಡಲದೊಳು ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ | ವೆನಿಪ ರಥವನೊಲಿದಡರಿ |
ಎನುತಬೋಧಾಂಶು ಪಜ್ಜಳಿಸಲು ನಡೆವನಾ | ಮನುಜೇಂದ್ರ ದಿವಸೇಂದ್ರನೆನಲು ||

ಸುವ್ರತಸ್ತುತಿ

ಕೋಪ ದರ್ಪದ ಸರ್ವಕರ್ಮಭಟರ ಗರ್ವ | ಪರ್ವತಗಳ ನುಗ್ಗುಗುಟ್ಟಿ |
ನಿರ್ವಾಣಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟವನಾಳಿದ | ಸರ್ವಜ್ಞ ಸುವ್ರತ ಸಲಹು ||

ಸೀತೆಯ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ

ಶುಚಿಭುಕ್ಪ್ರಬಳದಾಹಕಶಕ್ತಿಯನು ಮಹಾ | ಸತಿಯು ವಿಶುದ್ಧಚಾರಿತ್ರ |

ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದುದಿಳೆಯೊಳು ಪತಿವ್ರತಗುಣ | ದತಿಶಯಮೇನು ಕೇವಳಮೇ ||

ರಾವಣನ ತಲೆಗಳು

ವರಜಯಶ್ರೀಯೆಂಬ ಯೋಗಿನಿ ರಕ್ತತಾ | ವರೆಗಳಿಂದತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ |
ಭರದೊಳಾಕಾಂತಲಿಂಗನನರ್ಚನಂಗೆಯ್ವ | ಪರಿಯೊಳ್ ಭೀತಿದೋರ್ದುವು ||

ರಾವಣಸತಿಯರ ಪ್ರಲಾಪ

ಧಾರಿಣೀಪತಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯರ ಪಾದಪ್ರ | ಹಾರಂಗಳಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ |
ಚಾರುನಂದನದಶೋಕಾನೋಕಹಂಗಳೊ | ಳಾರಿನ್ನು ತಳಿರನಾಗಿಪರು ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ತನುಧನಪುತ್ರಕಲತ್ರಮಿತ್ರೈಶ್ವರ್ಯ | ವ್ವನರೂಪಸೌಭಾಗ್ಯದೊದವು |
ಘನದೊಡ್ಡ ಸುರಧನು ಮಿಂಚು ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರ ಮಂಜಿನ ಪುಂಜವೆಂತಂತಸ್ಥಿರವು ||
ಗಿರಿದುರ್ಗ ವನದುರ್ಗ ಜಲದುರ್ಗ ಕರಿರಥ | ತುರಗಪದಾತಿಯಿವೆಲ್ಲ |
ದುರುಳನಂತಕನೊಯ್ವ ಪದದೊಳು ಕಾವುವೆ | ಇರದಿವ ನಂಬುವನೆಗ್ಗ ||

ಘಟಿಸಿದಧನವನುಣಲುಡಲು ನಂಟರು ಬಂಧು | ಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರುಂಡುದಱಿಂದ |
ಘಟಿಸಿದ ಪಾಪದಿಂ ನಿರಯದೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಕೋ | ಟಲೆವಡುವಂದೊರ್ವನಾತ್ಮ ||

ದಿನಚರಿಯುಡಿಸಿ ತೊಡಿಸಿ ಮಿಸಿಸಿದ ತನ್ನ | ತನುವೊಡವರದೆನಲುಟ್ಟದ |
ವನಿತಾದಿಗಳುಪ್ಪೊಡಂಬರೆಯಾರ್ಜಿಸಿದ ಪ್ಪ | ಜನಪುಣ್ಯವೆರಡೊಡಬಹುವು ||

ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಸಮೂಹದಿಂ ದುರ್ಗಂಧ | ವ್ಯಾಪ್ತಪಾದೀತನುವೆತ್ತ |
ದೀಪ್ತಚಿನ್ಮಯನಾತ್ಮನಿದಪ್ರೊಕ್ಕ ವಿಷಯಂತೋ | ಲುಪ್ತನಾಗಿರುವಂದವೆತ್ತ ||

ಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯ ದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನಿಗೆ ಭಾಗಣದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ

ಉಂಟು. ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ, ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಎಂಬ ಇವನ ಇಬ್ಬರು ತಮ್ಮಂದಿರೂ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನೂ ಈತನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ವೇಣೀಸೋಮಪುರ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ರಾಗ ಕಾಂಬೋದಿ--ಝಂಪೆತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ ॥ ಏನು ಬೇಡಲೊ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ॥

ಅನುಪಲ್ಲವಿ ॥ ನೀನಿತ್ತ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿಬಿಡವಾಗಿದೆ ಎನಗೆ॥

ಜನನಿಯಂ ಕೊಡು ಎಂದು ಜಗದೀಶ ಬೇಡುವೆನೊ । ಜನನಿಯೇನಿತ್ತಳು ಧ್ರುವರಾಯಗೆ ।
ಜನಕನಂ ಕೊಡು ಎಂದು ಜಯವಂತ ಬೇಡುವೆನೋ। ಜನಕನೇನಿತ್ತನಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದಗೆ ॥1॥
ಬಂಧುಗಳ ಕೊಡು ಎಂದು ಚಂದದಲಿ ಬೇಡುವೆನೊ । ಬಂಧುಗಳೇನಿತ್ತರೋ ಗಜರಾಜಗೆ ।
ಅಂದಣವನೇರುವ ಭಾಗ್ಯವನೆ ಬೇಡುವೆನೊ । ಅಂದಣವನೇರಿದಾ ನಹುಷನೇನಾದನೋ ॥2॥
ಬೇಡುವೆನೊ ಒಂದು ಬೇಡತಕ್ಕುದೊ ದೇವ । ನೀಡುವೆಂಬುದು ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಿತ್ತು ।
ಮೂಡಲಾದ್ರೀಶ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ । ಬೇಡದಂತೆ ಪರರ ಮಾಡಯ್ಯ ದೊರೆಯೇ ॥3॥

—o—

ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು 1751

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನಿಗೆ ರಂಗನಾಮದತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠದಾಸನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನು ಒಬ್ಬ ನವಾಬನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಸಹಿಸಲಾರದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇವರು ಇವನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ—ತ್ರಿಪುಟ ತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ|| ಇಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವ ತೋರೊ ಮುಕುಂದನೆ ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಸುಂದರವದನನೆ | ನಂದಗೋಪಿಯಕಂದ | ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಆನಂದ ಇಂದಿರಾರಮಣ ||

ನೊಂದೆನಯ್ಯ ಭವಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾಣದೆ ಕುಂದಿದೆ ಜಗದೊಳು |
ಕಂದ ನಾನೆಂದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆಣಿಸದೆ | ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದರ್ಪಜನಕನೆ||1||
ಧಾರಿಣಿಯೊಳು ಭೂಭಾರಜೀವನನಾಗಿ | ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಾಪಮಾಡಿದೆ ಜಗದೊಳು |
ಯಾರು ಕಾಯುವರಿಲ್ಲ ಸೇರಿದೆ ನಿನಗಯ್ಯ | ಧೀರವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ತಾರಗಾಣಿಸೊ ಈಗ ||2||

ಮೋಹನದಾಸ ಸು. 1750

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಿಪ್ಪಗಿರಿ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ—ಝಂಪೆ ತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಏನುಮಾಡಿದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ||
ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ಆನೆಗೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ||

ವೇದವೋದಿದರೇನು ಶಾಸ್ತ್ರವೋದಿದರೇನು | ವಾದಿಸಿದರೇನು ತರ್ಕವನು ಮಾಡಿ |
ಪಾದದಲಿ ಗಂಗೆಯ ಪಡೆದ ನಾರಾಯಣ|ನಾದಿಯೊಂದು ಪಂಚಭೇದತಿಳಿಯದಲೆ||1||
ಹದ್ದನಂದದಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಿದರೇನು| ಸದ್ಧರ್ಮವೃತ್ತಿಯನು ಜರಿದುನಿತ್ಯ|
ಮಧ್ವವಲ್ಲಭ ನಮ್ಮ ಮೋಹನವಿಠಲನ | ಸದ್ಭಕ್ತರಾ ಪಾದಪೊದ್ದಿಕೊಂಡಿರದೆ ||2||

ಹಯವದನದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಯವದನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ — ಝಂಪೆತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಸಕಲಸಾಧನವೆನಗೆ ಕೈಸೇರಿತು | ಮುಕುತಿಯಗಾವಾಗಿಗೆ ಬಾರದಾಧನವು ||

ಸಂಸಾರದಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸತಿಸುತರಲಿ ಭಕ್ತಿ | ಕಂಸಾರಿಪೂಜೆಯಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವು |
ಸಂಶಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಖತನವ ಮಾಡುವೆನು | ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುವೆನು ಜನಸಂಗಹರಿ
ರಂಗ ||1||

ಹೆಂಡತಿಯು ಕೊಂಡೆಯದ ಮಾತುಗಳೆ ಉಪದೇಶ | ಗಂಡಕೋಪವು ಎಂಬ ಅಗ್ನಿ
ಹೋತ್ರ |
ಪಂಡಿತನು ನಾನಾಗಿ ಅವಿಧೇಯರನುಸೇರಿ | ಕಂಡಕಡೆ ವಾದಿಸುವುದತಿತರ್ಕವಯ್ಯ ||2||

ಒದಿದೆ ಯಲ್ಲಣ್ಣ ಕಲ್ಲಣ್ಣ ಎನ್ನುತಲಿ | ವೇದವೆಂಬುದು ಎನಗೆ ಪಗಡೆಪಂಜಿ |
ಸಾಧಿಸಿ ಊಪರಿಯ ಧನವನ್ನು ಕೊಡಾಕಿ | ಮೋದಿಹಯವದನವಿಠಲ ನಿಮ್ಮ
ಮಹಿತು ||3||

—— ——

ಸಂಗನಬಸವಪ್ಪ ಸು. 1750

ಇವನು ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಯನ ಮಗನು,....ಮಂತ್ರಿವರ್ಯನ ಮಮ್ಮಗನು. ಈತನ ತಂದೆ ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ (ಸು. 1725) ಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು. ಟೀಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀನಿಖಿಲನಿಗಮಾಗಮಸಾರಪಾರಾವಾರಮಂಥಮಂಥಾಯಮಾನಾಶೇಷ ವಿಶ್ವೇಶಕೋಶ ಕುಸುಮಸೌರಭದರ್ಪಣಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ ಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಷಟ್ಸ್ಥಲವಿದ್ಯಾವೈ

ಭವವಿಖ್ಯಾತಗುರುಬಸವ.. .ದೇಶಿಕೇಂದ್ರವಿರಚಿತಸ್ಯ ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿನಾಮಧೇಯಸ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಸ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರಶೈವಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯಯೋಗರಹಸ್ಯಾಧಿ....ಮಂತ್ರವರ್ಣಗರ್ಭಾಬ್ಧಿಕೌಸ್ತುಭ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರ್ವಾಣಸಾರ್ಥಕನಾಥವ ಸಂಗನಬಸವಪ್ಪನಿರ್ಮಿತ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಟೀಕಾಯಾಂ.

—o—

ಉದ್ಧಾವಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವ ಸು. 1750

ಈತನು ವೀರಶೈವಚಿಂತಾಮಣಿಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವು ನಿಟ್ಟೂರುನಂಜಯ್ಯನಿಂದ (ಸು. 1725) ರಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

—o—

ಬಬ್ಬೂರು ರಂಗ ಸು. 1750

ಈತನು ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯವನ್ನೂ ಪರಶುರಾಮರಾಮಾಯಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಶೌನಕಗೋತ್ರದವನು. ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ಕನ್ನಯ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಮಗ ರಂಗ; ಮಗ ಮಾಮಗ; ಮಗ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೇದಾವತೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಘನ ಪುರಿಯ (ಹಿರಿಯೂರು) ಕರಣಿಕಾಗ್ರಣಿ ರಂಗ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಮಗ ಕವಿ ಬಬ್ಬೂರುರಂಗ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಿರಿಯೂರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಬಬ್ಬೂರು. ಆ ಬಬ್ಬೂರು ರಂಗನಾಥನೇ ಈತನ ಕುಲದೈವವು. "ಸುಕವಿಗಳ ಕರಮುಕುರ, ಕುಕವಿಗಳೆದೆಗಿಚ್ಚು, ಸಜ್ಜನನಿಕರಮನದಾನಂದನಂದನಚೈತ್ರ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ "ಇಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆಂದೆಂಬ ಬಿರುದನು ತಳೆದು ಭಾರತವನು ವಿವರಿಸಿದ" ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, "ಅವನ ಬಟ್ಟೆವಿಡಿದು ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತವ ಬೆಳಗಿದ" ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ, ತಾನು

ಈ ನಾಲ್ವರೇ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ “ಕೃತಿಸೃಜಿಸುವ ಅತಿದಿಗ್ಗಜರು, ತಮಗಿದಿರಾರು ಧರಣಿಯಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪರರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂಬ ಬಿರುದು ತನಗುಂಟೆಂದು

ಅಗ್ಗಳಿಕೆ ಪರರನುಸರಿಸದೊಂ | ದಗ್ಗಳಿಕೆ ಭಾಮಿನಿಯ ಷಟ್ಪದಿ |
ಮುಗ್ಗಿಸದೆ ಕರಪುಸ್ತಕದಿ ಪದಗಳನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ||
ಉಗ್ಗಡಿಸದಗ್ಗಳಿಕೆ ತನ್ನದ | ನಷ್ಟವಾಕ್ಯದೊಳರ್ಥವಿಕಳತೆ |
ನುಗ್ಗಿ ನಿಲಿಸದ ಬಿರುದು ಬಬ್ಬೂರೀಶಸೇವಕಗೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನನ್ನು (ಸು. 1700) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಈತನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 3005[1]. ಇದರಲ್ಲಿ ಆದಿಶಕ್ತಿಯಾದ ದೇವಿ ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆಯೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಚರಿತವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಅತ್ರಿಋಷಿ ನಳರಾಜನ ಶನಿಪೀಡಾನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಋತುಪರ್ಣರಾಯನಿಗೂ ಆಮೇಲೆ ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೂ ಈ ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬೂರುರಘುವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸೂರ್ಯ, ಹನುಮಂತ, ಷಡ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಿದ್ಯೆ

ಚೋರರಿಗೆ ವಶವಾಗದಾಳ್ದನು | ಮೀಱಿ ಕಾಮಿಸಿ ತೆಗೆಯಕೂಡದು |
ಬಾರದೊಡಹುಟ್ಟಿದ ವಿಭಾಗಗೆ ದೇಹಕದು ತನಗೆ |
ಭಾರ ಮುನ್ನಿಲ್ಲಮವು ವಿದ್ಯಾ | ಚಾರುಧನಕೆಣೆಗಾಣೆನದಱಿಂ |

1, ಆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 48, ಪದ್ಯ 2946 ಎಂದಿದೆ.

ಧಾರಿಣಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಗ್ಗಳರೆಂದನಾ ಮುನಿಪ ||

ಗಾಯಕ

ಕೊರಲುಬೆರಲಿನ ತಾಳ ತಪ್ಪದೆ | ಶಿರವನಲುಗದೆ ಮೈಯೊಳಾಯಸ |
ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸೊಗಸಿನಿತು ನಯಲಲ್ಲಿ ಭಾವದಲಿ ||
ಸರಿಗಮಗಳುಚ್ಚರಿಸುತಲುಗಿನೊ | ಳಿರವ ತಪ್ಪದೆ ರಾಗನಿರ್ಣಯ |
ದಿರವ ಬಲ್ಲವ ಗೀತಗಾಯಕನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

ನೀತಿ

ಅರಿವರ್ಗಕೆ ಸಿಲುಕಿ ನೆಟ್ಟನೆ | ಮೂರ್ಖಗುಣಗಳಗೊಡನೆ ಹೊಂದಿ ಪ|
ಕಾರದಷ್ಟಮದಾಮಹಂಗಳಿಗೊಲಿದು ನಿಃವಿನಲಿ ||
ಸಾರಿಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ | ತೋರಿ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಪಂಕ್ತಿಯ |
ಬೇರುಬೆರಕೊಂಡಿಹ ದುರಾತ್ಮರಿಗುಂಟೆ ಪರಸೌಖ್ಯ ||
ಗುಣದಿ ಶರನಿಧಿಯೆನಿಸಿ ಶಾಂತದ | ಭಣಿತೆಯಲಿ ಶಶಿಯೆನಿಸಿ ಶುಭಕರ |
ದೆಣಿಕೆಯಲಿ ಶ್ರೀಗೌರಿಗೆಣೆಯೆಂದೆನಿಸಿ ನಿಜಪತಿಯ ||
ಮನದೊಳಗೆ ಪರದೈವವೆಂದೇ | ಗಣಿಸುತನವರತಶಕ್ತಿವಾವಗೆ |
ಜನನಿಯಂತಿರುವವಳೆ ಕುಲವಧು ಧರ್ಮರೂಪೆಂದ ||

ಆದಿಶಕ್ತಿ

ಅಂಬುಜವು ಮುಸುಳಿಸಿದುವಾಶಶಿ | ಬಿಂಬವದನೆಯ ವದನಕಾಂತಿಗೆ |
ತುಂಬಿಗಳು ಚೀರಿದುವು ಭೃಂಗಾಳಕದ ಸುಂದರಕೆ ||
ಕಂಬುಕಂಠಿಯ ರದನಕುಳಿ ದಾ|ಳಿಂಬ ಬಾಯ್ಬಿಡುತಿಹವು ತೊಡೆಗಳ |
ಸಂಭ್ರಮಕೆ ತಿರವಾಗಿ ನಿಂದುವು ಬಾಳೆ ಬನದೊಳಗೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಬೆದರಿ ಹಾಯ್ದುವು ಹಂಸ ಮಾನಸ | ನಿಧಿಸರೋವರಕ್ಕೈದೆ ಕೇಕಿಯು |
ಕೆದರಿದರುಗರಿಗಳಲಿ ಕುಣಿದುವು ಮುಗಿಲನೀಕ್ಷಿಸುತ ||
ಉದಿರುತಿಹ ಮುಂಬನಿಯ ಗುಟುಕಿಸಿ | ಯೊದರುತಿರ್ದುವು ಚಾತಕವ್ರಜ |
ಧುದುಗುತಿರ್ದುವು ಖಗಮೃಗಾವಳಿ ಕೋಣೆಕುತ್ತಲಿ ||

ಜಲಕ್ರೀಡೆ

ಮುಳುಗಿದುವು ಮತ್ಸ್ಯಗಳು ಕಂಗಳ| ಹೊಳಹಕಾಣುತ ಮನದಿ ಲಜ್ಜಿಸಿ |
ಜಲಜ ಕಂಪಿಸುತಿರ್ದುವಾಸ್ಯಕೆ ಸೋಲ್ತು ಭೀತಿಯಲಿ ||
ತೆಳುವಸುಱ ತ್ರಿವಳಿಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ | ತೊಲಗಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದುವು ಕಿಱುದೆರೆ |
ಕೊಳನೊಳಗೆ ಖಚರಿಯರು ಸಂದಣಿಸಲ್ಕೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ||

2 ಪರಶುರಾಮರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 43, ಪದ್ಯ 1543. ಕವಿ "ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯಮಂ ಭಾಮಿನಿಯೊಳಱಿಪಿದೆಂ ಮಗುೞ್ದಿದಂ ವಾರ್ಧಕದ ಷಟ್ಪದದೊಳುಸಿರುವೆಂ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳೂರುವಾಸ ವಸಂತಮಾಧವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ರೇಣುಕೆ, ಸೂರ್ಯ, ವ್ಯಾಸ, ಆಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಬಾಲ್ಯ

ಕಪ್ಪಾದ ನೆಱಿಸುರುಳ್ಗುರುಳಿನಿಂ ಕೆಂಬವಳ |
ಕೊಪ್ಪಾದ ಚೆಂದುಟಿಯ ಚುಟುಕದಿಂ ಕಿಱುಜೊಲ್ಲು |
ಸುಪ್ಪಾಣಿಮುತ್ತಿನಂತಿರ್ಪ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂ ಡಾಳಿಸುವ ನಿಡುಗಂಗಳ ||
ಹುಪ್ಪಾದ ಗಂಭೀರನಾಭಿಯಿಂ ನಳನಳಿಸು |
ತಿರ್ಪಾಸುಕರಗಳಿಂ ಬಟ್ಟನುಣ್ಗೊಡೆಜಂಘೆ |
ತತ್ಪಾದತಳಿರ್ವೆಜ್ಜೆಮೃದುವಿನಿಂದೊಪ್ಪಿದಂ ಬಾಲಕಂ ಕೃತವೀರ್ಯನ ||

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ವಲ್ಲರಿಗಳಿಲ್ಲದುಱೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಳರಳಿಸುತೆ |
ಸಲ್ಲಲಿತಚಂದ್ರನಂ ಮುಖದೊಳಂ ಪೊಳಸುತ್ತೆ |
ಬಿಲ್ಲಱಿಯದಂಬುಗಳ ಬೀಱುತ್ತೆ ಚಿಗುರಿಸುತೆ ಸೌಗಂಧವೃಕ್ಷಂಗಳ ||

ನಲ್ಲೆಯರ್ ತಮತಮಗೆ ನಾಗಸಂ ಪಡೆಬಡೆಗ |
ಳಲ್ಲಿಯುಂ ತೋಱತ್ತೆ ಪಲಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಂಗ |
ಳೆಲ್ಲಮಂ ನೊಸಲಿನೊಳ್ ಕಾಣ್ಬಡಿಸುತಿರುತಿರ್ದರಂಗಜನ ಮುಂಗುಡಿವೊಲು ‖

ಕೃತವೀರ್ಯನ ಕೀರ್ತಿ

ಹರಿ ಪಯೋಸಾಗರವನಱಸಿದಂ ಹಂಸೆಯಂ |
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವನಱಯದಿರುತಿಹಂ ಸದ್ರಾಷ್ಯ |
ಗಿರಿಯನುಂ ಪುರಹರಂ ಬಿದಕಿಸಂ ವಜ್ರಮಂ ನಜ್ರಿಯುಂ ಬಟ್ಟಕಱಿಯದೆ ‖
ಬೆಱಗಿನಿಂ ನೋಡಿದಂ ತಾರೆಗಳ್ ಚಂದ್ರನಂ |
ಕೆಱಪಿಡಿಯುಲಾಱಸುಱಿ ತೊಟಿಲುತಿರ್ದುವು ಮೇಲೆ |
ಧರೆಯೊಳುಂ ಕೃತವೀರ್ಯನುರುಕೀರ್ತಿಧವಳಿಮಂ ದಿಕ್ತಟವನುಂ ಪರ್ವೆ ‖

ಭದ್ರನ ಕುಮಾರಿ

ಶಿವನಂತೆ ವನದಂತೆ ಸೋಮಕರಯುಕ್ತದಿಂ |
ಭುವಿಯಂತೆ ಮಖದಂತೆ ಸದ್ದ್ವಿಜವಿಲಾಸದಿಂ |
ರವಿಯಂತೆ ತಳಿರಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಛಾಯಾರುಣಾಂಕಿತಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದೆ ‖
ಕವಿಯಂತೆ ವಧಿಯಂತೆ ವಾಣಿಪ್ರಕಾಶದಿಂ |
ಪವನನಂತಳಿಯಂತೆ ಸೌಗಂಧಮಿಳಿತದಿಂ |
ದವನಿಪನ ನಂದನೆಯು ಮುದ್ದುಸಿರಿ ಬಾಸ್ಟಱಿಯುತಿರ್ದಂತೆಸೆದಿರ್ದಳು ‖

ವಸಂತ

ಪರಪುಟ್ಟಗೆಳದಳಿರ ಗುಟುಕಿಕ್ಕುತಳಿಗಳ್ಗೆ |
ಬಿರಿಮುಗುಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಕರಂದಮಂ ಸಲಿಸು |
ತರಸಂಚೆಗಂಬುಜದ ತಂಡುಲವನುಣಿಸುತ್ತ ಪ್ರೋಜೆಯಿಂ ಮೃಗರಧಿಕನ ‖
ಕರುಣದಿಂದಿದಿಗೋಳುತ ತುಹಿನಗಜಮಸ್ತಕ |
ಸ್ಫುರಿತಮುಕ್ತಾಫಲವನೆಬ್ಬಿಟ್ಟುಕೊಲವಿನಿಂ |
ದೊರೆ ವಸಂತನುಮೆಂಬ ಭೋಗಿಜನಸಹಕಾರಿ ಲೋಕಮಂ ಪೋಷಿಸಿದನು ‖

ಕೋನಯ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರಸಂಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು; ಹೋತೂರ ಬೆಟ್ಟರಸನ ಮಗನು. ಇವನಿಗೆ ಸರಸಭಾರತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸವಾಲ್ಮೀಕಿಶುಕರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ—

ಕಾಳಿದಾಸ ಮಯೂರ ವರಕವಿ । ಮೌಳಿಮಣಿ ಬಾಣಾಂಕ ದಂಡಿ ಎ ।
ಶಾಲವಾತಿ ಮಲುಹಣ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಶುಕರೂಪ॥
ಲೀಲೆಗುಣಲಕ್ಷ್ಮೀಶಘನಕವಿ । ಜಾಲಮೃದುಪದಪಲ್ಲವಗಳಿಗೆ ।
ಫಾಲವುಂ ಚಾಚುತ್ತೆ ಪೇಳುವೆನೀಮಹಾಕೃತಿಯ ॥

ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನನ್ನು (ಸು. 1700) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಆವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 27, ಪದ್ಯ 1721 ಇದಕ್ಕೆ ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. "ಗಯನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವಶಿರೋಮಣಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂಗೆ ದ್ರೋಹವನೆಸಗಿ ಫಲುಗುಣನ ಮರೆವೊಗಲು ಹರಿ ಕೊಡಹೇಳಲಿವನನು ಕೊಡೆನೆನೆ ಕಾದಿದರು ಹರಿನರರು ದ್ವೈತಕಾನನದಿ; ಪರಮೇಶನಿರ್ವರ ತಿಳುಹಿ ಸಾಮದಲೊಂದುಮಾಡಿದನು" ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಈ ಕಥೆ ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದೂ ಕೃತಿನಾಯಕನು ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣನೆಂದೂ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದೆನೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣದೇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗರುಡ, ಹನುಮಂತ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು

ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಬಿರಿದುವಾಕ್ಷಣ ಕುಮುದಚಯ ಮಿಗೆ | ಹೊರೆದುವಮಲಚಕೋರ ಚಂದ್ರಿಕೆ |
ಹರೆದುದಖಿಳದಿಗಂತವನು ಕಂಗಿದುವು ಶಶಿಕಾಂತ ||
ಧರೆ ಗಿರಿವ್ರಜ ಗಗನದುರುಗ | ಹ್ವರ ಮಹಾಂಧತೆಯಡಗಿ ಬೆಳತುದು |
ವಿರಹಿಗಳ ಹೃಚ್ಛೂಲವೆನೆ ವಿಧು ನಭದಿ ರಾಜಿಸಿದ ||

ಊಟ

ಅಷ್ಟಪಾಸವೆಯರೆದು ವಾಗಿನ | ಪಷ್ಟಿಯ ಹರಳುಪ್ಪುಗಾಯ್ಗಳ |
ಚಿಟ್ಟರದೊಳಬಲೆಯರು ನೀಡುವ ಕಲಸಿದೋಗರವ ||
ಕಟ್ಟಿಯ ಸೀಕರಣೆಪಳಿದ್ಯವ | ನಷ್ಟರಿಯಲಿ ಯಶೋದೆ ಬಡಿಸಿದ |
ಅಚ್ಯುತಗೆ ಸವಿಗೊಳಿಸುತಖಿಳಮನೋನುರಾಗದಲಿ ||

ಸುಭದ್ರೆ

ತಳಿರಡಿಯ ಪೊಂಬಾಳೆದೊಡೆಗಳ | ಎಳಲತೆಯ ವಿಗ್ರಹದ ಕಡುಕೋ |
ಮಳಶಿರೀಷದ ಕರಯುಗದ ಸರಸೀರುಹಾನನದ ||
ಲಲಿತಚಂಪಕನಾಸಿಕದ ನೈ | ದಿಲ ಸುನಯನದ್ವಯವಿಲಾಸಿ |
ನ್ಗಳ ಶಿರೋಮಣಿ ವನವಧುವಿನಾಕೃತಿಯೊಳೈದಿದಳು ||

ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಉಕ್ತಿ

ಹೋದ ವಸತಿಯ ಕರೆಸಿ ಮನೆಯೊಳ | ಗಾದರಿಸಿ ಕೆಡುವಂತೆ ಕಡೆಯಾ |
ಬೀದಿಕಲಹವ ಕೊಂಡುಕೊಳುವ ಮರುಳರಂದದಲಿ ||
ಹಾದಿಗೊಂಡೈದುವ ಗಯಾಖ್ಯನ | ನಾದರಿಸಿಯವಗಾಗಿ ನಿಜಸುತ |
ಸೋದರಾದಿಗಳ್ಗಾವುದುಚಿತವೆ ಎನುತ ಹರಿಮುಟ್ಟ ||

ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿ

ಏಕೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು | ನೇಕೆಕೊರಳಿನ ಮೊಲೆಗಳಂದದಿ |
ಶಾಕಿದರಿಗಪಯಶವ ಕಹ ಸುತರಿದರ ಫಲವೇನು ||

ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲು ನಿನ್ನನ್ನೊಲ್ದು । ದ್ರೇಕಶೌರ್ಯದೊಳರಿಬಲವ ಮುನಿ ।
ದೇಕನಿಮಿಷದಿ ಗೆಲುವ ಸಾಹಸನೊರ್ವ ಸಾಕೆಂದ ||

ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಉದ್ದಾಳಕನ ಕಥೆ, ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥನ ಭಕ್ತಳು. ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಅಂತ್ಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢೆ, ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರಮಾನಂದಹೃದಯೆ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಈಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ (ಸು 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಸಾಂಗತ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಹರಿಹರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಮಾರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಹಿಂದೆ ಇದ್ದಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಂದ್ರಹಾಸನಕಥೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 422[1]. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯ ಶಾರದೆ, ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ದೇವರಾದ ಮೈಲಾರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪತಿಚರಣವನ್ನು ನೆನೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇಂತು ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢೆಗಳಾದ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರಮಾನಂದಹೃದಯೆಯುಮಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಕರುಣವುಳ್ಳವರಾದ ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮನವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಚಂದ್ರ

---

1. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 431 ಎಂದಿದೆ.

ಹಾಸಕಥಾಮೃತಪ್ರಸಂಗಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ—ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಹಾಸ

ತೊಂಗಲು ಕುರುಳು ತೋಳ್ಬಂತಲಿರೆ ನೊಳೆವಲ್ಲು | ಕಂಗಳ ಕುಡಿನೋಟವೆಸೆಯೆ |
ಮಂಗಳಗಾತ್ರದ ಮುದ್ದುಬಾಲಕನೆಲ್ಲ | ರಂಗಳದೊಳಗಾಡುತಿಹನು ||

ಪೌರನಾರಿಯರು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದುದು

ಮಾಗಾಯಿಮುರವಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸಿ ಕೆನೆವೊಸ | ರೋಗರವನ್ನುಣಿಸುವರು |
ತೂಗುವರು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿಟ್ಟು ತರಳನ | ರಾಗಗಾನದಲಿ ಪಾಡುವರು ||

ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಯೆಯ ಉಕ್ತಿ

ಇಂದ್ರನೆಂಬನೆ ಬಿಳಿಯಾನೆ ಕೆಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ | ಚಂದ್ರನೆಂಬನೆ ಮೃಗವಿಲ್ಲ |
ಕುಂದದೆ ಲೋಕಲೋಕವ ತಿರುಗಿದ ರವಿ | ಬಂದಿಳಿದನೊ ಭೂತಳಕೆ ||

ಬೇಟೆ

ಗಬ್ಬಿನಾಯಿಗಳ ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು | ಅಬ್ಬರದಲಿ ಹೋಗಿ ತುಡುಕಿ |
ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ ತವಕದಿ ಪಿಡಿದರು | ಹೆಬ್ಬುಲಿಕರಡಿಹಂದಿಗಳ ||

ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದುವು ಕಮಲ ಬಾಯ್ದೆರೆದುವು | ಮಿತ್ರನ ಬರವ ಹಾರೈಸಿ |
ಚಿತ್ತೈಸಿದುವು ತಾರೆಗಳು ಭಾಸ್ಕರ ತಲೆ | ಯೆತ್ತಲು ಪ್ರಭೆ ರಂಜಿಸಿತು ||

2 ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಹಾಡಿನ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 87 ಪದಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಪದವೂ ಜಯಜಯಾ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂಡತಂಡದ ರತ್ನವಡಸಿರ್ದ | ಮಂಡಮುತ್ತಿನಮಣಿ ಬಿಗಿದಿರ್ದ |
ತೊಂಡಿಲ ಮುತ್ತೈದೆಯರಳವಡಿಸಿದರು ಕೋ | ದಂಡನಾಣೆಸತಿಜಾನಕಿಗೆ ||
ಜಯಜಯಾ ||

ಇಳೆಯ ಜಗಂಗಳನ್ನುದರದಲಿ | ಅಳವಡಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮಕನು |

ಇಳೆಯ ಮಗಳನು ಎತ್ತಲಾಱದೆ ರಾವು | ಬಳಲಿದನೆಂದು ನಕ್ಕರು ಜನರು ||
ಜಯಜಯಾ ||

ಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಂತೆಯ ಮಾಡಿದ ಪಾದ | ಬಲ್ಲಿದ ಬಲಿಯ ಒತ್ತಿದ ಪಾದ |
ಮಲ್ಲರ ಮರ್ದಿಸಿ ಮದನಾರಿಯ ಬಿಲ್ಲ | ನಲ್ಲಿ ಮುಱಿದ ಪಾದ ತಾರೆಂದಳು ||
ಜಯಜಯಾ ||

3 ಉದ್ದಾಳಕನ ಕಥೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 447. ಇದರಲ್ಲಿ ಋಷಿಕುಮಾರನಾದ ಉದ್ದಾಳಕನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ನೀಲಾಚಲದ ಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಾವತಿ

ನಡೆಗೆ ನವಿಲು ನಾಚಿ ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿದುವು | ನುಡಿಗರಗಿಣಿಯು ನಾಚಿದುವು |
ಮಡದಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಂಚು ನಾಚಿಯೆ | ಅಡಗಿದುವಂಬರದಲ್ಲಿ ||

ಊಟ

ಹಪ್ಪಳಸಂಡಿಗೆ ಹಲವುಶಾಕಂಗಳ | ನೊಪ್ಪುವ ಪರಮಾನ್ನಘೃತವ |
ಒಪ್ಪದಿ ಸತಿಯರು ಹರಿವಾಣದಲಿ ತಂದು | ಚಪ್ಪರದಲಿ ಬಡಿಸಿದರು ||

4 ಹಾಡುಗಳು

ಇವಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ತೋಡಿ

ಮನವೆನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳದು | ಮಂದಜ್ಞಾನದಿ | ತನುವಿನಾಶೆಯ ಬಿಡಲೊಲ್ಲದು |
ವನಜನಾಭನೆ ನಿಮ್ಮ | ನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯ | ನೆನೆಯದೆ ಕಂಡಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುತಲಿದೆ |

ಸಾಧುಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವ | ಮಾಡಿ ಪರಗತಿ | ಯಾಧಾರವನು ಮಾಡಲೊಲ್ಲದು |
ಕ್ರೋಧಿಕುಹಕದುಷ್ಟ | ರೊಡನಾಡಿ ಕಾಲನ | ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆನ್ನ |

ಮದಗಜ ವೈರಿಯ ಮರೆದು|ಮುಂದುಗಾಣದೆ|ಕುದುವಿನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾದೆನು |
ಹೃದಯಕಮಲದೊಳು | ನಿಂದು ರಕ್ಷಿಸು ಎನ್ನ | ಪದುಮಾಕ್ಷ ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ
ರಂಗಯ್ಯ ||

ಕೇಶವ ಸು. 1750

ಇವನು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಶತಕ ಎಂಬ ಶತಕಪಂಚಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವಾಲ್ಮೀಕಿವಂಶೋತ್ಪನ್ನನು; ಇವನ ತಂದೆ ಗುರು, ಇವನ ಗುರು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ. " ಆದಿಕೇಶವಪಾದಪದ್ಮಮಧುಕರ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಿಗಿಂತ ಈಚೆಯವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಶತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಶತಕಗಳು 5; ಪದ್ಯ 597. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ್ಯಮಹಿಮೆ, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಉದ್ಭವ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ, ರಹಸ್ಯತ್ರಯ, ಅರ್ಥಪಂಚಕ, ಅರ್ಚಿರಾದಿ ಮಾರ್ಗ-- ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮಾನಿವರ್ಯ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯನು ಮೇಲುಗೋಟೆಯವನೆಂದೂ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ, ಸಿಂಗಮ್ಮ ಇವರುಗಳ ಪುತ್ರನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮಶತಕವು ಈತನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು "ದೂಷಕರಿಗಡೆಕೊಳೆ, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಲೀಲೆ, ಪಾಷಂಡರಿಗೆ ಕಿಚ್ಚು, ಸೂರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು, ಸುಜ್ಞಾನಬುಧಚಿಂತಾಮಣಿ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಆದಿಕೇಶವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅನಂತ, ಗರುಡ, ಪೊಯ್‍ಗೈಯಾರ್, ಪೂದತ್ತಾರ್, ಪೇಯಾಳ್ವಾರ್, ಭಕ್ತಿಸಾರ, ಶಠಕೋಪ, ಕುಲಶೇಖರ, ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್, ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು, ಪಾಣ, ಪರಕಾಲ, ಮಧುರಕವಿ, ಗೋದಾದೇವಿ, ರಾಮಾನುಜ, ನಂಬಿಳ್ಳೈ, ಕೂರೇಶ, ಎಂಬಾರ್, ತಿರುಕ್ಕಚ್ಚಿನಂಬಿ, ಕುರುಕೇಶ, ಅರುಳಾಳಪ್ಪೆರುಮಾಳ್, ವಡುಕನಂಬಿ, ಭಟ್ಟರ್, ನಂಜೀಯರ್, ಪೆರಿಯಜೀಯರ್, ಪಿಳ್ಳೆಲೋಕಾಚಾರ್ಯ, ಅಂಬುಜಾಕ್ಷ, ರಾಮಮಿಶ್ರ, ತಿರುಕ್ಕೋಟ್ಟಿಯೂರ್ ನಂಬಿ, ಯಾಮುನ, ನಾಥಮುನಿ, ಗೆರಿಯನಂಬಿ ಇವರುಗಳನ್ನೂ, ವ್ಯಾಸ, ನಾರದ, ಸನಂದನ, ಸನಕ ಶುಕಮುನಿ, ವಿಭೀಷಣ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಮಾರುತಿ, ಕುಚೇಲ, ಅಂಬರೀಷ, ರುಕ್ಮಾಂಗದ, ವಿದುರ, ಪಾರ್ಥ, ಧ್ರುವ, ಬಲಿ, ಪುಂಡರೀಕ, ಉದ್ಧವ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಶೌನಕ, ಪರಾಶರ, ಅಕ್ರೂರ, ಭೀಷ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಸಮಸ್ತಕಮಲಭವಾಂಡಮಂಡಲಪುಂಡರೀಕಗರ್ಭ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ತಿರುಪತಿ ಪರಮಪದವಾಸ ಆದಿಕೇಶವಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದಮತ್ತಮಧುಕರರೋಷಮುಪಾಸಕ ವಾಲ್ಮೀಕಿವಂಶೋದ್ಭವ ಗುರುಸುತ ಕೇಶವವಿರಚಿತತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಶತಕೇ

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತವನ್ನು ಲಲಿತವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪರುಷಮೋ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಕೀಳುಮೋ |
ಲೆರಡುದಿನಿಸಹುದೆ ಲೋಹವು ಕಾಮಧೇನು ತಾಂ |
ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೀರ ಬಡವಂಗೆ ಶೋಣಿತವನೇ ಕಱುತ್ತನೇ ದಿವ್ಯಾಮೃತಂ ||
ಪಿರಿಯರಿಗೆ ರುಚಿಯು ಪಸುಳೆಗೆ ವಿಷಂತೋರುವುದೆ |
ಗುರುಮೂರ್ತಿ ನೀನೊಲಿದಬಳಿಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಧ |
ಮರು ಎಂಬಿವೆರಡುಭೇದಗಳುಂಟೆ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮೌನಿವರ್ಯಾ ||
ವರಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಭೂಷಣವ ತೊಡಿಸಿ ತ |
ತ್ತ್ವರಹಸ್ಯದಂಬರವನುಡಿಸಿ ಕರದೊಳಗೆ ಕೈಂ |
ಕರಿಯಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಮಂಗಳಸೂತ್ರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ||
ಚರಮಾರ್ಥಹಸೆಯಮೇಲ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಳಿಕಲಾ |

ಪರನೆಂಬ ಮದವಳಿಗನಿಗೆಯಾತ್ಮಸತಿಯನಾ |
ದರದಿ ಶೇಷತ್ವಧಾರೆಯನೆರೆದೀವ ತಿರುವೇಂಗಡಾರ್ಯಪಿತನಿರೆಭಯಮದೇಂ ||
ಶೃಂಗಾರವೇ ಸರ್ವರಸಕಾದಿ ಸಂಭಾರ|ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವೇ ಲವಣ ಬಳ್ಳಿತಾಂಬ|
ರಂಗಳೊಳ್ ಬೆಳ್ಪು ಮೊದಲಪಿಳಪ್ರಸ್ತುತಕೆ ನೋಡಲ್ ಮೂಲವೇ ತಂಡುಲಂ ||
ಕಂಗಳೇ ಸರ್ವತೇಜಕೆ ಗೊತ್ತು ಅನ್ನಪಾ|ನಂಗಳೇ ಶಕ್ತಿಗಾಧಾರವಾತ್ಮಂಗೆ ದಾ |
ಸ್ಯಂಗೈವುದೇ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದು ಸತ್ಯ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮೌನಿವರ್ಯಾ ||

ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ, ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಶೇಷಾರ್ಯ, ತಂದೆ ವೆಂಕಟಾಧಿಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಗರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೈವವಾದ ಆನೆಕಲ್ಲುತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹದೇವಪುರದ (ಸಾದನಹಳ್ಳಿ) ತಿರುಮಲದೇವರ (ತಿಮ್ಮರಾಯಸ್ವಾಮಿ) ಅಂಕಿತದಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಂಶಸ್ಥರ ಹೇಳಿಕೆಯಮೇರೆಗೆ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕಾಂಡ 7, ಸಂಧಿ 78, ಪದ್ಯ 3446. ಇದಕ್ಕೆ ಆನಂದರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವೂ ಉಂಟು. "ಇದು ಇತರರಾಮಾಯಣಗಳ ಕಥಾಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವರಾಹನೃಸಿಂಹಾವತಾರಗಳ ಮತ್ತು ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಾಲಕಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಉತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಅಶ್ವಮೇಧ ಮೊದಲಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ." ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣ

ಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಆಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಂಡಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಶ್ರೀಪರಮಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಣಾಭರಣ ಸುರಕುಲಧುರೀಣಮುಕುಟಸಂಘಟಿತ ಪರಿಸ್ಫುಟಮಣಿಪ್ರಭಾಭಾಸಮಾನಚರಣಸರಸೀರುಹ ವೆಂಕಟರಮಣವರಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧ ಕವಿತಾವಿಚಕ್ಷಣ ತಿಮ್ಮಯನಾಮಧೇಯಕವಿಪ್ರಗುಂಫಿತಮಪ್ಪ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿಯೊಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಸಂತ

ಆಸಮಯಕಂಕುರಿಸಿದುದು ಮಧು | ಮಾಸ ವನದೇವತೆಯ ವದನವಿ |
ಕಾಸ ಸುಖಿಸುವ ಕಾಂತಕಾಂತಾಜನಮನೋಲ್ಲಾಸ ||
ಪೂಸರಳಿನಭ್ಯಾಸ ಶುಕಪಿಕ | ಭಾಸಮಾನಗ್ರಾಸ ಸುಮನೋ |
ವಾಸನಾಯುತವಾಸಗಳು ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳೆಸಗಿದುವು ||
ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳ ಕೆಂಕಿ ಕಮಲಾ | ವಳಿಯ ನಡುಗಿಸಿ ಭ್ರಮರಿಕಾಸಂ |
ಕುಳವ ಕೆದಱಿ ಮರಂದದೋಕುಳಿಯಾಡಿ ಸಮರಜವ ||
ಲಲಿತಕರದಿಂ ಚೆಲ್ಲಿ ತರುಗಳ | ತಳಿರ ತುಡುಕುತ ತೊಟಿತೊಟ್ಟಿಲಿ ಸುಟಿ |
ಸುದುಟಿ ಚೈತ್ರನ ಕಲಭಮೊನೆ ವಿಹರಿಸಿತು ತಂಬೆಲರು ||
ಸಿರಿವನೆಗೆ ಮಧುಪಾನಿಗಳ ಸಂ | ಚರಣೆಯಾದುದು ಸರಸಿಗಳನನು |
ಸರಿಸಿ ಕುಮುದಗಳೆಸಗಿದುವು ಜಾತಿಗಳು ಮುಸುಳಿದುವು ||
ಹರುಷದೊಡನೆ ವಿಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಟಯ ಪೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯ್ತು ಮಾಧವ |
ನರಸುತನ ಕಡುಚಿತ್ರಮಾದುದು ಬನಬನಂಗಳಲಿ ||

ಚಂದ್ರ

ಹರಿಯವೊಲು ಕಮಲಾಂಕ ಗಂಗಾ | ಧರನವೊಲು ಶುಚಿವರ್ಣ ಭಾಸಾ |
ಮರನವೊಲು ಪ್ರಜ್ವಲಿತಸಕಲಕಳಾಧುರಂಧರನು ||
ಪರಮಮೂರ್ತಿತ್ರಯನೆನಲು ಹಿಮ | ಕರನು ಸ್ಥಿತಿಲಯಜನ್ಮಗಳ ವಿ |
ಸ್ತರಿಸುತಿರ್ದ ಚಕೋರಕಮಲವಿಯೋಗಿಮನಗಳಿಗೆ ||

ರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರ

ಕೊಳುಗುಳದ ಕಳನೊಳಗೆ ರಕುತದ | ಕೊಳನೊಳುದಿಸಿದ ಶೋಣಪಂಕಜ |
ದಲರುಗಳು ಹರಿಬಾಣಕುಂಜರಪಾಣಿಪಾಟವದಿ ||
ಇಳೆಯುಲಿದು ತಮ್ಮುಬ್ಬ ಮಿತ್ರಗೆ | ತಿಳುಹಲ್ಕೆದಿದುವೆಂದೆನಲು ಬಾಂ |
ದಳದೊಳಸುರರ ತಲೆಗಳಾಡಿದುವತಿವಿಚಿತ್ರದಲಿ ||

ಲಂಕಾದಹನ

ಊರ ಮನೆಗೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಗೃಹಸಂ | ಭರಿತಸೋಪಸ್ಕರಗಳೆಲ್ಲವ |
ಸರಕುಮಾಡದೆ ಬಸುಟು ನೆರೆಹೊರೆಯುವರ ಕೂಗಿಡದೆ ||
ತರುಣಿಯರ ಬಱಸೆಳೆದು ಕಂಕುಳ | ಲಿಱುಕಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊದೆದಹೊದಿಕೆಯು |
ಮಱೆದು ಗೋಳಿಟ್ಟೋಡಿದುದು ಮೊರೆಯಿಡುತ ಪೌರಜನ ||

ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ಸು. 1750

ಈತನು ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು, ಕಾಮವಿಡಂಬನ, ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಬಗಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಚಿದಾನಂದರವಚನ, ಪಂಚೀಕರಣ, ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ, ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ಗುರು "ಸಿದ್ಧಪರ್ವತವಾಸಿಯೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧಬಳ್ಳಾಮುಖಿಯು ತಾನಾಗಿದ್ದ ತುಂಗಾತೀರವಿಲಸದಯೋಧ್ಯಮಧ್ಯದಲಿ ಇದ್ದ" ಚಿದಾನಂದ[1]. ಕವಿ ಈ ಗುರುವಿನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ರಂಗನಾಥನ (ಸು. 1675) ಅನುಭವಾಮೃತವನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

---

1. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆ ಆವ ಊರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆವ ಆಧಾರದಿಂದಲೋ ತಿಳಿಯದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟು; ಬರಿಯ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 49, ಪದ್ಯ 3621 ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶಿವನು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಬೋಧೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಪಾಮರರಿಗೆ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. "ತಾನೆ ತನ್ನನು ತಿಳಿದು ತಾನೇ ತಾನೆಯಾಗಿಯೆ ತನ್ನಯನುಭವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಲು ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವು ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯ್ತು" ಎಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ "ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನು ಹೇಳ್ದೆ ಸರ್ವಗೀತೆಗಳರ್ಥಸಾರವನಿದರೊಳುಸಿರಿರ್ಪೆಂ" ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಿದಾನಂದಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ--ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಗುರುವರ್ಯಚರಣಪದ್ಮದ್ವಿರೇಫ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತವಿರಚಿತಜ್ಞಾನಸಿಂಧುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ—ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಘಟಿಸುವನು ಸುಖದುಃಖವೆರಡನು | ತಳರುವನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನರಕಕೆ |
ಇಳೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತಫಲದ ಮುಖದಿಂದ ||
ಒಲ್ಲುವನು ಒಡಕಾವ್ಯಬಳಸಿಯೆ | ಸುಳಿವ ನಾನಾಪದಗಳಲಿ ತಾ |
ನುಳಿವುಪಾಯವ ಕಾಣದಲೆ ಇಹ ಜೀವ ಕೇಳೆಂದ ||
ನುಡಿಯುದಾರನು ದುಷ್ಟವಚನವ | ಬಿಡುತುತಲಿ ಹಿಂಸೆಗಳ ಕಂಡರೆ |
ಯಡಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳ ನುಡಿಯುತ್ತ ||
ಕಡುನಿರಂತರತತ್ತ್ವಬೋಧೆಯ | ಸಡಗರದನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳುತ |
ಪಡುತ ಸಂತಸವಿರಲು ವಾಙ್ಮಯತಪವದುವೆ ಎಂದ ||
ಅಚ್ಚಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಪ್ರಭೆಗಳ | ಮುಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಆನಂದಸುಖವನು |

ಹೆಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಚಿಚ್ಚಿಂದುಕಳೆಗಳ ಕವಹತೊಡಿಸಿಯೆ ಮೇಣ್ ||
ಎಚ್ಚ ಱಸು ಮಱೆಸಿಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಯು | ಕೊಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಪರವಶ |
ದಚ್ಚರಿಯ ಮಾಟಪ್ಪಾತನೇ ಸದ್ಗುರುವು ಕೇಳೆಂದ ||

2 ಪಂಚೀಕರಣ

ಇದರಲ್ಲಿ 15 ವಚನಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವಚನವೂ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದುವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಕೇಳಯ್ಯ ದೇಹ ಬೀಟ್ಟಲು ಪೃಥ್ವಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೂಡಿತು; ಅಪ್ಪು ಅಪ್ಪ ಕೂಡಿತು; ತೇಜ ತೇಜವ ಕೂಡಿತು; ವಾಯು ವಾಯುವ ಕೂಡಿತು, ಆಕಾಶ ಆಕಾಶವ ಕೂಡಿತು; ಪಂಚಭೂತತತ್ವಂಗಳು ಆಯಾಭೂತತತ್ವಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದುವು. ತತ್ವದ ಗುಣಂಗಳು ತತ್ವವ ಹೊಂದಿದುವು. ನೀನು ಅಂಗರಹಿತನು, ನೀನು ನಿರ್ವಿಕಾರನು, ನಿರ್ವಯಲ-ಕಣಾ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರುವೇ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದದ್ವೈತವಾರಾಶಿ ಸಂಭೂತಾತ್ಮಸುಧಾಕರಂ |
ಚಿದಾನಂದಮಹಂ ವಂದೇ ಗುರುದೇವಮಹರ್ನಿಶಂ ||

3 ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಧ್ಯಾನಪರತತ್ವಚಂದ್ರೋದಯ, ವಿಶ್ವವಿರಾಟ್ಪುರುಷವಿವರ, ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯವಿಚಾರ ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವನಾದಬಿಂದುಸ್ವರೂಪ, ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ, ಈಶ್ವರಸ್ವರೂಪ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ವಿರಚಿತ ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯೊಳ್-ಎಂಬಗದ್ಯವಿದೆ.

4 ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತೀಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉದಾ

ಹರಿಸಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಕುಱಿತು ಪಾರ್ವತಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮೋಪಲಕ್ಷಣಾಸ್ವರೂಪವೆನಿಪ ತಾರಸಂಜ್ಞಾರ್ಥರಹಸ್ಯಂಗಳನು ಕೋಶಪ್ರತಿಕೋಶಮೆನಿಪ ಈ ಪರ್ಯಾಯನಾಮದಿಂ ಶ್ರುತಿಸಮ್ಮತಮಾಗಿ ಪೇೞಲುಚಿತಕ್ಕುದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ದಾಳ್.

5 ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 796; ಸಂಸ್ಕೃತದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ. ತನ್ನ ಗುರು ಚಿದಾನಂದನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ರಚಿಸಿದನಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಪೊರೆವ ಚಿದಾನಂದಗುರುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ದೇವಿಯಯುದ್ಧ

ಎಱೆಸಿದಳ್ಶೈ ದೇವಿ ಧನುವನು | ಕಾಱೆಸಿದಳಸುಗಳನು ದೈತ್ಯರ |
ತೂಱದಳು ಕೂರ್ಗಣೆಯ ಗಱಿಗಾಳಿಯಲುಲಿಯುದಂತೆ ||
ಹಾಱಿದುವು ತಲೆ ಕುದುರೆಗಜಗಳ | ಸೋರಿಸುವ ರಕ್ತದಲಿ ದಿನಪನ |
ಚಾರುಕಿರಣಗಳಡಗಿದುವು ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯಿತ್ತು ||
ಎಲುವು ಬಾಸಿಂಗಗಳು ಕರುಳಿನ | ಒಲೆವ ಸೂಸಕ ತೊಂಡಲವು ಕೇಳ್ |
ಬಲುನೆಣವೆ ತೈಲಗಳು ತಿಳಿರಕುತಗಳೆ ಮಜ್ಜನವು ||
ಬಲಿದ ಮಿದುಳವು ಗಂಧಗಳು ತಾಂ | ಬಳಗಕೂಡಿಯೆ ಭೂತವ್ರಾತವು |
ಚೆಲುವಿನಿಂ ಮಾಡಿದುವು ಬಹುಮದುವೆಗಳ ಪೋರ್ಕಳದಿ ||

6 ಬಗಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಪದಗಳಿವೆ; ಗ್ರಂಥವು ಸಿದ್ಧಪರ್ವತವಾಸಿನಿಯಾದ

ಬಗಳಾಂಬೆಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪದದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನುತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಎತ್ತಿ ಸುತ ಹಲಗೆ ಬಿದಿರಿಸುತಕರವಾಳ|ಚೀಱಿ ಕೂಗಲು ನಡುಗೆ ದೈತ್ಯಜನಜಾಲ|
ತೂಱಿದಳು ಸಿಡಿಲಂತೆ ಪರಬಲದೊಳಂಬ| ಧೀರೆಯು ಚಿದಾನಂದರಾಣಿಬಗಳಾಂಬ||
ಕರವಿಡಿಯೆ ಭಿಕ್ಷುಕನ ನೀನು ತತ್‌ಕ್ಷಣಕೆ | ದೊರೆಯೆನಿಸಿಕೊಂಡನವ ಸಕಲಭುವನಕ್ಕೆ |
ತಿರುಕತನವುಂಟೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಪರಶಿವಗೆ|ಗುರುಚಿದಾನಂದ ಬಗಳೆಯು ಒಲಿಯಲವಗೆ||

7 ಕಾಮವಿಡಂಬನ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಹೋಳಿಪದಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪಲ್ಲವಿ ಇದೆ---

ದುಮ್ಮಸಾಲು ಕಾಮನಿಂಗೆ | ದುಮ್ಮ ತಜ್ಜನಕನಿಂಗೆ |
ನೆಮ್ಮ ಭಜಿಸಿ ನಿಜವನಱಿತು ಕಾಮಹರನನು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ---

ಶಿವ ತೋರ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗೆ | ತಾವದೆಲ್ಲ ಭೇದಕಿಹುದು |
ಸಾವು ಪುಟ್ಟು ತೋರ್ಕೆ ಮಾಯೆಯಾತ್ಮಗಿಲ್ಲವು ||
ಆವನಾಪಡೇನು ನರನು | ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ |
ಭಾವಿಸುವಡೆ ಜಾತಿನೀತಿಕುಲಗಳಿಲ್ಲವು ||
ಬೇಡಿದವರಿಗೀಯಲಾಜಿ | ನೋಡಿನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತಿರುವ |
ಮೋಡಿತನದಿ ಹೆಜ್ಜರು ಕೊಂಬರೆನುತಲಂಜುವ ||
ಮೂಢನಾಗಿ ದಿಟವ ಮಱೆತು | ಗಾಢಧನದ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ |
ಕೇಡು ಕಡೆಗೆ ಬಹುದ ತಿಳಿದುತಿಳಿದು ಕೆಡುವನ್ನೆ ||
ನಟ್ಟಿದವರ ಕೊರಳ ಕೊಯ್ದು | ಬೆಟ್ಟಿದವರ ಬೆಸುಗೆಬಿಡಿಸಿ |
ಮೆಚ್ಚಿದವರ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಧನವ ಗಳಿಸುತ ||
ಮಿಂಚಿ ಬರಲು ಸಟೆಯ ನುಡಿದು | ಹಂಚಿ ಬದುಕಲೆಳಸಿದವಗೆ |
ಸಂಚುಕಾರಗೊಡದೆ ಬಿಡರು ಯಮನ ದೂತರು ||

8 ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ

ವಚನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ಹಾಡುಗಳಾಗಿವೆ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಕಾಂಬೋದಿ-ಆದಿತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಾಧನವೇಕೆ ಸಾಧನವೇಕೆ | ಸದ್ಗುರುನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿರಲಿಕೆ ||
ಯಮನಿಯಮಾಸನವೆಂಬುವು ಏಕೆ | ಕಮಲಾಸನವನು ಬಲಿಯಲದೇಕೆ |
ಶ್ರಮದಲಿ ವಾಯುವ ಬಿಗಿಯಲದೇಕೆ | ಭ್ರಮಿತದಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ಕೂಡಲದೇಕೆ ||1||
ಮಿತಿಯಾಹಾರವ ಮಾಡಲದೇಕೆ | ಅತಿವೈರಾಗ್ಯವು ದೇಹಕದೇಕೆ |
ಸತತವು ಕಾಡನು ಸೇರುವುದೇಕೆ | ಮತಿ ತಿಳಿಯದೆ ಓಡಾಡುವುದೇಕೆ||2||
ಶರಧಿರೆ ಜ್ಯೋತಿಯ ತೋರುವುದೇಕೆ | ತರಣಿಯ ದೀವಿಗೆಗೆಣ್ಣೆಯದೇಕೆ |
ಗುರುಚಿದಾನಂದನಿರೆ ಯೋಗಗಳೇಕೆ | ಕರಚರಣಾದಿ ಗುರು ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ||3||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಚಾವಡಿರಂಗಭಟ್ಟನ ಮಗಳು. ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ "ಸ್ವರ್ಗದೆಡೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿವೆಣ್ಣ ಛತ್ರಮಂದಿರವಾಗಿ ಸುಖಕೆ ಬೀಡಾಗಿ" ಮೆರೆವ ಉಡುಪಪುರ (ಉಡುಪಿ) ವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವು. ಚೆಂಗಳದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಜೈಮಿನಿ ಪಿಂಗಳ, ಭವಭೂತಿ, ಶೂದ್ರಕ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಕವಿಗಳನ್ನೂ ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ, ಕೇಶವ, ನಂದಿ, ವಾಸುದೇವ, ಅಚ್ಯುತ, ಷಡಕ್ಷರಿ, ದಿಗಂಬರವಿಲಾಸ, ರುದ್ರ, ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಷಡಕ್ಷರಿಯನ್ನು (1655) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಆತನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ[1].

---

1. ಕೆಲವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸುಮಾರು 15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದ ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ರಚಿಸಿ ನಾಮಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 247. ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ನಂದಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭರತನಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನೊಡನೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು—ಎಂಬುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕಥಾಸಾರ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಆಂಜನೇಯ, ವಾಯು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಗ್ರಂಥವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸಮುದ್ರ

ಏನಿದಚ್ಚರಿ ಬೇಡಿದರ್ಗೆ ಕರಿತುರಗಭೂ | ಧೇನುನವರತ್ನಕನ್ಯಾಕಲ್ಪಭೂರುಹನ |
ವೀನಪೀಯೂಷವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗೇಹನಿಜದೇಹಂಗಳಂ ಮಾಣದೆ ||
ದಾನವಿತ್ತುದುದೇನಿಪೂರ್ವದೆಮಗೀಯುಲೆಂ | ಮಾನಿರದಂಗಳಬ್ಧಿಯನಕ್ಕ ಬೇಡಿದೆಂತೆ |
ತಾನಂಜಿದನೆ ಜೀವನಂಗೊಟ್ಟನೆನೆ ಚಿತ್ರಮಲ್ತೆ ಧಾರ್ಮಿಕರ ಚರಿತಂ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬರ್ಪ ಬಲ್ತೆರೆಗಳೇ ರೋಗಂಗ |
ಳೊಡನೆಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲೋಲವಾಲೆಯೆ ಬೆದರ್ಕೆ ಸಂ |
ಗಡಿಪರ್ಪ ಸುೞಿಗಳೇ ರಾಗಂಗಳೇಱಿಟ್ಟಿಯೆ ಪಿರಿತನಂ ಬಡತನ ವಲಂ ||
ಬಡಬಾನಲಂ ಚಿಂತೆ ದುಃಖಮೆ ಪೊನಲ್ ಬಾಳ್ಕೆ |
ಗಡ ಗುಳ್ಳೆ ಬೆಳ್ನೊರೆಯೆ ಸಂತಸಂ ಸುಖಮೆ ಮೇಲ್ |
ಸಿಡಿವ ಸೀರ್ಪನಿಯೆನಲ್ ಶರಧಿ ಭವಶರಧಿಯುಂ ಪೋಲ್ತೆಸೆದುದಚ್ಚರಿಯೆನೆ ||

ಶ್ರೀರಾಮ

ವಸುಧೆಯಂ ಪೊರೆದು ದುಷ್ಟರನಿಕ್ಕಿ ಪೊತ್ತ ಬಿ |
ಳ್ಪ ಸದೆಸಕಮಲ್ಲದೆ ಕಿರೀಟದೀಧಿತಿಯಲ್ಲ |

ಮೊಸೆದ ಜಯುರನೆಯ ಮೇಖಲೆಯ ಪೊಳೆಪಲ್ಲದಿದು ಕೇಯೂರಕಾಂತಿಯಲ್ಲ ॥
ನಿಸದಂ ಪ್ರತಾಪದತಿಶಯಮಲ್ಲದಿದು ಮೇಲೆ ।
ಮಿಸುಪ ಮಾಣಿಕದ ಪದಕದ ಶೋಭೆಯಲ್ಲಮೆನೆ ।
ಪಸದನಂ ಪೊಸತೊಂದುಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂದೆಸೆಯೆ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಂ ಬಂದನು ॥

ಋಷಿಕೃತರಾಮಸ್ತುತಿ.

ಉಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರದ ನಿಱಿಯು ನುಣ್ಪಿಡಿದ ಪಣೆ ।
ಗಿಟ್ಟ ಪುಂಡ್ರತ್ರಯದ ತುಳಸಿಮಾಲಿಕೆಯೊಡನೆ ।
ತೊಟ್ಟ ನೀವೀತಾಗ್ರದೆಸೆವ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲ್ಮಾಯ್ತು ಚೆಲ್ವಿನಿಂದ ॥
ಪುಟ್ಟವಾಮನನಾಗಿ ಬೇಡಿ ಭೂಮಿಯನೆರಡು ।
ದಟ್ಟಡಿಯೊಳೊಳಕೊಂಡು ಬಲಿಯಂ ರಸಾತಳಕೆ ।
ಮೆಟ್ಟಿ ಪಾಲಿಸಿದೈ ಸುರರ್ಕಳಂ ದನುಜಭೀತರ್ಕಳುಮನಕ್ಕಱಿಂದ ॥
ವಿಷಯದುರ್ವಿಷಯಂಗಳೊಳ್ ಬೆರೆಯದೇಕಾಗ್ರ ।
ದೆಸಕಮಂ ತಳೆದು ರಿಪುವರ್ಗರಿಪುವರ್ಗಮಂ ।
ದೆಸೆಗೆಡಿಸಿ ಸಂಗತನುಹೃತ್ಸ್ವಹೃದರಿಂ ಪರಮಜೀವಸಮಭಾವದಿಂದ ॥
ಪೊಸರಾಜಯೋಗಘನಯೋಗರಾಜ್ಯಮನೆ ಸಾ ।
ಧಿಸವೇಳ್ಪುದವಿಳಸಾಧುಗಳೆಂದು ತಾಯ್ಗೆ ಬೋ ।
ಧಿಸುವ ನೆವದಿಂದಱ್ಪಿದೈ ಸಾಂಖ್ಯತತ್ತ್ವಮಂ ಮಹಿಯೊಳ್ ಮುನೀಂದ್ರನಾಗಿ ॥
ನೊಂದೆವಳುಕಿದೆವಗಿದೆವಱ್ದೆವುಱುದೆವು ಬೆದೆಯೊ ।
ಕೊಂದಿದೆವು ಕಂದಿದೆವು ಕುಂದಿದೆವು ಬಗೆಗೆಟ್ಟು ।
ಬೆಂದೆವು ಬಿಗುರ್ತೆವಡಿಗಡಿಗೆ ಬಾಯ್ವೊಯ್ದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಬೈದೆವು ಬಿದಿಯನು ॥
ಬಂದಣಾದೆ ಬಾಟ್ದಿನ್ನಗಮಕಟ ದಾನವನ ।
ದಾಂಧನುಪಹತಿ ಸಾಕುಸಾಕು ಕಾದೈಯೆಮ್ಮ ।
ತಂದೆ ದಯೆಗೆಯ್ದುಱಿಪಿಸೈ ನಿಜಾಶ್ರಿತರನಿಂದಿಗೆ ಕೃತಾರ್ಥರೆವೆಂದರು ॥

———

ಮುದ್ದಣ್ಣ ಸು 1750

ಈತನು ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. "ಬೈಗುಂಬೊತ್ತು' ನೊಳೆಂದಿನಂತಿರೋಲಗಂ ಪರಿಯೆ ಕಬ್ಬಿಗರಬಲ್ಲಹಂ ಮುದ್ದಣನರಮನೆಯಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನು ಒಬ್ಬ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮನೋರಮೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ, ವಿಕ್ರಮವಿಜಯ, ಮಹಾವೀರಚರಿತ ಈ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಪ್ರಸ್ತಾವತ್ವೇನ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಇಂಥದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.[1]

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 16 ಆಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಷರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾದ್ಮಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಪುರಾಣದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆವುದಾಗಿ "ಕರ್ಮಣಿಸರದೊಳ್ ಚೆಂಬವಳಮುಂ ಕೋದಂತಿರೆ ರಸವೊಸರೆ ಲಕ್ಕಣಂ ಮಿಕ್ಕಿರೆ ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಸಕ್ಕದದ ನಲ್ನುಡಿ

---

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ರಚಿಸಿ ನಾಮಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 81 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಕಾ.ಕ.ಕಲಾನಿಧಿಸಂಪಾದಕರು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೀಗಿರಲಾರದೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ

ಮೆಚ್ಚಿಯು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದೊಳ್ ಕತೆಯನುಸಿರ್ವೆಂ" ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಳಗನ್ನಡದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ. ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವು ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ವಸಂತ

ಮಾಮರನೆಳದಳಿರ ರಸಮಂ ಪೀರ್ದು ಕಳಕಂಠದ ಕಂಠನಾಳಕ್ಕೆ ಪುದುಬ್ಬಸಮಂ ಕಳೆದು ಕಲನಾದಮಂ ಸೆರ್ಚಿಸಿಯುಂ, ಅರನೇಱಲ ದೋರೆವಣ್ಣಂ ತೇಯು ನಕ್ಕ ಸುತರಗಿಳಿಗಳ ನಾಲಗೆಯುಂ ತೆಳ್ಳನಾಗಿಸಿ ತೊದಲ್ನುಡಿಯಂ ತಿರ್ದಿಯುಂ, ಪುಷ್ಪಧೂಳಿಯುಂ ತೆಪ್ಪಂಬಟ್ಟದದಿಮುಕ್ತೆಯ ಸುರಯಿಯ ಪೊಸಬಂಡನೊಡಲ್ಗಿತ್ತು ಮಱಿದುಂಬಿಗಳ್ಗೆ ಸಂಪಗೆಯತ್ತಣಿನೊದವಿದ ಶಿರೋಭ್ರಮಣಮನಱಯಿಸಿಯುಂ, ಬಸಂತಂ ಬೆಜ್ಜನೆನೆ ಮೆಯ್ದೋಱಲೊಡಂ; ಅಂದು ಕೋಡುಕೋಡಿಂದೋಡಿ ಮಲಯಮಂ ಮುಟ್ಟಿಗೊಂಡ ಪವನನೀಗಳತ್ತಣಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಡೆಯೆಡೆಯ ಬನಬನಮಂ ಪುಗುತಂದು ಸೊಂಟಿ ಮುಂಚಿ ಕೆಳೆಯಂಗೆ ನೆರವಾದನೆನೆ ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲಂ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ವಹಿಸುತ್ತಿರ್ಕುಂ; ಫಲವೃಕ್ಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಾಯ್ ಕಸುಗಾಯ್ ಪಣ್ ದೋರೆವಣ್ ತನಿವಣ್ಗಳಿಂದೆಸೆದುಯುಂ, ಗಿಡುಗಳೆಲ್ಲಂ ತಳಿರ್ ಚೆಂದಳಿರೆಳದಳಿರೆಲೆಬೆಳ್ಳೆಲೆಪಸುರೆಲೆಪಣ್ಣೆಲೆಗಳಿಂ ರಂಜಿಸಿಯುಂ, ಪೂವಳ್ಳಿಗಳ್ ನನೆಕೂಸೆಮುಗುಳರೆಮುಗುಳ್ ಬಿರಿಮುಗುಳುಳ್ಳಲರ್ವೊಸಮಲರ್ಗಳಿಂದೆ ಸೊಗಯಿಸಿಯುಂ ಮನೋಹರಮಾಯ್ತು ಪೊಸಸುಗ್ಗಿ.

———

ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಡುಗಲ್ಲು; ಈ ಊರ ಪೇಟೆಯ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಗುರು ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಯಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನನ್ನು (1530) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗ ಬಹುದು. ಸುಮಾರು 1825 ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವು ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತದ ಆಧಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಸೋಮನಾಥ, ಪದರಸ, ಭೀಮಕವಿ, ಚಾಮರಸ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನರ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಹಿಂದೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿದಾಡಿ | ಸಂದುಹೋದವರ ಕಥೆ ನಾಟಿಸಿರುದಕಲ್ಲ |
ಹಾದರವು ಹುಸಿ ಕಳವು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ| ಕಾದಿ ಸತ್ತವರ ಕಥೆ ಕಾವ್ಯವು ಇದಲ್ಲ |
ಸಂಗನಾ ಶರಣರು ಭಕ್ತಜನರು | ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಶಿವನ ಮಹಿಮೆಯಂ ಮೆರೆದು |
ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವ ಮುದದಿಂದ ಶಿವನ | ಹೊಂದಿ ಪುಷ್ಪಕವೇರಿ ಹೋದ ಮಹಿಮೆಯನು |
ಅಂದಚಂದವು ಪುಟ್ಟಿ ಅತಿಯೊಪ್ಪವಿಟ್ಟು | ಚಂದದಿಂ ಪೇಳ್ವೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರೆ ||

ಬ್ರಹ್ಮ ಸು 1750

ಈತನು ವೈದ್ಯಕಂದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಡಗನಾಡಿನವನು; ಋಗ್ವೇದಿ; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಹಂಪೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಟ್ಟೂರುಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸೂರ್ಯರಾಯ, ತಂದೆ ಹನುಮಪ್ಪದಾಸ,

ತಾಯಿ ಭಾಗಾಂಬೆ, ಇಷ್ಟದೈವ ಭಂಡಿಯರಂಗ, ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ, ಬಾಹಟ, ಶಾರ್ಙ್ಗಧರ ಮೊದಲಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈದ್ಯಕಂದ

ಇದರಲ್ಲಿ 616 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಋಗ್ವೇದಕ್ಕೆ ಉಪವೇದವಾದ ಆಯುರ್ವೇದವೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಂಡಿಯರಂಗನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯರಾಯವಂಶೋತ್ತಂಸೇನ ಶ್ರೀಮದ್ಭಂಡಿರಂಗಪದಪಂಚರಣಧುರೀಣ ಮೊಮ್ಮಯಾಮಾತ್ಯೇನ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವೈದ್ಯಕಂದಪದ—ಎಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತೊಲೆಹಿಪ್ಪಲಿಯನು ಹುರವುದು | ತಿಲತೈಲದಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯ ಕೂಡಿಸುತಂ |
ಬಲುಪುರುಳಿಯ ಕಟ್ಟಿನೊಳಂ| ಕಲಸುತ ಕೊಡಲೊಸಗೆ ಕೆಡುವುದಪಸದಖಾಸಂ||
ಧೂಪವಕೊಡುವುದರಿಂದಂ | ಲೇಪನವಭ್ಯಂಗರಕ್ತಮೋಕ್ಷಣದಿಂದಂ |
ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಮೂಲರೋಗಂ | ತಾ ಪರಿಹರವಕ್ಕುದು ಸಿದ್ಧಬಾಹಟಮತದಿಂ ||

ವಿರಕ್ತಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ವಚನಗಳು, ಶಿವಪೂಜಾಷ್ಟಕ, ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ: ಇವನಿಗೆ ಯರಗಂಬಳಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಉಕ್ಷಪುರವಾಸ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಠದ ಚೆನ್ನವೃಷಭನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ವಚನಗಳು

ವಚನಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡುಗಳಂತಿರುವ ನಾನಾವಿಧ ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ವೇದಾಂತ ಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಉಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಭರಿತವಾಗಿಯೂ ಇವೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಎನ್ನ ಕಾಲುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನತಿದ ಕಂಭವೈ | ಎನ್ನ ಒಡಲೇ ನಿನಗೆ ದೇವಾಲಯು |
ಎನ್ನ ತೋಳುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನತದ ಮದನಕ್ಕೈ | ಎನ್ನ ಶಿರ ಸೌವರ್ಣಕಲಶವಯ್ಯಾ ||
ಹಸಿವ ತೃಷೆಗಳಡಗಿ ತನುವ | ಹೊಸೆದು ಹುಸಿಯು ಮಾಡುತಿರಲು |
ಬಿಸಿಲುಕಾಲ ಪತ್ತಿ ಬೆಂಕೆ ನೆತ್ತಿಯುಡರಲು ||
ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿ ಧರೆಗೆ ಬಿದ್ದು | ವಸುವನಳಿವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ |
ಸಸಿನೆ ಬಿಡದೆ ಶಿವನ ನೆನೆವುದೆಂದಿಗಪ್ಪುದೋ ||

ಕೆಱೆ ತೊಱೆ ಮಡು ದೊಣೆ ಪರಿವಾ ನಿರ್ಝರ | ಗಿರಿ ಗುಹೆ ವನಲತೆ ಪರ್ಬರ ಕಾನನ |
ಸರರುಹಕೊಳದೊಳು ದುಮುಕುವ ನದಿತಟದೊಳು ಶಿಶಿರೆಯೊಳಗೆ ||
ಅಱೆಯೊಳು ಪುಳಿನಸ್ಥಳದೊಳು ನಿರ್ಮಳ | ಪರಮಸುಖಸ್ಥಳದೊಳು ಘನಲಿಂಗಕೆ |
ಹರುಷದಿ ಪೂಜೆಯು ಮಾಡುವ ಶಿವಸುಖವೆಂದಿಗೆ ದೊರಕುವುದೋ ||

2 ಶಿವಪೂಜಾಷ್ಟಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೃಂಗಂ ಬಳಸದ ತಂಪಿನ | ಶೃಂಗಾರದ ವನಗಳಲ್ಲಿ ವರಕುಸುಮಗಳಿಂ |
ಸಾಂಗಮುವಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರ | ಲಿಂಗವನನವರತ ಬಿಡದೆ ಪೂಜಿಸೆನೊಲವಿಂ ||
ಶಶಿಕಾಂತದ ಪಾಸಱೆಯಿಂ | ಹೂಪವಜ್ರದ ಗುಂಡುಬಂಡೆ ತುಱುಗಿದ ಗಿರಿಯಿಂ |
ದೊಸರುವ ನಿರ್ಝರಜಲದಿಂ | ಶಶಿಕಳೆಯುಂ ಧರಿಸಿದಂಗೆ ಮಜ್ಜನಗೈವೆಂ ||

3 ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ತಿಂಗಳ ಗಂಗೆಯ ಸೂಡಿದ | ಮಂಗಳಮಯಭಸಿತಲಸಿತದೇಹಪ್ರಭೆ ಮೆಱೆವಾ |
ಅಂಗದ ಚೆಲುವ ಷಡಕ್ಷರಿ | ಲಿಂಗವ ನೆಱೆಯಪ್ಪಿಯುಗಲದಾನಂದಕನೋ ||

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಹನುಮದ್ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಾರ್ಯ, ಸ್ಥಳ ಅಡುವಳ್ಳಿ, ಕುಲದೇವತೆ ಮೂಕಾಂಬೆ. "ಮೂಕಾಂಬಾಪಾಂಗಪ್ರಸಾದಸಾಧಿತಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿದ್ವಜ್ಜನೋಪಲಾಲನೀಯ ಭೂವಿಬುಧ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹನುಮದ್ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತವಿದೆ. ಆಶ್ವಾಸಗಳು 15. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹನುಮದ್ರಾಮವಿಜಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆಯೊಡನೆ ಹನುಮಂತನ ಜನನ, ಪರಾಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸಮುದ್ರ

ಒಗ್ಗೆಗೊಳ್ವ ಪೆರ್ದೆರೆಗಳಿಂ | ವಳಿಯಿಂದಂ ಸುೞಿಗಳಿಂದೆ ಬೆಳ್ನೊರೆಯಿಂ ಪ |
ಜ್ಜಳಿಸುವ ಮಣಿಗಣದಿಂ ಮಂ | ಜುಳತರನಿರ್ಘೋಷದಿಂ ಪಯೋಧಿಯದೆಸೆಗುಂ ||

ಕೈಕಸೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಕಂದದ ಶಿರೀಷಮಾಲೆಯೊ | ಕುಂದದ ಕೋಮಲಿತ ಕನುಲನಾಳವೊ ನೋಳ್ಪಲ್ |
ಬಂಧುರಕನಕಲತೆಯೊ ಎಂ | ಬಂದದ ನಳಿತೋಳ್ಗಳೆಸೆಗುಮಾಭಾಮಿನಿಯಾ ||
ದಿವರಂತೆ ತಾರಕಾನ್ವಿತ | ಮುವಿರತವಿಹಗಾಳಿಯಂತೆ ಪಕ್ಷ್ಮಯುತಂ ಮಾ |
ಧವನಂತೆ ಸಪದ್ಮೋದರ | ಮವಳಕ್ಷಿದ್ವಿತಯಮೊಪ್ಪುಗುಂ ರಮಣೀಯಂ ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ಪಥಿಕರ್ ತಣ್ಣೆಳಲಿಹ ಸ್ಥ | ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಯೊಡನೆ ಪೋಪಂದದೊಳು |
ಸತಿಪತಿಸುತಪಿತಮಿತ್ರರ್ | ಕತಿಪಯದಿವಿಮಿರ್ದು ಪೋಪರವರವರಾರೋ ||

ಗೋಪಾಲಾರ್ಯಶಿಷ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ, ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ, ತತ್ವದ ಪದಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಗೋಪಾಲಾರ್ಯಯತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವುಕಡೆ ಹೇಳಿದಾನೆ; ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪರಮಹಂಸನ ಗುರುವರ್ಯನ ಕಾಣುತ | ವರಸುಮತಿಯೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನು |
ಚರಣಕೆರಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ತನ್ನಯ | ವರಮತವನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಸುಮತಿ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ

ಪದ್ಯಗಳು 100. ಗ್ರಂಥದ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಾರ್ಯಗುರುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪರಪೀಡೆ ಪರಸೇವೆ ಪರವಂಚನೆಗೈದು | ಪರಹಿಂಸೆಗಳನೆಸಗುತ್ತ |
ಪರಧನಕಳುಪಿ ಪಾಮರರಾಗುತಲಿಹ | ಪರಕೆ ಬಾಹಿರರಾಗುವರು ||
ಹರಿಭಕ್ತಸಂಗದಿಂ ಹರಿಕಥೆಗಳ ಕೇಳಿ ! ನಿರುತ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳ |
ಹರಿಗರ್ಪಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಮನುಜರು | ದುರಿತಗಳನು ದಾಂಟುವರು ||
ಕೆಲರು ಯೋಗಿಗಳು ತಾವೆನ್ನುತ ಭೋಗವ | ನಲವಿನಿಂ ಬಯಸುತಲಿಹರು |
ಕೆಲರು ಶಿಷ್ಯರ ಧನವನು ಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರದ | ನೆಲೆಯು ಕಾಣದೆ ಕೆಡುತಿಹರು ||

2 ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 67. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತನ್ನ ಗತಿಗೆ ವಿರೋಧವ ಮಾಳ್ಪ ಕರ್ಮವ | ನನ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ಮಾಡುವರನು |
ಇನ್ನೇನೆನ್ನಬಹುದು ಕುರುಡನು ಬಾರಿ | ಯನ್ನು ತೋರಿಸುವೆನೆಂಬಂತಿಹಯ್ಯ ||
ವಂಧ್ಯಾತನುಜನ ಮದುವೆಗೆ ಸಿಕತದೊ | ಳಿಂದು ತೈಲವ ತೆಗಸುವೆನೆಂಬ |
ಮಂದಮತಿಯುವೋಲು ಇಲ್ಲದ ಕರ್ಮವ | ನೆಂದು ಮಾಡುವರನಿನ್ನೇನೆಂಬೆ ||

3 ತತ್ವದಪದಗಳು

ಇವು ಹಾಡುಗಳ ರೂಪವಾಗಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

———

ವೆಂಕಟಕವಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರ್ಣಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ "ಹೇಮಾದ್ರಿವಾಸನ ಪದಪಯೋಜ ದಾಸ" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. "ಸುರಪುರದಲ್ಲಿ ಮೂಜಗದೊಡೆಯ ಗೋಪಾಲಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಸುರಪುರವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕರ್ನಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿ

ಇದು ಜಯದೇವನ ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಭಾಷಾಂತರವು. ಮೂಲದ ವೃತ್ತಗಳು ಷಟ್ಪದಿಗಳಾಗಿಯೂ ಪದಗಳು ಹಾಡುಗಳಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಗಗನದಿ ಮೇಘವು ಮುಸುಕಿರೆ[1] ಭಾಸ್ಕರ | ತೆಗೆದನು ತನ್ನ ಕಿರಣವನು ಕತ್ತಲೆ |
ಯೊಗೆದುದು ವನದಲಿ ವೃಂದಾವನದಿಂ ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಕುಲಕೆ ||
ತೆಗೆದೊಯ್ಯೆಂದಾನಂದ ನಿರೂಪಿಸೆ | ನೊಗಸಿಂದಡವಿಗೆ ನಡೆದಳು ರಾಧೆಯು |
ಮುಗುವನು ಕೊಂಕುಳೊಳೆತ್ತಿಕೊಳುತ ಮದನನ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥದಲಿ ||

ಉರದಲಿರ್ಪುದು ಹಾರವುರಗನಲ್ಲವು ಕೊರಲೊ |
ಳಿರುವ ನೈದಿಲಮಾಲೆ ವಿಷವಲ್ಲ ಚಂದನದ |
ವರಲೇಪನವು ಭಸ್ಮಮಲ್ಲ ಮನ್ಮಥನೆ ನೀ ಹರನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ||
ಅರಲಬಾಣಗಳಿಂದ ಹರಣವನು ಕೊಳಬೇಡ |
ಶರಣೆಯನಗಲ್ದು ಬಲು ವಿರಹದಿಂದಿರ್ದವನ |
ಬಲಿದೆ ಬಾಧಿಸಿ ನಿನಗೆ ಬರುವುದೇನುಂಟು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೆನಿಸುವುದುಚಿತವೇ[2] ||

ಪಲ್ಲವಿ|| ರಾಧೆಯು ಕೃಷ್ಣರಾಧೆಯು | ಮಾಧವಾ ನಿನ್ನ ವಿರಹವೇದನೆಯು ||
ಸ್ತನದ ಮೇಲೊಪ್ಪುವ ಮಣಿಹಾರಗಳು | ತನುವಿನಿಂದತಿಭಾರ ತೆಗೆಯೆನ್ನುವಳು ||1||
ಸರಸಕರ್ಪೂರಚಂದನಗಳ ನೋಡಿ | ಉರಿವ ಗರಳವಿದೆಂತೆಂಬಳೀಡಾಡಿ ||2||
ಅಂಗೈಯೊಳಗೆ ಮೊಗವಿರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಲು| ಅಂಗನೆ ಬಾಲಚಂದಿರನ ಪೋಲುವಳು||3||
ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳಗೆ ಕಂಬನಿಯ ಚೆಲ್ಲುವಳು| ಬಿಸಜನಾಳವ ಕಿತ್ತಿದರಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳು||4||
ಶ್ವಾಸದಿಂದುದಿಸುವುದತಿಶಯಗಾಳಿ | ಪೂಸರನುರಿಯಂತಿಹುದು ಮಹಾಜ್ವಾಲೆ||5||
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆಲುವಾದ ತಳಿರಹಾಸಿನೊಳು | ಬೆನ್ನಿದುದಿಂಗಳಸಾಮ್ಯವೆನ್ನುವಳು ||6||
ಹರಿಹರಿ ಎನುತಲಿ ಜಪವಮಾಡುವಳು || ಪರಕಿಪಕಿಸುವೆ ಸಾಧನವೆನ್ನುವಳು ||7||
ಕವಿಗಳರಸ ಜಯದೇವನ ಕೃತಿಯ| ವಿವರಿಸೆನುತ ಹೇಮಾದ್ರಿಪ್ರಸನ್ನಮತಿಯು[3] ||8||

———

1. ಮೇಘೈರ್ಮೇದುರಮಂಬರಂ ಇತ್ಯಾದಿ. 2. ಹೃದಿ ಬಿಸಲತಾಹಾರೋ ಇತ್ಯಾದಿ. 3. ರಾಧಿಕಾ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಮೈಸೂರು ಆನೆಗೊಂದಿ ಅರಸಿನವರು ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪನವರಿಂದ ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಶತಕ ಸಂಪೂರ್ಣ" ಎಂದಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಶತಕ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 103. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ "ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿನೀತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಗರುಡ ಪಂಚಾಯುಧಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹುತ್ತದಲಿ ವಿಷವಿಹುದೊ ಸರ್ಪನ | ವಕ್ತ್ರದಲಿ ವಿಷವಿರುವೊ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ |
ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರಬಾಂಧವವರ್ಗದೊಳಗಿಹುದೋ ||
ಎತ್ತಣದು ಭವಬಂಧವೆನ್ನಯ | ಚಿತ್ತದೊಳಗಿಹುದದನು ತೊಲಗಿಸಿ |
ಮತ್ತೆ ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ||

ಭಜಿಪೆ ಕುಬ್ಜೆಯ ಸಲಹಿದಂಘ್ರಿಯ | ಭಜಿಪೆ ಶಿಲೆಪೆಣ್ಮಾಡಿದಂಘ್ರಿಯ |
ಭಜಿಪೆ ಬಲಿಮಕುಟಾಗ್ರಭೂಷಣವಾದ ಅಂಘ್ರಿಯನು ||
ತ್ರಿಜಗಪಾವನೆ ಪುಟ್ಟಿದಂಘ್ರಿಯ | ಭುಜಗಫಣೆಯಲಿ ನಟಿಸಿದಂಘ್ರಿಯ |
ಭಜಿಪೆ ವೆಂಕಟ ನಿಮ್ಮಯಂಘ್ರಿಯ ಸಲಹೊ ಶುಭವಿತ್ತು ||

ಮುಗುಳುನಗೆಗಳು ಮುದ್ದುನುಡಿಗಳು | ಚಿಗುರುಚೆಂದುಟಿ ಸೋಗೆಗಂಗಳು |
ಬಿಗುಹುದೋರ್ಪ ಬಟ್ಟಬಲ್ಮೊಲೆಪೂಗರುಜವ್ವನದ ||

ನೊಗಸುದೇಹದ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯರ । ತಗಲಿ ಕೆಟ್ಟೆನು ನಿಮ್ಮ ಭಜಿಸದೆ ।
ನಿಗಮಸನ್ನುತ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ॥

ರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1750

ಇಂದ್ರಕೀಲಚಾಪದ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಚಂಚುಪುಟ್ಟದ ರಾಮಸೂರಿಗೊಲಿದವನು । ಚಿಂತಿಸುವರಭಿಮತವನಿತ್ತು ಸಲಹುವನ ।
ಸಂಚರಿಸಿ ಗುಣಮೂಜಜರೊಳಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಯುವನು । ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದತೆಚಿ ಜನರ ಸಲಹುವನು ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನು ರಾಮಸೂರಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಇಂದ್ರಕೀಲಚಾಪದ

ಪದ್ಯ 80. "ಭಾರತಕಥೆಯೊಳು ಹರ ನರಗೆ ವರವನಿತ್ತಾಚರಿತೆಯ ವಿರಚಿಪೆಂ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗಣೇಶ, ವಿಷ್ಣು, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸೂಕರನ ದಂಡಿಪುದು ಲೇಸೆಂದು ನಿಂದು। ತಾ ಕರದಿ ಬಿಲ್ಲ ಜೇವಡೆದಂಬ ಪಿಡಿದು।
ತಾಕುವಂತೆಸೆಯೆ ಹಾ ಎನುತ ಹರಿತಂದು । ಆ ಕಿರಾತಮುಂದೆ ಹರಣವನು ಕಳೆದು ॥

ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೇಟೆಯೆಡೆ ಶಿವನು ನಡೆತಂದು। ಬಿದ್ದುದೆಮ್ಮಂಬಿನಲಿ ತೆಗೆಯಿರೆನಲಂದು।
ಬಿದ್ದುದೆನ್ನಿಂದ ನೀನಾರು ಸಾರೆಂದು । ಉದ್ದುರುಟನಿಂದ ಜರೆದನು ವಿಜಯ ಸಂದು ॥

ಚಕ್ಕಣಾಮಾತ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿಟ್ಠಲ. "ಶ್ರೀಚಕ್ರಾಂಬುಜಭೃಂಗ, ರಾಜವಿದ್ಯಾಸರೋವೀಚೀಖೇಲನಹಂಸ, ಕನ್ನಡಕವಿ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನು ಬರೆದ ಟೀಕೆಗೆ ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಚಂದ್ರಧೀಮಂಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರದಂಡಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಾಮಗೇತಿವಂಶದವನಾದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕ ಎಂಬ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಭಾಗದಿಂದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕನು ಕಸ್ತೂರಿರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತದಿಂದ ಈತನು ಶಕ 1697 ಯುವದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮದಕೇರಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಾಮಗೇತ್ಯನ್ವಯಾಂಭೋಧಿರಾಕಾಸುಧಾಧಾಮಕಸ್ತೂರಿರಂಗೇಂದ್ರರಾಜನ್ಸುತ್ರಾಮಪುತ್ರಾ...ಸದಾಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರಚಂದ್ರಾ ||

ಚೆನ್ನಬಸವಶಿವಯೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಆಚರಣೆಯತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ

ಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಚರಣೆಯ ತ್ರಿಪದಿ

ಪದ್ಯ 58. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಿವಯೋಗ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಜಡೆಮುಡಿಗಳ ತಾಳ್ದು | ಮಡದಿಯರ ಕಾಲಡಿಯೊಳ್ |
ಬುಡುಬುಡಕೆ ಹೊರಗೆ ಕಪಟನಾಟಕವಾಡುವ |
ಜಡರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||
ಮುಂದೆ ಶರಣನು ಮಾಡಿ | ಹಿಂದೆ ನಿಂದಿಸುತೆ ಮನ|
ಬಂದಂತೆ ನಡೆದು ಶಾಸ್ತ್ರವನು ಮೀರುವ |
ಹಂದಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||
ಆಡುವುದೆಲ್ಲವಸತ್ಯ | ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವು ಕುಟಿಲ |
ನೋಡುವುದೆಲ್ಲ ದುರ್ನೋಟವಿಂತಪ್ಪ |
ಮೂಢಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

———

ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸು 1750

ಈತನು ಜಯದೇವನಗೀತಗೋವಿಂದಕೆ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ ಎಂಬ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಅಪ್ಪಾಜಿ ಭಟ್ಟಾರಕನ ಮಗನು, ಮಳೂರು ಅಪ್ರಮೇಯದೇವರ ಭಕ್ತನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಟೀಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಿವರ್ಧನವಿಮಾನಸ್ಥಿತಾರವಿಂದವಲ್ಲಿಕಾಪತೇರಪ್ರಮೇಯಸ್ವಾಮಿನಃ ಪಾದಾರವಿಂದಾರ್ಚಕೇನ ಅಪ್ಪಾಜಿಭಟ್ಟಾರಕಪುತ್ರೇಣ ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿಣಾ ವಿರಚಿತಗೀತಗೋವಿಂದಟೀಕಾಯಾಂ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಂ.

ತರಳಚರವತಿ ಸು 1750

ಇವನು ಗಂಗಾಗೌರೀಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಶಿವಗಂಗೆಯ ಹಿರಿಯಸಿಂಹಾಸನದ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಂಗಾಗೌರೀಸಂವಾದ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 11, ಪದ್ಯ 1321.

ಅವಧೂತಶಿವಯೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 20; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆನಂದಕಲ್ಲೋಲ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀ ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಪ್ರವರ್ತಕ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಪರಶಿವಪಾದಯುಗಳಕಮಲಿನೀರಾಜಹಂಸಾವಧೂತಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತೇ—ಎಂದಿದೆ.

ಬೇಟೆರಾಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ದಾಸರೇವ, ಸ್ಥಳ ತುರುಗೆರೆ (ತುರುವೇಕೆರೆ) ತುರುಗೆರೆಯ ಬೇಟೆರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿ ರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 26, ಪದ್ಯ 1081; ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೃಕಂಡುಮುನಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರವು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕವಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಭಾವಲಕ್ಷಣ, ಜಾತಕನಿರ್ಣಯ, ಆಯುರ್ಯೋಗ, ಲಗ್ನಭಾವಫಲವೇ ಮುಂತಾದ 12 ಭಾವಫಲಗಳು, ಗ್ರಹದಶಾಫಲ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರೇಶ, ನಂದಿ, ದಿಕ್ಪಾಲರು, ಹರಕವಿಗಳು, ಹರಿಕವಿಗಳು ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಂದ ಕೇಳಾದಿತ್ಯಚಂದ್ರಮ | ರಂದದಿಂದಿರುತಿರುವ ರಾಶಿಗೆ |
ಬಂದರಾದರೆ ರಾಹುಕೇತುಗಳೊಂದುಪಾವಕ್ಕೆ ||
ಸಂದಿಸಲು ತಾ ಪರ್ವಕಾಲವು | ಕುಂದದೀ ಮೋಕ್ಷ ಗ್ರಹಣವೆನಿಸುವು
ದೆಂದು ಪೇಳಿದನಾಮೃಕಂಡುಮುನೀಶನೊಲವಿನಲಿ ||

ಸೋಮನಂದನನಮಲವಶಿಯೊಳು | ಭೀಮಬಲರಾಹುವಿನ ಭುಕ್ತಿಗೆ |
ನೇಮವೆನಿಸಿದ ಮಾಸತ್ರಿಂಶದ್ದಿವಸ ಹದಿನೆಂಟು ||
ರಾಮಣೇಯಕಕೇಂದ್ರಕೋಣಸು | ನಾಮವಿಡಿದಿರೆ ಷಷ್ಠಸ್ವೋಚ್ಚದೊ |
ಳಾಮಹಾಶುಭಯೋಗಕಾರಕರೊಡನೆ ಕೂಡಿರಲು ||

ಭೂಮಿಪನ ಸನ್ಮಾನಸಂಪದ | ಕಾಮಿತಾರ್ಥದ ಸಿದ್ಧಿ ಧರ್ಮವು |
ರಾಮಣೇಯಕಕೀರ್ತಿ ದೇವಾದಿಗಳ ದರ್ಶನವು ||
ನೇಮನಿಷ್ಠೆಗಳವಗೆ ಪುಣ್ಯಾಸು | ನಾಮತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಹಯಗಜ |

ಕೋಮಲದ ಯಾನಾದಿಸಂಪದ ವಿವಿಧವಿಭವಗಳು ||

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಏನೂ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿ

ಇದು ಕಂದವಚನಗಳಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬಂಶವು

ಕಂದವಚನಂಗಳಿಂದಂ | ಕುಂದದೆಯೊಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವಂ ಕಡೆಯೊಳಗಂ |
ಸಂಧಿಸಿ ನಿಮಳಳವೆನಿಸಿಯೆ | ಸೌಂದರದಿಂ ಪೇಟ್ದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವೀಂದ್ರಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವಚನಶ್ಲೋಕಭೇದಸ್ಸಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪ ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಕಥಾ ಸಮಾಪ್ತಾ

ರಾಮ ಸು 1750

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಮೂಲಿಕೆಯ ಪುರವನಾಳ್ವ ದೊರೆಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜಿನದತ್ತರಾಯನು ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ತಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ತಿಪ್ಪಯಾರ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದವನು; ಯಜುಶ್ಶಾಖಾಧ್ಯಾಯಿ; ಉಲ್ಲುಚುಕವಂಶದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಂಠೀರವಾರ್ಯ, ತಂದೆ ರಂಗ, ತಾಯಿ ಗಿರಿಯಂಬಿಕೆ, ಗುರು ಚಂದ್ರರಸ, ಸ್ಥಳ ನೂತನಾವರಣ (ಹೊಸಕೋಟೆ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನವಸಾಲಪುರೀ (ಹೊಸಕೋಟೆ) ಖಾದ್ರಿ ನರಸಿಂಹದೇವರಿಗೆ ಅಂಕಿತಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯನ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿಜಯಕುಮಾರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಮೈಸೂರೊಳ್ ಶಾಂತಿಗುಣದಿಂ ಕೀರ್ತಿಯಾಂತ ದಾತೃತ್ವಯುತ ಶಾಂತಪಂಡಿತನು; ಗುರು ವಾದವಾದೀಶ್ವರ ವಾದಿಪಿತಾಮಹ ಅಕಲಂಕಮುನಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ನಂಜಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕಪೋತವಾಕ್ಯವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ—ಬಾಗಿಳಿಕೆಂಪಭೂಪಾಲ, ಮಗ ವೀರಭೂಪತಿ, ಮಗ ಅಹವವಿಜಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ, ಮಗ ಕವಿನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಸುಮಾ

ರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಪ್ರೋತದ ಕಥೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಗಂಗ ಸು. 1750

ಈತನು ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು ಕಾತ್ಯಾಯನಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಗೋಪಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ, ಸ್ಥಳ ಕಕುದದ್ರಿಪುರ (ಶಿವಗಂಗೆ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಗೇಶನಿಗೆ (ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ) ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಸೂತನು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾಮಿಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬಿಳಿಯಕಲ್ಲ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವನೂರು ವಾಮನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಾಧವನಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮಗ ರಾಜಪಯ್ಯನಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಬಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರಿಯಭಂಟನಕಥೆ, ಸಾರಂಗಧರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಬೊಂಬೆಯನಾಟದ ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಸು 1725), ತಾಯಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತ ಸಾಂಬಯ್ಯ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ

ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ "ಶಂಭುಲಿಂಗನಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿ ರತ್ನಾಂಗಿಯ ಕುವರ ಶಂಕರವರವುಳ್ಳ ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆಯನು ಯಕ್ಷಗಾನವಂ ಮಾಡಿ ಪೇಳ್ವೆಂ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ ಸು. 1750

ಇವನು ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಸಣ್ಣದು (5 ಓಲೆಗಳವೆ); ವಾಕ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ

ಕಾಶೀರಾಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಚರಿತೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದವನು; ನಂದರಾಮನ ಪೌತ್ರನು; ಲಕ್ಷ್ಮಣದಾಸ ಕಮಲಾಂಬೆಯರ ಪುತ್ರನು; ವಿಮಲಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಮೋಹನಕವಿ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುರುಗಲ್ಲುವಾಸ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೀಮ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕಿರಮಪವ್ವರಸ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸು. 1750

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಂಗೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ನಾಲ್ಕು ಜಾವಕ್ಕೆ ಒಂದುಜಾವ ವ್ಯಾಪಾರಕೃಷಿಗೆ ಸಂದಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದು ಜಾವ ನಿದ್ರೆ ಸ್ವಪ್ನ ಕಳವಳ ನಾನಾ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದುಜಾವ ಅಂಗನೆಯರ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪ ತಕ್ಕೆ ಚುಂಬನ ಮೊದಲಾದ ಸಂಭೋಗಸುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಇನ್ನೊಂದುಜಾವವಿದೆ. ನೀವು ನೀವು ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯ ತಿಳಿದು ಮುಂದಣ ಆಗುಹೋಗನರಿದು ನಿತ್ಯನೇಮವ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಣವದ ಪಥವನರಿತು ಭಾವದ ಬಲಿಕೆ ವಿರಕ್ತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಮುಕ್ತಿ ಇಂತೀಕೃತ್ಯದ ಕಟ್ಟು ತಪ್ಪದಿರಿ. ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಒಡಲಾಗದ ಮುನ್ನವೆ ಖಗಪಶು ಮೃಗನರಕುಲದುಲುಹಿಂಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಧ್ಯಾನಾರೂಢರಾಗಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬಲ್ಲಿರೆ.

ಹರಿದಾಸ ಸು. 1750

ಇವನು ಮೂಲಬಲರಾಮಾಯಣ, ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ರಥೀತರಗೋತ್ರದವನು; ಆಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು "ಧಾರಿಣಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಚಿತಂಬರ | ಚಾರುಉತ್ತಮನಾಮಪೇರೂರ್ | ತೀರವಾಸದೊಳಪ್ಪ ಸದ್ವಿಪ್ರ" ಚೆನ್ನಪ್ಪ; ತಂದೆ ನಂಜಪ್ಪಾರ್ಯ; ತಾಯಿ ವೆಂಕಮ್ಮ; ಅಣ್ಣ "ಧರೆಯೊಳುತ್ತಮಕೋಯಮುತ್ತೂ | ರಿರುವೆಸುಂಕದಶಾನುಭಾಗನು" ಹಿರಿಯ ಚೆನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ; ಮನೆತನ ಕೋಳಾಲ. ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣರ ಪಾದಪದ್ಮಭೃಂಗ, ವ್ಯಾಸರಾಯಮಠದ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಮೂಲಬಲರಾಮಾಯಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 726. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣರ ಮೂಲಬಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅನಂತರ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಭೀಮ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾವಣನ ರಣಾವಲೋಕನ

ಗಂಡುಗಲಿಯಮರೇಂದ್ರ ಬಂದನು | ಹಿಂಡಿನಮರರ ಗಂಡ ಬಂದನು |
ಚಂಡವಿಕ್ರಮ ಬಂದನೆಂದೆಯ್ದನೆ ಹೊಗಳ್ದೆ ಕಹಳೆಗಳು ||
ಕಂಡರಾಗಭ್ರದಲಿ ನಿರ್ಜರ | ತಂಡ ಕಂಗೆಡುತೋಡಿದುವು ಸನು |
ದಂಡಿಯಲಿ ರಥದೊಳಗೆ ಕುಳಿತವ ರಣವ ನೋಡಿದನು ||

ರಾವಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಡೋದರಿಯ ಉಕ್ತಿ

ಕರುಣಾವಾರಿಧಿರಾಮನಾತನ | ಚರಣವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಪೋಗಿಯೆ |
ಶರಣುಹೊಕ್ಕಾ ಜನಕಸುತೆಯನು ಕೊಟ್ಟು ಎನಯುದಲಿ ||
ಇರುತಿರಲು ಮನ್ನಿಸುವ ನಾಕನ್ನು | ಪರಮಪುರುಷನು ವಿಷ್ಣುವಾತನ |
ಮಣಿಯು ಹೊಗು ಮಣಿಯು ಹೊಗು ಕೃಪೆಯೊಳು ಸಲಹುವನು ರಾಮ ||

2 ಸಂಕ್ಷೇಪ ಭಾಗವತ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 53, "ಅತ್ಮಾರಾಮನು ಬರೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಷಟ್ಪದಿಯ ಸಂಕ್ಷೇಪವನು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಈಶ್ವರ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹನ ಶುಭ | ಭವ್ಯಚರಿತನ ಭಾಗವತಜನ |
ಸೇವ್ಯಚರಣಸರೋಜಮಹಿಮನ ಜಗವ ಸಲಹುವನ ||
ಅವ್ಯಯನನವತಾರಮಾಯಾ | ನವ್ಯಸತಿಪತಿ ನಾರಸಿಂಹನ |
ಕಾವ್ಯವಿದು ರಂಜಿಪುದು ಸಂಕ್ಷೇಪಾಖ್ಯಭಾಗವತ ||

ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗೂರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ದೇವಣ್ಣ, ಗುರು ವಾಟಾಳಮಠದ ಯತಿ ಬಸವಲಿಂಗ, ಸ್ಥಳ "ಸತ್ಯಮಂಗಲದ ಭೂಪತಿಯು ಸಿಂಹಾಸನ ಗುತ್ತಾಲತ್ತೂರ ಬತ್ತಿನಲಿ ಎಸೆವ ಮಣ್ಣ". ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಉದ್ಭಟ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಹರೀಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾದೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 363. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕಾವೇರೀ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಕ್ರೊನ್ನಾಚೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿ ಇರುವ ನಡುಮಲೆಯ ಮಾದೇಶ್ವರದೇವರ ವೈಭವವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ನಾನುಸಿರಿದ ನುಡಿ ಹಾಲು ಮಾವಿನಹಣ್ಣು | ಜೇನುಸಕ್ಕರೆ ಸವಿದಂತೆ |
ಮಾನಿನಿಯರ ಕುಡಿನೋಟದಂತೆಸೆವುದು | ಭಾನುಪ್ರಕಾಶದಂತಿಹುದು ||
ಕಸ್ತೂರಿ ಪುನುಗು ಜವಾಜಿಯುಗಿಲುಗಂಧ | ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪರಿಯಂತೆ |
ಉತ್ತಮ ಸವಿನುಡಿಯಂತೆ ಈ ಕಥೆಯ ನಾ | ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನರ್ಥಿಯಲಿ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಶೂಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರು, ಸ್ವಗುರು ಬಸವಲಿಂಗ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಗೊಲ್ಲರು

ಕಂಬಳಿ ಕೊಡಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಎಕ್ಕಡವ ಮೆಟ್ಟಿ | ಸಂಭ್ರಮದಲಿ ಕೋಲುವಿಡಿದು |
ಸಂಬಳ ಮೊಗಜು ಹೊನ್ನಿನ ಜೀಕಾಜರು | ಇಂಬಿನೊಳ್ ತುರುವ ಕಾದಿಹರು ||

ತುರುವಂದೆ

ಬಟ್ಟಗಡಸು ಕೆಂದ ತುರುಗ ಕಾರಿಯು ಬೆಳ್ಳ | ನೆಟ್ಟಕೊಂಬಿನ ಕಪಿಲೆ ಚಾಲೆ |
ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವ ಪಸುಗಳು ಎಸೆದುವು | ಪಟ್ಟಿಯ ಸೀರೆಯಂದದಲಿ ||

ಸ್ತ್ರೀಯರು

ತಳಿರಡಿ ಸುಣ್ಣೊಡ್ಡೆ ಸಳಿನಡು ನಳಿತೋಳು | ಕಳಸಕುಚದ ಬಾಲೆಯರು |
ಬಟಲುಮುಡಿಯ ಬಟ್ಟಮೊಗ ತೆಳುಗಲ್ಲದ | ನಳಿನಾಕ್ಷಿಯರು ನಡೆದರು ||

ಊಟ

ಗುಳ್ಳದಹಣ್ಣು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ನಿಂಬೆಯು | ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು |
ಕಲ್ಪಡೆ ಮಾಗಳಿ ಕಬ್ಬಿಲೆಯುಪ್ಪಿನಕಾಯಿ | ವಿಲ್ಲದೆಯೆಡೆಮಾಡಿದರು ||

ಯೋಗಾನಂದ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ, ಬಸವ ಶತಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನ ತಂದೆ ತರಿಮೇಲಪುರಾಧಿಪತಿ ಚೆನ್ನರಾಜ, ಅಣ್ಣ ಬಸವರಾಜ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ[1]

1 ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 103 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ “ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ವಿಶ್ವಸೃಟ್ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾದ್ಯಖಿಲಸುಮನಶ್ಶ್ರೇಣೀಲಂಕಾರಮಕುಟಮಣಿಘೃಷ್ಟಿನಿಕರರಂಜಿತಚಾರುಚರಣಾಂಭೋರುಹ ಶ್ರೀಹೇಮಕೂಟಭೂಧರಪರಿವೃಢವಿರೂಪಾಕ್ಷಘೃಣಾಲಬ್ಧಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣ ಮಾನಸಾಬ್ಜವಂಶೋದ್ಭವ ತರಿಮೇಲಪುರಾ

---

1 ಇವನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾನಸಶತಕ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಧಿಪತಿ ಚಿನ್ನರಾಜಗರ್ಭೋದಿತ ಬಸವರಾಜಾವರಜ ಯೋಗಾನಂದಾತ್ಮಯರಚಿತ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕಂ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಸಿರಿಯೆಂಬ ಸನ್ನಿಪಾತಕ | ಸಿರಕೇರಿದ ತೆರದಿ ಬೆಸ್ರೆತು ಶಿವಶಿವ ಎನದೇ |
ಇರುತಿರುವನಾವನವನೇ | ಖರನೈ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||
ವನಧಿಯು ಜಲದಲಿ ನದಿಜೇ | ವನವದು ಕಲೆತಿನ್ನು ಭೇದವಡೆಯದಿರುವನ್ನೋಲು |
ಮನವಿದು ನಿನ್ನಲಿ ಬೆರೆಯಲಿ | ಘನನೇ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||
ಭುವಿಯೊಳು ಸದ್ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂ | ಭವವನು ಪರಿಹರಿಪ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯದ ಮನುಜರ್ |
ಶವಕಿಂದಲು ಕಡೆ ನೋಡಲು | ಕವಿನುತ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||

2 ಬಸವ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಪದವೂ "ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವ ಪ್ರಭುವೇ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಬಸವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಉರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಉತ್ತಮರನು ಸೇರಿ | ಸತ್ಕಥೆಗಳ ಕೇಳಿ ಸಾಧುಗಳಲಿ |
ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರದೆ ನಿಮ್ನಪದಕೆ ಬಾಹಿರನಾದೆ|ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ||
ಬಲವು ಇದ್ದು ತನಗೆ ಪರರು ಮಾಡುವ ಕ್ರೋಧ | ಗಳನು ಸೈರಿಸುವುದೇ ಕಂದ ಇದನು |
ವರತಿತಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ಒರೆವರಾರ್ಯರು ಎಂಬ|ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ||

ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ ಸು. 1750

ಇವನು ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. "ವೀರಶೈವದ ತಿರುಳ ಗುಣದ ಸಂಪನ್ನ, ಮಹಾಯತೀ

ಕ್ವರ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9, ಪದ್ಯ 900. ದಧೀಚಿಮುನಿ ಸೂತನಿಗೆ ಲಕ್ಷಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕವಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವೀರಭದ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರವಾದಾರವಿಂದಮಧುಮತ್ತಮಧುಕರಾಯಮಾಣ ಮಹಾಯತೀಶ್ವರ ನಿಷ್ಠಿಂಕಾತ್ಮ ವಿರಚಿತ ವೀರಭದ್ರವಿಜಯಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವೀರಭದ್ರ

ವೀರತೆಯ ಪೊಗಳುವಡೆ ರುದ್ರನ | ಸಾರಿಯಾಗಿಯೆ ಪೇಳ್ವೆನಲ್ಲದೆ |
ವೀರಭದ್ರನ ಸಕಲಭೀಷಣರೌದ್ರದುನ್ನತಿಗೆ ||
ಆರ ಪ್ರತಿಯಿಡಬಹುದು ಜಗದೊಳು | ವೀರನಪ್ರತಿವೀರಭದ್ರಗೆ |
ವೀರಭದ್ರನೆ ಸರಿಯದಲ್ಲದೆ ಬೇಱೆ ಕಾಣೆಂದ ||

ವೀರಭದ್ರನ ಖಡ್ಗ

ಸಿಡಿಲ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಡೆಯಲಿ | ಬಿಡಿರು ಕಾಳಾಹಿಯ ಕುಡಿಯುಮೇ |
ಅಡಿದು ಯಮದಂಡದಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ವಿಷದ ನೀರೂಡಿ ||
ಪಿಡಿದು ರವಿಮಂಡಲದ ಸಾಣೆಯ | ನ್ಯಡೆದನು ಈ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಗೆ |
ಪಿಡಿಯ ಕೊಟ್ಟನೊ ಎಂಬವೊಲು ಮೆಱೆವುದು ಮಹಾಖಡ್ಗ ||

— — —

ನಿರಂಜನಾರ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕ, ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಇವನೇ ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗುರು ಗಗನಾನಂದ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ "ಗುರುನಂಜುಂಡಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಗಗನಾನಂದಗುರುವರ್ಯಚರಣಾರವಿಂದಮಕರಂದಲುಬ್ಧ ಭೃಂಗಾಯಮಾನ ನಿರಂಜನವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ನಂಜುಂಡಶತಕಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಪಶ್ಚಿಮದಿ ರವಿಯು ಮೂಡಲಿ | ಕಿಚ್ಚಿನ ಉರಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲವರಳಲಿ ಮತ್ತಂ |
ನಿಚ್ಚರಿತ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯನು | ನಿಚ್ಚಲುಮಿದು ಸತ್ಯ ಕಂಡ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||
ಎರಿಯ ನೀರನು ಕುಡಿಯಲು | ಮಾರಿಯು ಮನೆ ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟಿಯೆ ಕಾಡಿನ ಅನಲಂ ||
ಭೋರೆಂದು ಸುತ್ತಿ ಬೇಯಲು | ವಾರಿಪರಾರಿಲ್ಲ ಕಂಡ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||

2 ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ

ಇದರಲ್ಲಿ 129 ಹಾಡುಗಳಿವೆ

3 ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಗನಾರ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹಾಡು

ಗಳು ಗಗನಾರ್ಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಿರಂಜನಾರ್ಯನೇ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಬಹುಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆ ನಾ ಭವದಿ | ಸಾಕಿನ್ನಹಹ ನಾನೈಕ್ಯವಾಗುವೆ ನಿಮ್ಮಪದದಿ||
ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಿಂದೆ | ಹಲವು ದುಷ್ಕರ್ಮಫಲದಿಂದೆ ನಾನೊಂದು|
ಫಲಕಾಮತೃಷ್ಣೆಯಿಂ ಬೆಂದು | ಹಲವು ಕಲ್ಪಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯದೊಳಿಟು
ದಂದು ||1||

ಕ್ಲೇಶಪಂಚಕದಿ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ | ಅಷ್ಟಪಾಶದ ಲತೆಯ ಬಂಧನಕೊಳಗಾಗಿ |
ಈಷಣತ್ರಯದಾಸೆಗಾಗಿ | ಮೂಜ್ಞಾವಾಸನೆಗಳಲಿ ತೊಡಕಿದೆನಾಗಿ ||2||
ಒಲ್ಲೆನಾನಿನ್ನು ಜನ್ಮಗಳ | ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆನಾನಿಹಪರಭೋಗಸೌಖ್ಯಗಳ |
ಒಲ್ಲೆನಾ ನಾನಾವಿಷಯಗಳ ಎನ್ನ | ಸೊಲ್ಲನಾಲಿಸೊ ಗಗನಾರ್ಯ ಸುಶೀಲ ||3||

? ನೃರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ ಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ—

ಈಮಹೀಮಂಡಲದಿ ದಿವಿಜೋ | ದ್ದಾಮ ಯಾದವಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥರ |
ಪ್ರೇಮಸಂವಾದಾಖ್ಯಗೀತಾಶಾಸನಾರ್ಥವನು ||
ಭೀಮ ತನ್ನರಮನೆಯ ಬಾಣಸಿ | ನಾಮ ನೃರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿಗೆ |
ನೇಮದಿಂದೊರೆದಿದ್ದ ಗುರು ಶ್ರೀವಾಸವಿಟ್ಠಲನಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಇರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 629. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ ಬರೆದು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆಯೂ, ಕೆಲವುಕಡೆ ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಈರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡಷಟ್ಪದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ "ಭೀಮಹನುಮನೆ ಮಧ್ವನಾಮದ | ಲೀಮಹಿಯೊಳವತರಿಸಿ ಸುಜನ| ಪ್ರೇಮಿ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಿದ || "ಎಂಬುದರಿಂದ ಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕವಿ ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕೊಡಲುಬೇಹುದು ದೇಶಕಾಲಗ | ಳೆಡೆಯುಚಿತ ಸತ್ಪಾತ್ರರುಗಳಲಿ |
ತಡವ ಮಾಡದೆ ದಾನಗಳ | ನೆಂದಾವವಸ್ತುವನು ||
ದ್ರುಡತೆಯಲಿಯುಪಕಾರವೆಣಿಸದೆ | ಸಡಗರದಲಿತರರಿಗೆ ನೀಡಲು |
ಪೊಡವಿಯೊಳು ತದ್ದಾನ ಸಾತ್ವಿಕವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೆಲ್ವೆ ||[1]

? ವಿಟ್ಠಲ 1751

ಈತನು ವರದವಿಟ್ಠಲರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರು ವರದವಿಟ್ಠಲ ಅಥವಾ ವಿಟ್ಠಲ ಎಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. "ವಾಲಗಳ್ಳಿಯ ವರದವಿಟ್ಠಲ ಪಾಲಿಸುಗೆ ಮತಿಯ" ಎಂದು ವಾಲಗಳ್ಳಿಯ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ

---

1 ದಾತವ್ಯಮಿತಿ ಯದ್ದಾನಂ ದೀಯತೇಽನುಪಕಾರಿಣೇ |
ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ಪಾತ್ರೇ ಚ | ತದ್ದಾನಂ ಸಾತ್ವಿಕಂ ಸ್ಮೃತಂ ||

ಕವಿ ಆವೂರಿನವನಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1674ನೆಯ ಭಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1751 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವರದವಿಟ್ಠಲ ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 56, ಪದ್ಯ 3382. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕೋಸಲದೇಶದ ಕುಶಲನೃಪನ ಮಗಳನ್ನು ದಶರಥನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಲು, ರಾವಣನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆದರೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದ ದಶರಥನಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಸಮಾಗಮವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ರಾವಣನ ಮಗನಾದ ಮೂಲಕಾಸುರನು ನಾರದನಿಂದ ಚೋದಿತನಾಗಿ ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಜಯಿಸಿ ರಾಮಪುತ್ರನಾದ ಕುಶನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವರದವಿಟ್ಠಲಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಮಧುಕೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗೆ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸೀತಾವಿಯೋಗ

ಅಱಿವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ | ಹೊಱಗೆ ತಪ್ಪಿತು ಕರಣ ಕದಡಿತು |
ತೊಱೆದ ಮತಿ ಗತವಾಯ್ತು ಮಾಯಾಪಾಶ ಬಿಗುಹೇಱೆ ||
ಮಱುಗಿದನು ಬಗೆ ತನ್ನ ಮಱೆತನು | ಹೊಱಗೆ ಬಲಿದುದು ಮೂರ್ಛೆಯೋಗದ
ಉಱಿಯದಿದರ್ನು ರಾಮ ಮಾನವರಳವೆ ವಿಧಿವಿಹಿತ ||

ಅಶೋಕವನಭಂಗ

ಹಿರಿಯರನು ಕರೆವಂತೆ ಬನ್ನಿಯ | ನರೆಯ ಹೊತ್ತವರಂತೆ ಮುತ್ತುವ |
ಹರನ ವಾಹನರಂತೆ ನಂದಿಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತು ||
ತರುಣಿಯರ ಕಿವಿಯಂತೆ ಹಾಲೆಯ | ಹರಿಯ ಹಣೆಯಂತೆಸೆವ ತಿಲಕದ |
ಕರ ಬಡವನೆನಿಸಿರ್ಪ ತಾಱಿಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತು ||

ರಾಮಯುದ್ಧ

ನಡುಗಿ ಹಿಮದಲಿ ಮಿಂದು ಪಾವಕ | ನೊಡಲ ತುಂಬಿಸಿ ಜಪತಪಂಗಳ |
ಝುಡಿತೆಯಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದ ಸತಿಯರಂ ಸರವಾ ||
ಹಡೆಯಲರಿಯರು ಜಪತಪಂಗಳ | ತೊಡರು ಹೊದ್ದದ ಪಾಪಿದೈತ್ಯರು |
ಮಡಿದು ಸ್ವರ್ಗವ ಸೂರೆಗೊಂಡರು ರಾಮಬಾಣದಲಿ ||

ಊಟ

ಶಾಕಪೇಂದುವಿಕಂತೆ ಧಗೆಗಳ | ನೀರುಸೋಕದ ತನಿಯ ಮೊಸರನು |
ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿಯರೈದೆ ಬಡಿಸಿತು ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸೆ ||
ಚಾರುಮೆಣಸಿನಕರಿಯ ಸತಿಯರು | ಕಾರಫಲಗಳ ಮಾದಲಂಗಳ |
ಕಾರವಲ್ಲಿಯ ನೆಲ್ಲಿಕೇರೀಳೆಗಳ ಬಡಿಸಿದರು ||

ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ

ಹರಿಯ ನೋದರ.. ಹರಿಯೊಳಿರ್ದನ | ಹರಿಯ ಚರಣದಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟನ |
ಹರಿಯ ಕೊಂದನ ಹರಿಯ ಕಾಯ್ದನ ಹರಿಯ ಕಟ್ಟಿದನ ||
ಹರಿಯ ಮಗಳನು ಕೂಡಿದಾತನ | ಹರಿಯಮೇಲೊಱಗಿರ್ಪ ದೇವನ |
ಶರಣಕೆಱಗುವೆ ವರದವಿಟ್ಠಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||
ಮೃಗವ ಧರಿಸಿಹ ಹಗೆಯ ವೈರಿಯ | ಪೆಗಲನೇಱಿ ಸಂಚರಿಸುತಿರ್ಪನ |
ಮಗಗೆ ಮುನಿದನ ಪುರವ ನೆಗಹಿದನಸುಜನ ಮನೆವೊಗಲು ||
ಬಗೆಯದವನನು ಕೊಲಲು ಬಿಡಿಸಿದ | ನೊಗುವಿಗೆಯ ಪದವಿಗಳನಿತ್ತಿಕ |
ನಗಲವೆನ್ನನು ವರದವಿಟ್ಠಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||

ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ. 1755

ಇವನು ದೇವಸೇನನ ಆರಾಧನಾಸಾರಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ತನ್ನ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಶಕ 1677ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಗಾಹತಿವ್ಯಪ್ಪ. 1759

ಈ ಅಂಕಿತವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಕವಿಯ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಇವನ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ–ದೇಶವು ನವಾಬದೇವನ ಸ್ವಾಧೀನವಾಯಿತು. ಶಿವಭಕ್ತರು ವೇಣುಪುರದಿಂದ ಓಡಿದರು–– ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಮಾಥಿವರ್ಷವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ನವಾಬನು ಹೈದರಾಗಿರಬೇಕು, ಪ್ರಮಾಥಿವರ್ಷವು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 1759 ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮೊ|| ಕಿಟ್ಟೆಲ್[1] ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವೇಣುಪುರದ (ಬಿದನೂರು) ಅರಸರ ರಾಜ್ಯವು 1763ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯತಿಯ ಹೆಸರೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಗುರು ಸುಮಾರು 1500 ರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುರು ಈತನಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ——

ರಾಗ ತೋಡಿ––ಝಂಪೆತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ|| ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆ ಸಲ್ಲದೈ ಖುಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು |
ಸನ್ನದಾಯುಷ್ಯಕೀರ್ತಿಯೆಲ್ಲರೊಳು ಕೇಳಿ ||

ಆಸು ಸನ್ಮಾವನೆಂದು ಪರಸವಾಡಲು ಸಲ್ಲ | ಕಸಿ ಕೆಳದ ಮಾತನಾಡಸಲ್ಲ |
ಪರಸತಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಸಲ್ಲ | ಬಿಸಿ ಬಿಸ ಪಾತಕವ ಪರಿಸು
ಮರೆಸಲ್ಲ ||1||

ಹಗಲುಗಳ್ಳನ ಕೈಯ ಜಗಳವಾಡಲು ಸಲ್ಲ|ಹಗೆಯೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವನು ಮಾಡಸಲ್ಲ|
ಜಗಳಗಂಟಿಕ್ಕುವನ ಸೊಗಸಿನೊಳಗೆ ನಗೆಯಿಲ್ಲ | ಅಗಲಿಪೋಗುವೆನೆಂಬ ಮಗನ
ಸೊಗಸಿಲ್ಲ ||2||

---

1. *Nagavarma's Prosody*, Introduction, 71.

ಹರಿಯು ಮುನಿದರೆ ಮಾನಿಸರಿಂ ಕಾಯ್ವವರಿಲ್ಲ । ಹರಿಯೊಲಿದ ನರನೊಳಗೆ ಗೆಲುವ ಪರಿಯಿಲ್ಲ
ಸಿರಿಯರಸ ವರಹತಿವಮ್ಮ ಪ್ಪವಿರವನು ಬಲ್ಲ । ನರನು ಹರಿದೂಷಕರ ಸರಿಯೊಳಗೆ । ನಿಲ್ಲ ||3||

ವಿಠಲದಾಸ. ಸು. 1760

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1760 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಸುರಾಲ 1761

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪುತ್ತಿಕಾಪುರದ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚಿಕ್ಕ ರಾಯಚಾಟನ ರಾಣಿವಾಸದ ಚೆನ್ನಮ್ಮದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ 1761 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಮ|| ರೈಸ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 12, ಪದ್ಯ 1671. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಂಕರಕವಿ 1763

ಈತನು ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಕೋಳೂರರಾಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥ ವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಕೋಳೂರಾಗಿರಬ ಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1685 ನೆಯ

ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ--ಎಂದರೆ 1763ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಚಾಮರಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಇವನ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶನಾವಸರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೋಜ, ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮ, ಹರಿಯರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 755. ಇದರಲ್ಲಿ ವರಾಂತವ್ಯಪುರದ ದೊರೆಯಾದ ಮಹಾದೇವನು ಕಾವಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ 6000 ಜಂಗಮರನ್ನು ಬಸವನು ವೈಶ್ಯವೇಷದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕದ್ದು ಹಸುಬೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನು ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದಾಗಿ ಕವಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ ಚಾಮರಸನ ಕಥೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಚಾಮರಸನು ಹರಿಹರನನ್ನು ಕುರಿತು —ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರು ಗದಗು; ನನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ದೇವರಾಯನು ಕರೆಸಿ ಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಎನಲು ನಾನು ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನೂ ಅವನು ಉತ್ತರಾರ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆವು. ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಸುಕಿದೆನು. ರುಧಿರ ಕರೆಯಿತು; ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾಗವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೈದರು ಅವನು ಖತಿಗೊಂಡು ತನಗೆ ದೊರೆಯಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಶಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವೆನು ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಳು ಹೆದರಿ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಒಯ್ದು ದಹಿಸಿ ಗಂಡನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು.

ಈ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಯತಿಯಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು; ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು—ಎಂದನು. ಹರಿಹರನು ನರಸ್ತುತಿಮಾಡಿದೆ, ಇದು ದೋಷ; ಶಿವಶರಣರ ಸ್ತುತಿಸು ಎನಲು, ನನಗೆ ಅವರ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯದು ಎನಲು, ಚೋಳಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ರಾಘವಭೀಮಲಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯರುಗಳ ಇದಿರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಚಾಮರಸನು ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದು ದೇವರಾಯನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ವಿದ್ವಾಂಸರೆಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿದರು; ದೊರೆ ಆನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಹೊನ್ನಿನಭಿಷೇಕಮಾಡುವುದಾಗಿ ದೊರೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನು. ಚಾಮರಸನು ಅದು ಸತ್ತ ಪ್ರಬಂಧ ಅದಕೇಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಇದು ಸತ್ತವರ ಕಥೆಯಲ್ಲ, ಸಾಯದ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ಚರಿತೆ ಎನ್ನಲು ದೊರೆ ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಾರತವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೈದು ಕನಕಸ್ನಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಚಾಮರಸನಿಂದ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವರಾಯನು 1419 ರಿಂದ 1446 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ ಚಾಮರಸನೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಥೆ ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ [ಸು. 1650] ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚಾಮರಸನ ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪರಂತು ಈ ಕವಿ ಹರೀಶ್ವರನನ್ನೂ [ಸು. 1165] ಚಾಮರಸನನ್ನೂ [ಸು. 1430] ಸಮಕಾಲದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಸರಿ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಷಣ್ಮುಖ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಬಸವನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನು[1] ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ—

1. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಮಡಿವಾಳ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ, ಕಿನ್ನರ, ಹೊನ್ನಿತಂದೆ, ಬಾಚರಸ, ಕಲಕೇತ, ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ನಾಗಾಂಬೆ, ನೀಲಾಂಬಿಕೆ, ಪ್ರಭುದೇವ,

ಕರವೂರ ನಿರಹಂಕಾರಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಯನೆಂಬ ಗಣನಾಥನು ಪ್ರಭು ನಾಮದಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಿನಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗುರುಗುಹೇಶನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾಗಲು ಪಾರ್ವತಿ ಇವನನ್ನು ಅನುರಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾಮಸದಕಳೆಯನ್ನು ಕಳುಹೆ ಅದು ಬನವಾಸಿಯ ಮಮಕಾರಮೋಹಿನಿಗಳಿಗೆ ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮಧುಕನಾಥನ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ದಳೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಯೆ ಮನಸೋತಳು. ಇವನು ವಶವಾಗದೆ ದೇಶಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಗೊಗ್ಗಯ್ಯನಿಂದ ಸಮಾಧಿಯ ತೆಗೆಯಿಸಿ ಅನಿಮಿಷನ ಲಿಂಗವ ತಳೆದು ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ದುಃಖವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮರುಳಶಂಕರನಿಗೆ ಐಕ್ಯವನಿತ್ತು ಬಸವನ ಇಷ್ಟವ ಸಲಿಸಿ ಮಹಾದೇವಿಯ ಮುಕ್ತಳಂ ಮಾಡಿ ಗೋರಕ್ಷನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನರುಹಿದನು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶಿವನು ಉಣ್ಣದಿರಲು ಕರಿಕಾಲಚೋಳನ ಉಕ್ತಿ

ಉಪ್ಪು ಸಾಲದೊ ಕಾರ ಬಹಳವೋ ಒಗ್ಗರಣೆ |
ತಪ್ಪಿದುವೊ ಕಾಯಿಗಳು ಬೇಯಲಿಲ್ಲವೊ ಸಾರು |
ಸಪ್ಪಗಾದುದೊ ಹುಳಿಯು ಪಾಯಸವು ಪಾಕವಿಲ್ಲವೊ ಭಕ್ಷ್ಯಕರಿಯಾದುವೋ ||
ಒಪ್ಪದಿಂ ಬಲಿಸರೋ ಪರಮಾನ್ನದಕ್ಕಿಯನು |
ತುಪ್ಪ ಕಡುಗಾದುದೋ ಕ್ಷೀರ ನೀರ್ವರೆದುವೋ |
ಕಪ್ಪುಗೊರಳನು ಉಣದೆ ಮುಳಿದಕಾರಣವೇನು ಸಾರಿಯುದಿರಲಾನುಳುವೆನೇ ||

ಯುದ್ಧ

ನಿಬ್ಬರದಿ ನಿಸ್ಸಾಳವಬ್ಬರದಿ ಕಹಳೆಗಳು |
ಬೊಬ್ಬಿಡುವ ಪಟುಭಟರು ಅಭ್ರಕ್ಕೆ ನೆಗೆವಶ್ವ |
ಉಬ್ಬಿ ತೇರ್ಗಡಣದಿಂ ಮೊಬ್ಬಿಡದ ಕಯ್ಯುಮ್ಮೊತ್ತೊತ್ತೆ ಕಾಲ್ದಳಿಧಾಳಿ ||
ಹಬ್ಬಿ ಧ್ರುವಮಂಡಲವ ಮುಸುಕಿತ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ |
ದಬ್ಬರಕೆ ಧರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ದಿಗ್ದಂತಿ |

ಕಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಂಡಾದಿಶೇಷಶಿರ ಕುಸಿದು ಕೂರ್ಮನ ಬೆನ್ನುಬಿರಿದುದಾಗ ||

ಶಿವರಾಮ ಸು. 1765

ಈತನು ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು; ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರ ಭಾರತಿಯ ಶಿಷ್ಯನು 'ಧರೆಯೊಳಧಿಕಾನಿಪ್ಪ ನರ್ತನ | ಪುರದೊಡೆಯ ಸೋಮೇಶಲಿಂಗನ | ಸಿರಿಪದದ್ವಯಸೇವಕರಸೇವಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನರ್ತನಪುರವು ಇವನ ಊರಾಗಿರಬಹುದು. ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರಭಾರತಿ 1765 ರಲ್ಲಿ ಬಂದುದಾಗಿ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಅದೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ; ಭಕ್ತಿರಸಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ನಂದಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಷಣ್ಮುಖ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸುಧೆಯ ರುಚಿಯನು ಸುರರು ಚಂದ್ರಮ | ನುದಿಸುವುದನು ಚಕೋರಸಂತತಿ |
ಪದುಮವನವನು ಹಂಸೆಗಳು ಪುರುಷನನು ಕುಲವನಿತೆ ||
ನಿಧಿಯನಾರ್ತನು ಬಯಸುವಂದದಿ | ಹೃದಯದೊಳು ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆನು |
ಮದನರಿಪು ಮೈದೋಱಿ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||
ಘೋರತರಸಂಸಾರಪಾರಾ | ವಾರದೊಳು ಬಿದ್ದೇಳುತಾಳುತ |
ಕ್ರೂರಕಾಮಕ್ರೋಧಜಲಚರದುಪಟಲಕೆ ಸಿಲುಕಿ ||

ಪಾರಗಾಣದೆ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವೆ | ಮಾರಹರ ಮಂದಾಕಿನೀಧರ |
ಆರು ಗತಿಯೈ ಶಿವನೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

ನಾರಸಿಂಹ 1768

ಈತನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನ ತಂದೆ ಕ್ರತುಪುರದ (ಗದಗು) ಪರಗಣೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ; ಗುರು ಗೌತಮಗೋತ್ರದ ಬೋಧಾಯನ ಸೂತ್ರದ ಯಜುಶ್ಶಾಖೆಯ ಪೆದ್ದರಸ, ಪುರೋಹಿತ ಜಾಡರಹಳ್ಳಿಯ ಜೋಮ್ಮಭಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಮಯೂರಪುರದ ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿ-ಇವನು ಕವಿಯ ಸೋದರದವನಾವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನೇ ಕವಿಗೆ ಕವಿತ್ವದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸರ್ವಧಾರಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ಪಾಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಸರ್ವಧಾರಿವರ್ಷವು 1768 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಹೆಸರು ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಂದು ಮೆ|| ಕಿಟ್ಟೆಲ್, ಮೆ|| ರೈಸ್ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ಕವಿ "ಮೂಜುಯೋಜನ ಬಂದು…ಕುರುತುಕೋಟೆಯಪುರದ ಕಾರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಾತ್ಮಜನಾರಸಿಂಹನ ಗೃಹದಿ ನಿಂತ ಕುಕ್ಕನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮಿ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲದೆ

ಪರಗಣೆಕ್ರತುಪುರದ ಪಳ್ಳಿಯ | ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕಾರಣೀಕರು |
ಹರಿಯ ಹತ್ತವತಾರದೊಳು ಎಟನುಜನಾಮಂಗೆ ||
ಪರಮಮೋಹದ ಪುತ್ರನೆನಿಸುವ | ಹರಿಯ ವೇದವತಾರನಾಮನ |
ಗಿರಲು ಧರೆಯೊಳು ರಚಿಸಿದೆನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮಣಿಯ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಏಳನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ರಾಮನ ತಮ್ಮನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನದು ಎಂದೂ ತನ್ನ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ನಾರಸಿಂಹನದು ಎಂದೂ ಗೂಢವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ

ಇದು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 24, ಪದ್ಯ 1029. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂತಾವತೀಪುರದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮರಾಯನಿಗೆ ಸತ್ಯಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದ ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದ ರತ್ನಗಿರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸು ಗಂಭೀರರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗಂಭೀರರಾಯನು ತನ್ನ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಗೌತಮನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಹರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪುರಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಾತ್ಮಜ ರಾಘವಾಂಕನು ಶರಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿ ಅದರರ್ಥವನರಿತು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಮೂರು ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣದೊಳಗಿಹ | ಸಕಲಸಾರವು ಇದರ ಕಾರಣ |
ಸಕಲ ಅನುಭವಕೆಲ್ಲ ಇದು ಶಿಖಾಮಣಿಯು ಎನಿಸಿತುದು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಲೆಯುಳ್ಳದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಸರಸ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಕುಕ್ಕನೂರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ರೇಣುಕ, ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಪಾರ್ವತಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಓಂನಮಾಚಾರ್ಯ ಬಸವ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಉರಿಯು ಕರ್ಪುರ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು | ಪರುಷ ಲೋಹವ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು |
ಅರಸು ಆಳಿಗೆ ಒಲಿಯೆ ತೇಜವು ಹರನೆ ನೀನೊಲಿಯೆ ||
ಸುರಗಣವು ನೆರೆದಲ್ಲಾಗಿ ಋಷಿಗಳು | ಕರುಣದಲಿ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಳ್ವರೆ |
ಗುರು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾದ ದೈವವಿಲ್ಲೆಂದ ಭೂಪಾಲ ||

ಶಾಲ್ಯದ ಕೃಷ್ಣರಾಜ 1748

ಈತನು ಅಕ್ಷರಾದಿ ನಿಘಂಟು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ, ಅನುಭವರಸಾಯನ, ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಶತಕ, ಜ್ಞಾನಸಾಗರಸರೋವರ, ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ, ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ, ನಳನಾಟಕ, ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ, ನಿರ್ಣಯ ಶಿಖಾಮಣಿ, ಬಾಹಟದ ಟೀಕೆ, ಭಕ್ತಿಸಾಗರಸರೋವರ, ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ, ಯಯಾತಿಕಾವ್ಯ, ವಿವೇಕಾಭರಣ, ವ್ರತಚರ್ಯ, ಷಟ್ಪ್ರತ್ಯಯ, ಸದಾಶಿವಶತಕ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನಿಗೆ ಶಾಲ್ಯದ ಅರಸು ಎಂಬ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನಾಮವೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಆಂಧ್ರ, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿರಬಹುದು. ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆಯನ್ನು 1748 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈತನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಶತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ಕಲಿ 4870ರಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1769 ರಲ್ಲಿ-ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನವನ್ನು ಕಲಿ4871ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲಿ (1769) ಆರಂಭಿಸಿ ವಿಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1770) ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ವಿವೇಕಾಭರಣವನ್ನು ಕಲಿ 4875 ಧಾತುವಿನಲ್ಲಿ (1774)[1] ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿ ವಿಟ್ಠಲನ

---

1. ಕಲಿ 4875 ಧಾತುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ

(ಸು. 1600) ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಏಟ್ಟಲವಿದ್ವತ್ಸ್ವಾಮಿಕೃತಟೀಕಾ ಲಿಖಿತಾಮರಾಖ್ಯಕೋಶಸ್ಯ |
ಕೃಷ್ಣಕ್ಷಿತಿಪತಿನೇಯಂ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರೇ ಶಿತಂ ನಭಸಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮನ್ಮಥವರ್ಷವು 1775 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ವಿವೇಕಾಭರಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 999. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ತ್ರಿಯಂಬಕಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನರಸಾರ್ಯನು ತತ್ವದ ಸಾರಾಸಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅವನು ನರಸಾರ್ಯನಿಗೆ ನಿಗಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ನರಸಾರ್ಯನು ಆ ಉಪದೇಶದ ಸಾರವನ್ನು ಜ್ಞಾನಸರ್ವಸ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವಂತೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಲು ಆತನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು. ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ತಿಳಿವು ನೆಲೆಗೊಳುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ| ಬಳಕೆ ತಲೆದೋರ್ಪಂತೆ ಸಂದೆಗ |
ದಳವ ಪಸರಿಸದಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಘಟಿಸುವಂತೆ ||
ಲಲಿತಪದಗೌರವದ ದರ್ಪಣ | ಘಟಕವಿದ ನಾರಾಶಿನು ಮೋಹದ |
ಒಳಗೆ ತನ್ನಂ ನೋಳ್ಪರಿಗೆ ಕಾಣಿಪುದು ನಿಜಭಾವಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾಸುದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಚಂದ್ರ, ವಾತೂಲದೇವ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸಾತ್ವಿಕತೆ

ಕಡಿದೊಡಗಲುವುದುಂಟೆ ತೇಯ | ಲ್ಕುಡುಗುವುದೆ ದಾವಾನಲಂ ಬಂ |
ದಡಸಲೋಡುವುದೇ ಸುಗಂಧಂ ನೋಣದಕೆ ಸಹಜಂ ||
ಎಡರಿನಲಿ ಹಿಂಗುವುದೆ ವಾಸನೆ | ಯುಡಸಲಿನೊಳ್ಳಿಂದಾಗುವುದೆ ಬೆಂ |
ಬಿಡದ ದುಸ್ಸಂಗದಲಿ ಮಾಜುವುದುಂಟೆ ಸಾತ್ತ್ವಿಕತೆ ||

ಇಂದ್ರಿಯಜಯ

ಹುಲಿಯನಿಱಿವವರುಂಟು ಕಗ್ಗ | ತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವವರುಂ |
ಟುಲಿವ ಮದದಾನೆಯನು ಹೊಡೆವವರುಂಟು ವನದೊಳಗೆ ||
ನಳಿನನಾಭನ ಮಗನ ಬಾಣಾ | ವಳಿಗೆಯೆದೆಯಂ ಚಾಚಿ ಪೆಟ್ಟಿಂ |
ಗಳುಕದವರಂ ಕಾಣೆ ದೇವಾಸುರರ ಕಟಕದಲಿ ||

ಹೆಂಡತಿಯರ ಕೋಟಲೆ

ಬೆಲ್ಲದಚ್ಚುಗಳಿಲ್ಲ ತುಪ್ಪದ | ಕಲ್ಲವಡಕೆಗಳಿಲ್ಲ ತೀರಿತು |
ನೆಲ್ಲು ಬಿಡದುಟ್ಟಿರುವ ಸೀರೆಗೆ ಹಱಿಕು ಕಾಣಿಸಿತು ||
ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಸು ಸಡೆಯದೆ | ನಿಲ್ಲುವುದೆ ವೆಚ್ಚಂಗಳಕ್ಕಿದ |
ರೊಳ್ಳಿಯವರೀ ಸೆರೆಹೊರೆಗೆ ಒಱಕಿಕ್ಕದಿರಲಲ್ಲ ||
ನೆರೆಯಸರಿಯರ ನೋಡಿ ಬಣ್ಣದ | ಕೊಱತೆಯೇ ಚಿನ್ನದಲಿ ಕುಂದೇ |
ಹೊಱಗೆ ಕಾಸಿಟ್ಟಾಡುವೂಡನೊಳಗುಂಟ ಭೋಜನದಿ ||
ಕರಗಕರಗದ ಬೆಣ್ಣೆ ಬಿಲಿವಾ | ಲರೆಗಡೆದ ಮೊಸರಚ್ಚುಬಿಳಿಸ |
ಕ್ಕರೆ ಬಳಿಯ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಸಾಣಂಗಿಯ ನೆರೆದ ಜೇಳೆ ||
ಬದುಕಿದೊಡೆ ಮೇಣವರಿತೆಱಸಂ | ಒದುಕಬೇಕಲ್ಲದಿರೆ ಕೈಲಾ |
ಗದ ಪುರುಷನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡೀವನೆಯೊಳಿಹುವುದಕೆ ||
ಬಿವಿರುವೆಳೆಯುಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಂ | ಗದ ಮಿಗಂಗಳ ಬಾಱು ಲೇಸಂ |
ದಿದರ ಗರತಿಯರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಪೇೞುವಳು ಕೂಡೆ ||

2. ಷಟ್ಪ್ರತ್ಯಯ

ಇದು ಛಂದಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇದರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಶಿಷ್ಟಪ್ರಕೃತಿಯರೀತಿಯನಱ | ಲೇಟ್ಪ್ರಮುಖಂ ಕೃಷ್ಣನಾಮಕಂ ಪೇಱ್ವಂ ನೀ |
ಎಟ್ಪ್ರಥುರದಾಧ್ಯರೊಪ್ಪಲ್ | ಎಟ್ಪ್ರಭುವಂತಿರ್ಪರೊಲಿದು ಬೆಳಗಿನ್ನದಿಂ ||

3. ಸದಾಶಿವಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ "ಸದಾಶಿವ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಂದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಬಿಂದು ಗಗನಾಂಗ ವೇದಾಬ್ದಂ ಕಲಿಯೊಳ್ ವಿರೋಧಿ" ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿ 4800 ವಿರೋಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹುಧಾನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (1698). ಕಲಿ 4811 ವಿರೋಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ (1709). ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಿ 4870 ಅಥವಾ 4871 (1769) ಅಭಿಪ್ರೇತವಾದ ಕಾಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂದೆಯೊಳಲ್ಲದೇ ಮಱಿಕಮಾತನೊಳಲ್ಲದೆ ಬಾಲ್ಯ ಗಂಡನೊಳ್ |
ಪೊಂದದೆ ಕಾಮವೃತ್ತಿ ಕಡೆಗಾಣದೆ ಬಣ್ಣಗಳಾಣೆಶಾಖೆನೊಳ್ ||
ನಿಂದಿಹ ಮುಟ್ಟವಾವೆಡೆಯೊಳೀಕ್ಷಿಸಲಪ್ಪುದು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಣ್ |
ಸ್ಪಂದಳೆಯಲ್ಕದಾವೆಡೆ ಭವಾಭ್ರಲಯಾನಿಲನೇ ಸದಾಶಿವಾ ||
ಅರೆಮುಗುಳಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಡದ ಬಿಟ್ಟು ಶಿರೀಷಜಾಲದೊಳ್ |
ಪರಿಪರಿದಾಡಿದಂತೆ ಮಱಿದುಂಬಿ ಶರನ್ನಗಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾರ ಏ ||
ಸ್ಫುರಿಸುವ ಯುಷ್ಮದೀಯಚರಿತಾಮೃತಮಂ ಕಡೆಗೊತ್ತಿ ಘೋರಸಂ |
ಸರಗದ ಸೌಖ್ಯಮಂ ನೆನೆವ ಚಿತ್ತವ ನೇಂ ಡಿಸಿದೆನ್ ಸದಾಶಿವಾ ||

4. ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 102 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ "ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯೋಕ್ತಿರೂಪವಾಗಿ ನೀತಿಯನ್ನೂ ವೇದಾಂತವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಫುಲ್ಲಾಂಭೋರುಹಕೈರವಪ್ರತತಿಗಳ್ ಮಲ್ಲೀಮತಲ್ಲೀಕನ |
ದ್ವಲ್ಲೀವಲ್ಲರಿಗಳ್ ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರಿಗಳ್ ಸಂತಾಪಮಂ ಶೀತಮಂ ||
ಎಲ್ಲಾಕಾಲದಿ ಸೈಸಿ ನಿನ್ನ ಬರವಂ ಹಾರೈಸಿ ಸಪ್ರಾಣಮಾ |
ಗಿಲ್ಲಿರ್ಪನ್ನಗಮೇಂ ವಸಂತ ತಡೆವೈ ನೋಡೆನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||
ಸುರಸಾಲಾರುಣಪಲ್ಲವಾನುಭವದಿಂದಂ ಸೊಕ್ಕಿ ಬಂಧೂಕವ |
ಲ್ಲರಿಯಂ ನೋಡುತೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆಯೊಳುದ್ಯತ್ಪಂಚಮಾಧ್ವಾನಮಂ ||
ಮೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ಪ ವನಪ್ರಿಯಂ ಕೊಡನೈಕ್ಯಂಸಾಚೇ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರನಂ |
ಕರಟವ್ಯೂಹಮನೇಕೆ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನಿಲ್ಲೇನುಂಟು ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||

5 ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಪದಗಳೂ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮನವೆಂಬ ಶಾಲಿಗುಪರತಿಯೆಂಬ ಹೆಪ್ಪನಿಕ್ಕಿ ಸಮಾನದಧಿಯಾಗೆ ಪಿರಿಯರುಸುರ್ದ |
ವಿನಯೋಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಂತಿಂ ಕಡೆದು ಸಹಜವಾದನುಭೂತಿಯೆಂಬ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳು ತೆಗೆದು
ತನಗೆ ತಾನನ್ಯವಲ್ಲದಹಾಗಿರುವ ಭಾವವನು ಪಿಡಿದು ಕಾಸಿ ತುಪ್ಪವನುಗ್ಗೈದು |
ನಿನಗುಣಿಸಲಿಷ್ಟಯಂ ತಾಳ್ದ ಗೌರೀಶ ಚಿದ್ಘನವೆನಿಸುವೀಶಾನನಿಗೆ ದೇವದೇವ ||

6 ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ

ಇದು ಹಾಡು, ವಚನ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಪದ್ಧತಿ 25; ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಮಸ್ತತತ್ವತಾತ್ವಿಕವಿಚಾರವಾರೀಣ ಶಾಲ್ಯಕ್ಷಿತಿಪಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರಭುವಿರಚಿತಮಾದ ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಗ್ರಂಥದೊಳ್—ಎಂಬ ಗದ್ಯವೂ, ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇದು ಗೌರೀಶತಟಿತ್ಪಿಶಂಗಿಮಜಟಾಘೋರಾಟವೀಬಂಭ್ರಮ |
ತ್ರಿದಶೋತ್ತುಂಗತರಂಗಿಣೀಸಮುನ್ನಿದ್ರಾಬ್ಧಿರ್ಭ್ಯುದ್ಯೋದರಂ ||

ಪದಕಾವ್ಯಂ ಕವಿಗಳ್ ವಿಚಾರಿಪುದಿದಂ ಸೌರಭ್ಯಮಂ ಮಿಕ್ಕಲೀ |
ಕದ ವಾಕ್ಯಂಗಳವೋಲ್ ಸರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಧೀಮತ್ಪ್ರಮಾನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶರಶರದಿ ಜಲಧರನಿಕರವೊತ್ತರಿಸಲು ವು | ಸ್ಮರಕಂಪಿಗಾದೊಡಂ ಬರುವುದೇ ವಿಕೃತಿ ||

ಕಾವಳದ ಹಗ್ಗದಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸಟಿಯಾ | ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರಾರು ಸಾವರ್ಪ್ಪ ಜಗದಿ ||

ಹಾಲು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಘೃತರೂಪವಾದ | ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಕೃತಿಯು ತಾಳ್ ವೊಸರಹುದೇ ||

ದಗ್ಧಪಟವೆಂದಿನಂದದಿ ತೋಱುತಿಳಿಯುಲಿ ಎ | ದಗ್ಧರಾದರದನುಟ್ಟು ಕಳ್ವದರು ಹಿಮಮಂ ||

ಕನಸಿನೊಳು ಬಂದ ಕಾಮಿನಿಯು ಸಂಸಾರದಿಂ | ತನಯರಂ ಪಡೆದಿರ್ಪ ಮನುಜರಾರುಂಟು ||

7 ಅನುಭವರಸಾಯನ

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 120 ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರು-ಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು "ಸ್ಥಿರಮಮತಾಹಂತಾತರುಪರಶು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಮಲಜನಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಇದನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಈ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ—

ಅನುಭವರಸಾಯನಾಂಕದ | ಜನಕೃತಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಪಂ ರಚಿಸಿ ಜಗ |
ಜ್ಜನಕಗೆ ಗೌರೀವರನಿಗೆ | ವಿನಯದಿನರ್ಪಿಸಿದನಮಲಜನಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮಾಯೆಯೆಂಬುದು ವಸ್ತುವಲ್ಲ ವಸ್ತುವಿನೊಳ್ | ಗಿರುತಿಹ ಗುಣಾಗಣವಲ್ಲ |
ನಾ[illegible]ಸಾದೊಡಹುದು ತಮೋಗುಣವಾತ್ಮನಿ | ಗೆರಡೆಂಬ ಭೇದಕ್ಕೆ ಜನಕ ||

ಈ ಮುದ್ರೆಯ ಕಾರ್ಯವಾದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ | ಸ್ತೋಮವಿದಕೆ ಸ್ಥಾಪಕವು |
ಯಾಮಿನಿಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆಯು ಸು | ಸ್ತೋಮವರಿಂ ನಿಲಿಯುಸಿವಂತೆ |

8 ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸರೋವರ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ವಚನಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಗೌಳ

ಪಲ್ಲವಿ|| ನಿಜಕೆ ನಿಲುವುದಲ್ಲದೆ ನಟಿಗೆ ನಿಲುಕಡೆಯುಂಟೆ | ನೋಡಿ |
ಸುಜನರಾದವರಾಲಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||
ಹಗ್ಗವ ಹಗ್ಗವೆಂದರಿವ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತೆ |
ಹಗ್ಗವ ಹಾವೆಂದರಿವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ ಕಾವಳ ಹರಿದು ಬಯಲಲ್ಲಿದ್ದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಹಗ್ಗವ ಕಂಡವರು ನೋಡಿ ಹಾವೆಂದೆನರಾಗ ||1||
ಸ್ಥಾಣುವ ಸ್ಥಾಣುವೆಂದರಿವೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತೆ |
ಸ್ಥಾಣುವ ಚೋರನೆಂದರಿವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಪ್ರಾಣಿಸದೆ ಚಲಿಸದೆ ಸಮೀಪವಾದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಸ್ಥಾಣುವ ತುಱುವೆಂದು ಬಂದು ತನುವೊಪ್ಪಿಸಿದಾಗ ||2||
ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಮುಖಗಳಿಂದ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿಗೆ | ಮತ್ತೆ |
ಕರಣದೋಷದಿಂದ ಬಂದ ಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ |
ಸ್ಥಿರತೆಯುಂಟು ಸ್ಥಿರತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ತ್ವವ | ಗೌರೀ |
ವರನ ದಯೆಯಿಂದ ಪಡೆದು ಸುಖಿಸು ಮಾನವಾ ||3||

9 ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ.

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳವೆ.

10 ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶನಿಪ್ರಶಂಸಾವಸರದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಧರ್ಮಗುಪ್ತರಾ

ಯನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಾಕೃತ ಜನ ಹೃದಯಾನಂದಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿತವಾದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ವೆಂಕಾಮಾತ್ಯ ಸು 1770

ಈತನು ರಾಮಾಯಣ, ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ, ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ[1] ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ರಾಮಪುರೀ ಹಂಪಯಾಮಾತ್ಯ, ತಾಯಿ ಮಾಚಾಂಬೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕೊನೆಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಆಂಜನೇಯನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸರಸ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವನೆಂದೂ ಚತುರ್ವಿಧ ಕವಿತಾವಿಶಾರದನೆಂದೂ ಗಾಂಧರ್ವಕಳಾವಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಅಲಂಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ, ಘಟಿಕಾಪ್ರಬಂಧ ರಚನಾವಿದಗ್ಧ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ[2]. ಇವನು ಹೈದರಲ್ಲಿಖಾನನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1770 ಆಗಬಹುದು

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ದಂಡಿ, ಕಾಳಿದಾಸ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಹರೀಶ್ವರ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ

---

1 ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ಅಲಂಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯೋಽಸೌ ಕಾಮವಿಲಾಸಭಾಣಮಪಿ ವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಕಂ ತದ್ವಿಮಂ |
ಪ್ರಾಯೋಗಂ ಖರದರ್ಪಘಾತನಕಥಂ ಕಾವ್ಯಂ ಹನೂಮಜ್ಜಯಂ ||
ತತ್ಕುಕ್ಷಿಂಭರಿಭೃಕ್ಷವಪ್ರಹಸನಂ ಕರ್ಣಾಟರಾಮಾಯಣಂ |
ಕೆಂಚೇಮಾಂ ಚಿದಭೇದಕಲ್ಪಲತಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಬುಧೈರ್ಗೀಯತೇ ||

2 ತನ್ನ ಸುಧಾಲಹರಿಯೆಂಬ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಯಃ ಶ್ರೀರಾಮಪುರೀವರಾನ್ವಯಕಲಾಧಿಕ್ಯಾರಿ ಕಾರುಣ್ಯಪ್ರ |
ಕಂಕಾಂತಾಖಿಲಶಾಸ್ತ್ರಭೂಷಣಮಣಿಃ ಸಾಹಿತ್ಯಲೀಲಾಖನಿಃ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 195, ಪದ್ಯ 9865 ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಆಮೇಲೆ ಸೂತನು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದವಂದನಪವನನಂದನವರಪ್ರಸಾದಾಸಾದಿತಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಂಕಷ ಚತುರ್ವಿಧಕವಿತಾಪರಿಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠಗಾಂಧರ್ವಕಳಾವಿದ ವಿದ್ವಜ್ಜನೋಪಲಾಲನೀಯ ರಾಮಪುರೀಹಂಪೆಯಮಾತ್ಯತನೂಭವ ವೆಂಕಾಹ್ವಯವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ.

ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೇಮಂತಋತು.

ಅಂಬರಕೆ ಕಳುಹಿ ಸಸಿಬಿಂಬಮಂ ಜಡೆಯೊಳಿರು |
ವಂಬುಜಾನನೆಯ ನೀರಧಿಗಟ್ಟಿ ಪುಲಿದೊವಲಿ |
ನಂಬರವ ಪೊದೆದು ಕಾಂತಾಲಿಂಗಸಂಗೈದು ಕೆದಱುತಿಂಗಳಗಂಗಳ ‖
ಬೆಂಬಿಡದೆ ವಟನೆಟಲ ಸಾರಲೆಲರುಣಿವೆದೆಯ |
ನಂಬರಂಗೈದು ನಿಜಪಕ್ಷಗಳನಾಳಿದನ |
ನಂಬುಧಿಯ ತಾಣಾಗೈದಿಟ್ಟ ಹಿಮಭೂಪಾಲನುಪಟಳಕ್ಕಳ್ಕಿ ಭಯದಿ ‖

ಶರದೃತು

ಚಕ್ರವಕ್ಕಿಗಳಿಂಗಹಸ್ಕರೋಪವಾಸನೆಯ |
ಮಿಕ್ಕ ಜೀವಂಜೀವತತಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ |
ಸೊಕ್ಕುಮೌನವ ಬಕಂಗಳಿಗೆ ಹಂಸೀಗಣಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಯಮಮಂ ‖
ಎಕ್ಕತುಳನದಿನದಗಳಿಗೆ ಗುಹಾವಾಸವ |
ನ್ನಿಕ್ಕಿಯಂದು ದೇಶಗೈಯುತ ಶರದೆಯ್ದೆಗಿ ‖
ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಿಂ ಪಿಡಿದುವಾಸವುಯದೊಳು ಘನಾಪಾಯಕೃಚ್ಛ್ರದ ಚಾತಕಂ ‖

ವನ

ಅಳಿಕುಳಧ್ಯಾನದಿಂ ಕಳಕಂಠಗಾನದಿಂ |

ಕಲಹಂಸಯಾನದಿಂ ಕುಸುಮರಸಸಾರದಿಂ |
ಕಲಿತಶುಕನಾದದಿಂದೆಸೆವ ಪ್ರತಾನಸನ್ಮಂಟಪಸ್ಥಾನದಿಂ ||
ಲಲಿತಸುಮಗಂಪಿನಿಂ ಫಳರಸದ ಬಿಣ್ಪಿನಿಂ |
ಬಲುನೆಟಿಲ ತಣ್ಪಿನಿಂ ಬಣ್ಣಗಿಳಿಯಿಂಪಿನಿಂ |
ಮಲಯಪವಮಾನಂಗೆ ನಿಳಯದಂತಾವನಂ ಘನಮನೋಹರಮಾದುದು ||

ಶಾಲಿವನ

ಮೊಳೆಯುತ್ತ ಕರಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನೀರ್ದೇಱುತಂ |
ಒಳಗಂಗಳಗಲುತಂ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತಂ |
ಒಳಗೊಳಗೆ ಪೊಡೆಯೊಡೆಂತು ಪೊಱಪೊಣ್ಮಿ ಪಾಲ್ದುಂಬಿ ಸಾಲ್ದುಂಬಿಗಳ ಕರೆಯುತ ||
ಗಿಳಿಗಳೊಳ್ ಕೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದೇನು ಪಾರ್ಥಿಕ್ಯ |
ಮುಱಿಯದಾರುದೆನುತ್ತೆ ಬಳುಕಿ ಶಾಲೀವನಂ |
ತಲೆವಾಗಿತೆಂಬಂತೆ ಪಣ್ದೆನೆಗಳಾಂತೆಸೆವುವಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಲಿ ||

ಚಿತ್ರಕೂಟ

ಹರಿಯುಷ್ಟ್ವಿಧಿಯು ಗದ್ದುಗೆ ಲಕುಮಿಯಿಕ್ಕ ಭೂ |
ಸ್ಮರನ ಮೈತ್ರಿತೆ ಮನಸ್ಸಂಭವನ ತೋಮರಂ |
ಪರಮೆಗಳ ಭೋಜನದಶಾಲೆ ಸೌಂಭ್ಯಭಾಗಾರವಾಗಿರಲು ಮಗುೞ್ ||
ತರುಣಿಯರ ಮುಖಶರ್ವರೀನಾಥನಿಂದೆ ತಾ |
ಮರೆಯಾದೆವೆಂದು ಮಱುಗುತ್ತಮಿರಲದ್ರಿಮಣಿ |
ತರಣಿಯಿಂ ವಿಕಸನಂಗೈಸಿದುವೊ ಎನಲಬ್ಜಸಂಕುಲಂ ಶೋಭಿಸಿದುದು ||

ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ

ಸ್ಮರನ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ರತುನದ ಪತಾಕೆಯಿದೊ |
ವರುಣಸೌಧಸ್ಥಗಿತಪದ್ಮರಾಗದ ಕೆಂಪೊ |
ಹರನ ಜಟೆಗಳ ಕಾಂತಿ ಪರಕಲಿಸಿ ತೋಱುವುದೊ ಕೆಂಗಣ್ಣೊನೆಯ ಕಾಂತಿಯೊ ||
ತರಣಿಯೈತಹ ಮಾರ್ಗರತುನಸೋಪಾನಂಗ |
ಳುರುಕಾಂತಿ ಪಸರಿಸಿತೊ ಎನಲು ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ |
ಕರಮೆಸೆದುದಂಬರದಮಣಿ ಸರಿಯಲೊಡನೆ ಬರುವರುಣದೇಹಚ್ಛವಿಪೊಲು ||

2. ರಮಾಭ್ಯುದಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಅವತಾ

ರಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಅಮಂದರಸಬಂಧುರಭ್ರಮಿತಚಿತ್ತಪುಷ್ಪಂಧಯಂ |
ಕ್ರಮಕ್ರಮಪುಪೋಷಿತಪ್ರಚುರಹಾವಭಾವಾಲಯಂ ||
ಚಮತ್ಕೃತಿಕೃತೀಶ್ವರಸ್ವಹೃದಯಾಳಿಮೋದೋದಯಂ |
ರಮಾಭ್ಯುದಯಮುಂ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಂ ನತೆಗೀಯುದೇ ||

ಕಾವ್ಯಾಲಂಕರಣಗತಿ | ಸೇವ್ಯಂ ದುರ್ಬೋಧಕುಕವಿಜನಕವಿಭಾವ್ಯಂ |
ಭವ್ಯಂ ರಸಿಕರ್ಗಂ ಸಂ | ಸ್ತವ್ಯಂ ಮತ್ಕಾವ್ಯಮವನಿಯೊಳ್ ವಾಸ್ತವ್ಯಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸೀತೆ, ಆಂಜನೇಯ, ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ.—

ಇದು ನಿಖಿಲಬೃಂದಾರಕಬೃಂದಮಕುಟಮಣಿಗಣಪ್ರಭಾಪಟಲವಿರಾಜಿತಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಪಾದಾರವಿಂದನಿಷ್ಯಂದಮರಂದಾಸ್ವಾದನತುಂದಿಲೇಂದಿಂದಿರಾಯಮಾಣಮಾನಸ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣನಂದನಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಂಕಷ ಚತುರ್ವಿಧಕವಿತಾಪರಿಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠ ಗಾಂಧರ್ವಕಲಾಧುರಂಧರ ನಿಸ್ಸಹಾಯಪ್ರಬಂಧನಿರ್ಮಾಣಚಾತುರೀಧುರೀಣೋಪಲಾಲಿತ ಶ್ರೀರಾಮಪುರೀಹಂಪೆಯಾಮಾತ್ಯತನೂಭವ ಸಂಕಯಾಮಾತ್ಯವಿರಚಿತ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಹಾಪ್ರಬಂಧದೊಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕೋತಿಯ ಮರಿಗಳು

ಪಿಡಿದಂಗಾರಮನ್ನೈದ ಪಣ್ಣೆನುತಲುಂ ಕೈಚಾಚಿ ಬೇಯುತ್ತಲುಂ |
ಕೊಡಪುತ್ರಂ ಕರವಾಲದಂಡಗಳುಮಂ ವೈಕಾರದಿಂ ಪಂಗೆಂ ||
ಬಿಡುತಂ ನರ್ತನಗೈದು ಮಾಸಿಗಣಕಂ ಯಾಸ್ಯಾಂಗಕಂ ತೋರುತಂ |
ದಡಯಾಚುತ್ತಿಪ ಕೀಶಪೋತಕಗಳಿಂ ತಪ್ಪಲ್ಗಳೊಳ್ ತೋರ್ಪುವೋ ||

ಯುದ್ಧ

ಘಾಣಾಂಘಾಣಿದಬ್ಧಯಾನಕಮಹಾಭೇರೀರವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂ |
ಕ್ಷೋಣೀಮಂಡಲದಿಗ್ವಿಭಾಗಭೂಧರಶ್ರೇಣೀಗೃಹಾರಾಜಿಗೆ ||
ಕ್ಷೋಣೀಕ್ಷೋಭೆಯನೆಗ್ಗುತಂ ಕ್ಷಿತಿರಜಸ್ಸಾಂದ್ರಾಂಧ್ಯಮಂ ಬೀರುತ್ತೆ |
ವಾಣಾಂಡ ಪ್ರಧನಾನಸೇನೆ ನಡೆದತ್ತೇನೆಂಬೆನಾಟೋಪಮಂ ||

ಘಟಿತಾನ್ಯೋನ್ಯಾಗ್ರಭಾಗಪ್ರಕಟಿತರಟನೋದ್ಘಾಟನಾಘಾತಿತಾಶಿ|
ಸ್ಫುಟಿತೋದ್ಯದ್ವರ್ಮಮರ್ಮಪ್ರಸೃತರುಧಿರಣಂ ಘೂರ್ಣಲನ್ಯೋನ್ಯದಿಂದಂ||
ಸ್ಫುಟಶೈಲಾಘಾತವೃಕ್ಷಪ್ರಹರಣಶಕುಂತಾಭಿಘಾತಂಗಳಿಂ ದೃ|
ಕ್ಕಟುವಾದತ್ತಾಜಿರಂಗಂ ವಿಕಟಪಟಪಟಾತ್ಕಾರಘೋಷಾನುಷಂಗಂ||

ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸವು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1770

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಾಜನು 1770 ರಿಂದ 1776ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ರಾಜ ಒಡೆಯರ ತಮ್ಮನಾದ ಬೆಟ್ಟದಚಾಮರಾಜನು ಸುಮಾರು1600ರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಕವಿ ಈತನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಆದರೆ ಇವನ ಬಂಧವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವನು ಅಷ್ಟು ಹಿಂದಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಇದ್ದಂತೆ

ಕಬ್ಬಿಗರಾ ಪದ್ಯಮನುಂ | ಡುಬ್ಬಿಸಲಿಂ ದೂಟಿ ಪಟಿಯುರೆನ್ನೀಕೃತಿಯುಂ|
ಕಬ್ಬಿಗಿವ ರಸಿಕಮನುಜರ್ | ಪಬ್ಬದ ಮುದದಿಂದೆ ಸವಿಯರೇ ಸಕ್ಕರೆಯಂ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (1678) ಬರೆದಿರುವ ಚಂಪೂರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಸೂಚನೆಯೂ ಮೇಲೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ;10 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾರದಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿದೆ ಗ್ರಂ

ಥಾದಿಯಲ್ಲಿ 3 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಯದುಕುಲಪಯಃಪಾರಾವಾರಕಲಾನಿಧಿ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಶ್ರೀನರಪತಿ ಚಿಕ್ಕದೇವಮಹಾರಾಯನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದೊಳ್.

ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿವಿಷಯಕವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂಭೃದ್ವರ್ಯಕದಂಬಮಂಡಿತಪದದ್ವಂದ್ವಾರವಿಂದೋಲ್ಲಸ|
ಚ್ಛ್ರೀಭೃಚ್ಚಿಕ್ಕದೇವಭೂಪನ ಮಹದ್ವಂಶಾವಳೀಸಂಸ್ಕೃತಂ||
ಸಭ್ಯಂ ಸಂಪ್ರತಿ ಸಿಂಗರಾರ್ಯಕವಿರಾಡಧ್ಯಾಪಕಂ ಕನ್ನಡ|
ಶ್ರೀಭಾಷಾತತಿಯಿಂ ಬುಧಂ ರಚಿಸಿದಂ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಂ||

———

ಮಹಮೂರ್ತಿ 1772

ಈತನು ಅಷ್ಟಾವರಣತಿಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.-ಪೊಡವಿಡಿಯ ಹುಚ್ಚಯ್ಯ, ಮಗ ಗುರುಸಿದ್ಧ, ಮಗ ಕರಿವೀರಯ್ಯ, ಮಗ ವೈಯಪ್ಪ, ಮಗ ಕವಿ ಮಹಮೂರ್ತಿ. ಇವನಿಗೆ ಗುರುವಯ್ಯ, ಪರಮಯ್ಯ, ಕರಿವೀರಯ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರು. ಇವನ ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ. ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಕಪುರದೊಳಗೆ ಶಿಷ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1695 ನೆಯ ನಂದನದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1772 ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವರಕಾಳಿದಾಸಗೆ ಮಯೂರ ಮಲುಹಣಗೆ ಪಾ |
ಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮೇಶ್ವರಗೆ ಗುಬ್ಬಿಯಮಲ್ಲಣಾ |
ರ್ಯರಿಗೆ ನಿಜಗುಣದೇವನಿಗೆ ಭೀಮಕವಿಗಳಡಿದಾವರೆಗೆ ನತನಪ್ಪೆನು ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಷ್ಟಾವರಣತಿಲಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1336. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ, ಎಂದರೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಇವುಗಳ, ಮಹಿಮೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೂ ವೀರಶೈವರಿಗೂ ನಡೆದ ವಾದಗಳೂ ಕೆಲವರು ರಾಜರುಗಳ ಆಳಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು "ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ನೀಲಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಶರಣರ ಉನ್ನತಕಥೆ", ಎಂದೂ "ನವಿಲೆಪುರದರಸ ದೇವರಾಜಂಗೆ ಅವನ ಸತಿ ಮಧುವಮಾನಿಣಿ ಪೇಳ್ದ ಕಾವ್ಯ" ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೇವರಾಜ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಷಣ್ಮುಖ, ಗಣೇಶ, ವೀರೇಶ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ನೀಲಮ್ಮ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ, ಅದವ್ವೆ, ಸ್ವಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ, ಅನ್ನದಾನೇಶ, ಮಡಿವಾಳ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಒಲ್ಲದವನನಟ್ಟಿಸುವರ್ ಒಲಿದವನನ[illegible]ಸುವರ್ |
ಇಲ್ಲಯಿಂದಟ್ಟಿಯದನಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವರ್ |
ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕರಗಿಪರ್ ಸ್ವಪ್ನದಲಿನೊಡಲಾಗಿ ಕಲೆಸೆಲೆಯ ತೋಱುತಿಹರು ||
ತಳ್ಳಣಂಗೊಳಿಸುವರ್ ತಮ್ಮ ಹಲುಗೆಲಿಸುವರ್ |
ಬಲ್ಲತನದೊಱಱುವರ್ ಕುಲ್ಲಕುಹಕದ ನಿಲಯರ್ |
ದಲೊಲ್ಲಬ್ಬನಡಗಿಸುತ ಹೊಱಗೊಬ್ಬಪಿಟ್ಟಿಹರು ಒಲ್ಪನೊಲ್ಲನು ಧರಣಿಪಾ ||
ಸತಿಯಿಂದ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸತಿಯಿಂದಲಪಕೀರ್ತಿ |
ಸತಿಯಿಂದಧೋಗತಿಯು ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ಮತಿಯು |
ಸತಿಯಿಂದಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ಮೋಕ್ಷ ಸತಿಯು ಮೋಹದ ಸಂ[illegible] ||
ಸತಿಯಿಂದ ಕಾಪಟ್ಯ ಸತಿಯಿಂದಲತಿಪುಣ್ಯ |

ಸತಿಯಿಂದ ಮೂವರ್ಗ ಸತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ವರ್ಗ|
ಸತಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಇಹಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಕೇಳವನಿಪಾ||
ಇಂದುಮುಖಿ ನಿಲ್ಲಿ ರಾಹುವಿನ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲಿ |
ಬಂದು ತದ್ಗ್ರಾಸವಮಂ ಮಾಡುವ ಪರಾಕ್ರಮವ |
ಹೊಂದಿರ್ದು ಸತತವುಂ ತುಡುಕದಲೆ ಸುಮ್ಮನಿಹನೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ ||
ಮಂದಗಮನೆಯು ಚಂದ್ರಸಾದೃಶ್ಯಮುಖದೊಳಗೆ |
ಸುಂದರದ ನಾಸಿಕವ ಕಾಣುತಲಿ ಬಗಪನಿಹ|
ಸಂದಿರ್ದು ಬೈತಲೆಯು ವೇಣಿಸಹಭುಜಗಭಯಗೊಂಡು ತುಡುಕದಲಿರ್ಪನು||

ವರದೇಂದ್ರ 1774

ಈತನು ತಂತ್ರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ನಂಜನಗೂಡು ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗುರು ವಸುಧೇಂದ್ರ. ಈತನ ಕಾಲವು 1774 ಎಂದು ಒಂದು ಶಾಸನದಿಂದ[1] ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಂತ್ರಸಾರ

ಇದು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪದ 29. ನರಸಿಂಹಭಾಗವತನ ಮಗನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಸುಧೇಂದ್ರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮೂಲರಾಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದುಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಪಲ್ಲವಿ|| ಪಾಹಿ ಪಂಕೇರುಹೇಕ್ಷಣ ಸರ್ವಕಾಮದ |
ಪಾಹಿ ಪದ್ಮಾಲಯಾನಿಕೇತನ ಸದಾ||
ಆವ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಆವಾವ ಗುಣಗಳಿಗೆ | ಆವಾವ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನು ಕರುಣದಿ|
ಈವಿಚಾರವನು ಪೇಳೆನಲು ನಸುನಗುತ ರಾ|ಜೀವಸಂಭವಗಾಗಳೆಚ್ಚರಿ ನುಡಿದ||
ವನಜಸಂಭವ ಕೇಳು ನಾನೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು | ಎನಗನಂತಾನಂತಮಂಗಳಗುಣ |
ಪ್ರಣವವಾಚ್ಯನು ನಾನುಅಷ್ಟವರ್ಣೋಪೇತ|ಪ್ರಣವವಿಚಾರವನು ಪೇಳ್ವೆನಿನಗೆ||

---

1 *Mysor Archaeological Report* for 1917 para. 151,

ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ ಸು. 1775

ಈತನು ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ, ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ತತ್ತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 175[1]) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ತಂದೆ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ. ಈತನಿಗೆ ಜಗನ್ನಾಥರಾಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ದಾಸಕೂಟದವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಹೃದ್ರೋಗವು ಕಂಡು ವಿಜಯರಾಯನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗೋಪಾಲದಾಸನಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾನವಿ. ವರದೇಂದ್ರನ (1774) ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ಆವನ ಚರಿತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 33, ಪದ್ಯ 953. ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ದ್ವೈತವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ, ವ್ಯಾಸರಾಯ, ಪುರಂದರದಾಸ, ವಿಜಯದಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ನರಸಿಂಹ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಯು, ಸರಸ್ವತಿ, ಮಾರುತಪತ್ನಿ, ಬಾದರಾಯಣ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಶಿವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಜನನಿಯನು ಕಾಣದಿಹ ಬಾಲಕ | ನೆನೆದು ಹಂಬಲಿಸುತಿರೆ ಕತ್ತಲೆ|
ಮನೆಯೊಳಡಗಿದ್ದವನ ನೋಡುತ ನಗುತ ಹರ್ಷದಲಿ||
ತನಯನಂ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ರಂಜಿಸಿ | ಕನಲಿಕೆಯ ಕಳೆವಂತೆ ಮಧುಸೂ|
ದನನು ತನ್ನವರಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದೊದಗಿ ಸಲಹುವನು||

ಕಂಡ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗಿ ದೇಹವ | ದಂಡಿಸಿದ ಫಲವೇನು ದಂಡಕ |
ಮಂಡಲಂಗಳ ಧರಿಸಿ ಯತಿಯೆಂದೆನಿಸಿ ಫಲವೇನು ||
ಅಂಡಜಾಧಿಪನಂಸಗನ ಪದ | ಪುಂಡರೀಕದಿ ಮನವಹರ್ನಿಶಿ|
ಬಂಡುಣಿಯವೋಲಿರಿಸಿ ಸುಖಬಡದಿಪ್ಪ ಮಾನವನು||

---

1. 1[illegible] ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಕಾಪಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ರಂಗ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡುವ ಮಂಗಳಾತ್ಮರ | ಸಂಗಸುಖವಿತ್ತು ಕಾಯೆ ಕರುಣಾಸಾಗರ||

ಅರಿಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತನ್ಯದೇವರ | ಮರೆಯರೊ ನೀಮಾಡಿದನಿತ್ಯೋಪಕಾರ |
ತೊರೆಯರೊ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಸೇವೆ ಪ್ರತಿವಾಸರ | ಬೆರೆಯರೊ ಪರತತ್ವವಲ್ಲದ ಇತರವಿಚಾರ||1||

ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವರೂಪನ ಕಾಂಬರೊ | ಉಂಡು ಉಣಿಸಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಯಜ್ಞವೆಂಬರೊ |
ಬಂಡುಣಿಯಂದದಿ ನಾನಾವಾಙ್ಮೃತ ಸವಿವರೊ | ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ದಾಸರೆಂಬರೋ ||2||

ನಗುವರೊ ರೋದಿಸುವರೊ ನಾಟ್ಯವಾಡುವರೊ | ಬಗೆಯರೊ ಬಹುತನಭಾಗ್ಯ ಭಾಗವತರು |
ತೆಗೆಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮನವನೊಮ್ಮೆಗಾದರು | ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನಿನ್ನವರೇನು ಧನ್ಯರೋ ||3||

ಈತನ ತತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಇದರಲ್ಲಿ 400 ಚರಣಗಳಿವೆ.

ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಪಂತುವರಾಳಿ. ಅಟತಾಳ.

||ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಾರ್ಥಕ ಇದ್ದುದಕೆ||

ಅನುಪಲ್ಲ || ಸಿರಿಮಾಧವನ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಮಾಡುವ||

ಎಂಟೆಂಟೆರಡುನಾಲ್ಕು ನಾಡಿಯಲಿ | ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ರೂಪದಲಿ|
ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ಮೂಱೈದು ವ್ಯಂಜನದಿ | ಎಂಟೆಂಟೆಂಟು ಮತ್ತೆಂಟು ಸ್ವರದ
ತೀ ||೧||

ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ಕೇಸರದಳವಾ | ಜೆಂಟುಕಮಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಲಿ|
ಎಂಟೆಂಟುಭುಜನಾಲ್ಕುಸ್ತಂಭದ | ಮಂಟಪದೊಳಗಿಹ ವೆಂಕಟನ ನೋಡು ||೨||
ಎಂಟುಭುಜಗಳಲಿ ಎಂಟುಆಯುಧಹಿಡಿ | ದೆಂಟು ದಳಗಳಲಿ ತಿರುಗುತಲಿ |
ಎಂಟುವಿಧದಿ ಪ್ರೇರಿಸುವ ನಮ್ಮ | ನಂಟನೆಂಬ ಗುರುಗೋಪಾಲವಿಠಲನ
ತೀ ||೩||

ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು 1775

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ರಾಮನಾಮಭಜಿಸಿದವರಿಗುಂಟೆ ಭವಬಂಧನ ||
ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಕಾಮಹರನ ಸತಿಯು ಸದಾ ನೇಮದಿಂದ ಭಜಿಸಿದ ಶ್ರೀ||
ಶಿವನು ಧನ್ಯನಾದ ಪ್ರಾಣಿ | ಯುವತಿ ಪಾವನೆಯಾದಳು |
ರವಿಸುತನು ಪದವಿಪಡೆದ | ಧ್ರುವನು ದಿವಿಜನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ||೧||
ಈರವರಪ್ರಹ್ಲಾದರ್ಗೊಪ್ಪಿದ | ವರವಿಭೀಷಣರೆಲ್ಲಗುಣ |
ವರದಗೋಪಾಲವಿಠಲನಾಮ | ದುರಿತಕಾನನಪಾವಕ ಶ್ರೀ ||೨||

ವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸ ಸು. 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ಕಲ್ಲೂರ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ ವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ| ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಭೃತ್ಯನಿಗೆ ಒಂದ ಪ್ರಪಂಚಭಯಂಗಳ ಕಳೆದು | ನಿತ್ಯದಲಿ
ಕಾವ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರೇಮಿ||
ಎನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಧರೆಯೊಳಗೆ | ನಿನ್ನಂಥ ಕರುಣಿಯಿಲ್ಲ |
ಚೆನ್ನಗುರು ವಿಜಯರಾಯರ ಪೊಂದಿರುವನೆಂದು | ಮನ್ನಿಸಿ ಸಲಹಬೇಕೋ |
ಘನಸಂಸಾರದೊಳು ? ಭಯವೆಂಬ ದಾಟಿಸುವ | ನಿನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಯೊಂದು ಇರಲಿ |
ಸನ್ನುತಾಂಗಿ ವರುಣಾ ವ್ಯಾಸವಿಠಲನು ಸ್ಮರಣೆಗೊಲಿದ ಗುರುಪಿತಾಪ ಶ್ರೀಶ ||1||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಂಡಿತ ಸು. 1775

ಈತನು ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟುವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಜೈನ ಕವಿ; ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ

ಈ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈದ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಕನ್ನಡದ ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳು ಹೇಳಿವೆ

ಪರಮದೇವ 1777.

ಈತನು ತುರಂಗಭಾರತ, ತತ್ತ್ವಚೌಪದ, ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನು ಹವ್ಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಇವನ ತಂದೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಹನ್ನೂರಮಾಗಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಗೋಡು ಇವನ ಮನೆತನದವರು ತೋಟಮನೆಬೇಸಾಯಗಾರರಾಗಿದ್ದರು ಇವನು ಬಹಳ ಬಡವನು. ಸಾಲದಿಂದ ಸ್ವಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಹೆಂಡರುಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಕ್ಕೇರಿಸಾಗರದಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಕ್ಕೇರಿ ಅಘೋರೇಶ್ವರನ ಬಳಿ ಚಪ್ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದುಬರಹ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೇದಿಗೆಸರುಹು ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ಇವನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇವನ ಕವಿತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಎಂಬವನು ಇವನಿಗೆ ಪೋಷಕನಾಗಿದ್ದನು. ಸಾಗರದ ಜನರು ಇವನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಮರಣದಿವಸವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ

ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತುರಂಗಭಾರತವನ್ನು ಶಕ 1700 ಹೇವಿಳಂಬಿಯಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1777 ರಲ್ಲಿ-ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೋಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣದೇವರ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ತುರಂಗಭಾರತ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಸಂಧಿ ೯೬, ಪದ್ಯ 4720. "ಭಾರತದ ಜಲಧಿಯೊಳು ಪೇಳ್ದ ವೃತ್ತಾಂತವನೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದೊಳಗೆ ಚಿತ್ತರಿಸುವೆನು ತಿಳಿವಂತೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಶುಕಶೌನಕವ್ಯಾಸಾದಿಮುನಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಸ್ತಿನಾವತಿ

ಊರೊಳಗೆ ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳ್ ಮೆಱೆವ ಶೃಂ |
ಗಾರಗಳ ಬಾಜಣೆಗಳ ತೋರಣಗಳಿಂದ ಪ |
ಸ್ತಾರದೊಳ್ ಪರಿವ ಕಾಲಾಳು ಮೇಲಾಳುಗಳ ಸಂದಣಿಯ ಸಂಭ್ರಮದೊಳು ||
ಭೂರಮಣ ಕೇಳ್ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕರಿದು ಬೀದಿಯೊಳ್ |
ತೇರುಗಳ ವಾಜಿಗಳ ಸ್ವಾರಿಗಳ ಮಾಳ್ಪ ಸಂ |
ಚಾರಿಗಳ ಗಜಗಳ ಸಮೂಹಗಳ ಜವಗಳ ವಿಲಾಸಗಳ ಕಳಕಳಂಗಳ್ ||

ಭೀಮಜರಾಸಂಧರ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ

ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಬರು ಲಾಗುವೇಗದಿಂ ಬಿನ್ನಣದಿ |
ತೊಡರಿಕೊಂಬರು ಮತ್ತೆ ಪರಿತಂದು ಘೂತ್ಕರಿಸಿ |
ಮುಷುಹನಿಂ ಝಾಡಿಸುತ ಮೈಮೈಗೆ ಮೈಗೊಟ್ಟು ಚಿಮ್ಮಿದರು ಝಡಿತಿಯಿಂದ ||
ನಡಿಸಾಡಿಗೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಬೈದರು ಬೊಬ್ಬಿರಿಸಿ |
ತಡವರಿಸಿ ತೊಡೆತೊಡೆಗಳಿಂದವುಕಿ ಬಿಗಿಬಿಗಿದು |
ಹಿಡಿಹಿಡಿದು ಕೈದುಡುಕಿ ಕಾದಿದರು ಜಾಱಿದರು ಏಱಿದರು ಸಂಗರದೊಳು ||

ವಿಷ್ಣು

ಎಸಳುಗಂಗಳ ಕ್ರೊಂಗು ಶೋಭೆಯಿಂ ರಂಜಿಸುವ ।
ಮಿಸುಪ ತುಟ್ಟಿಗೆವೆ ವಕ್ತ್ರಭ್ರೂಲತೆಯು ನೊಸಲ ಕ ।
? ಸ್ತುರಿತಿಲಕವೆಸೆವ ಬಟ್ಟುವ ಕುಟಿಲಕುಂತಳದಲಸುರಾರಿರಂಜಿಸಿದನು ॥
ದೆಸೆಗೆಸೆವ ಪರಿಮಳದ ಮೇಳದಿಂ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ।
ಕುಸುಮರಾಜಿಯನಾಂತ ಶಿರಮುಡಿಗೆಯುಳಿಕುಲಂ ।
ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಝೇಂಕರಿಸೆ ರಂಜಿಸಿದ ನವರತ ಕೇವಣದ ಮಣಿಮಕುಟದಿಂ ॥

ತತ್ತ್ವ ಚೌಪದ

ಇದೇ ಇವನು ಬರೆದ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ 54 ಪದ್ಯಗಳವೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಅಕ್ಷರನಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

— — —

ಅನಂತಕವಿ ಸು. 1780

ಇವನು ಬೆಳಗೊಳದಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಸುಮಾರು 1673 ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚೆನ್ನಣ್ಣನ ಬಸ್ತಿಯನ್ನು[1] ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಶಕ 1600 ನೆಯ ನಳವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1677) ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಪಂಡಿತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಂತೆಯೂ ಶಕ 1701 ನೆಯ ದುರ್ಮುಖಿವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1777) ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಹಾಪೂಜೆ ನಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದಲೂ ಕವಿ ಈ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೆಳಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳೂ 7 ನೆಯದರಲ್ಲಿ 240 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೂ ಕೆಲವರು ಜೈನಗುರುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ :

1. *Mysore Archaeological Report* for 1909, para 106.

ಕಲಿಯುಗದ ೭೦೮ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದಂತೆಯೂ ಚಾವುಂಡರಾಜನು ಹಿಂದಣ ವಿಗ್ರಹವನ್ನೇ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದ ತಿದ್ದಿಸಿದಂತೆಯೂ

ಕಲ್ಯಬ್ದಷಟ್ಛತವಿನುತವಿಭವಚೈತ್ರ | ದಲ್ಲಿಯು ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯು |
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದಿ ಜಿನ | ವಲ್ಲಭಗಾಯ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||
ಕಡೆಯಾಣೆಬೊಂಬೆಗೆ ಕವಿದಿರ್ದ ದೂಳಿಯ | ಕೊಡಹಿಸಿ ಪೊಳಪಿಕ್ಕಿದಂತೆ |
ಕಡಸಿ ಸಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದವೊಪ್ಪವಿಕ್ಕಿಸೆ ಕಾಂತಿ | ಮುಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂದವೊಲಾಯ್ತು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬಸವಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಅಣ್ಣಯ್ಯನು ಟಂಕಸಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದು ಆತನಿಂದ ಬೆಳ್ಗೊಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ, ಆ ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ಬೀಗನಾದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಬಸ್ತಿಯ ಮುಂದಣ ಮಾನಸ್ತಂಭವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಕುಮುದಚಂದ್ರೋದಯವೇ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದಲ್ಲಿ ಯತಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಭಯಚಂದ್ರನು ಶಕಪುರದಲ್ಲಿ ಸಳನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಶೀಲಸಾಗರಮುನಿ, ಯತಿಪಂಡಿತಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಲಸು.

ಕೇಳಿದೊಂದೊಂದ ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ | ಜಾಳಿವ ನಗುವಂದದೊಳು |
ಮೂಲಾಗ್ರವರೆಗೆಡೆವಿಡದೆ ತುಂಬಿಹ ಫಲ | ದೋಳಿಯಿಂ ಮೆಱೆದುವು ಪನಸು ||

ತೆಂಗು

ಸಲಹಿದರನು ಮಱೆಯಲುಬಾರದೆಂಬುದ | ಕಲಿಸುವಂದದಿ ಚೆಂದೆಂಗು |
ತಲೆಯೊಳಗಮೃತಕೊಡವ ಪೊತ್ತುಡೆಯನ | ಸಿಲುಕಿ ನೋಳ್ಪಂತೊಪ್ಪಿಹುವು ||

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು

ಹರಿಯು ವಕ್ಷವ ಮೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೊಗವೇಱೆ | ಹರನ ಜಟಾಜೂಟವನಡರ್ದ
ಅರೆಮೆಲ್ಲಮಾಡಿಯುನಲುಂಗೈವಕ್ಕೆ | ಎಱಗದಿಹಗೆ ಪಾಪಟಿಯೇ ||

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವ ಮಂಕುಗೊಳಿಸಿ ಪಾತಾಳವ | ತೊತ್ತುಳಿದು ಸ್ವರ್ಗವನು|
ಹತ್ತಿ ಜೋಡಾಡಿಪರಾವನಿತಾಜನ | ದತ್ತ ನೋಡದಗಾರು ಸಾಮ್ಯ ||
ಮಣಿಸುತ ಲೋಕವ ತೇತ್ತೈತ್ತೈಯೆನೆ | ಕುಣಿಸಿ ಕೀಲವ ಪಿಡಿವಡಿಸಿ |
ಮುನಿಜನನನು ಮೂರ್ಛೆಗೊಳಿಸಿ ಮಾಯುವ ಮಾಟ್ಟಿ | ವನಿತೆಯುಗ್ಗಳಸ
ದಗ್ಗಣಿಯೋ ||

ವೆಂಕಟದಾಸ[1] ಸು. 1780

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಮಾನವಮಧುರೆದಾಸ ಸು 1780.

ಈತನು ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ರಾಸಕ್ರೀಡೆ, ಸುದಾಮಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, "ಪೆರಿಯಕೊಳವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ" ಎಂದು ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:

ಪೆರಿಯಕೋಳವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ ಪೇಳ್ದನೀಕಥೆ ಕೇಳಿರೆಲ್ಲ |
ಸುರವರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವರಿಗೊಲಿವನು ಕರುಣಿಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ಸಲಹುವನು ||

ಇವನು ಸುಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಶಾನಭೋಗ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. ಸು. 1790.

ಈತನು ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ— ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಶಾನಭೋಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮಗ ನಂಜಪ್ಪಯ್ಯ; ಮಗ ಯಾಲಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ; ಮಗ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. ದೊಡ್ಡನವಾಬನ (ಹೈದರ) ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಾಮರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದವರೆಗೆ (1776-1796) ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1790 ಆಗಿರಬಹುದು

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

---

1 *Indian Antiquary,* II 308

ಮೈಸೂರುರಾಜರಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾಗ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆದ ಪೂರ್ವಲೇಖನಗ ಆಧಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ. 1792

ಈತನು ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು. ತನ್ನ ವಂಶದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ:—

ಗಿರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಕರಣಿಕೋತ್ತಮನಾದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಾತಪ್ಪ, ಹುಚ್ಚಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವರಸ, ಬೊಮ್ಮರಸ ಎಂದು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು. ಕವಿತಾವಿಶಾರದನಾದ ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ; ಇವನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮರಸ; ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯ; ಇವನ ಮಗ ದೇವಯ್ಯ; ಇವನ ಮಗ ಆರ್ಯಪ. ಈ ಆರ್ಯಪನು ಹುಟ್ಟಿದ ೧೬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯಶಬ್ದಜಿನೇಂದ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿಶಾಸ್ತ್ರನ ನರಿತಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ, ತಮ್ಮಂದಿರು ದೇವರಸ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವಚಂದ್ರ. ದೇವಚಂದ್ರನ ಮಗ ದೇವಪ್ಪ, ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಸುಮಮ್ಮ, ಮಕ್ಕಳು ಚಂದಯ್ಯ, ಪದ್ಮರಾಜ. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

ಪದ್ಮರಾಜನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ದೇವಚಂದ್ರನು ಸಹ ಕಾವ್ಯವ ಹೇಳಿದನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಚಂದ್ರನು ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದವನು. ಪದ್ಮರಾಜನು ಇವನ ಅಣ್ಣನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1714 ಪರೀಧಾವಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1792ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ಜನ್ನಿಗ, ಸುಮನೋಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕವಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 1932. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಗಳೂ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಯ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಲೋಕಾಕಾರ, ಶ್ರುತಾವತರಣ ಮುಂತಾದ ಜಿನಮತಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೃಷಭಸೇನಾದಿಗಣಧರರು, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ದಶಪೂರ್ವಧರರು ಏಕಾದಶಾಂಗಧಾರಿಗಳು, ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಸಿದ್ಧಸೇನ ಜಿನಸೇನ, ಗುಣಭದ್ರ, ಗೋವರ್ಧನ, ದೇವಕೀರ್ತಿ, ಅಕಳಂಕ, ವಿದ್ಯಾನಂದ, ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪೂಜ್ಯಪಾದ

ಹೊಂಬಣ್ಣದಂತೆ ಪೊಳೆವ ಕಾಂತಿ ಮೈಯೊಳು | ತುಂಬಿದ ಲಾವಣ್ಯರಸವು |
ಬಿಂಬಿಸೆ ರತ್ನದಾಭರಣವಿರಲು ತೋರು | ವೆಂಬಂತೆ ಸೊಬಗುದೋರಿದನು ||
ಕನಕಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಗ್ನಿ ಪಾಲೊಳು | ಮಿನುಗುವ ಘೃತವು ಕಾಣ್ಬಂತೆ |
ತನುವಿನೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮರೂಪನು ಕಂಡು | ಘನಸುಖದೊಳು ಮುಳುಗಿದನು ||
ಮುಗಿಲ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ [illegible] ತಗ್ಗಿದ ಮಹಾ | ಜಲನಿಧಿಯೆಂದದಿ ಮುನಿಪ |
[illegible] | ಗ್ರಹಿಕೆಯನೆಂತು ಬಣ್ಣಿಪೆನು ||

ಆಸೆ

ಬಡವನಿಗುಣಲಾಗೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಚಿಂತೆಯು | ತೊಡಲಾಗೆ ಧನಕನಕಗಳ |
ಪಡೆಯೆ ಮಡದಿಯು ಮಡದಿಯಾಗೆ ಮಕ್ಕಳ | ಪಡೆವ ಚಿಂತೆಯು ಬಂದಪುದು ||
ಮಕ್ಕಳಾಗಲು ಹೊನ್ನಕಟ್ಟುವ ಚಿಂತೆಯು | ಅಕ್ಕಟ ನೂರುಸಾವಿರವು |
ದಿಕ್ಕ[illegible]ಂ ಕೋಟಿ ಬಂದರಮಗ್ನಿಗೆ | ಯಿಕ್ಕಿದಿಂಧನದಂತೆ ಚಿಂತೆ ||

ಕೋಪ

ಉಗ್ರವಿಷವಮಸ್ತ ಕೋಪವೆಂಬಾಕ್ರೂರ | ವ್ಯಾಘ್ರನನೆಯ್ಯಟ್ಟಿದವರು |
ಶೀಘ್ರದಿಂ ಮುಕ್ತಿಗೈದುವರು ಕರ್ಮಂಗಳ | ನಿಗ್ರಹಮಾಳ್ಪದೇವರ್ಗೆ ||

ದೇವಚಂದ್ರ 1770—1841

ಈತನು ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ರಾಜಾವಳೀಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ "ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆ, ಸುಮೇರುಶತಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ಭಕ್ತಿಸಾರ ಶತಕತ್ರಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಲಘುವೃತ್ತಿ, ಪ್ರವಚನಸಿದ್ಧಾಂತ, ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಕಥೆ ಸಹಿತ, ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿಚಾರಾದಿಯಂ ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಲನುಡಿಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದೆಂ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಈತನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ನಾಲ್ಕುಗ್ರಂಥಗಳೂ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕನಕಗಿರಿ (ಮಲೆಯೂರು). ಮಲೆಯೂರ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನೇ ಇವನ ಕುಲದೈವವು ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಿಂದ ಈ ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ:—

ಇವನ ತಾತ ದೇವಚಂದ್ರ, ತಂದೆ ದೇವಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಕುಸುಮಾಜಮ್ಮ, ಅಣ್ಣಂದಿರು ಚಂದಪಾರ್ಶ್ವಪದ್ಮರಾಜರು. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನು ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ 1770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. 14 ನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಕರಣಿಕಾಗ್ರಗಣ್ಯನೆನಿಸಿ ಕವನವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇವನ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತ್ರೆ 1792 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು[1]. ರಾಮಕಥಾವತಾರವನ್ನು 1797 ರಲ್ಲಿ ಆರುತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡಿದನು. 1804 ರಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಪೈಮಾಷಿಯಂ ಮಾಡಲು ಮಕಂಜಿ[2] ಸರದಾರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯಂವೆರಸು ಕನಕಗಿರಿಗೆ ಬಂದು ಕವಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಪುರಾಣವುಂಟೆ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಮ್ಮಗಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಗೂಡಾರದ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪೂರ್ವದ ಕೆಲವು ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ಮೂರುರಾತ್ರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಲಿಸಿ ಕಳಲೆ, ಮೈಸೂರು, ಪಟ್ಟಣ, ಇಲವಾಲ, ನಾಗಮಂಗಲದವರೆಗೆ ಎರಡುತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಬಿಡದೆ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದುಹಣವಂ ಕೊಡುತ್ತ ರಾತ್ರಿಕಾಲದೊಳು ಪೂರ್ವದ ಪ್ರಪಂಚಗಳು ಜಾತಿಭೇದಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿವರಗಳ

---

1 145ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ

2 Colin Mackenzie who conducted the survey of Mysore

ನೆಲ್ಲವಂ ಕೇಳುತ್ತ ರಾಜ್ಯಸೀಮೆಗಳನರಿದು ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತ ಗ್ರಾಮಾದಿಗ್ರಾಮಂಗಳಂ ನಕ್ಷೆಯಂ ಬರೆಯಿಸಿ ಜಾತಿಕೋಮುವಾರು, ಕುಳ, ಮನೆ, ಜನ, ಜೀವದನ ಮೊದಲಾದುವಂ ಜಮಾಬಂದಿ ಮುಂತಾದುವಂ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಗೆಗಾಳಿಗೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದಿರಲು, ಅವನು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದರಿಂದಲೂ ಆತನ ಧರ್ಮೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಂದುದರಿಂದಲೂ ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ಪೂರ್ವದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಂ ಕಾಗದವಹಿಯೊಳು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕರ್ಣಾಟದೇಶದೊಳು ನಡೆದ ಪ್ರಪಂಚಗಳನೆಲ್ಲ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಬರೆದು ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಒಂದಕೆ ಭಾರಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯನ ಮೂಲಕ 25 ಕುಂಪಣಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಂದುಮೊದಲಾಗಿ ಕವಿ ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸರದಾರಂ ಬಹುದೂರಂ ಪೋದುದರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಯಿತು.

ಈ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನು ನ್ಯೂಬೂನು ದೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಆಶ್ರಿತನಾದ ವೈದ್ಯಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ವ್ಯೋಮತರ್ಕಶೈಲಶಶಿಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1760), ಎಂದರೆ 1838 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಇವನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಟುಪ್ಛಂದದೊಳ್ ಗಣಿಸಿದರೆ 25000 ಗ್ರಂಥವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿಬಂದಿಲ್ಲ. 1841 ರಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜಪುತ್ರಿ ದೇವೀರಾಂಬೆ ಈ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯ ಸಾರವೆಲ್ಲವಂ ಮೊದಲಿಂ ಕಡೆವರಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಲಿಸಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಕವಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ವಸ್ತ್ರತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹೀಶೂರರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದೊಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಕವಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1 ರಾಜಾವಳೀಕಥೆ

ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಪದ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಧಿಕಾರ 11. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಇತಿಹಾಸಗಳೂ, ಅನೇಕರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ

ಗಳೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬಹಳ ಉಪಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಜೈನಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ಹಲವುಕಡೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರುರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ಹಳಗನ್ನಡ ಬೆಳುಗನ್ನಡ । ಪೊಳಗನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಗನ್ನಡಂ ಕಬ್ಬದೊಳಂ ।
ತಿಳಿದೆಲ್ಲ ಮಿಶ್ರಮಾಗಿಯು । ಮೆಳೆಗೊಳುವಂದದೊಳೆ ಪೇಳ್ದ ರಾಜಾವಳಿಯಂ ॥
ಹಳಗನ್ನಡ ಬೆಳುಗನ್ನಡ । ಪೊಳಗನ್ನಡವಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಪೊಸತೆಂಬುದು ।
ತೆಳುಗನ್ನಡಮಿಶ್ರದಿನಿದ । ನಿಳೆಯೊಳ್ ಸತ್ಪುರುಷರೊಲ್ದು ಕೇಳ್ವುದು ಸತತಂ ॥

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಇತಿ ಸತ್ಯಪ್ರವಚನಕಾಲಪ್ರವರ್ತನಕನಕಾಚಲಶ್ರೀಜಿನಾರಾಧಕ ಮಲೆಯೂರ ದೇವಚಂದ್ರಪಂಡಿತವಿರಚಿತ ರಾಜಾವಳೀಕಥಾಸಾರದೊಳ್—

ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಣನೆ

ನನ್ನಿಯ ನಲ್ಲ, ಪುಸಿವರ ಬೋಜಗ, ಮುದ್ದುಗರ ಮೊದಲಿಗ, ಬಲ್ಲಿದರ ಬಲ್ಲಹ, ವೀರರ ವೀರ, ಸಿತಗರ ಮಿಂಡ, ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರ ಗಂಡನೆಂದು ನಾಡುಬೀಡುರಾಜ್ಯದ ಜನಂಗಳೆಲ್ಲಮೊಂದೆಕೊರಲೊಳ್ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತುಮಿರೆ; ಪ್ರಜಾನುರಾಗದ ಮೊದಲು, ರಾಮಚಂದ್ರಂಗೆ ಬದಲು, ವೀರದ ಮೊಳೆ, ಬಿನ್ನಣದ ಬೆಳೆ, ದಯೆಯ ಸೊಂಪು, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಪೆಂಪು, ನಯದ ಕರ್ಪುರ, ನನ್ನಿಯಾಪೂರ, ಚದುರ ಬಲ್ಪು, ಜಾಣ್ಮೆಯ ತೋರ್ಪು, ಜಯದ ನೋಡಿ, ಜಸದ ಗಾಡಿ, ದಾನದ ಪೊಣ್ಮೆ, ಧರ್ಮದ ಕಾಣ್ಕೆ, ತಿಳಿವಿನ ಮೆಚ್ಚು, ಧೀರತೆಯ ಪೆಟ್ಟು, ಒಸಗೆಯ ಬುರ್, ಒಜೆಯ ಕೊಬರ್, ಸಿರಿಯ ಕೂಟ, ಸಿಂಗರದಾಟಮೆಂದಾರಾಜನಂ ಬಲ್ಲರ್ ಬಗೆದು ಪೇಳ್ವರ್ ದುರ್ನಯತಮಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನುಂ ಕುಲಕುಮುದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನುಂ, ದಾನಧರ್ಮೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಂಗಳನುಂ, ತತ್ತ್ವಾರ್ಥದೊಳ್

ಬಾಂಧವನುಂ ಸುಗುಣಂಗಳೊಳ್ ಗುರುವುಂ, ಸರಸಕವಿತೆಯೊಳ್ ಕವಿಯುಂ, ನಿಷ್ಕಾರ್ಯಸೆಯೊಳ್ ಮುಂತನುಂ, ಅರಾತಿಗಳೊಳ್ ರಾವುತ್ತುಂ, ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಯೊಳ್ ಕೇತುವೆನಿಸಿ ಸುಜನದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ರಾವಣನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜಮಂತ್ರಿರಾಜಂ ಸಕಲಶಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವಾಹನಾರೋಹಣಾದಿಗಳೊಳಗ್ಗಳನೆನಿಸಿ ದಿಕ್ಕುನಾಸಂತೆ ಬಳೆದಂ

2 ರಾಮಕಥಾವತಾರ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಆಶ್ವಾಸ 16; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 6800 ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಥೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಈ ರಾಮಕಥೆಯುಂ ಮುನ್ನ ಆದಿದೇವನ ಸಮವಸರಣದೊಳ್ ಆದಿಚಕ್ರಿಯಪ್ಪ ಭರತೇಶ್ವರಂಗೆ ವೃಷಭಸೇನೇಶ್ವರಂ ಮೃದುಮಧುರಶಬ್ದ ದಿವ್ಯಭಾಷೆಯಿಂ ನಿರೂಪಿಸಿದುದು ಪರಂಪರಾತೀರ್ಥಸಂತಾನದಿಂ ಬರೆ ಪಶ್ಚಿಮತೀರ್ಥಂಕರರಪ್ಪ ಶ್ರೀವೀರವರ್ಧಮಾನಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವಭಾಷಾಸ್ವಭಾವದಿಂ ಶ್ರೀಶ್ರೇಣಿಕಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರಂಗರಿಯೆ ಪೇಳ್ದುದುಂ, ಅದು ಅನುಕ್ರಮದಿಂ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಿಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗುತ್ತುಂ ಬರೆ ಕೂಗಿಭಟ್ಟಾರಕರುಂ ನಂದಿಮುನಿವರರುಂ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳುಂ ರವಿಷೇಣಾಚಾರ್ಯರುಂ ವೀರಸೇನಸಿದ್ಧಸೇನರುಂ ಪದ್ಮನಂದೀಶರುಂ ಗುಣಭದ್ರರುಂ ಸಕಲಕೀರ್ತಿಗಳೆಂದಿವರಾದಿಯಾಗಿ ಪೇಳ್ದುದಂ ಚಾಮುಂಡರಾಯ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ಮಾಘನಂದಿಸಿದ್ಧಾಂತಿ, ಕುಮುದೇಂದು, ನಯಸೇನರಾದಿಯಾಗಿ ಪೇಳ್ದ ಪುರಾಣದೊಳಂ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳಂ ಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣದೊಳಂ ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವಕಥಾಸಾರದೊಳಂ ರಾಮಕಥಾಸಾರಮಂ ತೆಗೆದು ಅಭಿನವಪಂಪಕವಿಯ ಕವಿತ್ವಮಂ ಮುಂದುಮಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಾಕ್ಯರಚನೆಯಿಂದಲಕ್ಷ್ಯದ ಕಥಾಸಂದರ್ಭಮಂ ಆದಿರಾಮಕಥಾವತಾರಮೆಂದು ಬರೆದಂ

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಮುನಿಪತಿಪರಂಪರೆಯಿಂ ಬಂದ ಈ ಕಥನಮಂ ಶ್ರೀಮೂಲಸಂಘ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣ ಶ್ರೀಮಾಘನಂದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಚಕ್ರವರ್ತಿಸುತ ಚತುರ್ವಿಧಪಾಂಡಿತ್ಯಶ್ರೀವಾದಿಕುಮುದಚಂದ್ರಪಂಡಿತ ದೇವಾಚಾರ್ಯರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅಭಿನವಪಂಪಂ ರಚಿಸಿದ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳ್ ಹಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸಂಶಯಂಗಳಂ ನಿವಾರಿಸಲು ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯರ್ ಗುಣಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೇಳ

ತ್ರಿಷಷ್ಟಿಲಕ್ಷಣಮಹಾಪುರಾಣದೊಳಿರ್ದ ಕಥೆಯನೆ ಪ್ರಮಾಣವೊಳು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಲಜನಶಾಸ್ತ್ರಕಥೆಗಳಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಈ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮನೊರೆದೆಂ—ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸುವ್ರತಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧರುಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಪರಮಜಿನಸಮಯಕುಮುದಿನೀಶರಚ್ಚಂದ್ರಬಾಳಚಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರಚರಣನಖಕಿರಣಚಂದ್ರಿಕಾಚಕೋರ ಶ್ರೀಮದಭಿನವಪಂಪವಿರಚಿತ ರಾಮಚರಿತ್ರಪುರಾಣಾನುಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಮಕಥಾವತಾರದೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ.

ಕಣ್ಣೇಣಿಯು ಭವ್ಯತತಿಗೆ ಕ | ಲ್ಯಾಣಿಯು ಕೈವಲ್ಯಮಾರ್ಗಕಿಕ್ಕಿದ ಗುಣನಿ |
ಶ್ರೇಣಿಯು ಭವಾಬ್ಧಿತರಣದ | ದೋಣಿಯು ನೆಲಸಿರ್ಕೆ ವಾಣಿ ಮನ್ಮುಖದೊಳಗಂ ||

ಸ್ವವಿಷಯ.

ಶ್ರೀಮದ್ಭುವನಗಾಲಯಸ್ಥಿತವರ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥೇಶ್ವರ |
ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಪದಪದ್ಮಯುಗ್ಮಮಧುಪಂ ಶ್ರೀಜೈನವಿಪ್ರಾನ್ವಯಂ ||
ಶ್ರೀಮದ್ಭವ್ಯಜನಪ್ರಿಯಂ ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಕೌಶಲಂ ಸದ್ಗುಣೋ |
ದ್ದಾಮಂ ದೇವತನೂಭವಂ ಬರೆದನೀ ಶ್ರೀರಾಮಸತ್ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ ಸು 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಬೇಹಾಗು. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಅವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ | ಜಗದೊಳಗವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ ||
ಆವ ಪರಿಯಲೆಂದಾದರು ತನ್ನಯ | ಭಾವಶುದ್ಧಿಲಿ ಭಗವತ್ಪರನಾದವನೆ ಧನ್ಯ
ನೆಲೋ || 1 ||
ಆತ್ಮೇತರಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಿದ್ದು | ಸ್ವಾತ್ಮಲಾಭಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡವನೆ
ಧನ್ಯನೆಲೋ || 2 ||
ಶ್ರೀಧವಿಠಲನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಿಸಿ | ಸಾಧುಸೇವ್ಯಚಿತ್ಸುಖವುಯನಾದಂಥವನೆ
ಧನ್ಯನೆಲೋ || 3 ||

ಶ್ರೀಪತಿದಾಸ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ವೆಂಕಟೇಶ ಭವಸಂಕಟಪರಿಹರಿಸೋ ||
ಅನುಪಲ್ಲ || ನಿನ್ನವರವನೆನಿಸೊ ಪಂಕಜಾಕ್ಷ ಆಕಳಂಕನು ಹಿಮಕರಿಯೊ ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ
ದೂರನೆಯೋ ||
ನಾನಾಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದೊಟ್ಟಲಿ ಬಂದೆ | ಏನೇ ಗತಿಯೆಂದೆ ||
ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಕೃತಾಖಿಳದುಷ್ಕರ್ಮ | ಅವರಂತೆ ಸುಕರ್ಮ |
ನಾನಾಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತಿರುತನುಭವಿಸಿ | ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಯಸಿ |
ಹೀನವೃತ್ತಿಯಲಿ ಚರಿಸಿ ದಿನವ ಕಳೆದೆ | ಈಬಗೆಯಿಂದುಳಿದೆ || 1 ||
ಪಾಪಾತ್ಮಕ ನಾನಾದರೇನು ಕೇಳೋ | ಪಾಪವ ನೀ ಹೇಳೋ |
ಶ್ರೀಪದ್ಮ ಜಭವಪ್ರಮುಖಸಿಜರೇಶ | ನಾ ನಿನ್ನ ದಾಸ |
ನೀ ಪಾಲಿಸದಿರೆ ಗತಿಯೆನೆಲೋ ಮುಂದೆ | ಕಾರುಣ್ಯದಿತಂದೆ |
ಶ್ರೀಪತಿವಿಠಲ ಕರವ ಪಿಡಿಯೋ ಬೇಗ | ನೀನುದ್ಧರಿಸೀಗ|| 2 ||

ಮಧ್ವದಾಸ ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಚಿತ್ರಸೇನಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಪುರಂದರದಾಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಡುಮಪುರ (ಉಡುಪಿ). ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಹೊರತು ಇವನ ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

ದಾಸರಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತಗಳು

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ದೇವವಿಠಲ, ವಾಸುದೇವವಿಠಲ, ಸಿರಿವರವಿಠಲ, ಅಚಲಾನಂದವಿಠಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಅಚ್ಯುತ, ರಾಮಮಾರುತಿ, ಮೂಡಲಗಿರಿತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳಾರೋ ಆವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯದು.

ನಾರಸಿಂಹ ಸು. 1800

ಈತನು ವೆಂಕಾಮಾತ್ಯನ (ಸು. 1770) ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ 6 ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಹರಿಯಪ್ಪ. ಬರಗೀಪುರದ ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಬರಗೀಪುರವು ಇವನ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಧರೆಯೊಳು ಭರದ್ವಾಜಗೋತ್ರಸಂಭವನಾದ |
ಬರಗೀಪುರದ ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕನಹ |
ಹರಿಯಪ್ಪನಾತ್ಮಸಂಭವನಾದ ನರಸಿಂಹ ಬರೆದ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತೆ ||

ತರಣಿಚಂದ್ರಮರಿರ್ಪಪರಿಯಂತ ವೆಂಕಭೂ |
ವರನೇಕಛತ್ರದಿಂ ಧರೆಯ ಪಾಲಿಸಲೆನುತ |
ಸ್ಮರಿಸುತಿಹನನವರತ ಭಜಕಸುರತರುರಾಮಚಂದ್ರನ ದಯಾಸಾಂದ್ರನಾ ||
ಇದುವೆ ಶ್ರೀರಾಮಪದಭಜಕನ ಸುವಾಕ್ಯವು |
ತ್ರಿದಶ ಪವನನಂದನನ ವರದ ಕನ್ನಡದ ಸುಧಿ |
ಯಿದು ರಾಮಪುರದರಸನಂಘ್ರಿಸಾರಸಭೃಂಗನೆನಿಪನ ಸುಕಾವ್ಯರಚನೆ ||
ಇದು ಸಕಲರಾಮಚರಿತಾವೃತದ ತವರುಮನೆ |
ಮುದದಿಂದ ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳ್ದ ಮಹೀಜನರ |
ಪದುಳದಿಂದಿಹಪರದಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷವನಿತ್ತು ಪೊರೆವ ಶ್ರೀರಘುನಾಥನು ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ ಸು 1800

ಈತನು ಜಿನಭಾರತ, ಕಂದರ್ಪಕೊರವಂಜಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಚಂದ್ರನಾಥ, ತಂದೆ ಚಂದಣ್ಣ, ತಾಯಿ ಪೊಂಬುಜೆ, ಸಹೋದರರು, ಚಂದ್ರನಾಥ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪದ್ಮ. ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರು ತುಂಗಭದ್ರಾಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹುಲಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆಂದೂ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದವರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ತೋಪಿನಕೆರೆ. ಮಂಗರಸನ (1508) ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜಿನಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಜಿನಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 84, ಪದ್ಯ 4628. ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವಕೌರವರ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾರತಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ,

ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಕಮಲಿನಿಯು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಶೋಕಿಸೆ | ನವ ರತಿರಸದ ಕಂಡು ಪಕ್ಷಿಸ |
ಕುಮುದಿನಿಯು ನಗೆವೊಂತಿತಾಬು ಶೋಕಕರರಿಗೆನೊಳು ||
ಕ್ರಮದಿನೊತ್ತಿದ ಮುದ್ರೆಯೆನೆ ಮುಳಿ | ಭ್ರಮರ ಕಮಲದಿ ನೆಲಸಿ ಶೋಭಿಪು |
ದಮಲಚಂದ್ರೋದಯದ ಕಾಲದೊಳದಸ ಕೇಳೆಂದ ||

ಚಾಮರವೀಜನ.

ಇತ್ತರದಿ ಧಾಳಿಸುವ ಚಾಮರ | ಚಿತ್ತಜನ ಬೇಳುವೆಯ ಭಸ್ಮದ |
ನೊತ್ತಿ ಚೆಲ್ಲುವತೆರದಿ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ ವಡ ತೆರೆಗಳು ||
ಒತ್ತಿಒರುವಂದದಲಿ ಶಾಣಿಯು | ನೆತ್ತಿ ಬೀಸುವ ಕರವು ನೋಳ್ಪ |
ಚಿತ್ತರದಿ ರಂಜಿಸುವುವವಳೆಡೆಯಾಳಿರನ್ನೆಯರ ||

ಅರ್ಜುನಪರಿಹಾಸ

ಕುಟ್ಟ ಧೋತ್ರದ ನಡಿಲಿಸುತ ಕಟಿ | ಗಿಟ್ಟ ಸೂತ್ರದ ಹಚ್ಚಿದು ತಿರುಗಿಯನು |
ನೆಟ್ಟನೆಟ್ಟನೆ ನೀವಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವಂತಿಳ್ಳಿ ||
ದುಷ್ಟಕಾಳೋರಗನರೆಜವನು | ಕೊಟ್ಟ ಘೂರ್ಜಪ ಬಿಳ್ಳನಾತುರ |
ಹುಟ್ಟಿದುದು ಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದರು ನಗುತ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ||

ಇವನ ಕಂದರ್ಪಕೊರವಂಜಿ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯರಚಿತವಾದ ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಎಂಬ ವೃತ್ತರೂಪವಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಕವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು 1800

ಈತನು ಅಮರಸಿಂಹಕೃತ ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸು 1800

ಈತನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಶಂಕರಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಹೇರಂಬಶಾರದಾಗುರು | ಸಾರಪದದ್ವಯಕೆ ನಮಿಸಿ ಗೀತಾಟೀಕೆಯ |
ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣವಿಬುಧಂ | ಶ್ರೀ ರಮಣಂ ಕೊಟ್ಟ ಬೋಧಗಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ||

ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಸು 1800

ಇವನು ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು ಇವನ ತಂದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾರ್ಯ, ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಾಂಬೆ, ಸ್ಥಳ ಮುಳ್ಳೂರು ವೀರವೈಷ್ಣವ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಿಜಲಿಂಗಾರಾಧ್ಯ ಸು 1800

ಈತನು ನಿಜಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಖಾದ್ರೀಪುರದ ನಿಜಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಆ ಸ್ಥಳದವನಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 100. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ " ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣಜನಭಕ್ತಿಸಂಗ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ನೀತಿವೈರಾಗ್ಯಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಿಯಿಲ್ಲದರಕೂಡೆ ವಾದಿಸುವನತಿಮೂರ್ಖ |
ಗುರುಹಿರಿಯರುಸಿದ್ಧ ವಾಕ್ಯವ ಮೀರುವನು ಮೂರ್ಖ |
ಗರುವತನವನು ತಳೆದು ಹಮ್ಮಿನಾಯಿತ ಮುಂದೆ ಗಾಡಿಕಾತಿ ಗುರೊಳಗನು ||
ನೆಲ್ಲ ನಂಜ ನಿಜನೆಂದು ಮರುಳುಗೊಂಬನ ಮೂರ್ಖ |
ಕರುಣಾನಿಧಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಸೌಮ್ಯವನು |
ಸ್ತುತಿಸದವ ಕಡುಮೂರ್ಖ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣಜನಭಕ್ತಿಸಂಗ ||
ಸಂಗೀತಸವಿಯು ಬಧಿರನಿಗೆ ತೋರುವುದೆಂತೆ |
ಕಂಗುರುಡನಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಹಂಬಲಿಕೆಯುಂಟೆ |
ರಂಗುಮಾಣಿಕ ಥಳಥಳಿಸುತಿರೆ ಪ್ಲವಂಗಗವ್ರಾಗಡ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟೆ ||
ಕಂಗೊಳಿಸುವನಿಗೋಲು ರುಚಿಯು ಬೋಡನಿಗುಂಟೆ |
ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಾಮವ ತಿಳಿಯ |
ದಂಗೆ ಭವಪಡಲುಂಟೆ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣಜನಭಕ್ತಿಸಂಗ ||

ಕಸ್ತೂರಿಸಿದ್ಧ ಸು 1800

ಇವನು ಚೋರಕಥೆಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಕರಜಾತನಾದ ಕಸ್ತೂರಿ ನಾಗಣ್ಣ, ತಾಯಿ ಗುರುವಮ್ಮ. “ಬೋಳೇಶನೆಂದೆಂಬ ಕರ್ತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಹೇಳ್ದೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಶೇಖರಸೋಮಶೇಖರಕಥೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ “ಉತ್ತಮವಜ್ರಮಕುಟರಾಯನಿರ್ವರು ಪುತ್ರರು ಚೋರರಾದ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಯಾದವ ಸು 1800

ಇವನು ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಮುಕುಂದಭಕ್ತನೆಂದೂ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಚಕ್ಷಣನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಇನ್ನೇನೂ ತಿಳಿಯದು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಲಾವತೀ ಪರಿಣಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡಪರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; 12 ಆಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದು ಕಲ್ಪಿತಕಥೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸೌವೀರದೇಶದ ಲೀಲಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಬೃಹದ್ರಥನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದ ಇರಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಕುವಲಯಾಪೀಡನ ಕುಮಾರಿ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನಸ್ತಾಪದಿಂದ ಅಗಲಿ ಪುತ್ರನಾದ ಕುಂಡಲಶ್ರವನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ ಪುನಃ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥವು "ಅತಿರುಚಿರವಾಗಮೃತವರ್ಷದಿಂ ಪದಶಯ್ಯಾಪಾಕರೀತಿಗಳಿಂ ಧ್ವನಿರಸಾಲಂಕಾರನೀತಿಗಳಿಂದಭಿನವಪ್ರೌಢ 'ಸಂವಿಧಾನಂಗಳಿಂ ರುಚಿರತರವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು 5ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲದ ರಗಳೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ

ಈತನ ಬಂಧವು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಕಲಾವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಸೌಭಾಗ್ಯಗನು ನಿಖಿಲತೇಜಸ್ಸಾರವನ್ನು ಸಂ | ಗ್ರಹಗೈದು ಈನಾರಿಯಾಕಾರ ವನ್ನಿಂತು |
ನೋಡಲಾಗಿ ಮಂಟಪದಯಂತವೂ ರಚಿಸಿ ಮುಗಿ | ಯಲ್ ಒಬ್ಬಿಕೆ ತದಭಾವ ರೂಪವಾಗಿರುವ ಘನ|
ತ್ರಿಪುರಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿಕ್ಕರಮಂ | ರಚಿಸಿದನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮುಖಕಮಲ ಸೌಂದರ್ಯ |
ಮಧುಪಾನಲೋಭದಿಂದಾ ಭ್ರಮಿಗಳಿಟ್ಟಿರ್ಪ | ಕವಿದಿರುವುದೇನೋ ಎಂಬಂದದಲಿ ತೋರುತಿಹ |
ಘನನೀಲಕೇಶಪಾಶಗಳಿಂದ ರಾಜಿಪ | ದಗಸಂತೆ ಪೊಳೆಯುತಿಹ ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ |

ಕಸ್ತೂರಿಯ ತಿಲಕದಿಂ ಶ್ರುತಿಸಕ್ತರಾಗಿರುವ | ವಿಮಲರ ಸಮುದ್ಗತಿಗೆ
ಎಡರನಾಚರಿಸುವುದೆ |
ವಕ್ರಾತ್ಮರಾಗಿರುವ ಮಲಿನಸ್ವಭಾವರಿಗೆ | ಯುಕ್ತಸಂಬಂಧವಮಂ ಸೂಚಿಸು
ತ್ತಿರುವಂತೆ |
ಶೋಭಿಸುವ ಪುಬ್ಬುಗಳ ಯುಗಳದಿಂ ಮನಸಿಜನ | ವಿಜಯಕೇತನದಂತೆ
ಕಮಲಗಳ ನಿಂದಿಸುವ |
ದೀರ್ಘತರವಾಗಿರುವ ನಯನನೈದಿಲೆಗಳಿಂ | ವಿಪುಲಸಂಧ್ಯಾರಾಗರುಚಿರ
ಕಪಯಂತಿರುವ |
ಅಧರರುಚಿಕರ್ಣದಿಂ ಪೊಳೆವ ಮೂಗುತಿಯಿಂದ | ಕರುಣೀಯವಾಗಿರುವ
ತಿಲಕುಸುಮದಂತಿರುವ |
ಚೆಲುವನಾಸಿಕದಿಂದ ಬಿಂಬಫಲಮಂ ಗೆಲುವ | ಅಧರಪ್ರವಾಳದಿಂ ದಾಡಿ
ಮದಬೀಜದಂ |
ತಿರುವ ದಂತಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪುರದವಳಿಗೆಯು | ತಿಬ್ಬದಿಂದಲೊಪ್ಪುತಿಹ
ತಾಂಬೂಲರಸಭರಿತ |
ವದನದಿಂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಕಲಿತಕರ್ಣಾರ್ವ | ಲಂಬಿಮಾಣಿಕನಕಮಯತಾಟಂಕ
ಯುಗ್ಮರುಚಿ |
ಕವಚಿತಗಳಾಗಿರುವ ಕೃಪಾಣಿ ಸು ಸೋಲಿಸುವ | ಕದಪುಗಳಯುಗಳದಿಂ
ರಮಣೀಯವಾಗಿರುವ |
ದಮ್ರಗಿಯಾನನವನ್ನು ಶ್ರೀಲಾಪತೀಪತಿಯು | ನೋಡುವನು.

ಕಪ್ಪನಿ ಸು 1800

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 103; ನೀತಿಬೋಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥ "ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಂಗಳ ಪರಿಮಳದಿಂದಲರುಗಳ ಕಂದಪದ್ಯಾಂತರದೊಳ್ ಸರಗಟ್ಟುವೆ ಸುಜನರ ಕಿವಿದುಂಬಿಗೆ " ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ "ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು ಮಾತಿನ ಸುಧೆ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ, ನೀತಿಯುಮಾಫಲದ ಸಾರ, ಸಂಸಾರಾಬ್ಧಿಗೆ ಸೇತುವೆ " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಣಮುಖದೊಳು ರಿಪುಖಡ್ಗಕೆ | ಮಣಿಯದೆ ನಿಲೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಂ|
ಗೊನೆಯಲಗಿಗಳುಕದಿರಲದು | ಘನವೈ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||

ಗಂಡನ ಗಣಿಸದ ಹೆಂಡತಿ | ಪುಂಡಾಟದ ಕಲಿತ ಮಗನು ತಸ್ಕರಭೃತ್ಯಂ |
ಚಂಡಿಯುಮಾಪ್ತನ ಸೊಸೆ ಪಗೆ | ಕಂಡಾ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||

———

ಪರಿಶೇಷ ಸು 1800

ಈತನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಮಾಧ್ವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನ ಗುರು ಹರಿ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ತಂದೆ ಹರಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯ, ತಾಯಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. " ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣದಲಿ ಪೇಳ್ದಿರುವುದನನುಕರಿಸಿ ಪೇಳ್ವೆ " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಮೇರ್ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಸಂಭವೇನ ಯಥಾಮತಿ |
ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣಂ ಫಣಿಪೇನ[1] ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ||

1. ಫಣಿಪ=ಶೇಷ

ಚೆನ್ನವೀರಗೌಡ ಸು. 1800

ಈತನು ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಸೂಗೂರಪ್ಪನ ಶಿಷ್ಯನು. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳು.

ಪದಸಂಖ್ಯೆ 157. ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:

ಮುಚಿವೆಯಿಂಬ ಮೋಹಿನಿಯು । ಪರಮಾತ್ಮದಿಂದಲುಬವು ।
ತಿರುಗಿ ಬಾರದಂತೆ ಜಗದಿ । ಅಣುಹಿಸಿಂದಾಡಿಸೋ ॥
ಸೋಪಪುಷ್ಪಯುಗಳನು ಕೆಡಿಸಿ । ಬ್ರಹ್ಮನ ರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ।
ಧ್ಯಾನಾಕೋಟಿಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಮ । ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪಾಡಿದಳೋ ॥

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಸು 1800

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಚೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯನು ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಶೈವಷಟ್ಸ್ಥಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಹರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೆಪ್ಪಿನೊಳು ಹಾಲಡಗಿದಂತೆಯೊಂದಾನೋದು ।
ನೆಪ್ಪಿನೊಳಗಡಿವುಮುಜವೆಗಳಡಗಿದಂತೆ ಕ ।
ಣ್ಣಪ್ಪಿನೊಳು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಗ್ನಿಪ್ರಕಾಶಂಗಳಡಗಿ ಕಾಣಿಸುವಂದದಿ ॥

ಮುಪ್ಪಿನೊಳು ಬಾಲ್ಯಯೌವನವಡಗಿದಂತಿರದೆ |
ಯಮನಿಯಮವಧಾನಮುಖ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ |
ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನೈದಿ ನಿಜವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಾವಲಿಂಗಾಚಾರವು ||

ವೆಂಕ ಸು 1800.

ಈತನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಸ್ಥಳ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಸರಸಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ನಿಜಾಂಕಿತನಾದ ದಶರಥರಾಯನ ಕುಮಾರನಾದ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದಂಥ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿಗೆ ಪೇಳ್ದ ಕೊರವಂಜಿ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭವದೆಂತೆನೆ

ಭಾಳಾಕ್ಷ ಸು 1800

ಇವನು ಕರಿಯಬಂಟನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೆಂಪಣ್ಣಗೌಡ, ತಾಯಿ ಹಲಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು "ಕನ್ನಡಜಾಣರ ಕರ್ಣಕಿಂಪೆನಿಸುವ ವರ್ಣಕಕೃತಿಯನು ಬಿನ್ನಣದಿಂದೊರೆವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಸವಲಿಂಗ ಸು 1800

ಈತನು ಸ್ವಾಮಿನೀಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಕುಂದಗೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಳನ ಮಗನು ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿನಿ ಎಂಬ

ದುಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಾಲಿಚೆನ್ನಬಸವ ಸು. 1800.

ಈತನು ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ರಾಮಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು. 1808

ಈತನು ಭುವನಪ್ರದೀಪಿಕೆ ಎಂಬ ಸ್ವರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಸಿಂಹಾಸನಪುರಿಯ (ಹಾಸನ) ರಾಮಪಂಡಿತನ ಮಗನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸಂತೋಷಾರ್ಥವಾಗಿ 1808 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆಯೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಗುಣರತ್ನಮಾಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿ, ಕಾಲಪ್ರಮಾಣ, ಮನ್ವಾದಿಗಳು, ಭೂಗೋಳ, ಖಗೋಳ, ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಪರಂಪರೆ, ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಗುಣಕಥನ, ಪುರಾಣಗಳು, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು 10 ಪಟಲಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಸು. 1810.

ಈತನು ಕದಂಬಪುರಾಣ, ಚಂದನೆಯಕಥೆ, ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ, ಜಿನಮುನಿ, ಪರಶುರಾಮಭಾರತ, ಪುರಾಣಸ್ತೋತ್ರ, ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನಚರಿತ್ರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಶತಕೋಕ, ಭವ್ಯಾಮೃತ, ಮಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಿನರಾಮಾಯಣ ರುದ್ರಯಕ್ಷಗಾನ, ವಾಸುದೇವಪಾರಿಜಾತ, ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ, ಸ್ವರಕೊರವಂಜಿ, ಹಿಮಶೀತಳನ ಕಥೆ, ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಸೇನಗಣದವನು; ಇವನ ಗುರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ, ಸ್ಥಳ ತೋವಿನಕೆರೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಾಢ್ಯಪುರದ ಪೇಟೆಯ ಚಂದ್ರಪ್ರಭನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನ ಜಿನಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

ಇವನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸ್ಮರಕೊರವಂಜಿ, ನಾಗಕುಮಾರಷಟ್ಪದಿ ಬೃಹತ್ಕಥಾಕೋಶ, ಭಾರತ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ ರುದ್ರಯಕ್ಷಗಾನ, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಪರಶುರಾಮಭಾರತ, ಭವಾವೃತ್ತ, ಚಂದನೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಈ ಐದು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಶುರಾಮಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಭಾರತವನ್ನೂ ಇವನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪರಶುರಾಮ ಭಾರತವನ್ನು 1810 ರಲ್ಲಿಯೂ ಜಿನಮುನಿಯನ್ನು 1814 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಜಿನಮುನಿ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 50, ಪದ್ಯ 2551. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗಕುಮಾರನೆಂಬ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾಗದತ್ತನು ಪಂಚಮಿಯ ಉಪವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ನಾಗಕುಮಾರನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಪವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದನು—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವೇಣುಪುರಿಯ ಶ್ರಾವಕರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಧರ್ಮಪುರಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾಗಕುಮಾರ ಷಟ್ಪದಿ ಎಂಬುದು ಈ ಗ್ರಂಥವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ನೇಮಿ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ನಾಡು

ಬಿಡುವಿಡದೆ ತೋಱುತಿಹ ಸರಸಿಗಳ ಸರಿಸಗಳ |
ಕಡೆಗಾಣದೊತ್ತರಿಪ ತೋಟಿಯಿಂದ ಕೆಱೆಯಿಂದ |
ನುಡಿಗಗೋಚರವಾದ ಖಗದಿಂದ ಮೃಗದಿಂದ ಮಣಿಮಯಾಚಲಗಳಿಂದ ||

ಎಡೆಬಿಡದೆ ಶೋಧಿಸುವ ಜೇಡಗಳ ನಾಡುಗಳ |
ತೊಡಗಿದಾರಂಭಗಳ ಸೊಂಪಿನಿಂದಿಂಪಿನಿಂ |
ಕಡುಗುತ್ತಿಕ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಕಳೆಯಿಂದಲಂನಾದ ೧೮ ಮುಟ್ಟದುದು ||

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ.

ವಾರುಣೀಸಂಗದಿಂದುರುತೇಜಮಂ ನೀಗಿ |
ದುರ್ಬಲಂಗಿಡಾಗಿ ಪೋದವನಧಿಕಕೂರತ್ವ |
ಸಾರದೆನಾಗಲಾಸ್ಯವ ನೋಡೆನೆಂದು ಶತಪತ್ರಗಳ್ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಲ್
ಆರಜನಿರಾಜನನುಚರರಂತೆ ಭ್ರಮರ ಘೋಷಂ |
ಕಾರದಾನಂದದಿಂ ಪದ್ಮಾಂಗನೆಯರ ವೆತ್ತ |
ಸಾರಿದುವು ಊಳಿದುವು ಮುತ್ತಿದುವು ಸುತ್ತಿದುವು ಒತ್ತುವೊತ್ತಿಲಿ ಕಾಳಿಕುವು ||

2 ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ "ರಕ್ಷಿಸನವರತ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಇದು ಧರ್ಮಾಖ್ಯಪುರದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭನ ವರದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನರ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ವಿರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಲವುಜನ್ಮದಿ ಗೈದ ಅಘಸಂ | ಚಲಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮಳಗಿಯೊಂದಿನ |
ನಲವಿನಲಿ ಭಜಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಯ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲೆಗಳ ||
ಒಲಿಸಬಹುದಪವರ್ಗನಾರಿಯ | ಗೆಲಬಹುದಾವಾವ ಗತಿಗಳ |
ನಿಲಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವನು ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||
ಜೀವನಕೆ ಹಿತವೆಲ್ಲ ಪುಣ್ಯದ | ಭಾವ ಪರಪೀಡನೆಯೆ ಪಾಪಕೆ |
ತಾವದೆಂಬುದನರಿದು ತೊಡಗೆನುಚಿತದ ಕಾರ್ಯಗಳ ||
ಭಾವಿಸೊಳ್ಳಿತ ಸರ್ವಜನಸಂ | ಜೀವನೆನಿಸಲು ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿ |
ಯಾವನಾಜಿನದೇವ ರಕ್ಷಿಸಲೆಮ್ಮನನವರತ ||

3 ಭವ್ಯಾಮೃತ

ಇದು 110 ಕಂದಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಚಾರವು ಹೇಳಿದೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. 107 ನೆಯ ಪದ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರವೂ ಪ್ರಾಭೃತವೂ ಪರಮಾರ್ಥದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ನೇಮೀಶ್ವರನ ಪಾದವನ್ನು ನೆನೆದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತನುಬೇಱಾತ್ಮನು ಬೇಱೆಂ | ದನವರತಂ ನಡೆವ ನುಡಿವ ಸಡಗರದೆಡೆಯೊಳ್ |
ಮನದೊಳ್ ಚಿಂತಿಸುವಾತನ | ಘನತರಕರ್ಮಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಿರ್ಜರೆಯಕ್ಕುಂ ||
ನಿರಘನ ರುಚಿವಡೆದವನಿಗೆ | ಪರಿಗ್ರಹಾದಿಗಳ ತೊಡರವೇಂ ಕಡೆದಪುವೇ |
ಧರೆಯೊಳು ಮದವೆದ್ದಾನೆಯು | ನೆರೆದಿಹ ಕಡ್ಡಿಗೆ ಬೇಲಿಯೇಂ ತಡೆದಪುದೇ ||

4. ಪರಶುರಾಮಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 24, ಪದ್ಯ 1369. ಇದರಲ್ಲಿ 18 ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಅರಜಿನನ ಅಂತರಾಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಭೌಮಪರಶುರಾಮರ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ: ಪರಶುರಾಮನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು 21ಸಾರಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸುಭೌಮರಾಜನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗುಪ್ತಪುರದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು "ಅರಸ ಜನರಿಗೆ ಕುಶಲತತ್ವದ ಸೆರವಿ ಸದ್ಭವ್ಯರಿಗೆ ಮಿಥ್ಯದ ತೊಱವಿ ವಿರತರಿಗರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರಮಂತ್ರ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಸುಪಾರ್ಶ್ವ, ಅರ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಯಕ್ಷರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸೂರ್ಯೋದಯ.

ತೆರಳುತಿಹ ತಮವೆರಳುವಬ್ಬನಿ | ಕೊಱಗುತಿಹ ಕುಮುದಾಳಿ ಚಿಂತೆಯು |
ಕರೆವಜಾತಿಚಕೋರವಿಟರೆದೆಹಾಱನೊಡರಿಸುತ ||
ಅರುಣಕಿರಣದ ಜವನಿಕೆಯ ಮಱೆ | ಗರೆದು ಒಹ ದಿನಕರನ ಬಿಂಬದ |
ಭರವನಱೆದುಲಿಯುತ್ತಿಹುವು ಕಲರವದ ಖಗನಿಕರ ||

5. ಕದಂಬಪುರಾಣ.

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 199, ಕೆಲವು ಸಾಂಗತ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಕವಿಗೆ ತೋರಿ

ರಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಥಂಬ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಬಿಟ್ಟಿವರ್ಧನಚರಿತೆ, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು, ಬೌದ್ಧಮತವಾದುದು, ಯಜ್ಞಾರಂಭವಾದುದು, ರಾಮಾನುಜಮತವಾದುದು, ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ದೇವತ್ವವಾದುದು, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದು, ಶ್ವೇತಾಂಬರರಾದುದು, ಲಿಂಗಧಾರಣೆಮಾಡಿದ ದು, ಕೋಮಟಿಗರು ವೈಶ್ಯರಾದುದು, ಪಣಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದುದು, ರಾಜಪುತ್ರರಾದುದು, ಹೆಗ್ಗಡೆಗರಾದುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಮಶೀತಳ, ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಶಾಲಿವಾಹನ, ಭೋಜ, ಕೂನಪಾಂಡ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳರಾಯ, ಬಿಜ್ಜಳ, ಬಲ್ಲಾಳ, ಬಿಟ್ಟವರ್ಧನ, ಚಾಮುಂಡರಾಯ ಇವರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ತನಗೆ ತೋರಿದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ, ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. 1755 ನೆಯ ಜಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1834) ಕೊಡಗು ಶೈವವಾಯಿತ್ತು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

6 ಪುರಾಣ ಸ್ತೋತ್ರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 51. ಇದರೊಳಗೆ ಜಿನರ ಮಾತಾಪಿತೃ ಜನನ ಪುರ ವರ್ಣ ಯಕ್ಷ ಲಾಂಛನ ಕರ್ಮಕ್ಷಯಾವನಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರತ್ನಪುರಿಯಲಿ ಭಾನುನಂದಿನೃಪ ಶುಭದೇವಿ |
ಪತ್ನಿಗುದಿಸಿದ ಕನಕವರ್ಣನಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲ |
ರತ್ನ ನಾಲ್ವತ್ತೈದುಬಿಲ್ಲಿಡಿಯ ವಜ್ರಾಂಕ ದಶಲಕ್ಷವರುಷವೆನಿಪ ||
ನೂತ್ನದಾಯುಷ್ಯ ಕಿನ್ನರಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಕುಲ |
ರತ್ನ ಮಾನಸಿಯಿಂದ ಸಮ್ಮೇದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ||
ನೂತ್ನಕರ್ಮವ ಗೆಲಿದ ಧರ್ಮತೀರ್ಥಕರಂಗೆ ನಾಸರ್ಥಗೈವೆ ಸಿರುತ ||

7 ಮುಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಆಶ್ವಾಸ 8, ಪದ್ಯ 400. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗಣಾಧರಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಪಾರ್ಶ್ವಭಟ್ಟಾರಕನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಮುಲ್ಲಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ತೋವಿನ ಕೆರೆಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೃಷಭಸೇನಾದಿ ಗೌತಮಾಂತ ಋಷಿಗಳು, ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಯುಕ್ತ್ಯಯುಕ್ತಿಯರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಬಸದಿಯೆಂಬುದಕಾಗ ಪ್ರತಿಕರ | ಹೆಸರಪೂರ್ವ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದವ |
ನುಸುರಿದನು ಪ್ರಾಕೃತದಿ ಮೋಕ್ಷಕೆ ನೊಳ್ಳುವೆಂಪೆಂಬ ||
ಹೆಸರಿಡಲು ಆದನೀಗಲಾಪುರ | ಕೊಸೆದು ಇಟ್ಟನು ಪೊಳ್ಳುವೆಪ್ಪುಳಿ |
ಅಸಮಸಾಹಸ ಪಾರ್ಶ್ವಭಟ್ಟಾಂಕನು ಕೇಳೆಂದ ||
ಅನ್ನವನು ಚರುವೆಂದು ದೇವರಿ | ಗನ್ನನೈವೇದ್ಯವನು ಮಾಡು |
ದಿನ್ನು ಅನುಚಿತವೀಗ ಚುರಿಮುರಿಯೆಂದು ಅವಕ್ಕ ||
ಯನ್ನು ಶರ್ಕರೆಸಹಿತ ದೇವರಿ | ಗನ್ನ ಮಾಡಿ ಜುಮ್ಮರಾತ್ರಿಯೊ |
ಳೆನ್ನುತಲಿ ಬೆಸನಿತ್ತ ಚರ್ವರಿಗರಸ ಅಮುಲಾ ||
ಮುಲ್ಲಬಂಟಂಕಿತವ ತನ್ನೊಳ | ಗಲ್ಲವೆಂಬಂಕಿತವ ದೇವರೊ |
ಳೆಲ್ಲವಸಮ್ಯದೊಳು ಮಾಡಿದ ಮುಸಲಮಾನತ್ವವು ||

8 ಜಿನರಾಮಾಯಣ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 74 ಆಶ್ವಾಸಗಳೂ (ಪದ್ಯ 4309) 75 ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ; ಕವಿತಾಚಮತ್ಕಾರವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

9 ಹಿಮಶೀತಳನ ಕಥೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 87. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಳಂಕ ಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕಳಂಕನೆಂಬ ಜೈನಗುರು

ಹಿಮಶೀತಳರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಷಣ್ಮತಗಳ ಸಮನಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಗೈಯುತ। ತುಣ್ಮೆಸದಡಗಿಸದೊರ್ವ |
ರಮ್ಮನೋರಾಗದಿ ಹಿಮಶೀತಳೇಶ ಮ | ಹನ್ಮನುತೆಯೊಳಾಳುತಿರ್ದ ||

10 ಬಿಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ.

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜ ಗುರು ತೊಣ್ಣೂರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟವರ್ಧನ ರಾಜನನ್ನು ವೈಷ್ಣವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದೇ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಈ ಮುನಿಗಳು ಎನ್ನ ಹಸ್ತದಿ ಭಿಕ್ಷವ | ಪ್ರೀತಿಸುವರೆಂದು ಬಿಟ್ಟವರ |
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯನಾಗುವೆನೆಂದು | ನೇಮವನಿಟ್ಟ ಭೂಭುಜನು ||
ನಾಮಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ | ನೀವಿಹುದೆಂದುಲಿದಿನ್ನು |
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲಕೆ ಕುಲ | ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ ಸು. 1812

ಈತನು ಕೃಷ್ಣನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಇವನಿಗೆ ಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1812 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕೃಷ್ಣನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷ.

ಇದರಲ್ಲಿ 8 ಪದ್ಯಗಳೂ 6 ಗದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ ವಿರಾಮಭೇದದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃ

ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕವಿ ಬಹಳ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ[1] ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂವಲ್ಲಿ | ರಣದಲಿ | ನಿಯತ | ಶಕ್ರಸಮಶ್ರೀಯು | ಆಳಿದ | ಮಹಾವೀರ್ಯ |
ಕೃಷ್ಣನೃಪೇಂದ್ರಫಲಿಸು | ಕೃಪ | ಜಯಾರ್ಹಮರ್ತ್ಯನುತಿಲಕ್ಷ್ಮಿಸು | ರಸಿಕವರ್ಗ ||
ಅವಧಾರಿಸುಮಹನೀಯ | ಮಹಿಮಾಢ್ಯ | ಮಹಸ್ವಿ | ಮಹಿಸೂರಮಹೀ
ಪತಿ | ಮಹಾವಂಶಜನು | ಶ್ರೀಯುಸ್ವಿಸರ್ವಾಧಿಕಪ್ರಭಾವಹನು | ಕಪೋಲನಾಸಿಕಾ
ದ್ಯವಯವಸೌಂದರ್ಯಶೋಭಿತನು | ಧರಾಧಿಕಾರಯೋಗ್ಯಮಿತಗಂಭೀರಭಾಷಣನು |
ದ್ರುಹಿಣಾಸೃಷ್ಟವಿಶಿಷ್ಟಜಗದಲಿ | ಕಾಂತಿಕಾಂತಗತಿಲಕಸಮನು | ವ್ಯವಸ್ಥಿತಶಮದಮನು |
ವಿಹಿತಧರ್ಮನಿಷ್ಠನು | ಶ್ರೀಷ್ಠಸಭಾಸನಾತ್ಮಸ್ಥನು | ಪರಮೋಹಹರಬಲವಿಜಯಾಕೃಪಾ
ದಿಮನೋಹರಗುಣಪ್ರವರ್ಧನು | ಶ್ರುತಿಪರಿಶೀಲನಾಧ್ಯಸ್ಪೃಧುರುಕಾಷ್ಠಂಗದವಿಭಾವನೋ
ಚಿತಶುಚಿತರಲಸದಾಜ್ಞನು | ಸಾರಫಲದಾತನು | ಶಾಂತಿವಿಶಿಷ್ಟನು | ತೋಷಿತದೇವ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜೋಪಚಾರಫಲದಿಂದದ್ರವ್ಯಬುದ್ಧಿಸಂಪನ್ನನು | ಪ್ರಣಯರಸರಾಶಿವನು |
ಜಾಯಮಾನವಿಪಕ್ಷಗಳಪ್ರಕಾರಕರಣೋದ್ದಾಮಧೀರನು | ದಾಸದಶಾಧ್ಯುಷಿತರಾಜ
ರಾಜೇಂದ್ರನುಂನ ಘೋಷಗುಣನಿಧಿಭೂತದಯಾಢ್ಯ | ಗೋಪಾಲನೆ | ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕೃತ
ವಿಷಯಕ | ಬಹುಚಾತುರ್ಯಗಾರ | ಕಲಿಯುಗಾವತೀರ್ಣಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಯ | ಸದ್ಬೋಧ |
ನೀ | ಧರ್ಮಪಣವಂತನು | ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧುರಂಧರನು ||

ಸತ್ಯಜಯಾನ್ವಿತರಣವಿಧಿಯಾಗೋ | ವಿಬುಧರ | ತೋರುತ | ನಿಜ | ವನಮಾಲೀ |
ಕೀರ್ತಿಶುಚೀಕೃತದಿಕ್ತಟನಾಗೋ | ವಿಪುಳಮಹಿಮ | ನೀ | ಹಿತಮತಿಶಾಲೀ |

---

1 ರೀಯಾಕ್ಷ್ಮಿತಿಷು ವಿರಾಮ್ಯೈಃ ಪ್ರಭವತಿ ಕರ್ಣಾಟವಾಙ್ಮಯಂ ಶತ್ರಂ |
ಸಂಸ್ಕೃತಕೃತಿಸು ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ಲಾಕ್ಷಾಂಕನಿದರ್ಶಿತೈಃ ಪದವಿಭಾಗೈಃ ||
ಕೃಷ್ಣಜಯೋತ್ಕರ್ಷಾಖ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟವಾಗ್ದ್ವಯಶ್ಲಿಷ್ಟಾ |
ಅನ್ಯಾದೃಶೀ ಕೃತಿರಿಯಂ ಸತ್ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಚಿತಾಸ್ತು ||

ಸ್ವರ್ಗಸಭೆಯುಳ್ಳಕ | ಭೂಪನಣುವಾಗಯು | ...ವಪೋಷಿತ | ಸಕಲದ್ವಿಜನು |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿಭೋಃ | ಮಯಿ ಪ್ರಸಾದತಃ | ಶ್ರೀಮದ್ಭರಿತ | ನಿರಂ। ಪರಮಮಾನತನು।

ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ 1794-1868

ಈತನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಖಂಡಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (2) ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ, (3) ಅರ್ಕಪುಷ್ಕರಿಣೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (4) ಉತ್ತರಗೀತೆ, (5) ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ, (6) ಉಷಾಪರಿಣಾಯ, (7) ಕಾದಂಬರಿ, (8) ಕಾಶೀಖಂಡ, (9) ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರ, (10) ಕೃಷ್ಣಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ, (11) ಗಯಾಚರಿತ್ರೆ, (12) ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (13) ಜಾತಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಟೀಕೆ, (14) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಅಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವದಟೀಕೆ, (15) ತುಲಾಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (16) ದಶಕುಮಾರಕಥಾಕಲಾನಿಧಿ, (17) ದೇವೀಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕೆ, (18) ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸಪ್ತಶತಿ, (19) ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯದಸೀಸಮಾಲಿಕೆ, (20) ನಂಜುಂಡಶತಕ, (21) ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ, (22) ಪಂಚತಂತ್ರ, (23) ಬತ್ತೀಸಪುತ್ಥಳಿಯಕಥೆ, (24) ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿ, (25) ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ, (26) ಭಗವದ್ಗೀತೆ, (27) ಭರತಸಾರಸಂಗ್ರಹಟೀಕೆ, (28) ಭಾಗವತ, (29) ಭಾಮಾಕಥೆ, (30) ಭಾರತ, (31) ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ, (32) ಯಾದವಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (33) ರತ್ನಾವಳಿ ಅಥವಾ ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ (34) ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, (35) ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆ (36) ರಾಮಾಯಣ ತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಟೀಕೆ, (37) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ, (38) ಲಿಂಗಪುರಾಣ, (39) ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, (40) ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ, (41) ಶಕುಂತಳೋಪಾಖ್ಯಾನ, (42) ಶನೈಶ್ಚರಕಥೆ, (43) ಶುಕಸಪ್ತತಿ (44) ಶ್ರೀಶೈಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (45) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಪದ್ಯ), (46) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಗದ್ಯ), (47) ಹರಿವಂಶ (4) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, (49) ಹಾಡುಗಳು, (50) ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ — ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಈತನು ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಇವನ ತಂದೆ ಚಾಮರಾಜ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಾಂಬೆ. ಇವನು 1794 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, 1799 ರಿಂದ 1868 ರ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ, 1868 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದರೂ ವಿದ್ವದ್ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಕಾವ್ಯನಾಟಕಾದಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಯೂ ನೂತನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈತನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಂಟು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ವತ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂಬ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಈತನು ತವರುಮನೆಯಾದ್ದನು. ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಭುವಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮೈಕಪರಾಯಣನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಠಗಳಿಗೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ ದಾನಗಳನ್ನುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉದಾರಾಶಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನು ಕೊಟ್ಟು ಬರಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1738 ರಲ್ಲಿ (1815) ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ, ಶಕ 1742 ರಲ್ಲಿ (1820) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಅಶ್ವಮೇಧಕಪರ್ವಟೀಕೆ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ, ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ (1823) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ, ಶಕ 1769 ರಲ್ಲಿ (1847) ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ, ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1770 ರಲ್ಲಿ (1848) ನಂಜುಂಡಶತಕವನ್ನೂ, ಶಕ 1771 ರಲ್ಲಿ (1849) ಸಂಖ್ಯಾತರತ್ನಮಾಲಾಟೀಕೆಯನ್ನೂ, ಶಕ 1787 ರಲ್ಲಿ (1864) ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರವನ್ನೂ, ಶಕ 1790 ರಲ್ಲಿ (1867) ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಯಂವೃತಕವಿತಾವಧೂರತ್ನ, ಉಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ, ಎರಡು ಮೂರುಮಾತ್ರ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ. ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ಆಯಾಗ್ರಂಥ

ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ—

1 ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ ನವೀನ ಟೀಕೆಯೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ನಾಟಕದೊಡನೆ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ ಎಂಬುವುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಈ ನಾಟಕತ್ರಯಕ್ಕೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಒಟ್ಟುಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿನಾಟಕವೂ 4 ಕಲ್ಲೋಲಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಕಲ್ಲೋಲವೂ 4 ತರಂಗಗಳಾಗಿಯೂ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಟಕಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಚಂಡಕರಮಂಡಲೋದ್ದಂಡತೇಜಃಪ್ರಕಾಂಡಕಾಂಡಷಂಡಖಂಡಿತಾಖಂಡಶೌರ್ಯಪರಿಮಂಡಿತಭಂಡನೋದ್ದಂಡಾರಿವಂಡ ಕಂಡಕುಬದೋರ್ದಂಡಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಾಂಡುರುಚಿಖಂಡಡಿಂಡೀರಪುಂಡರೀಕಪರಿಪಾಂಡುರಯಶಃಪಿಂಡಿಲಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡೋದ್ಭಟಕಾಲಕೂಟಪ್ರತಿಭಟಕಟುಕಪಟಪಟುನಿಶಾಟಕೂಟಪಾಟನಲಂಪಟ ನಟಿಲಪುಟಫುಟಿತವಿಕಟಕೃಪೀಟಯೋನಿಕೂಟನಿರ್ಯನ್ಮೋಹಾಂಧಕಾರಚ್ಛಟಾವಿಘಟನಪಟುನಟನ್ನಹಾನಟಮುಕುಟತಟಘಟಿತತ್ತಟಿನೀತಟಾಂತರಂಗರಿಂಗದಭಂಗೋತ್ತುಂಗತರಂಗಸಂಗರಭಂಗದಸಂಭ್ರಮೋಜ್ಜೃಂಭಮಾಣಗಂಭೀರವಾಗ್ಗುಂಭಸಂಭಾವಿತ ಗಿರಿನಗರವರನಿಲಯಚಂದ್ರಚೂಡಚರಣಾರವಿಂದಸೇವಾಮಂದನಿರಂತರನಿಷೇವಣ ಸ್ವಯಂವ್ಯಕ್ತವಿರಾವಧರತ್ನ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರಪುತ್ರಾತ್ರೇಯಸಗೋತ್ರ ಪವಿತ್ರಚರಿತ್ರ ಕೆಂಪನಂಜಮಾಂಬಾಗರ್ಭಕ್ಷೀರಪಾರಾವಾರರಾಕಾಸುಧಾಕರಾಯಮಾನ ಶಂಖಚಕ್ರಮಕರಮತ್ಸ್ಯಶರಭಸಾಳ್ವಗಂಡಭೇರುಂಡಧರಣೀವರಾಹಹನುಮದ್ಗರುಡಕಂಠೀರವಾದ್ಯನೇಕಬಿರುದಾಂಕಿತ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಡ ಪ್ರತಾಪಮಾರ್ತಾಂಡ ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಿಕಾವರಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧಸುಧೀಶ್ವರಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಧ್ಯವಿದ್ಯೋತಮಾನಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಕುಲಕ್ರಮಾಗತದಿವ್ಯರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢೋಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಕಂಠೀರವರು ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರಸಜನಾನಂದಕರವಾಗಿ ನವರಸಭರಿತವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷೆಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರದೊಳ್.

2 ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಾವಳೀನಾಟಕದ ಕಥೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿ ಎಂದು ನಾಮಾಂತರವು. ಗ್ರಂಥವು 70 ಗುಚ್ಛಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಚಾಮಕ್ಷಿತಿಪತಿಸುತ ಸು | ತ್ರಾಮಾಧಿಕ ಕೆಂಪನಂಜಮಾಂಬಾಸುತನು |
ದ್ದಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಂ | ಭೂಮೀಶ್ವರವತ್ಸರಾಜಕಥೆಯುಂ ಪೇಳ್ದಂ ||

3 ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ

ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರಸಂಗ್ರಹಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಎಂಬುದು ಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರು. ಇದು 4 ಸ್ತಬಕಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಪಾದ್ಮಪುರಾಣ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಜೈಮಿನ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ರಾಮಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಮಾಡಿ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

4 ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರ

ಇದು 12 ತರಂಗಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಭಾಗವತದಶಮಸ್ಕಂಧ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಹರಿವಂಶ, ಭಾರತಾದ್ಯನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಗೈದು ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ

5 ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಟೀಕೆ

ಇದರ "ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣದೊಳ' ಅಯಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನೀಶ್ವರನಿಂದ ಗೂಢವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಯಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಂಗಳಂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕೆಯಂ ಕರ್ನಾಟಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜನನವಂ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಆಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಗೆ ಕಾಲನಿರ್ಣಯವಂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಹೇಳಿರುವ ದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣಸಂಗ್ರಹದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯವಿರೋಧ

ಭಂಜಿನಿ, ಪರಶುರಾಮೀಯ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. "

6 ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 120 ರ ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾನಾಮಾವಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥದೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ.

7 ಭಾಗವತ

ಭಾಗವತಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಧರೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬುಧಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಟೀಕೆ.

8 ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 100, ಪದ್ಯ 6040. ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವು 36 ಆಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ "ಇಂದ್ರನು ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ರತ್ನಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನಿಗೂ ಅವನ ರಾಣಿ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧರಾಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಚೀದೇವಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ" —ಇದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಿಕೆ, ನಂಜುಡೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕವಿಯ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರ ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡನು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

9 ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಕವಾದ ಸಪ್ತಶತಿಯೆಂಬ ಮಹಾಮಂತ್ರಾರ್ಥವು ವಿವರಿಸಿದೆ.

10 ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯು. ವಿವರಣ, ಸಂಭವ, ಅಸುರ, ವೀರಮಾಹೇಂದ್ರ, ಯುದ್ಧ, ದೇವ, ದಕ್ಷ, ಉಪದೇಶ ಎಂಬ 7 ಕಾಂಡಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

11 ಭರತಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳುವ ಅನೇಕ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ[1]

12 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬುಧಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

13 ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ವಿವರಣ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ

"ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರವರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು, ಸಕಲಪುಣ್ಯಫಲಂಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ನಿಜಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿ ಮನೋಹರವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಿಂದ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ಮುಂತಾದ ನವರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಸದ್ಯುಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ನದಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಸದ್ವಿಜ್ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಚಿಸುವರು "

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೂ ಇದೆ ಕಾಂಡ 7; ಸರ್ಗ 65; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 8500.

---

1 ಪೂರ್ವೈರ್ಭರತಾಚಾರ್ಯೈರ್ಯದುಕ್ತಂ ಗ್ರಂಥಕೋಟಿಷು
ತೇಷಾಂ ಸಾರಂ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣ ಕರೋಮ್ಯಹಂ ||

2 ಅಮುನಾ ಕಿಲ ಲೋಕರಂಜನಾರ್ಥಂ ನಯನಾನಂದಕರೇಣ ಕೃಷ್ಣನಾಮ್ನಾ
ಯದುನಾಥವರೇಣ ನಿರ್ಮಿತೇಯಂ ವರಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಯಾಪ್ಯ ಟೀಕಾ ||

14 ಭಾಮಾಕಥೆ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.—

ಶ್ರೀಪ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂ | ಪ್ರೇಮದಿ ರಚಿಸಿದ ಮಧುರವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಂ |
ಭೂಮಿಜನರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಂ | ಕೋಮಲಪದಮಾಗಿಸು ಪಾರಿಜಾತದ ಕಥೆಯಂ ||

15 ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಕಂದವೂ "ಶ್ರೀನಂಜುಂಡ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಸಿರಿಯಿಂದಂ ಯೌವನದು | ಬ್ಬರದಿಂದಂ ದುಷ್ಟಜನರ ಸಹವಾಸಗಳಿಂ |
ಪರಮಾತ್ಮನೆ ನಿನ್ನಯ ಪದ | ಸರಸಿಜವಂ ಭಜಿಸಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||
ಗಳಕೋಗಳಬಳಗಗಳಿಂ | ದೊಳಪೊಕ್ಕುದಿರಾಗಿ ಪೂವಿನಂಬುಗಳಿಂದಂ |
ಘುಳಿಲನೆ ಪೊಸೆದಂಗಜನಂ | ನಸಿಲನೆ ಹಣೆಗಣ್ಣಿಂದೆ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||

16 ಭಾರತ

ಇದು ಮಹಾಭಾರತದ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದನ್ನು ಶಕ 1742 (1820) ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಚಂದ್ರ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಟೀಕೆ ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ —

ಶ್ರೀಮತ್ಸಮಸ್ತಭೂಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಮಾನ ನಿಖಿಲದೇಶಾವತಂಸಕರ್ಣಾಟಕಜನಪದಸಂಪದಧಿಷ್ಠಾನಭೂತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಧ್ಯದೇದೀಪ್ಯಮಾನಾವಿಕಲಕಲಾನಿಧಿಕುಲಪ್ರದೀಪ ರಾಜಕೃತಿಪಾಲಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲರಾಜಾಧಿರಾಜಮಹಾರಾಜಚಕ್ರವರ್ತಿಮಂಡಲಾನುಭೂತದಿವ್ಯರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪಾಪ್ರತಿಮವೀರನರಪತಿ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಯದುಕುಲಪಯಃಪಾರಾವಾರಕಳಾನಿಧಿ ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕುಶಕುಠಾರಮಕರಮತ್ಸ್ಯಶರಭಸಾಳ್ವಗಂಡಭೇರುಂಡಧರಣೀವರಾಹಹನುಮದ್ಗರುಡ ಕಂಠೀರವಾದ್ಯನೇಕವಿರುದಾಂಕಿತ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜಮಹೀಪಾಲ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಶ್ರೀಕೆಂಪನಂಜಾಂಬಾಗರ್ಭಸುಧಾಂಬುನಿಧಿಪೂರ್ಣಸುಧಾಕರಾಯಮಾಣ ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಿಕಾಂಬಾವರಪ್ರ

ಸಾದೋದ್ಭವರಾದ ಅತ್ರೇಯಸಗೋತ್ರ ಅಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರ ಋಕ್ಶಾಖಾನುವರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರವರು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಬಾಲಬೋಧಕವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾರಚನೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಎನ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆದಿಪರ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುವದೆಂತೆನೆ.

ಈ ರಾಜನು ಬರೆದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಬಿರುದಾವಳಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವುಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

17 ಹಾಡುಗಳು

ವೈರಾಗ್ಯದ ಹಾಡುಗಳು, ಅನುಭವಪಂಚರತ್ನ ಎಂಬ ಷಟ್ಪದಿಕೃತವಾದ್ದು ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚಾಮುಂಡಿಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಮಾಡಿಮಾಡಿ ಮೂಢನಾದೆ|ಆಡಿಯಾಡಿ ದುಷ್ಟರೊಡನೆ |
ಬಾಡನೂ ತಿಳಿಯದೆ|ಕೂಡಿ ಮುನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಾ ||
ಧನವ ಬಳಿಗೆ ಸೂರೆಮಾಡಿ | ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾನರತಿಯ |
ಕನಸಿನಲ್ಲು ನೆನಸಿನಲ್ಲಿ | ತನುವೆಲ್ಲ ಬಳಲಿಸುತ ನಾ ||1||
ಬಂಧುಜನರು ಬಯಸಿದ ದನು | ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಹಸಕದಿಂದ |
ಬಂಧದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಸಿಡುಕಿ | ಹಿಂದುಮುಂದು ತಿಳಿಯದೆ ನಾ ||2||
ನೇಮಗಳನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹರಸ | ನಾಮಭಜನೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ |
ಕಾಮಮೋಹಲೋಭದಿಂದ | ಚಾಮುಂಡಿಯನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ನಾ ||3||

ಅನುಭವಪಂಚರತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ರೂಪುಯವ್ವನವು ಧನದ ಬಲುಸಿರಿಯಿರಲು ನೋಡುಯುತ್ತಿರೆ |
ಕೂಡುವುಪಚಾರಗಳ ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ ಮಾಳ್ಪರು |
ಸ್ತ್ರೀಸುತರು ಸರ್ವರೂ ಆದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಹೇಳಿಕೊಂಬುವರು |
ಮಾನಿನೀಮಣಿ ಕೇಳು ವಿಧಿಬಲವ ತಪ್ಪಿಸಲರಿಯರು |
ಬೊಮ್ಮ ಬರೆದ ಬರಹದಂತೆ ಕಡೆಗೆ ಆಗುವುದು ಕೇಳ್ ಸತ್ಯ[illegible] |

ಮೂಡುವಿನದ ಬಾಳುಗೆ ವನವನು ಹಮ್ಮುತ್ರಸೂಡಿ ಫಲನೆ ನು |
ಶಿವನಾಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಂತನುಭವಿಸುವನು | ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡ
ದಯದಿ ||

ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತ. 1815.

ಈತನು ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1737 ನೆಯ ಯುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1815 ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ —

ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಆಶ್ವಾಸ 16. ಇದರಲ್ಲಿ "ಜಿನಾರ್ಚನೆಯೊಳಗೊಂದೊಂದಲರ್ದಂ ಸುಮನ್ಯದಿದರ ಕಥೆಯಂ ಪೇಳ್ವೆಂ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಬಾಹುಬಲಿಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಇದನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಮಠಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಗೊಮ್ಮಟ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ.—

ಇದು ವಿನಮದಮರೇಂದ್ರ ಮಕುಟತಟಘಟಿತಮಣಿಗಣಕಿರಣ ಮಾಲಾಪ್ರಬಂಧ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವಚ್ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವವಂದಿತ ಮತ್ತಮಧುಕರಾಯಮಾನ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಪಲ್ಲವಪುರ

ಬೆಳೆಯಿಂದ ತರುವಿಂದ ಕೊಳದಿಂದ ಸಕಲಾ | ಸಿನಾಕರಗಳಿಂದ ಕೋಟೆ
ಸುತ್ತಿಚಾಳಾ |
ಕಳೆಗೊಂಡು ತೆಂಗಿನಾತಿರಲಾದೇಶದಗಲಾ | ತೋಳವಾಗಿ ಕಣ್ಣಡಿಯಪಟ್ಟಣತೆ
ಯಿರಲಾ ||

ಲೋಕಕ್ಕೆಯತಿಶಯಸಿಂಗರ | ಕಾಕರವಾಗಿರುವ ದೇಶಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮುಖವೆಂ |
ಬಾಕರದಿಂ ಪಲ್ಲವಪುರ | ಶ್ರೀಕಾಂತೆಯು ನೆಲಸುವೆಸಲು ರಾಜಿಸುತಿರ್ಕುದು ||

ವೃತ್ತ

ಪಿರಿಯಲ್ಪ್ರಾರದುವ್ರತಗಳ | ನಡಸುವ ಶಕ್ತಿಯನು ನೋಡಿಪಿಡಿವುದು ವಿಘ್ನಗ||
ಳಡಸಲ್ ಬಿಡಬಾರದು ಅದೆ | ಧೃಢತಪಪದಿಗವುದನೇಮಸಂವ್ಯಕ್ತ್ವಗಳು ||

ಗುರುಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಅಖಿಲಯದಜ್ಞಾನದೊಳು ಹಾಯುವನು ಮಾಡಿ |
ನಲಿಯುತಿಹ ನಾಗೆ ಪಾಪ ಕೈಗೂಡಿ |
ಪರಹರಿಸು ಅರಿಪುತ್ರರೇಕದೊಳು ನೋಡಿ |
ಹರುಕುತಿಹ ಪರಮಗುರುವೆನ ಗೆದಯುಪಾಡಿ ||

ಶಾಂತರಾಜ ಪಂಡಿತ. 1820

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೊನ್ನುಡಿಸುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಸರಸಜನಚಿಂತಾಮಣಿ' ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು 1820ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಯವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ.—ಇವನ ತಂದೆ ಪದ್ಮಪಂಡಿತ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಮ್ಮ, ಹೆಂಡತಿ ಚಲುವಮ್ಮ, ಶ್ವಶುರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ಮಾತುಲ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ಬಿರುದುಗಳು ಅಸಾಧಾರಣಕಲಿಯುಗ ಪ್ರಥಮದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಹಾಕವಿ ಧರ್ಮಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತನು ಈತನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ಷಾಶನವನ್ನು ಮೈಸೂರುದೇವರಾಜನು ತಾನೇ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಆ ದೊರೆಯ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು[1].

1. ಈ ಕವಿ ಶಕ 1684 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1763) ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು 1789ರಲ್ಲಿ ಶಾಕಟಾಯನಪ್ರಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ 1804 ರಲ್ಲಿ ಲೋಕವಿಭಾಗವನ್ನೂ 1808ರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತರಕಣಾಂಬಿಯ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಈ[illegible]ಗೋಸ್ಕರ 1804ರಲ್ಲಿ ಜೈನೇಂದ್ರವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾವತಾರವನ್ನೂ 1807 ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪುರಾಣವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ--

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂಮುಡಿಸುವ ಹಾಡುಗಳು

ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ನುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಇಂಪುಗಾತಿರ್ಯರಂದಗಾತಿರ್ಯರಾಣ್ಮಗೆ |
ಕಂಪುಗಾತಿರ್ಯರ್ ಜಾಣೆಯರ ಮನದಾಣ್ಮಗೆ ||
ಸೊಂಪುಗಾತಿರ್ಯರ್ ಬಿಂಕಗಾತಿರ್ಯರಾಣ್ಮಗೆ |
ಸಂಪಿಗೆಯ ಹೂವ ಮುಡಿಸಿದರು ||
ಸೋಬಿಗವಾಂತ ಶ್ರೀ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು |
ಒಡೆಯಂ ಕಾವ್ಯರಸಿಕಾಗ್ರೇಸರನು |
ಶ್ರೀಜನೆಯುತಶಾಂತರಾಜಪಂಡಿತನು ... |
ರಾಜಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸುತಿಸಿಂಬ |
ಜಾಜಿಯು ಹೂಮಾಲೆಯ ಮುಡಿಸಿದನು ||

ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ, 1823

ಈತನು (1) ಅಮರುಕಟೀಕೆ, (2) ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀವ್ರತ, (3) ಅಮಾಸೋಮವಾರವ್ರತ, (4) ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ (5) ಗಜಗೌರೀವ್ರತ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಾಪುರ ಅಥವಾ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ; ಇವನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಮ್ಮ. 'ಸಕಲವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ ಚತುರ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಲಂಕಾರಧುರೀಣ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೈಸೂರುರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ (2) ಮತ್ತು (3) 1823ರಲ್ಲಿಯೂ (4) 1839 ರಲ್ಲಿಯೂ, (1) 1842 ರಲ್ಲಿಯೂ, ವಿರಚಿತವಾದವೆಂದು, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಮರುಕ ಟೀಕೆ

ಇದು ಅಮರುಕಶತಕಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನ; "ನವ್ಯ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ ಪ್ರಕಟಿತ ಶೃಂಗಾರದೀಪಿಕಾಸರ್ವಸಂಗ್ರಹ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

2. ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ "ಸ್ವಭಾನುವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1823) ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀ ವ್ರತ" ಎಂದಿದೆ. ಅದರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕೃತಕರ್ಣಾಟಕ ವಚನ ರಚನಾಭಿಧಾನವಾದ ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಸ್ಥ ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀಕಲ್ಪವೆಂಬ ಕೇದಾರಖಂಡದ ಅಧ್ಯಾಯಾರ್ಥ" ಎಂದಿದೆ. 75 ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ.

3. ಅಮಾಸೋಮವಾರ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ "ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರಿಗಾಗಿ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದುದು" ಎಂದಿದೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಬುಧಜನಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣದ ಅಮಾಸೋಮವಾರವ್ರತ" ಎಂದಿದೆ. ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ.

4. ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದುದು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1839) ಮಹಾಮಾತುಶ್ರೀಯವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದದು" ಎಂದಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟದೇವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.[1]

ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ. 1823

ಈತನು ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಹೊಯಿಸಳಕರ್ಣಾಟಕನು; ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1823 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ

ಇದು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪ

1 ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟದೇವ್ಯಾಶ್ಚ ಸುತಃ ಪ್ರಾಕೃತಭಾಷಯಾ
ಧನುರ್ಮಾಸಮಹಿಮ್ನಸ್ತು ಟೀಕಾಂ ವಿತನುತೇ ಮುದಾ ||

ವಾದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಆ೩ ೩ 18. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಯನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ನಂದರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶೀರ್ವಾದರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಚಿರಂ ಜೀಯಾತು ಚಾಮೇಂದ್ರತನೂಜಃ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಪಃ |
ಯಸ್ಯ ಕಟಾಕ್ಷಾಂಕುರಸ್ತೋಮಃ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಾಯತೇ ||

ವೆಂಕಕವಿ 1825

ಈತನು 1825 ರಲ್ಲಿ ನಾರಸಿಂಹನ (1768) ಅನುಭವಶಿಖಾಮಣಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿ ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವೆಂಕಕವೀಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ; ತುಗ್ಗಲಿಯಪುರದ ಕರಣಿಕ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ವಾಲ್ಮೂರಪುರ ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬರೆದ ಕಾವ್ಯದಿ ಹಸ್ತದೋಷದಿ | ಇರಲು ತಿದ್ದುವುದೆಲ್ಲ ಬುಧತತಿ |
ಮೆರೆವ ಪಙ್ಕ್ತಿವಿಭೇದವಾಗಿರೆ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ||
ಪರಮಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ತತ್ಪರರು | ನಿರುತ ಧ್ಯಾನಾನಂದಯುದಿಂ |
ಗುರುವ ಸೊನ್ನೇಪುರವಾಸನು ಕರುಣದಿಂ ಪೊರೆವ ||

ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ 1830

ಈತನು ವಿಠಲೋಬಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಂದಾಪುರ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1830 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಿಠಲೋಬಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 70 ಇದಕ್ಕೆ ವಿಠಲಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಲಿಕೊಡ

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸು. 1830.

ಇವನು ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಾಡಾಲವಂಶದವನು; ನಾರಾಯಣಾರ್ಯನ ಮಗನು ಇವನ ಸ್ಥಳ ಅಣುಪ್ರಸ್ಥಪುರ ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಆತನ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಶೃಂಗಾರರಸಪೂರ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರದಿಂ ಅಣುಪ್ರಸ್ಥಪುರವಾಸ ಬಾಡಾಲವಂಶಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣಾರ್ಯಸುತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವಿರಚಿತ ಶೃಂಗಾರರಸಪೂರ ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕಂ ಎಂದಿದೆ

ಸೋಬಾನೆ ರಂಗದಾಸ ಸು. 1830.

ಇವನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು "ಕೃಷ್ಣರಾಜಚರಣಕಮಲಸೇವಾಧುರೀಣ" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚರಿತೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳೂ ಷಟ್ಪದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಮಾಗಡಿಯ ರಂಗನಾಥದೇವರು ಚರಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಸು. 1830

ಇವನು ತತ್ವದಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯನು ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು

ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯು ತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ | ಗುರುಕೃಷ್ಣಶಿಷ್ಯನಿಗೆ |
ಗುರುಕೃಷ್ಣಸಂಕೀರ್ತನದಲಿ ಗ್ರಂಥವ | ಗುರುಕೃಷ್ಣನಾಗಿಯೆ ಮಾಡಿದನಿಂತು ||

ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಈತನ ಗುರು ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ತಿಳಿವುದಲ್ಲದೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ತತ್ವಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳು.

ಈ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1000 ಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಹಾಡೂ 'ಗುರುಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ

ಗುರುಕೃಷ್ಣಬೋಧೆಗೆ ಬರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು | ಒರೆದ ಮುನ್ನೂರರುವತ್ತ ಗುರುಕೃಷ್ಣ |
ಚರಿಸರಿಯಲಿ ಓದಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸಂಧಾನದ | ನಿರತ ಪಾಡೆ ರಾಗದಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ||

ಎಂಬ ಹಾಡಿನಿಂದ 360 ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವಂತೆಯೂ ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತನ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

2 ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯು ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 157 ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಥೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ—

ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿ ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭನ ತಾ | ನರ್ಥಿಯಿಂದೆಲ್ಲ ನಾರದಗೆ |
ಮತ್ತೆ ದಾನವನಿತ್ತ ಸತ್ಕಥೆಗಳನ್ನು | ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪೇಳುವೆನು ||

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

3. ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ

ಇದು ಭಾಗವತಪುರಾಣಾರ್ಥವಿವರಣರೂಪವಾಗಿದೆ; ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮೂಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮುಖ್ಯತಾತ್ಪರ್ಯಗಳು |
ಈ ಲಲಿತಭಾಷೆಯೊಳಗೆಚಿಕರಾಗಿರಲು |
ಬಾಲಕನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬರುವುವೆಂತಿದು ಕೃಷ್ಣ |
ತಾ ಲಭಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿ ತಿದ್ದಿ ಸಮುದ್ಧರಿಸಿದನು ||
ಗಣಗಳವಧಿ ಒಳಗಿಲ್ಲ ಗುರುಕೃಷ್ಣಕಥೆಸಾಗ |
ಗುಣಯುಕ್ತರಿಂ ಜೋಡುಗೂಡಿಯೂ ಇರವು ||

ಮಹಲಿಂಗರಂಗನ ಅನುಭವಾಮೃತದ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕಿನ ರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಠ್ಯ ವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸು. 1830

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು, ಇವನ ತಂದೆ ನಾರಾಯಣನು, ಸ್ಥಳ ಗೋಕರ್ಣ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷವರ್ಧಂತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಲು ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಡನೆ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡ ಮಹೋತ್ಸವದ ವಿಭವಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 101. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀಮಹೋತ್ಸವವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಚಾಮುಂಡಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಚಾಮುಂಡಿಬೆಟ್ಟ

ಶುಕಶಾರಿಕಾನಿವಹಮಧುಮಧುರವಚನದಿಂ ।
ಪಿಕಪುಂಜಪರಿಸರಿತಪಂಚಮಸ್ವರದಿಂದ ।
ಸುಕಲಷಟ್ಪದಗಳ ಸಂಗೀತರಾಗದಿಂ ಸೋಗೆಗಳ ಶಬ್ದದಿಂದ ॥
ಸುಕಪೋತಸಂತತಿಯ ಹೂಂಕಾರದಿಂದಲುಂ ।
ಸಕಲಗಿರಿಯಿಂದೆಸೆವ ಕೃಷ್ಣನೃಪನಿಲಯದಂ ।
ತಕಳಂಕಚಾಮುಂಡಿಗಿರಿವರವು ಸಲೆ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದೇವೇಶ್ವನು ॥

ಚಾಮರ

ಸುರರು ಪೂಮಳೆಗಳಂ ಕೃಷ್ಣರಾಜೋತ್ತಮನ ।
ವರಶಿರೋಭಾಗದೊಳ್ ಪರಮಸಂತೋಷದಿಂ ।
ಸುರಿಯಲವು ಮಕುಟದೊಳ್ ಬಿದ್ದರಡುಪಾಲಾಗಿ ವ್ಯಜನಗಳ ಗಾಳಿಯಿಂದ ॥
ಪರಿದು ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೋಪುವೆಂಬಂತೆ ವರ ।
ತರುಣಿಯರ್ ಕರಗಳಂ ಧರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿತ ।
ಶರಚಾಮರದ್ವಯಂ ಶೋಭಿಸುವುದೀಗಲಿದ ಬೇಗದಿಂ ಕಾಂತೆ ನೋಡು ॥

ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಯ್ಯ ಸು. 1830

ಈತನು ಏಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ, ಕರ್ಣಪರ್ವ, ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ, ದ್ರೋಣಪರ್ವ, ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ, ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ಲವಣಾಸಂಹಾರ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೀತಾವಿಯೋಗ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸುರಥಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರುಜಿಲ್ಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಸದರ್ ಅಮೀನನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1830

ಈತನು ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಧಾತುಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಕವಿ ; ಮದರಾಸ್ ಸದರ್ ಅದಾಲತ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಶಕ 1761 ಕ್ಕೆ (1838) ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಆ ವರ್ಷ ಬಿಬ್ಬುಸರದಾರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುಂದ್ರಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ:—

ಶ್ರೀರಮಣನ ಪದಕಮಲವ | ಸಿರದಿಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮೆಱಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಂ |
ಶ್ರೀರಂಗಪುರನಿಕೇತಂ | ರಚಿಸಿದ ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯೊಲವಿಂ ||

ತಮ್ಮಯ್ಯಕವಿ 1834

ಈತನು ರಾಜವಂಶರತ್ನಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು ; ಅಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು , ಋಗ್ವೇದಿ. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ತಂದೆ ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸ್ಥಳ ಸಿಂಹಾಸನ ನಗರಿ (ಹಾಸನ) ಈತನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮುಖ ಕವಿನವ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ದೊರೆಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ 1834 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ದೊರೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊಯ್ಸಲಕುಲತಿಲಕ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಮಯೂರ ಭವಭೂತಿ, ದಂಡಿ, ಸುಬಂಧು, ಬಾಣ, ಹರ್ಷ, ಬಿಲ್ಹಣ, ಭಟ್ಟಿ, ಹರದತ್ತ, ನೀಲಕಂಠ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಹರೀಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಜವಂಶ ರತ್ನಪ್ರಭೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ರುಚಿಪ್ರಚಾರ ಎಂಬ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೀಸಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನು “ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ರಮವ ಬರೆ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನೃಪನಿಂದ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯೂ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮಾಡಿದ

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳೂ ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಚಾಮುಂಡಿ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗುರುಶಂಕರಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ರಾಜನೃಪಸ್ತುತಿ.

ಆರಾಜಕ್ಷಿತಿಪಾಲಖಡ್ಗನಿಹತಾರಾತ್ಯಾದಿವಿಶ್ವಂಭರಾ !
ಭಾರಾಸಕ್ತನೃಪೌಘರೋಷದಳಿತಪ್ರಾಭಾಕರೋನ್ಮಂಡಲ ॥
ಸ್ಫಾರಾನಲ್ಪಮಹಾಕ್ಷ್ಣಾಕ್ಷ್ಣುರದಸೃಗ್ಧಾರಪ್ರವಾಹಂಗಳಾ ।
ತಾರಾಮಾರ್ಗವನೈದಿ ಕಾಣಿಸೆ ಜನರ್ ತಾಂ ಸಂಜೆಗೆಂಪೆನ್ನುವರ್ ॥

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಕಲಶಾಂಭೋನಿಧಿಮಧ್ಯಸುಂದರಸಿತಾಕಾರಾತಿವಿಸ್ತಾರಭೂ ।
ವಲಯಾಂತರ್ಗಸಮಾನಮಂದಿರವಸತ್ಸ್ವಾತಾಶನೇಂದ್ರಾಂಗಕಂ ॥
ಡಿಲಪರ್ಯಂಕಶ್ರೀಮಾನಮಾಧವವಿರಾಡಾನಂದನಿದ್ರಾಪ್ರದಂ ।
ವಲಭಿಚ್ಛಾಪವಿಭಾಸುರಂ ಪ್ರೊಳೆದುದಾವರ್ಷರ್ತು ಮಾತ್ಸ್ಯೋಘದಿಂ ॥

———

ಮಾವನೂರು ಚೆನ್ನಬಸವ. 1840.

ಈತನು ಶರಣಬಸವಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಶಿವಲಿಂಗದೇವ, ತಂದೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ತಾಯಿ ಬಸವಮ್ಮ, ಗುರು ಮುಳೆಯಶಾಂತೇಶ, ಸ್ಥಳ ಸಗರದೇಶದ ಮಾವನೂರ ‡ ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಎಳಮೇಲಿಪುರದ ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಕ ೧೭೬೨ ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ 1840 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಪರಮಶಿವಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ । ಗರುವ ಬಾಣ ಮಯೂರ ಮಲುಹಣ
ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸಯ್ಯನುದ್ಭಟ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ॥
ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನ ಸಿರಿಪತಿ ಪಂಡಿತರ ಹೃತ್ಸರ ।
ಸಿರುಹದೊಳು ಧ್ಯಾನಿಸುತ ಕೃತಿಯಂ ಪೇಳ್ವನುಗ್ಗೆದೆ ॥

‡ ಇದು ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಅಂದೆಲಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶರಣಬಸವ ಚರಿತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 1010. ಇದರಲ್ಲಿ ಶರಣಬಸವ ಎಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ —

ಹರನ ಬೆಸವನು ಕೈಕೊಳುತ್ತೀ | ಧರಣಿಯೊಳಗಿಹ ಪುಷ್ಪಕರಡಿಗೆ |
ಪುರದೊಳಿಹ ಸಾಲೋಕ್ಯವಂಶದಿ ಜನಿಸಿ ಮಹಿಮೆಯನು ||
ಮೆಱೆದು ತಟ್ಟನಾಜ್ಞೆಯೊಳು ಕಲ | ಬುರಗಿಪುರಕಂ ಬಂದು ಗೋಪ್ಯದೊ |
ಳಿರದೆ ಶಿವನೊಳಗೈಕ್ಯವಾದನು ಶರಣಬಸವಣ್ಣ ||

ಕಥಾನಾಯಕನು ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಅಂದೆಲಿತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಳುಗುಂಡಿಗೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1746 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ 1822 ರಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ವೀರೇಶ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ರೇವಣಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಭೃಂಗಿ

ಕೊಂಕಿಸುತ್ತೆದೆ ಝುಂಕಿಸುತ ಮೈ | ಡೊಂಕಿಸುತ ಕಾಲ್ಕೈಯ ಗದಗದ |
ನಂಕಿಸುತ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತಂ ಬೆರಱೆಯಂಜಿಸುತ ||
ಟೊಂಕದೊಳು ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮುಂದಕೆ | ಭೋಂಕನಾನನದಿರುಹಿ ಚೇಷ್ಟಿಸಿ |
ಬಿಂಕದಿಂ ನರ್ತಿಸಿದನಾಭೃಂಗೀಶ ಹರುಷದಲಿ ||

ದಾನ

ಕೆಱೆಯು ತುಂಬಿದಬಳಿಕ ಕೋಡಿಗ | ಳಿರದಿರಲು ಕೆಱೆಯೊಡೆದು ಜಲ ತಾಂ |
ಹರಿದು ಹೋಗುವುದದಕೆ ಕೋಡಿಯು ಬಿಡುವುದೀ ಸಹಜ ||
ವರಧನವ ಘಳಿಸಿದವ ಧರ್ಮಗ | ಳಱಿಯದಿರಲರಸಗ್ನಿ ಚೋರರೊ |
ಳಿರದೆ ಕೆಡುವುದು ಧರ್ಮದಿಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಪುಣ್ಯಗಳು ||

ಊಟ

ಕೆಲರು ಹೊಟ್ಟೆಯು ಮುಱಿದುಕೊಳುತಂ | ಕೆಲರು ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಗುರುತಿನ್ನುತ |
ಕೆಲರು ಮೋರೆಯ ಮುಱಿಯುತಂ ಹೊಟ್ಟೆಯನು ಝಲ್ಲಿಸುತ ||

ಕೆಲಕೆಲರು ಕಾಲ್ಗಳನು ಚಾಚುತ | ಕೆಲರು ದರ್ಪಣ ತೋರುತಂ ಶಾಂ |
ಕೆಲರು ವೃಟ್ಟದ ಸಡಿಲಿಸುತಲುಣುತಿರ್ದರೇನೆಂಬೆ ||

ಮುದ್ದಗಿರಿ ನಂಜಪ್ಪ ಸು. 1840.

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು. 'ಆಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಕವಿತಾವಿಶಾರದ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 6. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಯಶೋವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾದ ಗ್ರಂಥವು.

ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1840.

ಈತನು ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; "ಕೃಷ್ಣರಾಜಮುದೇ ಕಥಿತಾ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆ.

ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋಪಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಪೂರ್ವಖಂಡದಲ್ಲಿಯ ಹಯಗ್ರೀವಾಗಸ್ತ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾದ 24 ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕರ್ಣಾಟಕ ಟೀಕೆ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸು. 1840.

ಇವನು ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಪೌರಾಣಿಕಕುಲಜಾತ ದೈವಜ್ಞ ವಿಟ್ಠಲ, ತಾಯಿ, ಗೌರಿ. ಈತನ

ಕಾಲವು ಸುಮಾರ 1810 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪದ 385. ಇದರಲ್ಲಿ "ಪರಮಶುಕ ಮುನಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನೃಪಾಲಗೆ ಪೇಳ್ದ ಪರಮಭಾಗವತಸಾರದೊಳ್ ಸ್ಮರ ಜನಿಸಿ ರತಿಯ ಕೈಪಿಡಿದ ಸಂಗತಿ" ಹೇಳಿದೆ.

ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಯೋಗಿ ಸು. 1810

ಈತನು ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಸದ್ಗುರೂಪಾಸನಾವರ್ಯ ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜ ರಾಮಮೋಹನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1810 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 125. ಇದು "ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಕಾರಣವೆನಿಪ ಜಗಜ್ಜೀವಪರಮಾಧಾರನಾದ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ "ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಲೇನು ಫಲ ನೆಱೆ | ತನುವ ನಿಲ್ಲಿಸಲೇನುಫಲ ಸಂ |
ಜನಿಸಿ ತೋಱುವ ವಚನಗಳನುಲಿಪೇನುಫಲ ತವಗೆ ||
ಅನವರತ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಯ | ನನುಕರಿಸದಿರಲೇನು ಫಲ ನಿಜ |
ವೆನಿಸುವಚಲಾನಂದ ಪಾಲಿಸು | ಭುವನಸಂಕುಲವಾ ||
ಅಂಧಕಗೆ ಕನ್ನಡಿಯು ಷಂಡಗೆ | ನಿಂದಕಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮನೀತಿಯು |
ಕುಂದುಕೊಱತೆಗಳಿದ್ದವಗೆ ಸುಕ್ಷೇಮಪರಿಣಾಮ ||
ಚಂದದಿಂದೊಪ್ಪುವವೆ ಸತ್ಯವ | ನಿಂದು ಪಿಡಿದಾತಂಗೆ ದುಃಖಿತ |
ರಂಗ ತೋಱುವುದುಂಟೆ ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವಾ ||

ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ 1841

ಈತನು (1) ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ, (2) ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ವರ್ಣನೆ, (3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ, (4) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭೋಗಾವಳಿ, (5) ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಶೃಂಗಾರಶತಕ, (6) ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾವಳೀ ಟೀಕೆ, (7) ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ, (8) ತಿಬ್ಬಾಂಬಿಕಾಶತಕ, (9) ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ, (10) ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ, (11) ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ, (12) ಸಮುದ್ರಮಥನಕಥೆ, (13) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ತಂದೆ ದೇವರಸ, ತಾಯಿ ನಂಜಮಾಂಬೆ, ಸ್ಥಳ ದೇವಲಾಪುರ, ಇಷ್ಟದೇವತೆ ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದನು ಆ ದೊರೆಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ " ಉಭಯಕವಿತೆಯೊಳು ಚತುರ " ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕವನ್ನು 1811 ರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರವನ್ನು 1862 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಷಟ್ಪದಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಂದದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಸಮುದ್ರಮಥನಕಥೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿದೆ.

1 ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 11, ಪದ 726. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನು ರಚಿಸಿರುವ ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯದ ಕಥೆಯ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದೂ ಆದೊರೆಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರನು ದೂರ್ವಾಸ ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ರತ್ನಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನಿಗೂ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧರಾಯನೆಂಬ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಚಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗರಳಪುರಿಯ ನಂಜುಂಡ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಣೇಶ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನುದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ನಕ್ಷತ್ರ.

ಪರಮೇಶ್ವರ ನಾಟ್ಯವಾಡಲು ಶಿರದಿಂದ | ಬಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳ |
ಪರಿಯೊಳು ಗಗನಕಾಂತೆಯ ಹಣ್ಣೆಕಲ್ಲಿನ | ತೇಜದೊಳೊಪ್ಪಿದುವು ತಾರೆಗಳು ||

ಬೆಳ್ದಿಂಗಳು

ಹಾಲ ಚೆಲ್ಲಿದ ಚಂದದೊಳು ಪುಷ್ಪಬಾಣನ | ಬೇಳುವೆ ಬೂದಿಯತೆಱದಿ |
ಮೂಜು ಲೋಕವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ ತೋಱಿತು | ಮೇಲಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗ ||

2. ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ "ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತಿಸಾರಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಗ್ರಹಣದರ್ಪಣ, ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶ, ಶ್ರೀತತ್ವನಿಧಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು, ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪಚ್ಚೆಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಅಮಚವಾಡಿವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ರಜತಕವಚವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದು, ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. "ಸಲಹಿದೊಡೆಯನು ಬುದ್ಧಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿಸಿರುವ ಗುರು ಅನ್ನಪ್ರದನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಸುಗುಣಾವಳಿಯ ವರ್ಣಿಸೆ ಎನ್ನ ಜನ್ಮಕೆ ಫಲವಿದು" ಎಂದು ಕವಿ ದೊರೆಯವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಷಣ್ಮುಖ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಶೂರ ಕೇಳ್ದೈ ದೇವಗಂಗೆಯ | ತೀರದಲ್ಲಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು |
ಭೂರಿತಪವನು ಗೈದು ನಿನ್ನಯ ಹಸ್ತವಾಗುದಿಸಿ ||
ಬೀರುತಿಹುದಿಷ್ಟಾರ್ಥವೆಲ್ಲವ | ಯಾರ ಕೈಗಿಂತಹುದು ಶಕ್ತಿಯು |
ತೋರಿಸೈ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||
ಎಲುವನಿತ್ತ ದಧೀಚಿ ಮಾಂಸವ | ಬಲದೊಳಿತ್ತನು ಶಿಬಿಯು ಚರ್ಮ |
ಕಲಿತಕವಚವನಿತ್ತ ಕರ್ಣನು ಬಲಿಯು ಬೇಡಲ್ಕೆ ||
ನೆಲವನಿತ್ತನು ನಿನ್ನೊಲಿಂತು | ಜ್ವಲಸುರತ್ನಾಭರಣವಿತ್ತಿಹ |
ಚೆಲುವರಾರ್ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

3. ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ 32 ಪದಗಳಿವೆ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಬಗಸುಗಣ್ಣಿನಾ ಸೊಗಸುಗಾರನೇ | ತಗಲಿ ವಿರಹವಾ ತಾಳಲಾರೆನು |
ನಗೆಯ ತೋರದೇ ನಾಚಿಸುತ್ತಿಹೆ | ಮುಗಿವೆ ಕೈಗಳಾ ಮೋದದಿಂದಲೆ ||

4. ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ, ವೃತ್ತ 33 ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮುಂಡಿತಪುಂಡರೀಕನಯನೋಜ್ವಲಬಾಣ ಪರೇಶ ಮೇರುಕೋ |
ದಂಡ ಪಿಚಂಡಮಧ್ಯನಿಜಡೀಕ್ಷಿತಲೋಕ ಗಿರೀಶ ದುಃಖಮಂ ||
ಖಂಡಿಸಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಸುಖವೀಯುವುದೆನ್ನುತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಂ |
ಜುಂಡನು ನಿನ್ನ ಭವ್ಯನುತಿಯನ್ನೆಸಗಿರ್ಪನು ಶೈಲಜಾಧವಾ ||

5 ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ತೂಣಕವೃತ್ತಗಳು 8 ಇವೆ. ಒಂದು ವೃತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಪೇಳಿ ಧನ್ಯನಾಗಲೊಲ್ಲದೆ |
ಹೊನ್ನುಹೆಣ್ಣುಮಣ್ಣಿನಾಸೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಲ್ಲದೆ ||
ಕುನ್ನಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪೊಂದಲಿಲ್ಲದೆ |
ಬನ್ನವಾಂತು ಮೂಢನಾದೆಯೆನ್ನ ಕಾಯೊ ಶಂಕರಾ ||

6 ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ 27 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:
ಎನ್ನಯ ಮನದಲಿ ನೆಲಸಿಹ ಲಿಂಗಂ | ಎನ್ನಯ ಪಾಪವ ಖಂಡಿಪ ಲಿಂಗಂ |
ಎನ್ನಯ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಕರಲಿಂಗಂ | ಜಯಜಯ ಶಂಭೋ ಶಂಕರಲಿಂಗಂ ||

7. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಷಷ್ಠಿತಮವತ್ಸರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಹೋತ್ಸವವು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

8 ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭೋಗಾವಳಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ 27 ಪದಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—
ಮಾರನ ಮೀಱಿದ ಚೆಲುವನು ಧರೆಯೊಳು | ಬೇಱುವನೀದೊರೆಯು | ಚೆಲುವನು
ನಾರಿಯ ಜಗವಂಪೊರೆಯಲು ನಲಿಯುತ | ತೋಱುವನಾಹರಿಯು | ಧರೆಯೊಳು||

9. ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 127, ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಅನುಗ್ರಹವು ತಪ್ಪಿದಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

10. ಕೃಷ್ಣರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಕಂದಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಭಾಗವೂ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾ

ಜನು ಗಜಾರೂಢನಾಗಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಪುರಸುಂದರಿಯರ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ನಾರಿಯೆ ಭುವನಕ್ಕಿವ ಜಂ | ಭಾರಿಯೊ ಭುಜಯುಗ್ಮದಿಂದಮವನಿಯೊಳಿಹ ದೈ |
ತ್ಯಾರಿಯೊ ನೇತ್ರತ್ರಯುದ ಪು | ರಾರಿಯೊ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನಾವವನಮ್ಮಾ ||

ಪಿಡಿನಡೆಯಿಂ ನಿಡುಜಡೆಯಿಂ | ಬಡನಡುವಂ ಬಳ್ಕುವಂತೆ ಭಾರಸ್ತನಗಳ್ |
ಜಡಿಯುತ್ತಿರೆ ಜಗದೊಡೆಯನ | ಸಡಗರದಿಂ ನೋಳ್ಪೆಳೊರ್ವ ಚದುರೆಯು
ಬೆಡಗಿಂ ||

ಸ್ಮರನಿಂ ಪೆರ್ಚಿದ ಕುಸುಮಾ | ಕರನಿಂ ವಿರಹಾಗ್ನಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಂದಿ ಹಿಮಾನೀ |
ಕರನಿಂ ಮಣುಗುವೆನು ಶಿವಂ | ಕರ ನೀಂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕರುಣದಿ ಸಲಹೈ ||

ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ. 1849.

ಈತನು ನರಸಿಂಹಪುರಾಣಸ್ಥವಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದವನು. ಶಕ 1770 ನೆಯ ಕೀಲಕದಲ್ಲಿ (1849) ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಟೀಕೆಗೆ ವಿದ್ವತ್ಸಂತೋಷಿಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಲಿಂಗ. ಸು 1850.

ಇವನು ಮಕರಾಂಕಸೇನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1850 ಆಗಿರಬಹುದು. ನಂಜಪುರಿಚೆನ್ನಕೇಶವ, ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಮೂರ್ತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹರಿಹರ, ಹಂಪ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ವನಿತೆಯ ಸವಿನುಡಿಗಿಂದಂ | ಘನವಾಗಿಹುದಮೃತಸಾರ ಲಿಂಗನ ಕೃತಿಯೊಳ್ ||

ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನೂ ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿ ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಪರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1850

ಈತನು ಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ರಾಯಚೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಆರ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1850.

ಈತನು ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನಂದಪ್ಪ. ಸು. 1850.

ಈತನು ಪ್ರಭುಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸ್ಥಳ ಹೊಸಕೋಟೆ ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲ ಪ್ರಭುದೇವನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ 1851.

ಈತನು ಶಾಲ್ಯದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1769) ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ, ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾಂಸನೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕವಿತಾವಿಶಾರದನೆಂದೂ ತಿರುಮಲಸೋಮನನಗರನಿವಾಸಿಯೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವಿ ವೀರಪ್ಪ. 1851.

ಈತನು ಕಥಾಸಾಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಕಥೆಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ (1823-1874).

ಈತನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಂಗದಸಂಧಾನ, (2) ಇಂದ್ರಕೀಲ,

(3) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, (4) ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ. (5) ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ, (6) ಗಯಚರಿತ್ರೆ, (7) ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, (8) ಚಂದ್ರಹಾಸಕಥೆ, (9) ಚಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಪಾಡು, (10) ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, (11) ಚೂಡಾಮಣಿ, (12) ಜಲಂಧರಕಾಳಗ, (13) ತಾರಕವಧೆ, (14) ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, (15) ನರಪತಿಚರಿತ, (16) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ, (17) ನಳಚರಿತ್ರೆ, (18) ಪಂಚವಿಂಶತಿಲೀಲೆ, (19) ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, (20) ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ, (21) ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ, (22) ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ, (23) ಬಾಲಲೀಲೆ, (24) ಮಕರಾಂಕಸೇನಕಥೆ, (25) ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ, (26) ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕ, (27) ಮೈರಾವಣಕಥೆ, (28) ಮೋಡಿನಾಟಕ, (29) ರಾಮೋದಯಕಥೆ, (30) ರುಕ್ಮಾಂಗಚರಿತ್ರೆ, (31) ಲಾವಣಿಗಳು, (32) ವನವಾಸರಾಮಾಯಣ, (33) ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ, (34) ವಿರಾಟಪರ್ವ, (35) ವೀರಭದ್ರಶತಕ, (36) ಶೃಂಗಾರನೂತ್ನೋದಾಹರಣಪದ, (37) ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, (38) ಸೀತಾಪಹಾರ, (39) ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, (40) ಸುಧನ್ವನ ಕಾಳಗ, (41) ಸೇತುಬಂಧ, (42) ಸ್ಯಮಂತಕೋಪಾಖ್ಯಾನ—ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವಲ್ಲದೆ (43) ಶಿವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ (44) ಮಹಾಲಿಂಗನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ, (45) ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ, (46) ವೀರೇಶತಾರಾವಳಿ, (47) ಲಂಕಾದಹನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಲಿಂಗರಾಜ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಾಂಬಿಕೆ, ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಚನ್ನವೀರದೇಶಿಕ. ಇವನು ಶಕ 1745 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1823) ಹುಟ್ಟಿದನು, ಶಕ 1796 ಭಾವದಲ್ಲಿ (1874) ಗತಿಸಿದನು. ಈತನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1799-1868) ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದನು. ಆ ದೊರೆ ಇವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಧನಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಈತನು ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ಸಹವಾಸ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ನೂತನಗ್ರಂಥರಚನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಾಮಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಕಾಲದ ಕರ್ಣಾಟಕಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೇಸರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು ಸಂಗೀತವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆ

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಪುಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈತನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೇರಿ ನಾನಾವಿಧಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅರ್ಥಾನು ವಾದಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವನ ಸಾಧಾರಣಸೇವಕರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಯಿ ಕವಾಗಿ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ವತ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಈತನು ಬಹಳ ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ದೊರೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ, ಅವನ ಮಹಿಷಿ ಲಿಂಗಾಜಂಬೆ ಇವರುಗ ಳನ್ನು ವಂದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಚಂಪು, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಷಟ್ಪದಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶತಕ, ಹಾಡು, ಲಾವಣಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈತನ ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾದ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾ ಲವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಿವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆರಡುಕಡೆ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿ ದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1775ರಲ್ಲಿ (1852) ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ, ಸ್ಯಮಂತಕೋಪಾ ಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1783ರಲ್ಲಿ (1860) ಜಲಂಧರಕಾಳಗವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4953ರಲ್ಲಿ (1851) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ, ಕಲಿ 1962 ರಲ್ಲಿ (1861) ಗಿರಿ ಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ, ಕಲಿ 1964 ರಲ್ಲಿ (1862) ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರವನ್ನೂ, ಕಲಿ 1966 ರಲ್ಲಿ (1864) ಚಂದ್ರಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನೂ, ಕಲಿ 4967 ರಲ್ಲಿ (1865) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, ಸುಧ ನ್ವನ ಕಾಳಗ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4968 ರಲ್ಲಿ (1866) ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಇಂದ್ರಕೀಲ ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ, ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ, ಸೀತಾಪಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4969 ರಲ್ಲಿ (1867) ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, ಮೋಹಿನಿನಾಟಕ, ನರಪತಿಚರಿತ ಇವುಗ ಳನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹರಿಹರ, ದೇವೇಶ್ವರ, ಪಂಪ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

" ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೃಪತಿತಿಲಕಜಾಮಾತೃತಾಭಾಗ್ಯಸಾಕಲ್ಯನಿಧಿ, ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾ ರಮಣ ನಿರುಪಮಕೃಪಾಲಬ್ಧ ವಿದ್ಯಾವಿನೋದರಸಿಕ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಭೂವನಿತಾನರ್ತನ ರಂಗಭೂತರಸನ " ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿ ತಾಚಾತುರಿಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂ ಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಇನಿದೊಸರ್ವ ತನಿಮಾವಿನೊಳ್ವಣ್ಣ ರಸದಿ ಚೆಲ್ವಿ |
ಕೆನೆವಾಲಸಕ್ಕರೆದುಸಿರದಚ್ಚ ಪುಡಿಯನ್ನುದುರಿ |
ಸನುವಡೆದು ಶಾತ್ಕ್ರೀರದೊಡವರಸಿ ಹಳುಕುಸಕ್ಕರೆನುಚ್ಚ ಸಾರ್ಚೆ ಸುಗ್ಗಿಂ ||
ಇನಿಯುಳಿನಿವಾಯ್ಗೆಡೆಯುತಾರಸಾಯನವ ಗ |
ಳ್ಕನೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುತವಳು ಮುಗುಟೀಯು ಸವಿದು ಝು |
ಮ್ಮನೆ ನಲಿವ ಮನದನ್ನನೊಳ್ಸೊಗದೊಲೆನ್ನ ಕೃತಿ ರಸಿಕರಂ ಮರುಳೆಸಗದೇ ||
ಇದು ಪೊಸತು ರೀತಿ ಭಾಷಿದುವೆ ರಸವೃತ್ತಿ ಮ |
ತ್ತಿದಿದಲಂಕೃತಿ ಚಾತುರೀ ಮಾಧುರೀಪದಮಿ |
ದಿದುವೆ ಮಝು ಸರಸೋಕ್ತಿಯುತ್ಯುಕ್ತಿಯುಚ್ಚರಿಯಿದಿದು ಮನೋಗಮಭಾವದ ||
ಪದಪಿದುವೆ ಭಲರೆ ಲಸದರ್ಥಗೌರವಮಿದಿಂ |
ತಿದು ನವರಸಾಧಾರಸಾರಕೃತಿಯೆಂದು ಕೋ |
ವಿದರೊಲ್ಪು ಮೆಚ್ಚೆಯೊಚ್ಚತಮಾಂ ನಿಮಿರ್ಚೆದೆಂ ಸುಶ್ರಾವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಯಚರಿತ್ರೆ, ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ ಇವೆರಡೂ ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ, ನರಪತಿಚರಿತವು ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥ ; ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದೆ, ವೀರಭದ್ರಶತಕವು ವೃತ್ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕವು ಕಂದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ, ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಾಗಿವೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

1. ನರಪತಿಚರಿತ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪೀಠಿಕೆ, ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ, ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಎಂಬ 3 ಉಲ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರಿಗೋಸ್ಕರ ಬರದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಲಕ್ಷಣಪದ್ಯಗಳು ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಉದಾಹರಣಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿವೆ. ಈ ದೊರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ

ಪಟ್ಟ ಕವಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೀರೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಉಲ್ಲಾಸಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ವಿನಮದಖಿಲಸುರಾಸುರಸ್ತೋಮಮಸ್ತಕತಲವಿನ್ಯಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಕೋಟೀರಕೋಟೀತಟಘಟಿತಮಣಿಗಣಕಿರಣಪಟಲಪಾಟಲಿತಚರಣಪುಂಡರೀಕ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಸಮಾಸಾದಿತಾನಿತರಸಾಧಾರಣಸಾರಸ್ವತೋದಯಕಮನೀಯನಪ್ಪ ನಿಖಿಲಸರಸಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ನರಪತಿಚರಿತಮೆಂಬಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮಹಿಶೂರಪುರ

ಅತ್ಯುಚ್ಚಸೌಧಶಿಖರಪ್ರತಿಬದ್ಧರತ್ನ | ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಕಾಂತಿಚಯಕರ್ಬುರರಾಜಮಾರ್ಗಂ |
ಸತ್ಯೈಕತಾನಮವನೀಸುರಭಾಗಧೇಯಂ | ನಿತ್ಯಂ ಪುರಂ ಮೆಱೆವುದೀಮಹಿಶೂರನಾಮಂ ||

ಪರಿಕರಾಂಕುರಾಲಂಕಾರ

ಧರಣಿಪಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನ ಸುಂ | ದರತೆಯನಾಲಿಸುತೆ ಕಂಡು ಕನಸಿನೊಳವನಂ |
ಧರಿಸಿತ್ತು ದೃಕ್ಫಲಮನಿ | ತೆಱದಿಂ ಚಕ್ಷುಶ್ಶ್ರವೋಂಗನಾನಿಕುರುಂಬಂ ||

ನಿಂದಾಸ್ತುತ್ಯಲಂಕಾರ.

ಪತ್ರರ ಸಾಸಂ ಕೃಷ್ಣ | ಕ್ಷ್ಮಾತರುಣೀರಮಣ ಪೇೞ್ ನೀನೆಚ್ಚೊಡೆ ಬ |
ಲ್ಲಾತ್ತಾಶುಗಮೊಂದಂ ರಿಪು | ಜಾತಂ ಬಿಡುತಿರ್ಪುದು ನೋಡ ಪಂಚಾಶುಗಮಂ ||

ವಿಭಾವನಾಲಂಕಾರ.

ರಿಪುವನಿತಾಜನಾಶ್ರುಜಲಧಾರೆಯಿನಾಗಿಹ ಮೇಘಕಾಲದೊಳ್ |
ನೃಪವರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ತವ ಕೀರ್ತಿಮರಾಳಿ ವಿರೂಢಹರ್ಷದಿಂ ||
ದಶಗತಶಂಕೆಯಿಂ ತೊೞಲ್ಗುಮೆಲ್ಲಜಗತ್ತಿನೊಳಂ ಪ್ರತಾಪಸ |
ತ್ತಪನನುಮಾಗಳುಂ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪನುದೀಕ್ಷಿಸೆ ಚಿತ್ರಮತ್ತೆ ಪೇೞ್ ||

೨ ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ “ಹರಿವಂಶದೊಳಗೆ ರಂಜಿಪ ರುಕ್ಮಿಣೀಕುಮಾರನು ದನುಜಸುತೆಯು ಪ್ರಭಾವತಿಯನೊಲಿಸಿ ಪರಿಣಯವಾದ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಸಮುದ್ರ

ಸಿರಿಯ ಪೊಸ ತವರೂರು ಪವಳರನ್ನದ ಪಾರು |
ಸುರರೈಸಿರಿಯ ನಾಡು ಹರಿಯಿರುವ ಮಣಿಬೀಡು |
ಅರಸಂಚೆಗಳ ಗೊತ್ತು ಬಾಡಬನ ಸವಿದುತ್ತು ಮುತ್ತುಸಸಿಗಿದುವೆ ಬಿತ್ತು ||
ಪೆಪ್ಪೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆಯು ತಿರೆವೆಣ್ಣ ಮೇಖಲೆಯು |
ವರುಣಗಿವಾರ್ಗಗರಂ ನೀರ್ದೇರಿನೋಗರಂ |
ಮಹೆವೊಕ್ಕ ಗಿರಿಯ ಬೈತಿಡುವೊಡಲ್ ತಾನೆನುತ್ತಿಂಗಡಲ್ ಕಂಗೊಂಡುದು ||

೩ ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ (ಚಂಪು)

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ನಳಕೂಬರನಸುಗೆಯ ಶರ | ದಳತೆಗೆ ನ್ಯೆಯಿಕ್ಕಿ ಸೊಕ್ಕಿ ಮನದನ್ನಳ ಕೋ |
ಮಳಲೀಲಾಜಾಳವ ನೆನೆ | ದಳಲಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಪೇಳ್ವೆನಿಳೆ ಮೆಚ್ಚುವವೋಲ್ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಳಕೂಬರನ ವಿರಹಸೂಚಕವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಕಾಂತೆಯ ಪಧುಮುಖಚಳದಳ | ಕಾಂತೆಯ ನಿಜಲಲಿತಫಲಸಿತಾಪಸ್ಮೃತವಿಟ |
ಸ್ವಾಂತೆಯ ಕಾಣದೆ ಕುಂದಸು | ದಂತೆಯ ತಾಂ ಕಂತುಕುಂತಹತಿಗೆಡೆಯಾದಂ ||

೪ ವೀರಭದ್ರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦೧ ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭೋಜ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಿಲ್ಹಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ಶಾಲ್ವಿಡಿದು ಮೇಲ್ವಾಯ್ವ ನಾಲ್ವೇಳ ಬೆಟ್ಟುವಗೆಯು ಸಾರದಯಾ
ಗ್ಮ್ರರ್ ಮುಂಕೊಂಡ ಮೊಗ್ಗರಂಗೊಂಡು ಮೊಟ್ಗುವ ಬೋಪ್ಪೆಯರ್ಕಳ ತಲೆಯು
ಟೌಳಿಯೊಳೊಪ್ಪಿ ಮಿಱುಗುವ ರನ್ನವೆಳಗನೊಳಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಳೆಯಿಂ ನೇಸಱ
ಕೆಂಗದಿರ್ಗಳಂ ಕಂದಿಸಿ ಬಾಂಬೊಲೆಯೊಳ್ ಬೆಳೆದ ಕೆಂದಾವರಬಿ ದದಂದವಂ
ನಂದಿಸಿ ಮೈಮೆವಡೆದ ತನ್ನಡಿದಾವರೆಯುಂ ಎಡೆವಿಡದೆ ನನ್ನಿವಡೆದಡಿಗಡಿಗೆ ಸಡ
ಗರಂಬಡೆದೊಡನೊಡನೊಡಲುಬ್ಬಿ ನಿಡಿದುಂ ಜಾನಿಸುತ್ತೆತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಜಸಂಬೆತ್ತ
ಕಿತ್ತಡಿಯರ್ಗೆ ತೆತ್ತಿಗನಪ್ಪ ವಿಂಡನ ಕಡುಸಿರಿವಡೆದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಕುಡಿವೆಳಗ ಜೊನ್ನ
ವಲದಿಂ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ ಕಬ್ಬದೇಪ್ಗೆಯುಂ ಪಡೆದು ಮೂಜಗಂಗಳೊಳ್, ಸೋಜಿ
ಗಂಗುಡುವ ಚಿತ್ತರಕಿತ್ತಿಮೊತ್ತವಂ ಗೊಂಟುಗಳೊಳಂಟಿಸಿ ಚಪ್ಪನ್ನದೇಶದರಸುಗ
ಳೊಪ್ಪದಿಂದೊಪ್ಪಿಪ ಕಪ್ಪವನೊಪ್ಪುಗೊಳುತ್ತ ಮಹಿಸೂರೊಳುದ್ಭವಾದ ಗದ್ದುಗೆ
ಯೊಳ್ ಮಂಡಿಸಿ ಮನ್ನೆಯಗಂಡರ ಗಂಡನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಂಗೆ ಕೂರ್ಮೆಯಳಿಯ
ನಾಗಿ ದೊಡ್ಡಲಿಂಗರಾಜನ ಮಡದಿ ಕೆಂಪದೇವಾಂಬೆಯು ಗಬ್ಬವಾಲ್ಗಡಲ್ಗೆ
ಪುಣ್ಣಮೆತಣ್ಗದಿರನಾಗಿ ಸಿರಿನುಡಿವೆಣ್ಗೆಳೊಡವೆರೆದ ಲಿಂಗರಾಜನುಸಿರಿದ ವೀರಭದ್ರ
ಶತಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನರಿಯುಂ ಕೋಲ್ವೊಡೆ ದಿವ್ಯಬಾಣತತಿಯುಂ ಸಂಧಾನಮಂ ಗೆಯ್ವುದೇ |
ಕುಱಿಯುಂ ಸೀಳ್ವೊಡೆ ವಜ್ರಸಾರಧನುವಂ ಕೈಗೊಳ್ವುದೇಂ ಚಂದಮೇ ||
ಸರಿಯುಂ ಪೊಂದದ ದಕ್ಷನಂ ವಿಮಥಿಸಲ್ ಕ್ಷುಭ್ಯದ್ದಿಶಾಪಾಲಭೀ |
ಕರರೂಪಂ ಮಿಗೆ ತಾಳ್ವರೇ ಭರದಿ ನೀಂ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||
ಸುರಚಾಪಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಮೇಘವಿಲಸದ್ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾರೋಚಿಯಂ |
ತುರುನಿದ್ರಾಗತಹೇಮದಂತೆ ಜಲದಿಂದುಬ್ಬೇಱ್ವ ಬಲ್ಗುಳ್ಳೆಯಾ ||
ಕರದಂತಸ್ಥಿರವನ್ನು ಪೊಂದುತಿರುವೀಸ್ತ್ರೀಚಿತ್ತವಂ ನಂಬಿ ಕಾ |
ತರಿಸಲ್ಕಾತನ ಬಾೞು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||

6 ಮಹಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ನೀತಿಬೋಧಕವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಮಹಲಿಂಗ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬಾಣಸಿಗ

ಶುಚಿ ನಿರ್ಮಲಮನನಾಪ್ತನು | ರುಚಿಗಳ ಒಲ್ಲವನು ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ತಾ |
ನಚಪಲಮನನಾಗಿರುವವ | ನುಚಿತದ ಬಾಣಸಿಗನೆನಿಪನೈ ಮಹಲಿಂಗಾ ||

6 ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 6, ಪದ್ಯ 493.

7. ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ

ವರವಾಲ್ಮೀಕಿತಪೋಧನ | ವಿರಚಿತರಾಮಾಯಣಾಬ್ಧಿಮಥನೋದ್ಗತಬಂ|
ಧುರರಾಮಕಥಾಮೃತವ | ನ್ನೆಱೆವೆನು ವಿಬುಧರ್ಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದೊಳಲೆಯಿಂ ||

ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

8 ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ

ಇದೂ ಯಕ್ಷಗಾನವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ

ಮಱೆವೊಕ್ಕ ಗಯನ ಸಲಹಲು | ಹರಿಯೊಳ್ ಧುರವೆಸಗಿ ಜಲಧಿ ಜಯವಂ ಪಡೆದಾ |
ನರನ ರಿಪುವಿಪಿನವೈಶ್ವಾ | ನರನ ಚರಿತ್ರವನು ಜಗಮುಘೇ ಎನೆ ಪೇೞ್ವೆಂ ||

ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. 1857.

ಈತನು ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು, ಉಲಿಚನಾಡು ನರಸಯ್ಯನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ. "ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮನೆನಿಸಿ ಬಹುಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದ ಪೆನ್ಷನ್ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ್" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು 1857 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಇದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ, ಸಂಧಿ 28, ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ 1141; ಕೆಲವು ಷಟ್ಪದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಯನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ

ಪಾರ್ಥನೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕಾದಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸೀತೆ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರಯುತ್ತೇವೆ.—

ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣ

ಪರಿಲಸಚ್ಛಂದೋನುವರ್ತಿ ಸದ್ವೃತ್ತಭಾ ।
ಸ್ವರವಾಗಿಯರ್ಥವಿಸ್ತಾರಮಂ ತೋಱುತ ।
ಕ್ಷರಪದಂ ತಾನಾಗಿ ಪ್ರಾಸಶೋಭಿತಮಾಗಿ ಯತಿಗಣಾರಾಧ್ಯಮಾಗಿ ॥
ಗುರುಮಾತ್ರೆಗಳ ಕೂಡಿ ಸಂಧಿಸದ್ವಿಗ್ರಹ ।
ಸ್ಫುರಿತಾಶಯಪ್ರದಾಭಿಖ್ಯೆಯಿಂದೊಪ್ಪಿತಾ ।
ಪುರವರಂ ಪ್ರೌಢಕವಿರಚಿತಸತ್ಕೃತಿಯಂತೆ ವಿಬುಧಜಯಸೇವ್ಯವಾಗಿ ॥
ವಾಜಿಗಳಾತ್ಮವೇಗವಿಭವಾಪಹದುಸ್ಸಹವಾತಸಂಘದ ।
ತ್ತಾಜಿಗಳದ್ಭುತಪ್ಲವಭವಾಶುಗಧಾವಿತಘೋರವಾರಿಮು ॥
ಗ್ರಾಜಿಗಳನ್ಯಸೈನಿಕನಿಕಾಯಸುಖಾಸ್ಪದದೇವರಾಜ್ಯಸಂ ।
ಯೋಜಿಗಳಿಂತು ತತ್ಪುರದೊಳೊಪ್ಪುವುವಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವದಿಂ ॥
ಧರೆಯೊಳ್ ಕೌಶಿಕನಾಮಮಂ ಕೊಳದೆ ಮಾತಂಗಾಶ್ರಯಂ ತಾನೆ ಅ ।
ಗಿರದೇ ಪುಣ್ಯಾಜನಾರಿಯೆಂದೆನಿಸದೇಯೆಂದುಂ ಸುರಾಮೋದದಿಂ ॥
ಪರಿತುಷ್ಟಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಶೋಭಿಸದೆ ಶುಂಭದ್ಗೋತ್ರನಿರ್ಭೇದಿಯಾ ।
ಗಿರದೇ ವರ್ತಿಸಲಾಪುರೀನೃಪಜನಗ್ಗಿಂದ್ರಂ ಸಮಂ ಭಾವಿಸಲ್ ॥

ನಂಜಯ್ಯ. ಸು 1860

ಈತನು ತ್ರಿಪುರದಹನ, ರಾಧಾವಿಲಾಸ, ಸೋಮಶೇಖರ ಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗಣಿಂದ ಬಂದು ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನ (1823—1874) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಂಜುನಾಥ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಏತತ್ಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿ ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿವೆ ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ:—

ಸ್ಮರಹಗಲೀಲಾಚರಿತೆಯು | ಧರೆಯೊಳ್ ಎಸ್ತರಿಪೆನೆಂಬ ಕೌತುಕದಿಂದಂ |
ಏರಚಿಸುವೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಿ | ದುರಿತಾಪಹಮಪ್ಪ ತ್ರಿಪುರವಿಜಯದ ಕಥೆಯಂ ||

ಸೋಮಶೇಖರಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ 'ಕವಿತಾಸತಿಯಂ ನಟಿಸುವ | ದಿವಿಜೇಂದ್ರನ ಪೋಲ್ವ ಲಿಂಗಭೂಪನ ಪದಪ | ಲ್ಲವಕರುಣದಿನುರ್ವಿಯೊಳ್" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯಪದ.—

ಶ್ರೀರಮಣಪ್ರಿಯಮಿತ್ರಂ | ವಾರಣವರಚರ್ಮವಸ್ತ್ರಸಂವೃತಗಾತ್ರಂ |
ಭೂರಿಸುರಸ್ತುತಿಪಾತ್ರಂ | ಕೋರಿದನೊಲಿದೀಗೆ ಮಂಜುನಾಥಂ ದಯದಿಂ ||

ನ್ಯಾಪತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಸು. 1860.

ಈತನು ರಾಮಕಥಾರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವನು, ತಲ್ಪಗಿರಿರಂಗವಿಟ್ಠಲನ ಭಕ್ತನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ; ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಬೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಸುಂದರಕಾಂಡವು 1867 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಕಥಾರಂಜನ

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಕಾಂಡವು ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಸರ್ಗ 68. ಗ್ರಂಥವು ವೃತ್ತ, ಗೀತಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ, ಕಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ತೆಲುಗಿನ ವಾಸನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಹರಿವರನದ್ರಿರಾಜನಿಭನಾಗ ಸುವೇಗಯುತರ್ ಮಹೇಂದ್ರಭೂ |
ಧರಶಿಖರಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಕ್ಷಿತಿಜಾಕುಲದಲ್ಲಿ ಶೈಲನಿ ||
ರ್ಝರಿಯೊಳು ಭಿನ್ನಪಕ್ಷಗಿರಿಸಾಟಿನಿಪಾತವ ಕೂಡಿ ಸೇರಿದರ್ |
ಹರಿವರರಾ ಅರೋಗಿನ ಮಹಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೂಡೆ ನೋಡಿದರ್ ||

ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ. ಸು 1860.

ಈತನು ಅಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಅಟವೀಶ್ವರ, ಸ್ಥಳ ಮುತಕೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ.

ವೀರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಸ್ವಕೃತ ವೀರಶೈವಾನ್ವಯಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವ, ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಸು 1860

ಈತನು ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ವಿಶ್ವಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನಿಗೆ ರಾಜರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಧಾರ್ವಾಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಳ, ಹೊನ್ನ, ಗುಣವರ್ಮ, ನಾಗವರ್ಮ, ಪಂಪ, ಕೇಶವ, ಮಧುರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನು 1873 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಸರಸ್ವತೀ ಪ್ರಬಂಧ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ ಅಸಮಗ್ರ; ಗ್ರಂಥವು 12 ಆಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಕೃತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವಲ್ಲಭಂ ಚತುರತ್ರಾಚಾತುವರ್ಮಣಿಂ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತಿದೇವೀಕಥೆಯೆಂಬ ಪೂರ್ವಕಥೆಯಂ ಚಂಪೂನಿಬಂಧತ್ವದಿಂ" ರಚಿಸುವೆನು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಮೃದುಮಧುರೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸರಸದಿಂ ರಸದಿಂ ಸ್ವಭಾವದೇಶ್ಗೆಯಿಂ |
ವಿದಿತವಿಧಕ್ತಿಯುಕ್ತಪದದಿಂ ಪದದಿಂಪು ನಿವಿಡಾರ್ಥದಿಂ ||
ಸದಮಲಲಕ್ಷಣಾಕ್ಷಗಣದಿಂ ಗಣದಿಂ ಚತುರ್ಥಿಕವೃತ್ತಿಯಿಂ |
ವಿದಿತವಿವರ್ಣದಿಂದೆಸೆಗುವಿಸತ್ಕೃತಿ ಧೀಕೃತಿ ರಾಜರಾಜನಾ ||

ನವರಸಮಾಸ್ಪದದೊಳ್ ತೊಳಪ ತಂಬುಲದ ದ್ರವವಾಗೆ ಭಾವಮು |
ಕ್ಕವ ನಗೆಯಾಗೆ ಛಂದಮಿದು ಚೆಲ್ವಿಕೆಯಾಗೆ ವಿಜಾತಿವೃತ್ತಮು ||
ಣ್ಕವ ಮೊಲೆಯಾಗೆ ವೃತ್ತಿ ಕಡೆಗಣ್ಣಿದಿನೋಟಮನುವಾಗೆ ಮತ್ಕೃತಿ |
ಪ್ರವಿದಿತನರ್ತಕೀ ಸುಜನಚಿತ್ತಮನೊಯ್ಯನೆ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳದೇ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧರು, ವೃಷಭಸೇನ, ಗೌತಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಅಕಳಂಕ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ವಿದಿತಾರ್ಥತತ್ವದವಿದ್ಯಾವಿನಯಂವರಹಿತಪದ್ಮಪ್ರಸಾದ ವರ್ಗವರ್ತಕುರಂಗ ಸಂಗನಿರ್ಧೂರ್ತಶಶಾಂಕದೂರ್ತಲ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಕವಿವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವಿರಚಿತ ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧದೊಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಆಕಳು

ಜಲಮಂ ಕುಡಿದಾಡುವ ಸಂ | ಚಲಿಸಳಕಂಬಳದ ಸೆಳೆಯಂ ಕೊಂಬಿನ ಒಲ್ಗ |
ಜ್ಜಲದ ಪಲತೆಱದಬಣ್ಣದ | ಎಳದುಱುಗಳ ಒಳಗಮೆಸೆದುದಾಪೂರ್ವ ಮಳಲೊಳ್ ||

ಕೊಳ.

ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ತನ್ನ ಲಿಪ್ತಂ ವಟಿತರುವೆಸಿಪೀವಾಂಭಿಯಿಂ ಚಂದ್ರಮಂ ಸೂ |
ಸಿದಪಂ ಪೀಯೂಷಮಂ ಕಾನಿರುಳೊಳದುವೆ ತಚ್ಛೈಲಸಂಸರ್ಗದಿಂ ಮಾ ||
ಣದೆ ಸಾರ್ತಂದಚ್ಛಪದಾಕ್ಷ ಕರವರವಿಪುಲಪ್ರಾಂತನುಂ ತೀವಿಕಂತ |
ಲ್ಲದೊಡೆಂತುಂ ತುಂಬಿ ತುಳ್ಕಾಡುಗುಮೆ ವಿಧುವಿಗಂ ಗ್ರಾವಕಿಸ್ನಾವ ನೀರಂ ||

ನೇಮಿಚಂದ್ರ

ವಿನಮಿತವಾದಿವಾರಣಮೃಗಾಶನನಾನತಭೂಮಿವಾರಮ್ಮ |
ದ್ವನಂದಿನೇತ್ರರಂ ಶ್ರುತಧರರ್ ಮುನಿತತ್ವಸಂಗವಕ್ತ್ರನ ||
ಕನನ ಪಂತವಾರ್ಥವದಧ ನಮುಧಾಕಂನಾದಿಕವೀಂದ್ರಮಲ್ಲನಂ |
ದೆನಿಸುವ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಪದಾಂಬುಜಕಾನತನಪ್ಪೆ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ||

2 ಸ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಾ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಳ ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಾಮರ್ಶವೂ ಅನುವಾದವೂ ಇವೆ. ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಕೇಶಿರಾಜನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಪರಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಪತ್ನ್ಯಕವಿಗಳು ಇದ್ದರು ಎಂದು ಕವಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಮಲ ಪಂಡಿತ 1886

ಈತನು ರತ್ನಕರಂಡಕಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದವನು; ದೊಮ್ಮರಸನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಶ್ವೇತಪುರ. ಮೈಸೂರು ದೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾದ ಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1886ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥ ಸಮಂತಭದ್ರಕೃತ. ಟೀಕೆಗೆ ಬಾಲಬೋಧಿನಿ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಮಹಾದೇವ. 1870.

ಇವನು ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹರಮತೋತ್ಕರ್ಷಸಿದ್ಧಾಂತಮುಂ ನೆಗಟ್ದ ಪೊಂದುರುಶೀಲಮುಳ್ಳ ಸೋಮೇಶಸಾಹುಕೇಶ್ವರ, ಗುರು ಆಸಿಪುರೀಪತಿಯಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗದೇಶಿಕ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1792ನೆಯ ಪ್ರಮೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1870) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಧೀಮನನಂ ಕುಕವಿಕುಲಭೀಮನನಂ ಚಾಲುಕ್ಯರಿಕೆ | ಸೋಮನನಂ ಶಿವಕವಿಮಾನಸಪಯೋಂ
ಬುಧಿಸಮು |
ಶೊಣ್ಣೀಮನನಂ ಸೋಮವಿಧೃತಾಗಮಸಪ್ತಣಾಶಂಕರಾರಾಧ್ಯನ ಸ್ತುತ್ಯನಂ ||
ರಾಮಚರಪದಹೃದಯಪದ್ಮನಂ ಪದ್ಮನಂ| ಶ್ರೀಮಹಿತಭೋಜನನಂ ಕವಿಕೇಶಿರಾಜನಂ |
ನಾಮದಿಂದೆಂಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕೊಂಪ್ಯಕೊಳ್ಪುದುಂ ಬೇಡುವೆಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಂ ||

ಈ ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಹರೀಶ್ವರ, ಮದಕ್ಷ್ಮಾದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರ ವಿಜಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 32. ಪದ್ಯ 2081. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ಮೂಲಗಿರಿ(ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) ಮಠದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರುವಿನ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಕಾವ್ಯರೂಪವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಈ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ತಾನು ಬರೆವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುರು "ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗು" ಎಂದು ಹೇಳಲು ತಾನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರನ್ನೂ[1], ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಇದು ನಿಖಿಲಸದ್ಭಕ್ತಪಾದಪಂಕಜರೇಣು | ವಿದಿತಭಸಿತತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾಂಕಿತಾಳಿಕಮಹ |
ತ್ಪದಮಹಾಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಶಿವಲಿಂಗದೇಶಿಕೋತ್ತಮದಯಾಸಾಂಗತನಾ ||
ಭ್ಯುದಿತಮತಿ ಸತ್ಕೃತಿ ಮಹಾದೇವಸುಪ್ರಣೀ | ತದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯಂ ||

ಎಂದಿದೆ.

———

1 ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಅಲ್ಲಮ, ಶಿವಲಿಂಗಗುರು, ಮಯಿಗೇಂದ್ರ, ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ, ಬದ್ಧಮಹಾಲಿಂಗ, ತೋಂಟದಾರ್ಯ, ರೇವಣ, ಮರುಳಸಿದ್ಧ, ಏಕೋರಾಮ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ.

ಗಂಗಾಧರನಂದಿವಾಳೇಶ್ವರ. ಸು. 1870.

ಈತನು ಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ಕಾದಂಬರೀಕಥೆ, ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಈತನ ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ. —

ಲಕ್ಷಣದಿ ಪದವನುಸಿರ್ದೊಡದೆ । ರಕ್ಷಿಪುದಃಕೃತಿಯುಂ ಪೇಟ್ದ ಕವಿಯುಂ ಸತತಂ ।
ಲಕ್ಷಣದಪ್ಪಿದೊಡಾಕೃತಿ । ಭಿಕ್ಷನ ಬೇಡಿಪ್ಪುದುಃ ಬಗದೊಳಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ॥

ಶ್ರೀನಿವಾಸ 1871

ಈತನು ಆಚಾರ್ಯನವತಾರ ವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು; ಇವನ ತಂದೆ ತಿರುನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ, ತಾಯಿ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮ; ಗುರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಬ್ರಹ್ಮತಂತ್ರಪರಕಾಲಯತಿ, ಸ್ಥಳ ಗೊರೂರು. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು 1871ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಆಚಾರ್ಯನವತಾರ ವಿಲಾಸ.

ಇದು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1760. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗ, ಕಾಂಚಿ, ತಿರುಪತಿ, ಮೇಲುಗೋಟೆ ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೈಭವವು ಹೇಳಿದೆ; ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನುದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ:—

ತೆಂಗು.

ಒಕ್ಕತನದಲಿ ತನಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ನೀರ್ಗಳ ।
ನ್ನಿಕ್ಕಿದರಿ ಪೊಯ್ದು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದವರಿವರೆಂದು ।
ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಸದೃಶವಾದೆಳನೀರುಗಳ ತಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಪೊತ್ತುಕೊಂಡು ।
ಅಕ್ಕರಿಂದುಪಕಾರದಿಂ ನಿಜಜೀವವಿರುವನಕ ।

ಕಣ್ಕು ಲಿತಬರದೆ ಕೊಡುತಿರ್ಪ ಕಂದಿಂಗುಗಳ್ |
ಸೊಕ್ಕಿನಿಂ ಬೆಳೆದುರ್ವಿಪಿಲ್ಲ ಕೃಶವಂ ಮಹಿಯದಿರುತಿರ್ಪ ಮಾನುಜರಂತೆ ||

ಈತನು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಆಶ್ವಾಸ 11

ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1875

ಈತನು ತಪತೀಪರಿಣಯನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸರಗೂರು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ

ಭಾರತದ ಆದಿಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಸಂತ.

ಪರಿಹೃಷ್ಟಪಿಕಾಳಿಕಾಂತಂ | ಸ್ಫುರಿತಲತಾಂತಂ ವಿಯೋಗಿಜನಹೃತ್ಕೃಂತಂ |
ಪರಿಶೋಭಿಕಾಂ ವಸಂತಂ | ಸುರಭಿತತರುದಂಡಮಂಗಜೋತ್ಸವಕಾಂತಂ ||

ಪದ್ಮನಾಭಮಹಾರಾಜ ಸು. 1880

ಈತನು ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ, ದಾಸಬೋಧೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ತಾಳಿಕೋಟೆ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನನ್ನು “ಶ್ರೀಮದದ್ವೈತ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ ಆತ್ಮಕೃಪ” ಎಂದು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1880 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ.

ಭೂಮೀಶಕವಿ. 1883

ಈತನು ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹರಿಲೀಲಾಮೃತಸಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಶಕ 1805 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 145 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಮೊಗವ ನೋಡಲು ಸೋಮನಂದದಿ | ಸೊಗಯಿಸಿತು ತವ ನಾಸಿಕವು ಸಂ |
ಪಗೆಯ ಪೂ ಗಿ ಶೋಭಿಸಿತು ರದನಗಳು ||
ಝಗಿಪ ರದಿ | ಸೊಗಯಿಸಲು ನಗಧರನೆ ಸುರವೈ |
ರಿಗಳು ಬೆ ಬೆದರೀಕ್ಷಿಸುತ ನಿನ್ನ ||

ಬಸವಕವಿ. 1887

ಈತನು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು "ಉರುವತ್ತಿಪುರದೀಶ" ನಾದ ಚೆನ್ನಬಸವ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1809 ಸರ್ವಜಿತುವಿನಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1887 ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಮುಳಯರಾಜ, ಹರಿಹರ, ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಭೀಮರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಾಣ, ಕೇಶಿರಾಜ, ಮಲುಹಣ, ಮಗ್ಗೆಯಮಾಯಿದೇವ, ಶಂಕರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಕಾವ್ಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 438. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಥೆಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಚರಿತವೂ ಸೂಳೆಯಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತವೂ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದೊಳಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾವತಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಜನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪೂತನೆಯೂ ಇದ್ದರು. ಬಹುಕುಟುಂಬಿಯಾದ

ಮಲ್ಲಯ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ರಾಜನಲ್ಲಿ "ನಾನು ಬಸವನು; ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಸವನನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಂಡು ರಾಣಾವೆರಾಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಯುವರಾಜಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ನೂತನೆ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರಗುತ್ತಿರಲು ರಾಜನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ದೇವರಾದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನನ್ನು ಭಜಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅವತಾರವಾದ ಶಾಂತವ್ವೆಯೆಂಬ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹರಿದ್ರಾವತೀತೀರದಲ್ಲಿಯ ಸುರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗವಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜನು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಸ್ವಾಮಿ ಕಂಥೆಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನಾಮದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ, ಅತನಿಂದ ಸುರಗಿರಿಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಕೆರೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆನೆಗುಕೆರೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಕಂಥೆಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಮಣಿಭದ್ರನೆಂಬ ಸಖಿಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಆ ಕೆರೆಗೆ ರಾಜನು ಸಖಿಯ ಕೆರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಶಾಂತವ್ವೆಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ವಿಕ್ರಮರಾಜನು ರಾಣಾವೆರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ನೂತನೆಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯಕಟಕೇಶ್ವರನ (ಸಖಿಯಕೆರೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ) ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, [illegible] ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಬಸವನೇ ಮೊ[illegible]ಜನರನ್ನು[1] ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅತಿನವೀನವಾದುದು. ಈಗಲೂ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

---

1 ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಮಾದೇವಿಯಕ್ಕ, ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ, ಮಾಚಿರಾಜ, ಮರುಳು ಶಂಕರ, ಮೇದಾರಕೇತಯ್ಯ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ಗಣದಾಸಿ, ಕರಿಕಾಲಚೋಳ, ಕಾಟರಾಜ, ಉರಗಿರಾಯಮ್ಮ, ಕಿನ್ನರಿಯ ಬೊಮ್ಮ, ಮಂಚಣ್ಣ, ನಿರವಕಲ್ಲಯ್ಯ, ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ, ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಯ್ಯ, ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ

ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶ

ಪುರವೈರಿಸಖನಂತೆ ಧನಪಾಲರಾಗಿಯುಂ |
ಹರದಕ್ಷನಂತೆಸೆವ ಕೀರ್ತಿಯುತರಾಗಿಯುಂ |
ಮುರವೈರಿಸುತನಂತೆ ಚೆಲ್ವುಳ್ಳರಾಗಿಯುಂ ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರನಂತೆ ||
ವಿಶೇಷಭೋಗದೊಳ್ ಸಂಯುಕ್ತರಾಗಿಯುಂ |
ಶರಧಿಸುತನಂತಧಿಕಶಾಂತಿಯುತರಾಗಿಯುಂ |
ಶರಧಿಪನಂತೆ ಬಹುಗಂಭೀರರಾಗಿಯುಂ ಜನರೆಸೆದರಾನಾಡೊಳು ||

ಸೂಳೆಯರು

ಮೃಗಂಪಿಗಂಡೆಱಗಿ ಬರುವಳೆಯ ನಿಕರಂಗಳಂ |
ಬೇಗದಿಂದಾಳಿಯರ ಕೈಗಳಿಂ ನೋಯಿಸುತ |
ಲಾಗ ನಡೆಗಂ ಸೋಲು ಬರುವಂಚೆವಿಂಡುಗಳ ನೂಪುರಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ||
ಆಗಾಗ ಬೆದಱಿಸುತ್ತುಕ್ತಿಗಂ ಮನಸೋಲು |
ವಾಗಿಳಿಯ ತೊಲಗಿಸುತ್ತಂಗಜನ ಪಡೆಯಂತೆ |
ರಾಗದಿಂದೊಪ್ಪಿದರ್ ವಾರನಾರೀವಿತತಿ ಭೂಪಾಲನೋಲಗದೊಳು ||

ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ.

ಭುವನಶುಚಿಪವನಸಖವಿಧುತಪನಪುರುಷತನು |
ಜವನಹರ ಜಡಜಸುತಜಡಜದೃಗಮರನಿಕರ |
ದಿವಿಜಪತಿನುತ ಭುಜಗಧರ ಕುಧರಗೃಹ ಗಗನಕಚ ಗರಳಧರ ಶಂಕರ ||
ಧವಳತನು ಪವನಸಖನಯನ ಕಲುಷಜಯಗಿರಿ |
ಶಿವ ಮದನತನುವಿಪಿನಶಿಖಿ ಧನಪಸಖ ಪನವು |
ಕವನುತನೆ ವೇಶ್ಯಾಕಟಾಕೇಶ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ನಿಗೆ ಸುಹೆಮ್ಮನು ||

ಮಗನಿಗೆ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಒಡಲರಂ ಕಡಿಸದಿರು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಮಾಡದಿರು |
ಗಾಡುಗರ್ತಾಣ್ಯದೊಳಗೆಷ್ಟಱಿಂ ಮತ್ತೆಯದಿರು |
ನಡೆಯದಿರು ದುರ್ಮಾರ್ಗಮಂ ಪರರ ನಾರಿಯರ ನೋಡದಿರು ದುರ್ಗುಣದಲಿ ||

ಬಿಡದೆ ಮಹೋತ್ಕರ್ಷದಿಂ ಕಾಪಾಡು ರಿಪುನೃಪರ |
ಕಡಿದಿಕ್ಕು ಲೋಕದ ಜನಂಗಳ್ಗೆ ನಿಷ್ಠುರ |
ದೊಡೆಯನೆಂದೆನಿಸದಿರು ಮಗನೆ ರಾಣಾವೆಂರಾಯ ಸುಗುಣದಿಂ ನಡೆಯೆಂದನು ||

ಇತರ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಚರಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಂತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಕೆಲವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಳಿ, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಂತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಂಥವರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಪುಸ್ತಕ ವಾಚನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದ್ದಿತು, ಕವಿತೆಯೂ ಮಾನ್ಯವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸಾವಿತ್ರೀಚರಿತ್ರೆ (ಷಟ್ಪದಿ), ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ (ವೃತ್ತ), ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ (ಕಂದ), ದಮಯಂತೀಸ್ವಯಂವರ (ಚಂಪು), ಶಾಕುಂತಳ, ಚಂಡಕೌಶಿಕ, ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ, ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ನಾಟಕಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ "ಒಥೆಲ್ಲೊ" ಎಂಬ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕದ ಪರಿವರ್ತನ. ರೇಣುಕಾರ್ಯವಿಜಯ ಎಂಬ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರ್ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಎಂಬ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದು ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ಕವಿತೆ ಲಲಿತವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಜನೃಪಚರಿತೆ, ದಿಲೀಪಚರಿತೆ: ಇವೆರಡೂ ರಘುವಂಶದ ಭಾಗಗಳ ಷಟ್ಪದೀರೂಪವಾದ ಪರಿವರ್ತನ, ಪ್ರೋಷಿತ ಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ (ಕಂದ), ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್-ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಈಸೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು, ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ, ಭಾರತವೀರಚರಿತ, ಗಯ್ಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವಿಕೆ.

ನಂಜನಗೂಡು ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ; ಮೈಸೂರು ನಗರನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು ಕವಿತೆ ಸರಳವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ, ಕರ್ಪೂರಮಂಜರೀ ಪರಿಣಯ ನಾಟಕ, ಸತ್ಯವತೀ ಚರಿತೆ.

ಅಂಬಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕವನಶಕ್ತಿಯುಂಟು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸುಮತಿಶತಕ, ಭಾನುಶತಕ, ವಿದುರನೀತಿ: ಇವು ಮೂರೂ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿವೆ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಲೋಕ.

ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ತಂದೆ ಪಾರಾಳಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಂದಳಿಗೆ ಇವನನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರು ಮುದ್ದಣ್ಣನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಈತನು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಯ ಮುಖಪತ್ರದಲ್ಲಿ "ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನಿಂದ ವಿರಚಿತಮಾದುದು" ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಏತತ್ಕೃತವೇ. ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತನ್ನವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಚ್ಚು ಹಾಕುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಾವ್ಯಮಂಜರೀಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವು ಮುದ್ರಿತವಾದುವು ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ನಾವೂ ಈ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 1750 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಈಚೆಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದುದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವು ಹೊರಪಟ್ಟಿತು. ಆಧುನಿಕನಾದರೂ ಈತನ ಬಂಧವು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು — ಕುಮಾರ ವಿಜಯ, ರತ್ನಾವತೀ ಕಲ್ಯಾಣ: ಇವೆರಡೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ (ಭಾ.ಷ), ರಾಮಾಯಣ (ವಾ.ಷ), ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಿ ಆರ್. ಚೆಲ್ಲಮ್ಮ.

ಈಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ, ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, ರಾಜಕಲಾನಿಧಿ, ವೈರಾಗ್ಯಮಂಜರಿ, ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗೀತಿಕಾಲಹರಿ.

ಗೊರೂರು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಾಸನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗೊರೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ, ಕನ್ನಡ ಭರ್ತೃಹರಿ, ಕಾವೇರೀ ಪುರಾಣ, ಕೃಷ್ಣಚರಿತಾಮೃತ, ನೃಹರಿಬಿನ್ನಪ, ಕಥಾಮಂಜರಿ

ವೀರಸಗರೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರ ಮೈಸೂರು ತೋಷೀಖಾನೆ ಬೀಗನಂಜಪ್ಪಾಜಿಯ ಮಮ್ಮಗ ಸಿದ್ಧರಾಜ ಅರಸಿನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಅಂಕನಾಥೇಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಷ), ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ (ಕಂದ), ದುಶ್ಶಾಸನ ನಾಟಕ, ಗರುಡಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸೀತಾಪತೀಕಥೆ, ಪಂಚವಟೀರಾಮಾಯಣ, ರತಿಕಲ್ಯಾಣ, ಶನಿದೇವರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಸಾಸಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ, ವಿನೋದರಸ ಮಂಜರಿ, ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿ ಹಾಡುಗಳು, ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು, ಬಾಲಿಕಾ ಗೀತರತ್ನಾವಳಿ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ, ತುರಾಲಾವಣಿ, ವಿವೇಕವಿಜಯ

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ, ಉತ್ತರ ಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ ಎರಡೂ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರದಿವೆ.

ಧೋಂಡೋ ನರಸಿಂಹ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಕೋಲಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂಪು), ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ ನಾಟಕ, ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ, ಛಂದಸ್ಸಾರ, ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟು

ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಮದರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗರಣಿ

ಗ್ರಂಥಗಳು —ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ, ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ ಕಥೆ, ನೀತಿಶತಕ, ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೂತ್ರ

ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳ.—ಚಂಡಕೌಶಿಕನಾಟಕ, ಮದಾಲಸಾ ಪರಿಣಯ, ರಾಮವರ್ಮ ಲೀಲಾವತೀ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ ನಾಟಕ, ಮಹಾಬಧಿರಪ್ರಹಸನ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕರ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಶಾಂತಕವಿ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಇವನಿಗೆ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಇವನು ಸುಮಾರು 70 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮೇಘದೂತ (ಷ), ವಿರಹತರಂಗ (ಷ), ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ (ಹಾಡು), ಉಷಾಹರಣ ನಾಟಕ, ಕೀಚಕವಧ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, ಚಂದ್ರಾವಳೀಚರಿತ್ರೆ, ಬಾಣಾಸುರನಾಟಕ, ಮನೋರಮ ನಾಟಕ, ವತ್ಸಲಾಹರಣ, ಸಿರಿಯಾಳಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ, ಸೀತಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶ, ಸುಂದೋಪಸುಂದವಧೆ, ನಾಟಕಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೃಂಗಾರಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ದುಂದುಮೆ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಮೋಹಿನೀ ದುಂದುಮೆ, ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮಹಾಂತದೇಶಿಕ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಬೆಂಗಳೂರು ತಿಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ ಮಠದ ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಜಾತನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ, ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶತಕ, ರೇಣುಕಾರ್‍ಯ ಸ್ತೋತ್ರ, ಅಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ಗಂಗಾಧರ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗಣಾಷ್ಟಕ, ನಿರಾಳಗುರುಸ್ತೋತ್ರ.

ಬಾಗಲೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಾಗಲೂರು

ಗ್ರಂಥ— ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣ (54 ಸರ್ಗ), ಕಂದ, ವೃತ್ತ, ಷಟ್ಪದಿ, ಗೀತ, ವಚನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ.

ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ.

ಈತನು (ಸಾರಸ್ವತ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕುಮಟ. ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ.

ಎಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ, ಮಾಲೂರು ಮಾಜಭೂಪ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ರ ಮಗ

ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ (ಚಂಪು), ಷಟ್ಪದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಬಮ್ಮೇರ ಪೋತನ ಆಂಧ್ರಭಾಗವತದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೀರಪ್ಪಾರಾಧ್ಯ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಸಿನಗುಂಟೆ ಹೊಸ ಮಠದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಅಟವೀಶಭಜನಾಮೃತ (ಶರಷಟ್ಪದಿ).

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ಪೊಡಗನ್ನಡಿ (ನಾನಾಪದ್ಯ), ಸೀತೆದರ್ಪಣ (ಕಂದ).

ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತ ಕವಿ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂದಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥ—ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ (ಕಂದ).

ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ರಾಮನಾಥಪುರ.

ಗ್ರಂಥ—ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಚರಿತ್ರೆ (ಷ), (ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ).

ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸರಗೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ, ಗೋಪಿಕಾಗೀತೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಈತನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 60 ರ ವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ, ಅಡವಿಯಹುಡುಗಿ, ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ, ಯವನಯಾಮಿನೀವಿನೋದಗಳು (ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್), ಆನಂದಮಠ, ಇಂದಿರಾ, ಕಪಾಲಕುಂಡಲಾ ಕಮಲಾಕಾಂತ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ, ದೇವಿ ಚೌಧುರಾಣಿ, ನೀರದ, ಪರಿಮಳಾ, ಭಾರತಮಹಿಳೆಯರು, ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಮಾಧವೀಲತಾ, ಮಾಲತಿ, ಮೃಣ್ಮಯಿ, ಯುಗಳಾಂಗುರೀಯ, ರಜನಿ, ರಮಾಬಾಯಿ, ರಾಜಸಿಂಹ, ರಾಧಾರಾಣಿ, ವಿಷವೃಕ್ಷ, ಶರಣಾಗತ, ಶಾಕುಂತಲಕಥೆ, ಸೀತಾರಾಮ, ಸೀತಾವನವಾಸಕಥೆ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನ ಉಯಿಲು, ಲೋಕೈಕ ಚತುರನ ಕಥೆ, ರಾಮೇಶ್ವರನ ಅದೃಷ್ಟ, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕಥೆಗಳು, ರಾಸಲೀಲಾ, ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು, ಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಕರ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕುಂದಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಜೀವಂಧರಚರಿತೆ, ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ, ಹರ್ಷಚರಿತೆ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ವೆಂಕಟರಂಗೋಕಟ್ಟಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳು--ಬರ್ಥೋಲ್ಡನ ಕಥೆ, ಆರುಬೆರಳಿನ ಕುರುಹು, ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡ ಲಘು ವ್ಯಾಕರಣ, ವಿಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನಾಚಾರ, ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ, ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು.

ಎಂ ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ ಎ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರಾಗಿಯೂ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ, ಹೇಮರಾಜವಿಲಾಸ, ನೀತಿಚಿಂತಾಮಣಿ, ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ, ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕ (Citizen of India), ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ (ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆ).

ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಳ್ಳಾವೆ

ಗ್ರಂಥಗಳು— ರಾಜಶೇಖರಚರಿತೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ, ವಿಜ್ಞಾನದೀಪಿಕೆ.

ವೆಂಕಟೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ನೆಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಂಡೆಕೊಪ್ಪ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕೃಷ್ಣಬೋಧಾಮೃತ, ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ (ನರನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದರೂಪ), ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ, ಪುಷ್ಪಸೌರಭಕಥೆ.

ಶಿವರುದ್ರಸೋಮಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು ; ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ನನ್ನತಾಯಿ, ನಾಡನೆಲೆಕಾರ, ಜೀವಿಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಹಿತೋಪದೇಶ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ), ಭೂಮಂಡಲಬೋಧಿನಿ.

ಧಾರಾಪುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪದಾಸ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ , ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹದಹನ, ಬಕಾಸುರವಧೆ, ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ : ಇವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು , ಮೂರುವರವಜ್ರದ ಕಥೆ. ಸುಭದ್ರಾಪರಿಣಯ, ಸುರಥಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ , ತಾಂಡೂರು ಹೊಸಪೇಟೆ ನಿಜಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚೆನ್ನಬಸವಾಭ್ಯುದಯ (ಷ).

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಲ್ಲಾವುದೀನ ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರ, ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ, ಶಂಕರವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಇಂಗಳಗಿ ರುದ್ರಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಶಿವನಾಟಕ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ, ಮೀನಾಕ್ಷೀಕಲ್ಯಾಣ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಮದರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಾರುದರ್ಶೀಕಥೆ, ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಟೀಕೆ, ಭಾಗವತ ಟೀಕೆ, ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ ಟೀಕೆ, ಅಷ್ಟಗನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ (ವ) ಅಸಮಗ್ರ.

ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ; ಹಿರೋಡೆ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಬೋಧಚಂದ್ರೋದಯ, ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ ಕಥೆ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣಕಥೆ, ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ, ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸಕಥೆ, ಮುಕುಂದಮಾಲೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿವಾನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಮನುಚರಿತ್ರೆ, ಮಂದಾರವಲ್ಲೀ ಪರಿಣಯ.

ವಿ. ಆನಂದರಾಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ (Merchant of Venice).

ಗೋಡಪಲ್ಲಿ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ, ಚಂಡೀಮದಮರ್ದನ ನಾಟಕ, ತಾರಾಶಶಾಂಕವಿಜಯ, ಚೋರಕಥೆ, ಕುಮಾರರಾಮನ ನಾಟಕ.

ಲೋಕನಾಥಕವಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ, ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ, ವೈದ್ಯಶತಶ್ಲೋಕೀಟೀಕೆ, ಸನತ್ಕುಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತುದರ್ಪಣಟೀಕೆ.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ.

ನಕಲಿ ಶಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ — ಧರ್ಮಪಾಲಚರಿತೆ (ನಾಟಕ).

ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಗ್ರಂಥ — ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲಪಂಡಿತ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ; ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಂ ಪಾಳ್ಯದ ಕೊಂಡಾಪಂಡಿತರ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥ — ಮಂದಾರೋಜ್ಜ್ವಲಾಪರಿಣಯ ನಾಟಕ (ಗುಲೇಬಕಾವಲಿ).

ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಜಾಮಿಳಚರಿತೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ಯಜಮಾನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೇಲೂರು

ಗ್ರಂಥ — ಕರಿಯಬಂಟನಕಥೆ.

ಸುಬ್ಬಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಎಲ್ಲಲಗೌರಿಯರ ಪುತ್ರ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾವಣೋದ್ಭವ, ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ.

ಸಾಗ್ಗರೆ ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ಗ್ರಂಥ—ಕರ್ಣಾಟಕಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ.

ಹರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವಚರಿತ್ರೆ. ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಮಂಗಳಗೀತಾವಳಿಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟ

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ದಂಡಿನ ಸಿವರ.

ಗ್ರಂಥ—ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಾಟಕ.

ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ. ಗ್ರಂಥ—ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ

ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಶಾನುರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ತುರಮುರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ.

ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ, ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ ಟೀಕೆ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ ನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀದರ್ಬಾರು ನಾಟಕ, ಮನೋವಿಜಯ ಟೀಕೆ, ಅಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ.

ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಮೈಸೂರು ಮದನವಿಲಾಸತೋಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆ ದಫೇದಾರನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ.

ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಅಪ್ಪಣ್ಣಭಟ್ಟನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ.

ಗ್ರಂಥ—ಇಂದ್ರವಿಜಯ.

ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಕಟಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ, ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ.

ಎಂ ಬಿ. ರಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಪೌತ್ರನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಾರುಶೀಲೆಯಚರಿತ್ರೆ (ನಾಟಕ).

ಹೇಮರಡ್ಡಿ.

ಮಾಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮಣರೆಡ್ಡಿಯ ಮಗನು ಗ್ರಂಥ—ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ತಂಬಿನಕಟ್ಟೆ ಗುರುರಾಯರಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಗ್ರಂಥ— ಚಿತ್ರಕೇತುಚರಿತೆ; (ಭಾಗವತಾಂತರ್ಗತ).

ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಯಪುರ (ಹಗ್ಗುಂದ).

ಗ್ರಂಥ—ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ.

ಮಂಜಯ್ಯಸಾಸ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಉಡುಪಿಯಕಡೆಯವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರಕಾಳಗ.

ವಿಷ್ಣುಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ರಾಮನ ಮಗನು. **ಗ್ರಂಥಗಳು**—ಇಂದ್ರಕೀಲ, ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ, ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ

ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ. **ಗ್ರಂಥ**—ಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ.

ಭಾಸ್ಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ **ಗ್ರಂಥ**—ಚಂದ್ರಾವಳೀಕಥೆ.

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಪ್ಪ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. **ಗ್ರಂಥ**—ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ.

ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾಪೂರಾವ್.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ.

ಗುಂಡೋಕೃಷ್ಣ ಚುರುಮುರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು

ಗ್ರಂಥ—ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. **ಗ್ರಂಥ**—ಸುಮತಿಶತಕ (ಕಂದ).

ಶಂಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. **ಗ್ರಂಥ**—ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣನಾಟಕ.

ಎಂ. ವೀರಮುದ್ದಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಬಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ (ಲಾವಣಿ), ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಲಾವಣಿ.

ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಹಳೇಬೀಡು ಪಟೇಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹಳೇಬೀಡು ಪುರಾತನಚರಿತೆ.

ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು **ಗ್ರಂಥಗಳು**—ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಧರ್ಮಪದ, ಬೌದ್ಧಾವತಾರ, ವ್ಯಾಘ್ರೀಜಾತಕ

ಎಚ್. ಅಶ್ವಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ.

ಈತನು ವೈಶ್ಯನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಹೈದರ್‌ನಾಮೆ

ನರಸಿಂಹಪೌರಾಣಿಕ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಇವನಿಗೆ ಗುಂಡಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು

ಗ್ರಂಥ—ಪೌರುಷಪ್ರಕಾಶ

ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. **ಗ್ರಂಥ**—ನಾಟಕಕಥಾರತ್ನಮಾಲೆ.

ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಇಂದಿರಾ, ಯದುಮಹಾರಾಜ, ನಳದಮಯಂತಿ, ಔರಂಗಜೇಬ.

ಎಲ್. ಜಯರಾಯ ಬಿ. ಎ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು

ಗ್ರಂಥ—ಪೀಟರನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.

ಇವನು ಸೂತಕುಲದವನು, ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋವಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀಸೂತಪುರಾಣ.

ಸೋ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಜಗನ್ಮೋಹಿನೀರತ್ನಕಲಾವಿಲಾಸ

ಕಂ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ.

ಕೆ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಪದ್ಮಿನೀಚರಿತ್ರೆ

ಸೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್.

ಈತನು ಮರಾಠಿಯವನು, ಗಂಜಾಂ ಕೃಷ್ಣಸಿಂಗನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀರಂಗಮಹಾತ್ಮ್ಯ

ಪಾಂಡ. ರಂಗಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹರಿಹರನಾಮಾಮೃತಸಾರಸಂಗ್ರಹ.

ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನಿಗೆ ಶೀಘ್ರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು.

ಶಾಂತಿಬಾಯಿ.

ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿತಿ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವಳು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಾಮರಾವ್ ವಿಠಲಕಾಯಿಕಿಣಿ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು; ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟು ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥ—ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಸಮುದ್ರಯಾನ ವಿಧವಾವಿವಾಹಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶೇಷೋಜನಾರ್ದನ ಕಣ್ಣೂರ ಬಿ ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು ಗ್ರಂಥ—ಕೇಡು ತಂದ ಉಂಗರ (ಶಾಕುಂತಲ).

ಚೆನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು

ಗ್ರಂಥ—ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವ ಕಥೆ (Comedy of Errors).

ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ.

ಇವಳು ಶೂದ್ರಳು, ಕೊಡಗುಪ್ರಾಂತದವಳು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ ಜೇವಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಬೇಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ ಬಿ ಎ ಬಿ. ಎಲ್.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಆಂಗ್ಲಕವಿತಾವಳಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಗೀತಾ, ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡಕೋಶ.

ಟಿ ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಂಥ—ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ (ಭಾವನಿರೂಪಣ)

ರಂಗಬಲಿದದಾಸ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಯವೇಲೂರು ಶಠಕೋಪದಾಸ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು— ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ, ಪ್ರೌಢಾವಿವಾಹ, ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ

ನರಸಿಂಗರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಿಸಂವಾರ್ ಗ್ಯಾಸರಿ ಎಂಬ ಕೋಶ.

ಟಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಗ್ರಂಥ— ವಾಗಟಿಗಳು.

ಎಲ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥ— ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಶುಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು— ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪಶುವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಜಿ. ನೊರೋನ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ — ಅಪಾಯದಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ (Ambulance Lectures)

ಆರೋಗ್ಯಂಪಿಳ್ಳೆ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ— ಆರೋಗ್ಯಸೂತ್ರಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಬಸವಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ— ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ಹೊಸ ಪಂಡಿತ ಭೀಮರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ನಾಡೀಪ್ರಕರಣ.

ಪಾಂಡುರಂಗ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಪೇಟಕರ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಶಬ್ದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ.

ಮೈಸೂರು ವೇದಾಂತ ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಪ್ರದೀಪಿಕೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬೋಧೆ (ವ), ಶಂಕರಾನಂದತತ್ತ್ವ.

ಎಚ್. ವಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ಎಲ್.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವ್ಯವಹಾರದೀಪಿಕೆ, ಲೇಖ್ಯಬೋಧಿನಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬಾಪು ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂಡಮಾರುತ, ವಿಭಾರ್ಗವ್ಯಮುರಾದ್.

ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ.

ಕೃಷ್ಣಮನಾಯುಡು

ಈತನು ನಾಯುಡು; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀ ಪುನರ್ವಿವಾಹ.

ಎಸ್. ಆರ್ ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಬಸವರಾಜವಿಜಯ, ಚೆನ್ನಬಸವೇಶವಿಜಯ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚರಿತೆ,

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪಂಡಿತ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತದವನು. **ಗ್ರಂಥ**— ಆಲಂದೆಯ ಶರಣಬಸವಪುರಾಣ (ಷ)

ಅರಮನೆ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳ— ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ನೀತಿಸಾರ.

ಆರ್. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ. ಬಿ ಎಲ್.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ— ಹಿಂದೂ ಲಾ

ವೇಲುಗೋಟಿ ರಾಜಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು. ಗ್ರಂಥಗಳು — ದೂರ್ವಾಸಚರಿತ್ರೆ, ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಕಥೆ (ಹಾಡು).

ಹಾಡಿನ ರಂಗಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು, ಇವಳ ಸ್ಥಳ ನಂಜನಗೂಡು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ

ಈಕೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಳು, ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಎಣ್ಣೆಹೊಳೆ ಕೊಪ್ಪಲು. **ಗ್ರಂಥ**— ಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ.

ಅರಮನೆ ನಾಟಕದ ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು— ವಲೀಮುಖವಿಲಾಸ ನಾಟಕ, ಪ್ರಜ್ಞಾವತೀವಿಜಯ, ಯುವರಾಜಕಲ್ಯಾಣ.

ಶಾಮಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. **ಗ್ರಂಥ**— ಯೋಗರತ್ನಾಕರ (ಷ).

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುರುವೇಕೆರೆ. **ಗ್ರಂಥ**— ಹಿಂದೂದೇಶದಚರಿತ್ರನಿರ್ವಚನಪದ್ಯಕಾವ್ಯ.

ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಧಾರವಾಡದ ಎರಡೆತ್ತಿನಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. **ಗ್ರಂಥ**— ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿನಿರ್ಣಯ.

ಬಸವಣ್ಣಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು **ಗ್ರಂಥ**— ನಯನಜನ ಕಥೆ (ಪದಗಳು) ನಯನಜನೆಂಬವನು ಒಬ್ಬ ವೀರಶೈವಶರಣನು

ಅರಮನೆಯ ಹೂವಿನ ಶಿವಲಿಂಗದೇವ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಚಿಟ್ಟದಪುರದ ಮಠದ ಚಿಕವೀರದೇಶಿಕನ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. **ಗ್ರಂಥ**— ಹರಣೀಹರಣೋದ್ಧರಣ (ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಕಥೆ).

ಅಯ್ಯಪ್ಪ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು **ಗ್ರಂಥ**— ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ (ಪದಗಳು).

ತಂಬಳಬೀಡು ಪರ್ವತಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬದವಾನಿ. **ಗ್ರಂಥ**— ಸ್ವರೂಪಳಿ ವೀರಭದ್ರಶತಕ (ಸ).

ತಿ ಸ. ಬ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು **ಗ್ರಂಥ**— ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುರಾಣಟೀಕೆ.

ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. **ಗ್ರಂಥಗಳು**— ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಇಂದ್ರಸಭೆ, ಹಾಡುಗಳು.

ರಾಜಾವಾರ್ಟ ಸೂಲಿಬೆಲೆ ಬಿ. ಶಾಮರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಹಾಸನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀ ದರ್ಬಾರ್ ನಾಟಕ, ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀನಾಟಕ, ನಳನಾಟಕ, ಸತ್ಯವರ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಟಕ, ಅನಂದಸುಂದರೀಕಥೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದಸರಸ್ವತಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮೈಸೂರು ನಿರಂಜನಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹೋಲ್ಕರನ ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಪಣ.

ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಲ್. ಎ. ಜಿ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉದ್ಭಿಜ್ಜಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಸಾಯಬೋಧಿನಿ.

ಬಿ. ಎಸ್. ದಾಸಪ್ಪ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ

ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಅಹೋಬಲದಾಸ

ಈತನು ಶೂದ್ರನು ; ತುಳಸೀರಾಮದಾಸನ ಶಿಷ್ಯನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೀರ್ತನೆಗಳು.

ವೆಂಕಟಾಚಲಂ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗ್ರಂಥ—ಲಕ್ಕಾಲಕ್ಕಿ ಫಾರ್ಸ್.

ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಪದ್ಮಾವತೀಪರಿಣಯ.

ವಿಷ್ಣುದಾಸ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ, ಪುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರ.

ಶೇಷದಾಸ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದ್ರಾವಿಡದೇಶದ ಉತ್ತಮಲ್ಲೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೈಕುಂಠನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸಭಾಪರ್ವ.

ವೆಂಕಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರ, ಮಹಾಶೃಂಗಾರ ನಾಟಕ, ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ, ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀವಿಲಾಸ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ.

ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಗ್ರಂಥ—ಅಕ್ರೂರಚರಿತ್ರೆ

ಮುದ್ದುಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ಗ್ರಂಥ—ಪಾರಿಜಾತ.

ವಾಸುದೇವ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಅಂಬರೀಷಚರಿತ್ರ.

ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ, ಕಲಾನಾಥ.

ಬೊಮ್ಮಲಾಟಂ ವೀರಭಟ್ಟರ ಶಾಮಣ್ಣ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಶಾಕುಂತಳ.

ಸರಗೂರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯನ ಸಹೋದರನು.

ಗ್ರಂಥ—ಭಾಗವತ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ)

ಯೂರೋಪಿಯನರು

ವಿದೇಶೀಯರಾದ ಪಾದ್ರಿಗಳೂ ಇತರರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುದ್ರಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. **ರೀವ್.** ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ **ರೀವ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಡರ್ಸ್.** ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ **ಕೇರಿ.** ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ **ಕೆರಲ್.** ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ **ಜೀಗ್ಲರ್.** ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಕೀ, ಶಾಲಾನಿಘಂಟು, ಆಚಾರ ಶೀಲರು **ಬಿಚರ್.** ಶಾಲಾನಿಘಂಟು **ಮೋಟರ್.** ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧಿನಿ. **ಕ್ಯಾಂಬಲ್.** ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ ಸಾರ **ವಿತ್ತ್.** ವ್ಯಾಕ್ಯಾವ್ಯಮಾಲಿಕೆ. **ಕಿಟೆಲ್.** ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ, ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ, ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ. ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. **ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೀಗಲ್.** ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವಪುರಾಣ, ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ (೨ ಕಾಂಡಗಳು), ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ದಾಸರ ಪದಗಳು, ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ— ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮೊದಲು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದುವು.

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪಗಳಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಜೀವಂತರಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ

APPENDIX I.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ I.

ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ.

ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವ[1]. ಸು 1430.

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ವಚನವೆಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿವೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರ ಶಿವನು ಷಟ್ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದೈದು ಭೂತಂಗಳುದಿಸಿದುವು |
ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದಂಡಕೋಟಿಗಳು ನಿರ್ಮಿತವು |
ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಹರಿಯಜರಿಂದ್ರ ಮೇರು ಸಾಗರ ತಾರ ಶಶಿ ಭಾಸ್ಕರಂ ||
ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮನುಮುನಿಸಿದ್ಧಸಾಧಕರು |
ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಸುರದನುಜರಮರರು ನರರು |
ಷಡ್ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮಾಯಾಜನನಸ್ಥಿತಿಲಯವು ಸ್ವರ್ಗವಾದುದು ಶಂಕರೀ ||

ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಾರ್ಯ. ಸು 1500

ಈತನು ದೇವಾಂಗಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಈತನು ಸುಮಾರು 1300ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ[2]. ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

---

1 Vol II, p 69.
2 ಕರ್ಣಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 175.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ದೇವಾಂಗಋಷಿಯ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ತಿಂಗಳಣುಗೆಯ ಪತಿಯ ಬಾಣಕೆ | ಯಂಗವನು ಕೊಡದವನ ಜನಕನ |
ನುಂಗಿದಾತನ ಸುತೆಯುಳರಸನ ಪಿತನ ಸಮರದೊಳು ||
ಭಂಗಿಸಿದನತ್ತೆಯ ಕುಮಾರನ | ತುಂಗವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಗೆಲಿದನ |
ತಂಗಿಪತಿಗಿಂಬಿತ್ತ ದೇವನೆ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||

ದಾನಪ್ಪಾರ್ಯ. ಸು. 1550.

ಈತನು ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ ಎಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟಗೇರಿ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1550 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವಿಪದೀರೂಪವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[1].

ನಾರಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ತಾತಧೀಮಣಿ; ವಿದ್ಯಾಗುರು ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗ ತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯ; ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಅಹೋಬಳನಾರಸಿಂಹ "ರಂಗಯನಾರಸಿಂಹಂಗತಿಸಖನು" ಎಂದುಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಾರಸಿಂಹನಾರೋ ತಿಳಿಯದು.

ಈತನು **ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು** (ಸು 1430) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾನುದತ್ತ ಅಥವಾ ಭಾನು ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಸಮಂಜರಿ, ರಸತರಂಗಿಣಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1 ಕರ್ಣಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 175.

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ರಸಮಂಜರಿಗೆ ನಾಗೇಶಭಟ್ಟನು (ಸು. 175) ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಈ ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 44, ಪದ್ಯ 2036. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರಕಾಂಡದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಬಳಿಕ ಆಂಜನೇಯ, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸರಸ್ವತಿ.

ಮನದೊಳಗೆ ಬೇರ್ವರಿದು ಬುದ್ಧಿಯೊ|ಳನುನಯದಿ ಕುಡಿವರಿದು ಹಮ್ಮಿನ |
ಘನತೆಯೊಳು ಪಲ್ಲವಿತಕುಸುಮಿತವಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊಳು ||
ಎನಗೆ ಕವಿತಾಕಲ್ಪಲತೆಯನು | ದಿನವು ಫಲಿಯಿಸುವಂತೆ ಸಲಹೌ |
ಜನನಿ ಶಾರದೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಮೃತದ ಮಳೆದಳಿದು ||

ರಂಭೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾವಣನ ಉಕ್ತಿ.

ನೊಲೆಯ ಮಹೆಯಿರಚಿತದಲಿ ಕಡೆಗ | ಣ್ಣಲಗುಗಳ ದೆಸೆದೋಱರಚಿತದ |
ಲೆಳನಗೆಯ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಮಾಯರಚಿತದಲಿ ||
ಮೆಲುನುಡಿಯ ಘನವೇಸರಚಿತದ|ಲೊಲಿದು ಕಾಮುಕಜನದ ಹರಣಕೆ |
ಮುಳಿವ ಕೊಲೆಗಾತಿಯರಿಗೆಲ್ಲಿಯು ನಿಜವು ನಿಮಗೆಂದಾ ||
ನುಡಿಯ ಸಿಡಿವಲೆಯಲಿ ಕಟಾಕ್ಷದ | ಮಿಡುಕುವಲೆಯಲಿ ಬಾಹುಪಾಶದ |
ತೊಡಕುವಲೆಯಲಿ ತೋರಮೊಲೆಗಳ ಗುಂಡುವಲೆಗಳಲಿ ||
ಬಿಡದೆ ಖಗಮೃಗಮೀನತತಿಯನು | ಕೆಡಹುವಂತಿರೆ ಬಲ್ಲವರ ಧೃತಿ |
ಗೆಡಿಸಿ ಮೋಸದಲಿಱಿವ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದು ನಯವೆಂದಾ ||

ಬಸವೇಶ. ಸು. 1600

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಈಶ್ವರಯ್ಯ, ತಂದೆ ಗಿರಿನಾಥ, ಗುರು ಅಘಹರದೇವ. ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1600ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 9, ಪದ್ಯ 386 ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. "ಶಿವನ ಸಂಬೋಧೆಯನು ಪೇಳುವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.—

ಶಿಷ್ಯವಳಿಯದ ಜನರು ಧರೆಯುಲಿ | ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಪರಮಗು |
ರೂತ್ತಮನು ಬೋಧಿಸಿಯೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪದಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ತುಷವಡೆದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬಿತ್ತಲು | ಸಸಿ ವೊಳೆತು ಫಲವಾದುದಲ್ಲದೆ |
ತುಷವಟೆದ ತಂಡುಲವು ಸಸಿದೋರಿದುವೆ ಜಗದೊಳಗೆ ||
ಕಸವರದ ಕರ್ಮಗಳ ಪಿಡಿದವ | ರೊಸೆದು ಜನನಕೆ ಬಂದರಲ್ಲದೆ |
ಅಸಮರಮಳಾತ್ಮರಿಗೆ ಜನನಾದಿಗಳು ಹುಸಿಯೆಂದಾ ||
ಹಲವು ಹಡಿಕೆಯ ಹುಡುಕೆ ಕೇಳಿದು|ಹೊಲಸಿನಾಲಯ ಕ್ರಿಮಿಕುಲಂಗಳ |
ನೆಲೆಯಖೀಡಿದು ರೋಗದಾಲಯ ಮೃತ್ಯುವಿನ ತುತ್ತು ||
ಮಲದ ಭಾಂಡದಲುದಿಸಿ ನೀ ಸ | ತ್ಕುಲಜನೆಂಬುದು ನಾಸ್ತಿಮಾನವ |
ಕುಲವದೊಂದೇ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡೆಂದಾ ||

ಜೀವರಾಯನ ಓಲಗ.

ಸೋಗೆಗಂಗಳ ಸೊಬಗೆಯರು ಸುಖ | ಸಾಗರದ ಸೌರಂಭೆಯರು ರತಿ |
ಭೋಗಿಗಳು ಮಿಗೆ ಸಕಲಕಲೆಗಳ ಬಲ್ಲ ಪ್ರೌಢೆಯರು ||
ಪೂಗಣೆಯ ಗಾಯಗಳಿಗಳುಕುವ | ಭೋಗಿಗಳು ಮುದದಳಿಗಳಂತಿಹ |
ಶ್ರೀಗಣಿಕೆಯರು ಸಂದಣಿಸಿದರು ಜೀವನೋಲಗಕೆ ||

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟಿಗೇರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ರಾಗ ಹಂಸಧ್ವನಿ ಆದಿತಾಳ

ಎಂಥ ಬಲವಂತ ನೋಡಮ್ಮ | ಮೂರುಲೋಕದೊ |
ಳಿಂಥ ಸಿರಿವಂತನಾರಮ್ಮಾ ||ಪಲ್ಲವಿ||
ಪಂಥಗಾರ ದೇವಾ | ನಂತಭಕುತಸಂಜೀವ |
ನಿಂತುವರಗಳನೀವ | ಶಾಂತ ಸದ್ಗುಣ ಹನುಮಂತ ||ಅನುಪಲ್ಲವಿ||
ಮಾರುತಾಂಜನೆಗೆ ಸುತನಾಗಿ | ಶ್ರೀರಾಮನಂಘ್ರಿ |
ಸೇರಿ ಸೇವೆಯೊಳನುವಾಗಿ | ಹಾರಿ ಲಂಕೆಯೊಳಿರ್ದ |
ಕ್ರೂರದೈತ್ಯರನೊದ್ದ | ವೀರಾಧಿವೀರ ಜಗಕೀತ | ಮಾರನಗೆಲಿದಾತ ||೧||
ಕಟ್ಟಿರ್ದಕಾಸೆ ಕೊನೆಮೀಸೆ | ಬಿಟ್ಟಿರುಳುಗಣ್ಣು |
ನಟ್ಟನಡು ಸೂರ್ಯನನು ಜಯಿಸಿ | ಬಿಟ್ಟರಕದರುಂಗಲಿಗಿ |
ಪಟ್ಟಪರಿಣಾಮಿಸಲಾಗಿ|ಬೆಟ್ಟಗೇರಿಯ ರಾಮ|ನಾಮಸ್ಮರಿಸುವ ಸೋಮ[1] ||೨||

ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ. ಸು 1650.

ಈತನು ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

---

1 ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 177.

ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ " ನಿಜಗುಣಾರ್ಯನ ವಚನದಮೃತ " ಎಂದು ದೊರೆವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಿಜಗುಣಾರ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಎದೆ. ಇವನು ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಹುಟ್ಟಬಹುದು ಆದರೆ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆವ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಅಂಕಿತವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ.

ಇದು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 24, ಪದ 933 ಇವೆ " ಅದ್ವೈತದಲಿ ರಾಮರಾವಣರ ನಿಜಪಥವನು ಪಾದವೈಭವವನು ಮಂಡೋದರಿಯು ರಾವಣನ ಪಾದವನು ಉಸಿರುವೆನು " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆಗೆ ಅದ್ವೈತಬೋಧಕವಾದ ಗೂಢಾರ್ಥವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ " ಎಂದನಾಮುನಿಪ ", " ಕೇಳ್ಳೈ ಶಾಂತರಾಮನೆ " ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ದಶಶಿರೋತ್ತಮನು ದಶರಥೋತ್ತಮು ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ರಾಮಗುಣ ಭಕ್ತಿಭಾವವು ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗುಣ ಕಮಲ ಸೂರ್ಯನು ಕಲೆತುದೆ ಸೀತಾಗುಣ. ಮನಸ್ಥಿಧನವು ಕಲೆತುದೆ ಭರತಗುಣ. ಜೀವ ಭೂಮಿಯು ಕಲೆತುದೆ ಶತ್ರುಘ್ನಗುಣ. ಐದು ಗುಣ ಕಲೆತುದೇ ದೇಹಗುಣವೆಂದಾ.

ಮಹೀಪತಿಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[1]. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿರಾಜರಲ್ಲಿ ದಿವಾನನಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಖಂಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915).

ವರ್ಧಮಾನ. ಸು 1650.

ಈತನು ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. , ಸಂಧಿ 22. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮದನನಿಗುಪಮಾನ ತುಲಯಾದ್ರಿಪವಮಾನ । ವಿದಿತಸಜ್ಜನ ಸೇವ್ಯಮಾನ।
ಮೃದುಗುಣಬಾಭಾಸ್ವಮಾನನೂರ್ಜಿಸಿದನು । ಚದುರ ಶ್ರೀಕವಿವರ್ಧಮಾನ॥

ಬಸಪ್ಪಾರ್ಯ. ಸು. 1650.

ಈತನು ವರ್ಣನಾರೂಪವಾದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುನಿವೃಂದ (ಮುಳುಗುಂದ). ಈತನು ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು " ಈ ಕವಿ ಪಂಪಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ರಾಮರಾಜನ ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ರತ್ನಾಜಿಯೆಂಬ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಶೃಂಗಾರರಸಭರಿತವಾದ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಸರಸವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನೆ[1] "

ಚಿದಾನಂದ. ಸು. 1675

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವಕ್ಕೆ ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಡೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೈಲೂರು ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ **ವಿಮಲಾನಂದನು** ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು 1685ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1675 ಆಗಿರಬಹುದು.

---

1 ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 177.

ವಿಮಲಾನಂದ ಸು. 1685

ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಚಿದಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೈಲೂರು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1606ನೆಯ ಕ್ರೋಧನದಲ್ಲಿ (1685) ಮುಗಿಸಿ ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಚಿದಾನಂದನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭಟಕಳದ ಅಪ್ಪಯ್ಯನು[1] ಈ ಕವಿಯ ಶಿಷ್ಯನು.

ಗುರುವ ಸು. 1700.

ಈತನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಹಂಪೆಯ ದಾಸಪ್ಪನ ಮಗನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ "ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ಚರಿತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಧನಮುಂಟಾದವರಿತ್ತ ವಸ್ತುತತಿಯಂ ಕೈಕೊಳ್ವ ಭೂಪಂಗೆ ಸು |
ವ್ಮನೆ ತಾಂಬೂಲಫಲಂಗಳಂ ಬಡವನೀಯಲ್ಕೆಂತು ಯೋಗ್ಯಂ ಸದಾ ||
ಸನಕಂ ಮುಖ್ಯಸಮಸ್ತದೇವಋಷಿಗಳ್ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಮಾಡುವರ್ |
ನಿನಗೆಂತೊಪ್ಪುಗುಮೆನ್ನ ಬಾಲನುಡಿಗಳ್ ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||
ನಡೆಯಂ ಧರ್ಮವಿಹೀನವಾದ ನಡೆಯಂ ವಾರಾಶಿಮೇಲ್ವಾಯ್ದಡಂ |
ನುಡಿಯಂ ಸತ್ಯಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ನುಡಿಯಂ ಪ್ರಾಣಾಂತಕಂ ಬಂದಡಂ ||
ಪಿಡಿಯಂ ಲೋಗರ ಸೊಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ ಮನದೊಳ್ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಮಂ ಮಾಡನ್ಮೃ |
ಡ ನಿನ್ನುದ್ಧತಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಚರಿತಂ ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

---

1 ಪುಟ 1.

ಮುಮ್ಮಡಿಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ. ಸು. 1700

ಈತನು ವೇದಸಂಜೀವಿನಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಕಾರ್ಯ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ, ತಾಯಿ ಕುಪ್ಪಮಾಂಬೆ, ಗುರು ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ. "ಮಾಸ್ತಿಕುಲಪ್ರದೀಪ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೇದಸಂಜೀವಿನಿ.

ಇದು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ವಚನಗ್ರಂಥ, ವಚನ 116. ಒಂದೊಂದು ವಚನವೂ "ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ --

ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಭೂವಲ್ಲಭನಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅವಂಗೆ ಕುಳಿಯ ಹಾಲಂ ಕರೆದುಕೊಟ್ಟು ನೀಚೋಚ್ಚವಳಿಯುದ ಮಾತುಗಳನಾಡಿ ನಗಿಸುವರಲ್ಲದೆ ರಾಜೋಪಚಾರವಂ ಮಾಡಬಲ್ಲರೇನಯ್ಯಾ, ಅಂತು ಜ್ಞಾನಿಯೆಂದೆನಿಸುತ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೀಂ ನೆಲಸಿದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಹ ತಮೋಗುಣಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿ ಅಪಶಬ್ದಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸುವೆನಲ್ಲದೆ ನಿಜಭಾವದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ನೈಘಂಟುಕಶಬ್ದಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆನೇನಯ್ಯಾ, ಇಂತು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಅಪಚಾರಂಗಳಂ ನೀನುಪಚಾರಂಗಳಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರ್ದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಪರಮದಯಾಮಹಿಮೆ ಪ್ರಕಟಮಪ್ಪುದೇನಯ್ಯಾ; ಮಹಾಘನದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರುಪ್ರಭುವೇ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1700

ಇವನು ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ.

ಇದು ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಆಂಧ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನೆಂಬ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರವು;

5 ಪ್ರಕರಣಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಶಿವಾಗಮಪುರಾಣ ವೇದವೇದಾಂತರಹಸ್ಯ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕ ವೀರಶೈವಸಮಯಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರೋದಯ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮತ್ಕಲ್ಯಾಣಪುರವರಾಧೀಶ ವೃಷಭೇಂದ್ರಮುಖ್ಯಪ್ರಮಥ ಪ್ರಮಥಪತ್ನಿಯರ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದಪಾನಪೀನಮುದಿತ ಮಧುಕರಾಯಮಾನರಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯನವರಿಂದೆ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್.

ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪನಾಯಕ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಹಾಗಲವಾಡಿಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆ

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ " ಪೂರ್ವಪುರಾತನರಿಂದ ಯುಕ್ತಮಾದ ನವಚಕ್ರದ ವಚನಂಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಮಾತ್ರದಿಂ " ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ಶೀಲವಂತ ಮುರಿಗಪ್ಪನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

?ಹಾರುವ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಬಸವಶಿಖಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ " ಹಾರುವ ಹೇಳಿದನೀಕೃತಿಯ " ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೀಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನು (1369) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ: ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಭೂಮಿಯೊಳ್ ಕಾಳಿದಾಸ ಪದ್ಮರಸರ | ಪ್ರೇಮದ ರಾಘವಾಂಕನನು |
ಭೀಮಕವಿಯ ಗುರುವರ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ | ಸೋಮೇಶನ ಬಲಗೊಂಬೆ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬಸವಶಿಖಾಮಣಿ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರದಿದೆ , ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1270 ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಬಾಗವಾಡಿ.

ಗಂಗೆಗೆ ತೆಂಕಣ ಭಾಗದೊಳಿರ್ಪುದು | ಹಿಂಗದೆ ಕರ್ಣಾಟದೇಶ |
ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನ ಮಂಗಳವೆನಿಸುವು | ದಿಂಗಳೇಶ್ವರ ಬಾಗವಾಡಿ ||
ಕುಸುಮದ ಪಸರದೊಳೆಸೆದಿಹ ಜಾಜಿಯು | ಪೊಸಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದವನ |
ಪಸರಿಪ ಕೇತಕಿ ಬಿಸರುಹ ಚಂಪಕ | ವೆಸೆದುವು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ ||

ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯಸ್ವಾಮಿ. 1720.

ಈತನು ಹಾಲಾಸ್ಯಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ[1]. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಈಚೆಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಲವು ಶಕ 1642ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿವರ್ಷವೆಂದು (1720) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ :—

ಒಐದ ಶಾಲಿವಾಹನ | ಸಾವಿರದಾರುನೂರಿಂದೆ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡನೆ |
ಯಾವರಿಸಿದ ಸುತಶಾರ್ವರಿ | ಭಾವಿತವರಸಿಂಹಲಗ್ನದೊಳಗತಿಶಯದಿಂ ||

ಈ ಕವಿಗೆ ನಾವು ಸುಮಾರಿನಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1590)[2] ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಬೇರೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೋಮಶೇಖರ ಕವಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಪ್ರಕಾರ[3] ಈ ಕವಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 7ನೆಯವನಾಗುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1660 ಆಗಬಹುದು. ಈ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ

---

1 ದ್ವಿತೀಯಸಂಪುಟ, 575, 2 ಅದೇ, 313. 3 ಅದೇ, 527, 572

ದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ; ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಬಹುಕಾಲ ಜೀವಿಸಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲೆಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥನಿರ್ಮಾಣಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಗುರು ಮುರಿಗೆಯ ಶಾಂತವೀರ[1] ಮುಂತಾದವರ ಕಾಲವನ್ನೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈತನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವನು ತನ್ನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೆ[2] ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲಾಸ್ಯಪುರಾಣ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಕಾಂಡ 4, ಆಶ್ವಾಸ 66, ಪದ್ಯ 3637 ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳೂ ರಗಳೆಗಳೂ ಇವೆ "ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರಂ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಲೀಲೆಗಳಂ ನಟಿಸಿದ ಕಥಾವೃತ್ತಾಂತಂ" ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೂ ಬಳಿಕ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಹರೀಶ, ಚೆನ್ನವೀರೇಶ್ವರ, ಕರಿಬಸವ, ಮುಚ್ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೋದೆಯ ಪ್ರಭುವಾದ ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿ 'ವರ್ಣಕ'ವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು 'ವಸ್ತುಕ'ವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಸಕಲಕಲಾವಿಶಾರದ ನರೇಂದ್ರಶಿರೋಮಣಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮಾ |
ರ್ಚಕನುರು ಸೋದೆಯಪ್ರಭು ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿಯೊಲ್ದು ಪೂರ್ವದೊಳ್ |
ಪ್ರಕಟಸುವರ್ಣವರ್ಣಕದೆ ಪೇಳ್ದುದನಾಂ ಪ್ರಮುದೋಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವ |
ಸ್ತುಕದಿನಿದಂ ನೆಗಟ್ಟಿದೆನುಮೇಶನ ಭಕ್ತರಪಾರರೊಲ್ವಿನಂ ‖

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.—

ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರದೇವನ|ಲಂಪಿನ ರಾಘವನನಿಂದ್ಯ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ ಸೋ|
ಮಂ ಪರಮಂ ಪಂಡಿತಯಂ|ಸೊಂಪಿನರಸಭಾವಮುಖ್ಯಮಂ ನೀಡುಗೆ ತಾಂ‖

---

1 ದ್ವಿತೀಯಸಂಪುಟ, 212 2 ಅದೇ 575

ಗುರು ತೋಂಟದಾರ್ಯನಂ ಸು | ಸ್ಥಿರಕೊಟ್ಟೂರೇಶನಂ ಭುಜಂಗೇಶ್ವರನಂ |
ಕರತಳದ ನಾಗದೇವನ|ನಿರದಾಂ ನುತಿಗೆಯ್ದು ಪೇಳ್ವೆನೀ ಸತ್ಕೃತಿಯಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅನಂತರ ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ರೇಣುಕ, ಬಸವ, ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಶಿವಶರಣರನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:—

ಸಮುದ್ರ.

ಹರಿಗಂ ಶಂಖಮನಿತ್ತಂ | ಗಿರಿಶಂಗಂ ಶಶಿಯನಂದು ಕೊಟ್ಟಂ ವಿಧಿಯಂ |
ಸರಸಿಜಪೀಠದೊಳಿರಿಸಿದೆ | ನಿರದೆನಗೆಣೆಯಾವನೆಂದು ಮೊರೆದುದು ಶರಧಿ ||
ನವರತ್ನಾಕರನಾನೆಂ | ದವಿರತಮಿದೊ ನೋಡಿನೆಂದು ಮುಕ್ತಾವಳಿಯಂ |
ಸವಿಮಣಿನಿಕರಮುಮಂ ತಾಂ | ತವೆ ತೆರೆದೋಳಿಂದೆ ಚೆಲ್ವವೋಲ್ ಪನಿ ಮೆರೆಗುಂ ||

ಬನಸಂಪಗೆ

ಪಚ್ಚೆಯ ಬಟ್ಟುಗಳೊಳ್ ಮೆ | ಯ್ವೆಚ್ಚದ ವೈಡೂರ್ಯಮಣಿಕದಂಬಮೊ ತಾನೆನೆ |
ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ ಬನಸಂಪಗೆ | ಯುಚ್ಚಳಿಯುದ ಮಲರ್ಗಳಿಂದೆ ಸೊಗಯಿಸು ಮನಿಶಂ ||

ಕೆಂಪಯ್ಯ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕವಿ ಇವನ ತಂದೆ ಕೆಂಪಣ್ಣ, ತಾಯಿ ತಿಮ್ಮಮ್ಮ. ಈತನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಬೃಹದಶ್ವಮುನಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ರಾಘವಯ್ಯನು ದ್ವಿಪದಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಸೂತ, ಕಾಳಿದಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ. ಸು. 1750.

ಇವನು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲವು ಶತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ1. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಾಲೋಟಗಿ; ಇವನ ಸಮಾಧಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿಚೆನ್ನ. ಸು. 1750

ಈತನು ಶಿಬಿರಾಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ 'ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರನ ನೆನೆವೆನು' ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನ ಸ್ಥಳವು ಹತ್ತರಕಿ2ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿಬಿರಾಯಚರಿತೆ.

ಇದು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರದಿದೆ, ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 523 ಇದರಲ್ಲಿ "ಮಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕವರ ಕೊಡೆನೆಂಬ ಬಿರುದಿನ" ಶಿಬಿರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರಭದ್ರ, ಎಳೂರ ಮಾಣಿಕೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕುಸುಮಾಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಾಗ ಮಲೆಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಲಾಪ.

ಕಟಲಿತು ಮುಖವೆಲ್ಲ । ಬಟಲಿತು ದೇಹವು ।
ಕೆಳದಿಯ ನುಡಿಗೆ ಮನನೊಂದು ಮಲೆಯಾಳ|ಕುಲಗೇಡಿತನವ ಮಾಡುವರೆ||
ಭೋಗವನುಂಡು ನಾ । ಹೇಗೆ ಸೈರಿಸಲಿನ್ನು ।
ನೀಗುವೆನೆನ್ನ ಹರಣವ ಕುಸುಮಾಲಿ । ಹೀಗೆ ಮೋಸವನು ಮಾಡುವರೆ ।
ನಂಬಿದೆ ನಾ ನಿನ್ನ । ಹಂಬಲವ ಬಿಡಲಾರೆ ।

---

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915).

2 ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಿಜಾಪುರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 12 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಥರ್ಗಾ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು

ರಂಭೆಯರೊಳು ಶಿರೋಮಣಿಯೇ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಹಂಬಲವನೆಂತು ಮರೆವೆನು ||
ಕರವಿಡಿದು ಮುದ್ದಿಸಿ | ಶಿರವಿಡಿದು ಮುಂಡಾಡಿ |
ಶರಹರಿಸದೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಗರುವೆ ನೀಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವರೆ ||

ವಿರುಪಣಾರ್ಯ. ಸು 1750.

ಈತನು ವೀರಭದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು; ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಪರ್ವತಯ್ಯ, ಕುಲದೈವ ವೀರಭದ್ರ, ಸ್ಥಳ ದ್ರೋಣನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ದಾಳಕೋಟೆ[1]. ಈತನ ಗುರು ವೀರಣಾರ್ಯ[2]. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1430) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಆವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಮೆರೆವ ಕಾಳಿಯ ಭಕ್ತನಾತನು | ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನು |
ನಿರುತದಲಿ ಶುಕರೂಪವ್ಯಾಸನು ಮಲುಹಣನು ಸಹಿತ ||
ಹಿರಿಯರಿವರನು ನೆನೆದು ಕಾವ್ಯವ | ಸರಗೊಳಿಸುವೆನು

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನ ವಿವಾಹವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೂ ಅನಂತರ ದಧಿಮುನಿ ಜೈಮಿನಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ರಗಳೆಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ :—

---

1 ಇದು ಈಗಿನ ಡೋಣೆಹೊಳೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಿಕೋಟೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 41 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

2 ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ 18 ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಕವಿಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮಾಣಿಕವು ನಸುಮಾಸಿಯಿದ್ದಡೆ | ಸಾಣೆಯಿಕ್ಕಿಯು ಕಾಂತಿಯೆಸಗುವ |
ಜಾಣರಂದದಿ ಸಕಲಕವಿಗಳು ನಿಪುಣಪಂಡಿತರು ||
ಮಾಣದಣುಗೊಳಿಸುವುದು ಪದಲಾ ' ಕ್ಷಣಿಕರೀಭದ್ರನ ಸುಲಗ್ನವ |
ಕೇಣವಿಡಿದವನಲ್ಲ ರಚಿಸುವುದೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿ ||

ಪಾರ್ವತಿ ಬೇಡತಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು.

ಕೂಗುತಿರೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ಸ್ವರದಲಿ | ಮಾಗಿ ಮದವೇರುತ್ತ ಬರುತಿರೆ |
ತಾಗುತಿರ್ದುವು ಫಲಗಳೋಳಿಯು ಚಂಚರಿಯ ಶಿರವ ||
ಬಾಗುತಲಿ ಬಳುಕುತಲಿ ಕಂಗಳ | ಲಾಗ ಜಲಕಣವಿಳಿಯುತಿರೆ ಶಿವೆ |
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ದೊರಕಯ್ಯ ನಂಬಿದೆ ನಿನ್ನ ಚರಣವನು || (ಎನುತ್ತ ಅಲೆದಳು)

ಚಿನ್ನಯ. ಸು 1750.

ಈತನು ತಾರಕನಿರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಸಹಜಾನಂದ ಸದ್ಗುರು ಲಿಂಗಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ತಾರಕನಿರಂಜನ.

ಇದು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 7, ಪದ 204. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗ, ತಾರಕಯೋಗ, ಅಮನಸ್ಕಯೋಗ, ನಿರ್ಗುಣಯೋಗ, ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ರಂಗನಾಥ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವೆಂಕಟದಾಸ. ಸು. 1750.

ಈತನು ಅಖಂಡಾನಂದಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—ಗೋಪಾಲಾರ್ಯಯತಿ; ಶಿಷ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸುದೇವಯತಿ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸಾರ್ಯ;

ಶಿಷ್ಯ ಕವಿ ವೆಂಕಟದಾಸ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇವು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಕನ್ನಡಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಪೂರ್ಣಾನಂತರಂಗಯೋಗಿ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಾನಾರ್ಥಗುರುಬೋಧಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, "ಶ್ರೀಮತ್ಪರಾಶರಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ವ್ಯಾಸಭಟ್ಟಾರಮುಕುಂದಗುರುವರ್ಯ ಪಾದಕಮಲಭೃಂಗಾಯಮಾನ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1760 ಆಗಿರಬಹುದು. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 11, ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು 1750

ಈತನು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಪದಗಳ ರೂಪವಾಗಿದೆ, ಚೆನ್ನಬಸವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ. 1760.

ಈತನು ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹತ್ತನೆಯ ಪಟ್ಟದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ "ಗರ್ಭದಲಿ | ಬಂದ ಪಟ್ಟದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಾ | ಹೊಂದಿ ಜನಿಸಿದ ಗುರುವಿನಂಘ್ರಿಗೆ | ಚಂದದಿಂದಲಿ ಯೆರಗಿ ಬೇಡುವೆ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1681ನೆಯ ವಿಕ್ರಮವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1760 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಮಲುಹಣ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಕರೂಪ (ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ) ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಗತಿ 16, ಪದ್ಯ 887. ಇದರಲ್ಲಿ "ಕಂಚಿಯಪುರದ ಭೂಪಾಲ | ಮಾರಹರನನು ಭಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಲಿ | ಭೋರೆನಿಪ ಹೆಮ್ಮಡೆಯ ಕಳುಹಿಸಿದ | ವೀರಚೋಳನ ಗೆಲಿದ" ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಭಿನವ ಜನಾರ್ದನದಾಸ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು

ಮುದ್ದುಸಂಗಮುನಿ. ಸು 1800.

ಈತನು ದೇವಾಂಗಮತಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು; ಹಂಪೆಯ ಹೇಮಕೂಟಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಷಟ್ಪದಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಎಂಬವನು ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯನವನೀತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; "ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಪರಮಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಶ್ರೀದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಸದಾನಂದಗುರು ಮಹಲಿಂಗರಂಗ ಯತಿವರೇಣ್ಯನ" ಶಿಷ್ಯನು. ಅನುಭವಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು (ಸು. 1675) ಸಹಜಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಈ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು ತದ್ಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ[1]. 1810.

ಈತನು ಬಿಜ್ಜಣರಾಯಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಆಶ್ವಾಸ 8, ಪದ್ಯ 498. ಬಿಜ್ಜಣನು ಬಸವನ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಗುಣವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳ ಮಗನನ್ನು ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ತನು. ಬಸವನು ಜೈನರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜಕುಮಾರನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಜೈನರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು — ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಜಿನರು, ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, (ಸ್ವಗುರು) ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಗುಣವತಿ.

ದೇವಸತಿ ಗಡ ಈಕೆ ಕಿನ್ನರ । ಭಾವೆ ಗಡ ಮತ್ತೀಕೆ ಖಗಕುಲ ।
ದೇವಿ ಗಡ ಮೇಣೀಕೆ ಭಾಸ್ಕರನಂಗನೆಯೊ ಶಶಿಯು ॥
ದೇವಿಯೋ ಸುರಜ್ಯೇಷ್ಠನಂಗನೆ । ಕಾವನರಸಿಯೊ ಹರನ ಗೌರಿಯೊ ।
ಭಾವಜನ ಪಿತನೊಲವಿನಾಕೆಯೊ ಆರೊ ಇವಳೆಂದ ॥

ಘನಮಠದಾರ್ಯ. ಸು. 1830.

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೃಷಿಜ್ಞಾನಪ್ರದೀಪಿಕೆಯನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[2]. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಈತನು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹುನುಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತನೆಂದೂ ಇವನ ಪದಗಳು ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸೊಗಸಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಬಸವಲಿಂಗ. ಸು 1830.

ಇವನು ಶರಣುಬಸವರಗಳೆ, ಶರಣಬವರಗಳೆ ಕಂದ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1 ಪುಟ 164　　1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915)

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.[1] ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 100 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಒಂದೊಂದೂ "ಶರಣುಬಸವ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಯತಿಪುರದ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ "ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ಬಸವ ಪುರಾಣವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, ಅದನ್ನು ಭೀಮಕವಿ ಕನ್ನಡಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದನು, ಶಂಕರಾರಾಧ್ಯನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, ಬಾಲಚಂದ್ರನಗರದ ಶಿವಕವಿ ವಸ್ತುಕರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನ[2] (1857) ತಮ್ಮನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಭಾಗವತಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ. 1869

ಈತನು ಜ್ಞಾನಯೋಗತರಂಗಿಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಭಾಗವತ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಮಹಿಷಿಗಳಾದ ರಮಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಚೆಲುವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ಸೀತಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ದೇವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಾಲನಾದ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಆ ಸನ್ನಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪೋಷಿತನಾದ ತಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1869 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣದ ಟೀಕಾರೂಪವಾಗಿದೆ.

---

1 Kittel "Nagavarma's Prosody", LXXX.
2 ಪುಟ 205.

APPENDIX II.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ II.

ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ (ವೃತ್ತ 12). ಸು. 1300.

ಎನಿತಾನುಂ ಭವಮುಂ ಚತುರ್ಗತಿಗಳೊಳ್ ದುಃಖಂಗಳಂ ಕಂಡೆನುಂ |
ಡೆನವರ್ಕಳ್ಕಿದೆನುಳ್ಕಿದೆಂ ಚಳಿತೆನಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಲಮ್ಮೆಂ ನಿರಂ ||
ಜನ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದಿಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನ್ನಂ ಜಿನಸ್ವಾಮಿ ಮು |
ಕ್ತಿನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಮತ್ವದಿಂ ಕಳಿಪು ನೀಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||
ಶ್ರೀಯುಂ ಜವ್ವನಮುಂ ವಿಳಾಸದೊದವುಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂ ಮೈಮೆಯುಂ |
ಮಾಯುಂ ಮಂಜಿನಪುಂಜಮಿಂದ್ರಧನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೆ ಸಂಧ್ಯಾರುಣಾ ||
ಶ್ರೀಯೆಂಬಂತಿರೆ ನಿಷ್ಠೆಯಾಗಿರವಿವಕಾರ್ಗಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂ ಶಾಶ್ವತ |
ಶ್ರೀಯಂ ದೇವರದೇವ ಕೂರ್ತುದಯೆಗೆಯ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||

ಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1300

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಜಿನೇಶ್ವರ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಸೌಖ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆ ಯಶೋನಿಧಿ ನೀನೆ ವಿಶ್ವವಿ |
ದ್ಯಾನಿಧಿ ನೀನೆ ತತ್ವನಿಧಿ ನೀನೆ ದಯಾನಿಧಿ ನೀನೆ ಸದ್ಗುಣಾಂ |
ಭೋನಿಧಿ ನೀನೆ ಧರ್ಮನಿಧಿ ನೀನೆ ಸುಧಾಂಬುಧಿ ನೀನೆ ಮುಕ್ತಿಲ
ಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಭವ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆ ಜಗತ್ತ್ರಯದೊಳ್ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 5). ಸು. 1300

ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಗಳ ಪುಣ್ಯಪುಂಜಮನೆ ಕಾಣ್ಬಂತೀಗಳಾನಂದದಿಂ |
ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಗಳ ಕೌತುಕಂ ಕೊನರುತಿರ್ಪಂತೀಗಳೊಂದಟ್ಕಱಿಂ ||

ಕಂಡಿಂ ಕಣ್ಬಾಡೆದಿರ್ದುದರ್ಕೆ ಫಲಮೆಂಬಂತೀಗಳೊಂದೇಟೆಯಿಂ |
ಕಂಡಿಂ ಕಣ್ ದಣಿವಂತು ಸಂತಸದೊಳಾಂ ಶ್ರೀಗುಮ್ಮಟಾಧೀಶನಂ ||

ಜಿನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 12). ಸು. 1300.

ಅಱಿಯದ ದೇಶದೊಳ್ ತೊೞಲಿ ತಳ್ತ ಮಹಾವಿಪಿನಾಂಧಕಾರದೊಳ್ |
ಸಱಿಗಳ ನಿರ್ಝರೋದಕದ ಗಹ್ವರದೊಳ್ ಭಯಮಾದ ಬೆಟ್ಟದೊಳ್ ||
ತೆಱಪೞಿದೊಲ್ದು ಸಿಂದು ಮಿಗೆ ನಿರ್ಮಲಪಂಚಪದಾಕ್ಷರಂಗಳಂ |
ಮಱೆಯದೆ ಭಾವಿಪೊಂದು ಪರಮೋತ್ಸವಸಂಪದಮೆಂದು ಸಾರ್ಗುವೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ (ಕಂದ 5) ಸು. 1300.

ತಾರಗೆಯುಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯು | ವಾರಿಯೊಳಿರದೊಱಸಿ ಕರ್ಚಿ ಕಳೆದವೊಲೆಸೆವಾ |
ಕಾರದ ಪಂಚಪದಂಗಳ | ನಾರಯ್ದುತಿಶುದ್ಧಮನದೊಳಿರಿಸೆ ಪದಸ್ಥಂ ||

ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ[1] (ಕಂದ 10) ಸು. 1300.

ಶ್ರೀಕರಮಭೀಷ್ಟಸಕಲಸು | ಖಾಕರಮಪವರ್ಗಕಾರಣಂ ಭವಹರಣಂ |
ಲೋಕಹಿತಂ ಮನ್ಮನದೊಳ | ಗೇಕಾಗ್ರದೆ ನಿಲ್ಕೆ ನಿರುಪಮಂ ಪಂಚಪದಂ ||
ಸಾರಂಗಳ್ ಪಂಚನಮ | ಸ್ಕಾರಂಗಳ್ ಸಕಲಭವ್ಯಜನಹೃದಯಾಲಂ |
ಕಾರಂಗಳ್ ಶ್ರುತಲಕ್ಷ್ಮೀ | ಹಾರಂಗಳ್ ನೆನೆವವರ್ಗೆ ಸುಖಸಾರಂಗಳ್ ||

ಯೋಗಾಮೃತ (ಪದ್ಯ 110) ಸು. 1300.

ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಪರಮಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಸಕಳಸುಖದ ನಿಳಯಂ ಮತ್ತಂ |
ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಮುಕ್ತಿಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತದೆ ಕೂಡಿ ನೆಗೞ್ದ ತಪಮದು ಸಫಲಂ ||

---

1. 1ನೆಯ ಸಂಪುಟದ 304ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಅಱಿಯದವರಱಿವರೊಳ್ ತಾ | ನಱಿವುದು ಪರಮಾತ್ಮಗುಣಮನಱಿಪಂ ಕರ್ಮಂ |
ಪಱಿಪಡುಗುಮಱಿಯುದಿರ್ದೊಡೆ | ನೆಱೆಯುಟ್ಟ ತಗುಳ್ದು ಸುತ್ತುತಿರ್ಕುಂ ಕರ್ಮಂ ||

ಕಾನಲ ಬಾನಲ ನೀರಂ | ವಿಾನೊಲ್ಗುಂ ರಾಜಹಂಸನೊಲ್ಗುಮೆ ಮಿಥ್ಯಾ |
ಜ್ಞಾನಿ ಭವಸುಖಮನೊಲ್ವಂ|ತೀನೊಲ್ಗುಮೆ ಪರಮಪಾವನ ಜ್ಞಾನಪರಂ ||

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1300.

ನೇಱಿಲ ಬೀಜಮಂ ಮೊಲೆವಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಗೆ ಎಚ್ಚೆ ಕಣ್ಣಬೇನೆ ಮಾಣ್ಗುಂ.

ಅರುಳಿಮೊಗರು ಅರಗು ಇವನರೆದು ಹುಳಿಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯೆ ಸೂತಕಂ ನಿಲ್ಲುವುದು.

ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1300.

ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ಕರಿಯ ಕಡಲೆ, ಕರಿಯ ಕಾಕಿ, ಕರಿಯಜಕೆ ಇನಿತುಮಂ ಸಮಂಗೊಂಡು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳರೆದು ಮೆಯ್ಯಂ ಹೂಸೆ ಮೆಯ್ಯ ರೋಮಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಏನುಂ ಬೇಯದು.

ಕನಕದ ಬೇರು ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯ ಬೇರು ಸಹ ಕಪಿಲೆಯಾಪಿನ ಬೆಣ್ಣೆಯಿಂದರೆದು ಮೆಯ್ಯ ಮೊಗಮಂ ಪೂಸಿ ನೀರೊಳ್ ಪೊಕ್ಕು ಕುಳ್ಳಿರಲು ಮನೆಯೊಳಿರ್ದಂತಿರ್ಕುಂ.

ಕಡಲೆಯ ಬೇರಂ ಸಿದ್ಧದಿನಪಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ತಿಗುಣೆ ಹೊದ್ದಲಮ್ಮದು.

ಕರಮಿದು ಚೋದ್ಯಂ ತೆಂಗಿನ|ತಿರುಳಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ನೀರೊಳರೆದದನಿಂಬಾ |
ಗಿರೆ ಪಿಱಿದು ತಳಿಯೆ ದುಗ್ಧಂ | ಸ್ವರೂಪಮಂ ತಳೆದು ಕರಮೆ ರುಚಿಯಾಗಿರ್ಕುಂ ||

ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ. ಸು. 1350.

ಕರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ.

ಕಿಟ್ಟಂದಂ ಬೆಂದೆರಡಾಗದ ನೀರಿಂದಂ ನನೆದೆರಡಾಗದ ಕಸಱಿಂದಂ ಕೊಱೆ

ದೆರಡಾಗದ ವಜ್ರಾದಿಗಳಿಂದೊಡೆದೆರಡಾಗದ ಕಡುಕಿಱಿದಪ್ಪ ಪುದ್ಗಲಮಂ ಪರಮಾಣುವೆಂಬುದು.

ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯ ದರ್ಶನಾವರಣೀಯ ವೇದನೀಯ ಮೋಹನೀಯಾಯುಷ್ಯ ನಾಮಗೋತ್ರಾಂತರಾಯ ಭೇದದಿಂದೆಂಟುತೆಱಂ ಅವಱೊಳ್ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಮಱಿಯಲೀಯದು ಆದಿತ್ಯಂಗೆ ಮಱೆಯಾದ ಮೇಘದಂತೆ ದರ್ಶನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಂ ಕಾಣಲೀಯದು ಸೊಡರಂ ಮುಚ್ಚಿದ ಕುಂಭದಂತೆ ವೇದನೀಯಕರ್ಮಂ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಂ ಮಾಳ್ಪುದು ಖಡ್ಗಧಾರೆಯ ಜೇನೆಯ್ದಂ ನಕ್ಕುವಂತೆ ಮೋಹನೀಯಕರ್ಮಂ ಮರುಳ್ಮಾಳ್ಪುದು ಮದ್ಯದ ಸೊರ್ಕಿನಂತೆ. ಆಯುಷ್ಯಕರ್ಮಂ ಶರೀರಮಂ ಪಿಡಿದಿರ್ಪುದು ಸಂಕಲೆಯಂತೆ. ನಾಮಕರ್ಮಂ ಪೆಸರ್ಗಳಂ ಮಾಳ್ಪುದು ಚಿತ್ರಕನಂತೆ ಗೋತ್ರಕರ್ಮಂ ಕುಲಂಗಳಂ ಮಾಳ್ಪುದು ಕುಂಭಕಾರನಂತೆ. ಅಂತರಾಯಕರ್ಮಂ ವಿಘ್ನಮಂ ಮಾಳ್ಪುದು ಭಂಡಾರಿಯಂತೆ.

ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಗಮಟೀಕೆ. ಸು 1350.

ಶ್ರೀಮನ್ನೇಮಿಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತವೇದಿಗಳ್ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭವಜನಿತಾನಶ್ವರಾನಂತಸುಖಸುಧಾರಸಪಿಪಾಸಿತರಪ್ಪ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ಗೆ ತತ್ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾರಣಭೂತಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ ಷಡ್ದ್ರವ್ಯ ಸಪ್ತತತ್ವ ನವಪದಾರ್ಥ ಸಂಸಾರಮೋಕ್ಷಕಾರಣಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಮಂ ಪೇೞುತ್ತದಱಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾದಿ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಮನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಇಷ್ಟದೇವತಾನಮಸ್ಕಾರಮಂ ಮಾಡಿದಪರ್

ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1400.

ಗಾಥೆಗಳೂ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವೂ ಗದ್ಯವೂ ಇವೆ—

ತ್ರಿಭುವನಚೂಡಾಮಣಿಜಿನ|ಶುಭಪಾದಪಯೋಜಯುಗಳಮಂ ವಂದಿಸಿ ಮು|
ತ್ತುಬಂಜಗದ್ಧಿತವನಿಸಿದ|ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಸ್ವರೂಪಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ||

ಇಂತೀ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರಣೀತ ಪರಮಾಗಮಸಾರಾಮೃತಾಬ್ಧಿಯೊಳೊಗೆದ ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಮೆಂಬ ಗ್ರಂಥಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶಬ್ದಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟು, 676 ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ.

ಜನ್ನವಗೆಯುಂ, ಎಂಟಱಿವಾಣ, ಬೀರಂ, ಬಿಸುಗಣ್ಣಾಣುಗಂ, ಅರೆವಾನಿಸವಗೆಯುಂ—ಈ 5 ವೀರಭದ್ರಂಗೆ ಪೆಸರ್.

ಕಂದೆಂದುಂ ಕಱೆಯೆಂದುಂ ಕಳಂಕಂ ಜಕ್ಕುಳಿಸೆಂದು ಫೇನಂ. ಕಾಟ್ಯಾರವೆಂದು ಕಾಡ ಹೊನಲ್

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ. ಸು. 1400.

ಹಳಗನ್ನಡಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿಘಂಟು, ಕಂದವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ ೧೧.

ಪಂಡಿತವಕ್ಕಿ ಕೀರನೊಳೆ ತಾರಗೆವಟ್ಟೆಯೆನಲ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಂ |
ಕಂಡವೆನಲ್ಕೆ ತುಂಡಿನೊಳೆ ಬಣ್ಣಪುರಂ ವಿಗೆ ವರ್ಣಪೂರದೊಳ್ ||
ತಂಪವೆನಲ್ಕೆ ಹಿಂಡಿನೊಳೆ ದೂದವಿ ಕುಂಟಣಿಯೊಳ್ ಬೆದಂಡೆ ವೈ |
ದಂಡಿಕನಾಮಧೇಯದೊಳೆ ಕನ್ನವುರಂ ಸಲೆ ಕರ್ಣಪೂರದೊಳ್ ||

ಪುಱಿಗೆಯೆನಲ್ ಮುದ್ಗಾನ್ನಂ | ವಱಿಗದನೆಸೆ ಪಱಿದನಱದಂ ಕಟ್ಟನೊಳೆಂ |
ಮೊಱಿಗದನೆಸೆ ಪೊದವಟ್ಟನೊ | ಛುಱಿಗದನೆಸೆ ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟನೊಳ್ ತಳಿದಿರ್ದಂ ||

ಚಿಕ್ಕ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ. ಸು. 1400.

ಜೈನಶ್ರಾವಕರಿಗೆ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, ಕಂದವೃತ್ತಗಳು 124. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹೆಣ್ಣಿಂಗಂ ಹೊನ್ನಿಂಗಂ ಮಣ್ಣಿಂಗಂ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಮೇಱುಗದೆ ಲೋಕಂ |
ಬಣ್ಣಿಸೆ ಸಂಚಳನಾಗದೆ | ತಿಣ್ಣಂ ನಡೆವವನ ತಾಂ ತಪೋಧನನಕ್ಕುಂ ||
ಪೆಂಡಿರ್ ತಾಯ ಸಮಾನಂ | ಹೊಂದದಸಮನರ್ಥವೆಂದು ತೊಱೆದ ಬೞಿಕ್ಕಂ |
ಪೆಂಡಿರ್ಗರ್ಥಕ್ಕಾಟಿಪ | ಭಂಡಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಮಂ ಪಡೆದಪನೇ ||

ಕೊಲ್ಲದ ಪುಸಿಯದ ಕಳವಿನಿಂತಿಲ್ಲದ ಪರವನಿತೆಯುಗ್ರ ವದಪಿಂ ಚಿತ್ತಂ|
ಸಲ್ಲದ ಪರಿಗ್ರಹಕ್ಕಳ | ಸಿಲ್ಲದ ಸುವ್ರತಂಗಳಯ್ದುಮಲ್ಲನ ರತ್ನಂ ||
ನಿಟ್ಟಿಲು ಮೂಳ ಮದಮುಮನ್ನಂ | ದಿಟ್ಟಿಗಳತ್ತಿಕ್ಕ ಸೂಸಿಪ್ರೋಗದಮುನ್ನಂ |
ಕಟ್ಟಿಗೆವಿಡಿಯಾವಮುನ್ನಂ | ನಟ್ಟನೆ ನೀಂ ನಿಸ್ಸನಱಿದು ಭಾವಿಸು ಜೀವಾ ||
ಆವಂಗಂ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು | ಭಾವಿಸುವೊಡೆ ಬಂಧುಜನಕಳತ್ರಾತ್ಮಜನಕಂ |
ತಾವಾಗಿ ಕರೆದು ದಮುರಿಂ ದೀನ್ರದು ಸಿಬಕರಕೆ ಕರಕ ಬಾರದಮುನ್ನಂ ||
ನೆರವೃದಗಲ್ಪುದರ್ಕೆ ಜನನಂ ಮರಣಕ್ಕೆ ವಿನೂತಯವ್ವನಂ |
ಜರೆಗೆ ಧನಂ ದರಿದ್ರತೆಗೆನಿಕ್ಕೆ ವಿರಾಗಪಥಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತಸಿಯೋ ||
ತ್ಕರಮಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮಿದೆಂದಱಿದುಂ ಭವಸಂಬರಾಂತಕಾರಾಂ |
ತರಗತರೆ ಕೆ ತೋರ್ಕೆಸವರ್ಕೆ ಪಲುಂಬುವರೇಕೆ ನೋವರೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ ಸು. 1400.

ಮನದ ನೆತ್ತಿಲುಂ ಪರಿಯದೇಯುದೆ ಒಂದುವಸ್ತುವಂ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಧ್ಯಾನವೆಂಬುದು. ಆ ಧ್ಯಾನಂ ಆರ್ತಧ್ಯಾನಮುಂ ರೌದ್ರಧ್ಯಾನಮುಂ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಮುಂ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಮುಮೆಂದುಂ ನಾಲ್ಕು ತೆಱನಪ್ಪುದು.

ಪರಮಾಗಮಪದಾರ್ಥದೊಳ್ ಶ್ರದ್ಧಾನಂ ಪುಟ್ಟಿಯಾದೊಡೆ ನಯನಿಕ್ಷೇಪ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳ್ಗೆ ವಿರೋಧಮಿಲ್ಲದಂತು ವಿಚಾರಿಸಿ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಮತಾನುಸಾರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಸಮಯಭೂಷಣಮುಂ ಪರಸಮಯದೂಷಣಮುಮೆಂದಿವನಱಿದು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಕಾರಣವಿಜಯಮೆಂಬ ಪತ್ತನೆಯ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಮೆಂಬುದು. ಈ ಪತ್ತುತೆಱದ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಂ ಪೀತಪದ್ಮಶುಕ್ಲಲೇಶ್ಯಂಗಳನುಳ್ಳುವು ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಂಗಳ್ಗೆ ಕಾರಣಮಕ್ಕುಂ.

ಶೋಭಾಸಂಭವಮುಕುರ. ಸು. 1400.

ಛಂದೋವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ, ಪದ್ಯ 114.
ಮಾನಿನಿಯರೊಳಗಱಿವೊಡೆ ಮಾನವಮಧನಂಗೆ ಚಾರುದರದೞಿಂ ಪುರುಷರ್ |
ಮಾನಿನಿಯರ ವಶವೆಂತೆನೆ | ತಾನೇ ಘೃತವಾಗಲಾರ್ದುದೇ ನವನೀತಂ ||
ಅನವರತಂ ಚಂದಿರನೆಂ | ದಾನೆಯ್ದುಲಸಕ್ಕಿಗಳ್ಗೆ ಸಮಮೆಂದೆಳೆಕ |
ಸ್ನಾನಮನರೆವೆಱೆಗೆಣೆಯುಂ | ದಾನೀಲಾಳಕಮನೀಗಳೆನೆ ಬಣ್ಣಿಸುವರ್ ||

ಸುಂದಿಯಂ ಕಲಿಮಾಟ್ಟ್ರಾಕಲಿ ಸಂಪಿಯಂಬುನ್ನೊಳಾಗಿಸರ್ |
ಸಂದ ಜಾನದ ಯೋಗಿಯಂ ಚಲಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನೆಯ್ದಿಸರ್ ||
ನಿಂದೆಪೊರ್ದದವಗೇ ತಕ್ಷ್ಣದಿಂದೆ ಸಿಂಪೆಯುಪೊರ್ದಿಸರ್ |
ಚಂದಿರಾನನೆಯುಕರ್ಲಿಂತೆರಡುಕ್ಕರ್ನೋಪಳಿ ಕಾರಣಾಂ ||
ಮಿಸುನಿಗೆ ಕಂಪು ರತ್ನತತಿಗಿಂಪು ಸುರೂಪಕೆ ಸೊಂಪು ಕೋಮಲ |
ಪ್ರಸರಕೆ ನುಣ್ಪು ಸದ್ರಸಕೆ ತಣ್ಪು ಮಸತ್ವಕೆ ಗುಣ್ಪು ನಾಣ್ಪೆರಾ ||
ಬೆಸಲತಿರವ್ಯಮಾದವ್ವೊಲನಂತಗುಣಾನ್ವಿತಮಾದ ಜೀವನ |
ಕ್ಕಸಿಯುಳ ಬೇಟನೊಂದು ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ ಸಂಪದಮಾಗಿ ತೋರ್ಕುಗುಂ ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1400.

ಪರಮಜಿನಚರಣಕಮಳ | ಕ್ಕುರುಮುದದಿಂ ಬಾಗಿ ಭವ್ಯಜನಹಿತಕರಮಂ|
ಪರಮುಕ್ತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಂ|ಸುರುಚಿರಲೋಕಸ್ವರೂಪಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ||

ದುಷ್ಷಮಸುಷಮಮೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲದೊಳ್ ಕರ್ಮಭೂಮಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೀರ್ಥಂಕರ ವೃಷಭನಾಥಂ ನಾಭಿರಾಜಂಗಂ ಮರುದೇವಿಗಂ ತ್ರಿಜ್ಞಾನಧರಂ ಪುಟ್ಟಿದಪ್ಪನೆಂದಿಂದ್ರಾಸನಕಂಪದಿಂದಱಿದು ಶ್ರೀ ಹ್ರೀಧೃತಿಕೀರ್ತಿಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ದೇವಿಯರಂ ಸ್ವಾಮಿಯ ತಾಯ್ಗೆ ಬೆಸಕೆಯ್ಯಿಮೆಂದು ಪೇೞ್ದಟ್ಟುವವರ್ ಬಂದು ಗರ್ಭಶೋಧನೆಯಂ ಮಾಡಿದ ನಂತರಂ ದೇವಿ ಶುಭಷೋಡಶಸ್ವಪ್ನಂಗಳಂ ಕಂಡಿರೆ ಒರ್ಕ್ಕಂ ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗದಿಂ ಗರ್ಭಕ್ಕವತರಿಸೆಯುದನಿಂದ್ರನಱಿದು ಧನದಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕುಡಲ್ ಹಿಂದೆಯಾಱು ದಿಂಗಳ್ ಮುಂದೆ ನವಮಾಸಪರ್ಯಂತಂ ದಿನ್ನ ದಿನ್ನಂ ಮೂಱುವರೆಕೋಟಿದ್ರವ್ಯಮಂ ಸುರಿವುದಱಿಂ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನೆಂಬ ಪೆಸರ್ ಭಟ್ಟಾರಕಂಗನ್ವರ್ಥನಾದುದು. ಶುಭ ದಿನಶುಭಯೋಗ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳುದಯಂಗೆಯ್ಯಲೊಡಂ ಸೌಧರ್ಮೇಶಾನ ದೇವರ್ಕಳ್ ತಂತಮ್ಮ ವಿಭೂತಿಯಿಂ ಬಂದು ತಾಯ ಮುಂದೆ ಮಾಯಾಶಿಶುವ ನಿರಿಸಿ ಶಿಶುನಾಥನಂ ಮಂದರದ ಪಾಂಡುಶಿಲಾತಳದಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾಗಿರಿಸಿ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯ ನೀರಂ ತಂದಭಿಷೇಕಂಮಾಡಿ ಅರ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ತಾಯ ಮುಂದಣ ಮಾಯಾಶಿಶುವಂ ತೆಗೆದು ಶಿಶುವನಿರಿಸಿ ಪೊಱಮಟ್ಟುಪೋದರ್

ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ. (ಕಂದ 41) ಸು. 1400.

ಶಾವರ್ಣಾಂತವಿರಾಜ | ದ್ವಿವರ್ಣಮನಾಂತು ಹಸ್ತದೊಳ್ ಬಾಜಿಸೆ ನೀಂ |
ದೇವಗಣಂಗಳ್ ಮನದೊಳ್ | ಭಾವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಯಮನಾಂತರವನಿವಿನೂತಾ ||
ಭವದೂರನಾಗಿಯುಂ ನೀಂ | ಭವನಾದಪೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಜನತತಿಗೆಲ್ಲಂ |
ಭವಮಂ ಪಱಿದಿಟ್ಟು ಮಹೋ | ತ್ಸವಪದಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಶರಣನತಸುತ್ರಾಮಾ ||

ಹರ್ಯಕ್ಷರಮಾಲೆ (ಕಂದ 39). ಸು. 1400.

ಪವನಹತಿಯಿಂದೆ ನೀರದ | ನಿವಹಂ ಪರಿವಂತೆ ದನುಜಬಲಮುದು ರಾಮಾ |
ಹವದೊಳ್ ಪರೆದುದು ಪರನೃಪ | ಯುವತಿಗೆ ಕಣ್ಬೆಸ್ವವರ್ಗ ಒಲಮ ವಗುಂಫಂ ||
ಕೊಬ್ಬಿನ ದನುಜನ ಬಿಲ್ಲಂ | ಕಿಬ್ಬಂ ಮುಱಿದಸುಪಸಂತಕಂಗಿತ್ತು ಸುರ |
ಗರ್ಬ್ಬನೆನಗಿದನುದಾರಂ | ನಿಬ್ಬರದಿಂ ರಾಮದೇವಗಿವನೇನನುಜಂ ? ||

ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾಶತಕ. ಸು. 1400.

ನೋಡಿ ನಲಿನಲಿದು ಭಕ್ತಿಯೊ | ಳಾಡಿ ಮನಂಬೆರಸು ಪಾಡಿ ಮೃಢನೊಳ್ ಚಿತ್ತಂ |
ಕೂಡಿ ಸುಖಜಲಧಿಯೊಳ್ ಮುಳು | ಗಾಡಿ ಕರಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಮೆಂದಿರ್ಪೆನೋ ||
ಹರನ ದಯಾಮೃತವರ್ಷದ | ಸರಿವೊನಲಿಂ ನಾಂದುನಾಂದು ತನುಮನ ಪೆಂಬು |
ವಾರಿ ದಣಿದು ಭಕ್ತಿಬೀಜಾಂ | ಕುರಮದು ತಾನೆಂದು ಬೆಳೆದು ಫಲಮಾದಪ್ಪುದೋ ||
ಬಾಲಂ ಜನನಿಯುಗಟ್ಟೆಗೆ | ನಾಲಗೆಗಿಱುತ್ತುಱುತ್ತಿಜಡಿಸಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ |
ನೀಲಗ್ರೀವನ ಪದಯುಗ | ದೋಲಗದಾಂ ಬಾಲನಂತೆ ಮಱುಗಲ್ವೇಡಾ ||

ಶಾಂತಿಜಿನಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1400.

ಫುಲ್ಲಶರನಿಕಷ್ಟಚಾಪಮ | ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕಳೆದು ಮೋಹಮಲ್ಲನ ಬೀರಂ |
ನಿಲ್ಲದೆ ಸಱ್ದಿಪಾಡಿದ | ವಲ್ಲಭ ನೀಂ ಕರುಣಿಸೆನಗೆ ಶಾಂತಿಜಿನೇಂದ್ರಾ ||

ಪರಮಾಗಮಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಕಂದವಿದೆ.

ಶ್ರೀಯೆಂಬನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯೆಂಬೀಯೆರಡು ಸೌಖ್ಯಹೇತುಗಳದರಿಂ |
ಶ್ರೀಯುಮನನಂತವಿದ್ಯಾಶ್ರೀಯುಮನೆಮಗೀಗೆ ವರ್ಧಮಾನಜಿನೇಂದ್ರಂ ||
ಆಗಮಾಭ್ಯಾಸಮಿಲ್ಲದ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ಗೆ ಸಾಧುಸಂಬೋಧನಾರ್ಥಂ ಪರಮಾಗಮಸಾರಮನತಿಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಪೇೞ್ವೆಂ—ಇತ್ಯಾದಿ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕ. ಸು. 1410.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 126 ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ "ವಿರೂಪಾಕ್ಷ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ ಗ್ರಂಥವು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1406—1416) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇವನ ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ — ಸಂಗಮ, ಮಗ ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಮಗ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ ದೇವರಾಯ. "ವಿದ್ಯಾನಗರವನಾಳುವ ದೇವರಾಯಂಗಾಯುವಿತ್ತು ಸಲಹು" ಎಂದು ಕವಿ ಹಲವು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಬಿಸುಜಡೆಯು ಬಿಡುದಲೆಯು ಗಂಗೆಯು | ಕಿಡಿ ಸುರಿವ ನಡುನೊಸಲ ದೃಷ್ಟಿಯು |
ಆಡುವ ಕುಂಡಲಗಿವಿಯು ನಾಸಾಪುಟದ ಚೆಲುವಿಕೆಯು ||
ಸಿಡಿವ ದಂತಚ್ಛವಿಯು ಕರ್ಪುಗ | ಳೆಸೆಯ ಕಾಂತಿಯು ಮುಟಿದ ಮೊಗ ಬಗ
ದೊಡೆಯು ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ನುಡಿಯೈ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||
ಉಸ ವರುಣ್ಯರ ಕಂಡು ದುಃಖಿಸಿ | ಕೆಡುವೆ ಕೆಡುವರ ಕಂಡು ಸಂತಸ |
ಬಡುವೆನಕಟೆನ್ನಂತೆ ನೋಡೆನಿದೇನು ದುಷ್ಕೃತವೋ ||
ಮೃಡನೆ ಕೇಳೆನ್ನೊಡಲ ಕ್ಷುದ್ರವ | ಬಿಡಿಸಿ ಪರರಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ನಿ |
ಮ್ಮಡಿಗಳನು ಬಿಡದಂತೆ ಮಾಡು ಮೃಡಾಣಿಯೊಡನಾಡಿ ||

ರಾಮನಾಥಶತಕ. ಸು. 1500.

ವೃತ್ತ 101 ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ "ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಅಕ್ಕ, ಅಲ್ಲಮ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿಯ ಗುರು ವೀರಭದ್ರ.

ಮದನನ ಬಿಲ್ಪುಸುಬ್ಬಟೆಯನೇಸನುಸಿದ್ಧರ್ಪೆಸೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್ |
ಪುದಿದು ವಿವೇಕಮಂ ಬದಿದು ಸತ್ಯಮನಿಕ್ಕಿ ಸುಶೌಚದೇಟ್ಗೆಯಂ ‖
ಸದೆಬಡಿದೊತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಾಡುತುಮಿಂತಿರೆ ನಿನ್ನೊಳೆರ್ಪವಂ |
ಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮ ಕರುಣಾಕರ ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ‖
ಕಳವಳಿಸಿತ್ತು ಕಂಗೆಡಿಸಿದತ್ತು ಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಕಾಡಿದ |
ತ್ತಲಿಲಿಸಿದತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಿತ್ತು ಕರಂ ಪ್ರಪಂಚ ಕೂಪದ ‖
ಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಿದತ್ತು ಮನ್ಮನಮನೀಯಳಿಪಿಂತಿದನೊತ್ತಿ ಭಕ್ತಸಂ |
ಕುಳವನಜೈತ್ರ ನೋಡಿ ಸಲೆ ರಕ್ಷಿಸು ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ‖
ಸೇತುವನೆಯ್ದೆ ಪರ್ವತಮನೇಱೆ ಮಹಾವರವಾರಣಾಸಿಗಂ |
ತಾತುರದಿಂದ ಸಾರ್ದು ಹಿಮವಂತಕೆ ಪೋಗಿ ಸಮಸ್ತದೇಶದೊಳ್ ‖
ಧಾತುಗಿಡಲ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿದೊರೆಕೊಳ್ವುದೆ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗಪೂಜೆಯೊಳ್ |
ಪ್ರೀತಿಯೊಳೆರ್ಪವರ್ಗೆ ಘಟಿಸಿರ್ಪವೊಲೀಂ ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ ‖

ಶ್ರೀಧರಕವಿರ ಉದಯರಾಗ. ಸು. 1500

ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕದಪು ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸವಳವಾ |
ಯ್ಪಕ್ಕಿಗಳು ಪಂಚಮರನೆಪ್ಪುಗಳ ನಾಮಗಳ |
ನಕ್ಕಟಿಂ ವಿಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಕೇಳ್ವವರ ಕಿವಿಗೆ ಜಳ್ಳಲಿಸುವಂತೆ ಮುದದಿ ‖
ದಿಕ್ಕನ್ನೆಯರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ವಪ್ನಾವಳಿಯು |
ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿಯ ಮಿಕ್ಕಿಸೆವ ಸಂಗೀತರಸ |
ವುಕ್ಕಿ ಶೋಭಿಸುತಿಹುದು ಧರಣಿರಾಜನ ಕೋಟೆ ತೆಕ್ಕೆಯಿಂದುಪ್ಪವಡಿಸಾ ‖

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಪೊಸ ಎಳೆಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಾ | ರಸಮಂ ಕೈವಿಡುವ ನಟ್ಟ ಕಿವಿಗಳೆ
ಯಲೆ ಪಾ |
ಬೆಸುಗೆಂ ಪುಲಕಿಸಿದಿಂಪಿನೊಡಿಮವ ಮಹಾಕರ್ಣಾಟಕರಸಸಂತತಿಯಂ ||
ಕಸುಕೆಸ್ಟಾಗಿ ಪೋಪೊಡೆ | ಬಡವಾವಂ ಕಿಡೆವುಕಿಡಿದು ಸಡೆವೊಡೆ
ಸೊರೆಯ |
ಪೊವೆ ನೊಂದು ಗುಮಂ ಕೀತಿ | ಪೊಸ ತಿಳಿ ನಾತಾತಿಸಾರಮಾಗೆ
ಪಿಕಾರಂ ||
ವರಶಿರದಾರರ್ಬಂಬನಮಂ ನಿರತಂ ಸೃತದಿಂದೆ ಕಡಿಸೆ ಸತಿಯರ ಗರ್ಭಂ |
ಉರಿಗೊಡ್ಡದರಗಿನಂತಿರ ಕೆರಗುಗುಮಾಪತಿಯ ಗರ್ಭವಾಗದನೋಘಂ ||

ನೀತಿರಸಾಯನಶತಕ. ಸು. 1500.

ನುಡಿಯುತೊಡಮಿದಿರಸ್ಪರ್ಧೆಯಂ | ನುಡಿವಿ ದಮಿಸುಕವೊಡೆ ಬೀಳ್ಕೆ ಕೊ
ಲವೇಡವರಂ |
ನ ಡಿನಿಂದೆಯುಕ್ಕುವಲ್ಲದೆ | ನುಡಿವೊಡೆಯಿದಪರಕೆ ಹಿತವ ನುಡಿವುದು
ಪುರುಷಂ ||
ತಲೆಗಟಿದು ವುಸಿಯು ಚಿತ್ತಂ | ತಲೆಗಟಿಮಂ ಕ್ರೋಧಮಾನಮಾಯಾ
ಲೋಭಂ |
ತಲೆವಟಿದುವೋಗದಿದ್ದೊಡೆ | ತಲೆಗಟಿದೊಂದಟ್ಟಿಯಾಡಿತೆಂಬವೊಲಕ್ಕುಂ ||
ನೀತಿರಸಾಯನಮೆಂತುಂ | ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟ್ಟಿಪುದು ಗುಣಿಗೆ ಗುಣಿಯಲ್ಲದವಂ |
ನೀತಿಯನೊಲ್ಲನದೆಂತೆನೆ | ಭ್ರಾಂತೇಂ ಜ್ವರಿತಂಗೆ ಪಾಲು ಪಥ್ಯಮೆ ಪೇಳಿಂ ||
ನಂದದ ನೊಡರಿದು ಸಹಜಾ | ನಂದದೆ ಬೆಳಗುವುದು ಸಕಳಕೇವಳ
ಬೋಧಾ |
ನಂದದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದಿ | ದೆಂದುಂ ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ||

ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಕಡಲ ತಡಿಯ ಕಾಡೊಳೊಂದು ಖಗವು ಸುಳಿಯೊಳದ್ದಿದಂತೆ
ಮುಳಿದು ಮುಳಿದು ಪಂಚಕಡಲ ನಡುವೆ ನಾನು ಮುಳುಗಿದೆಂ ||

ಬಿಸದೆಯೆನ್ನ ಪುಣ್ಯಪಾಪವೊದಳಸುತ್ತಿ ಬದ್ದಿರ್ಪೆಂ ।
ಕಡಲ ತಡಿಗುನೆಯ್ದುನೆನ್ನ ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾ ॥

ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 8). ಸು 1500.

ಸಾವ ಪುಟ್ಟುವ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ದೇವನಂ ನಿನಗೇಕಹಾ ।
ಜೀವ ಗೇಹದೊಳಿರ್ದು ಸೌಖ್ಯವ ಭಾವಿಸುತ್ತಿಹ ಸಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ॥
ಜಾವಜಾವಕೆ ನಿನ್ನಯಾಯುವ ನೀಂಟುವಂ ಜವನೆಂಬವಂ ।
ಭಾವಿಸೈ ಜಡನಿದ್ರೆಯಿಂ ಬಿಡು ಭಾವಜಾರಿಜಿನಾಂಘ್ರಿಯಿಂ ॥

ಅನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ. ಸು 1500.

ಫುಲ್ಲಬಾಣನ ಬಾಣಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಗಳಿಂದಲೆಂ ।
ದೊಲ್ಲದೇಳಿಸಿ ಬಲ್ಲರೆಲ್ಲರು ನಿಚ್ಚ ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ನಾಂ ॥
ನಿಲ್ಲದೇ ಸ್ತುತಿಯೆಂಬ ಸೌರಭ ಪೂರ್ಗದೀ ವರಮಲ್ಲಿಕಾ ।
ಮಾಲೆಯಿಂದದಿ ಪೂಜಿಪೆಂ ಶರಣಾಗನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾ ॥

ಸಿದ್ಧಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ. ಸು 1500.

ಆಶಾಧರರ್ ಸಿದ್ಧಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಅಷ್ಟಗುಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತು ಮೊದಲೊಳ್ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಗುಣಮುಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿದಪರ್.

ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ. ಸು. 1500.

ಅರ್ಹತ್ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಲಿಚ್ಛೈಯಿಸುವ ಆಶಾಧರಸೂರಿಗಳ್ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣಮಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿದಪರ್. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಳ್ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳನಾರೋಪಿಸಲಿಚ್ಛೈಸುವ ಆಶಾಧರರ್ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣಮನಾರೋಪಿಸಿದಪರ್.

ಅನ್ವಯಾರ್ಥಂ ಪೇೞಲ್ಪಡುಗುಂ, ಪದಚ್ಛೇದಮುಮಂ ಪದಾರ್ಥಮುಮನನ್ವಯಾರ್ಥದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಮೆ ಅಱಿವುದು.

ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1500.

ನಗರಾದಿಸ್ಥಾನಂಗಳುಂ ಪದವಿಗಳುಂ ಸಿಂಹಾಸನಾದಿಗಳುಂ ಪುತ್ರಕಳತ್ರಮಿತ್ರಾದಿಗಳೊಳಪ್ಪ ಪ್ರೀತಿ—ಇವು ಮೊದಲಾದುವು ಜೀವಕ್ಕೆ ನಿಜವಲ್ಲೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಅಧ್ರುವಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 9). ಸು. 1500.

ನಿನ್ನ ನಾಮಮರೀಚಿಮಂಜರಿ ಕರ್ಣಭೂಷಣಮಾಗಿರೆ।
ನನ್ನ ಚಿದ್ಗೃಹದಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಹೋಗಲಾಕ್ಷಣಮಾಕ್ಷಣಂ ॥

ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುಣರತ್ನರಾಶಿಯ ಕಂಡು ಸೋಲ್ತುದೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂ।
ಮನ್ನಿಸಯ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವನೆ ಸಂದ ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಾ ॥

ಜ್ಞಾನಸಾರ. ಸು. 1500.

ಪಲಪಲವನೋದಿ ಮನಮಂ । ಪೊಲೆಗಿಡಿಸದೆ ಕಿಱಿದಱಿದೆ ನಿಜತತ್ವಮುಮಂ।
ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದೊಡದೆ ಸಾಲದೆ । ಪಲೆ ಬೆಳಗುವ ಗಗನದಗಲಮೋ ರವಿಬಿಂಬಂ ॥

ಒರ್ವನೆ ನಿಜಶುದ್ಧಾತ್ಮನ । ನಿರ್ವಾಣಸುಖಕ್ಕೆ ಹೇತುವೆಂದಱಿಯದರಂ।
ನಿರ್ಗಂದದೆ ಮಾಳ್ಪ ತಪಂ । ಕರ್ವಿರೆ ಹೆಬ್ಬಿದಿರನಡಸಿ ತಿಂಬವೊಲಕ್ಕುಂ ॥

ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂ । ಭಾವಂಗಳನಕ್ಕುಮಲ್ಲಿ ಸಹಜಮೆ ಸಾರಂ।
ಭಾವಿಸು ನಿನ್ನೊಳ್ ನೀಂ ಯ । ದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿಯೆಂಬ ನುಡಿ ತಪ್ಪುವುದೇ ॥

ಪರಮಜ್ಞಾನಾನಂದ । ಸ್ವರೂಪನಾನೆಂದು ತನ್ನನಱಿವಱಿವಕ್ಕಂ।
ಪರವಸ್ತುವಿಗೆಱಗುವುದೇ । ಪಿರಿದುಂ ನಿಧಿಗಂಡು ಜತಗಗರ್ಭವನೊಳನೇ ॥

ವೃಷಭಜಿನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 8). ಸು. 1500.

ಮರದ ಮಡಕೆಯೊಳು ಪಾಕವ । ನುರವಣೆಯಿಂ ಮಾಳ್ಪುದಿಂತು ಸಂಸಾರಸುಖ।
ಕ್ಕಿರದಳಿಪಿ ಕೆಟ್ಟೆನಿನ್ನೆಗ । ಪರಮೇಶ್ವರ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನ ನೀಂ ಪರಮಜಿನಾ ॥

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ದುಶ್ಚರಿತ್ರದೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟುದೆ ಸಾಲದೇ ।
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯು ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹದಂದದೆ ಶುದ್ಧನಾಂ ॥

ನಿನ್ನ ಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮದ ಸೇವೆಯಂ ಬಿಡದಿರ್ಪೆನಾಂ ।
ನಿನ್ನ ರೂಪನೆ ಮಾಡು ಬೇಗದಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ॥

ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 25). ಸು. 1500.

ವಾತದ ಪಿತ್ತದ ಶ್ಲೇಷ್ಮದ । ಘಾತಿಯೊಳತಿಭೀತಿಯಾದ ದೇಹಕೆ ನೀನುಂ ।
ಓತು ನಿಜಗುಣಮನೊಲ್ಲದೆ । ಕಾತರಮತಿಯಾಗಬೇಡ ನಿರ್ಮಲರೂಪಾ ॥

ಸುಂಬುಳಿನ ಸಳಿಗೆ ನಾಸಿಕ । ಬಿಂಬಾಧರ ತೊಗಲ ಸುರುಳಿಯುಲಗರ್ಣಾದಕಂ ।
ಬಂಬಲ್ಗರಳ್ಗಳು ಕಿಸುನಜಿ । ಹಂಬಲನುಳಿ ಪೆಣ್ಣಿನಂದ ನಿರ್ಮಲರೂಪಾ ॥

ನೋಂಪಿಗಳು. ಸು. 1500.

ಜೈನರ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ; ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ.
ಕುವಲಯತತಿಹಿತಕರನಂ । ನವಿಲ್ಲನಕಣೆಯುಮಂ ಜಿದ ವೀರಾಗ್ರಣಿಯಂ ।
ಭವಭಯಹರನಂ ಸನ್ಮತಿ । ದಿವಿಜಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮನಂ ವಂದಿಸುವೆಂ ॥

ಇಲಿಯುಂ ಕಪ್ಪೆಯುಮೊಲವಿಂ । ದುಲಿದಟ್ಟಿ ತಗುಳ್ದು ತಿಂಬ ಪುತ್ತಿನ ಪುೞುವಂ
ಸತಿ ನಾಗರೆಂದು ಪೂಜಿಪ । ರೊಲವಿಂ ಜನಮರುಳೊ ಜಾತ್ರಮರುಳೋ ಎನೆ ತಾಂ ॥

ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮೀಕಥೆ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1500.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ :—
ಜಿನಗೆಱಗಿ ಪೇಳ್ವೆನೊಲವಿಂ । ದನುಪಮನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಿಯ ಸತ್ಕಥೆಯಂ ।

ಜನತತಿಹಿತಮಂ ನುತಮಂ । ಜನನಜರಾಮರಣಹರಣಕಾರಣಮುದಱಿಂ॥

ಧನ್ವಂತರೀಯ ನಿಘಂಟು. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮೂಲಿಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಚಂದನೆಯ ಕಥೆ. ಸು. 1500.

ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 460. ಈ ಕಥೆ ಗುಣಭದ್ರಕೃತವಾದ ಉತ್ತರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಕೆಡೆದಿರ್ಪ ಸರ್ಪನ ಒಡಲ ಮೆಟ್ಟಲಿ ಹಸಿ।ದಡರುವ ಹುಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲ್
ಪರರನು।ಕೆಡಲಾಡಬಹುದೆ ಕೆಳೆಯಳೇ ॥

ಅಂಜೆನು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಅಂಜೆ ಮಾತಂಗಕ್ಕೆ।ಅಂಜೆನಂಜಿಸುವ ಸಿಡಿಲಿಗೆ।
ಕೆಳೆಯಳೆ।ಅಂಜುವೆ ಪರರ ನಿಂದೆಗೆ ॥

ಪರಧನ ಪರಸತಿ ಪರನಿಂದೆಗೆಣಿಸದಾ।ನರಮಣಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ।
ಪರಲೋಕಕೆ।ಗುರುವಿಲ್ಲವಿದು ಸಂಶಯವಲ್ಲ ॥

ಶೃಂಗಾರಶಿವಸ್ತುತಿ. ಸು. 1500.

ನಾಲ್ದೆಸೆಗಳಂ ಬೆಳಪ ಮೆಲ್ದೊಡಿಗೆಯಂ ತೊಡುತ
ರಲ್ದುಱುಬಿನಲ್ಲರೆಯರಲ್ದ ಪೊಸ ಪೂವಂ ।
ಜೋಲ್ದುಗುವವೋಲ್ ಮುಡಿದು ಪಾಲ್ದೆರೆಗಳಂತೆಸೆವ
ಪೋಲ್ದುಗುಲಮಂ ಧರಿಸಿ ಕಾಲ್ದೆಗೆದು ಮುಂಬಾ ॥

ಗಿಲ್ದೆರೆಯ ಚಾವಡಿಗೆಯೋಲ್ದು ನಿವ್ಮೃತಿ ಸೊಬಗ
ನೊಲ್ದು ಬಿಡದೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಸೋಲ್ದವಳನೇ ಕಂ ।
ಡಾಲ್ದು ಮದನಂ ಕೆದರ್ದು ಬಿಲ್ದನಿಯನುರ್ಬಿಸೆ ಬ
ಬಿಲ್ದವಳ್ಗೆ ಬಾಯ್ದೊಡು ಕುಕಿಲ್ದ ನೆರೆ ಶಂಭೂ ॥

ತುಂಬುರುಮುನಾರದಡುಂಬಿತಸುಗಾನರಸ
ದಿಂ ಬಿಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸುವ ತುಂಬಿದ ತಪಃ ಪ್ರಾ |
ಡಂಬರ ಮಹಾಮಾಯಿಕದಂಬನೆಂ ಸಹಸ್ರದಳ
ದಂಬುಜದ ಮಧ್ಯದೊಳಗಿಂಬಿಡುವ ಭಾಸ್ವ ||

ದ್ವಿಂಜಸುಫಲೋತ್ಸವೆಸೆವಂಬಿಕೆ ನೆಗಳ್ತಿ ಮುದ
ದಿಂ ಬಿಗಿದು ತಬ್ಬಿಕೃಪ ಕಂಬೆಳಗ ಧೀಮಾ? |
ಸಾಂಬಶಿವನಂ ನೆನೆಯೆ ಬೆಂಬಿಡದೆ ಬಪ್ಪುದು ಸು
ಖಂ ಬಯಸಿದರ್ಥಮುಮಘಂ ಬಯಲದಲ್ತೇ ||

ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರಷಟ್ಪದಿ. (ಪದ್ಯ 111). ಸು. 1500

ತಿಂಗಳ ತಣ್ಗದಿರೊಳ್ಪಿಂಗಳ್ ತೀವಿದ | ಪಿಂಗಳವರ್ಣಜಟಾಕೋಟೀರದ |
ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಭುಜಂಗಾಭರಣ ವಿಹಂಗಗಮನನಮನುತ ||

ಗಂಗಾಧರ ಮಾತಂಗಾಸುರಹರ | ಪುಂಗವವಾಹ ಸಿತಾಂಗ ಸಮಸ್ತಜ |
ಗಂಗಳರಸ ಕೃಪೆಯಿಂ ಸಲಹೆನ್ನಂ ಸಂಗಮನಾಥ ಶಿವಾ ||

ಹುಟ್ಟಿಂ ಹಜೀರಂ ವಿನತಜನದ ದೆಸೆಯಿಂ ಮುಟ್ಟಿಂ ನಿಟ್ಟುಸಿರೆಲರ ಗಿವಚ್ಚ |
ದೊಟ್ಟಿಂ ಬಾನೊಳ್ ತಿರ್ರನೆ ತಿರ್ರನೆ ತಿರುಗುವ ಮುಪ್ಪೊಟ್ಟಿಲಿಂ ||

ಸುಟ್ಟಿಂ ಕಟ್ಟುರಿಗಣ್ಣಿಂದು ಜಿಕುಳಿವೇಟ್ಟಿನಣುಗಿಗೊಲ್ದರವೆಯ್ಯಂ ಸಲೆ |
ಕೊಟ್ಟಿಂ ದೇವರ ಹಿಂಚೊಳ್ ತನಗೆಣೆಗೆಟ್ಟಿಂ ಪಾಲಿಸುಗೆ ||

ಆಚರಣಾಸಂಬಂಧಷಟ್ಪದಿ (ಪದ್ಯ 165) ಸು 1500

ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಂಗಳ ಬೆನ್ನೊಳು | ಹರಿಹರಿದೆಳತಟಗೊಳ್ಳುತಿಹ
ರವರೇಂ |
ಬರರವರಾತ್ಮಜರಲ್ಲದೆ ದಿಟ ಸತ್ಪುರುಷರೆ ಲೋಕದೊಳು ||

ಉರಗನ ಹೆಬ್ಬೆಗೆಯನು ಕದ್ದೋಡಿದ | ಮರುಳುವನಾಕಸತಿಯಿದಿಂ
ಹೊಳ್ಳನು |
ಪುರಿದದಳನು ಕಬ್ಬ ಕುವಸಂತಿಗನಬ್ಬೆಯೆಂದನು ದೇಶಿಗನು |

ವಾಗದ್ವೈತನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1500

ಪದ್ಯ 127 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಕರಿಯುಂಡಕಪಿತ್ಥ | ಎರಲುಂಟುನೋಡುವರೆ | ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾಟ್ಕ
ಯಿಂ | ಭಕ್ತರೊಳ | ಗಿರಲುಂಟೆ ಕರ್ಮಫಲ ಶೇಷ ||

ಛೀಯೆಂದು ಪರಧನವ | ಛೀಯೆಂದು ಪರಸತಿಯ | ಛೀಯೆಂದು ಹಿಂಸೆ ಪಾಪ |
ಪೈಶುನ್ಯವನು | ಛೀಯೆಂದು ಕಳೆಯುವ ಬ್ರಹ್ಮ ||

ಬಸವೇಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರ (ಕಂದ 16). ಸು. 1500.

ಪ್ರಣವದ ಬಳಿ ಬಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದ ನಾದಾನುಸಾರಸಾರ ಸಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಿಂದು ವಕಾರಂ | ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಾ ||

ಬಸವಂ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲಂ | ಬಸವಂ ಕಾಲಂಗೆ ಕಾಲನನುಪಮಶೀಲಂ |
ಬಸವಂ ಜಂಗಮಲೋಲಂ | ಬಸವಾ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆನ್ನ ಸಂಗನ ಬಸವಾ ||

ಪಂಚಾಶಿಕೆ. ? 1528 (ಸರ್ವಧಾರಿ).

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 673. "ರಚಿಸುವೆನು ಸುರಪಗೆ ಪರಮಶಿವನುಪದೇಶಿಸಿದ ಪಂಚಾಶಿಕಾಗಮವ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗೌರಿ, ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಗಣಪತಿ, ನಂದಿ, ವೀರೇಶ್ವರ, ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಪೊತ್ತ ಪೊಸಬಾಂಬೊಚ್ಚದಲೆಯುಂ | ಗಚ್ಚರಿಯದೆನ್ನಾಯ್ಯುಂಪಂಗುತ್ತ |
ಮಚ್ಚರವನೊಂದದ ಸಿರಿಗಳೆಯರಿಯುಂಗೆ ಬಗೆಯೊಳಗೆ ||
ಬಿಚ್ಚಟಾಪ ಮುರಿಕದ ಜಸಂದಳೆ | ದೆಚ್ಚರಿಡಗದ ದೇಸಿಗಂಗಾ |
ನೊಚ್ಚತಂ ತುಱಿಲ್ಗೆಯ್ವನೊಡಲಿಚನೊಡಲ ಚುಚ್ಚದಗೆ ||
ಎನುತ ಭೇದಾಭೇದವಹ ಚಿತಿ | ಯನುಪರದೆ ಚಿತಿಯನಾತ್ಮಕವಿನೆಂ |
ದೆನಿಪ ಜಗವಾ ಚಿತ್ತ ಚಿತ್ತು ಜ್ಞಾನದೆ ಧರ್ಮ ||
ತನುಜ ಧರ್ಮಗೆ ಧರ್ಮಕಂ ಕೇ | ಳಿನಿಸುಮುಗಲಿಗೆ ತೋರಿದನುವೆಂ |
ತೆನಲು ಶರಧಿತರಂಗನೀತಿಯೊಳೆಲ್ಲವೇಕತೆಯು ||

ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುವಲಯಪರಾಜಿತಂ ಕಂಜಾತರಂಜಿತಂ ।
ತವೆ ತಾರಕಾಲಂಕೃತಂ ನಾಡೆ ಸಂತತಂ ।
ರವಿಯಂತೆ ಪುರದಂತೆ ವನದಂತೆ ದಿವದಂತೆ ಶಿವನಂತೆ ದನುಜರಂತೆ ॥

ವಿವಿಧಾನಿಮಿಷಭಂಗವರ್ಧನಂ ಶ್ರುತಿಯುತಂ ।
ವಿವರಿಸಲ್ಕಂ ಜನೋದ್ಭಾಸಿತಂ ಬಕ ಸರಸಿ ।
ನವಗಾನ ವಿಪ್ರಕುಲ ಗಿರಿ ವರುಣದೆಸೆಯಂತೆ ಗಿರಿಜೆಯಂಬಕವೆಸೆದುವು ॥

ಪಲಗಣ್ಣ ಕಾರೊಡಲ ಮಾತುವೆಣ್ಣಿಱಿಯರುಂ ।
ತುಟಿಲ್ಗ್ರವ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ಜತಿಗಳೆದೆವಕ್ಕಿಗನು ।
ಮಲರಂಬವಗೆಯ ಮಿಗಗೈಯ ಜೊನ್ನೊಡಲ ಮರಗೂಱಿಬಾನ್ಮಣಿ
ಗಣ್ಣನು ॥

ಎಲವರ್ಟ್ಟಿದಲೆಯನಱುವೊಗನಯ್ಯ ಸಬ್ಬಿಱಿಯ ॥
ನೆಲರುಣಿಸಗಂಕಣಂ ಪೊಂಬಿಟ್ಟಬಿಲ್ಗ್ಗಿಯ
ನೆಲದಳೆದನಣುಗಿಯಾಣ್ಮಂ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ ರಕ್ಷಿಸುಗೆ ಬಿಡದೆಮ್ಮನು ॥

ಭುವನಭವಭವವಿನುತ ಭುವನಭವನಯನನತ ।
ಭುವನಭವಭವನಭವ ಭುವನಧರದಳನಪವಿ ।
ಭುವನಭವನಖಭುವನಭವರಿಪುವನಲನಯನ ಗಗನಭುವನಾವತಂಸ ॥

ಭುವನಧರಧರ ಕನಕಭುವನಧರಧರ ವರದ ।
ಭುವನಧರಗಜಶರದ ಭುವನಭವಹರ ಭುವನ ।
ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ವದನಭುವನೇಜ ಭುವನನಯನ ಜಯ ಜಯ ಸಿದ್ಧ
ನಂಜಾ ॥

ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ 55). ಸು. 1550.

ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ । ಅಪಾರಮಹಿಮೆಯನು । ರೂಪುಗೊಂಡಂತೆ ನಿಂದ
ನೀಲಮ್ಮ । ನೀನೇಪೊತ್ತು ಎನಗೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ॥
ಕರಗಿದಗೆ ಕಾಮದಲಿ । ಕೊರಗಿದಗೆ ಕ್ರೋಧದಲಿ । ಬೆರೆದವಗನೇಕ
ಭವದೊಳಗೆ ।
ನೀಲಮ್ಮ । ಪರಿಪೂರ್ಣರೂಪೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ॥

ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ [ಪದ್ಯ 24] ಸು. 1550.

ನಿನ್ನನೆ ಪಾಡುವೆ ಸಂತತ । ನಿನ್ನನೆ ಪೊಗಳುವೆನು ನಿತ್ಯಮೆಡೆಬಿಡದಾವಗಂ ।
ನಿನ್ನನೆ ಬೇಡುವೆನಲ್ಲದೆ । ಯನ್ಯರ ನಾನಱಿಯೆನೀಶ ಶಾಂತವಿರೇಶಾ ॥

ಶಿವಭಕ್ತಸ್ಮೃತಿ [ಕಂದ ಸುಮಾರು 800). ಸು. 1550).

ಭಕ್ತರನಳವಿಯೊಳೀಕ್ಷಿಸಿ । ಭಕ್ತರ್ ಬಂದಪರೆನುತ್ತೆ ಬದುಕಿದೆನೆನುತಂ ।
ಭಕ್ತಗಿದಿರೆಟ್ಟು ಯಥಾ । ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದೆ ಪೂಜಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಭವಾ ॥

ಕುಲಜಕುಲಹೀನರಿರ್ವರ್ । ನೆಲೆಗೊಳೆ ಭವದಚಲಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಾಗತಿಯಿಂ ।
ಬೆಲೆಗೆಯ್ವೊಡವರ್ ಸದೃಶರ್ । ಕುಲಜರ್ ಕುಲಹೀನರೆಂಬುದಘಟಿತಮವರೊಳ್ ॥

ಕೊಱೆದ ಶಿರಂಗಳ್ ಬೆರೆಗುಂ । ಪಱಿದಾಜಿಕ್ವೆಗಳುಱುಯುದೆ ಬಕುರ್ಂ ।
ಕಱೆಗೊರಲನ ಭಕ್ತಗ್ಗರ್ಂ । ದಱಿಯಿರೆ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಸಾದರೀಶನ ಭಕ್ತರ್ ॥

ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ ; ಪದ್ಯ 110. ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಸೋಮನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಭೃಂಗಿ । ಸ್ಕಂದ ಮುಖ್ಯಸುರಾಳಿ ।
ಬಂದೆನ್ನ ಹೃತ್ಕಮಲದೊಳಗೆ ॥
ನಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ ಭೃತ್ಯ । ನೆಂದೀ ಕೃತಿಯೊಳು ತ ।
ಪ್ಪೊಂದಿಲ್ಲವೆನೆ ನಡೆಯಿಸುವುದು ॥

ಒಡಲ ಬಟ್ಟೆಯಲಿ ಛಾಯೆ । ನುಡಿಯ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗರ್ಥ
ದೃಢಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಂ ವಿರಕ್ತಿ ॥
ಒಡನೆ ಸನ್ಮುಕ್ತಿ ಬಿಂ । ಬಿಡದವೋಲ್ ಮಹದೇವಿ
ನಡೆದಳಾ ಭೈರವನ ಕೂಡೆ ॥

ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ. ಸು. 1550.

ಮಂದನೊಡನಸುರಗುರುವುಂ । ಮಂದನಿರಲ್ ಸಂದ ನೆಲೆಯೊಳಿರೆ ಶುಭಮಕ್ಕುಂ ।
ಕುಂದದೆ ಪೊಱಮಡೆ ಕಲಹಂ । ಸಂದಿಸುಗುಂ ಕೇಡು ರುಜೆಗಳುಂ ಪೀಡಿಸುಗುಂ ॥

ಭೌಮನೊಡನಮರಗುರುವುಂ । ಸೋಮಜನುಮಿರಲ್ಕೆ ವೈರಿಬಲಮಂ ಗೆಲ್ಗುಂ ।
ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥಲಾಭಮಕ್ಕುಂ । ಭೂಮೀಶ್ವರಪೂಜೆ ಸಂತತಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ।

ಸಾಮುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600.

ಕಿಱುವೆರಳಿನ ಅಡಿಯು ಅಡ್ಡಲಾಗಿರ್ದುದು ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆ. ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಒತ್ತಿನ ತರ್ಜನಿಯೆಂಬ ಬೆರಳ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯವೆಂದಱಿವುದು ; ತರ್ಜನಿಯಂ ಸುತ್ತಿದೊಡೆ ನೂರುವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯವೆಂದಱಿವುದು ; ಕಿಱುವೆರಳಿಂದ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನಿಂದೊಡೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷವೆಂದಱಿವುದು ; ಕಿಱುವೆರಳಿಂದ ಅನಾಮಿಕ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಿಂದೊಡೆ ಅಱುವತ್ತು ವರ್ಷಕೆ ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳ್ವರು

ಶಕುನಗಳು. ಸು. 1600.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿಯ ಶಕುನ, ಹಸುಬನ ಶಕುನ, ಗಾರ್ದಭಶಕುನ, ಸರ್ಪಶಕುನ, ಸೀನಿನ ಫಲ, ಕಣ್ಣುಹಾರಿದ ಫಲ, ಗೌಳಿ ಬಿದ್ದ ಫಲ, ಜೇನು ಇಕ್ಕಿದ ಫಲ, ಸ್ವರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ವರಕವಿಚಂದ್ರ, ಅಲ್ಲಚಮೂಪ, ಅಚಳಿತವಚನ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಗೆ ನರಿ ಪಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಳೆ । ಗೂಗೆ ಹಯಂ ಖರದ ಶಕುನ ವೃಷಭದ ಧ್ವನಿಯುಂ ।
ಪೋಗಲೆಡಬಲದೊಳಾಗಲು । ವೇಗೆ ಕರಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯುಚಳಿತ ವಚನಾ ॥
ಆಪತ್ತು ಪುಟ್ಟಿ ಮನದೊಳ್ । ತಾಪಿಸಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಳುತಿರಲುಂ ।

ಪಾಪಗ್ರಹದೊಳಗುಳಿಯಲು | ಆಪತ್ತುಗಳಡಗಿ ಮುಂದೆ ಸಂಪದಮಕ್ಕುಂ ||
ಗಂಡವ ನೀಡುವ ಪದದೊಳ್ | ಮುಂದದೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಪಿಡಿದು ನೋಡುವ ಪದದೊಳ್ |
ಚಂದದಲಿ ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ | ಸಂದೇಹಮೆ ಶುಭದಮೊಂದನಲ್ಲಜಮಾವಾ ||
ಚಿಂತೆಗೆಯಿದಿರುಂ ಬಲನುಂ | ಸಂತೋಷಕೆಯೆಡನು ಬೆನ್ನು ಮಾಟೊಗೆ ಶುಭದಂ |
ಚಿಂತೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಂ | ನಿಶ್ಚಿಂತೆಗೆ ನೊಸಲಪಲ್ಲಿಯೊಸಗೆಯ ಪೇಳ್ಗುಂ ||
ಹರ ಮುನಿದಂಬಂ ತೊಟ್ಟೊಡೆ | ಶರಧಿಯ ನಡುಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದೊಡೆ ಮತ್ತಾ |
ಮುರರಿಪು ಚಕ್ರದೊಳಿಟ್ಟೊಡೆ | ಪರಿಹರಿಪುದು ಬಲದಪಲ್ಲಿಯುಲ್ಲಜಮಾವಾ ||
ನಾಡಟಿ'ವಲ್ಲಿ ದಾಟಿ'ಯಿಡುವಲ್ಲಿ ಕಣಂಗುಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ |
ಮೂಡಿ ಮುಳುಂಗುವಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪೆಯೊಳ್ ಸಿಲುಕಿರ್ದಡೆಯುಲ್ಲ ಭೀತಿಯಿಂ ||
ದೋಡುವ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಸಲೆ ಪಕ್ರಿಯದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿಗಳ್ |
ನಾಡೆ ಗೃಹಂಗಳಿಂ ಪೊಱಗೆ ದಕ್ಷಿಣದೊಳ್ ಸ್ವರಪೇಯಲುತ್ತಮಂ ||
ಬಡತನದಿಂ ಪೋಪಾತಗೆ | ಯೆಡದಿಂ ಬಲಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಪನ್ನಗರಾಜಂ |
ಪೆಡೆಯೆತ್ತಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲ್ | ಪೊಡವಿಗೆ ತಾನೊಡೆಯನಕ್ಕುಮಿದೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||
ಅಂಬಿಲದ ಕೂಟಿ ಮಡಕೆಯ | ತುಂಬಿದ ನಡುಮನೆಯ ಕಡೆವ ಕಂಬಗಳೆಡೆಯೊಳ್ |
ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಬಪೆ ನೆಗೆಪೊಡೆ | ತುಂಬಿದ ಧನಧಾನ್ಯಮಕ್ಕು ಮಾತನ ಮನೆಯೊಳ್ ||

ಗೌಳಿ ಬಿದ್ದ ಫಲ—ನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳೆ ಕಲಹ, ನಡುನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳೆ ತಂದೆತಾಯಿಗೆ ಹೊಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶಫಲ—ಮೂಗ ಹಿಡಿದಡೆ ಹಾನಿ; ಮುಖವ ಹಿಡಿದಡೆ ಲಾಭ; ಮೀಸೆಯ ಹಿಡಿದಡೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ, ತುಟಿಯ ಮುಟ್ಟಲು ಜಗಳ, ಗಲ್ಲವ ಮುಟ್ಟಲು ದುಃಖ; ಮುಂಗೈಯ ಹಿಡಿದಡೆ ರೋಗ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅವಯವ ಹಾರಿದ ಫಲ—ಎಡದ ಹುಬ್ಬು ಹಾರಲು ಕಷ್ಟ; ಬಲದ

ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿದರೆ ಲಾಭ, ಬಲದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾರಿದರೆ ಸಂಪತ್ತು, ಎಡದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾರಿದರೆ ವಿಪತ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹಾಗೆ ಹಲ್ಲಿಯಿಕ್ಕಿದ ಫಲ—ಶಿರದೊಳು ಮೃತ್ಯು, ಲಲಾಟದೊಳು ಕನಕಪಟ್ಟ, ಉರದೊಳು ಭೋಜನ, ಕರ್ಣದೊಳು ಸುವರ್ಣಲಾಭ, ಇತ್ಯಾದಿ

ನೀಲಾಂಬಿಕಾಸ್ತುತಿ. ಸು. 1600.

ಬಸವನ ಹೆಂಡತಿ ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, 25 ಷಟ್ಪದಿಗಳಿವೆ.

ಮಂಜುಮಣಿಗಣಖಚಿತನೂಪುರ | ರಂಜಿತಾಮಳಚರಣಸರಸಿಜೆ |
ಕಂಜಮುಖಿ ಕಮನೀಯಮಂತ್ರಾಲಾಪೆ ಜಿತತಾಪೆ ||
ಕಂಜರಿಪುನಿಭನಖಚಯಯು ಮದ | ಕುಂಜರಾಧಿಕಯಾನೆ ದುರ್ಗುಣ |
ಭಂಜೆ ಪಾಲಿಸು ಭಕ್ತಜಗವನು ವೃಜಿನಸಂಹಾರೆ ||
ನೋಡಿ ನಿನ್ನಯ ದಂತಚಯಮಂ | ದಾಡಿಮಂಗಳು ನಾಚಿ ವನದೊಳು |
ಕೂಡಿ ಸ್ವೈರಗಾಗಿ ಬಾಯಂ ತೆರೆದು ಪಲ್ಗಿರಿದು ||
ಬೇಡಿದವುವಾವಾಗ ನಿನ್ನೊಳು | ಗಾಡಿಯಂ ಬಹುಮಾನಿ ದಯೆಯಿಂ |
ನೂಡಿ ಪಾಲಿಸು ನೀಲಲೋಚನೆಯಮ್ಮನನವರತ ||

ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದ ನಾಂದ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇವು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಸಂಧಿಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಗಟೆಗಳಂತಿರುವ 13 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇದೆ.

ನಾಸಿಕದುಂಬನ | ಗಾಸಿಗೈದವನ ಛೇ | ದಿಸಿದನಂಗನೆಯ ಪಿತನಾ |
ನೂಸದುಂಡವಗೆ ವಂ | ದಿಸಿದಾತಗೆಯಾದಿ | ವಾಸವಾಗಿಹ ಮಣ್ಣೇಶ
ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ[1] ||

---

1 ನಾಸಿಕದುಂಬನ - ಆನೆಯ, ಗಾಸಿಗೈದವನ - ಮೊಸಳೆಯ, ಛೇದಿಸಿದನ - ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಅಂಗನೆಯ - ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ, ಪಿತನ - ಸಮುದ್ರನ, ನೂಸದುಂಡವಗೆ - ಅಗಸ್ತ್ಯನಿಗೆ, ವಂದಿಸಿದಾತಗೆ - ವಿಂಧ್ಯಕ್ಕೆ, ಆದಿ - ಮೇರು.

ಸರಸಿಯ ಪೊಕ್ಕನ ತಾಯ | ವರನಣುಗನ ರಕ್ತ | ಸುರಿದನಯ್ಯನ ವಾಜಿ
ಯುರನಿಗೆ |
ಅರಿಸುತೆಯರಸನ | ವರಭಾವನ ಸೊಸೆಯ ಮೂ | ಗರಿದನಯ್ಯನೆ ವಕ್ಷ್ಮೀ
ಶ ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ[1] ||

ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ನುಡಿ 127, ಒಂದೊಂದೂ " ಶಂಕರಲಿಂಗ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎರಿ ನೀರುಣ್ಬೊಡಂ ಬೇಲಿ ಕೆಯ್ಯಮೇವೊಡಂ |
ಆರಿಂ ಮಾಣಿಸುವರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಅಟ್ಟುಡಿಗೆಯುಂ ಮಡಕೆ ಕದ್ದುಣ್ಬೊಡಂತದಕೆ |
ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾಳ್ಪರಾರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಪಶು ಕಣ್ಣೆಯೊಳು ಕಟ್ಟುವಡದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಪದ |
ಬಿಸರುಹದೊಳೆನ್ನ ಕಟ್ಟಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಕೋಟಿಹುಲುಮೊಱಡಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೇರುವಿಗೆ ಸಮ |
ಸಾಟಿಯಹುವೇ ನುಡಿಯಲಮ್ಮೆ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆರಗಳೆ, ಪುಷ್ಪದಷ್ಟಕ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಕರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆರಗಳೆ

ಗುರುವ ಲಘುವೆನಬಹುದೆ ಲಘುವ ಗುರುವೆನಬಹುದೆ |
ಗುರುವೆ ಗುರು ಲಘುವೆ ಲಘುವೆನುತಿಹ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ||

---

1 ಸರಸಿಯಪೊಕ್ಕನ - ಕೌರವನ, ತಾಯ ಗಾಂಧಾರಿಯ, ವರನ - ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ, ಅಣುಗನ - ದುಶ್ಶಾಸನನ, ರಕ್ತಸುರಿದನ - ಭೀಮನ, ಅಯ್ಯನ - ವಾಯುವಿನ, ವಾಜಿಯುರನಿಗೆ - ಹುಲ್ಲೆಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಚಂದ್ರನಿಗೆ, ಅರಿಸುತೆಯ - ಸರ್ಪದಮಗಳ, ಅರಸನ - ಅರ್ಜುನನ, ವರಭಾವನ - ಕೃಷ್ಣನ, ಸೊಸೆಯ - ಸರಸ್ವತಿಯ, ಮೂಗರಿದನ - ವೀರಭದ್ರನ, ಅಯ್ಯನೆ - ಶಿವನೆ.

ಪುಷ್ಪದಷ್ಟಕ (ಪದ್ಯ 17).

ಕರಿಯ ಮರುಗಂ ಬಿಳಿಯ | ಮರುಗ ಮುಡಿವಾಳದಿಂ |
ಪರಿಮಳದ ಪಾದರಿಯ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ||
ಸುರಗಿ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಹೊಂ | ಗೇದಗೆಯ ಪುಷ್ಪದಿಂ |
ಕರುಣಸಾಗರನ ಪೂಜಿಸುತಿರ್ಪೆನು ||

ಘೋರಾಸುರಯುದ್ಧ ಸು. 1600

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ; ಸುಮಾರು 100 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿರಳಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಭರದಿಂದೆ ತೋಱುವಾವರ್ತದಿಂ ವೃತ್ತದಿಂ |
ದಿರದೆ ನಭಕೇಱುವ ಸೀರ್ಪನಿಗಳಿಂ ದನಿಗಳಿಂ |
ಹರುಷದಿಂ ತಿರುಗುತಿಹ ನಕ್ರದಿಂ ಚಕ್ರದಿಂ ಘನತರದ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ ||
ಪರಿಪರಿಯ ನಟನೆಗಳ ಚಂದದಿಂದಂದದಿಂ |
ಸ್ಫುರಿಸುತಿಹ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಮಣಿಗಳಿಂ ಗಣೆಗಳಿಂ |
ದೊರೆಯುಲೇಂ ವಿದ್ರುಮದ ಗುಂಪಿನಿಂ ಸೊಂಪಿನಿಂದಂ ಪಯೋನಿಧಿಯೆಸೆದುದು ||

ಅಸಂಖ್ಯಾತರಗಳೆ ಸು. 1600.

ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, ನುಡಿ 138. ಕೊನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಿನಾಥಪ್ರಭುವಿನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಬತ್ತಿ ಸಂಸಾರಮುಂ ಕಿತ್ತು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಂ |
ಬಿತ್ತರದಿ ಪೇಳ್ದ ಪೊಲ್ಲೆಯ ಬೊಮ್ಮನಾಳಯ್ಯ ||

ಬಸವಪವಾಡದ ರಗಳೆ ಸು. 1600.

ಬಸವನ 88 ಪವಾಡಗಳ ವರ್ಣನೆ, ನುಡಿ 112 ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದ ಕಂದಗಳಿವೆ.

ಮೃಡನ ಶರಣ ಬೊಮ್ಮಿತಂದೆ ಕನ್ನವಿಕ್ಕಿ ನೃಪನು ನೋಡೆ |
ಒಡನೆ ಮಣ್ಣಾರಾಸಿಗಳನು ಚಿನ್ನಮಾಡಿ ನೋಡ್ದ ಬಸವ ||

ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 62 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.

ಏಕೋದೇವ ಘನವೆಂದು | ಕಾಕುಬಸ್ತಿಯನೊಡೆದು | ಲೋಕನಾಱಿಯಲ್ಕೆ ಸಿರವರಿದು |
ಎಱಿದಿನ ಮೆಱೆದ ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||

ಸೂಲ ತಲೆಯಱಿ ಮಾಡಿ | ಮೇಲೆ ಮರ ಪಲ್ಲೈಸಿ | ಲೋಲ ಬಸವೇಶ ಕರಸಲು |
ಮರಸಹಿತ್ತೈದಿದ ಸೂಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||

ಅಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯನಾಡಿಸಿ | ನಿಲ್ಲದೆ ಮರ್ತ್ಯಕೆ ಬಂದು | ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರನು |
ಸಲಹಿ ಕದಳಿಯ ಪೊಕ್ಕ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವೆ ಶರಣಾಗು ||

ಗುರುರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶ ಎಂದು ಮುಗಿವ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ. ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಕಂದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ರಚಿಸಿರಬಹುದು.

ವಿಭವದಿಂ ಭವದ ಪಾಶವ ಪಱಿದ ಗುರು ಶರಣು | ಅಭವನಾಚಾರದಾಜ್ಞೆಯನಿತ್ತ ಗುರು ಶರಣು |
ನಿತ್ಯಪದವೆಂತುಟೆಂದೊರೆದ ಶ್ರೀಗುರು ಶರಣು | ಮುಕ್ತಿಪೂಜೆಯ ಮಾಱಿ ತೋಱುತಿಹ ಗುರುಶರಣು ||

ಅವಿದ್ಯನಾದಿಗಳೆಂಬಿವ|ಭೇದಿಸಿ ತಾಂ ತಂದು ಯೋಗಸಾಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಿಯೆ |
ಬೋಧಿಸಿ ಗುರುಸುಜ್ಞಾನದ|ಹಾದಿಯ ತೋಱಿಸಿದನೆಮ್ಮ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ.

ಶ್ರೀಸಮಸ್ತಲೋಕಜೀವಭಾವಭರಿತಮಹಾದೇವ | ಈಶ ನೀನೆ ಭಕ್ತಿಲತೆಯ ಬೆರಸಿ ಮೆಱೆದೆ ಮಹಾದೇವ ||
ನರಜನ್ಮವೆಂಬುದತಿಶಯ | ಹರಭಕ್ತಿಯು ಅಧಿಕವದಱೊಳಱಿದಾಗ

ಕರ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ತೊಳಲದೆ । ಪರಮನ ಕೀರ್ತಿಯನು ಮೆರೆದ ಗುರು ವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ರಗಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ 46 ಕಂದಗಳಿವೆ.

ಪ್ರಣವದ ಬಳ್ಳಿ ಓಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದನಾದಾನುಸಾರಸಾರ ಸಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಿಂದು ವಕಾರಂ । ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಾ ||

ಪುರಾತನ ಶರಣೆಯರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ 54 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ, ನೀಲಲೋಚನೆ, ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನದೇವಿಯರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ

ಗುರುಭಕ್ತಿಯೊಳು ಸಂದು | ಹರಭಕ್ತಿಯೊಳು ನಿಂದು ।
ಚರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನನೊಲಿಸಿದಾ |
ಶರಣೆಯರ್ಗಾನು ನಮಿಸಿಪ್ಪೆಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ. ಸು. 1600

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 33 ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನ ಶಿವತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ರವಿಯುದಯವಂ ಬಯಸಿ ಬಿಚ್ಚುವಂಬುಜದಂತೆ |
ಶಿವಪದದ ಮಾರ್ಗದಲಿಯೆಡೆವಿಡದೆ ಸಂಚರಿಪ |
ರವರ ದರುಶನವೆಂದಿಗೆನಗೆ ದೊರಕುವುದೆಂದು ಮನದೊಳಗೆ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ ||
ದಿವರಾತ್ರಿ ಹಲುಬಿ ಕಂಪಿಸುವ ಪಸುವಾವನವ |
ನವನ ಪದಕಮಲಕೆಣಗುವ ಮಧುಕರನ ಮಾಡು |
ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡುತಿಹೆನೆಂಬ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 20) ಸು 1600.

ಅಂಗಭವನತುಳಸರ್ವಾಂಗವಹ ನಿರ್ಗಣೋ |
ತ್ತುಂಗಶಮನಾಗ್ನಿಸ್ಫುಲಿಂಗ ಹಿಮಶೈಲಜಾ |
ರ್ಧಾಂಗ ನತಜನಕಮಲಭೃಂಗ ಶಂಕರ ಕೃಪಾಪಾಂಗ ನಿರ್ಮಲಶುಭಾಂಗ||
ಗಂಗಾತರಂಗಪ್ರಸಂಗತಜಟಾಪಟಲ |
ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಭಕ್ತಸಂಗಮಂ ರಕ್ಷಿಪುದು |
ಹಿಂಗದನುದಿನಮೆಸವ ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಸಂಗ ||

ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 11. ಮೂಲಕಾಸುರನು ಲಂಕೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ವಿಭೀಷಣನನು ಸೋಲಿಸಿ ಒಳಿಕ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಾಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತನು.

ಹಲ್ಲುಗಿರಿಯುತ ಹಣುಕಿ ನೋಡುತ | ಮಿಳ್ಳಿಸುತ ಬಾಲವನು ತೆಗೆದರು |
ಮಲ್ಲಸುಭಟರು ಖಳನ ಇದಿರಿಗೆ ಪಿಂಗರಾಗಿರಲು ||
ಅಲ್ಲಿ ಚೀರುತ ಚಿರುಕುಗುಟ್ಟುತ | ಚೆಲ್ಲಿ ನೆರವುತ ಪಿಡಿಸುತ ಹರಿ |
ದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನೆರವುತಿರ್ದರು ಮಾಣಿಮರ್ಕಟರು ||

ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ ಸು. 1600.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಿವರಣ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಗೋಣಿಕಾಪುತ್ರ, ದತ್ತಕ, ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗುಣಪತಾಕೆ, ಶಬ್ದಾರ್ಣವ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ

ಕಲ್ಪದಾದಿಯೊಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಪ್ರಜಾಸೃಷ್ಟಿಯಂ ಮಾಡಿ ಅವರ್ಗೆ ತ್ರಿವರ್ಗಸಾಧನೋಪಾಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂ ಪೇಳಿದಂ. ಆವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೇಕದೇಶವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನು ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅರ್ಥಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ.

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಚರನಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಪುರುಷಾರ್ಥಸಂತತಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ಸಾವಿರ ಅಧ್ಯಾಯ ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಳ್ದಂ. ಅದಂ ಐನೂಱು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಶ್ವೇತಕೇತು ಪೇಳ್ದಂ. ಅದಂ ನೂಱು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಸಾಂಪ್ರಯೋಗಿಕ ಕನ್ಯಾಸಂಪ್ರಯುಕ್ತಕ ಭಾರ್ಯಾಧಿಕಾರಕ ಪಾರದಾರಿಕ ವೈಶಿಕೌಪನಿಷದಿಕಂಗಳೆಂಬ ಏಳು ಅಧಿಕರಣಂಗಳಂ ಬಾಭ್ರವ್ಯ ಪಾಂಚಾಲನು ಪೇಳ್ದಂ. ಮತ್ತಂ ಆರನೆಯ ಅಧಿಕರಣವಾದ ವೈಶಿಕವಂ ಪಾಟಲಿಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ದತ್ತಕನೆಂಬವಂ ಪೇಳ್ದಂ. ಔಪನಿಷದಿಕವೆಂಬ ಅಧಿಕರಣಮುಮಂ ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನೆಂಬ ಋಷಿ ಏಳು ಅಧಿಕರಣಂಗಳಿಂ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಂ ಸರ್ವಜನಸಂತೋಷಕರವಾಗಿ ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಳ್ದುದರಿಂದ ಇದು ಋಷಿಸಮ್ಮತವೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟುದು. ಕಕ್ಕೋಕನೆಂಬ ಮಹಾಕವಿ ಋಷಿಪ್ರೋಕ್ತಮಾದ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ಪಂಡಿತಪಾಮರರ್ಗಂ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರ್ಗಂ ರಂಜನೆಯಾಗುವಂತೆ ಪೇಳ್ದಂ.

ಸರ್ವಾಗಮಶಿಖಾಮಣಿ. ಸು. 1600.

ವಚನ 590, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಶಾಂಭವೀ ಚಕ್ರೋದ್ಧರಣ. ಸು. 1600

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಾದ ಯೋಗಿಗಳೆ ಬಲ್ಲರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಹತ್ತುದಳ ಕಮಲಮಣಿಪೂರಕದ ಚಕ್ರದಲಿ ।
ವಿಸ್ತಾರಶಿಖಾಗ್ರ ಪ್ರಣಾಮವನೆ ಧ್ಯಾನಿಪುದು ॥
ವಸ್ತುಸಕಲವನೀವ ರುದ್ರನೇ ಗತಿಯೆಂದು ।
ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರವ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಭಾವಿಪುದು ॥

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ (ಪದ್ಯ 47). ಸು. 1600.

ನಿಧಿಯಿದೆ ನಿಧಾನವಿದೆ ಸುಧೆಯಿದೆ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ |
ಯಿದೆ ಸಿದ್ಧರಸದ ಮಡುವಿದೆ ಮರುಜೆವಣೆಯ ಗಿಡು |
ವಿದೆ ಸುರರ ಭೂಜವಿದೆ ಸುರಭಿಯಿದೆ ಚಕಿತಮಭಿಧತ್ತೆ ಶ್ರುತಿರಪಿ ಎನಿಪ್ಪ||
ಅಧಿಕನಿತ್ಯನಿರಾಳವಿದೆ ತತ್ವಮಸಿ ಪದಾ |
ರ್ಥದ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ನಿರ್ವಯಲ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ಬಿಂ |
ದಿದೆ ಕರಸ್ಥಳದೊಳಾಹಾ ಮಹಾದೇವ ನಾನೇಂ ಭಾಗ್ಯನೋ ಯೋ
ಗ್ಯನೋ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯವಾದ (ಪದ 31). ಸು. 1500.

ಪಲ್ಲವಿ||ಚೆನ್ನಶ್ರೀಗುರುರಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಂಗಳನು |
ಮುನ್ನಲಜಸುತ ಬಂದೆಯೆನ್ನ ಭವಬಾಧೆಗಳ |
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನನ್ನಯ ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಹೊಕ್ಕನಭವಾ ||
ನೆಲೆದಪ್ಪಿ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಚಲವಳಿದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ |
ಒಲಿಭಂಗದೊಳು ನಿಂದು ಪುಲಿದೊವಲನುಟ್ಟಂಗೆ |
ಸಲಹೆಂದು ಕಾಡುವರೆ ಪರಮಮೂಢರ ಮೂಢ ನಾಚಿಕಿಲ್ಲೇನು ನಿನಗೆ ||

ಶಬ್ದಾಗಮ. ಸು. 1600.

ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು, ಕಂದರೂಪವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಸಿಂಹಮಕ್ಕು ಸಿಂಗರಮಕ್ಕುಂ|
ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಜಲಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರನೆನೆ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮ
ದೊಳ್ ||
ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಕೊಳಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಕೋಟೆಯಕ್ಕು ಕುಮುದ
ಮದಕ್ಕುಂ |
ಶ್ರೀಧರಮೆನೆಯಂಜನಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರನೆನೆ ಶಿವನದಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||
ಅರಡಿಯೆನೆ ಮುಡಿಯಕ್ಕುಂ | ಅರಡಿಯೆನೆ ತುಂಬಿಯಕ್ಕುಮಾರಡಿ
ತುರಗಂ |
ಅರಡಿಯೆನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ|ಅರಡಿಯೆನೆಯುಹಿಮ[illegible]ಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||

ಭಾರತನಿಘಂಟು. ಸು. 1600.

ಕಂದ 67. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವು ಹೇಳಿದೆ.

ತಲ್ಲಣವೆನೆ ಭಯಮಕ್ಕುಂ | ಹಲ್ಲಣಿಸಿತೆನಲ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದೈದಿದುದಕ್ಕುಂ |
ಭುಲ್ಲವಣೆಯೆನಲು ಪೆರ್ಚುಗೆ | ಘಲ್ಲಣೆಯೆನೆ ಘಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಗೆ ವಿದಗ್ಧರ್ ||
ಕೊಳುಗುಳಮೆಂದೆನೆ ಕಾಳಗ | ಮಳವೆಂದೆನೆ ಸತ್ವಮುಂ ಸಮಾಪಮು ಮಕ್ಕುಂ |
ತಳಪಟಮೆಂದೊಡೆ ಬಯಲು | ಮ್ಮಳಮೆಂದೊಡೆ ದುಗುಡವೆಂದು ತಿಳಿಗೆ ವಿದಗ್ಧರ್ ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1600.

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ " ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪದ್ಯ 40.

ಆಸೆಯು ದಾಸನಿಗೆ | ವೇಷದ ಚೋರನಿಗೆ | ಭಾಷೆಹೀನನಿಗೆ ದೋಷ |
ಕ್ಕೀಡಾದವಗೆ | ಸೋಸಲ ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ 24). ಸು. 1600

ಶ್ರೀವರ್ಧಮಾನಜಿನರಂ | ಭಾವನಮಸ್ಕಾರದಿಂದೆ ವಂದಿಸಿ ಮುದದಿಂ |
ಭಾವಕರಿಗಱಿಯೆ ಪೇೞ್ವೆಂ| ಪಾವನಲೋಕಸ್ವರೂಪಮಂ ಬುಧನುತಮಂ||

ಉಪವಾಸಗಳು (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600

ಭಾದ್ರಪದಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನದಲು ಉಪವಾಸ ಮಂ ಮಾಡುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೀತಿಕಂದಶತಕ. ಸು. 1600.

ಮುದದೆಡೆಗೆ ದುಃಖದೆಡೆಗಂ | ಸುದತಿಯರ ವಿಯೋಗದೆಡೆಗೆ ಕೂಡಿ ದರ್ಡೆಗಂ |

ಕದಡಿರ್ದ ಚಿತ್ರದೆಡೆಗಂ | ಪದಪಿಂದಂ ಬಂಧುವಲ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಸಂ ||
ಮಾನಿತಪದಮುಂ ಪದನಂ | ಧಾನಮನರ್ಥಪ್ರತೀತಿಯುಂ ಕವಿಹೃದಯ |
ಸ್ಥಾನಮುನಱಿದೋದದೆ ಕ | ಣ್ಬೇನೆಯ ಕರಡಿಯವೊಲಱಿಚುವಂ ವಾಚಕನೇ ||

ನೀತಿಪದ್ಯಗಳು. ಸು. 1600.

ಪರಿಜನಫಲವತ್ಕ್ಷೇತ್ರೋ|ತ್ಕರಬಂಧುಜನಾಳಿ ಭವನಮಹಿಳಾವಳಿಯುಂ |
ಬುರುತರಪವರ್ಗಚಿಂತಾ | ತುರನಪವರ್ಗಪ್ರಚಿಂತೆಯುಂ ಮಾಡುಗುಮೇ ||

ಯುಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾತೆಂಬೀ | ಕಶ್ಮಲದಿಂದಾದ ನುಡಿಯ ಜಾಣ್ಮೆಗಳೆಲ್ಲಂ |
ವಿಸ್ಮಯಕರ್ಣಾಟಕಳಾ | ರಶ್ಮಿಯ ರಚನೆಗಳ ಮುಂದದೇಂ ಸೊಗಯಿಕುಮೇ ||

ಹೆಣ್ಣಂ ತಲೆಗೇಱಿಸಿ ತಿರಿ|ದುಣ್ಣನೆ ಮುನ್ನೂರ್ವ ಮೂಱುಕಣ್ಣನಿವಂ ಮು |
ಕ್ಕಣ್ಣಂಗಾವಿದಿಯುಳಿದಾ | ದಣ್ಣಂಗಳನಣ್ಣಕಲ್ಲನಾಡರೆ ನತಿಯರ್ ||

ಸುರಗಿ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಸಂಪಗೆ | ಸರಸಿಜಮಿರೆ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಗೀಶ್ವರನೊಲಿವಂ |
ಅರಸುಗಳುಂ ಕಾಂತೆಯರುಂ | ಹುರುಳಿಲ್ಲದವರ್ಗೆ ಕೂರ್ಪರೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಧನಮದು ನಗುವುದು ಲೋಭಿಯ | ತನಯನ ಮುದ್ದಿಸುವ ಪತಿಯನಸತಿಯು ನಗುವಳ್ |
ಅನುವರವಂ ಕಂಡಂಜುವ | ಜನಪತಿಯಂ ಮೃತ್ಯುದೇವಿ ನಗುವಳ್ ರಾಮಾ ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ 56). ಸು. 1600.

ವರಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ | ನುರುತರ ಸ್ತೋತ್ರವನು|ಬರೆದರ್ಥವನು ಪೇಳಿ |
ಕೇಳಿದವರಿಗೆ | ಪರಶಿವನೊಳೈಕ್ಯವಹುದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ||

ತುರಂಗಧಾಟಿ. ಸು. 1600

ದಂಡಕ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ " ಶಾಂತವೀರೇಶದೇವ ಜಯಜಯಾ " ಎಂದಿದೆ.

ಸಕಲಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1600.

ಪಳಿಕಿನ ಕೊಡನೊಳ್ ಸಹಜಂ|ಬೆಳಗುವ ಶಶಿಕಾಂತದೆಸೆವ ಬಿಂಬಾಕೃತಿ ತ|
ನ್ನೊಳಗೊಳಗೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ | ಬೆಳಗಂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಡೊಡದು ಪಿಂಡಸ್ಥಂ ||

ಜಿನೇಂದ್ರಮಾಲೆ. ಸು. 1600

ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ; 150 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಹಲವು ಕಂದಗಳು "ಜಿನಪದ ಭೃಂಗ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಮೂಡಣದೆಸೆಯೊಳ್ ದಿನಪಂ|ನೋಡಿರೆ ತಾನಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿರ್ಕುಂ |
ಕೂಡೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೆಂಕಲ್ | ರೂಢಿಗೆ ನೈರುತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಧ ಪರ್ತಿಸುಗುಂ||
ನಿಂದಿರ್ದ್ದು ನಡೆದು ಮಲಗಿದ|ನೆಂದುದಕಾಯೋಟಿಜಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಗ್ರಹದಿಂ |
ಸಂದಿರ್ದ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯೊ | ಳಂದಱಿವುದು ಪಯಣಗತಿಯು ಜಿನಪದ ಭೃಂಗಾ ||

ರಾಜನೃಪಚರಿತೆ. ಸು. 1610.

ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯ ತಾಗಿದ ಪಂಚರತ್ನ ವಿ | ರಾಜಿಸಿತಬಲೆಯರೆದೆಗೆ |
ಆಜಿರಂಗದೊಳಲಗಿನ ಮೊನೆ ತಾಗಿದ | ರಾಜನಿಗವನಿ ಮೋಹಿಪುದು ||
ಅಳುಕದಱಿದೊಡೆ ಸಂಗರದೊಳು ಸಗ್ಗ|ಲಲನೆಯರುಗಳು ಮೋಹಿಪರು|
ಉಱಿದನಾದೊಡೆ ನರಲೋಕಸಂಪದ ಬಂದು|ನೆಲಸುವುದಾತನಿಗೊಲಿದು ||
ಧರೆಯ ವೈರಿಗಳ ಗರ್ವವ ಸುಟ್ಟು ಮೇಲಣ|ತರಣಿಬಿಂಬಕೆ ದಾಱಿಯಿಡುವ|
ನರಪತಿವಿಕ್ರಮಶಿಖಿಯೆನೆ ಪದರೇಣು | ಪರಿದುದಾಕಾಶಮಂಡಲಕೆ ||
ಜಡಿವ ಖಡುಗ ಮಿಂಚು ಮೊರೆವ ವಾದ್ಯದ ರವ | ಗುಡುಗು ಕೂರ್ವಾಳ ಹೊಯ್ಲುಗಳು |
ಸಿಡಿಲು ನೆತ್ತರು ಮಳೆವನಿಯಾಗೆ ರಣಭೂಮಿ|ಪಡೆದುದು ಕಾರ್ಗಾಲವನು||
ಪರಮೊಗುರುಳ ಕಿಱುವೆಕ್ಕೆನೊಸಲಿನ ಮಿಗ | ವಱಿಗಣ್ಣ ತೊಳಪ ಕದಪಿನ |
ನೞಿವೆಱೆವೊಗದೇಱುಂಜವ್ವನೆಯರು ಬಂದು | ತುಱುಗಿಹರೋಲಗದೊಳಗೆ ||

ಬಟ್ಟವೊಗದ ಬಡನಡುವಿನ ಸೈದಿಲ | ನಿಟ್ಟಸಳ್ಗಣ್ಣ ಮೋಹಿಸುವ |
ಇಟ್ಟೆಡೆಮೊಲೆಯ ತೆಳ್ವಸಿಱಿನ ನೀರೆಯು | ರಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಚೆಲ್ವಿಂದ ||

ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ. ಸು. 1620.

ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆಯಾದ ಜಗದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ; ವೃತ್ತ 120. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಭೂನಾಥಂ ಮಣಿಕಂಠಸದ್ವರದರಾಜಂ ನೋಡೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
ಸ್ಥಾನಂ ತಾರ್ಕಿಕರಕ್ಷಣಂ ಶಶಧರಾಸ್ಯಂ ನಾಡೆ ಸತ್ತರ್ಗಭಾ ||
ಷಾನಂದಂ ಕಿರಣಾವಲೀಕ್ಷಣಪರಂ ಸದ್ವರ್ಧಮಾನೋದಯಂ |
ತಾನಾದಂ ಜಗದೇವರಾಯಮಹಿಪಂ ಸತ್ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರೋದಯಂ ||
ತಾಂ ಮೂಹಾಜಿಡಿಯುಯ್ದು ತನ್ನ ರಿಪುಗಳ್ ಭೂಲಂಘನಂ ಗೆಯ್ದಪರ್ |
ತಾನೊಂದಂಬನೆ ಜಟ್ಟೊಡಂದು ರಿಪುಗಳ್ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಮಂ ಬಿಟ್ಟಪರ್ ||
ಪ್ರೇಮಂಬೆತ್ತು ವಸುಂಧರಾಪತಿಗೆ ತಾಂ ಪ್ರಾಣೇಶನಾಗಲ್ ರಿಪು |
ಸ್ತೋಮಂ ನಾಕನಿವಾಸಿನೀಪತಿಗಳಾದರ್ ಭೂಪನೇಂ ವೀರನೋ ||
ಧುರದೊಳ್ ಶ್ರೀಜಗದೇವ ನಿನ್ನ ವಿಜಯಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಳ್ ವಾಜಿಸ |
ತ್ಖುರಘಾತೋತ್ಥಿತಧೂಳಿಯಿಂ ಜಲಧಿಯೆಲ್ಲಂ ಬತ್ತಿ ಪೋಗಲ್ ದಟಂ ||
ಹರಿ ನಿನ್ನೀಮನದೊಳ್ ಕಟಾಕ್ಷರುಚಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಹಸ್ತಾಗ್ರದೊಳ್ |
ಸುರವೃಕ್ಷಂ ಖರಖಡ್ಗದೊಳ್ ವಿಷಮರಿಸ್ತ್ರೀಯೊಳ್ ತದೌರ್ವಾನಳಂ ||

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ ಸು. 1650.

ಹಾಡಿನಂತಿದೆ, ನುಡಿ 27. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ. ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಈತನು ವೀರಭದ್ರಾವತಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ವರವೀರಭದ್ರನುದ್ಭವಿಸಲತ್ತವರಿಗೆ |
ದುರಿತ ದುಷ್ಕೃತದ ಸೂಚನೆಯ ಸ್ವಪ್ನಗಳಾಗೆ |
ಅರುಣಕೋಟಿಗಳೊಗೆದಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲವಾಗೆ |
ಸುರಸತಿಯರ ಕರ್ಣಪತ್ರವೋಸರಿಸುಗೆ |
ಶರಧಿ ಘೂರ್ಮಿಸುವಂತೆ ಸಂಜೆ ಬೊಬ್ಬೆಗಳಾಗೆ |

ಉರಿವ ನಗಾನುಗತವಾಗಿ ಕಾರ್ಬೋಗೆಯಾಗೆ |
ಸುರಮನುಮುನಿಗಳು ಶವದಂತಾಗಲು ಮಿಗೆ |
ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಪಲ್ಲಟವಾಗೆ |
ಹರುಷಗುಂದಲು ದಕ್ಷನಿಂತೆಂದನವರಿಗೆ |
ಮರುಳೊಡನಾಡುವ ಮತಿಹೀನಗೊರವಂಗೆ |
ಪೊಱತಂಜುವೆನೆ ಎಂದನು | ಆ ಸಮಯದಿ ಧುರಧೀರನೈತಂದನು |
ದಕ್ಷನ ಸಿರವರಿದು ಹೋಮದೊಳಿಟ್ಟನು |
ಪದ್ಮಾಕ್ಷನ ಸಿರವನು ಹಱಿಯಲೆಚ್ಚನು |
ಭಾರತಿಯ ಮೂಗನರಿದು ಕರದೊಳಿತ್ತನು |
ಪೂವಡಿಗನುರವ ತುಱಿದು ಕುಲಿಲೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದನು ||

ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1650.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 25.

ಲಿಂಗದೊಳು ನಡೆ ಲಿಂಗದೊಳು ನುಡಿ|ಲಿಂಗದೊಳು ಸಕಲಾಂಗಸಮರಸ
ಲಿಂಗದೊಳು ತನುಭಾವಕರಣಗಳೊಂದು ಹುರಿಯಾಗಿ ||
ಲಿಂಗದೊಳು ಕೀಲಿಸಿದ ಕಂಗಳು | ಹಿಂಗದಿರೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿಯೆನುತರ |
ಱಿಂಗಿತವನೆನ್ನೊಳಗೆ ತೋಱಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಉದ್ಧರಣೆಯವಾಕ್ಯ. ಸು. 1650.

ಶ್ರೀವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ಅನುಮತದಿಂದುದ್ಧರಿಸಿದ ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಪ್ರತಿಪಾದಕಾಗಮಗ್ರಂಥವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂ ಕೆಲವು ವಚನಂಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ.

ಬಸವಲಿಂಗನಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರ (ನುಡಿ 108). ಸು. 1650.

ಘೋರಪಾಪದೋಷಪುಂಜಕುಜಕುಠಾರ ಬಸವಲಿಂಗ |
ಸಾರವೀರಶೈವಸಮಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮರುಳನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನು ಕಡೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ (ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ). ಸು. 1650.

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯು ಪುಣ್ಯನಾಮವನು ಪಗಲಿರುಳು |
ಸರಸಾನುರಾಗದಿಂದೋದಿ ಕೇಳಿದವರ್ಗೆ |
ದುರಿತಕಂಟಕವಳಿದು ಕೈಸಾರುತಿಹುವಮಳತರಭೋಗಮೋಕ್ಷಂಗಳು ||

ಬಸವಸ್ತುತಿ (ನುಡಿ 31). ಸು. 1650.

ಧರಣಿಪತಿಯು ಓಲಗದೊಳು | ಶರಣನಾಗಮಯ್ಯ ಬರಲು |
ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕರೆದ ಬಸವ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ||
ವಿಷಮರೂಪುತಾಳಿ ಬಂದ | ವಿಷಮಧಾರಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ |
ಲೇಸಿನಿಂದ ಬಸವನೆದ್ದು ಶರಣುಮಾಡಿದ ||
ಚಿತ್ರರೂಪು ಜಂಗಮರ | ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಿತ್ತು |
ಅತಿಶಯಿಂದ ಬಸವ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು ||

ಅಂಗಜಬೋಧೆ. ಸು. 1650.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 9, ಪದ್ಯ 288. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ಮನ್ಮಥ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಹರ, ಗಿರಿಜೆ, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಭರತಾಚಾರ್ಯ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಜಯಮಂಗಳ, ವಾಸವ, ವ್ಯಾಸಬೋಧ, ಸರಸಿಜಾಕ್ಷ, ಪುಷ್ಪದಂತ, ಹರಿಹಯ, ರತಿಗುಣಪತಾಕೆ, ಕಕ್ಕೋಕ, ಪಾಂಚಾಲ, ನಾರಾಯಣ, ಸಿರಿಸುತ, ಸುರರು, ಮನುಗಳು, ಭೋಜರಾಜ, ಸೌಮ್ಯನರ, ದತ್ತಕ, ಕೂಚಿಮಾರ, ಶಶಭದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಚಿತ್ತವಿಂಗಿತವರಿದು ಹರುಷವ | ನಿತ್ತು ಕರುಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದಲಿ |
ಸತ್ಯಸಂತೋಷದಲಿಯಭಯವನಿತ್ತು ನಿಜಪತಿಗೆ ||

ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯದ ನಿಯಮದಲಿಯನು । ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಮನವೊ ।
ಪ್ಪಿತ್ತುಗೊಂಡನುಕೂಲೆಯಾಗಿಹ ಬಾಲೆ ಕುಲಯುವತಿ ॥

ನೀತಿವಾರ್ಧಕ. ಸು. 1650.

ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರರ ಕೆಡಿಸುವರೊಳಂ ।
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲಗೆ ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪುವರೊಳಂ ।
ಹೊನ್ನಾಸೆಗಾಗಿ ಮನೆಹೊಕ್ಕವರ ಕಡಿವರೊಳು ವಿಶ್ವಾಸ ಸಲ್ಲ ಕೇಳ್ಳೈ ॥
ಕಣ್ಣಿಡೊಳಗಣ ಗಂಟ ಕೈನೀಡಿ ತೆಗೆವಂತೆ ।
ಸುಣ್ಣ ಪಾಯಸನೆಂದು ಸುರಿದುಂಬ ಮರುಳಂತೆ ।
ಯಿನ್ನಿವರೊಳೇನುಫಲ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಲೆ ಕುವರ ಕೇಳೆಂದ ಗುರುವರೇಣ್ಯಾ ॥

ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ. ಸು 1650.

ಸಾಂಗತ್ಯ ಪದ್ಯ 113 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೀಶ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ.

ಕೊಲೆ ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರಾಂಗನೆ ಬಹುಕಾಂಕ್ಷೆ । ಪಲ ಮದ್ಯ ಜೇನ ತುಪ್ಪವನು ।
ಸಲೆ ಜೀವರಾಶಿ ಪಾಲ್ಕುರದ ಫಲಂಗಳ । ನೊಲಿದು ಜೈನರು ಬಿಡಬೇಕು ॥
ಕಟ್ಟಿದ ಕರ್ಮದಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಹಕೆ । ತೊಟ್ಟನೆ ವ್ಯಾಧಿ ತೋಱಿದೊಡೆ ।
ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಣಿಯರ ಮನೆಗೈದಿ ಸೇಸೆಯ ನಿಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವುದೇ ॥
ಉತ್ತಮಕುಲಸತಿಯರು ನೀಚಕಣಿಯರ । ಗೆತ್ತಿ ಕೈಮುಗಿದಾಗ ತಮ್ಮ ।
ಉತ್ತಮವ್ರತಕತಿಚಾರ ಮತ್ತಾವುದು । ಮತ್ತೆ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವು ॥
ಗಟ್ಟಿವಾವಡೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದುದಕವ । ನೆಟ್ಟನೆ ತಂದು ಶುಚಿಯಾಗಿ ।
ಬಟ್ಟು ಜೀವಾಳಿಯ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ । ಹೆಟ್ಟುಗೆಯುಡುಗೆಮಾಡುವುದು ॥
ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂಜಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತನು ಮಾಡಿ । ಮಕ್ಕಳ ಬಳಲೆ ಕಟ್ಟಿಗಳ ।
ಮಿಕ್ಕ ಹಾಲೆಂಬಿವ ಮುಟ್ಟದೆ ಮಡಕೆಯ ನಕ್ಕಕೈದೊಳಿದು ಮುಟ್ಟುವುದು ॥
ಮಕ್ಕಳ ತೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಬೀಸಲು ಸತಿ । ಮಕ್ಕಳ ಕೈಕಾಲುಗಳು ।
ದೊಕ್ಕನೆ ಮುಟ್ಟುವುವೆಂದವ ಸಂತೈಸಿ । ಯಕ್ಕ ಸುದ್ದದಲಿ ಬೀಸುವುದು ॥

ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಸು. 1650.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ ಸುಮಾರು 3000. ಕೆಳದಿಯರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗ್ರಂಥ. " ಶುಕನಗ್ನಿಭೂಭುಜಗೆಉಸಿದತಿಕೌಶಲ್ಯಕಥೆಯನು ವಿರಚಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಜಡೆಮುಡಿಯ ನಡುವೆಡೆಯೊಳಡಗಿಹ | ಮಡದಿಯನು ಬಿಡದಡಿಗಡಿಗೆ ಘುಡು |
ಘುಡಿಸಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗುಟ್ಟುತೆದೆತೊಡೆಗಡರಿ ಜಡಿಯುತ್ತ ||
ಮಿಡುಕಿ ಜಡಿಬಿಡಿಯಾಗಲಾಬಡ | ನಡುವಿನಬಳಿಯವ್ಯದನುಡಿಯಲೊಡ|
ಬಡಿಸಿ ಕಡುಸೊಗಸಿತ್ತ ವೃಡ ಸಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವೆ ||

ಗಂಧಸಿಂಧುರವಂದು ದಂದುಗ | ದಿಂದ ನೊಂದು ಮುಕುಂದ ಹರಿ ಗೋ |
ವಿಂದ ರಕ್ಷಿಪುದೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ||

ಬಂದು ನೆಗಳನು ಕೊಂದು ಪರಮಾ | ನಂದದಿಂದುದ್ಧರಿಸಿ ಬಕುಶರ |
ತಂದೆಯೆನಿಸುವ ದೇವ ನಿಮ್ಮಂಘ್ರಿಗೆ ನಮೋ ಎಂಬೆ ||

ಯಶೋಧರಸಾಂಗತ್ಯ ಸು. 1650.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 338. ಇದರ ಕಥಾಸಾರವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣ) 332ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೇ

ಸುರಪನ ವಜ್ರದ ಹತಿಗಂಜಿ ಗಿರಿಗಳು | ಪಿರಿದು ಬೇಗದೊಳೋಡಿಬಂದು |
ಶರಣುಹೊಕ್ಕವು ಮಾರಿದತ್ತನನೆಂಬಂತೆ | ಕರಿಗಳೊಪ್ಪಿದುವು ಪಾಜಸಲಿ ||

ಜ್ಯೋತಿಷ (ಚಂಪು) ಸು. 1650.

ಪಶ್ಚಿಮದಿಶೆಯೊಳ್ ಕಂಪಿಸೆ | ನಿಶ್ಚಯ ಧರ್ಮಂಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಡುವುದು ಲೋಕಂ |
ಅಶ್ಚರ ಡಾಮಂ ಬಕರ್ಂ| ದುಶ್ಚರದೊಳ್ನಗರದುರ್ಗ ಕೆಡುವುದುನಿಜದಿಂ||
ಬಿಲ್ಲುಪರಿವೇಷಪಡುವಲ್ | ಸಿಲ್ಲದೆಪೂರ್ವಾದ್ರಿಯೆಡೆಗೆಪಡಿಸೂರ್ಯಂಗಳ್|
ಬಲ್ಲಿತ್ತಗ್ನಿಯ ಮಿಂಚದು | ಮುಲ್ಲಸದಿಂ ತೋಚೆ ದಿವಸ ಮಪೆಸಂಪೂರ್ಣಂ||

ನರಪಿಂಗಲಿಯ ನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಆನೆಮುಟ್ಟಲು ಅಮೃತಾನ್ನವನುಣ್ಬರು. ಕಾಗೆ ಮುಟ್ಟಲು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಂವತ್ಸರಫಲ ಸು. 1650.

ಕಾಳಯುಕ್ತಿಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮಳೆಬೆಳೆ ಘನಮಕ್ಕು, ಸೈರಣೆ ಸಂತೋಷಮಕ್ಕು; ಬಡಗಲು....ತೆಲಗು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜಭಯದಿಂದ ಕೇಡಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲೇಸಕ್ಕು.

ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ ಸು. 1650.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 21. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ "ಗುರುಶಾಂತಮೂರ್ತಿ ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತ ತೆಱನ ಪೇಳ್ದಪೆನು" ಎಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ದೀಕ್ಷೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತೆಯ ಟೀಕೆ. ಸು. 1650.

"ಭೂಮೀಶ್ವರನಾದ ಸತ್ಯಭಾಷಾಭೂಷಣನಾದ ಪ್ರತಾಪರಂಜಿತನಾದ ಭೂಲೋಕದೇವೇಂದ್ರ ಬಲ್ಲಾಳಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರವಭೂಪಾಲನ ಭುಜಾದಂಡ ಶಿವಭಕ್ತಿವಾರ್ಧಿವರ್ಧನಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಸೇನಾಧಿನಾಥ ಚಿಕ್ಕವೀರಭದ್ರಯ್ಯನು ಹೇಳಿಸಿದ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ".

ಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಗುರುಬಸವಧರ್ಮರೂಪನ | ಪರಮೇಶ್ವರನಾದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಯ |
ವಿರಚಿಸಿದ ವಿಧವ ಕೇಳ್ದನು | ಸಭೆಮುದದಿ ಸನತ್ಕುಮಾರ ನಂದೀಶ್ವರನಂ ||

ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯರ ಪದ. ಸು. 1650.

ಮಂಡಲಪತಿವೆಂಕಟರಾಯರ ಭುಜ | ದಂಡ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ ಗಂಡನೆನಿಪ ಕಾ |
ಲ್ಪೆಂಡೆಯವನಿಟ್ಟು ಚಿಕರಾಯನೆನಿಸಿಯೆ | ಕೊಂಡು ಇಮ್ಮಡಿತಮ್ಮ ಭೂಪ ಸುಖದೊಳಿರ್ದು |

ಖಂಡೇಂದುಧರನೆಡೆಗೈದಲಾತನರಾಜ್ಯ । ಭಂಡಾರ ಬೊಕ್ಕಸವಧಿಕಾನೆಕುದುರೆಯ ।
ತಂಡ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲವನು ಆ ಈ ಯಮಗೌಡ । ಲಂಡತನದೆ ಗ್ರಹಿಸಿದುರ್ಗಗಳ ಪ್ರ ।
ಚಂಡತೆಯಿಂ ಬಲಿಸಿ ತಾನಲ್ಲದೆ । ಗಂಟುಗಲಿ ಇಲ್ಲನಿಸಿ ಇರಲದ ।
ಕಂಡು ಕಡುಹುವೆರಸಿ ಅಕ್ಷುಣದೆ ಮುಂ । ಕೊಂಡೆ ನೀ ರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ ಮನವೆಳಸಿ ।
ಎಲಹಂಕನಾಡಪ್ರಭೆಯ ಕೆಂಪರಾಯಾ ॥

ಭೋಜನರಗಳೆ ಸು. 1650.

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕರನು । ವನ್ನಿಪುರದ ರಘುರಾಮ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ॥

ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಆರಂಭ—

ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ । ಪಾದಂತಾನಂದಸುಗುಣನಿರ್ಗುಣದೊಳ್ಸಂ ।
ಪಾದಿಸಿದ ವಿಮಲಹರಿಮಹಿ। ಮೋದಧಿಯಂ ಭೀಷ್ಮನರ್ಥಿಯಿಂ ಕೀರ್ತಿಸಿದಂ ॥

ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು ಸು. 1650.

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳು ಕುಂತಣವಿಷಯದೊಳೊಪ್ಪುವ । ಪ್ರತಿಕೊಪಣದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭರ ।
ಕೀರ್ತಿಯ ಕೀರ್ತನೆಯಭಿಷೇಕಕೆ ಮಾನಿನಿಯರೆ ಕೇಳಿ ಜಿನವಚನವನು ॥

ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಸು. 1680.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯುಲ್ಲಿ 38 ಸಂಧಿಗಳು (ಪದ್ಯ 1080) ಇವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪಾರ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಉರಿಗೆ ತುಪ್ಪವ ಹಾಕಿದಷ್ಟಕೆ । ಮುರಳಿ ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷವಹುದೋ ।
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವ ಕಾಮದೊಡನೆ ಮನಸ್ಸು ವಿಶ್ರಿಸಲು ॥

ಭರದಿ ಪೆಚ್ಚುತ ಪೋಪುದಲ್ಲದೆ । ಪರಿಹರಕ್ಕವಕಾಶವಾವುದು ।
ಪರಮವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಮನವನು ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದ ॥
ಮನುಮಥನ ಸಿಂಗಾಡಿಯಂದದಿ । ಮಿನುಗುತಿರ್ಪುದು ಪುರ್ಬು ಕರ್ಣಗ ।
ಳನುಪಮಶ್ರೀಕಾರಕೆಣೆ ತುಟಿ ಹವಳವೆನಿಸುವುದು ॥
ವನಜನೇತ್ರೆಯು ಕೊರಳು ಶಂಖದ । ನೆಸಹಿಗೀಡಾಗಿಹುದು ಮಿಗೆ ಕಂ ।
ಪಿನ ಹೊಳಹ ಬೀಜವುವು ಪೊಳೆಗೊಂಡಿರ್ಪ ದಂತಗಳು ॥

೨೬೭ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶುಕಸಪ್ತತಿಯೂ ಇದೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಚಂಪು) ಸು. 1680.

ಶ್ರೀರಮಣೀಯುಕಾಯನತಿತೀತಳಶೀಲಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷನಂ ।
ಭೋರುಹಸಂಭವಾನನಚತುಷ್ಟಯನಿಸ್ಸೃತಸನ್ನುತಿಪ್ರಿಯಂ ॥
ಚಾರುಫಣೀಂದ್ರಭೋಗಶಯನಂ ಗರುಡಧ್ವಜನತ್ಯಪೂರ್ವಶ್ರೃಂ ।
ಗಾರರಸಾಕರಂ ಸಲಹುಗೆಮ್ಮನತಿಪ್ರಿಯರಂಗನಾಯಕಂ ॥

ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ ಸು. 1680.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಅರಿರಾಯಗಿರಿವಜ್ರದಂಡನೆನಿಸುವನು ।
ಗರುವನಹ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಾತ್ಮಜನು ।
ದೊರ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಿಷ್ಟವನು ।
ವರವಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಾರಮಣ ರಕ್ಷಿಸನು ॥

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ. 1685.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 30, ಪದ್ಯ 1825.

ಅರಚಿನಿಂದೀಕೃತಿಯನೆಜುಹುವ । ಹದನ ಭವಪುರಸಗನಲಕ್ಷ್ಮೀ ।
ವದನಚಂದಿರನೆನಿಪ ಗೋಪೀನಾಥನೊಲವಿಂದ ॥

“ಗುರುಚಿದಾನಂದಾತ್ಮನಂಘ್ರಿಯುಲಿ” ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಮೌನೇಶ್ವರಬಾಲಲೀಲೆ ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಅಧ್ಯಾಯ 6, ಪದ 30. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ವ್ಯಾಸ, ಮಲು

ಹರ, ಹರಿಹರ, ನಿರಂಜನ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಶುಕ ಈ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್, ಸೈಯದ್, ಪಟಾಣ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ತುರುಕರ ಸಮಾಚಾರವೂ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಣುವಿನೊಳಗಣುವೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪನೆ । ಗುಣನಿಧಿಯು ತನುವಿನೊಳು ತನುವಿನ ।
ಒಣಿಕೆಯಲಿ ಕಾಣಿಸುತಲಿಹನೆ ಮಹಾಪ್ರಮಾಣದಲಿ ॥
ಗಣಿಸಿ ನೋಡೆ ಮಹತ್ತಿನಿಸಿ ಸನ್ಮಣಿಯೊಳಿಹ ಗುಣದಂತೆ ಪೊಳೆಯುವ ।
ತ್ರಿಣಿಕೆಯಾಚಿದನಂತವೇ ಕೇಳ್ಕೈಕ್ಯಪರಬ್ರಹ್ಮ ॥

ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 3 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ ಷಣ್ಮುಖ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಚಂಡೇಶ್ವರ, ಮಹಾಕಾಳ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಕವಿಯ ಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ.

ನಂಬಿದವರಂ ಸಿಂಬಿಯೆಂಬುವರ್ ಮನಮೆಚ್ಚಿ ।
ಹಂಬಲಿಸುವರ್ ಬಾಯೊಳಾತ್ಮದೊಳ್ ನಿಷ್ಠುರಣ ।
ವುಂಬಲು ನವಂಬರಕ್ಕಿಂಬು ತಪ್ಪಲ್ ಸುಮ್ಮು ಕಂಬನಿಯಕರೆಯುತ್ತಲಿ ॥
ಗುಂಭನೆಲ್ಲಂ ನೀಗಿ ಜೃಂಭಣದಿ ಸ್ವಾತ್ಮಪತಿ ।
ಯೆಂಬ ಭಾವನೆಬಿಟ್ಟು ಎಲೊವಾಪಿ ಮೂಢನಂ ।
ನಂಬಿ ಈತೆಜನಾದೆ ನರೆಹೊರೆಯ ಪುರುಷರಾ ತಂಬುಲವ ತಿನ್ನೆಂಬರೈ ॥
ವಿಜಯನೆಂಬರ್ ಪ್ರಾಣವಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ ಪತಿಯು ।
ಭಜನೆಗೈವರ್ ಉಣಿಸಿಯುಡಿಸಿ ಭೂಷಣಮಿಡಲ್ ।
ಸುಜನನೆಂಬರ್ ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿದಿರೋಡೆ ಹಿಗ್ಗುತೆ ॥
ಮಜರಯೆಂಬರ್ ಮಾಜುವುತ್ತರಕೆ ಕನಲದಿರೆ ।
ಕುಜನನೆಂಬರ್ ಸ್ಯಾವ ಕೈವಾಡಲ್ ಮುಪ್ಪ ।
ರುಜಿಯೊಂದೆ ಮುದಿಪಾಪಿಯು ಜನೇಕೆಸಿಲಿಸಿಹನೊತ್ಯಜಿಸೊಕಾಲನೆ ಎಂಬರೈ ॥
ದುರ್ಭರವದ ಬಿತ್ತುಗಳ್ ಕೊರ್ಬಿಳ್ದ ಕತ್ತೆಗಳ್ ।
ಅರ್ಭಟದ ತೊತ್ತುಗಳ್ ನಿರ್ಭರದ ಕುತ್ತಗಳ್ ।

ಪರ್ಭಿದಫಸುತ್ತುಗಳ್ ತಬ್ಬಿರುವ ಪುತ್ತುಗಳ್ ಸರ್ಪದುರ್ಗಣ ಗೊತ್ತುಗಳ್ ||
ಉಬ್ಬಸದ ತಿತ್ತಿಗಳ್ ಹೆಬ್ಬುಳ್ಳ ತತ್ತಿಗಳ್ |
ಮರ್ಬಿಡಿದ ಮೂರ್ತಿಯರ್ ಪರ್ಬಿದಪಕೀರ್ತಿಯರ್ |
ಪೆರ್ಚಿಟ್ಟಕಾರ್ತಿಯರ್ ಗರ್ಭಸುಖಪೂರ್ತಿಯರ್ ಒಬ್ಬರೊಳವಲ್ಲ ಕೇಳೈ ||

ನಿರಾಳ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 25 ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು "ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಒಡವನೆಡೆಯಾಡುತ್ತ ಭಾಗ್ಯವ | ನೆಡವುತಂ ಕಂಡಂತೆ ರೋಗಿಯು |
ತಡಕುತಿರ್ಪೌಷಧಿಯು ಲತೆ ಕಾಲ್ತೊಡರಿ ಕಾಣ್ಬಂತೆ ||
ಒಡಲ ಪಸಿವಂಡಲೆವವನು ಪಾ | ಲ್ಗಡಲನಿದಿರೊಳು ಕಂಡವೋಲೆ |
ನ್ನೊಡೆಯ ಶ್ರೀಗುರುದೇವರಂಘ್ರಿಯ ಕಂಡು ಒಡುಕಿದೆನು ||
ಮನವೆ ಕ್ಷಣ ಪಾತಾಳಕ್ಕೈದುಗು | ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳು ಗಗನಕ್ಕೈದುಗು |
ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳಗಷ್ಟದೆಸೆಗಳ ಬಳಸಿ ಬಂದಿಹುದು ||
ಮನವನೊಬ್ಬುಳಿಮಾಡಿ ನಿಂದಡೆ | ಘನಕ ಘನ ಮಹಲಿಂಗವೆನುತದ |
ಜನುವನೆನ್ನೊಳು ತೋರ್ಪಿ ಸಲಹಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರಶತಕ ಸು. 1700.

'ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ' ಎಂದು ಮುಗಿವ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಇವು ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶತಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು

ಹಾವಿನ ಮೊಗದೊಳ್ ಸುಧೆಯುಂ | ಭಾವೆಯರೊಳ್ ಜೀವನೇಹಮುಂ ನಂಬುಗೆಯುಂ |
ಸೇವೆಯಲಿ ಸುಖವನಜಸವ | ದೇವರು ಮರುಳುಗಳು ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ ||
ಜೀವದಟಿವೆಂಬುದದನೇ | ಸಾವೆಂದಾಡುವರು ಮನುಜರದು ಸಾವಲ್ಲಂ |
ಸಾವೆಂಬುದಾವುದೈ ಪರ | ಸೇವೆಯೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ ||

ಶಿವಾಷ್ಟಕ ಸು 1700

ಆಕಾಶಕೇಶಂ ಶಿವಪಾತ್ರಗೇಯಂ ಲೋಕಾದಿವಂದ್ಯಂ ನಿಜಭಕ್ತಕಾಯಂ |
ಏಕಾಕ್ಷರಂ ಪೀಠಧರಾಬ್ಜದೇಹಂ ಸಾಕಾರದಿಂದೆನ್ನ ಕರಕ್ಕೆಬಂದಂ ||

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ ಸು 1700.

ಆವಂಗೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನು | ಆವಂ ತಾನಿಂದ್ರವಂದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುತನುಂ |
ಆವಂಗೆ ಸುರರ ಓಲಗ | ದೇವವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲದುಳಿದಗ್ಗಳಿಕೆ ||

ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕೆ. ಸು. 1700.

ಕಂದ 56, ಪ್ರತಿಕಂದವೂ "ಗರಳಪುರೀಶಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಕಾರದಿಂದ ಹಕಾರದವರೆಗೆ ಇವೆ.

ನಾನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿನಿಂದವೆ | ನಾನಾಸುಕೃತಗಳ ನೀಗಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಂ |
ತಾನಾರ್ಜಿಸುತ್ತೆ ಕೆಡುವರು | ದೀನರು ತ್ರೈಜಗದಧೀಶ ಗರಳಪುರೀಶಾ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ ಸು. 1700.

ಶ್ರೀರಮಣನಿಂದ್ರಾದಿವಂದಿತಚರಣನಂ ಶುಭಕರಣನಂ |
ಮಾರಮದಸಂಹಾರ ನಿರ್ಮಲಮಾರನಂ ಸುಶರೀರನಂ ||
ಕಾರುಣಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನುತಜಗಪಾಲನಂ ದಯಶೀಲನಂ |
ಧೀರಗುಣ ಗಂಭೀರನಲ್ಲಮದೇವನಂ ಸುಬಧೀವನಂ ||

ನರಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 10?. ಕರಿಗಿರಿಯ (ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ) ನರಹರಿಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಪ್ರಾಣೇಶಶತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ಮಾಡಿರಬಹುದು

ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬಕೆ ನಲ್ಲಕೃಷ್ಣನ | ಖುಲ್ಲಕಂಸನು ಕರಸೆ ಗೋಕುಲ |
ದಲ್ಲಿ ಬಳಿಕಲ್ಲರಸು ಸಂತೈಸಗ್ರಜನು ಸಹಿತ ||
ಸಲ್ಲಲಿತಪುರದೊಳು ಕುಬುಜೆಯ | ಚೆಲ್ವ ರಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಬಳಿಕೈ |
ದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲರ ಕೊಂದ ನರಹರಿ ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||

ಪ್ರಾಣೇಶಶತಕ.

ಧರೆಯ ಸುರುಳಿಯ ಸುತ್ತಿಕಕ್ಷದೊ | ಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡುವ ದುರುಳದೈತ್ಯನ |
ಶರಣಿಸಾಸಿರಕಿರಣಲಹರಿಯ ನಿಶಿತದಾಡೆಯೊಳು ||
ಇರಿದು ಧರಣಿಯ ತಂದು ಹರಹಿದ | ಸುರರ ಪಾಲಕ ರಿಪುಕುಲಾಂತಕ |
ದುರಿತದೂರ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ತೋರ್ಕೊ ಪ್ರಾಣೇಶಾ||

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ ಸು 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಸರಸಕಲ್ಪನವೀಚಿವಿಸರದೆ | ಮೆರೆವ ನಿಜಹೃದಯಾಂಬುನಿಧಿಯೊಳ್ |
ವರಿಯೊಳು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗಭೀರಮಂಥನದೆ ||
ಪರಮಭಾರತವೆಂಬ ಸುಧೆಯಂ | ಭರದೆ ತೆಗೆದೀಜಗತಿಗರ್ಪಿಸಿ |
ಹರಿಸಮೊಂದಿಸಿ ಜಸದಿನೆಸೆವಾವ್ಯಾಸಮುನಿ ಪೊರೆಗೆ ||
ನೆಲದೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮಹಿಮೆಯ | ನಲಘುಜನನೀಜನಕಸೇವಾ |
ಫಲಮನರಿಯಿಪ ಧರ್ಮಸಾರದ ಮಹಿತಭಾರತದ ||
ಲಲಿತಧರ್ಮವ್ಯಾಧಕಥೆಯನು | ಸುಲಭವೆನೆ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಗಳಿ |
ನೊಲಿದು ನುಡಿವೆಂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯ ವೃತ್ತದೊಳು ||

ಅಸ್ಥಾನಜ್ಯೋತಿ (ಕಂದ 130) ಸು. 1700.

ಖುಲ್ಲರಕುಹಕರಕದನಕೆ | ನಿಲ್ಲದೆಹರಿವವರಕೊಂಡೆಯರ ದುರ್ಜನರಂ |
ಒಳ್ಳಿದರೆಂದುಂ ಸಲಹಲು | ಹಲ್ಲಂಹದಿನಾಜ್ಞೆಹೋಹುದೆಂಬುದನರಿಯಾ ||
ಬಡತನದಲಿಬಂಧುಗಳ | ಪ್ಪೊಡೆಯಂ ಹೊಕ್ಕಿರ್ದು ಅಲ್ಲಿ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗದೆ |
ಅಡವಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ತಿನ್ನು | ತ್ತೊಡಲಂಹೊರೆದಿಪ್ಪ ಸುಖಕೆಕಡೆವೊದಲಿಲ್ಲಂ||

ಪಾಂತವರ ಚರಿತ್ರ ಸು. 1700.

ಹಾಡಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಸಂಧಿ 5, ಪದ 571. ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯೂ "ಶ್ರೀ ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ತಟ್ಟಿಯಕೆರೆಯ ರಂಗನ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕೇಳು ಕೇಳೆಲೊ ಕುಹಕ ಖಳ ಎನ್ನ ವಲ್ಲಭರು |
ಕೇಳಿದರೆ ಬಿಡರು ನಿನ್ನ | ಮುನ್ನ |
ಸದೆದುಸೀಳಿಬಿಡುವರುಬೇಡಕಾಣೊ| ನಾರಿಹೇಳಿದೆನುಕೆಡಬೇಡಮೂಢನೊ |
ಅಂತ್ಯಕಾಲಕೊದಗಿದ ಬುದ್ಧಿಯೇನೊ |
ಪಾಪಿಬಯಲಾಸೆಗಾಗಸುವಳಿಯದಿರೆಂದೆಂಬ |
ಬಾಲಕಿಯೊಳಿಂತೆಂದನು | ತಾನು | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||
ಬಡಪಾಂಡವರನಡವಿಗೋಡಿಸಿದೆನೆಂದು ಎ |
ನ್ನೊಡನೆ ಕೆಣಕಿದನೆ ಬಂದು | ಇಂದು |
ಅಯ್ಯ ತೊಡೆವೆನಾತನ ಹಣೆಯಲಿಪಿಯ | ನೃಪನಪಡೆಯನಿಕ್ಕುವೆನು ರಣ
ಬಲಿಯ |
ಅವನ ಮಡದಿಮಕ್ಕಳ ತಹೆನು ಸೆರೆಯ |
ನೆಂದು ಕಡುಗವನು ಜಡಿದು ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯರ ಮುಖನೋಡಿ |
ಕುಡಿಮೀಸೆಯನು ತಿರುಹಿದ | ಉತ್ತರ | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||

ಕಾವ್ಯಸಾರ (ಪದ್ಯ ೨೨೫) ಸು. 1700.

ಇಂಬಿಂ ನಾಟ್ಯಮನಾಡೆ ಕಾಂತೆಯುಮೊಗಂ ತತ್ಕಾಲದೊಳ್ ತೋರ್ಪುದಾ|
ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
ಇಂಬಾಗಿರ್ದ ಸುವೀಣೆಗಾನರವದಿಂ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಪಾಂಗದಿಂ |
ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
ಕೈಸನ್ನೆದೋರ್ಪ ಚೆಲ್ವಿನ | ವೈಸಿರಿಯಂ ಪೇಳ್ವ ವೈಸಿಕದ ವಿಟರಸುಮಂ |
ಕೈಸೆರೆಗೊಳುತ್ತೆರಂಜಿಪು | ದ್ಯಸರಳನ ಪಿಡಿಯುತೆಜದೆ ಗಣಿಕಾನಿಕರಂ ||
ತಿಱಕಲ್ಲಾಡುವವಳಷ್ಟಶೈಲಕುಲಮಂ ದಿಗ್ದಂತಿದಂತಂಗಳಂ |
ನಿಱಕೈಯಿಕ್ಕಲೆದಾಡುವಳ್ ಮುಗಿಲಪೂರಂ ಸೂಡುವಳ್ ತಾರೆಯಂ ||
ತಿಱವಳ್‌ತುತ್ತುಗಳೆಂದು ಚಂದ್ರರವಿಯಂ ಕಂಡೋಲೆಯೆಂದಿಕ್ಕುವಳ್ |
ನಿಱಯಂ ಸುತ್ತುವಳೇಳುವಾರ್ಧಿಚಯಮಂ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿರೇಖಾಂಕನಾ ||
ನಂಬಿದವನಿವಂ ತನ್ನಂ | ನಂಬದೆ ಹಿಂಗಿರುವ ಮನುಜನಿವನೆಂದಱದುಂ |
ಇಂಬೞಿದು ನಲಹದರಸಿನ | ಡೊಂಬಾಟಕೆ ಮನವನಿತ್ತು ಕೆಡದರು
ಮನುಜಾ ||

ಲೆಕ್ಕದ ಚೌಪದ. ಸು. 1700.

ಗಣಿ ಗಡುಗ ಗಡವೊಂದಱಿಂ ಪಾಱುವಾಗ ।
ಗಣಿ ಕ್ಷಣಕೆ ಶತಕೋಶವನು ಪೋಗೆ ಬೇಗ ।
ಕ್ಷಣಕೆಯೊಂದೊಂದ ಹೆಚ್ಚುತ ಪೋಗಿ ಗಡುಗ ।
ಗಣಿವಿಡಿವುದೆನಿತುದಿನಕೆಂದು ನುಡಿ ಬೆಡಗ ॥
ಹಡಗು ಮೂಱನು ಕೊಂಡು ಹೋಹ ಮಾರ್ಗದಲಿ ।
ಯೊಡಲೊಳಿಡಿದೊಡವೆ ಭರವಾಯ್ತೊಂದಕಲ್ಲಿ ।
ಮಡಿದೆರಡಕವರನಿತ ಕೊಡುತ ಬರಲಲ್ಲಿ ।
ಕಡೆಗೆ ಮಾಹಸುಗೆಯುಲಿ ಸಮಮೂಱು ಸೊಲ್ಲಿ ॥
ಕಾಲಾಱು ಕಣ್ಣಾಱು ಬಾಲವೆರಡೇನು ।
ಜೋಲುವಾಕಿವಿ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮೂಱದೇನು ।
ನಾಲಗೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕೈ ನಾಲ್ಕಂತದೇನು ।
ಬಾಲಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ ನುಡಿ ನಿಜವದೇನು ॥
(ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾವಸುತ್ತಿ ಮೂಷಕವನೇಱಿದ ವಿಘ್ನೇಶ)
ಮರದಿಂದ ಮುಱಿದು ಬಿದ್ದನ ಹಿಡಿದು ತಂದು ।
ಭರದಿಂದಲಾಕ್ಷಣದ ಚರ್ಮವನು ಸುಲಿದು ।
ಅರೆಬೆಂದು ನೊಂದವನನಂಗಡಿಗೆ ತಂದು ।
ಸರಸಜನರಾ ಕೈಗೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಬರಲೆಂದು ॥
(ಅಡಕೆ)

ಬಿಳಗಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ (ಚಂಪು) ಸು 17 0.

ವಿಸೂರುಪಟ್ಟಣವನಾಳಿದ ಅಂಡಣ್ಣನಿಂದ ಬಸವಭೂಪಾಲನವರೆಗೆ ದೊರೆಗಳ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪರಮಬಲವಂತಧರಣೀ । ಶ್ವರಚೂಡಾರತ್ನ ಬಸವಭೂಪನಕೊರಲೊಳ್ ।
ಮಿಱುಗಲ್ ಮುಕ್ತಾಹಾರಂ । ಪರನರಪರ್ಗಾಯ್ತು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾಹಾರಂ ॥
ಕಂದನ ಮುದ್ದಿನಂತೆ ಕಡುಪೂತಿಹ ಚಂಪಕವೃಕ್ಷದಂತೆ ಮಾ ।
ಕಂದದ ಪಣ್ಗಳಂತೆ ಮಧುಮಿಶ್ರಿತಶರ್ಕರೆಯೂಟದಂತೆ ಪೂ ॥

ಶರ್ದಿಂದುಗಭಸ್ತಿಯಂತೆ ಯೆಳದಿಂಗಳ ಪಾಲ್ಗಡಲಂತೆ ರಂಜಿಕುಂ |
ಮಂದರ ಸುಸ್ವರೋಕ್ತ ಬಸವೇಂದ್ರ ಸುಧಾಮಯ ವಾಕ್ಯದೀಪ್ತಿಗಳಾಂ ||

ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲನ ಪದ್ಯ (ಕಂದ 120) ಸು. 1700.

ಮೃಗಧರನ ಹಗೆಯ ವೈರಿಯ | ಹಗಲೇಶಿರ್ಪವನ ಮಗನ ವೈರಿಯ ಗಿರಿಯುಂ |
ನೆಗಪಿದನ ಪಗೆಯ ಭೃತ್ಯನ | ನಗೆಮೊಗಮಂ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲಂ |
(ಹನುಮಂತ)
ಒಂದೆರಡು ಪಥದಿ ನಡೆವಾ | ಸುಂದರಿಯಾತ್ಮಜನ ಪಿತನ ಮೋಹದ ಸುತನಂ |
ಎಂದೆಂದಿಗಗಲದಿರ್ಪವ | ನಂದವ ನೆಱೆ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲಂ ||
(ಇಲಿ)

ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ. ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಥಮಪದ್ಯ—
ಸರ್ವಗುಣದೊಳು ಜಿನನು ಹಿಡಿವುದು | ಸರ್ವರೊಳು ರತ್ನತ್ರಯಂಗಳು |
ಉರ್ವಿಯೊಳು ಒಱೆಕುಂಟೆ ಗುಣಿಗಳು ಪಿಡಿವ ವಸ್ತುಗಳು ||
. . ತಿರಲದು ವನದೊಳುಯ್ಯಲ | ಸರ್ವತೌರ್ಯತ್ರಿಕಸಮೇತದಿ |
ಸುರ್ವಿಪತಿ ಜಿನದತ್ತನಾಡಿದ ಸರ್ವರೋಲೈಸೆ ||
ಕೊನೆಯ ವಚನ—ಈ ಪಧಿವೆ. ಹೆದು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವದೇವರ ಯಕ್ಷಧರಣೇಂದ್ರನರಸಿ ದೇವಿಪದ್ಮಾವತಿಯ ವರಪುತ್ರ ಜಿನದತ್ತ ತ್ರಿವಿಧೈಶ್ವರ್ಯದಿಂ ಸುಖಮಿರ್ದನೆಂದು.

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ 21) ಸು. 1700.

ಆಕಾಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹ | ಲೋಕಂ ಪದಿನಾಲ್ಕು ರಜ್ಜುವಗಲಮದೇಳುಂ |
ಏಕಂ ಪಂಚಕಮೊಂದೆನೆ | ಯಾಕಾರಂ ವಾಯುತ್ರಯದಿನೊಪ್ಪುಗೆ ಲೋಕಂ ||

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸಾಂಗತ್ಯ. ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 549. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಗಣೇಶ, ಶಾರದೆ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಉತ್ತಮವಾದ ಕುಲದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ | ಭಕ್ತಿಯ ಕೃತಿಯ ಪೇಳುವೆನು ||

ಭಾವಾರ್ಥಶತಕ ಸು. 1700.

ಒಗಟಿಯ ರೂಪವಾದ ಕಂದಗಳು. ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ ಸು. 1700.

ಹಾಡುಗಳು, ಆಶ್ವಾಸ 11 ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸುಗಂಧಪಾರಿಜಾತ (ಕಂದ 64) ಸು. 1700.

ಪರಿಪಕ್ವಮಾತುಲುಂಗೋ | ತ್ಕರಮಂ ಪೋಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪುಟದಿಂಸುಡೆ ಒಂ |
ದುರಗಂಧಂ ಮೆರೆಡೆ ಕ | ಪ್ಪುರಮಾಸುವಡೆದು ಲೇಸೆನಿಸಿ ತಾನಿರ್ಕುಂ (?) ||

ಪ್ರಶ್ನಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಈ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರು. ಈ ಭೂಮಿ ನಾಲಾವಳಿಯುಂಟು ಲೇಸು — ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಣವಂಗಳು (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆ ಪರತತ್ವವು; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆ ಪರಮಯೋಗವು, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆ ಪಾಪಾಂತಕನು. ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಚರಣ, ಮ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಒಡಲು—ಇತ್ಯಾದಿ. ಮತ್ತೆ ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಪೃಥ್ವಿ; ಮ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಅಪ್ಪು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ರುದ್ರಭಾರತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ರುದ್ರ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಸಂವಾದ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮೂಲತತ್ತ್ವವು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿತು ? ಪಂಚಪ್ರಾಣವಗಳು ಹೇಗೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದುವು ? ಚರಾಚರಗಳು ಹೇಗೆ ಜನ್ಮಿಸಿದುವು ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಶಿವನ ಉತ್ತರಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಇಂದ್ರರು ಆದಿರುದ್ರನ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರ ನಾಮ ಮಘವಾನ್, ಹರಿಹಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂದ್ರಂಗೆ ಐರಾವತ ಬಿಳಿಯಾನೆ ವಾಹನ, ಪರುಷವಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ಸಿದ್ಧರಸವೆ ಜಲನಿಧಿ, ವಜ್ರವೆ ಆಯುಧ, ಕಾಮಧೇನು ಏವ ಹಿಂಡು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ವನ, ತವನಿಧಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ಮೋಹಿಡಿ, ರಂಭೆ, ಊರ್ವಶಿ ಚಿತ್ರಾಂಗಿ ಮೇನಕೆ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಇಂತು ಪಂಚ ನೃತ್ಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಿಂಡ ಶಚಿಯು ಗಂಡ, ಅಮೃತದ ಬಾವಿ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಧಾನಿ, ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳ ವೋಳ.

ಸಹಸ್ರಗಣ ನಾಮಾವಳಿ (ಹಾಡು) ಸು. 1700.

ಪಾಡಿ ಶರಣರು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮೇಶನತ್ಯಾ | ಡಂಬರದ ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮವಂ ||

ಆಹ್ನಿಕ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

" ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅರುಣೋದಯಾರಭ್ಯವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುವ ಪರ್ಯಂತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು " ಹೇಳಿವೆ.

ಧ್ರುವ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1700.

ಉದಯರಾಗ ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 18.

ಗಳದ ರೇಖೆಯು ಕಂಬುಕಂಧರದ ಚಂದಿರನ |
ತೆಱದ ಮೊಗದೋಜೆಯುಂ ಕರಿಚಪಿರಾಜಿಯುಂ |
ಕಿಱುನಗೆಯ ವದನಮುಂ ನಿಗಮಾದಿಸದನಮುಂ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೀಕ್ಷಿಸಿದನು ||
ಕಿಱುದೊಳ್ಳಿನುದರಸುಳಿ'ನಾಭಿಯುಂ ಶೋಭೆಯಿಂ |
ಧರದೊಳೊಪ್ಪುವ ತಿವಳಿಯುಂದಮುಂ ಚೆಂದಮುಂ |
ಶರದಭ್ರದಂತೆಸೆವುರಸ್ಥಲದೊಳಿಹ ಸಿರಿಯ ಶೋಭೆಯಂ ಕಂಡನಂದು ||

ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವ್ವಿ ಸು. 1700.

ಹರನು ನಾರದನು | ಧರೆಗೆ ಕಳ್ಳರಾಗಿ | ಪುರವ್ಪೋರಗಲ್ಲ ಗಣಪತಿರಾಯನ ||
ಸಿರಿಯ ಕದ್ದೊಯ್ದ ಕಥೆಕೇಳಿ ||

ಕೃಷ್ಣಕಥೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ಸುಮಾರು 2500 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಾರಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಕರವೀರನಗರದಿಂ ಬರ್ಪ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಂ |
ಹರಿಸಿ ಮಗಧನ ಸೈನ್ಯಮಂ ದ್ವಾರವತಿಯು ನೆಱೆ |
ವಿರಚಿಸಿ ಯಶೋನಿಜಂ ಮುಚುಕುಂದನಿಂ ಕಾಲಯವನನಂ ಕೊಲಿಸಿ ಮೆಱೆದಂ ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ (ಕಂದ 56) ಸು. 1700.

ರುಜೆಯಂ ಪಱಿವನೆ ವೈದ್ಯಂ | ಗಜಗಮನದಿ ರಣವ ಪೊಕ್ಕು ಜಯಿಪನೆ ವೀರಂ
ಭುಜಗಾಭರಣನೆ ದೈವಂ| ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಪನೆ ಅರಸು ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||

ವಿನಾಯಕ ಸ್ತೋತ್ರರಗಳೆ ಸು. 1700.

ಮೋದಕವುಂಡಲಿಗೆ ಹೂರಣಗಡುಬು | ಸೇವಗೆ ಸೂಸಲು ದೋಸೆ ಹೊಯ್ಗಡುಬು |
ಹಾಲು ಮೊಸರು ಪಾನಕ ಪನ್ನೀರು | ಫಾಲನಯನಸುತಗರ್ಪಿಸುತಿಹರು ||

ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಚಾರಿತ್ರ ಸು. 1700.

ಸಾಂಗತ್ಯ; ಪದ್ಯ 120. "ಗುರುಸಿದ್ಧವೀರನ ಚರಣವ ಬಲಗೊಂಬೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನದಂತಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯುತ ನೀಲಲೋಚನೆ ತನ್ನ ಪುರುಷ ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹಂಮಾಡಿ ಪೇಳ್ದ ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದದ ಪ್ರವರ್ಣದ ಸಾಂಗತ್ಯ-

ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ ಸು. 1700.

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ " ಮಹಾಭಾರತ ಅನುಶಾಸನಿಕಪರ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಸಮುಚ್ಚಯ ದೊಳ್ ಸಪ್ತರ್ಷಿಸಂವಾದ ಸಮಾಪ್ತ " ಎಂದಿದೆ.

ಚೂಡಿಕೊಡುತ್ತ ನಾಚ್ಚಾರ್ ವಿವಾಹ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನ

ರಾಜಗೋಪಾಲಮುನಿಪದರಾಜೀವ ಕೆ ಭೃಂಗನಾಗಿ ರಂಜಿಪ ಕೃ . . .
. . . ದೊಳರಚಿಸಿದನು ಕವಿರಾಜರಹುದೆನಲು ರಂಗರಾಜನ ಭಜಕಂ ||

ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದ. ಸು 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಗುರುರೇವಣಾಚಾರ್ಯನೊರೆದು ನೂರೊಂದನಿಗೆ |
ಹರ ಮೆಚ್ಚಿಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವನೀವ | ತಿರಿಕೆಕಲಹ ಬೇಡವೆಲೆ ಗರ್ವ ನಿನಗೆ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತಪದ. ಸು. 1700

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಲಿಂಗನ ಅನುಪಮದಿಂದಿರ್ಪ ಏದುಲೀಲೆಯ |
ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಪೇಳುವೆನಧಿಕಹರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿ ನೀವು ||

ಸೂಳೆಯ ಕೆರೆಯ ಸಾಂಗತ್ಯ ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 350. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಚೆನ್ನಬಸವನ ಸ್ತುತಿ. ಇದೆ.

ಬಲ್ಲಿದ ಕಂತೆಯ ಸಿದ್ಧನ ಕೃತಿಯನು | ಸೊಲ್ಲಿಸಿದೆನು ಬಲುನೀತ ||

ವೈದ್ಯಸಾರ ಸು. 1700.

ಕುಂಬಳದ ಬೇರನರೆದು ನಿಂಬೆಯ ಕಾಯಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯ ಹಾಕಿ ಹಸಿಯ ಹಾಲೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಂ ತೆಗೆದುಕೊಳೆ ಮೊಲೆಹಾಲು ಒರುವುದು.

ಕುಶಲವೋಪಾಖ್ಯಾನ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಉತ್ತರಗೀತಾಟೀಕೆ ಸು. 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಉತ್ತರಗೀತಾಸೂಪನಿಷತ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದೇ— ಎಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ 3.

ಆರಂಭ—ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದಾರ್ಥವಾದಂಥ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವನು ಮನೋವಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರ ಕುರಿತು ಬಿನ್ನಹಂಮಾಡಲಾಗಿ ಉತ್ತರಗೀತೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಅರ್ಥವನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ಶಂಕರ ರಾಮಾಯಣ ಸು 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 3300. ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾರದನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ರಾಮನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ರಾಮತಾರಕ ಮಂತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಮ, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿನಾಯಕ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ದಂಡಿ, ಮಯೂರ, ಬಾಣ, ಧನಂಜಯ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ

ಪುರದ ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀಯು ಒನಪ್ಪಿಂ | ಶಿರವು ಶ್ರೀಹರಿ ಚರಣಕಮಲವ |
ಸಿರದೊಳಾಂತಿಹನೆಂದು ತನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥದೇವತೆಯ ||
ಹರಕೆಗಾಗಿಯೆ ಸೊಪ್ಪಿನುಡುಗೆಯ | ಧರಿಸದಳೊ ಎಂಬಂತೆ ಪಟ್ಟಣ |
ಪರಿವಿಡಿಯೊಳುದ್ಯಾನ ಪರಿವೇಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೆರೆದಿಹುದು ||

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹಡಪಿಗ.

ಪೂಗಫಲವನು ಹೆಚ್ಚುಕುಂದುಗ | ಭಾಗದಂದದಿ ಭೇದದೆಂಟಱ |
ಭಾಗವನು ಸರಿಮಾಡಿಯುದ್ದಿಯು ಪರಿಮಳಂಗಳಲಿ ||
ಭೋಗಿಭರಣೆಯತುಂಬಿಕಪ್ಪುರ | ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದುಮುಂದನು |
ನೀಗಿಯಿದ್ದಸೆಯೆತ್ತಿ ಸಂಬಳಿಗೆಯಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ||
ಒಡೆಯತನ್ನಯ ನೀರಜಾಕ್ಷ್ಯದ | ಕಡೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿಯೆಲೆಯ ಘಳಿಗೆಯ |
ಮಡಿದು ನೀಡುತ ಹಿಂದುಹಿಂದಕೆ ಬಯ್ಯನೋಸರಿಸಿ ||
ಕಡೆಗಿಡಿದು ಕಂಗಳಲಿ ಒಡೆಯನ | ಬಿಡದನೋಡುತ ಸನ್ನೆಯಱಿದಿಹ |
ಹಡಪದೂಳಿಗ ವರದನೆಂಬಪಗಾಯಿತ್ತು ಕೈವಶವು ||

ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಹೇಳಿದ ಶಿವನಿಗೆ ಗಂಗೆಯ ಉತ್ತರ.

ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಿಂ ಬೀಳಲಾಪರು | ಉರಿಯತೃಣಕೆಸಮಾನವೆಂಬರು |
ಹರಿವ ಹೊಟೆಯನು ಲೆಕ್ಕಿಸರು ಶಾರ್ದೂಲಸಿಂಹಗಳ ||
ಭರವಸಕೆ ಕಂಗೆಡರು ನವತಿಯ | ಸ್ಮರಣೆಯೆಂದರೆ ಜ್ವಾಲೆ ಮೈಗಾ |
ವರಿಸಿದಂದದಿ ತಾಳಲಾರರು ಭಾಮೆಯರು ಜಗದಿ ||

ರಾಜಸಂಗೀತ. ಸು 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಗ ಕಂಠೀರವರಾಜನ (1704-1713) ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳು.

ಪಂಡಿತೋತ್ತಮಜನಮನೋಮತಿ ಪುಂಡರೀಕವಿಕಾಸವಿಕಸಿತ |
ಚಂಡಕರ ರಿಪುಶರಭತತಿಭೇರುಂಡ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬ ದೊರೆಗಳ |
ಗಂಡ ನಿನ್ನರುಮಹಿಮೆಯನು ನೆಲೆಗಂಡು ಬಣ್ಣಿಸಲಳವೆ ಧರಣೀ |
ಮಂಡಲಸ್ತುತಮಹಿಮ ಕದನೋದ್ದಂಡ ಕಂಠೀರವಮಹೀಧವ |
ಚಾರುಚಂದ್ರ | ಚೆಲ್ವಿನೊಳಾರತೀಂದ್ರ | ಶ್ರೀಕಂಠೀರವೇಂದ್ರಾ ||
ಪಲ್ಲವಿ|| ಸೊಹೆಗೊಳಲೆಸೆವಾ | ಚೆಲುವಿಕೆ ಚತುರಕಲಾಕುಶಲತೆಯು |
ನೆಲಸಿದುವಮಮ ಕಂಠೀರವನೃಪಗೆ ||

ಅಲರಂಬಿಗೆ ನಗೆಗಣ್ ತುಱುಗೆವೆಯಾ ಪಲಿಮಱಿದುಂಬಿವೆದೆಗೆಪುರ್ಬು |
ಪೊಳೆವಿನಿವೆಲ್ಗೆಸೆಯಾಗಲವಂಗೀಕಂಗೊಳಿಪಘನನವಮನಸಿಜನೆನಿಪಂಗೆ ||

ಕರ್ಣಾಟಕಕೊರವಂಜಿ. ಸು. 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಕಂಠೀರವರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.

....ಶ್ರೀಕಂಠೀರವ | ನೃಪತಿಗೆ ಸೌಖ್ಯಮನೊಡರ್ಚುಗೀರಂಗೇಶಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ. ಸು. 1715.

ರಾಜವಂಶದ ಸೋಮರಾಜನಂದನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ; ಕವಿ ಆತನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿರಬೇಕು.

ಸುರರನೆಲ್ಲರ ಸಲಹಿ | ನರರನೆಲ್ಲರ ಪೊರೆಯೆ |
ಸಿರಿಸಹಿತ ನರಸಿಂಹಪುರವರದಲಿ |
ಹಿರಿದಾಗಿ ಮೂಗೂರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಗೊಲಿ |
ದಿರುವ ಗುಂಜಾಕರದ ನರಸಿಂಹಗೆ ||
ನರಸಿಂಹಪುರದಗುಂಜಾ | ನರಸಿಂಹನು ವೀರರಾಜನೃಪಕುಲಮಣಿಗಂ |
ವರಪುತ್ರಪೌತ್ರರೇಳ್ಗೆಯು | ಭರದಿಂದೈಶ್ವರ್ಯವಿತ್ತು ಸಲಹಲಿ ನಿರತಂ ||

ಕೆಳದಿನೃಪ ವಿಜಯ. ಸು. 1750

ಚಂಪು, ಆಶ್ವಾಸ 11.

ಹರನ ನಿಷಂಗವಚ್ಯುತನ ಪಾಸು ಜಲೇಶನ ರಾಜಮಂದಿರಂ |
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ತವರ್ಮನೆ ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಭೂ ||
ಧರವರಪುತ್ರನುದ್ಘಕವಚಂ ಬಡಬಾನಲಪಾನಪಾತ್ರನು |
ತ್ಯುರುತರಮಪ್ಪ ಸನ್ಮಣಿಗಳಾಗರಮೊಪ್ಪಿದುದೈದೆ ಸಾಗರಂ ||
ಅಮರರ್ಗ್ಗಮೃತಾಶನರೆಂ | ದುಮೆಯಾಣ್ಮಗೆ ನೀಲಕಂಠನೆಂದಚ್ಯುತಗಂ |
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಮಲಾಪತಿಯೆಂ | ದಮರ್ದಿರೆ ಪೆಸರಿತ್ತ ಜಲಧಿಯೇಂ
ರಂಜಿಸಿತೋ ||

ಪೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಶಾಲಿಯುನಾ | ರಡಿಯೆಂಬರ್ ಷಟ್ಪದಾಳಿಯುಂ ಕರಿಣಿ
ಯುಮಂ |
ಸಿಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದೀಪರಿ | ನುಡಿಯಾಲಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಜನರೊಳಂತಾನಾಡೊಳ್ ||
ಕಡೆಯೆಂಬರ್ ದಧಿಮಥನದೊ | ಳೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಭಕ್ಷ್ಯಭೇದದೊಳ್
ಕಬರಿಗಳೊಳ್ |
ಮುಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದೀಬಿಜು | ನುಡಿಕನಸಿನೊಳಾದೊಡಂ ವಿಚಾರಿಪೊಡಿಲ್ಲಂ||

ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ. ಸು. 1750

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 2981. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಶರಧಿ ಶರಧಿ ನವಾಂಬರಾಂಬರ | ವರಕುಮಾರ ಕುಮಾರನಘಹರ |
ಹರವಿನಾಯಕ ಜನವಿನಾಯಕ ರಾಜರಾಜಸಖಾ ||
ಪರಮಭೂತಿಭೂರ್ತಿದಿನಕರ | ಕರರುಚಿಯ ಕುಂಡಲಿಯ ಕುಂಡಲಿ |
ಕರುಣ ಕರುಣಿಸು ಮಾರಮಾರ ಸುರಾಸುರಾಧೀಶ ||
ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿಸಂಪಗೆ | ಪರಿಪರಿಯಕುಸುಮಗಳಮಾಲೆಯ |
ಸಿರಿವಂಡಿಗೆ ಮುಡಿಸಿದರು ಕುಂಕುಮವಗಿಲುಗಂಧಗಳ ||
ಪರಿಮಳದ ಮೃಗಮದವ ಲೇಪಿಸಿ | ಮೆಱೆವ ಕಸ್ತುರಿತಿಲಕವಿಟ್ಟರು |
ಸ್ಮರನಸಾಣೆಯಖಡ್ಗದಂದದಿ ಕಾಂತಿಯೊಪ್ಪಿದುದು ||

ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಶತಕ. ಸು. 1750.

ಶ್ರುತಿಸಂಪತ್ತುವನೊಯ್ದ ದುಷ್ಟಖಳನಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೋಪೋಗ್ರದಿಂ |
ಗತ್ತುಳಂ ಸಾಹಸಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯಶಿರಮಂ ಚೆಂಡಾಡಿ ನಾಲ್ವೇದಮಂ ||
ಚತುರಾಸ್ಯಂಗಿಱೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೂಜಗತಲಕ್ಕಂ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪಾದ ಗೋ |
ಪತಿ ತಾಂ ಮತ್ಸ್ಯವತಾರನಾದನಿವನ್ಕೈ ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಾ ||

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ. ಸು. 1750.

ಛುಟನೆಗೆದು ಗಟ್ಟಬೆಟ್ಟಗಳೊಡೆದು ಬಹಳ |
ಚಟಿಲು ಪಟಪಟಲು ಗುಗುರ್ಗಿರೆಂಬ ದನಿಗಳ |
ನಿಟಿಲಲೋಚನ . . |
. . . . . . |
ಟಿಂಬಿಡದೆ ತೆರೆನೊರೆಯು ಗುಂಬಿ ಘುಳಿರೆನುತ |
ಇಂಬಿನಲಿ ದಡವನಾಭರ್ಗಟಿಸಿ ಘಳಿರೆನುತ |
ತುಂಬಿ ಘುಡುಘುಡಿಸಿಯಾರ್ಭಟಿಸಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ |
ನಂಬಿರ್ದ ಕೂರ್ಮದಲ್ಲೈಣಿಸಿ ಶಿವ ಎನುತ |
ಸಾರಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ ಭೋರೆಂದು ಹರಿಯುತ್ತ |
ಧಾರಿಣಿಯನಿಬ್ಬಗಿಯುಮಾಡಿ ಹರಿಯುತ್ತ |
ಆರೈದು ಮನುಜರಿಗೆ ಅಭಯಗಳ ಕೊಡುತ |
ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಾವೇರಿ ಜನರ ರಕ್ಷಿಸುತ ||

ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮಥಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳಲೆನಂಜರಾಜನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿದ ಅರುವತ್ತುಮೂವರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪದ್ಯ 61. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ "ಪೊಡಮಡುವೆಮನದಣಿಯಲು" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||
ಪೊಡಮಡುವೆ ನಾನವರ ಪೊಗಳ್ದು ಸಂತಸವಡುವೆ |
ಮೃಡನೊಲಿಸಿದರುವತ್ತುಮೂರು | ಭಕ್ತರಿಗಾನು |
ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||
ಧರೆಯೊಳಗೆ ಜಸವಡೆದ ಧಾರ್ಮಿಕಾಗ್ರಣಿ ವೀರ |
ನರವರಾತ್ಮಜ ಕಳಲೆನಂಜೇಂದ್ರ | ಗಾವಗಂ |
ವರವೀವ ಗರಳಪುರದೊಡೆಯ ||

ವರವೀರ ಗರಳಪುರದೊಡೆಯನಂ ಬಿಡದೊಲಿಸಿ |
ಅಱುವತ್ತುಮೂಱುಭಕ್ತರ | ಚರಣಗಳಿಗಾನು |
ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||

ಚೌಪದ. ಸು. 1750

ಮಾತೆಚೆನ್ನಮ್ಮನ ದರಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮನು |
ಪ್ರೀತಿಯುತ ಜವನಯ್ಯನಾತ್ಮಸಂಭವನು |
ಖ್ಯಾತಿಯುತ ಚೆಲುವಯ್ಯ ಜನಿಸಿ ಸುಖಿಸಿಹನು |
ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಲಿದು ರಕ್ಷಿಸನು ||

ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750.

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಕವಿ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಅದನ್ನೇ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು ಅದನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿವಂತೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಒರೆದಿದೆ. (ಯುದ್ಧಕಾಂಡಮಾತ್ರ).

ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತ್ರೆ. ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ; ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 200. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಬಸವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಮಾತೆಯೇ ವರಸತ್ಯ ತಾತನೆ | ಪ್ರೀತಿಮಯಸುಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮವೆ |
ಭ್ರಾತನಾಗೆ ದಯಾ ಸಖೀ ಎಂದೆನಿಪ ಪೆರ್ಮೆಯೊಳು ||
ಖ್ಯಾತಿಪಸರಿಸೆ ಶಾಂತಪತ್ನಿಯು | ನೂತನರಕೈಕೊಂಡು ಕ್ಷಮೆಯೇ |
ಜಾತನಾಗಿರೆ ಬಾಳ್ದರಾಕೈಲಾಸದೊಳು ಜನರು ||
ಪರಮಮಯುದಾನಂದ ಬೀದಿಗ | ಳುರುತರದ ಬೇಹಾರ ನವವಿಧ |
ಭರಿತಭಕ್ತಿವಿಶೇಷವಸ್ತುಯು ನೋಡೆ ಗೃಹನಿಚಯ ||

ವಿಜಯಪ ವೋಕ್ಷಾಸಕ್ತಿಯೋ ವರ । ತರುಣಿಯರ ರೂಪಾಗಿ ರಾಜಿಸೆ ।
ಹರನೆಸೆವ ಕೈಲಾಸ ರಾಜಿವುದೇನಒಪ್ಪೈಸೆನು ॥

ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750

ಇದಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವರದ—ಎಲೆ ಶಕುನಗೊಂಬಾತನೆ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ನಿನ್ನಮೇಲೆ ವಿರುದ್ಧವ ಚಿಂತಿಸುತಿದ್ದಾರು. ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವ ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತಿದೆ. ನೀನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖನನನುಭವಿಸಿದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯವುಳ್ಳವನಾದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆಲೇಸಾದುದು. ವಿಘ್ನನಾಶವಾದೀತು. ನೀನು ಚಿಂತಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಕ್ರೂರಗ್ರಹಂಗಳು ಶತ್ರುಗಳು ಕಷ್ಟವನೆಣಿಸುತಿದ್ದಾರು. ಅವರ ಶಾಂತಿನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವರ ಪೂಜೆಯನುಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾದೀತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಂಮಾಡಬೇಡ.

ಮಹಾನವಮಿಯ ಪದ ಸು. 1750

ಅಳಿಯನುಡುಗೊರೆಯಲ್ಲ ಮರಳಿ ಬೇಡುವರೆ ।
ಒಳಿಯು ಸಂಬಳವಲ್ಲ ನಿಂತು ಕೇಳುವರ ।
ಹಳಿಸಾಲವಲ್ಲ ಹಗಲಿರುಳು ಕಾಡುವರೆ ।
ಅಳಿಮನಸುಮಾಡದೇ ಕೊಡು ಕೀರ್ತಿ ಬಹರೆ ॥
ಧನಕನಕವಸ್ತುವಾಹನವಾಗಲೆಂದು ।
ಕನಕದಂಡಿಗೆ ಪದವಿ ನಿಮಗಾಗಲೆಂದು ।
ದಿನದಿನಕೆ ರಾಜಮನ್ನಣೆ ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು ।
ಅನುನಯದಿ ಹರಸಿದೆವು ಬಾಲಕರು ಬಂದು ॥

ಭಾಗವತಟೀಕೆ ಸು 1750

ಏಕಾಕಾರಟೀಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಹಾಡಿನರೂಪವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.
ಅಗಜ ಪಕ್ವಾನ್ನ ಚೊಕ್ಕಡಿ । ಪ್ರಾಕೃತದ ಪದ ವೋಡಿ ।

ಏಕೋಜನಾರ್ದನ ಮಾಡಿದ ಪದವಡಿ |
ಆದ ರುಚಿನೋಡಿ ಬೋಗಿಸುವ ನಿಜಾತ್ಮಭೋಕ್ತಾ ||

ವೇದಾಂತವಿವೇಕಸಾರ ಸು. 1750

ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರ ಮಾತೃಕೆ ವಾಸುದೇವ ಯತಿಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥ.

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ. ಸು. 1750.

ಉದಯರಾಗ. ದ್ವಿಪದಿ, ಪದ್ಯ 91. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕಮಲರೇಣುಗಳಿಂದೆ ಪರಿಮಳವನಾಂತ | ವಿಮಲಜಲವನು ಕೂಕ್ಕುದೊಡನೆಯಾದಂತಿ ||
ತಣಿವನ್ನಗಂ ನೀರನೀಂ ಕರದಿಂದೆ | ಕ್ಷಣದೆ ಜಲವನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮುದದಿಂದೆ ||
ಸುರಿದು ತನುವಿನಮೇಲೆ ತನ್ನ ಡಗೆಯಾಹೆ | ಕರಿಣಿಗಳಮೇಲೆ ಸುರಿದುದು ಒಟಿಕನೀರ ||
ಜಳಕವಾಡಿಸಿ ನೀರನೂಡಿಮಱಗಳಿಗೆ | ನಲವಡಿಸಿ ಸೊಗವಿರ್ದುದಂತುಟರೆ ಗಱಗೆ ||

ಕುಶಲವರ ಕಾಳಗ ಸು. 1750.

ಸೋಲೂರ.ಸ್ಥಳದ ಕರಣಿಕ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಇವರ ಮಗ ಹುಚ್ಚಾನಿಗೋಸ್ಕರ ಹಿಂದೆ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಒರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಕುದ್ಗಿರಿಯ (ಶಿವಗಂಗೆ) ಈಶ್ವರ, ಸ್ವರ್ಣಾಂಬಿಕೆ, ಕವಿಯ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ತಟ್ಟಿಯ ಕರೆ ರಂಗನಾಥ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಕವಿ ಬಭ್ರುವಾಹನ ಕಾಳಗ, ಯಾಗಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ ಯಾಗಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಜನು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಕ, ಪುರಂದರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಿನಾಯಕಾಷ್ಟಕ ಸು. 1750

ಕಟಿವೆಯೋಗರ ಸೂಪಘೃತದಿಂ ಕಲಸುವೇಳಿಯೋಗರಗಳ |
ಬೆಳೆಯಹೋಳಿಗೆಯೆಣ್ಣೆಹೂರಿಗೆ ಬಗಬಗೆಯಪಾಯಸಗಳ |
ಒಳ್ಳೆಹೂರಣಗಡುಬುಚಕ್ಕುಲಿಯುಂಡಲಿಗೆಮೋದಕಗಳ |
ಒಳ್ಳೆಮಜ್ಜಿಗೆಪಾಯಸಂಗಳನರ್ಪಿಸುವೆ ಗಣನಾಯಕ ||

ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕುಕ್ಕೆಯ ಸುಬ್ರಾಯ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. "ಪೇಳ್ದಕೃತಿಯನುಡುಪಿಯಕೃಷ್ಣಗೆ".

ಶಂಕರವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750

"ಗೀರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆದೆನು"

ರಾಮಚರಿತೆ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದೆಯ ಸ್ತುತಿಯೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ. ಸು. 1775

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಆವನ ಬೋಧರತ್ನಮಯದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಚರಾಚರಂ ಜಗಂ |
ಭಾವಿಸಲಂತರಿಕ್ಷತಲದೊಳ್ ಪರಿಶೋಭಿಪ ತಾರೆಯಂತಿರಾ ||
ದೇವನ ಪಾವನಾಂಘ್ರಿಗಭಿವಂದಿಸಿ ವೃತ್ತಸಮುದ್ರಮೆಂಬ ಛಂ |
ದೋವಿಸರಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯನಿಳಾಂಚಿತಕನ್ನಡದಿಂದೆ ಪೇಳ್ದಪೆಂ ||

ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ 1796

ಇದರಲ್ಲಿ 1632ರಿಂದ 1796ರವರೆಗೆ ಕೊಡಗುದೊರೆಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊಡಗು ದೊರೆಯಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು.

ಮಂಟದಕಾಂದ ಸು 1807

ಅಸ್ತಮಯಮಾಯಿತಯ್ಯಾ । ಪುಸ್ತಕಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಪೋಪೆವಯ್ಯಾ ।
ಹೊತ್ತಾಯ್ತೆದ್ದು ಬಾರದೊ । ಡುತ್ತಮ ಕಶಿರಾಜ ನೋಡಿ ಶಿಕ್ಷಿಪನೊಡೆಯಂ ॥
ಕಶಿರಾಜನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ । ನೆಸೆವಂ ಶಿವಯಾತನೊಬ್ಬ ಕೊಂಡರಸಂ ।
ಸಸಿವರದಾಹುವ ಧುಸ್ತರ । ಬೆಸಗೈದವನಿಂದ ಜಡಿವ ಕಶಿಯುಹ ರಾಜಂ ॥
ಕಶಿಗೆ ಕಿವಿಗೆಜ್ಜೆ ತೊಂಗಲು । ಪೊಸಬಣ್ಣದ ಠಾಣೆಗೋಲು ಮುಪ್ಪುರಿದಾರಂ ।
ವಶವಲ್ಲದಿರ್ಪ ಕುವರರ । ಹೊಸಕೋವಿಯ ತದೆವಕೆಱನೆ ತದೆವಂ ಬೆನ್ನಂ ॥
ಗಱಗೆಗೆ ಪದಪದವೊಪ್ಪಿಸಿ । ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣದೋಲೆ ಕಂಠವು ಬೇಯಾ ।
ಹಲಗೆಯು ದಟ್ಟಿಪೆ ಬೇಯಾ । ಬಳಹಂಗಳ ಮೊನಚುಮಾಡಿ ಬರೆವೆವು ಬೇಯಾ ॥
ನಡುನೀಳವಾಗಿ ಬೆನ್ನಂ । ಕಡುಬೆಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಜಘನಮಂ ಮೂಕ್ಕುಱುಮಂ ।
ನಡುವಿಂಗೆ ಸರಿಸವಾಗಿಯೆ । ಕೊಡುವುದು ತಲೆಕಟ್ಟನರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಂ ॥

ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1800

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಗೋಕರ್ಣಗಣನಾಥ, ಕಾಂಕಳದವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ (ತ್ರಿಪದಿ 108) ಸು. 1800.

ಮರುಗಮಲ್ಲಿಗೆಜಾಜಿ । ಸುರಗಿಸೇವಂತಿಗೆ । ಮುಡಿವಾಳಪಚ್ಚೆದವನವು ।
ಸಂಪಗೆಯು । ಸರವ ಹಾಕಿದಳಳಿಯನಿಗೆ ॥

ನಂದಿಛಂದಸ್ಸು ಸು. 1800.

ಪ್ರಾಸಗಳು, ವೃತ್ತಗಳು ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗ್ರಂಥ.

ಪ್ರಾಸವೆನಲ್ಕೆರಡನೆಯಾದು । ಭಾಸುರತರದಾದಿವರ್ಣ ವಡಿ ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ।
ಪ್ರಾಸವೆದು ಚರಣಕೆಲ್ಲಕೆ । ಲಾಸವು ಕೇಳ್ ವಡಿಯು ಪಾದಪಾದಕೆ ಸಖಿಯೇ ॥

ಕಾವೇರೀಪುರಾಣ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 354.

ಮೆರೆವ ಸಹ್ಯಾಚಲದ ಪಾರ್ಶ್ವದ | ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರನದಿಗಳ |
ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವರ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆಗಳ ||
ವಿರಚಿಸಿದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಕಾಂಡದ | ಪರಮಪಾವನ ಕಥೆಯ ಕೇಳದ |
ನರರ ಸಲಹುವಳೊಲಿದು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯು ಕರುಣದಲಿ ||

ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 298. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರ್ಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಇದೆ. ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ಸೂತನನ್ನು ಕುರಿತು

ಹರನಸುತ ಷಣ್ಮುಖನ ಪಾವನ | ಚರಿತವನು ನೀನೆಮಗೆ ಕರುಣದ |
ಲರುಹು ತಜ್ಜನ್ಮವನು ಬಾಲಕತನದ ಕೇಳಿಗಳ ||
ಸುರರ ಸೇನಾಪತ್ಯವಾದುದು | ಧುರದಿ ಬಹುರಾಕ್ಷಸರ ಕೆಡಹಿದ |
ಪರಿಯನೆಲ್ಲವನೆಮಗೆ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ತಿಳುಹುವುದು ||
ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ವಿವರಿಸಿದನು.

ರತಿಯ ಪ್ರಲಾಪ

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಪ | ಬಂಧುಬಳಗಗಳಿಲ್ಲ ಸಂಗಡ |
ಬಂದ ಸೋದರರಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಲ್ಲ ನೋಡಲ್ಕೆ ||
ಒಂದುಗೂಡಿನೊಳೆರಡುಪಕ್ಷಿಗ | ಳಂದದೊಳು ನಿನ್ನಂಗಸಂಗದಿ |
ಚಂದದೊಳಗಿರೆ ಮೃತ್ಯು ಒಂದುದೆನುತ್ತ ಹಲುಬಿದಳು ||

ಐರಾವತ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಣ್ವಪುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಲವಕುಶರ ಕಾಳಗ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ; "ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶರಣೆಂದು" ಗ್ರಂಥವು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಭಸ್ಮಾಸುರನಕಾಳಗ ಸು. 1807.

ಯಕ್ಷಗಾನ. ವೇಲಾಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲರಾಮನ ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು ಸು. 1820.

ಪಿರಿಯಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ ಸು. 1820.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಹುಲಿಕಲ್ಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1820,

ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಗಡಿತಾಲ್ಲೂಕು ಹುಲ್ಲಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಎಲಹಂಕ ಪ್ರಭುಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹೊನ್ನಪ್ಪಗೌಡನಿಂದ ಗಿರಿಯಪ್ಪಗೌಡನವರೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸ್ವಾರ ವರ್ಣನೆ ಸು. 1825.

ರಾಗತಾಳಗಳೊಡನೆ ಹಾಡಬಹುದಾದ ದಂಡಕದಂತಿರುವ 22 ನುಡಿಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಖಡಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಾಚಲೇಶ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ,

ಇದುಂ ಎನ್ನ ವಂಶದ ಧರಣೀಪತಿ ಕುಂದರದನ ಅರವಿಂದನಯನ ಬಲು ಸುಂದರಾಂಗ ಗೋವಿಂದನ ಸೇವಕ ಒಂದಿತು ಸ್ವಾಮಿಯನಿಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಒಲಿದು ಆಯಿಂದು ಧರೆಗೆ ತಾ ಬಂದಪನೊ ಎಂದೆಂಬುತ್ಕಟ ವೇಗದಿಂದ ತಾರೆಗದ ಹೊಂದಿ ಶಶಿಯು ಉದಯಿಸೆ ಬರುತಿರಲು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಕೆಂಪಿನ ತೊಡಿಗೆಯ ಸೊಂಪುಗೂಡಿಯವರು |
ಸಂಪಗೆಯ ಮಳಿನ ನಾಸಿಕದವರು |
ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿಯರು ತಾವರೆಯ ಪೋಲ್ವ ನಯನದ |
ಪಂಚನಾರಿಯರೆಲ್ಲರು ಕುಶಲದಿ ಸೋಬಾನೆ ||

ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 32; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 47; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತಿಯ ಹಸೆಗೆ ಕರೆದಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

11 ಪದ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದವಿದೆ—
ಮಿತ್ರ ದೇವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರಿಗೆ |
ಪುತ್ರಸಂತಾನವಿತ್ತು ಮುತ್ತೈದೆತನ ಸ್ಥಿರವಿತ್ತು |
ಸ್ಥಿರವಿತ್ತ ಪಾರ್ವತಾದೇವಿಗೆ ಮುತ್ತಿನಾರತಿಯ ಬೆಳಗೆಸೋಬಾನೆ ||

ಹರಕೆಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಪದ 10; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನರಹರಿಪುರದ ಗಿರಿಜಾಧವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ವಿವರ ಸು. 1825

ಭಾಗವತಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಭೂಮಂಡಲದ ವಿವರಂಗಳನು ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಸನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಕೊರವಂಜಿ ಸು. 1830.

ನರಪತಿಕೃಷ್ಣ ಧರಾಧಿಪ | ವಿರಚಿತನವಪಾರಿಜಾತವಿಮಲಸುಕಥೆಯೊಳ್ |
ಮುರರಿಪುಧರಿಸಿದ ವೇಷದ | ಕೊರವಂಜಿಯ ಕಥೆಯ ನಾನು ಕುಶಲದಿ ಪೇಳ್ವೆಂ ||

ಅಮ್ರಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಸಿರಿಗುಪ್ಪಿ ಆಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ರುಕ್ಮಾಂಗದಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1830

ಯಕ್ಷಗಾನ; ನಾಮಾಂತರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮುಖೋಲ್ಲಾಸ.

ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ ಸು 1830

"ಶಿವಲೀಲಾಮೃತಗ್ರಂಥಾಂತರ್ಗತವಾದ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯ ಸತ್ಯ ಶಿವ ಮಹಿಮೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಸಿರಿಯಾಳರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ ನೂತನವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ."

ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ. "ಚಾಮೇಂದ್ರಾತ್ಮಜನಂಜರಾಜವಿಭುವಂ ಪಾಲಿಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಂ" ಎಂದಿದೆ.

ಭಾಗವತಸೋಬಾನೆ ಸು. 1830

ಪದ 17, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ" ಎಂದಿದೆ.

ವೆಂಕಟೇಶಜೋಗುಳಪದ ಸು. 1830.

ಪದ 17. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ" ಎಂದಿದೆ.

ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಗೋಪ್ಟೀಪುರದ ಲೋಕನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸುಧನ್ವನಕಾಳಗ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಕ್ಷೇಮಪುರದ ವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಸು 18 0

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಸಂಧಿ 10. ಶರಪುರದ ವಿಷ್ಣೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ದೀನಪಾಲಶತಕ ಸು. 1850.

ಇದರಲ್ಲಿ 108 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಒಂದೊಂದೂ "ದೀನಪಾಲನಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಂದಿಗು ನಿನ್ನ ನಂಬಿಹೆನು ಬಂಧುವೆ ನೀ ದಯಮಾಡಿಯೆನ್ನನುಂ |
ಕಂದನ ಕಾದವೋಲ್ ಸತತ ಚಂದದಿಯೆನ್ನನು ಕಾದು ರಕ್ಷಿಸೈ ||
ಮಂದರಪರ್ವತೋತ್ತಮವನಂದದೊಳೆತ್ತಿದ ಧೀರನೇ ಸದಾ |
ನಿಂದು ಮದೀಯಗೇಹದಲಿಯೆಂದಿಗು ರಕ್ಷಿಸೊ ದೀನಪಾಲನಾ ||

ಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) 1884.

ಮಹೀಪತಿಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರ. "ಸೀತಾವಿಲಾಸದ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿವಿಜಯವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಾರಂಭ"

APPENDIX III

ಪರಿಶಿಷ್ಟ III

ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
1	10	ಕುಶಸಲದ	ಕುಶಸ್ಥಲದ
4	14	ಪಾಲ್ಗುಣ	ಫಾಲ್ಗುಣ
9	4	ಲೆನೆಯ	ಲೆವೆಯ
,,	23	ಏೀರರಾಜ	ವೀರರಾಜ
11	20	ಸಕಲಕಲ	ಸಕಲಕಲಾ
13	7	ಭಾವನ್ನ	ಬಾವನ್ನ
14	3	ಬೆಟ್ಟದ	ಬೆಟ್ಟದ
15	19	ಈಪದ	ಈಪದ
24	9	ಸಂವದ	ಸಂವಾದ
26	6	ಕಪಿಕುಲರನ	ಕವಿಕುಲರನ್ನ
,,	25	ಪುಂಗವವ	ಪುಂಗವ

28 ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ. ಈತನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಸಾರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

33	3	ನೆಗಳಿದೆಂ	ನೆಗಳ್ದಿದೆಂ
35	16	ಹೆದಳಿ	ಹೆದಳಿ

39 ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದವನೂ (ಪುಟ 28) ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
40	25	ಶೀವಗೀತೆ	ಶಿವಗೀತೆ
47	14	ಕೃಷರಾಜ	ಕೃಷ್ಣರಾಜ
49	9	ಿದೇಶ್ವರ	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
50	10	ಬ್ರಾಹ	ಬ್ರಾಹ್ಮ
52	8	ವಿಷು	ವಿಷ್ಣು
55	13	ಗಶೆವಜ	ಗಶೆವ
59	3	ಸಳ	ಸ್ಥಳ
62	18	ಕೊಂಡಿದಾನೆ	ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ
66	10	ಪಬಿರ	ಪಬ್ಬಿರಲ್
69	13	ಹರಿಹರದ	ಮಲೆಬೆನ್ನೂರ
71	7	ಋಷಿಕ	ಋಷಿಕ-
73	7	ಗೆರಿಯು	ಪೆರಿಯು
75	16	ಸುದುತಿ	ಸ ತಿದು
78	5	ಸದ್ಗುರ	ಸದ್ಗುರು
,,	6	' ದು	ಉದಾ
79	16	ತೂಟೆದಳು	ತಟೆದಳು
,,	,,	ದಂಶೆ	ದಂತೆ
81	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. 219 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.		
,,	17	ಹೇಳ	ಹೇಳು
84	ಮುದ್ದಣ್ಣ. 219 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.		
86	6	ಪದ	ಪದ್ಮ
87	ಹೆಡ್ಡಿಂಗ್	ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ	ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ
,,	1	ರಂಗ,	ರಂಗ.
89	24	ಬಳಿಸುವ	ಜ್ವಳಿಸುವ
90	13	ಹೇಳಿದಾನೆ	ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ
97	10	ಬಾಹ್ಮಣ	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
99	17	ದೊರೆಯು	ಸೇವಂತರಾಜನ

100 ತಿಮ್ಮಯಾರ್ಯ. ಈತನು ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ, ಕುಚೇಲೋಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೂಗೂರು ಅರಸುಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು. ಈತನು ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸನಂಜು ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
,,	15	ಜಿನಸು	ಜಿನಸ್ತು
,,	2	ವೇಶ	ದೇಶ
104	16	53,	53
105	13	ಗಂಧ	ಗ್ರಂಧ
107	13	ಮುಗಿಯುತದೆ	ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
108	5	ಪಟ್ಟದಿ	ಪಟ್ಟದಿ
,,	12	ಉದ್ದರಿಸಿ	ಉದ್ಧರಿಸಿ
115	17	ಪದಾವತಿ	ಪದ್ಮಾವತಿ
122	4	ದೃವಿಲ್ಲೆಂದ	ದ್ವೈವಿಲ್ಲೆಂದ
,,	5	1748	1748—1775
129	5	ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ	ರಮಾಭ್ಯುದಯ
130	25	ದು ದೇಶ	ದುಪದೇಶ
134	4	ಮಾಹಾತ್ಮೆ	ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
135	15	ಉದರಿಸಿ	ಉದ್ದರಿಸಿ

137 ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ. ಇವನ ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕ. ಇವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದಿತು. ಈತನು ಶಕ 1649 ಕೀಲಕದಲ್ಲಿ (1728) ಹುಟ್ಟಿ ಶಕ 1731 ಶುಕ್ಲದಲ್ಲಿ (1809) ಸತ್ತನೆಂದೂ ದೇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
141	12	ತೆಗೆದ	ತೆಗೆದು

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
142	7	ನವರತ	ನನವರತ
145	15	ಕಸು	ಕುಸು
148	3	ಬಗೆ	ಬಂ
150	11	ಯುಪ	ಯುಪ್ಪ
,,	15	ಕೂಗಿ	ಕೂಚಿ
151	4	ಸಿದ್ಧಾ	ಸಿದ್ದಾದಿ
,,	ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕರ್ಜಗಿ.		
152	7	ಶ್ರೀಧ	ಶ್ರೀದ
,,	18	ದೊಬಲಿ	ತೊಬಲಿ
156	5	ದ	ದಲ್ಲಿ
160	25	ಮೇರೀ	ಮೇರಿ
161	20	ಉದ	ಉದ್ಧ
164	1	ಸ. 1808	1808
,,	13	ಸು. 1810	1810
165	3	ಭವಾ	ಭವಾ
,,	26	ಮುಣ	ಮಣಿ
168	12	ಸರ್ವಸತೀ	ಸರಸ್ವತೀ
170	16	ಸು. 1812	1812
172	ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ. ಈತನು ದಕ್ಷಾಧ್ವರಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.		
173	12	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನ್ನು	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು.
,,	21	ಸಂಖ್ಯಾತ	ಸಂಖ್ಯಾ
174	12	ಮಂಡ	ಮಂಡಲ
175	10	ಅಧ್ಯಾತ	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
,,	20	ಇದರ	ಇದರಲ್ಲಿ
180	16	ಸಿದಾ	ಸಿದ್ಧಾ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
184	20	ವಿಠೋಬ	ವಿಠೋಬ
,,	26	ಬಲಿಕೊಡ	ಬಲಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನನ್ನು ಪಂಢರಿಪುರದ ವಿಠಲದೇವರು ಕಾಪಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.
185	3	ಅಣುಪ್ರಸ	ಅಣುಪ್ರಸ್ಥ
,,	19	ದೇವರು	ದೇವರ
192	25	ದೈವಜ್ಞ	ದೈವಜ್ಞ
193	13	ಸುಧಾಸರ	ಸುಧಾರಸ
96	17	ಷಷ್ಠಿ	ಷಷ್ಟ್ಯಾ

206 ನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೋಹವಿವೇಕಕಾಳಗ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಚರಿತೆ, ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ, ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

208 ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ. ಈತನು ಅಟವೀಶ್ವರಚರಿತೆ, ಸುರಾಭಾಂಡೇಶ್ವರೋಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
120	11	1886	1866
219	14	ಕೊಟ್ಟಿವು	ಕೊಟ್ಟಿವೆ (ಪುಟ 81, 84).

223 ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ. ಈತನ ಚರಿತವು 213ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
224	15	ಟಾನ್ಸ್	ಟ್ರಾನ್ಸ್
233	10	ಸೆಂಟ್ ಜೇವಿಯರ್	ಅಲೋಸಿಯಸ್

,, ಸಜೀವರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಇವನು ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
233	14	ಸಾರಸ್ವತ	ಕೊಂಕಣ
243	1	175	1715

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
256	4	ಮಾಣದಣು	ಮಾಣದನ್ನು
248	18	ಮನು	ಮನ
272	14	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತು॥	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತುಂ

275 ಇದು 273 ಎಂದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ 282 ರ ವರೆಗೆ ೩ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪು ಬಿದ್ದಿದೆ 282 ಎಂಬುದು 280 ಎಂದಿರಬೇಕು.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
279 (277)	3	ನೊಡುವರೆ	ನೋಡುವರೆ
281 (279)	15	ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ	ಸಾಂಗತ್ಯ
285	5	ಎತ್ತಿ	ಎತ್ತು
,,	25	ರಾಗ	ರಾಗಳೆನುತ

286 ಬಸವೇಶ್ವರರಗಳೆ. ಇದೂ 279 (277) ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರವೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

288 ಸನಾಗಮಶಿಖಾಮಣಿ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಆದಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು ಅಜಾಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತನು. ಜನಪದಮುರಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯಾತೀತನ ಸಚರಾಚರಂಗಳಿಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ತಾನೆ ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಅಪ್ರಮಾಣ ಆಗಮ್ಯ ಆಗೋಚರದತ್ತಲಾದ ಮಹಾಘನಚೈತನ್ಯಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
299	13	ಪಾದಂ	ವಾದಂ
300	26	ಪದ 30	ಪದ 300
302	1	ಪರ್ಘ	ಪರ್ವ
304	14	ನಚ್ಚಿ'ಯಿಪ	ನಚ್ಚಿಯಿಪ
307	11	ಬಸವವೇಂದ್ರ	ಬಸವೇಂದ್ರ
308	11	ಪರಿಪಕ್ಕ	ಪರಿಪಕ್ವ

ಪುಟ	ಪಜ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
309	ಹೆಡ್ಡಿಂಗ್	ಧೃುವ	ಧ್ರುವ
,,	6	ಹುಬ್ಬುರಳಿನಲ್ಲಿ	ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ
,,	6	ಮುಪದಾರ್	ಮುಫವಾರ್
,,	14	ಆಪಿಕ	ಆಪ್ಟಿಕ
10	9	ನೆಟಿ	ಸೆಪ್ಟೆಂ
,,	10 11	ಮುಟಿಸಂ	ಮೆಪ್ಟೆಸಂ
,,	21	ಪದ್ಯ	ಪದ್ಯ
311	2	ಇತಿಹಸ	ಇತಿಹಾಸ
316	10	ಸಾಲಿ	ಸಾಕ್ಷಿ
320	10	ಹೇಳದ	ಹೇಳಿ'ದ
322	8	ಸರ್ರ	ಸರ
,,	10	ನೈಮುಶಾರಣಾ	ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ
323	12	ಹುಲ್ಲಿ	ಹುಲಿ
324	3	ಮುಃದಿಂದ	ಮುಖದಿಂದ
,,	,,	ತಾರೆಗದ	ತಾರೆಗಳ

— o —

APPENDIX IV.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ IV.

ಪ್ರಥಮದ್ವಿತೀಯಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾವ್‌ಸಾಹೇಬ್ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ "ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ" ದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದಮುದ್ರಣ) 211ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಹಲವರು ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ತಿಳಿದುವು[1]. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

---

1 ನಾವು ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರ, ಅಜಗಣ್ಣ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಅಮುಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲಿದೇವರದೇವ, ರಾಮನಾಥ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಧುವಯ್ಯ, ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ, ಪುರದನಾಗಣ್ಣ, ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ರಾಯಮ್ಮ, ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ದೇವರದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಚಂದಿಮರಸ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಾದರೋ ಈ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ನಿರಾಲಂಬಶರಣ, ಅಜಗಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಜೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿವೆ. ನಾವು ಬರೆದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವುಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುರಾತನವಾದ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಲಿದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವುಳ್ಳ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ (ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ, ಪುಟ 267) ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನು ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನ

ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಲವು ಅಂಕಿತಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ವಚನಗಳೂ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಒಂದೊಂದರಮೇರೆಗೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಮತ್ತೊಂದು ವಚನವನ್ನೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನೂ, ವಚನಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ —

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 190) ಮಹಾದೇವಿ ಸು. 1160.

ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದುದಿಸಿದ ಸುಖವ ದುಃಖವೆಂದರಿಯದೆ ಆ ಸುಖವನೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಕ್ರೂರಜನ್ಮಚಕ್ರಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರೆದು ತನಗಿಲ್ಲದ ಭ್ರಮೆಯ ತನ್ನದೆಂದು ಅಂತಪ್ಪ ಘೋರದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಪ್ಪ ಮುಖಿಗಾಡುತಿಪ್ಪ ಅಜ್ಞಾನಿಜೀವಿಗಳು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 193) ನಿಜಗುಣದೇವ. ಸು. 1160.

ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಕ ಯೋಗಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಆತ್ಮನನರಿದಿಹೆನೆಂಬನಕ ಉಭಯ ಹೂಡಲಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯದ ಗಹನದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕದೆ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 194) ಕಲಿದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವರ ದೇವಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಅಂಕಿತವು ಕಲಿದೇವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಂಕಿತವು ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮುಗ್ಗಲದೇವಿಯ ಗುರು ದೇವರದಾಸಿಮಯ್ಯನೆಂದು ಬಸವಪುರಾಣ ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ವೃಷಭೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಆವನು ಜೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯನೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಹದಮುಂದೆ ಜಿಗಿದಾಟವೆ ? ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಪತಂಗದಾಟವೆ? ಸೂರ್ಯನಮುಂದೆ ಕೀಟದಾಟವೆ ? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎನ್ನಾಟವೆ ಕಲಿದೇವರದೇವ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 195) ನಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಸು. 1160.

ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ , ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಿಸು ಬೇಗ ಗುರುಪದವ ನಂಬು. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೆ

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 205) ಬಾಹೂರಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಿದ್ದಡೆ ಹಿಂಡಿ ಹಿಳಿದಹೆನೆಂದಡೆ ಒಂದುದುಂಟೆ? ಆ ಬಿಂದುವರುಣಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಹಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಉರಿದುದುಂಟೆ ಅನಲ ? ಅವು ತಮ್ಮ ಒಲವಱಿದ ಸಾಧ್ಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀತೆಱನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು ಅಡ್ಡವಾಯ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನುಡಿದಡೆ ನಿಜವಸ್ತು ಸಲ್ಲೀಲೆಯುಳ್ಳಿಪ್ಪನೆ? ಶ್ರದ್ಧೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಳಿಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಗೆಲ್ಲಗೂಳಿಗರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 206) ಪ್ರಸಾದಿಭೋಗಣ್ಣ. ಸು 1160,

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಬೇರು ; ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮರ , ಫಲವೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನ, ಪಕ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಅವಧಿಜ್ಞಾನ , ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನ; ಸವಿದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಜ್ಞಾನ ; ಸುಖ ತನ್ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ; ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸು ಹಿಂಗಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ , ಅದು ಮಹದಾನಂದಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಕಾರಣ.)

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಡಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ತಾನಱಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಘೋರವಿಲ್ಲ ಅದು ಜಗದ ಹುದುಗು. ತಾನಱಿದು ಅಲ್ಲ ಅಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಪರಧನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ತ್ರೀ

ಯರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರತಾಚಾರಭಂಗಿತರಲ್ಲಿ ಇದನರಿತು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಕುಂಭಿನೀನರಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದಿರ್ಪನು. ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯುಂ ದೂರಸ್ಥನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಕಲಿತು ಸರ್ವಂಗೆ ಹೇಳಿ ತಾ ನಿಃಕರುಣಿಯಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧಮಲಕ್ಕೆ ಹೊಱಗಾಗೆಂದು ತಾನೊಳಗಾಗಿ ಬಱಿಯುಮಾತಿನ ಛಲನಂತೆ ಅದೇತಱಿಕೆ? ಸಗರದಬೊಮ್ಮನೊಡೆಯ ತನುಮನಸಂಗನೇಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಅವಸರದ ರೇಕಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಮರನನೇಱದೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ಯಬಹುದೆ? ಕುಸುಮವಿಲ್ಲದೆ ಗಂಧವ ಮುಡಿಯಬಹುದೆ? ಉಪದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜದೃಷ್ಟವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಕ್ರಿಯಾಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧಕರ್ತೃ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯನಪ್ಪನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮತಿ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಮಲದೂರಸ್ಥನಾಗಿಪ್ಪುದು ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ, ಚಿದ್ಘನವಸ್ತುವಿನ ಸಂಗ. ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 209) ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ತನಗುಂಟಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಟ್ಟಳೆಯ ವರುಷಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಕನಕಪರಿಮಳವೆಂದು ಅಂದಣಛತ್ರಚಾಮರ ಕರಿತುರಗಂಗಳೆಂದು ಇವು ಬಂದುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂದಣಿಯಲಂದಣಕಾಱರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೇೞಿಸಿ ಅವು ಬಾರದಿರೆ ಬಂಧಿಸುವ ಲಿಂಗವಾದಿಗೆ ಗುರುಸ್ಥಲವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಾಂಗಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 275) ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ. ಸು. 1180.

(1) ಆಸೆಯುಳ್ಳನಕ ಒಬ್ಬರನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು. ಆಶ್ರಯದಾಸೆ ಕಷ್ಟಕಾಣಿರಯ್ಯಾ. ಆಸೆಯೇ ದಾಸತ್ವ ನಿರಾಸೆಯೇ ಈಶತ್ವ. ದಾಸತ್ವದ ಈಶತ್ವದ ಆಯುಸುವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿಪ್ಪುದೆ ಈಶಪದವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಶಿವನೇ ದೈವ, ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದನೊಲ್ಲ. ದಿಪ್ಪುದೇ ನೇಮ, ಆಶೆಯಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ತಪ, ರೋಷವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಜಪ, ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚುಕುಂದಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಶಿವ ಬಲ್ಲ. ಶಿವನಾಣೆ, ಊರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು

ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವೀರಶೈವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಸವನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಆಚೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಿನ್ನ ಹರೆಯದ ರೂಹಿನ ಚೆಲುವಿನ ನುಡಿಯ ಜಾಣಿನ ಸಿರಿಯ ಸಂತೋಷದ ಕರಿತುರಗರಥಪದಾತಿಯ ನೆರವಿಯ ಸತಿಸುತರ ಬಂಧುಗಳ ಸಮೂಹದ ನಿನ್ನ ಕುಲ ದಭಿಮಾನದ ಗರ್ವವ ಬಿಡು. ಮರುಳಾಗದಿರು. ಅಕಟಕಟ! ರೋಮಜನಿಂದ ಹಿರಿಯನೆ? ಮದನನಿಂ ಚೆಲುವನೆ? ಸುರಪತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೆ? ವಾಮದೇವ ವಸಿಷ್ಠರಿಂದ ಕುಲಜನೆ? ಅಂತಕನ ದೂತರು ಬಂದು ಕೈವಿಡಿದೆಳೆದೊಯ್ವಾಗ ನುಡಿ ತಡವಿಲ್ಲ ಕೇಳೊ ನಗನೆ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ ಪೂಜಿಸಿದೆಯಾದಡೆ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದ ದೊರಕೊಂಬುದು ಮರುಳೆ.

ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಘುಳಿಯುಮೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

(1) ಅಸ್ಥಿಚರ್ಮ ಮಾಂಸರಕ್ತಖಂಡದ ಚೀಲ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆ ? ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರ. ಎಂದಿಗೆ ಸಾಸೀ ಹೊತ್ತ ಹೊರೆಯನಿಳುಹುವೆನೋ ? ಎಂದಿಗೆ ನಾನಿದ ಬಳಸಿ ಕಳೆವೆನಯ್ಯಾ. ಎಡಹಿ ಕೊಡನುದಕವ ನಡುನೀರಲ್ಲೊಡೆವಂತೆ ಎನ್ನೊಡಲೊಡೆದು ನಿಮ್ಮನೆಂದಿಗೆ ಬೆರಸುವೆನು ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ.

(2) ಭವಪಾಶಬಂಧದಿಂ ಬಿಗಿದು ಕವಿಲೆಯ ಹುಲಿಯ |
ಗವಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾದೆ ಸಂಸಾರವೆಂ |
ಬವಿಚಾರಸರ್ಪ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಗೊಂಡುದಿದನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ||
ಅವಿರಳಶ್ರೀಪಾದದೊಳು ಮಗ್ನನಾಗಿ ಮ |
ತ್ತವಿಕಲ್ಪಸಮಸುಖಾನಂದದೊಳಗೆಂದಿಹೆನೊ |
ಭವರಹಿತ ಪರಮೇಶ ಪಾಲಿಸೈ ಸದ್ಗುರುವೆ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ||

ಸತ್ಯಕ್ಕ ಸು. 1160.

ಈಕೆಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 118) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ; ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ, ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಂಗಳಿಗೆಳಸದಿಪ್ಪುದೇ ನೇಮ. ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾಣಾ ನಿಚ್ಚನೇಮ.

(2) ಇನಿಯಂಗೆ ತವಕವಿಲ್ಲ, ಎನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ. ಮನದಿಚ್ಛೆಯನರಿವ ಸಖಿಯರಿಲ್ಲ. ಮನ್ಮಥವೈರಿಯನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡದು. ಇನ್ನೇವೆನಿನ್ನೇವೆ. ದಿನ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತು ಯವ್ವನ ಬೀಸರವೋಗದಮುನ್ನ ಪಿನಾಕಿಯ ತಂದು ನೆರಹವ್ವಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನ.

ಒಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 118)

(1) ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದುವುದಕ್ಕೆ ಹಾರುವನಲ್ಲ; ಇರಿದು ಮೆರೆವ

ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಲ್ಲ; ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವೈಶ್ಯನಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಮಗನ ತಪ್ಪ ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪುಗೊಳ್ಳಯ್ಯ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ

(2) ದೊಡ್ಡವೆರಡು ಕಂಭದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವೆರಡು ಕಂಬ; ಇಂತೀನಾಲ್ಕರ ಮಧ್ಯದ ಮನೆ, ಅಸ್ಥಿಯ ಗಳು, ನರದ ಕಟ್ಟು, ಮಜ್ಜೆಯ ಸಾರ, ಮಾಂಸದ ಗೋಡೆ, ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆ, ಶೋಣಿತದ ಸಾರಣೆ, ಶುಕ್ಲದ ಕಂಬದಿಂದಲಿಪ್ಪುದೊಂದು ಚಿತ್ರದ ಮನೆ ನೋಡಾ. ಆ ಮನೆಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು, ಈಡೆ ಪಿಂಗಳೆಯೆಂಬ ಗಾಳಿಯ ಬಾದಳ, ಮೃದುಕಠಿನವೆಂಬೆರಡಗುಳಿಯ ಭೇದವು ನೋಡಾ. ಇತ್ತಲೆಯಮೇಲಿಪ್ಪ ಸುಷುಮ್ನನಾಳದ ಮುಚ್ಚು ದಿವಾರಾತ್ರವೆಂಬ ಮಳೆವಳಿಯಿನ ಉಭಯದ ಕದ ಕೆತ್ತು ಮನೆ ನಷ್ಟವಾಗಿಹೋದಡೆಯೂ ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಹುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ. ಇಂತೀಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ-

(1) ಅನಲನು ಕೊಂಡ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಪರಿಪ್ರಕಾರವುಂಟೆ? ಶರಧಿ ಕೊಂಡ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕುರುಹಿನ ತಲೆಯುಂಟೆ? ಲಿಂಗವು ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪುನ್ಹಾವೆಂಬುದು ಹುಸಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ.

(2) ಉದ್ದವನೇರುವುದಕ್ಕೆ ಗದ್ದುಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎದ್ದುಬಾರದು, ಚಿದ್ರೂಪ ಸನ್ನಿಹಿತವಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನಿತ್ಯನೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಾರದು ಅದನು ಸತ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅಸತ್ಯವ ಮರೆದಡೆ ಇದೇ ಸತ್ಯ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ

ಜೋದರ ಮಾಯಣ್ಣ ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123)

(1) ಮುನ್ನ ಪರಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ; ಬಳಿಕ ಶರಣಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ;

ಇನ್ನು ಸತಿಯರೆಲ್ಲ ಗುರುಸತಿಯರೆಂದು ನಡಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಶಂಭು ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗನ ಸಂಗ ಸುಸಂಗವ ಮಾಡಿತ್ತು ಗುರುವಚನ.

(2) ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು. ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯರಯ್ಯಾ. ಅಂತಃಕರಣಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಸಿಗರಯ್ಯಾ. ಅಷ್ಟತನುಮದಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಳವಾಯಿಗಳು. ನವರಸಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಾರಿಗಳಯ್ಯಾ. ದಶವಾಯುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಛತ್ರಚಾಮರಸೀಗುರಿಗಳು. ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮಗೆನ್ನ ಕಾಯ ಮುಂತಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಡಿಂಗರಿಗರಯ್ಯಾ.

ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123). ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಭಿನವಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ನೆನೆಯಲಱಿಯೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಱಿಯೆ ಮನವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಭಾವಿಸಲಱಿಯೆ ಬೆರಸಲಱಿಯೆ ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಧ್ಯಾನಮೌನವನಱಿಯೆ ಧ್ಯಾನಮೌನಾತೀತ ತಾನೆಯಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯಂಗಳಿಲ್ಲವ ವಿರಾಜ' ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 186) ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಅನೇಕಪರಿಯ ಭಕ್ತಿಯ ವೇಷವನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ತಿರುಗುವೆನು. ಅವರಿಷ್ಟಿಗೆ ಅನುಮಾನವಿಡಿದು ನುಡಿವೆನು ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನಱಿಯದೆ ನುಡಿದೆನಾದಡೆ ಅನೇಕಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗವಡುವೆನು. ದಿಟದಭಕ್ತನಂತೆ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಉದರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು ಕಡುಪಾಪಿ. ಇನ್ನೇನು ಪದನಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ [1] ?

---

1 ಇವನ ಒಂದು ವಚನವು (ಪರರಾಶಿಯೆಂಬ ಜ್ವರಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ 77 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವನದೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾವಿಮಲ ರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಬಾಲಗಾಜಿಂಗೆ ಸುವರ್ಣದ ವಳಿಯನಱಿದು ತೊಳೆಯಬೇಕು ಬಲೆಗಾಜಿಂಗೆ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬೆಂಬೞಿಯನಱಿದು ಕಲ್ಲಿಯ ಇೞಿಯಬಿಡಬೇಕು. ಶಬರಂಗೆ ಸಂಭ್ರಮವ ಬಿಟ್ಟು ತರುಲತೆಪರ್ಣಗಳಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಹೊಲಬಿನ ತೆಱನಂತೆ ಗುಣವಿವರವನಱಿದು ಆರಾರ ಇರವಿನ ತೆಱನಱಿದು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿ ವಿರತಿಗಳ ನಿಜವನಱಿದು ವೇಷಗಳ್ಳರ ನಿಹಿತವ ನೋಡಿ ವಂಚಕರ ಪರಿಹಾಸಕರ ನೀತಿಯ ತಿಳಿದು ಮತ್ತಾವ ರೀತಿನೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನತಾರದೆ ತನ್ನ ಸುನೀತಿಯನೆ ಬೀಱಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣರೀತಿಯನೆ ತೋಱಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣವಾಸನೆಯ ಕೀಱಿ ಸತ್ಕುಲ ಭಕ್ತಿಯನೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯವನೆ ನಾಟಿ ಇಪ್ಪಾತ ತ್ರಿವಿಧದವನಲ್ಲ, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳೊಳು ನಿಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸಂಚಿನ ಸುಖದವನಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕಾದ ಬಹುವಿಷಯದ ಗೊಂಚಲ ತೊಂಬೆಯವನಲ್ಲ, ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೇ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಕಾಳವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ, ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕರ್ಮಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರ

ಕೈತಪ್ಪಿ ಕೆತ್ತಲು ಕಾಲಿಂಗೆ ಮೂಲ, ಮಾತುತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯಲು ಬಾಯಿಗೆ ಮೂಲ; ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯಲು ನರಕಕ್ಕೆ ಮೂಲ, ಕರ್ಮಹರಕಾಳೇಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 200) ಮರುಳುದೇವ. ಸು 116೮.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಸುವಾಕ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರೂಪನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಗಂಧದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುರುಚಿಯನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಇದೇ ಅರ್ಪಿತದ ಮುಖ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ನಮ್ಮ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಈಯರ್ಪಿತಮುಖವಱಿದು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ದುವನು.

ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಱೆ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನ.

ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. ನುಡಿ ಲೇಸು ನಡೆಯಧಮವಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಿಡುಗಡೆ. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲೆ ಕಳವು ಪರದಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಬನಱಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕುಲಜರೆಂಬ ಒಡಲುಂಟೆ ? ಆಚಾರವೇ ಕುಲ, ಅನಾಚಾರವೇ ಹೊಲೆ. ಇಂತೀಉಭಯವ ತಿಳಿದು ಅಱಿಯಬೇಕು. ಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಱೆ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ.

ದಸರಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

(1) ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರತ್ವವನಱಿದು, ಕರವ ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ತುಷಾರಕೀಟವನಱಿದು, ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಱುಹೊಮ್ಮಿದ ಜೀವನಜೀತನಾದಿಗಳನಱಿದು, ಮತ್ತೆ ಗಿಡವ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ಒಡಗೂಡುವಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಯಕ್ಕೆ ಪುದಿಪುಚ್ಚವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಇಂತೀಸಡಗರದ ಚಿತ್ತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ನೊಡಗೂಡುವ ಭಕ್ತಿ.

(2) ಸರ್ವವನಱಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಲ್ಲಿ ಇದಿರೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆಲ್ಲ ಇದಿರಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ಭಿನ್ನಭಾವ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋಱೆ ಆಗುಣ ತನ್ನನೆ ಅನ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ತನ್ನಯ ಶಾಂತಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋಱೆ ಅಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದರೆ ಅವರನ್ಯರಲ್ಲ ಎಮ್ಮವರೆ

ಬರು ಅದು ತನ್ನ ಗುಣ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನಱಿವು ತನ್ನೊಪ್ಪ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ತೋಱುವಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಱಿವುದಕ್ಕೆ.

ವೀರಮ್ಮ. ಸು. 1160.

ಈಕೆ ದಸರಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ, ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ.

ಚರಣಾಯುಧ ವೇಳೆಯನಱಿವುದಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ವ್ರತಹೀನನನಱಿದು ನೆರೆಯನಯ್ಯಾ. ನೆರೆದರೆ ನರಕ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ.

ಮೋದರ ಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂದರ್ಪನ ಹಂಗು. ಕಂದರ್ಪನ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂಗಳ ಲಾಭ. ಕಂಗಳು ಮುಚ್ಚಿಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ನಿರಂಗಂಗಲ್ಲದೆ ಜಗದ ಹಂಗಿನವರಿಗಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಗೌರೇಶ್ವರಾ

ಕರುಳಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಘಟ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಡಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಕೈಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತೆಗೆವೆನು ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಕಿವಿ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಗೂಟವ ಬಲಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ದುರ್ಗಂಧ ದಕ್ಕೆಸೋಂಕಿಸುವೆನು. ದೃಷ್ಟಿ ಅನುದಪ್ಪಿನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತಿಡುವೆನು. ಚಿತ್ತ ಅನುದಪ್ಪಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದಡೆ ಆತ್ಮನನಲ್ಲಿಯೆ ಕಿಚ್ಚುಹಾಕುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಡಲೇಕಕ್ಕೆ ಕಾಯಕೆನವಮಾಡಿಹೆನೆಂಬರು ? [illegible]

ಬಯ್ಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಭಕ್ತರು ಮಾಡಿಹರೆಂದು ಗಡಿತಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಾಟಮಂದಿರಗಳ ಮುಂದೆ ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಈ ಗುಣ ಕಾರ್ಯಕದಂದವೆ ? ಈ ಗುಣ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಣದ ಸಂಸಾರದ ಘಟ್ಟುವನ ಇರವು. ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟಂಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ ಮೇಖಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೋಯಿತು.

ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಆ ಪರಮನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಭೇರಿ. ಬೇಡಿದುದನೀವನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ತಂಬಟೆ. ಜಗದ್ವಂದಿತ ಲೋಕದೊಡೆಯನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಶಂಖ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಪರದೈವವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಡಮರುಗ. ಶಿವಕೊಡನೆಂಬವರ ಬಾಯ ತ್ರಿಶೂಲದಲ್ಲಿ ಇಱುವ ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಡಂಗುರ ಮೂಜಗದೊಳಯ್ಯ.

ಏಂಡಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ತರುಣರಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವ

ಶಮೆದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗದ ಪರಿಯಂತ ಪೂಜೆಯುಳ್ಳಿಹುದು ? ಅವರ ಮಹಿಮೆ ಅವರ ಗುಣವು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಬೇಱೆ ಅಱಿಸಲುಂಟೆ ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವಾ.

ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಂಬೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಕೈದು ಮೊನೆಯೋಱುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲಡೆ ಕೈದೇನಮಾಡುವುದು ? ಹಾವು ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದ ಮತ್ತೆ ವಿಷವೇನಮಾಡುವುದು ? ಮನವಿಕಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇನಮಾಡಲಾಪುವು ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

(2) ಊರ ವಂಕದ ಹೊಱಗಿರ್ದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಅಱಸುವನಂತೆ, ಇದಿರಲ್ಲಿ ತೋಱುವ ಕುಱುಹ ಮಱಿನು ಅಱಿವನೊಳಕೊಂಡೆನೆಂ

ಬವನಂತೆ, ಜಂಬುಕಶಸ್ತ್ರದ ಫಳವನುಂಡು ಜಂಬೂದ್ವೀಪವೆಲ್ಲ ಪುಳುಯುವಾಮಿತ್ತಿಂದಡೆ ಅದು ಚಂದವೆ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ[1]. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದೊಡನೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ.

(1) ಮುನ್ನಗಳಿಸಿದವರೊಡವೆಯ ಈಗ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಗಳಿಸಿಹರಣ್ಣಾ. ಅಂದಂದಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆ ತಾನಿದ್ದಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು. ಇದನ ಜಗು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳುವುದು ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

(2) ಭಕ್ತರು ಬಯಕೆಯನಿರಿಸಿದಡೆ ಅದು ಸತ್ತನಾಯ ಮಾಂಸ. ವಿರಕ್ತರು ದ್ರವ್ಯವ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಅದು ಕತ್ತೆಯ ಹಡುಹು. ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿದರಂಬಿ. ಇದು ಸತ್ಯ. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

ತಳವಾರ ಕಾಮಿದೇವ[1]. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ.

ಕಾಲವಂಚಕನಾಗಿ ಜಂಗಮಕಿಕ್ಕದಡೆ ಕರ್ಮವೆ ತಿಂಬುದು. ಉಪಚರಿಸಿಕೊಂಬನಾಗಿ ತ್ರಿಸಂಧಿಯು ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದು ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಸ. ಅಸಮಾಕ್ಷನ ಮುಟ್ಟದು. ಇದು ಹುಸಿಯಲ್ಲವೆಂದೆ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ.

---

1. ಚನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾರಿತಂದೆ, ತಳವಾರ ರಾಮಯ್ಯ ಎಂದಿದೆ, ಕಾಂಡ 5, ಸಂಧಿ 4

ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ.

ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕಂಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ಆದಾವ ತೆಱನೆಂದಱಿದು ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾಯಕವಂತನಿರವು ಎಂತುಟೆಂದಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಒಡಲೆಡೆಗುಡದೆ ಸಂಕಲ್ಪನಱಿದು ಪ್ರಸಾದವನೆಡೆಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಪ್ರಸಾದ. ಇದಱ ಸಂದೇಹವ ಹಱಿದು ಕಾಯಕಗೊಂಡ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಮೋನಮೋ ಎನುತಿರ್ದನು.

ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ತೆಲುಗೇಶ್ವರ ಎಂದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಾವ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ತಾ ಚೆಲುವನಾದಡೆ ಕಾಮಿನೀ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ದಾನಗುಣವುಳ್ಳ ಚರದೇವನಾದಡೆ ಯಾಚಕ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ವೀರನಾದಡೆ ವೈರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಮೂಳನಾದಡೆ ತನ್ನ ತಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಬ. ಎನ್ನದೇವ ತೆಲುಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಾನು ಭಕ್ತನಾದಡೆ ದೇವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಜಗವು ತಾ ಮೆಚ್ಚುವುದು.

ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಭಕ್ತಂಗೊಂದೇ ವಾಕ್ಯ. ಬಾಟಿಗೊಂದೇ ಫಲ. ವಿರಕ್ತಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಹಡುಹು. ಮತ್ತೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆವ ತನ್ನ ನಿತ್ಯನೇಮವ ತಪ್ಪಿಕೆಟ್ಟು ನಡೆದು ಮತ್ತೆ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತರೊಡೆಯರಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿಹನೆಂಬ ಬಹುಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಕಂಡಡೆ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೂ ಒಡಗೂಡಲೊಲ್ಲ.

ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಲ್ಲಾಗಿ ಯಮನ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬಂದುದನುಂಬನಾಗಿ ಮಾರ್ವರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಭವಗೆಟ್ಟನಾಗಿ ದೈವದ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದವೆ ತಾನಾಗಿ ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯನೊಬ್ಬನೆ.

ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ನಾನು ನಾನಾದ ಕಾರಣ ಎನಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ನಾನೆಂಬುದನರಿಯನಾಗಿ ಎನಗಾಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ನಾ ಮಾಡದವನಾಗಿ ಎನಗಾ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಮೂರು ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಪಥವಿಲ್ಲ. ಇದನಿನ್ನಾರ ಕೇಳುವೆ? ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಕೊಟ್ಟುದು ಬೇಡಾ.

ಸೋಮದೇವಯ್ಯ ಸು 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸರ್ಪನಲ್ಲಿ ವಿಷವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪುದೆ ವಿಷವಿಪ್ಪ ಠಾವು ಒಂದಲ್ಲದೆ? ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದೆ? ಸಮಯಕುಲದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂದಡೆ ಪಾಷಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದೆ? ಇಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯರಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಪರಮವಿರಕ್ತನಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ? ನೆಲದಲ್ಲಿರ್ದ ನಿಧಾನವನರಿದು ಅಗೆವುದು, ವಿಷವಿದ್ದ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡುವುದು, ವಸ್ತುವಿದ್ದ ಠಾವ ನಿಜಿತವರಿದು ಪೂಜಿಸುವುದು, ಭೂತಹಿತವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಎರವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವು, ಇಂತಿವು ಜಗದಲ್ಲಿ ಅರಿದು ಮಾಡುವ ಪರಿತೋಷ ಗಾರುಡೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡಳಿದವನ ಕೂಟ.

ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಿಃಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ.

ಮರದ ದೇವರಿಗೆ ಉರಿಯ ಪೂಜೆಯುಂಟೆ? ಮಣ್ಣಿನ ಹಱಗೋಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ತೊಱೆಯ ಹಾಯಲು ಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಕಾಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಅವ ತೆಱನು? ಹಾಗೆ ಬಱಿಹುಂಡರ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ಅರ್ಥ ಕಾಱರ ಚರ್ಚೆಗೋಷ್ಠಿವಂತರ ಬಹು ಯಾಚಕರ ಸಗುಡಿ ಪರಿಹಾಸಕರ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವನಱಿಸುವರ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರ ಅಪ್ರಮಾಣಪಾತಕರ ಭಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರೆಂದಡೆ ವಿರಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕರ್ತರೆಂದಡೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂದಡೆ ನಾನೀ ತಪ್ಪ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೂಱುವೆನು. ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕುಚಿತ್ತ ಬಿಡದಿದ್ದಡೆ ಇದು ನಿಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಎಂಬೆನು. ಮತ್ತೆಯು ಇವ ಕಚ್ಚ ಬಿಡಲಾಱದಿದ್ದಡೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮ ದೇವರಾದಡೂ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವೆನು.

ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಸೀತವುಳ್ಳನಕ ಉಷ್ಣವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ಉಷ್ಣವುಳ್ಳನಕ ಸೀತವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ದಿನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಱಗುವನಕ ಅದ್ವೈತ ಅಶಕ್ಯ ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮಱೆಯಲಿಲ್ಲ ಅಱಿವು ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಅದು ಶಿಲೆಯ ಮಱೆಯ ಪಾವಕ, ತಿಲದೊಳಗಣ ತೈಲ ಅವರ ಬಲವಱಿದಲ್ಲಿ ಕುಲವ ಕಾಣಬೇಕು ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಱಿವುದಕ್ಕೆ

ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ ಸು. 1160

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವ್ಯಾಧನಂತೆ ಜಾಲಗಾಱನಂತೆ ಕೇಪು ಚೋರನಂತೆ ಇಂತೀ ಗಂಟುಗಳ್ಳರಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದು ಸರ್ವಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿಟತ್ವವು ಬೀಗುತ್ತ

ಬೇಯುತ್ತ, ನೋಯುತ್ತ, ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಂಖಿಗಳೆಂತಪ್ಪರೋ ? ಇಂತು ನುಡಿಯಬಾರದು, ಸಮಯವ ಬಿಡಬಾರದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಜಾಱದು ಮಱೆಯಬಾರದು ಜ್ಞಾನ. ಇಂತೀ ಭೇದವನಱಿದು ಹಱಿವಂಗಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಕಾಳವ್ವೆ ಸು. 1160

ಈಕೆ ಸಿದ್ಧಬುದ್ಧಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಘೀಮೇಶ್ವರ.

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಕಂಡಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಕಾಗೆಯ ಕಂಡಂತೆ. ಅವರೊಡನೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು ಘೀಮೇಶ್ವರಾ

ಬೊಂತಲದೇವಿ ಸು 1160

ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಬಿಡಾಡಿ.

ಊರೊಳಗಣ ಬಯಲು ಊರ ಹೊಱಗಣ ಬಯಲು ಎಂದುಂಟೆ ? ಊರೊಳಗಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಯಲು ಊರ ಹೊಱಗೆ ಹೊಲೆ ಬಯಲು ಎಂದುಂಟೆ ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಬಯಲೊಂದೆ ಭಿತ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಹೊಱಗೆಂಬ ನಾಮವೈಸೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬಾತನೇ ಬಿಡಾಡಿ.

ಕದಿರಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವ್ವೆ ಸು. 1160

ಈಕೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಯ್ಯನ ಅನುಬಂಧಿನಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವೂ ಈಕೆಯ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತವೆ.

(1) ನಾ ತಿರುಹುವ ರಾಟೆಯ ಕುಲಜಾತಿಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಅಡಿಯ ಹಲಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ತೋರಣ ವಿಷ್ಣು, ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ ಮಹಾರುದ್ರ, ರುದ್ರನ ಬೆಂಬ ಟಿಯವೇಡು ಸೂತ್ರದ ಕಣ್ಣು. ಅಱಿವೆಂಬ ಕದಿರು, ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ತಿರುಹಲಾಗಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು ನೂಲು, ಕದಿರು ತುಂಬಿತ್ತು, ರಾಟೆಯ ತಿರುಹಲಾಱಿ. ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕುಟ್ಟಿಹ. ಇನ್ನೇವೆ ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ ?

(2) ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಪರದಳವಿಭಾಡರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆದಳವಿಭಾಡ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಗಜಬೇಂಟೆಕಾರರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನಬೇಂಟೆಕಾರ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ತಂದಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ತಾರದೆ ಇಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಮೂರು, ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಒಂದು. ಅದೊಂದು ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಕರಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.

ರೇಚವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಕಾಳಕೂಟಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರ.

ಬಂಜೆ ಆವಿಂಗೆ ಕ್ಷೀರವುಂಟೆ ? ವ್ರತಹೀನನ ಬೆರೆಯಲಾಗದು. ಬೆರೆದಡೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ನಾನೊಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರಾ.

ರೆಮ್ಮವ್ವೆ. ಸು 1160

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

(1) ಆಚಾರ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟೆಂಬ ಅನಾಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಬಹುದೆ ? ಆಚಾರ ನೋಟದ ಹೊನ್ನೇ ? ಮೊತ್ತದ ಮಡಕೆಯೇ ? ಸಂತೆಯ ವ್ಯವಹಾರವೇ ? ಜೂಜಿನ ಮಾತೇ ? ವೇಶಿಯ ಸತ್ಯವೇ ? ಸುಸರವಾಚ್ಯವೇ ? ಇಂತೀ ವ್ರತದ ವಿಹಿತವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಬಾಹ್ಯನ ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟನ ನಾನರಿತು ಕೂಡಿದೆನಾದಡೆ ಅರಿಯದೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತರಿದಡೆ ಆತನ ಬಿಡದಿರ್ದಡೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಹೊರಗೆಂದು ಮತ್ತೆಕೂಡಿಕೊಳ್ಳೆ.

(2) ವೇಷ ಎಲ್ಲಿರದು ? ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಡೊಂಬನಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ ? ವೇಷವ ತೋರಿ ಒಡಲ ಹೊರೆವ ದಾಸಿವೇಶಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೋ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ?

ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋಮವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಹದ ತಪ್ಪಿ ಕುಟ್ಟಲು ನುಚ್ಚಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲ. ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯೆ ನರಕವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಱಿಯದಾದಡೆ ಹೋಗಲಿ ಅಱಿದು ಬೆರೆದೆನಾದಡೆ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಕೊಯ್ವರಯ್ಯ ಒಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ.

ದಶಗಣ ಸಿಂಗಿದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.

(1) ಸತಿ ಸುತ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆಂದು ಹಡೆದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ಮಾನವರ ಸೇವೆಮಾಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ನೀವಲ್ಲದನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಗಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಸತಿಯಲ್ಲದನ್ಯಸತಿಗಳು ಪಿಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ತನುಮನ ವಂಚನೆಯಾದಡೆ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ.

(2) ಹೆಂಡಿರೆನ್ನದೆ ಮಕ್ಕಳೆನ್ನದೆ ತೊತ್ತಿರೆನ್ನದೆ ಬಂಟರೆನ್ನದೆ ಹಗೆಗಳೆನ್ನದೆ ತಪ್ಪಿನ್ನದಯ್ಯ. ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯ. ನಾಚಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನೀನು ಇರ್ದನರ ನೀನೆನ್ನದ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯ.

ಅನಾಮಿಕ ನಾಚಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ.

ಹಸಿವಿಂಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಮರಣಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲ. ಆಸೆಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ. ವಂಚಕನನಾಮಿಕ. ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶಯ್ಯಾ.

ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಅನುಸಂಧಾನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಮಣಿಯು ವಿರಳದಲ್ಲಿ ಏಱುವ ಸೂಲೇ? ರಾಗಾದಿವ್ಯಾಮೋಹ ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿಯೆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನವಾದ ಚಿತ್ತವ ಸನ್ನೆ ಸಂಜ್ಞೆಯು ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾದ ಆತ್ಮನ ಸ್ವಸ್ಥದಂತೆ ಅಱಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಯಾಹೀನ ಮಲಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟುದು ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಱಿದುದು.

ವೀರ ಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ. ಸು 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ವೀರ ಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ಮರ ದೇವರಲ್ಲ, ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ದೇವರಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿತ್ತು. ಇಂತಿವನೆಲ್ಲವನಱಿವ ಚಿತ್ತ ದೇವರಲ್ಲ, ಕರಣಂಗಳ ಮೊತ್ತದೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ತುಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತಿವ ಕಳೆದುಳಿದ ವಸ್ತುವಿಪ್ಪೆಡೆಯಾವುದೆಂದಡೆ ಕಂಡವರೊಳಗೆ ಕೈಕೊಂಡಾಡದೆ ಕೊಂಡ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನೊಡಗೂಡದೆ ಬೆರೆಯದೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಜಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದ ಪ್ರತಿನಱಿಯದೆ ನಿಂದಾತನೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ, ವೀರಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದೊಳಗಾದ ಶರಣ.

(ದ್ವಿ|ಸಂಪುಟ 123) ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಗುರುಕುಲದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ.

(1) ಒಳಗನಱುಹಿಸಿ ತಿಳುಹ| ಹೊಱಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ|
ಒಳಗು ಹೊಱಗೆಂದೆಂಬವೆರಡ ಕೆಡಿಸಿ |
ಕಳೆಯ ಲಿಂಗದೊಳೊಚ್ಚ| ತವನೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸಿದಾ|
ಕರುಣಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗುರುವೇ ||

(2) ಎನ್ನ ಪಾದವೆ ಪಾದಶಿಲೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಾಲೆ ಕಡಹದ ಕಂಬಗಳಾಗಿ, ಎನ್ನ ತೋಳೆ ನಾಗವೇದಿಗೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಸ್ಥಿಯೆ ಸುತ್ತಣ ಜಂತೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಧರವೆ ಒಳ್ಳಿಹ ಬಾಗಿಲಾಗಿ, ಎನ್ನ ಗುರುಕರುಣವ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಎನ್ನಂಗವೆ ರಂಗಮಧ್ಯವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲವೆ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಿವಿಗಳೆ ಕೀರ್ತಿಮುಖವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಲಗೆಯೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶಿರವೆ ಸುವರ್ಣಕಳಶವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಯನವೆ ಕುಂದದ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಚರ್ಮವೆ ನಿರ್ಮಲ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೆನಹೆ ತನಗೆ ಉಪಹಾರವಾಗಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನಿಂದನಾಗಿ.

ಅಣಾತಿಯ ಚಂದಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಅಣಾತಿಯ ಲಿಂಗ.

ನಿಜಜಂಗಮವೆನಿಸಿರ್ಪರು ಕುಂದುಕೊರತೆ ನುಡಿವರೆ? ಅನಾದಿ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸುವರು ಆಚರಣೆಯ ಭೇದದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಡಿದಿರ್ಪರೆ? ಶೂರನು ರಣಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಗನ ನೋಡುವನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ತಮ್ಮವರೇನು ಅನ್ಯರೇನು ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತಾಡರು ಅಣಾತಿಯ ಲಿಂಗದ ಆಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ.

ಅಂಗ ಸೋಂಕಿದ ಲಿಂಗ ತಂದೆ. ಸು. 11[illegible]0.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಮರದೊಳಗಣ ಬೆಂಕಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ಉರಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ದಿಪ್ತಿಯ ಬೆಳಗ ತನ್ನ ತಾನೆ ಅರಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಆತ್ಮನಂತೆ ಕುಟಿಲನ ಭಕ್ತಿ ಕಿಸುಕುಳನ ವಿರಕ್ತಿ ಮಥನಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ದಿಟವ ಕಾಣಬಾರದು. ಸತ್ಯವನು ಅಸತ್ಯವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಚಯವನರಿಯಬಾರದು. ಗುರುವಾದಡೂ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಿರಿಯದವನ ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ತೂತ ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯ ನೀರು, ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ಬೊಂಬೆ, ನಿಜನೇತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ದೃಷ್ಟಿ. ಬೇರು ಮೇಲಾಗಿ ಸಸಿಗೆ ನೀರೆರೆನಾರಯ್ಯುಯುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಆವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಅರಯ್ಯ ಬೇಕು. ಇದು ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಸಂಗದ ಶರಣನ ಸುಖ.

ಗೋರಕ್ಷ 1160.

ಇತನ ಅಂಕಿತ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ.

ರಸವಾದಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಲೋಹಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ರಸಸಿದ್ಧಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾಕಲ್ಪಪ್ರಯೋಗ ಅದೃಶ್ಯಕರಣಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಕಾಯಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯಹುದುಂಟೆ? ನಾನಾವಾಗ್ವಾದಂಗಳಿಂದ ಹೋಹ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಪರಿಚಿತವಾದುದಿಲ್ಲ. ನೀ ನಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೀನಾದುದಿಲ್ಲ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ ನೀ ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ಲೀಯವಾಗಿ ನಾ ಆ ಲಿಂಗವ ಆದುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಳವ್ವೆ. ಸು. 1180.

ಇವಳು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಯ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸ.

(1) ವ್ರತವೆಂಬುದು ನಾಯಕರತ್ನ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಪ್ಪಾಣಿಯ ಮುತ್ತು. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಜೀವದ ಕಳೆ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಯಿಧಾನ, ಸುಯಿಧಾನ, ಸುಯಿಧಾನ. ವ್ರತತಪ್ಪಲು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸ ಒಲ್ಲನವ್ವಾ.

(2) ತುಷುರಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ ಉರಿವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಹುಸಿದು ತಿಂದು ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತರ ಕುಲವನೆತ್ತಿ ನಿಂದಿಸುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಬಂದಡೂ ಬರಲಿ, ಇವರ ಬಿಡಬೇಕು. ಇವರ ಬಿಡದಿರಲು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸನೊಲ್ಲನವ್ವಾ,

ಗುಡ್ಡವ್ವೆ. ಸು. 1430.

ಈಕೆ ಬತ್ತಲೇಶ್ವರನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಂಬೇಶ್ವರ.

ತನು ಬತ್ತಲೆಯಾದಡೇನು? ಮನ ಬತ್ತಲೆಯಾಗದನಕ ವ್ರತವಿದ್ದಡೇನು? ವ್ರತಹೀನನಾದ ಭಟಿ'ಕ ನೆರೆವರೆ ನರಕವಯ್ಯಾ ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಘನಲಿಂಗದೇವ. ಸು. 1480.

ಈತನು ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಶಿಷ್ಯನು ಇವನ ಅಂಕಿತ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ದೇವಾ ! ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕನಕದ ಕೊಡನ ಕಂಡಂತೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾನವ ಜನ್ಮವ ಕಂಡೆ. ಆ ಮಾನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗುಣಾಕ್ಷರಪ್ರೆಯಾದಂತೆ ಲಿಂಗ ಬಂದುದ ಕಂಡೆ. ಎನಗಿದು ಚೋದ್ಯವಯ್ಯಾ. ಎನಗಿದು ವಿಪರೀತವಯ್ಯಾ. ಇದಕ್ಕೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡಸು. ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿಸು. ನುಡಿದ ನಡೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯು ನೀನೊಪ್ಪೆ ನೀನೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯು ಎನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಹಿಂದಣ ಭವದ ಹೆಮ್ಮಾರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯಾ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಳುಕುವೆನಯ್ಯಾ. ನುಡಿ ನಡೆ ಎರಡಾಗದಂತೆ ನಡಸಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಮಸಣಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಇವಳು ಎಡೆಮಟದ ನಾಗಿದೇವನ ಹಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗ

ಕಾಗೆಯ ನಾಯ ತಿಂದವರಿಲ್ಲ. ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟನ ಕೂಡಿದವರಿಲ್ಲ. ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗವಪ್ಪುದೆ? ಲೋಕದ ನರಂಗೆ ವ್ರತವಪ್ಪುದೆ ಶಿವಬೀಜಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನೀವೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ?

ರೇಕಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಈಕೆ ರೇವಣಸಿದ್ಧಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಶ್ರೀಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ.

ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟನ ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟಕನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕೊಂದವನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ದೂಷಕನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ನಿಂದಕನ ಕಂಡಡೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳಡೆ ಸಂಹಾರಮಾಡುವುದು. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಗ್ರಾಮವ ಬಿಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಆಸ್ಥಲವ ಬಿಡುವುದು, ಅದಾಗದಿರ್ದಡೆ

ಕರ್ಣವಮುಚ್ಚಿಕೊಂಬುದು, ಶಿವ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಕುಂಭಿನೀಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಶ್ರೀಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು.

ವರದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1500

ಈತನ ಅಂಕಿತ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ.

ಓತ ಹಿಡಿದನ ಕೈ ಮಸಿ ಎಂಬುದ ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು. ಅವನ ಕೂಡೆ ಆಡಲಾಗದಯ್ಯಾ, ತನಗಾ ಮಸಿ ಹತ್ತುವುದಾಗಿ. ಲಿಂಗ ವಿರೋಧಿಯು ಕೈವಿಡಿದಾಡುವನು ಮುನ್ನವೆ ವ್ರತಗೇಡಿ, ಅಂತವನ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯಾ ತನಗಾ ಭಂಗ ಬಂದುದಾಗಿ. ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಜಗದ ಕರ್ತ ಶಿವನ ವಿರೋಧಮಾಡಿ ದಕ್ಷನೊಬ್ಬ ಯಾಗವನಿಕ್ಕಲು ಮೂವತ್ತು ಮೂಱುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ತೊತ್ತುಬಡುಬಿಸಿಕೊಂಡು ನುಚ್ಚುನುಱಿಯಾಗಿ ಹೋದರು ನೋಡಾ, ಆವನಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಕಾರಣ ಗೆಲವು ಸೋಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕುಮುಡಿಗೆ ಎಱುಮುಡಿಗೆ ಎಂಬ ಮತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವಿಡಿದು ಮುಡುಹಿಕ್ಕಿ ಕೆಲೆದಾಡುವರನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ತಾವಱಿದು ಒಯ್ಯನೆ ಸೋಲಗುವರು. ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ನಿರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಜರು ಏಕಾಂಗ ವೀರರು. ವಾಯದ ಪರಿಮಾತಿನಮಾಲೆಗೆ ಬೆದಱಿ ಓಡುವರಲ್ಲ ಏಕೋಭಾವನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ದೃಢಚಿತ್ತವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರು. ಇಂತಪ್ಪ ಉಲುಹಡಗಿದ ಶರಣರ ಸುಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬದುಕುವಂತಿರಿಸಯ್ಯಾ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರಾ.

ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವೆ. ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವೆ. ವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟರನಟ್ಟಿಬರಸುವೆ, ಸುಟ್ಟು ತೂಱುತೂಱನೆ ತೂಱುವೆ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕೇದಾರಗುರು. ಸು. 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ; ಅಂಕಿತ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ.

ಎಲೆ ಗುಡ್ಡ ಸೀ ನುಡಿದ ನುಡಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನದ ಜಡ್ಡು ಕಳಿಯಿತೆಂದೆ ನಲಾಹೆ ನಿಜಪದವ ಬಲಿತ ಸಂಸಾರ ವಿಷಾದಕ್ಕೋ ? ನಿಜಪದಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯಕ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ ಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ ಕೇಳಾ ಅಂದಂದಿಂಗೆ.

ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ. ಸು 1500

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪರಧನ ಪರಾನ್ನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಾಶೆ ಬಿಡದು. ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ ? ಸಂಬಂಧಿಯೆಂತೆಂಬೆ ಮರುಳೆ ? ಜಿಹ್ವಾ ದಗ್ಧಾ ಪರಾನ್ನೇನ ಹಸ್ತೌ ದಗ್ಧೌ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾತ್ । ಚಕ್ಷುರ್ದಗ್ಧಂ ಪರ ಸ್ತ್ರೀ ಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ ॥ ಇಂತೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾಜಿಲು ಮತಿಗೆಡುವರಕಟಾ ! ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ ದೇವರೆಂತೊಲಿವನಮ್ಮಾ ?

ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1500.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಆವ ಆಚರಣೆಯ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದೆ ಗುರುಚರಲಿಂಗ ಪೂಜೆ. ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಇಂದಿಂಗೆ ನಾಳಿಂಗೆಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಸರ್ವಶೀಲ. ತಾಗು ನಿರೋಧ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಂದದೆ ಕುಂದದೆ ಎಂದಿನಂತಿಪ್ಪುದೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಕಾಳಲಿಂಗ. ಸು 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಶರಣರ ವಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಾದ ವಿಲ್ಲ. ಶರಣರ ವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಬೀಡು, ಶರಣರ ವಾದ ಲಿಂಗದ ನಾಡು, ಶರಣರ ವಾದ ಕಾಳಲಿಂಗ ದೇವನು ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಕೇಡು.

ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ. ಸು. 1500.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕದಂಬ ಲಿಂಗ.

ಕಾಯದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಕಂಡು ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಲಿಂಗದಿಂದ ಸ್ವಾನುಭಾವವಾಗಿ ಅಂಗದ ಸಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಗಾಯಿತ್ತು ಕದಂಬಲಿಂಗವನರಿಯಲಾಗಿ.

ಘಂಟಾರೆ ದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗ.

ಶರಣರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಶರಣರೆ ಸಮರ್ಥರು. ಸತಿಪತಿಯರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಜನನಿ ಜನಕರೆ ಸಮರ್ಥರು. ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಛತ್ರಪತಿಗಳೆ ಸಮರ್ಥರು. ಶಿವಗೌರೀವರರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಲೋಕವೃತ್ತಿವುದೆಂತು ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾದ ವಾದವಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದರ ಮನಕ್ಕೆ ಮಹಾಮೋದ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕಾಡ ಸಿದ್ಧೇಶ. ಸು. 1725.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಈಕವಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೇ (ಪುಟ 28) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

(1) ನೇಲ ಫಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುವರು ಮರ್ತ್ಯರು ಹಲಸು ತೆಂಗು ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಇರುವರು ಸ್ವರ್ಗರು. ಕಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ

ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವವರು ನಿಮ್ಮವರು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಆಕಾರವಿಲ್ಲ, ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲ, ಆದಿಯಿಲ್ಲ, ಅಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಡನಿಲ್ಲ, ಬಲನಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ, ಮುಂದಿಲ್ಲ, ಒಳಗಿಲ್ಲ, ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಈರೇಳರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹುದು? ಎರಡರ್ಧ ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿಹುದು ಎಂದೆನಯ್ಯ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ; ವಚನಗಳು ಮಾತ್ರ ಸದ್ಯಃ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ಕೆಳಗೆ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು.

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ	ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ.
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಸಂಗ	ಕನ್ನದಮಾರಿ ತಂದೆ	ಮಾರನ ವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ.
ಅನಂತದೇವ	ಅನಂತಗುರು ಅಲ್ಲಮ ಮಹಾಪ್ರಭು	ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಭಾರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ
ಅಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ನಿರಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಕಿರಾತೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ	ಏಕಾಂತರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ	ಕುಪ್ಪಸ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ
		ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ	ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥಲಿಂಗ
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ	ಕನಕದ ನಾಚಿಲಿಂಗ	ಗಂಗಮ್ಮ	ಗಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ
		ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ (ಬಸವನ ಹೆಂಡತಿ)	ಗಂಗಾಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗದೇವ
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ.	ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಕಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ತೆಲುಗೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ	ಶಂಭು ತೆಲುಗೇಶ್ವರ
ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮಮ್ಮ	ಸದ್ಗುರು ಸಂಗ ನಿರಂಗ ಲಿಂಗ	ನಿರಂಜನ ದೇವ	ನಿರಂಜನಲಿಂಗ
		ನಿರಾಲಂಬ ದೇವ	ನಿರಾಲಂಬ

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ
ನೀಲಲೋಚನೆ	ಸಂಗಯ್ಯ
ನೀಲಾಂಬಿಕೆ	ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ	ಶ್ರೀಗುರುಪಂಚಾಕ್ಷರಲಿಂಗ
ಪಡಿಹಾರಿಬಸವಣ್ಣ	ಪಡಿಹಾರಿಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಪರ್ವತನಾಥ	ಪರ್ವತನಾಥಲಿಂಗ
ಪ್ರಸಾದಿಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ	ದಹನಚಂಡಿಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ	ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ	ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ + ಬಸವಣ್ಣ
ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ	ಸುಂದರ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ
ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ	ಚೆನ್ನ ಕೂಡಲ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಭೋಗಣ್ಣ	ನಿಜಗುರುಭೋಗಸಂಗ
ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಚಿಕ್ಕದೇವಯ್ಯ	ಊರ್ಧ್ವರೇತೋಮೂರ್ತಿ ಶ್ವೇತಸ್ವಯಂಭು ಕಪಿಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಮಹಾದೇವಿ	ಮಹಾದೇವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ	ಮುಗ್ಧಸಂಗ
ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ	ಮೂಲಪ್ರಣಾಮದೇವ
ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನರಾಮ
ಮೌಕ್ತಿಕಸಂಗಯ್ಯ	ಮುತ್ತಿನಸಂಗಲಿಂಗ
ರತ್ನದ ರಾಚಯ್ಯ	ವೀರರಾಚೋಟಿಲಿಂಗ
ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ (ಕೊಂಡೆಯ ಮಂಚಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ)	ಅಗಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ	ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ
ವೀರಚಂಡ	ವೀರಚಂಡಲಿಂಗ
ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ	ಲಲಾಮಭೀಮಸಂಗಮೇಶ್ವರ
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ	ನಿಜಗುರುಶಂಕರದೇವ
ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ	ಸಾಂಬಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಶಾಂತರಾಮ	ಶಾಂತರಾಮಲಿಂಗ
ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ	ಶಿವಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಶಾರ್ದೂಲಸಂಗಯ್ಯ	ಶಾರ್ದೂಲಲಿಂಗ
ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ	ನಾಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ
ಶಿವಪೂಜೆಯ ಭೀಮಯ್ಯ	ಶಿವಪೂಜೆಯ ಭೀಮ
ಶಿವಾನಂದದೇವ	ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗ
ಸಿದ್ಧವೀರದೇವ	ತೋಂಟದಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವ
ಸಿದ್ಧಾಂತಿವೀರಸಂಗಯ್ಯ	ಗೋಳಕಾಕಾರ ವಿಶ್ವವಿರಹಿತಲಿಂಗ
ಸುವರ್ಣದೇವಿ	ಸುವರ್ಣಲಿಂಗ
ಸೂಜಿಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ	ಪ್ರಸನ್ನಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ
ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ	ಧರ್ಮೇಶ್ವರ

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು.—ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ, ಕರಸ್ಥಳದ ವೀರಣ್ಣ, ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನದಣ್ಣಾಯಕ, ಗುರುಬಸವಾರಾಧ್ಯ, ಲಿಂಗಾವಧೂತ.

ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು

ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ವಚನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈಯಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದೊಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಅಪ್ಪಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥ, ಕಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಾವೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ+ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 121), ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ [1](ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 119), ಘನಗುರುಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 124), ಘನಲಿಂಗ ಗುರುಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನರಾಮ, ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥ, ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗ ರಾಮನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಃಕಳಂಕ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರ, ನಿಜಗುರು ಶಾಂತೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ನಿಸ್ಸಂಗಸಿರಾಳ ಪ್ರಭು, ಭೌಂಭೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ಮಸಣಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 111), ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಮಹಾಘನಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ರೇಕನಾಥಯ್ಯ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ, ಶ್ರೀಜಂಗಮ ಲಿಂಗಪ್ರಭುವೇ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯಚಂಡೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ, ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಸಂಗಪ್ರಭು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯಬಂಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 115), ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸದ್ಗುರ

1. ಇದು ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 117), ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ, ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 123), ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ[1] (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಹುಲಿಗೆರೆಯವರದ ಸೋಮನಾಥ, ಹುಲಿಗೆರೆಯ ವರದಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124).

ವಚನಗಳು.

ಜಂಗಮವೇ ಜಗತ್ಪಾವನ. ಆ ಜಂಗಮದ ನೆನಹೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅವರ ತನುವೆ ಎನ್ನ ಕಾಯವಾಯಿತ್ತು, ಅವರ ದರುಶನವೆ ಎನಗೆ ಪರುಷವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪರುಷವಿದಿದು ಮನವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬರಸಿ ಕನಸು ಕಳವಳಿಕೆ ಹೆಸರುಗೆಟ್ಟುಹೋದುವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮದಿಂದ ಅಪ್ಪಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಗೆದ್ದಲು ಮನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಪಂಗೀಡಾದಂತೆ ತಾನತ್ತಣ ದ್ರವ್ಯವ ತಂದು ಇತ್ತ ಮಾಡಿದಡೆ ನಿನಗೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ ? ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಜಲದೊಳಗಣ ಮತ್ಸ್ಯವು ಜಲವ ತನ್ನ ನಾಸಿಕದತ್ತ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯನೋಡಾ ಅಯ್ಯ. ಶರಣನು ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚಗಳೊಳಗಿದ್ದು ಆ ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚವು ತನ್ನ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯ. ಶರಣಂಗೆ ಈ ಬುದ್ಧಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಂಗೆ ಆ ಬುದ್ಧಿಯ ನೀನು ಕಲಿಸಿದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.

ಕಾಂಬುದು ಜೀವನಲ್ಲ, ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಪರಮನಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟಿಹರಿದಾಡುವುವು ಕರಣಂಗಳಲ್ಲ; ಸುಖವನನುಭವಿಸುವುವು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರೆಂಬುದ ತಿಳಿದು ಶಿವವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀರನೆರೆದಡೆ ನೀರ ಕುಡಿವುದು ಬೇರೋ ಮರನೋ ಏಱಿ ಬೆಳೆವ ಫಲವೋ ಎಂಬುದನಱಿತಲ್ಲಿ ಅಱಿದ ಅಱಿಕೆಯ ನಿಱಿಗೆಯ ಒಲ್ಲಾತನೆ ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನಾದ ಶರಣ.

ಕರ್ತು ಭೃತ್ಯನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಎಯ್ದಿದಲ್ಲಿ ಆತನ ಭಕ್ತಿಯನಱಿತು ತಾನೊಡಗೂಡಿದಲ್ಲಿ ಆತ ಕೊಟ್ಟುದ ತಾ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆತನಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಕ್ಯ ದುಶ್ಚರಿತ್ರ ಪಗಡಿ ಪರಿಹಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡದೆ, ಆತನ ಚಿತ್ತ ನೋವಂತೆ ಮತ್ತಾವ ಬಂಧನದ ಕಷ್ಟವ

1. ಇದು ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಹಂಪಯ್ಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ನಿಶ್ಚೈದೆ, ಕೃತ್ಯ ಎನಗೊಂದು ಮಾಡೆಂಬ ನೇಮವ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಆತ ತನ್ನ ತಾನಱಿದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅದು ತನಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಸೋಂಕೆಂಬುದನಱಿದು, ಗನ್ನಗತುಕಿನಿಂ ವಿನ್ನಾಣದಿಂ ಒಂದುವ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆ ಪ್ರಸನ್ನವಪ್ಪ ವಸ್ತು ಮಹವಾಗಿರುವ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ.

ತನ್ನ ತಾನಱಿದಡೆ ತನ್ನಱಿವೇ ಗುರು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೇ ಜಂಗಮ. ಇಂತೀತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ಕಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಪ್ರಭುವಿನ ಪಾದದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಬಸವನ ಪಾದದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತು, ಚೆನ್ನಬಸವನ ಪಾದದಿಂದ ಶಿವಪ್ರಸಾದದ ಸಂಪತ್ತು; ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಪಾದದಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತು, ಸಕಳೇಶನ ಪಾದದಿಂದ ಶಾಂತಿಯ ಸಂಪತ್ತು. ಮೋಳಿಗಯ್ಯನ ಪಾದದಿಂದ ದಾಸೋಹದ ಸಂಪತ್ತು; ನೀಲಮ್ಮನ ಪಾದದಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸಂಪತ್ತು, ನಾಗಮ್ಮನ ಪಾದದಿಂದ ಮಹತ್ವ ಸಂಪತ್ತು. ಇದುಕಾರಣ ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಥರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಱ ಬೇಡದಿರು

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಳಾದ ಬಳಿಕ ನಿರಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಪರಾಯಣನಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ಪ್ರಥಮಬೋಳು; ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದ ಕೈಕೊಂಡು ಲಿಂಗಸಾವಧಾನವಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ದ್ವಿತೀಯಬೋಳು; ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬುಭಯವಳಿದು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೀಗ ತೃತೀಯಬೋಳು. ಬೋಳಿನ ಅನುವ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಬಲ್ಲ.

ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂದೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ದೇವರ ನೆನೆವವರಿಗೆ ದೇವರುಂಟೇ? ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಿಲ್ಲ. ಇದನಱಿದು ನಿನ್ನೊಳಡಗಿದೆ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ, ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ, ನೀನಾನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲ ಗಜೇಶ್ವರ.

ಶಿರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಧರೆಯಮೇಲಣ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಎಱಗುವ ನಾಯಕ ನರಕಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಪರಮಗುರು ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಬಲ್ಲದ ಕುತ್ತವ ಕೊಂಡು ಬಲ್ಲವರ ಬಾಯ ಹೊಗಕೊಡದೆ ಬಲ್ಲಬಲ್ಲರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲತ್ತತ್ತಗೊಳುತಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಕುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಅದಲ್ಲಿಯೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ.

ದಶವಾಯುಗಳ ತಮ್ಮ ವಶಕೆ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಊರ್ಧ್ವವಶಕೆ ಬಪ್ಪ ಪ್ರಣಮವಶನಾಗಿರಾ. ವಿಷಮಲೋಚನ ಘನಗುರು ಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ ಎಸಳಿನಾ ದಳದೊಳಗೆ ಬೆಳಗುತಿಹನು.

ಉದಯದಲೆದ್ದು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ ಹೋಗಿ ಹೂಗಿಡುವ ಪತ್ರಿಯ ಕಡಿವ ದೃಢಗೇಡಿಗಳಿರಾ! ನೀವು ಕೇಳಿರಿ. ಅದು ಕಡುಪಾಪವಲ್ಲವೆ? ನಿಂಮಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಕೊಲೆಹುಸಿಕಳವು ಪರದಾರಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಹರನಿಂದೆ ಗುರುನಿಂದೆ ಶಿವನಿಂದೆ ಕೇಳಲಾರೆವೆಂದು ನಡುಗಿರೋ. ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಡುಗದೆ ಮಹಾಜಳಿಗೆ ನಡುಗಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡುವ ತಿರಿವ ಕಡುಪಾಪಿಗಳಿರಾ! ನಿಮಗೆ ವ್ಯಾಡನ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದು? ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಘನಲಿಂಗ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ಕಂಡಕಂಡವರ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮಾಡಿ ಹನೆಂಬುದು ದಂದುಗದೋಗರ; ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ತನು ಕರಗಿ ಮನ ಬಳಲಿ ಬಂದ ತೆಱದನುವನಱಿದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೆ ಮಾಟ. ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ದುರಾಶೆಯಿಂ ಬಂದುದು ಅನರ್ಪಿತ. ಇದು ಕಾರಣ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯಾ.

ಸರ್ವಜೀವ ನಿನ್ನ ಹಾಹೆ ಎಂಬೆನೆ, ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವ. ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರುಂಟು. ಅವರು ನಿನಿಗನ್ಯರೆಂಬೆನೆ, ಆ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರು ನಿನ್ನ ತಿಲಾಂಶ. ಇಂತೀಸರ್ವಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ದಯೆ ಎನಗಿದೇಕೆ? ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವೆಂಬ ಖುಲ್ಲತನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಕ್ಕೂ

ಸರಿ. ಅರುಣೋದಯದಂತೆ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಕ್ಕೂ ದಯವ ಮಾಡು ಚೆನ್ನದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ.

ಸುಖದ ಸುಖಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ದುಃಖ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣೆಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹಿಂಗೆ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚು ಬೆರಸಲೊಡನೆ ಮುಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಗುರುವಿನ ಹಂಗು; ಚಿತ್ತ ಕಾಮ್ಯದ ಹಂಗು; ಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯ ಮಹಾದೇವನ ಹಂಗು; ಎನ್ನದಾಸೋಹ ಆರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ ಪ್ರಿಯ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ! ಕಣ್ಣಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಬಾ ಎನ್ನ ತಂದೆ.

ಶಿಲೆ ಹಲವುತೆಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಗರಿಗೆ ಹೊಲಬಾಗಿ ಬಲವರಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಲುವುದು ಶಿಲೆಯೋ ಮನವೋ? ಆ ನಿಜದ ನೆಲೆಯ ತಿಳಿವುದು. ದರು ಣಾದ ತನ್ನೊಪ್ಪದ ಭಾವ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮುನನಲ್ಲಿವಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಮಾತಿನಂತುಟಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಲೋಕದರ್ ಸುಖದುಃಖ ತನ್ನದೆಂಬನಕ ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬಲವನೆ?

ವಾದ್ಯದೊಳಗಣ ನಾದದವೊಲು ಪಾಷಾಣದೊಳಗಣ ಪಾವಕನವೊಲ ಕಿಸಲಯದೊಳಗಣ ರಸದವೊಲು ಅಸಿಯ ಮೊನೆಯುಲ್ಲಿ ತೋರುವ ನಯಕುಸುಲ ವೊಲು ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ತೋರುವ ಆಕಾಶದ ಪ್ರತಿರೂಪಿನವೊಲು ಗಜಗತಿಯಂತೆ ಮಯೂರನಂತೆ ಉಲುಹಡಗಿದ ವೃಕ್ಷ ಬಯಲೊಳಡಗಿದ ನಾದದಂತೆ ಹೊಱಹೊ ಮ್ಮದ ಐಕ್ಯ. ಇಂತಿವಱಿಂದದಲ್ಲಿ ಸಂದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂದೇಹಪರವಿಲ್ಲ ನಂದಗೋ ಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗರಾಮನಾಥ.

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನಾದಡೆ ಅರ್ಚಿಸಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮನ? ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ವಿಷ್ಣುವಾದಡೆ ಅರ್ಪಿಸಲೇಕೊ ನಿಮಗೊಂದುವ? ಕೊಂದಿಸುವಾತ ರುದ್ರನಾದಡೆ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿಯಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮವ? ಇಂತೀಲೀಲೆಗೆ ಆರಾದಡೂ ಆಗಲಿ, ನಾನಾ ಲೀಲೆಯವನಲ್ಲ, ಇದಱ ಕೊಳಹು ನೀನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಇರವು ಉರಿಯ ಕಯ್ಯ ದೀವಿಗೆಯಂತಿರ್ದಿತಯ್ಯ. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸುಳುಹು ಪವನನ ಕಯ್ಯ ಪರಿಮಳದಂತಿರ್ದಿತಯ್ಯ. ಹುತಾ

ಶನನೆಂಬ ಗದ್ದುಗೆಯುಮೇಲೆ ಕಪ್ಪುರದರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಅರಸು ಗದ್ದುಗೆಯ ನುಂಗಿದನೊ ಗದ್ದುಗೆ ಅರಸನ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಂಗಳ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾಗುರುಲಿಂಗನೆಂಬರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಲಿಂಗ ಕಂಗಳ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಕಂಗಳು ಲಿಂಗನ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಈ ಉಭಯುವ ನುಂಗಿದ ಬೆಡಗಿನ ಬಿನ್ನಾಣವ ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಿಪೂರ್ಣನಲ್ಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕನಲ್ಲ ನಿರುಶಯದೊಳತಿಶಯ ತಾ ಮುನ್ನಲ್ಲ. ಶರಣನೈಕ್ಯನಲ್ಲ ಪರಮನಲ್ಲ ಜೀವನಲ್ಲ ನಿರವಯನಲ್ಲ ಸಾವಯ ಬಳಿಕಲ್ಲ ಪರವಿಹ ವೆಂಬುಭಯದೊಳಗಲ್ಲ. ನಿಜಾಲಯ ನಿಜಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರನ ಶರಣನ ನಿಲುವು ಉಪಮೆಗೆ ತಾನನುಪಮ.

ಕಾಯುವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಜೀವವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯ ಜೀವಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಸುಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ದುಃಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳೆಂಬ ಪಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ ರಾಜ್ಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯ, ಮಾಯಾಮೋಹ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವೋ. ಎನ್ನದು ಮನೆ ಎನ್ನದು ಧನ ಎನ್ನದು ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಿರಿ ಕಣ್ಣ ತೆರೆದಡೆ ಹೋದಂತೆ. ಹಾಲುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಾಡು. ಗಾಳಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಳಿಕ ಪಡೆವ ಸುಖ ಪರಮಸುಖವು ? ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಹಳಿಗೋಲು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಯುದಾಂಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಭೋ.

ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆಂದೆಂಬವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿರೊ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷದ ಹಳೆಯ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆ ? ಅಲ್ಲ ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾದಡೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಭಕ್ಷಿಸಲೇತಕೋ ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾದಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ವಿರೋಧಿಸಲೇತಕೋ ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತ ನೆಂದಡೆ ತಾನೆ ಗುರು ತಾನೆ ಲಿಂಗ ತಾನೆ ಜಂಗಮ ತಾನೆ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಕಾಣಾ ನಿಸ್ಸಂಗನಿರಾಳಪ್ರಭುವೇ.

ಅರುಹಿನ ಪ್ರಸಂಗಕೆ ಮಚ್ಚರವೇಕೆ? ಮಹಾನುಭಾವಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾಡರೆಂಬ ತೇಜದ ಶಿಷ್ಟತೆಯೇಕೆ ? ತಾನು ತಾನಾದಮತ್ತೆ ತನಗೇನೂ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದ ಭೌಂಭೇಶ್ವರ

ಶಿವನೆ ನೀನು ಗುರುವಾದೆ, ಲಿಂಗವಾದೆ, ಜಂಗಮವಾದೆ, ಭಕ್ತನಾದೆ. ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ; ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ; ಜಂಗಮವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ. ಇಂತಡಗುವರೇ ಹಿರಿಯರು, ಇಂತಡಗುವರೇ ಗರುವರು, ಇಂತಡಗುವರೇ ಮಹಿಮರು, ಇವರಿಗೆ ಭಾಜನವೊಂದೆ, ಭೋಜನವೊಂದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಒಂದಾದ ಘನಕ್ಕೆ ಪರಿನಾಮ ಬೇರೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂತ್ರಗಳನೆನಗೆ ತೋರಿದಿರಾ ಮಸಣಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ.

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಯುಗಜುಗಪ್ರಳಯವಾದಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು, ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು; ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು; ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು; ಆಕಾಶ ಅತೀತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು, ಅತೀತ ಆದಿಯೊಳಡಗಿತ್ತು; ಆದಿ ಅನಾದಿಯೊಳಡಗಿತ್ತು, ಅನಾದಿ ನಿಜದೊಳಡಗಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುಗಳು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಅಡಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಎಂದಳಿದರೆಂಬುದ ಬಲ್ಲಡೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬುದ ನೀವು ಬಲ್ಲಡೆ ಹೇಳಿರೇ. ಹುಟ್ಟಿದನಳಿದನೆಂಬ ಕಷ್ಟವಚನವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಇಂತೀಯಷ್ಟತನುವೆಲ್ಲವು ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಆಗೆಂದಡಾದುವು, ಬೇಡೆಂದಡೆ ಮಾದುವು.

ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ, ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಜನನವಿಲ್ಲ; ಭಾವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಗ್ರಹಿಸಿದನಾಗಿ ಕುರುಹು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ಸತಿಗಳೆದು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಬಲ್ಲನಾಗಿ ಆತನೇ ಶರಣ. ಬಿಚ್ಚಂತೆ ಬೆರಸಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ, ಅಪ್ಪು ಒಳಕೊಂಡ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಜ್ಯೋತಿಯುಂಡ ತೈಲದಂತೆ ಜಲ ಉಂಡ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಬಯಲುಂಡ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದುದಾಗಿ ಮಹಾಘನಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಹೆಸರಡಗಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರೆಂಬ.

ಸತ್ಯ ಸಂಯೋಗದಿಂದೆ ಭಕ್ತಿರತಿಯ ಕೂಡಲು ಸಮಕಳೆಯೆಂಬ ಬಸುರಾಗಲು ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಲು ರೇಕನಾಥಯ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಲೋಕಪಾಶದಿಂದ ತೊಡಲಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕಾಯವು. ಆಶೆಯಿಂದ ಕೊದಕುಳಿಗೊಂಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಮುಳುವೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ

ಪ್ರಾಣವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಭಾವವು. ಇನ್ನೆನಗೆ ಗತಿ ಪಥವ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಭವಪಾಶರಹಿತ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ.

ಚತುರ್ವೇದದನುಭವವಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಂತತಿ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಂತತಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ದಿವ್ಯಾಗಮದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ರುದ್ರನ ಸಂತತಿ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಉಪನಿಷದುಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನ ಸಂತತಿ. ಆರುಶಾಸ್ತ್ರಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಸದಾಶಿವನ ಸಂತತಿ. ಇಂತೀ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದವನು ಮುಚ್ಚಿ ಲಿಂಗದನುಭವವಮಾಡುವ ಜಂಗಮ ಘನ ನಿತ್ಯ ಕಾಣಾ ಶ್ರೀ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ .

ಅಯ್ಯಾ ಕೊರಡು ಕೊನರಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಬರಡು ಹಯನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕುರುಡಂಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಿದಡೆ ನೋಡಬಲ್ಲನೆ? ಮೂಗಂಗೆ ರಾಗವ ಹೇಳಿದಡೆ ಹಾಡಬಲ್ಲನೆ? ಲೋಗರಿಗ ಉಪದೇಶವ ಹೇಳಿದಡೆ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಹಾದಿಯ ಬಲ್ಲರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಆಗೆಂಬುದು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನಂಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಕಾಣಾ. ಅಸಾಧ್ಯ. ನಿರವಯಶೂನ್ಯವಸ್ತುವಿನೊಳಗಣ ಸತ್ಪಥಸೌಜ್ಞೈಕ್ಯವು ಅವಿವೇಕಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡುವುದೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣಾ?

ಗುರುವನರಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವ ಮರೆದು ಮಾಡಬೇಕು; ಲಿಂಗವನರಿತು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತಲೆದೋರದಿರಬೇಕ ; ಜಂಗಮವನರಿತು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣ ಅಭಿಮಾನ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು, ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ.

ಕಾಳಿಕಾ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ, ಬನಶಂಕರಿ, ಎಲ್ಲಿ, ಎಕ್ಕನಾದಿ, ಹುಲಿಗೆ. ಹೊಸೂರಿ, ಸತ್ತವರು, ಹೆತ್ತವರು ಇಂತೀ ಹಲವು ಪಿಶಾಚಗಳ ಹೆಸರಿಂದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವರ ನೈವೇದ್ಯವೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುವಿತ್ತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ ಭುಂಜಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಒಡೆಯರುಗೊಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶುದ್ಧನು | ಎಡೆಯೊಳಗಾವುದಿದುದಿಲ್ಲೆಂದಡೆ |
ದೊಡಲವಗುಣವಡಗಿಸಿ ನಿರಹಂಭಾವದೊಳಗೆ ಸಲೆ ಸಂದು ||
ಮೃಡಶರಣರುಗಳ ಕಂಡವರಡಿಗಳ | ಪಿಡಿದು ಸದಾಸುಖಿಯಾಗಿರ್ಪರ ಮೆ |
ಲ್ಲಡಿಗಳೊಳಗೆ ಹಾವುಗೆಯಾಗಿರಿಸೆನ್ನನು ಸಂಗಪ್ರಭುವೇ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಡರುತ್ತಿಪ್ಪೆ ಕಡುಚಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಮೃಡನೆ ಎನ್ನೊಡನೆ ತೊಡರಿ ನೀನು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲರಿಯೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ನಾನು ನಿನಗಂಜುವನಲ್ಲ. ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಹರಹರಾ! ಶಂಕರಾ! ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಾರದಿರು. ಒಡವೆ ಸವೆದಡೆ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ, ಕಡಗಿ ನೋಡುವಡೊಮ್ಮೆ ಹಱಿಚು. ಬಂದು ಬಡವನ ಕೈಯ ಕಡುಹ ನೋಡೆನ್ನೊಡೆಯ ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ.

ತನುವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣಾ. ಮನವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣಾ. ಧನವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣಾ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣಾ ಸ್ವಯ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದನಯ್ಯಾ.

ಶಿವನೆ ಅಧಿಕನು ಶಿವಭಕ್ತನೆ ಕುಲಜನು ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಧಿಕವಾವುದಿಲ್ಲೆಂದುದು ಶ್ರುತಿ ಇದನಱಿತು ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸಿ ಪ್ರಸಾಗವ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡದಿರಲು ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ ಭವಹರವಹುದೆಂಬ ವಿವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ—ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರೆವುದೆ? ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವ ನೆನೆದಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ? ರಂಭೆಯ ನೆನೆದಡೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳವು ಹಿಂಗುವುದೆ? ನೆನೆದಡಾಗದು. ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ವಯಕುಳವಳಿದು ಬೆರಸಬಲ್ಲಡೆ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಱಿದಡೇನಯ್ಯಾ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಸಂದನಕ? ನೆನೆದಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದೆ ಕಾರ್ಯದಲಲ್ಲದೆ? ಕುರುಡ ಕಾಣ ಪಥವ, ಹೆಳವ ನಡೆಯಲರಿಯ.

ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದಾಗದು. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿಯೆ ಜಡನು; ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಾಂತು. ಇದು ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೇಕು.

ಉಷ್ಣತೆಯು ಒಚಿತೆಯಂತೆ ಉರಿಯು ನೆಟಿಲಂತೆ ಮಂಜಿನ ಮಳೆಯಂತೆ ಬಿಸಿಲ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಬೆಟ್ಟದ ಶಬ್ದದಂತೆ ಸುಜೀವ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

ಉರಿ ಕಪ್ಪುರವ ಸೋಂಕಿದಂತೆನ್ನೊಳು ಬೆರಸಿರ್ಪ ಮಹಾಘನವನು ತೋಱಿ ಪರಮಸುಖದೊಳಗಿರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ ಕರುಣಾಮೃತಗುರುವೆ ಶರಣು.

ದಶದಿಕ್ಕು ಸಚರಾಚರದೊಳಗೆಲ್ಲ ವಿಚರಿಸಿ ನೋಡಲು ತನ್ಮಯ. ಅಪರಾಪರ ಹಂಸೆಯು ವಿರುಪಯ್ಯನಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾಱುತಿವೆ.

ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ ಮಾದಂತೆ ಮಾಣಲಿ ಎನಲಾಗದು. ನೇಮದಾತಂಗೆ ಛಲ ಬೇಕು, ಛಲ ಬೇಕಯ್ಯಾ. ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡಲಾಗದು. ಹುಲಿಗೆಱೆಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥನ ಮನಮುಟ್ಟಿದ ಧೀರನು ಎತಕ್ಕೂ ಸೋಲುವನಲ್ಲ.

ಮಾಯಾಸಂಗ್ರಹಮಲವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಾಯಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿಸಿ ಕಾವುದು ಹುಲಿಗೆಱೆಯ ವರದಸೋಮೇಶನ ಅಕ್ಷಯಾನಂದಪಾದೋದಕ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆತಿವೆ, ಆದರೆ ಇವುಗಳುಳ್ಳ ವಚನಗಳು ಸದ್ಯಃ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ:—ಕದಂಬಕಲಶ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ, ಕುಮಾರಸಂಗ, ಗುರುವರದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ + ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥ, ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ, ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಿಃಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ಮತ್ಪ್ರಾಣನಾಥ ಮಹಾಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಮಾರದಮಹಾಲಿಂಗ, ಶಂಭುಭುಜಂಗೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ, ಶಿವತಂತ್ರ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ, ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ:—

ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿ. 1099.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುವತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ವಿದ್ಯಾವಧೂಶ್ರವಣಭಾಸುರಕರ್ಣಪೂರಃ ಶ್ರೀಕಾಳಿದಾಸವಿಬುಧಾಧಿಪತೇಸ್ತನೂಜಃ|
ಸೋಮೇಶಶಾಸನವಚೋರಚನಾಂ ವಿಧಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿರಲಿಖದ್ವಿಬುಧೈರ್ವಿ
[ಚಾರ್ಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.[1] ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಕಾಳಿದಾಸನ ಮಗನು. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1099ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುರುವತ್ತಿಯ ಇನ್ನೂರ್ವರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕಾಳಿದಾಸನೂ ಅಭಿನವ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕಾಳಿದಾಸ.

ಪರಹಿತದೊಳ್ ವಿದ್ಯಾಧರ | ಪಿತೃವ್ಯಘನಂ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ಪವನಜನಂ |
ಪರಮೌದಾರ್ಯದೊಳಂಗೇ | ಶ್ವರನನಧಃಕರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ ನೆಗಳ್ದಂ ||

ಕುರುವತ್ತಿಯ ಇನ್ನೂರ್ವರು.

ಶರಣಾಯಾತಜನಕ್ಕೆ ವಜ್ರಕವಚಂ ಮಾಹಾಂತ ವೀರಂಗೆ ಕೇ |
ಸರಿ ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟರೆದಂಗೆ ಕಲ್ಪಮಹಿಜಂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತಾನಾಸ್ಪದಂ ||
ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತವರ್ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗೆ ತಾಂ ಲೀಲಾಗೃಹಂ ಧರ್ಮದಾ |
ಕರಮೆಂತೀಕುರುವತ್ತಿವರ್ತಿ ಮಹಿದೇವಾನೀಕಮಿನ್ನೂರ್ವರುಂ ||

ಭಾಸ್ಕರ. 1127.

ಈತನು ನಿಜಾಂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಟ್ಟನಚೆರುವು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ

1. *Archæological Survey of India*, Memoir 13, p. 9.

ನಿರತಿಶಯೋನ್ನತಮತಿ ಭಾ | ಸ್ಕರ ಸರಸಕವೀಂದ್ರರಚಿತ ಶಾಸನಮಂ ಬಿ |
ತ್ತರದಿಂ ಪ್ರತಿಕಂಠಂ ಸಾ | ಕ್ಷರನಿಳಯಂ ತಿದ್ದಿ ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯಂ ಬರೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ[1] ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು ಬರೆದುದನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯನೆಂಬವನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾಸ್ಕರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1127ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊರೆ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಬಂಧೋತ್ಸವಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಯಭಟ್ಟನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ತೈಲಪ.

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋದ್ಭವನನುಪಮಿತೋದ್ಯದ್ಭುಜಾದಂಡಶೌರ್ಯೋ |
ದ್ದಾಮಂ ವೀರಾರಿಭೂಭೃತ್ಪ್ರಕರನಿಶಿತವಜ್ರಾಯುಧಂ ಕ್ಷತ್ರವಿದ್ಯಾ ||
ಧಾಮಂ ರಟ್ಟಾನ್ವವಾಯ ಪ್ರಬಳತರತಮಸ್ತೋಮಮಾರ್ತಾಂಡತೇಜ |
ಸ್ತೋಮಂ ತಾನೆಂಬಿನಂ ಮಿಕ್ಕಸದನಸದಳಂ ತೈಲಪಕ್ಷೋಣಿಪಾಳಂ ||
ಮೊಳೆವೆತ್ತಿತ್ತಿದ ತೋಳ ಬಾಳ ಬಳದಿಂ ಮಯ್ಗೊಂಡಮಿತ್ರಾಂಗನಾ |
ಕುಳಬಾಷ್ಪದ್ರವದಿಂ ತಳಿರ್ತು ರಿಪುಸೇನಾಚಕ್ರರಕ್ತಾಂಬುವಿಂ ||
ಬಳೆದತ್ತೀಗಳುಪಾಹಿತಾಹಿತಗಳಕ್ಷ್ಮಾಳಿಂಗಮಾತಂಗಸಂ |
ಕುಳದಾನಪ್ಲವದಿಂ ಪರಾಕ್ರಮವನಂ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲಾಂಕನಾ ||

[ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 155] ಮಧುಸೂದನದೇವ. 1148.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಡಗಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಟ್ಟುಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.[2] ಇದು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1148 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜನ ಸಾಮಂತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ಮಾತುಲನಾದ ವಿಕ್ರ

1. *Archæological Survey of India,* Memoir 13, p. 12.
2. *Ibid,* p. 10.

ಮಾದಿತ್ಯನು ಸ್ವಯಂಭು ಕೋಟಿ ಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ.

ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿಯೆಂದು ಧರ್ಮಪರನೆಂದುದ್ದಾಮಪುಣ್ಯೈಕಭಾ |
ಜನನೆಂದುರ್ವರೆ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ವಿಬುಧವಕ್ತ್ರೇಂದೀವರಾದಿತ್ಯನಂ ||
ತನುವಿಂ ನಿತ್ಯನನುದ್ಧಸತ್ಯನನಶೇಷೋರ್ವೀತಳಸ್ತುತ್ಯನಂ |
ಮನುಸಾಹಿತ್ಯನನಟ್ಟಿಜಿಂಪೆ ಸತತಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂ ||
ಆಯದೊಳ್ ವಿಕ್ರಮದೊಳ್ ಪರೋಪಕೃತಿಯೊಳ್ ವಿಖ್ಯಾತಿಯೊಳ್ [ನೀತಿಯೊಳ್ |
ದಯೆಯೊಳ್ ಧರ್ಮದೊಳಾರ್ಪಿನೊಳ್ ವಿನಯದೊಳ್ ಸಂಶುದ್ಧಿಯೊಳ್ [ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ||
ನಿಯತಂ ತನ್ನವೊಲನ್ಯರಾರೆನೆ ಜಗಂ ಜೀಯೆಂಬಿನಂ ಸಂತತೋ |
ದಯಮಂ ತಾಳ್ದಿದ ಪೆರ್ಮೆ ನೂರ್ಮಡಿ ವುಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಾ ||
ಜನತಾಸಂಸ್ತುತಮಾದನೇಕಗುಣದಿಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇ |
ವನೊಳಿಂತೀ ಕಲಿಕಾಲಕಲ್ಮಷಮುಷೀಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟರಂ ಪೋಲಿಪೆ ||
ಗ್ಗನೊಳೇನುನ್ನತಸತ್ತ್ವಸಂಪದದೊಳಾರಿಂದಗ್ಗಳಂ ನೋಟ್ಪೊಡಂ |
ಬಿನೆಗಂ ತಾಳ್ದಿದನತ್ಯುದಾತ್ತಚರಿತಂ ದಿಗ್ವರ್ತಿಸತ್ಕೀರ್ತಿಯಂ ||
ಸ್ಥಿರತೇಜೋಜಾಳಮೆಂಟುಂ ದೆಸೆಗೆ ಪಸರಿಸಲ್ ವೈರಿವೀರಾಂಧಕಾರಂ |
ಪರೆದೋಡಲ್ಲಾಕನತಾಸ್ಯಾಂಬುರುಹವನಮುದಾನಂದಮುಂ ತಾಳ್ದೆ ವಿದ್ವ ||
ಟ್ತರುಣೀನೇತ್ರೋತ್ಪಳಂಗಳ್ ಕೊರಗೆ ನಿಜಚಮೂಚಕ್ರವಾಕೋತ್ಕರಂ ರಾ |
ಗರಸಾಂಭೋರಾಶಿಯೊಳ್ ನರ್ತಿಸೆ ಧರೆಗೆಸೆವಂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಂ ||
ಪರಮಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯರಸ ನಿನಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುವಂ ಶ್ರೀಯುಮಂ ಶಂ |
ಕರನತ್ಯಾನಂದದಿಂದಂ ಕುಡುಗಮರಸರಿದ್ವಾರಿಪೂತೋಚ್ಚಳಚ್ಛೀ ||
ಕರತಾ (ರಾ) ಧಾರಚಂಚತ್ತರುಣಶಶಿಕಳಾಕಾಂತಿಸಂತಾನಶೋಭಾ |
ಕರಮುಂಜತ್ತುಂಗಪಿಂಗದ್ಯುತಿವಿಕಟಜಟಾಜೂಟಕೋಟೀರಭಾರಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 346) ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಹೆಸರು ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮದ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 294) ಅಮರ ಗಣದಲ್ಲಿ ಪಠಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಿರಬೇಕು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 246) ತ್ರಿಭುವನತಾತ. ಸು. 1165.

ಈತನು ಗುರುರಗಳೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಶಾಂತಮಲ್ಲನು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 390) ಇದಕ್ಕೆ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಟೀಕೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯ

ಧರೆಯೊಳ್ ತ್ರಿಭುವನತಾತಂ | ಗುರುವಿಂದುಪದೇಶವಾಗುವಾಗಳ್ ರಗಳೆಯ |
ಬರೆದು ನಿಜಮುಕ್ತನಾದಂ | ಭರದಿಂ ಪಠಿಸಿದರ್ಗೆ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಗಳಕ್ಕುಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಗಳೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಆಳಿನಪವಮಾನನಾಳ್ದಂಗಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಕಾಲಕರ್ಮಗಳೆನ್ನ ಕಾಡುತಿವೆ ಗುರು ಶರಣು ||
ಶೂಲಪಾಣಿಯು ನೀವು ಬಿಡಿಸಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಮೇಲೆ ನೀವಲ್ಲದಿನ್ನಾರಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು ||

285ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

ಭಾಸ್ಕರ. 1186

ಇವನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂದವರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.[1] ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನಿಗೆ ಕುಕವಿಮುಖಮುದ್ರ, ಸುಕವಿಪದ್ಮಪ್ರಭಾಕರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 4 ನೆಯ ಸೋಮೇ

1. *Archæological Survey of India*, Memoir 13, p. 13,

ಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1186ರಲ್ಲಿ ಬರೆಸುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ದಂಡನಾಯಕ ಮಾಳಪರಸನು ನಂದಾಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಮಾಳಪರಸ.

ಪವನಪಥದಂತುಪಾಶ್ರಿತ | ಕವಿರಾಜನನಂತನಂತೆ ಬಹುಭೋಗಧರಂ |
ದಿವಸಕರನಂತೆ ತೇಜೋ | ಭವನಂ ಮಾಳಪಚಮೂಪನೆಸೆವಂ ಧರೆಯೊಳ್ ||

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 122) ರಾಜಾದಿತ್ಯ. ಸು 1190.

ಇವನ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ (1187-1191) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುದಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಸು. 1120 ರಿಂದ ಸು. 1190ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 427) ಮಧುರ. 1410.

ಈತನು ಹಂಪೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.[1] ಈ ಶಾಸನವು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1410ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಾಲ್ಯವತ್ಪರ್ವತದ ಬಳಿ ಗಣೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಮಧುರನು ಹರಿಹರರಾಜನಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದೂ ಆ ದೊರೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಧುರನಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಭೂಷಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಧುರನು ದೊರೆಗೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವುಂಟಾಗಿದ್ದಾಗ

1. *Archæological Survey of India*, Memoir 13, p. 15,

ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ದೇವರಾಯ

ಸಲೆ ನಾನಾಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಂ ದಾನಧಾರಾ |
ಜಲದಿಂ ಸಂತಾಪಮಂ ತಗ್ಗಿಸಿ ವಿಶದ ಸಿತಚ್ಛತ್ರಸುಚ್ಛಾಯೆಗೊಯ್ದು ||
ಜ್ವಲಿಪಾಜ್ಞಾದಾಮದಿಂದಂ ನಿಯಮಿಸಿ ನಿಜಗೋಸ್ತಂಭದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಗೋವಂ |
ಕುಲಮಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿದುಗ್ಧಂಗರೆದನಚಿಕೆಯಿಂ ದೇವರಾಜಾವನೀಂದ್ರಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ.

ಕನ್ನಡಿಗಕುಲಕೆ ರನ್ನದ | ಕನ್ನಡಿಯೆನೆ ವಿಶ್ವವಿದಿತವೃತ್ತಶ್ರೀಸಂ |
ಪನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನೇ | ವನ್ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ನೆಗೞ್ದನೊಳಗಂ ಪೊಱಗಂ ||
ಕೈಯೆಂದೊಡೆ ಮಂದಾರದ | ಕೈಯುಂ ಮಂತ್ರೀಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನ ಕೈಯುಂ |
ಕೈಯಲ್ಲದುೞಿದ ಮನುಜರ | ಕೈಯುಂಬುವು ಮರುಳ ಕೈಗಳೇತಱ ಕೈಗಳ್ ||
ಧರಣೀಚಕ್ರಂ ಮನಂಗೊಳ್ವುದಯಮುಮುರುತಮಸ್ತೋಮಮಂ ವಲ್ಲಾಡುವಾತ್ಮಾ |
ಚರಣಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಮುದ್ಯೋತಿಸುವ ರುಚಿ ಸದಾಲೋಕಮುಮೇರ್ವೆತ್ತೇಜ |
ಸ್ಫುರಣಂ ನಿತ್ಯಾನುರಾಗಕ್ಕೆಡೆಗುಡಲೆಸೆವೀಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ದೇವಭೂಭೃ |
ದ್ವರಪಾದಾಸನ್ನನೇನುನ್ನತಿವಡೆದನೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಮಾತ್ಯಮಿತ್ರಂ ||
ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲನೇಱಿಸುವ ಬಂಡಬಸಂತನನಾಸೆಮಾಡುವಿ |
ಮ್ಮಾವಿನರಲ್ಗಳಂ ಬನಸಗೆಯ್ವಳದಿಂಗಳ ಪಂಗುಗೊಳ್ವ ಬ ||
ಲ್ಪೀವುದೆನುತ್ತೆ ಚಿತ್ತಭವನಾವನ ಮೆಯ್ವಳಗೊಂಡು ಕಂಡ ಕಾಂ |
ತಾವಳಿಯಂ ಮರಳ್ಚುವನೆನಲ್ ಸೊಬಗೆಂತುಟೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಾ ||
ಸಾರಶ್ರೀನೀತಿವಾಕ್ಯಾಮೃತಪರಿಸರದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಯ್ಗಂದದಾನಂ |
ದಾರಾಮಂ ಸನ್ನರಾಮಾಯಣದೊಳಮರ್ದು ತಳ್ತುವಗಂ ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ||
ಧಾರಂ ತಾನಾಗಿ ನಾನಾಫಲಮನಿಳೆಗೆ ಬೀಱಿತ್ತು ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯಾ |
ಕಾರಂ ಸನ್ಮಂತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನುರುಕವಿತಾಕಲ್ಪವಲ್ಲೀವಿತಾನಂ ||
ಪೊಗೞಲ್ ಪೊಂಪುೞಿವೋಪ ಪೆಂಪಿನ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಬಲ್ಲವರ್ |

ಬಗೆಗೊಳ್ವಿಂಪಿನ ಸೊಂಪುವೆತ್ತ ಕವಿತಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ರಾಜಿಸೀ ||
ತಿಗೆ ನೇರ್ಪಾದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಪದವೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ |
ನೆಗಟ್ದಂ ನಿರ್ಮಲರಾಮಚಂದ್ರತನಯಂ ಸನ್ಮಂತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||

ಸೋಸಲ ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯ. ಸು. 1450.

ಇವನು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಶಾಂತಲಿಂಗನ ಮಗನು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಶಿರಾಜನಿಗಿಂತ (ಸು. 1260) ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಸೋಸಲ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕಣಾರ್ಯನು ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಯುತ್ತದೆ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 266). ಇವನೇ ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು. "ನೂತನರಲ್ಲಿ" ಒಬ್ಬನಾದ ಈ ಭೈರವರಾಜನ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 386) ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1450 ಆಗುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ಅಧ್ಯಾಯ 9 ಆಥರ್ವಣ ವೇದಮಂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರು, ಅವರ ಸಂತತಿಯವರು, ತತ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ವೇದಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾನಂದಮುನಿ ಶಂಭುಸೂತ್ರವೆಂಬ 36 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಮಾಣವೂ 72 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು ; ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು ಆರಾಧ್ಯಸಂಹಿತೆಯೆಂಬ 12 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 16 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು, ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು ನಾದೋದಯವೆಂಬ

6 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 13 ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು. ಈ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ತನ್ನ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು

ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1500.

ಇವನು ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯನ ಮಗನು. ಪದ್ಮಣಾಂಕನ (ಸು 1385) ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಆವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ಈ ವಾದಖಂಡನವೆಂಬುದು ದೋರಾಂಬುಧಿಯೆಂಬ ಪುರಕ್ಕಧಿಪತಿಯಾದ ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳರಾಜನ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ದಣಾಯಕಪಟ್ಟಮಂ ತಾಳ್ದಿರ್ದು ಆ ರಾಜನಿಗೆ ತಟಾಕದ ಮಹಿಮೆಯಂ ತೋಱಿ ನೆಱೆದ ತಟಾಕಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರ (ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ) ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರು (ಪದ್ಮಣಾಂಕ) ಆವಾದನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವೇದಪು ರಾಣಾಗಮೇತಿಹಾಸಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ತೆಗೆದು ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ ಷಟ್ಪದಪದಬಂಧರೂಪಿನಿಂದ (ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣ) ರಚಿಸಿದರು. ಆವರ ವಾಕ್ಪ್ರಸಾದದ ಬಲದಿಂದ ವೇದೋಪನಿಷತ್ಪುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯರ ಸತ್ಕುಮಾರನು ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯನು ತ್ರಿಭುವನತಾತನೆಂಬ ವಾದಿ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 246) ತನ್ನ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲವನು ವಚನರೂಪಿನಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಆ ವಚನದೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ವೇದಪುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಬರೆದು ಇದು ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನವೆಂದು ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 141) ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ.

ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ :—

" ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ. ಶ. 1500 ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿರುವಿರಿ. ಆದರೆ 1580 ರಿಂದ 1632 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಣ್ಣ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಆದಿಲಶಹನು ತೊರವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1650 ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ ? "

ತೊರವೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವುದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 313) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ. 1593.

ಈತನು ಮಗ್ಗೆಯ ಮಾಯಿದೇವನ ಶತಕತ್ರಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ. ಸು. 1600.

ಇವನು ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈತನಿಗೆ ಕಂಬಾಳದೇವ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯನಾದ ಬೋಳೇಶನ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು 1600 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿ

ಇದು ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ; ಸ್ಥಲ 216, ಸ್ವರವದಂಗಳು 1206. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತರಾದ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ .—

ಬಸವೇಶ ನೀಲಾಂಬೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಚೆನ್ನ | ಬಸವನಲ್ಲಮಃಕರಸ್ಥಲವೀರನಾಗಾರ್ಯ |
ರಸಮುಮಾಯಿಗದೇವರಪ್ಪಣ್ಣ ಮಹದೇವಿ ದಾಸ ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಂ ||
ಮಿಸುಪ ಶಾಂತಯ್ಯನಾದಯ್ಯ ಬೋಳೇಶಗುರು | ಬಸವಶಂಕರದೇವ
ನಂಗಾಂಬೆ ಮೊದಲಾದ |
ರುಸುರ್ದ ನಾನಾರಾಗಕಲಿತವಚನಂಗಳಿಂ ರಚಿತಮಾಯ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರವು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಇದು ಲಿಂಗಾಂಗಸುಯೋಗಮಂ ತಿಳಿಪಲೊಂದೇಸಾಲ್ವುದಮ್ಮವ್ವ ನೋ |
ಡಿದು ವೇದಾಗಮವಾಗತೀತಪದಮಂ ತೋರ್ದಪ್ಪುದಯ್ಯಯ್ಯ ತಾ ||
ನಿದು ಕರ್ಮತ್ರಯವೃಕ್ಷಮೂಲದೊದಮಂ ಕಿತ್ತಪ್ಪುದಾಹಾ ಬಳಿ |
ಕ್ಕಿದು ಸನ್ಮುಕ್ತಿವಧೂಟಿಯೊಳ್ ನೆರಪುಗುಂ ತಾನೆಂದೊಡಾರ್ ಒಪ್ಪರ್ ||

ಬಂದೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳವೆ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಬಸವಾದಿಪ್ರಮಥರ ಪದ | ಬಿಸಜಮನೆರ್ದೆಗೊಳಿಸಿ ತತ್ಕೃಪಾಬಲದಿಂದೀ |
ಪೊಸತೆನಿಪ ಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ವಿರ | ಚಿಸಿದೆಂ ಶರಣಾಳಿ ಕೇಳಿ ಕೈಕೊಳ್ವುದಿದಂ ||
ತಿಳಿಪಲ್ ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯಮ | ನಿಳಿಪಲ್ ಭವಪಾಶಬಂಧಮಂ ಶಿವಪದವಿ |
ತ್ತುಟಿಪಲ್ ನಿಜದೊಳ್ ಚಿತ್ಕ್ರಿಯ | ಯುಳಿವಟ್ಟ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಯೊಂದೆ
ಸಮರ್ಥಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 377) ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ, ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಶತಕ, ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೆಣೆಯನೂರು. ಪರಕವಿಗಜೇಂದ್ರ ಕಂಠೀರವ, ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಾರ್ಯನನ್ನು "ಸರಸಕವಿ ಕರ್ನಾಟಚಕ್ರೇಶ್ವರ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನೂ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯು ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ ಇದನು ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕಾಳಾಯುಕ್ತಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಕೋಟೆಯ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನಿಗೆ ಲೇಖನಂಗೈದುದು ” ಎಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಳಾಯುಕ್ತವರ್ಷವು 1678 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ.

ಇದಕ್ಕೆ ಜನವೈಶ್ಯತಿಲಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಸಂಧಿ 13, ಪದ 1610. ಇದರಲ್ಲಿ 63 ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಸೌಂದರೇಶ್ವರ ಅಥವಾ ನಬಿಯಣ್ಣ ಎಂಬವನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

2. ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತಗಳು 100 ಇವೆ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತವೂ “ಶ್ರೀ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಕರಣ 11, ವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥಸಹ 640 ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶ ಶಿವಮಹತ್ವನಿರೂಪಣ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸುರಭೂಜಾತಕೆ ಕಾಡ ಕಗ್ಗಲಿಯುಮಂ ಪಂಕೇಜಮಿತ್ರಂಗೆ ದುಃ |
ಕರಖದ್ಯೋತಮಧರ್ಮಿಗಂ ಕೃಪಣನಜ್ಞಾನಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನಿಯುಂ ||
ನೆಱೆ ಸಾದೃಶ್ಯಮ ಮಾಳ್ಪವೋಲ್ ಸುರಪಕಂಸಾರಾತಿದೇವಾದ್ಯರಂ |
ಗಿರಿಜಾಕಾಂತಗೆ ಸಾಟಿಯೆಂಬರಧಮರ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||

ಕುಡುವಿಲ್ಗೀಱಿಸಿ ತುಂಬಿಬಲ್ವಿದೆಯ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟಾಗ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರಮಂ |
ತೊಡರುತ್ತಂ ಮುಳಿದೆಚ್ಚಮನ್ಮಥನ ತದ್ಭಾಳಾಕ್ಷದಾವಾಗ್ನಿಯೊಳ್ ||
ಸುಡೆ ಬೆಂದಿರ್ದ ರತೀಶನಂ ತುಡಿದು ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಳನಂ ಮಾಡಿದಾ |
ಕಡುಸಾಮರ್ಥ್ಯರದಾರು ದೇವತತಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||

ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ ಪ್ರಬಂಧ

ನತಸುತದಾತನಾಗಧರ ಧರ್ಮದಯಾಪರ ಧೀರಸಾರ ಶೋ |
ಭಿತಹತಸೂತಕಾದಿ ಸುಭಸುದ್ಧಸುರಾಶ್ರಯು ಮಾಯುಕಾಯುವ ||
ರ್ಜಿತಮೃತಭೀತಭೀಮ ಮುನಿಮುಖ್ಯಮುರಾಂತಕನೀಕಶೋಕನಂ |
ದಿತಶತಶಾಂತವೀರನಿಜನಿತ್ಯ ನಿರಾಕರ ಮಾರಸೂರನೇ ||

ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ

ಸು ರ ಧೀ ಹ ಭ ಮಾ
ನ ತ ನಾಗ ಧ ಯಾಪ ರ ಶೋ | ಭಿ ತ ಕಾದಿ ಸು ರಾಶ್ರ ಯು ವ ||
ದಾ ಮ ಸಾ ಸೂ ದ್ಧ ಕಾ

ಮೃ ನಿ ನೀ ಶ ಜ ಮಾ
ರ್ಜಿ ತ ಭೀಮ ಮು ರಾಂತ ಕ ನಂ | ದಿ ತ ವೀರ ನಿ ರಾಕ ರ ನೇ ||
ಭೀ ಖ್ಯ ಶೋ ಶಾಂ ತ್ಯ ಸೂ

3 ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ

ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 131 ಪದಗಳಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ,—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುಶಾಂತವೀರೇಶಪದಪಂಕಜಪರಾಗಸೇವಿತ ಶಿಳೀಮುಖ ಪರಕವಿಗಜೇಂದ್ರಕಂಠೀರವ ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಚೆನ್ನವೀರಾಖ್ಯತನೂಭವ ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 433) ವೀರಣಾರ್ಯ. ಸು 1650.

ಈತನು ಪ್ರಸಾದಚಾರಿತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶವಂಶದ ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದಿದೆ. ದೇವಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ರೇವಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದಿರಬೇಕು.

ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 697. ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ —

ಪಲವುದಿನವಗಲಿರ್ದ ಕಾಂತನು | ಘಟಿಲನಿದಿರ್ದೈತರಲು ಮುಗ್ಧಾ |
ಲಲನೆ ಜಾಣ್ನುಡಿಯೊಡಲಱಿಯದೆ ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಬಿಗಿದು ||
ಗಳಬಳನೆ ಗದ್ಗದಿಸುತಿಹ ಜೆ | ಡ್ವಳಿಯಃಳನುಚಿತವಾಕ್ಯಮೊಪ್ಪುವೊ |
ಲಿಳಿಯ ಸತ್ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದೀಕಾವ್ಯ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ಬಸವ, ಭೃಂಗಿ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಶಿವಸ್ತುತಿ

ಇಂಗಡಲ ಮಗಳೆಱೆಯ ಸಗ್ಗದ | ಹೆಂಗಳೊಡೆಯರ ಶಿರದೊಳೊಪ್ಪುವ |
ರಂಗುದೋರ್ಪ ಕಿರೀಟಮಣಿಗಳೊಳೆಯ್ದೆ ಮಧಸಿಸುವ ||
ತುಂಗಪದಪಂಕೇಜನಗಜೆಯು | ನುಣ್ಗದಪನಾಲೋಕಿಸುವ ಕಡೆ |
ಗಂಗಳಿಂದೆಮ್ಮುವನು ಪಾಲಿಪುದೀಶನಹಿಭೂಷಾ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಮುಗಿಲ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಮಿಂಚಿನ | ನೆಗೆವ ತುರಗಾಳಿಗಳ ಸಿಡಿಲಿಂ |
ದೊಗೆವ ದನಿವಾದ್ಯಗಳ ಬಲ್ವನಿಯೆಸೆವ ಕಿಂಕರರಿಂ ||
ಸೊಗಯಿಸುವ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ತೇರನು | ಮಿಗುವಹರುಷದೊಳೇಱಿ ಚೈತ್ರನ |
ಮೊಗವ ಕೆಡಿಸುತ ವರ್ಷಸೇನಾಧೀಶನೈತಂದ ||

ರೇಣುಕಿಯ ಗಂಡನ ಅನನುರೂಪತೆ

ಮಿಗದ ಚಕ್ಕಳ ಕೌಂಕುಳೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ | ನೆಗೆದ ಮುಸುಡಿನ ಪಚ್ಚೆವಲ್ಲಿನ |
ಬಿಗಿದ ಕೆಂಜೆಡೆ ನರೆತ ಗಡ್ಡದ ಬೂದಿ ಮೈಯವಗೆ ||

ಮುಗುದೆಯುಹ ಗೋಪಿಕಿಯುನೀವುದು | ಬಗೆಯ ಬಿಡದೇ ಹೋಯ್ತುಬೊಮ್ಮಗೆ |
ಮಿಗಿಲುದಲೆಯೆಂದೆನುತ ಮುಜುಗಿತು ಖಚರ ವಧುನಿಕರ ||

ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಯುನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ನಂಜನಗೂಡು ಮಾಧ್ವ ಮಠದಲ್ಲಿ 1624 ರಿಂದ 1671 ರ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯುನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈತನ ಸಮಾಧಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮಂತ್ರಾಲಯುದಲ್ಲಿದೆ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವೇಣು ಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಕೀರ್ತನೆ.

ರಾಗ ಭೈರವಿ. ಅಟತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಇಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ |ವಿಂದವ ತೋರೋ ಮುಕುಂದ||
ನೊಂದೆನಯ್ಯ ಭವ ಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾಣದೆ ಕುಂದಿದೆ ಜಗದಿ |
ಕಂದನಾದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆಣಿಸದೆ|ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದರ್ಪಜನಕನೆ||1||

ಮೂಢತನದಿ ಬಲು ಹೇಡಿಜೀವನನಾಗಿ | ದೃಢ ಭಕುತಿಯುಗು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ |
ನೋಡಲಿಲ್ಲವೊ ನಿನ್ನ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೋ ಮಹಿಮ | ಗಾಡಿಕಾಜಕೃಷ್ಣ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನೊ ದೇವ ||2||

ಧಾರಿಣಿಯೊಳು ಭೂಭಾರ ಜೀವನನಾಗಿ | ಮೀರಿದಪ್ಪಿ ನಡೆದು ಸೇರಿದೆ ಕುಜನರ |
ಆರೂ ಕಾಯುವರಿಲ್ಲ ಸಾಕುವ ನಿನಗಯ್ಯ | ಧೀರ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಪಾರಗಾಣಿಸೊ ರಾಮ ||3||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 442) ಷಡಕ್ಷರದೇವ. 1655

ಷಡಕ್ಷರದೇವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಉತ್ಸಾಹರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸುಮಾರು 105 ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದೂ "ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮದುಮಾವರವಿಲಸ | ನ್ನಾಮೋನ್ನತಶುಭಷಡಕ್ಷರೋತ್ತಮ
ಮಂತ್ರೋ |
ದ್ದಾಮಸ್ತುತಿಯಂ ರಚಿಸಿ ಭ | ವಾಮಯಮಂ ತೀರ್ಚಿ ಕಳೆದೆನಾಂ
ಶಿವಲಿಂಗಾ ||

ಎಂಬ ಕಂದವೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಹರಕರುಣಾಬಲದೆ ಷಡ | ಕ್ಷರದೇವಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವಿರಚಿಸಿದ ಷಡ |
ಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ತವಮನಿದಂ | ಬರೆದೋದುವವರ್ಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಹರಿವಿಧಿವಾಸುಕಿಪ್ರಾಣೇ | ಸುರಗುರುಗಳ್ ತಿಳಿಯಲಾಱದಪ್ರತಿಮ ಷಡ |
ಕ್ಷರಮಹಿಮೆಯನಱಿವವರಾರ್ | ವಿರಚಿಸಿದೆಂ ಸ್ವಲ್ಪಮತಿಯೊಳಾನಱಿ
ದನಿತಂ ||

ಎಂಬ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಶರಣಜನದ ಹರಣಮೆನಿಸಿ ಮೆಱೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ |
ಮರಣರುಜೆಯ ಪಱಿವ ಸುಧೆಯು ಕಱೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||
ಮುಳಿದು ಜವನ ಗರ್ವಗಜವ ಸೀಳ್ವುದೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ |
ಸಳಿದು ಮೃತ್ಯುಕುಜವನೊತ್ತಿ ಕೀೞ್ವುದೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||
ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಂ ನಿರಂಗಮೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ |
ಸಿಂಗರಕ್ಕೆ ಸಿಂಗರಂ ಚಿದಂಗಮೋಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||

ಈ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವೀರಭದ್ರೋದಾಹರಣಗದ್ಯ[1] ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದ

ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ ವ್ಯಧತ್ತ ಪ್ರಣವಪರಿಮಿಳತ್ಪಂಚವರ್ಣಾರ್ಘ್ಯದೇವಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಭದ್ರಪ್ರದಾತುರ್ಬುಧನುತಕೆಳದೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಸ್ಯ ||

ಎಂಬ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೇಳಿರುವ ವೀರಭದ್ರದಂಡಕವು ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 554) ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನು ಮರಣಮುಣಿದರ್ಪಣಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಸ್ಕಂದಪುರಾಣಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ವಪ್ನ ದುಸ್ಸ್ವಪ್ನ ಫಲ, ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿಕಾರಣ ಇವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಗೂಗೆ ಕಪೋತಂ ಬಲಿಗಳ್ | ಬೇಗದಿ ಬಂದೇರಿ ಮಸ್ತಕದಿ ಕುಳ್ಳಿರೆ ತಾಂ |
ಯೋಗೀಂದ್ರ ಕೇಳು ಹರಣಂ | ಪೋಗುವುದಾಱನೆಯ ಮಾಸಕಿದು ನಿಜವೆಂದಂ||
ನುಡಿಯದೆ ನಿಂದಕಮಂ ಪರ | ಮಡದಿಯುತಂ ಮಾತೆಯೆಂದು ಮನದೊಳ್ [ಭಾವಿಸು |
ತಡೆಬಿಡದೆ ಸತ್ಯವಾಡಲ್ | ಪೊಡವಿಯೊಳವಗಕ್ಕು ನಿರುತ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ||

ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

---

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಏತತ್ಕವಿಕೃತವಾದ ಇನ್ನೂ 13 ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರದೊಡನೆ ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶಾನಿಮಠದ ಶ್ರೀಮತ್ ಶಾಂತವೀರಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುವೆಂಬುದೂ ಒಂದು.

ವಿಧಿಮಧುಸೂದನವಿನುತ ನಂಜುಂಡೇಶ | ಪದಪದ್ಮಷಟ್ಪದನೆನಿಪ |
ಸದಮಲಶಾಂತಾರ್ಯ ಪೇಳಿದೀಕೃತಿಯೊಳ | ಗೊದವಿದೇಕಾದಶ ಸಂಧಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಕವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 744.

ಉದ್ದಂಡ ಸು. 1700.

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗ, ಗುರು ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಪೋಷಕ ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ರಾಚಪ್ಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಇವನು ಸುಮಾರು 1700 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 7, ಪದ್ಯ 1178. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದ ಓಢ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಿಕಾಪುರದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸವನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಕಥಾಸಾರ—ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನು ಶಿವಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟುಬರುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತಂಗನೆಂಬ ಕ್ರೂರನಾದ ಬೇಡನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡಿ ನನ್ನಯ್ಯನೆಂಬ ಹಸರಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮರಪುರದ ಕೌಶಿಕ ರಾಯನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದಿದ್ದ ಕಳ್ಳರು ರಾಜಪುರುಷರಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಲು, ರಾಜಪುರುಷರು ಇವನೇ ಕಳ್ಳನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಇವನ

ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಾಗ ಆವನು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಊರ ಹೊರಗಣ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇತ್ತ ನನ್ನಯ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಆದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೇರಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಗುರುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಅಮರಪುರದಬಳಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮುಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಪುನಃ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ಆ ತಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಲು ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧೇಶ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕವಿಗಳ ಕರುಣದಿ ಶಿವನ ನಿರೂಪದಿ | ವಿವರಿಸಿದೆನು ಈ ಕೃತಿಯ |
ನವರಸಗಳ ಬಲ್ಲ ಕೋವಿದಸುಜನರು | ಹವಣ ಕಂಡಱಿದು ತಿದ್ದುವುದು ||
ಗಿಡುವನು ಮಡುವನು ಮೊರಡಿಕಾನನವನು | ಗೊಡವೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಱಲದಲಿ |
ದೃಢಭಕ್ತರ ಪಾದವನೆನೆದು ಬದುಕೆಂದು | ಪೊಡಮಟ್ಟು ಬೇಡಿದೆ ಮನವ ||

Appendix V.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ V.

ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ ಸು. 1800.

ಈತನು ಪ್ರಭುನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪ್ರಭುದೇವನ (ಅಲ್ಲಮನ) ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 517) ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. 1800.

ಈತನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ :—

. . . . ಮಿಗೆ ರೌದ್ರಿ ಸಂವ | ತ್ಸರದ ಶ್ರೀವೈಶಾಖಮಾಸಾಂ |
ತರದೆ ಬಹುಳೈಕಾದಶಿಗೆ ಮುಗಿದುದು ಮಹಾಕೃತಿಯು ||

" ನೃಪ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ 1722 ಪ್ರವರ್ತಮಾನ ರೌದ್ರಿನಾಮಸಂವತ್ಸರ ಸುಮು ಹೂರ್ತ ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬಹುಳೈಕಾದಶಿಯ ಪರಿಯಂತದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹೋರೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಮುಗಿಯಿತು. "

ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು 1800 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಯಾದವ (ಪುಟ 157).

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿಯೆಂದೂ, ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರವೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ IX, 4, 272).

ವಿರಕ್ತದೇವ. 1803.

ಇವನು ಸೌನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಗುರುಮಲ್ಲದೇವ, ಸ್ಥಳ ತಿಲ್ಲಳ್ಳಿ. ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವೆಂಬ ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದನ್ನು 1803 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸೌನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ.

ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1223. ಇದರ ಕಥೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ 207 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಸಲುಸೋಮೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ' ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಕೇಶಿರಾಜ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಉದ್ಭಟ, ಕವಿಚಂದ್ರ ಭವಭೂತಿ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಿಲ್ಹಣ, ದಂಡಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಒಲ್ಲವರಾಡಿದುತ್ತರಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಬೇಕು | ಖುಲ್ಲರಿಗೆಡೆವಟ್ಟೆ ಸಾಕು |
ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಯವಿಕ್ಕಿಕೊಳಬೇಕು ನವಣೆಯ | ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒಱೆಮಾಶೆ ಸಾಕು ||
ನಗೆನುಡಿಯುವರು ಸಕ್ಕರೆ ವಾತಿನವರು ಮ | ಲ್ಲಿಗೆ ನುಡಿ ಸವಿನುಡಿಯುವರು |
ಮಿಗೆ ಮುದ್ದುನುಡಿ ಗಿಳಿನುಡಿ ಬೆಲ್ಲವಾತಿನ | ಸೊಗಸುಗಾತಿಯರಲೊಪ್ಪಿದರು||
ಎಳದುಂಬಿಗುರುಳು ಮುಂಗುರುಳು ನೀಲಾಳಕ | ಸುಱೆಗುರುಳರುಸೋಗೆಗುರುಳು |
ಇಱೆಗುರುಳಂಚೆಗುರುಳು ಇಡುಗುರುಳು ಕೋ | ಮಳೆಯರೊಪ್ಪಿದರೋಲಗದಲಿ||

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ. 1860

ಇವನು ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಪೊಮ್ಮಣ್ಣನ ಮಗನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1781

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ (1860) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 776. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಅನೇಕ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಹಲವು ಸಂಗುರ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600.

ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು; ಗೇರ ಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಯ್ಯನ (ಪುಟ 188) ಮಗನು. ಇವನು ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಜ್ಯೋತಿಷಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ಮಂಜಯ್ಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾಪರ್ವವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈತನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ "ಕೇಶವರ ಮಾಧವ" ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಮೂಲಿಕೆ ವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹರಿದಾಸನಾಗಿಯೂ ದಶಾವತಾರದ ಆಟಗಳ ಭಾಗವತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ "ಒಳಲಂಕೆಯ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ" ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ಟ

ಇವನು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಧ್ರುವ ಚರಿತ್ರ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ[1] ಮುಂತಾದ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ "ಗೋಷ್ಠೀಪುರದೊಡೆಯ ಲೋಕನಾಥ" ಎಂಬ

1. 326 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿಯ ಲೋಕನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾರ್ತಿ (ಪಾರ್ವತಿಯ) ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂಬೆಕಣಿ. ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಅಂಕಿತ "ಕಣಿಪುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ"

ಬೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾಲಕ್ಷಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಇತರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಅಂಕಿತ "ಆತ್ಮಾರಾಮ"

ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಟ್ಟರಬೆಟ್ಟು ಆನಂದರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು, ಮುಂಬಯಿ ತಾತಾ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೊಳಲಜೋಗಿ (ಪದ್ಯ).

ತುಳಸೀಬಾಯಿ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು, ಎಂ. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನ ಸಹೋದರಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ, ತಾಳಗೌಡ, ಹಾಡುಗಳು.

ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ[1], ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮದುವೆಯ ಗಲಿಬಿಲಿ, ಶಂಕರ ಕಥಾಸಾರ, ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ.

---

1 ಈತನು ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟ್ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾಯರ ತಂದೆ.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು, ಮದರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ.

ವಲ್ಲಭ ಮಹಲಿಂಗಭಟ್ಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ.

ಶೇಷದಾಸಾಚಾರ್ಯ ಆದ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗರಖೇಡದ ಜಾಗೀರ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸುವದನಾಭಾಸ್ಕರ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ ಬಂಕಾಪುರ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು; ಬನ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥ—ವಸಯಿಂಕೋಟೆಯ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ.

ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಕೋಲ್ಲೇರ್‌ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಿವೇಕಮಂಜರಿ, ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ [Taming of the Shrew). ಇವನು ಹನುಮಾರ್ದಾಸನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಹನುಮಾರ್ದಾಸ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಧುರವಾಣಿ ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿಲೀಮಬೇಗಂ, ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ. ಈತನು ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಏಕಚಕ್ರಭಾಸ್ಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಲುಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತುಣುಕುಮಿಣುಕು

ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯು, ಬಿ.ಎ.

ಇವನು ಕಾವೇರೀಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂಡೀಮದಮರ್ದನನಾಟಕ (Taming of the Shrew), ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಬಾಷ್ಪ (Paradise and the Peri).

ಬೋಳಾರ ಬಾಬುರಾಯು

ಈತನು ಕಾವೇರೀಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ (ಷ), ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆ (ಷ), ವಾಗ್ದೇವಿ.

ಗುಲವಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾಯು

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು, ಸೀಮಂತಿನಿ.

ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಕವಿ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರುಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಷ), ಹಾಡುಗಳು

ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯು

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಬಾಸಲ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರೋಗಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಗೃಹೋಪಯೋಗದ ಹೋಮಿಯೋಪಥಿ.

ಕಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುವನ್ನೂ ಕ್ರಿಸ್ತಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ವರದರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಜಡ್ಜಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೂರ್ಯೋದಯರಾಜ್ಯ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಆಹಾರಶುದ್ಧಿ.

ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಈತನು ಜೈನಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೂಡಬಿದರೆ. ಗ್ರಂಥ—ಜೈನಾಚಾರ (ಸಾಂ).

(ಪುಟ 222) ಎಣ್ಣೆಮುಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಿರಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

(ಪುಟ 233) ಸಜೀಪ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಚನ ಕೌಮುದಿ (ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ), ಹಾಡುಗಳು

(ಪುಟ 233) ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾನಾರ್ಥಶಬ್ದಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಜಾತ್ಯರ್ಥಗಳು ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣ.

ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇವಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು; ಹರಿದಾಸನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದುಂದುಭಿಆಖ್ಯಾನ, ಚಂದ್ರಮೌಳಿಕಾಳಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಭಗವನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ.

ಹರಿದಾಸ ಮೂಲಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ

ಇವನು ಸ್ಥಾನಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು; ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಆಶುಕವಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ಕೊಪ್ಪಳಕರ್, ಬಿ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಸರ್ ಸಾಲಾರ್‌ಜಂಗ್ ಜಾಗೀರಿಯಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೊಪ್ಪಳ. ಗ್ರಂಥ—ಲೀಲಾವತಿ (ಕನ್ನಡ ಮನೋರಂಜಕಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕ).

ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ ಮೋಹರೆ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ.

11 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಪರಮರಹಸ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇದು ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿವರಣರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, ಇದರಲ್ಲಿ 260 ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಇತಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಸಂವಾದೇ ಷಟ್ಸ್ಥಲನಿರ್ಣಯಂ ಪರಮರಹಸ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ" ಎಂದಿದೆ

ಶಿವದರ್ಶನಾಷ್ಟಕ. ಸು 1600.

ಕಂದ 9. ಪ್ರತಿಕಂದವೂ "ಕಂಡೆನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ್" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. 9 ನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ "ಶಂಕರಲಿಂಗ" ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ (284 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ).

ಹಾದರಿಯ ಹರ್ಷನಿಧಿಯಂ | ಮಾಧವಿಯ ಮಹಾವಿದಗ್ಧಗುರುಶಂಕರನಂ |
ಕೇದಗೆಯ ಕಿಱಿಯೆಸಳ ಪು | ಣ್ಯಾಧಿಕನಂ ಕಂಡೆನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ್ ||

ಚಿತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1600

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ಆಗಮಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ. ಸು 1700.

ಕಂದ 9. ಕೊನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ "ಹೇಮಕೂಟ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ" ಎಂದಿದೆ.

ಆವನ ಧನು ಸುರರಾಶ್ರಯ | ವಾವನ ಬಿಲ್ನಾರಿಯುರಗವರ್ಯಂ ಧರಿಸಿರ್ಪುದು |
ಆವನ ಸಮರತಿ ವಿಶ್ವವು | ದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲದಿತರದವರ್ಗುಂಟೇ ||

ಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ. ಸು 1700.

ಕಂದ 9. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ಮನದೊಡೆಯನೆ | ಮಲ್ಲಯ್ಯಗೆ ಬಳ್ಳ ಲಿಂಗವಾದನೆ ಬಾರೈ |
ಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯನ | ನಲ್ಲನೆ ದನಿದೋಱು ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾ ||

ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ. 1811.

ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಹಿಂದೆ ಅನಂತಪುರದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
347	10	ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ	ತೆಲುಗೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ
349	13	ಸಂಗಣ್ಣ	ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ
358	16	ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
362	28	ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ	ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ
365	14	ತಿಟಿವ	ತಿೞಿವ
,,	18	ನಟಿದು	ನೞಿದು
369	11	ದಪು	ದರ್ಪ
,,	12	ನಟಿವಲ್ಲಿ	ನೞಿವಲ್ಲಿ
,,	13	ಲೋಕದರ್	ಲೋಕದ
,,	14	ಒಟಿದೆ	ಒೞಿದೆ
,,	15	ವ್ರೊಲ	ವ್ರೊಲು
,,	16	ತೋಟುವ	ತೋೞುವ
,,	19	ಇಂತಿವಟಿಂದ	ಇಂತಿವಱಿಂದ
,,	23	ನಿಮ್ಮವ	ನಿಮ್ಮುವ
,,	24	ಇದಟಿ	ಇದಱಿ
367	10	ತೂಟಿ	ತೂೞಿ
,,	18	ಕಟಿ	ಕೞಿ
,,	29	ದಟಿ	ದೞಿ
369	20	ಕುಜಹು	ಕುಱುಹು
,,	27	ತೊಜ	ತೊಱಿ
373	18	ಗಳಕಾಠ	ಗಳತಾಠ
382	11	ನಬಿ	ನಂಬಿ

APPENDIX VI

ಪರಿಶಿಷ್ಟ VI

Index to Poets and Works in Volumes I and II

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಅಂಜನಾಚರಿತ್ರೆ	I	350
ಅಂತಃಕರಣ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II	365
ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ	I	191
ಅಕ್ಕಗಳ ಪಿರಿಕೆ	I	187
ಅಕಾರಾದಿ ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು	I	408
ಅಕ್ರೂರ ಚರಿತ್ರೆ	II	327
ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	486
ಅಖಂಡೇಶ್ವರ ವಚನ	II	561
ಅಗ್ಗಳ	I	284
ಅಚರಾಜ	I	116
ಅಚ್ಯುತದಾಸ	II	411
ಅಜಗಣ್ಣ	I	193
ಅಜಿತಪುರಾಣ	I	65
ಅಣ್ಣಾಜಿ	II	334
ಅತಿರಸಿಕ ಕರ್ಣಾಭರಣಬುಧವರ	I	250
ಅದೃಶ್ಯಕವಿ	II	305
ಅದ್ವೈತಾನಂದ	II	554
ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ	I	334
ಅನ್ನದಾನಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಚಾರ್ಯ	II	440
ಅನಾಮಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I	413
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	II	85
ಅನುಭವ ಮುಕುರ	II	93
ಅನುಭವಮುದ್ರೆ	II	390
ಅನುಭವ ಶತಕ	II	661
ಅನುಭವಸಾರ	II	163

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಅನುಭವಾಮೃತ	II	491
ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ	II	277
ಅಪ್ರತಿಮವೀರ ಚರಿತ	II	465
ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರ	I	444
ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ	I	404
ಅಭಿನವ ನಿಘಂಟು	I	439
ಅಭಿನವ ಪಂಪ	I	100
ಅಭಿನವ ಮಂಗರಾಜ	I	438
ಅಭಿನವ ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	II	227
ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ	I	422
ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	I	406
ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	II	331
ಅಮರುಕ	II	45
ಅಮ್ಮನವರ ಚರಿತೆ	II	514
ಅಮಿತಗತಿ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ ಟೀಕೆ	I	416
ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ	I	194
ಅಮೃತ ನಂದಿ	I	408
ಅರಿವಿನಮಾರಿ ತಂದೆ	I	206
ಅರುವತ್ತು ಮೂವರ ತ್ರಿಪದಿ	II	157
ಅರ್ಥಪಂಚಕ	II	481
ಅರ್ಥನೇಮಿ	I	283
ಅರ್ಧೇಂದುಮೌಳಿ ಶತಕ	II	170
ಅರ್ಹದ್ದಾಸ	I	400
ಅರ್ಹದ್ದಾಸ	II	415
ಅವಧೂತ ಗೀತೆ	II	78

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಅವಸರದ ಕೇತಣ್ಣ	I	208
ಅಶ್ವವೈದ್ಯ	II	171
ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	I	446
ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	II	37,367
ಅಷ್ಟಭಾಷಾ ಕವೀಶ್ವರ ಶಿವದಾಸ	I	252
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತವ	II	258
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I	185
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II	298
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ಷಟ್ಪದ	II	168
ಅಸಗ	I	39
ಆಂದಯ್ಯ	I	366
ಆಚಣ್ಣ	I	299
ಆಚರಣೆಯ ಸಂಬಂಧದ ವಚನ	II	214
		324,555
ಆಚಾರಸಾರಟೀಕೆ	I	168
ಆತ್ಮಲಿಂಗ ಪ್ರಣವ ಸಂಯೋಗ ಸ್ಥಲದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I	199
ಆದಯ್ಯ	I	203
ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣ	II	260
ಆದಿಪಂಪ	I	30
ಆದಿಪುರಾಣ	I	33,399
ಆದಿಯಪ್ಪ	II	414,555
ಆನಂದ ಬಸವಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿ	II	146
ಆಯುಶವವರ್ಗ	I	440
ಆಯ್ದಕ್ಕಿಯ ಮಾರಯ್ಯ	I	191
ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ	II	134
ಆರ್ಯಸೇನ	I	409
ಇತರ ವಚನಕಾರರು	I	201
ಇಮ್ಮಡಿ ತೋಂಟದಯ್ಯ	II	226
ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯ ಸ್ವಾಮಿ	II	313,575
ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ	I 213, II	577
ಈಶ್ವರಕವಿ	II	150
ಈಶ್ವರಾರ್ಯ	I	396
ಉಚಿತ ಕಥೆಗಳು	II	322
ಉಜ್ಜಿನೀಶ	II	259
ಉತ್ತರದೇಶದ ಬಸವಲಿಂಗದೇವ	II	321
ಉತ್ತರ ರಾಮಾಯಣ	II	393,412
ಉದಯ	I	11
ಉದಯಾದಿತ್ಯ	I	159
ಉದಯಾದಿತ್ಯಾಲಂಕಾರ	I	160
ಉದ್ಭಟ	I	223
ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ	I	340
ಉದ್ಭಟದೇವಚರಿತೆ	II	262
ಉದ್ಯೋಗಸಾರ	I	397
ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಿರಪೇಕ್ಷ	II	484
ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಶತಕ	II	220
ಉಮಾಸ್ತೋತ್ರ ಷಟ್ಪದಿ	II	168
ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವ	I	265
ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ	I	275
ಎಮ್ಮೆಬಸವ	II	293
ಎರಡನೆಯ ಚೆನ್ನಬಸವ	II	163
ಎಳಮಲೆಯ ಗುರು ಶಾಂತದೇವ	II	298
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ	II	52
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ ಷಟ್ಪದಿ	II	70
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲಿ ಟೀಕೆ	II	69
ಏಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಬಂಧ	II	214
ಏಕೋರಾಮಿತಂದೆ	I	215
ಏಚಮ	I	74
ಏಲೇಶ್ವರದ ಕೇತಯ್ಯ	I	203
ಐಪುರೀಶ್ವರ ಶತಕ	II	73
ಐರಾವತ	II	68
ಓದುವಗಿರಿಯ	II	207
ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜವಿಜಯ	II	374
ಕಂತಿ	I	110
ಕಂತಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	I	110
ಕಂದಶತಕ	II	222
ಕನಕಚಂದ್ರ	I	408
ಕನಕದಾಸ	II	237
ಕನ್ನಡಗೀತಿಗಳು	I	197
ಕನ್ನಡ ಜಾಣ, ಬಿರುದು	II	175

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಕನ್ನಡ ರತ್ನಕರಂಡಕ	I	441
ಕಪ್ಪಡ್ಡಭಟ್ಟ	I	74
ಕಂಪಿ ನಂಜಯ್ಯ	II	294, 574
ಕಪ್ಪಿ ನಂಜಿದೇವರು	II	574
ಕಪೋತವಾಕ್ಯ	II	549
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	I	367
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ	II	218
ಕಮಲಭವ	I	361
ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	471
ಕಮಲಾದಿತ್ಯ	I	50
ಕರಣಹಸುಗೆ	I	178
ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಟೀಕೆ	II	397
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	II	400
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವ	II	69
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವತ್ರಿವಿಧಿ	II	69
ಕರ್ಣಪಾರ್ಯ	I	139
ಕರ್ಣವೃತ್ತಾಂತ ಕಥೆ	II	326
ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ	II	147
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ	II	286
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ	II	350
ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಜೀವನ	II	339
ಕಲ್ಲುಮಠದ ಪ್ರಭುದೇವ	II	61
ಕಲ್ಲಯ್ಯ	I	3[illegible]8
ಕಲ್ಲರಸ	II	93
ಕರ್ಪರಸ	I	96
ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ	II	84
ಕಲ್ಯಾಣದ ವಚನಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತರಸ	I	207
ಕಲ್ಯಾಣದಸ್ವಾಮಿ	II	172
ಕಲ್ಯಾಣೇಶ್ವರ	II	76
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	I	194
ಕವಿಕಂಠಹಾರ	II	370
ಕವಿಕಾಮ	I	305
ಕವಿಕಾಳಿದಾಸ	I	157
ಕವಿಜಿಹ್ವಾಬಂಧನ	II	151
ಕವಿತಾವಿಲಾಸ	I	113, 451
ಕವಿನಾಗದೇವ	I	345
ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ	I	4
ಕವಿಪುಟ್ಟಣಾಂಕ ಪಂಡಿತ	I	426
ಕವಿಮಲ್ಲ	I	78, 443
ಕವಿಮಾದಣ್ಣ	II	433
ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ	I	18
ಕವಿರಾಜರಾಜ	I	25
ಕವಿರಾಜಸಂಕಷ್ಟ	I	399
ಕವಿರಾಮ	I	198
ಕವಿಲಿಂಗ	II	137
ಕವಿಲಿಂಗನ ಪದ	II	137
ಕವಿವ್ಯಾಸ	I	26
ಕವಿವಿಟ್ಠಲ	II	331
ಕವೀಶ್ವರ	I	14
ಕಾದಂಬರಿ	I	39
ಕಾಮಂದಕನೀತಿ	II	484
ಕಾಮನಕಥೆ	II	85
ಕಾಮನ ಪದ	II	542
ಕಾಮ ವಚನ	II	642
ಕಾರಣಾಗಮದ ವಾರ್ಧಕ	II	172
ಕಾರ್ಕಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	II	371
ಕಾರ್ತಿಕೇಯಾನುಪ್ರೇಕ್ಷಾಟೀಕೆ	I	321
ಕಾರುಗಹಳ್ಳಿ ಶಾಂತಯ್ಯ	II	532
ಕಾಲಜ್ಞಾನ	I	179, 185, 187, 189, 197, 198, II 234, 440, 559
ಕಾಲಜ್ಞಾನ ವಚನ	I	176, 180
ಕಾವನಗೆಲ್ಲ	I	367
ಕಾವ್ಯರತ್ನ	I	119
ಕಾವ್ಯಸಾರ	I	371 ; II 229
ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ	I	146
ಕಾಳವ್ವೆ	I	196
ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಾರಾಧ್ಯ ನಂಜುಂಡ	II	265
ಕಿರಾತ	I	386
ಕೀರ್ತನೆಗಳು	II	152, 206, 233, 243, 280, 303, 359, 516

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ	I	129
ಕುಂತಿ	II	174
ಕುಪ್ಪಟೂರ ತಿಮ್ಮರ ವಾಸುದೇವ	I	288
ಕುಮುಟರಾಮನ ಕಥೆ	II	423
ಕುಮಾರಚೆನ್ನಬಸವ	II	254
ಕುಮಾರಪದ್ಮರಸ	I	277
ಕುಮಾರಬಂಕನಾಥ	II	56
ಕುಮಾರರಾಮಕಥೆ	II	204
ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ	II	141
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ	II	64
ಕುಮುದೇಂದು	I	392
ಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣ	I	383
ಕುಸುಮಾವಳಿ	I	315
ಕೃಷ್ಣ	II	540
ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ	II	540
ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀವಿಲಾಸ	II	546
ಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರ	II	557
ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಭ್ಯುದಯ	II	437
ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ	II	528
ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ	I	245
ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	I	250
ಕೇಶವದೇವ	I	288
ಕೇಶವರಾಜ	I	268
ಕೇಶವರಾಜಚಮೂಪ	I	297
ಕೇಶವವರ್ಣಿ	I	415
ಕೇಶವಶತಕ	II	554
ಕೇಶಿದಂಡನಾಯಕ	I	62
ಕೇಶಿಯಣ್ಣ	I	319
ಕೇಶಿರಾಜ	I	385
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	I 127, II	547
ಕೈವಲ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲರಿ	II	560
ಕೈವಲ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ	II	553
ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ	II	154
ಕೊಂಡಗೂಳಿಕೇಶಿರಾಜ	I	183
ಕೊಟ್ಟೂರು ಬಸವೇಶ್ವರಪುರಾಣ	II	501
ಕೋಟೀಶ್ವರ	II	145
ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯ	I	192
ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ	I	418
ಗಂಗ	II	421
ಗಂಗಾಧರ	II	270
ಗಂಗಾಧರಾಚಾರ್ಯ	II	97
ಗಗನತಾರಾವಳಿ	II	541
ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ	I	17
ಗಜಾಂಕುಶ	I	72
ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯ	I	195
ಗಣದಾಸಿವೀರಣ್ಣ	II	346
ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆ	II	101
ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	I	214
ಗಣಿತಸಾರ	II	422
ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ	I	40
ಗದಾಯುದ್ಧ	I	61
ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	I	227
ಗೀತಗೋಪಾಲ	II	459
ಗುಣಚಂದ್ರ	II	416
ಗುಣನಂದಿ	I	22
ಗುಣರತ್ನ, ಬಿರುದು	II	176
ಗುಣವರ್ಮ I & II	I	23, 356
ಗುಣವರ್ಮ, ವಿಚಾರ	I	23
ಗುಪ್ತಮಂಚಣ್ಣ	I	209
ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣ	II	101
ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ	II	191
ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	I	432
ಗುಮ್ಮಟಾರ್ಯ	II	169
ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	II	127
ಗುರುದತ್ತಚರಿತೆ	II	392
ಗುರುದೇವ	I	413
ಗುರುನಂಜ	II	187
ಗುರುಪ್ರಸಾದ	II	424
ಗುರುಬಸವ	II	74

ಹೆಸರು	ಪುಟ	
ಗುರುಬಸವಾರ್ಯರ ವಚನ	II	74
ಗುರುಬೋಧಾಮೃತ	II	147
ಗುರುಭಕ್ತಾಂಡಾರಚರಿತ್ರೆ	II	427
ಗುರುಮೂರ್ತಿಶಂಕರಶತಕ	II	82
ಗುರುರಗಳೆಯಟೀಕೆ	II	391
ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರ	II	385
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಚಾರಿತ್ರ	II	439
ಗುರುಲಿಂಗವಿಭು	II	261
ಗುರುಸಿದ್ಧ	II	575
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	I	199
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರತ್ರಿಪದಿಯ ಟೀಕೆ	I	397
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ	II	295
ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ	I	181
ಗೊಮ್ಮಟಸಾರಟೀಕೆ	I	416
ಗೊಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	I	280
ಗೋವಿಂದ	II	394
ಗೋವೈದ್ಯ	I	130
ಗೌರಾರ್ಯ	I	390
ಘಟಚಕ್ರದ ವಚನ	I	177
ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ	I	189
ಘೋರಾಸುರಯುದ್ಧ	II	539
ಚಂದನತಿಲಕ, ಬಿರುದು	II	570
ಚಂದ್ರ	I	15
ಚಂದ್ರಕವಿ	II	81
ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ	I	442
ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿಶತಕ	I	86
ಚಂದ್ರನಾಥಾಷ್ಟಕ	I	128, 360
ಚಂದ್ರಪ್ರಭಚರಿತೆ	I 75, II	252
ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಪುರಾಣ	I	13, 285
ಚಂದ್ರಪ್ರಭಷಟ್ಪದಿ	II	304
ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ	I	73, 82
ಚಂದ್ರಮ	II	371, 422
ಚಂದ್ರರಾಜ	I	89
ಚಂದ್ರಶೇಖರ	II	526
ಚಕ್ರಪಾಣಿರಂಗನಾಥ	I	296
ಚಕ್ರೇಶ್ವರಚರಿತ	I	62
ಚತುರಾಚಾರ್ಯಪುರಾಣ	II	570
ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂಟು	II	92
ಚತುರಾಸ್ಯ ಬೊಮ್ಮರಸ	II	92
ಚತುರ್ಮುಖ ಬೊಮ್ಮರಸ	II	138
ಚವುಂಡಿ	II	174
ಚಾಕರಾಜ	II	173
ಚಾಟುವಿಠಲನಾಥ	II	222
ಚಾಮಯ್ಯ	II	535
ಚಾಮರಸ	II	59
ಚಾಮರಾಜ	II	359
ಚಾಯಣಭಾರತ	II	267
ಚಾರಿತ್ರಸಾರಟೀಕೆ	I	408
ಚಾವಣ	I	268
ಚಾವುಂಡರಾಯ	I	46, 163
ಚಾವುಂಡರಾಯಪುರಾಣ	I	47
ಚಿಂತಾಮಣಿಪ್ರತಿಪದ	I	438
ಚಿಕದೇವರಾಜಬಿನ್ನಪ	II	457
ಚಿಕದೇವರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ	II	464, 507
ಚಿಕದೇವರಾಜವಿಜಯ	II	452
ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ	II	455
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನಸಾಂಗತ್ಯ	II	269
ಚಿಕ್ಕರಸ	II	513
ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ	II	467
ಚಿತ್ರಶತಕಸಾಂಗತ್ಯ	II	488
ಚಿತ್ರಹಸುಗೆ	I	127
ಚಿದಾನಂದಕವಿ	I 354, II	508
ಚಿನ್ಮಯಚಿಂತಾಮಣಿ	II	421
ಚೂಡನಾಸ್ಥಾನ	II	201
ಚೂಡಾಮಣಿ	I	7
ಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	II	176
ಚೆನ್ನಕವಿ	II	346
ಚೆನ್ನಣ	II	436
ಚೆನ್ನಪ್ಪ	II	440
ಚೆನ್ನಬಸವ	I	177

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಚೆನ್ನಬಸವನ ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯದ ಟೀಕೆ	II 163
ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ	II 308
ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆ	I 295
ಚೆನ್ನಬಸವಾಂಕ	II 234
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	II 294
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ	II 543
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 295
ಚೆನ್ನರಾಜ	II 300
ಚೆನ್ನವೀರ	II 169 570
ಚೆನ್ನವೀರಣ್ಣೊಡೆಯ	II 429
ಚೆನ್ನವೃಷಭ	II 556
ಚೆನ್ನಿಗ	II 530
ಚೇರಮಕಾವ್ಯ	II 209
ಚೇರಮಾಂಕ	II 208
ಚೇರೆಯ ಅಲ್ಲಾಳಬುಧ	I 380
ಚೋರಕಥೆ	II 338
ಚೋಳಪಾಲಕಚರಿತ	I 385
ಚೋಳರಾಜಸಾಂಗತ್ಯ	II 257
ಚೌಂಡರಸ	II 403, 451
ಛಂದಸ್ಸಾರ	II 416
ಛಂದೋಂಬುಧಿ	I 56
ಛತ್ತೀಸ ರತ್ನಮಾಲೆ	I 136
ಜಂಗಮರಗಳೆ	II 127
ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯ	II 57
ಜಕ್ಕಭೂಪಾಲ	II 361
ಜಗದ್ದಳ ಸೋಮನಾಥ	I 164
ಜಗದಾರಾಧ್ಯ ನಾಗದೇವ	I 251
ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯ	I 272
ಜನವಶ್ಯ	II 94
ಜನ್ನ	I 328
ಜಯನೃಪಕಾವ್ಯ	I 180
ಜಯಬಂಧು	I 12
ಜಯಬಂಧುನಂದನ	I 15
ಜಯವರ್ಮ	I 181
ಜಾತಕತಿಲಕ	I 76
ಜ್ಞಾನಚಂದ್ರಚರಿತೆ	II 564, 565
ಜ್ಞಾನಚಂದ್ರಾಭ್ಯುದಯ	II 84, 569
ಜ್ಞಾನಭಾಸ್ಕರಚರಿತೆ	II 281
ಜ್ಞಾನಸಾರ	I 88
ಜಿತೇಂದ್ರಮಾಲಾಟೀಕೆ	I 416
ಜಿನದತ್ತರಾಯ ಚರಿತೆ	II 514
ಜಿನದೇವಣ್ಣ	II 86
ಜಿನಮುನಿತನಯ	II 9, 420
ಜಿನಸಂಹಿತಾಟೀಕೆ	I 113
ಜಿನಸ್ತುತಿ	I 254 ; II 85
ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	I 45
ಜಿನಾಚಾರ್ಯ	I 447
ಜೀವಂಧರಚರಿತೆ	II 47
ಜೀವಂಧರಸಾಂಗತ್ಯ	II 131
ಜೀವಂಧರಷಟ್ಪದಿ	II 146
ಜೀವಸಂಬೋಧನೆ	I 312
ಜೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯ	I 201
ಜೈನಗಣಿತಸೂತ್ರೋದಾಹರಣ	I 127
ಜೈಮಿನಿಭಾರತ	II 528
ಡಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	I 208
ತತ್ವತ್ರಯವಿವರಣ	II 557
ತತ್ವಭೇದಾಷ್ಟಕ	II 86
ತತ್ವರತ್ನಪ್ರದೀಪಿಕೆ	I 255
ತತ್ವಾರ್ಥತಾತ್ಪರ್ಯವೃತ್ತಿ	I 255
ತತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರವೃತ್ತಿ	I 80
ತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಗ್ರಹಟೀಕೆ	II 440
ತಿಪ್ಪಣೋಜ	I 252
ತಿಮ್ಮ	II 320
ತಿಮ್ಮಕವಿ	II 492
ತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ	II 189
ತಿಮ್ಮರಸ	II 408, 547
ತಿರುಮಲಭಟ್ಟ	II 317
ತಿರುಮಲಾರ್ಯ	II 461
ತಿರುಮಲವೈದ್ಯ	II 493
ತಿರುವಾಯ್ಮೊಳಿ ಟೀಕೆ	II 480

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ತ್ರಿಪುರದಹನ ಸಾಂಗತ್ಯ	I	352
ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀಸ್ತೋತ್ರ	II	167
ತ್ರಿಭುವನತಿಲಕ	II	138
ತ್ರಿಲೋಕಶತಕ	II	277
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತ	I	283
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆ	II	161
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿಲಕ್ಷಣ ಮಹಾಪುರಾಣ	I	47
ತುರುಗಾಹಿ ರಾಮಣ್ಣ	I	209
ತುಲಸೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	412
ತೆರಕಣಾಂಬಿ ಬೊಮ್ಮರಸ	II	128
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ	I	136
ತೊರವೆಯ ರಾಮಾಯಣ	II	142
ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ	II	97
ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪುರಾಣ	II	297
ದರ್ಗ್ರಂಥಿಯ ಟೀಕೆ	II	429
ದಶಾವತಾರಚರಿತೆ	II	511
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ	I	39
ದಾಮರಾಜ	I	98
ದಾಮೋದರ	I	380
ದಾವರಸ	I	252
ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ	I	209
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	II	87
ದಿವ್ಯಸೂರಿಚರಿತೆ	II	478
ದಿವಾಕರನಂದಿ	I	79
ದೀಕ್ಷಾಬೋಧೆ	I	247
ದೀಪದಕಲಿಯಾರಕಾವ್ಯ	II	544
ದುರ್ಗಸಿಂಹ	I	149
ದುರ್ವಿನೀತ	I	12
ದೇಪರಾಜ	II	43
ದೇವಕವಿ	I	314
ದೇವಪಾರ್ಯ	I	267
ದೇವಭದ್ರಮುನಿ	I	216
ದೇವರಸ	II	391, 558
ದೇವರಸಪಂಡಿತ	I	251
ದೇವರಾಚಾರ್ಯ	II	379
ದೇವರಾಜೇಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II	535
ದೇವೀಸ್ತೋತ್ರ	II	575
ದೇವೇಂದ್ರಮುನಿ	I	320
ದೇವೋತ್ತಮ	II	330
ದೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ	II	535
ದೊಡ್ಡಣಾಂಕ	II	303
ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮದಾಸ	II	558
ದೊಡ್ಡಯ್ಯ	II	251
ದೊಡ್ಡರನಾಚಯ	I	288
ದೊಡ್ಡ ಷಡಕ್ಷರಸ್ವಾಮಿ	II	428
ದೊಡ್ಡಷಡಕ್ಷರಸ್ವಾಮಿಯ ವಚನ	II	428
ದೋರಾಂಬುಧಿಯ ರಾಮಣ್ಣ	I	250
ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆ	II	414
ಧರಣಿಪಂಡಿತ	II	417
ಧರಣೋಜ	II	49
ಧರ್ಮನಾಥ ಪುರಾಣ	I	415, 429
ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	I	170
ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ	II	172
ಧರ್ಮಾಮೃತ	I	119
ನಂಜ	II	549
ನಂಜಣಾರ್ಯ	II	438
ನಂಜನಾಥಭೂಪಾಲ	II	559
ನಂಜುಂಡ	II	202
ನಂದಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	395
ನಂದೀಶಕವಿ	II	228
ನಗೆಯಮಾರಿತಂದೆ	I	207
ನನ್ನಯ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರ	II	304, 433
ನಮಕ ಚಮಕ ಟೀಕೆ	II	159
ನಯವರ್ಮ	I	381
ನಯಸೇನ	I	117
ನರಪಿಂಗಲಿ	II	172, 416
ನರಸಾರ್ಯ	II	563
ನರಸಿಂಹ	II	435
ನರಸಿಂಹಚಾರಿತ್ರ	II	530
ನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಯ ಹಾಡು	II	557

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ನರಹರಿ	‖	401
ನರಹರಿತೀರ್ಥ	‖	396
ನವರಸಾಲಂಕಾರ	‖	321
ನವಿಲ್ಗುಂಡದ ಮಾದರಾಜ	।	408
ನಳಚರಿತ್ರೆ	‖	241
ನಾಗಕುಮಾರ ಕಥೆ	‖	289
ನಾಗಚಂದ್ರ	।	79, 449
ನಾಗದೇವ	।	338
ನಾಗರಸ	‖	406
ನಾಗರಾಜ	।	409
ನಾಗಲಿಂಗತ್ರಿಪದಿಯ ಟೀಕೆ	‖	398
ನಾಗವ	‖	536
ನಾಗವರ್ಮ I	।	54
ನಾಗವರ್ಮ II	।	144
ನಾಗವರ್ಮ, ವಿಚಾರ	।	52
ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ	।	87
ನಾಗಾರ್ಜುನ	।	11
ನಾಚಿರಾಜ	।	406
ನಾಚಿರಾಜೀಯ	।	406
ನಾನಾರ್ಥ ಕಂದ	‖	347
ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರ	‖	331
ನಾರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	‖	300
ನಾರಾಯಣಕವಿ	‖	95
ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	।	74
ನಿಂಬಾಣದ ಗಣೇಶ್ವರ	।	198
ನಿಃಕಲ	‖	560
ನಿಃಕಲರ ವಚನ	‖	560
ನಿಜಗುಣದೇವ	।	193
ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ	‖	153
ನಿಜದೀಪ್ತಿಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	‖	365
ನಿರಾಲಂಬ ಶರಣ	‖	561
ನಿರ್ವಾಣಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	।	281
ನಿರ್ಗುಣಾನಂದಲೀಲೆ	।	198
ನೀತಿಕಂದಗಳು	।	281
ನೀತಿರತ್ನಾಭರಣ	‖	438

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ನೀತಿಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	‖	487
ನೀಲಕಂಠ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ	।	444
ನೀಲಕಂಠಾಚಾರ್ಯ	‖	133
ನೀಲಕಂಠಾರಾಧ್ಯ	‖	168
ನೀಲಮ್ಮ	‖	198
ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ	।	193
ನುಲಿಯಚಂದಯ್ಯನ ಕಥೆ	‖	556
ನೂತನ ನಾಗಚಂದ್ರ	‖	420
ನೂರೊಂದುಪಾದಗದ್ಯ	।	390
ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲ	‖	57
ನೃಪತುಂಗ	।	17
ನೃಪತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಪೂರ್ವದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	।	10
ನೃಸಿಂಹಕವಿ	।	426
ನೃಸಿಂಹಸ್ತವ	‖	557
ನೇಮಣ್ಣ	‖	281
ನೇಮಿಚಂದ್ರ	।	255
ನೇಮಿಜಿನೇಶ ಸಂಗತಿ	‖	185
ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣ	।	141, 262, 383
ನೇಮಿವೃತ್ತಿ	‖	439
ಪಂಚಗದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ	‖	282
ಪಂಚತಂತ್ರ	।	152
ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಜೊಲ್ಲಿ	।	391
ಪಂಚಬಾಣ	‖	351, 577
ಪಂಚರತ್ನ	।	295
ಪಂಚೀಕರಣಪದಗಳು	‖	397
ಪಂಡಿತ	।	14
ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	‖	517
ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ	।	215
ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	‖	314
ಪಂಪರಾಮಾಯಣ	।	105
ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ	‖	408
ಪಂಪಾಶತಕ	‖	231
ಪಟಹಸ್ತನ ಚರಿತೆ	‖	555
ಪಟ್ಟಗಂಬಳಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	‖	532

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಪತ್ರಿಯುಗ್ಮ	II	557
ಪದಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯ	I	179
ಪದ್ಮಕವಿ	II	212
ಪದ್ಮಣಪಂಡಿತ	II	368
ಪದ್ಮಣಾಂಕ	I	433
ಪದ್ಮನಾಭ	II	514
ಪದ್ಮಪ್ರಭ	I	407
ಪದ್ಮರಸ	II	314
ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣ	I	434
ಪದ್ಮಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	II	568
ಪದಾರ್ಥಸಾರಟೀಕೆ	I	589
ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆ	II	515
ಪದ್ಮಿನೀಕಲ್ಯಾಣ	II	557
ಪದ್ಮಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಳ	II	344
ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯತಿ	II	98
ಪರಮಭಕ್ತ	II	589
ಪರಮಾಗಮಸಾರ	I	442
ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II	365
ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟೀಕೆ	I	253
ಪರಮಾನುಭವಬೋಧೆ	II	156
ಪರಮಾರ್ಥಗೀತೆ	II	155
ಪರಮಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II	159
ಪರವಾದಿಗಜಾಂಕುಶ ತಾರಾವಳಿ	II	169
ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತೆ	I	62
ಪರ್ವತದೇವ	II	304
ಪರ್ವತಶಿವಯೋಗಿ	II	397
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಧಾಮಶತಕ	II	535
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	485, 496
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಸಾಂಗತ್ಯ	II	486
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲ್ಪಟೀಕೆ	I	113
ಪ್ರಧಾನ ತಿರುಮಲಾರ್ಯ	II	326
ಪ್ರಬೋಧಚಂದ್ರ	I	385
ಪ್ರಭಂಜನ ಚರಿತೆ	II	183
ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರ	I	408
ಪ್ರಭುಗ	II	200
ಪ್ರಭುಗೀತೆ	II	70
ಪ್ರಭುದೇವ	I	180
ಪ್ರಭುದೇವರ ಟೀಕಿನ ವಚನ	II	56
ಪ್ರಭುದೇವರ ಪುರಾಣ	II	351
ಪ್ರಭುದೇವರ ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯದ ಟೀಕೆ	II	62
ಪ್ರಭುನಟನ ತಾರಾವಳಿ	II	399
ಪ್ರಭುಲಿಂಗಕಂದದ ಟೀಕೆ	II	398
ಪ್ರಭುಲಿಂಗದ ಕಂದ	II	272
ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ	II	59
ಪ್ರಸಾದಚಾರಿತ್ರ	II	433
ಪ್ರಸಾದ ಚಂದ್ರಮಾರ್ಗ ಟೀಕೆ	II	554
ಪ್ರಸಾದಸಂಪಾದನೆ	I	198
ಪ್ರಸಾದಸಾಂಗತ್ಯ	II	434
ಸಂಧಿ ಭೋಗಣ್ಣ	I	286
ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆ	II	402, 530
ಪಾನಸ್ತೋತ್ರ	II	324
ಪಾಯಣಮುನಿ	II	353
ಪಾಯಣವರ್ಣಿ	II	565
ಪಾಯಣ್ಣವ್ರತಿ	II	332
ಪಾರ್ವತಿಯ ಸೋಬಾನೆ	II	556
ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭಶತಕ	II	219
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣ	I	324
ಪಾರ್ಶ್ವಪಂಡಿತ	I	322
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ	I	291
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II	285
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಶತಕ	II	221
ಪ್ರಾಭೃತ	I	10
ಪ್ರಾಭೃತತ್ರಯ ಟೀಕೆ	I	253
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಟೀಕೆ	II	95
ಪ್ರಾಸಭೂಷಣ	II	427
ಪಿಂಗಳೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ	II	173
ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವ	I	411
ಪುರಂದರದಾಸ	II	32
ಪುರಾಣಚೂಡಾಮಣಿ	I	43
ಪುರಾಣತಿಲಕ	I	65

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಪುರಾತನ ರಗಳೆ	II	191
ಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	487
ಪುರುಷಸೂಕ್ತಟೀಕೆ	II	169
ಪುಷ್ಪದಂತ	I	414
ಪುಷ್ಪದಂತಪುರಾಣ	I	357
ಪೂಜ್ಯಪಾದ	I	5
ಪೂಜ್ಯಪಾದಯೋಗಿ	II	564
ಪೆಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ	II	427
ಪೊನ್ನ	II	39
ಪೋಲಾಳ್ವದಂಡನಾಥ	I	344
ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯ	II	305
ಬಂಧುವರ್ಮ	I	309
ಬತ್ತಲೇಶ್ವರ	II	80
ಬಲ್ಲವರರಸ, ಬಿರುದು	II	177
ಬಸವ	I 173 II	269, 552
ಬಸವಗೀತ	I	213
ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕ	II	558
ಬಸವಪುರಾಣ	II	424
ಬಸವಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	II	314
ಬಸವಪುರಾಣದ ಪುರಾತನರ ಚರಿತೆ	II	256
ಬಸವರಾಜನ ಪವಾಡಗಳು	II	530
ಬಸವರಾಜವಿಜಯ	II	446
ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ	II	538
ಬಸವಲಿಂಗ	II	353
ಬಸವಲಿಂಗಕವಿ	II	500
ಬಸವಶತಕ	II	379
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I	184
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II	214
ಬಸವಾಂಕ	II	261
ಬಸವಾರಾಧ್ಯ	II	557
ಬಸವೇಶ	II	344
ಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣದ ಕಥಾಸಾಗರ	II	322
ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನ ಸಾರಾರ್ಥ	II	397
ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯ	I	210
ಬಳಭದ್ರದೇವ	I	82

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಬಳ್ಳಿಗಾವಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	354
ಬ್ರಹ್ಮ	I	89
ಬ್ರಹ್ಮಕವಿ	II	341
ಬ್ರಹ್ಮದೇವ	I	409
ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ	I	131
ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ ಟೀಕೆ	II	361
ಬಾಚಣ್ಣ	I	283
ಬಾಚರಸ	II	171
ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ	I	196
ಬಾಯುಣಾಚಾರ್ಯ	II	562
ಬಾಲಗ್ರಹಚಿಕಿತ್ಸೆ	I	320
ಬಾಲಚಂದ್ರ	I	253, 397
ಬಾಹುಬಲಿ	II	237
ಬಾಹುಬಲಿಪಂಡಿತ	I	414
ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	I	205
ಬಾಳಚಂದ್ರಕವಿಕಂದರ್ಪ	I	321
ಬಾಳಚಂದ್ರಪಂಡಿತ	I	390
ಬಿಜ್ಜಯನಾಯಕ	I	265
ಬಿಜ್ಜಳದೇವ	I	196
ಬಿಜ್ಜಳರಾಯ ಚರಿತೆ	II	418
ಬಿಟ್ಟಬಾಚಯ್ಯ	I	2[illegible]2
ಬಿರುದುಗಳು	II	175
ಬುಧಜನಮಿತ್ರ, ಬಿರುದು	II	177
ಬೂಚಿರಾಜ	II	266
ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದುವೀರಸ್ವಾಮಿ	II	531
ಬೆಡಗಿನ ವಚನ	I	182
ಬೇರೆ ಅಂಕಿತಗಳು	I	210
ಬೇಹಾರಗಣಿತ	II	376
ಬೊಂಬೆಯಲಕ್ಕ	II	231
ಬೊಪ್ಪಣಪಂಡಿತ	I	278
ಬೊಮ್ಮರಸ	II	88
ಭಕ್ತ್ಯಾನಂದಲೀಲೆ	I	198
ಭಕ್ತಿಬಿನ್ನಹದ ರಗಳೆ	II	368
ಭಕ್ತಿರಸಸೋನೆ	II	440
ಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	II	392

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	II 406
ಭಗವಚ್ಚರಿತ್ರೆ	II 554
ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕದೇವ	II 348
ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ	I 75
ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತೆ	II 278
ಭಲ್ಲಟ	I 24
ಭಾಗವತ	II 223, 459
ಭಾಗವತಸಂಹಿತಾರ್ಥ	II 95
ಭಾರತ	I 27, 36, II 66, 225, 244, 459
ಭಾರತಕಥಾಸಂಗ್ರಹ	II 361
ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ	II 303
ಭಾರತದ ಉತ್ತರಭಾಗ	II 190
ಭಾರತಸ್ತ್ರೀಪರ್ವ	II 520
ಭಾರತಿನಂಜ	II 373
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ	II 193
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನಟೀಕೆ	II 532
ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ	II 379
ಭಾಷಾಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ	II 543
ಭಾಸ್ಕರ	II 47, 375
ಭಿಕ್ಷಾಟನಚರಿತೆ	II 263
ಭೀಮಕವಿ	I 423
ಭೀಮಕವೀಶ್ವರ ರಗಳೆ	I 423
ಭುಜಬಲಿಚರಿತೆ	II 356
ಭುವನೈಕರಾಮಾಭ್ಯುದಯ	I 40
ಭೂಭುಜರತ್ನ, ಬಿರುದು	II 177
ಭೃಂಗಿ ದಂಡಕ	I 423
ಭೃಂಗಿಸ್ತವಟೀಕೆ	I 413
ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯ	II 265
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸಾಗರ	II 322
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸೂತ್ರರತ್ನಾಕರ	II 455
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 323
ಮಂಗರಸ	II 179
ಮಂಗರಾಜ	I 417
ಮಂಗರಾಜ, ವಿಚಾರಂ	I 416
ಮಂಗಾಭಿದಾನ	I 439
ಮಂಚಯ್ಯ	II 440
ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯ	I 177, 179, 181, 183
ಮಂತ್ರಮಹತ್ವದ ಕಂದ	I 186
ಮಂತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	I 180
ಮಗ್ಗೆಯ ಮಾಯಿದೇವ	II 70
ಮಗ್ಗೆಯಮಾಯಿದೇವ ವಚನ	II 70
ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ	I 182
ಮದನತಿಲಕ	I 91
ಮದನಮೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ	II 435
ಮದನವಿಜಯ	I 367
ಮಧುರ	I 427
ಮಧುಸೂದನದೇವ	I 155
ಮನಸಂದ ಮಾರಿತಂದೆ	I 206
ಮನಸಿಜ	I 72
ಮನ್ಮಥವಿಜಯ	I 443
ಮನುಮುನಿಗುಮ್ಮಟದೇವ	I 196
ಮನುರಾಜನ ಕಾವ್ಯ	II 291
ಮನೋವಿಜಯ ಕಾವ್ಯ	II 78
ಮನೋವಿಜಯತಾತ್ಪರ್ಯ	II 287
ಮರಿರಾಚವಟ್ಟೀಶ	II 399
ಮರುಳುದೇವ	I 197, 200
ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದ	I 200
ಮರುಳುದೇವರ ವಚನ	I 200
ಮರುಳುಸಿದ್ಧ	I 215; II 530
ಮರುಳುಸಿದ್ಧೇಶ	II 438
ಮಲಬಸವರಾಜಚಾರಿತ್ರ	II 148
ಮಲ್ಲಣ್ಣ	II 46
ಮಲ್ಲರಸ	II 510
ಮಲ್ಲಣ	I 223
ಮಲ್ಲಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	I 413
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	I 369; II 345, 498
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ	II 131, 319
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಜಪ	II 345

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ	I	213
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಭಟ್ಟ	I	114
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯ	II	338
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶತಕ	II	556
ಮಲ್ಲಿದೇವ	I	116
ಮಲ್ಲಿನಾಥ	I	80
ಮಲ್ಲಿನಾಥಪುರಾಣ	I	108
ಮಲ್ಲು	II	431
ಮಲೆಯರಾಜಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I	413
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕ	II	257
ಮಹತ್ತಿನಕಾವ್ಯ	II	439
ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿ	II	293
ಮಹಾದೇವ	II	435
ಮಹಾದೇವಭಟ್ಟ	I	144
ಮಹಾದೇವಿ	I	190
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ	I	187
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಪುರಾಣ	II	235
ಮಹಾಪ್ರಭು ಕೇಶಿರಾಜ	I	129
ಮಹಾಬಲಕವಿ	I	381
ಮಹಾಲಿಂಗದೇವ	II	60
ಮಹಾವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ	II	538
ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಗಣಿತ ಟೀಕೆ	II	558
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತವ ಟೀಕೆ	II	365
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I	413
ಮಾಘನಂದಿಯ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	I	389
ಮಾಚಿದೇವನ ಮನೋವಿಲಾಸ	II	146
ಮಾಣಿಕಸ್ವಾಮಿ ಚರಿತೆ	II	537
ಮಾದರದೂಳಯ್ಯ	I	205
ಮಾದಿರಾಜ	I	128, 347
ಮಾದಿರಾಜಮುನಿ	I	144
ಮಾಧವ	II	164
ಮಾಧವದೇವ	II	415
ಮಾಧವಾಲಂಕಾರ	II	165
ಮಾಯಿದೇವಶತಕತ್ರಯ ಟೀಕೆ	II	287
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರಾಮಾಯಣ	II	409
ಮಾಳವೀಮಾಧವ	I	139
ಮಾಳಿಯ	I	289
ಮಿತ್ರವಿಂದಾಗೋವಿಂದ	II	503
ಮಿಶ್ರಷಟ್ಸ್ಥಲದ ವಚನ	II	429
ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ	II	324
ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I	184
ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II	124
ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣ	I	178
ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣದ ಟೀಕೆ	II	397
ಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ಕಂಠಮಾಲೆ	II	126
ಮುಖ್ಯಪಂಡಿತ	I	157
ಮುಡಿಗೆಯ ಅಷ್ಟಕ	I	214
ಮುನಿಚಂದ್ರ	I	346
ಮುನಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	II	509, 580
ಮುಪ್ಪಿನಯ್ಯ	II	555
ಮುಮ್ಮಡಿತಮ್ಮ	II	450
ಮುರಿಗೆದೇಶಿಕೇಂದ್ರ	II	291
ಮುರಿಗೆಯ ಶಾಂತವೀರ	II	212, 572
ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರಸ್ತುತಿಪಾಂದ್ಯ	II	293, 294
ಮೆರೆಮಿಂಡಯ್ಯ	I	202
ಮೇಘಚಂದ್ರ	I	159
ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	I	197
ಮೈದುನ ರಾಮನ ರಗಳೆ	II	364
ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ	II	144
ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಭೃತ ಟೀಕೆ	I	408
ಮೋಹನತರಂಗಿಣಿ	II	238
ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ	I	189
ಮೌಕ್ತಿಕಕವಿ	I	128
ಯಜುರ್ವೇದಭಾಷ್ಯಟೀಕೆ	II	167
ಯದುಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	482, 493, 545
ಯಶಃಕೀರ್ತಿ	II	172
ಯಶಶ್ಚಂದ್ರ	I	407
ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ	I	332

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	II	340
ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ	I	188
ಯೋಗೀಂದ್ರ	II	412
ರಂಗಧಾಮನೀತಿಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	487
ರಂಗಧಾಮಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	487
ರಂಗಧಾಮಸ್ತುತಿ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	485
ರಂಗನಾಥ	II	490
ರಂಗನಾಯಕ ರಂಗನಾಯಕೀ ಸ್ತುತಿ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	489
ರಂಗರಾಜ	II	449
ರಂಗಾಸ್ವಾಮಿಯ ಶೃಂಗಾರ ಸೂತ್ರೋದಾಹರಣೆ	II	488
ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	II	300
ರಕ್ಷಾಶತಕ	I	224, 451
ರಟ್ಟಕವಿ	I	410
ರಟ್ಟನ ಜಾತಕ	II	270
ರಟ್ಟಮತ	I	402
ರಟ್ಟಸೂತ್ರ	I	402
ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	II	274
ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ	II	329
ರಘೋದ್ಧರಣೆವಾಚ್ಯ	II	325
ರನ್ನ	I	62
ರನ್ನಕಂದ	I	71
ರವಿನಾಗಭಟ್ಟ	I	28
ರಸಕಲಿಕೆ	I	269
ರಸರತ್ನಾಕರ	II	248
ರಸವಿವೇಕ	I	118
ರಾಚವಟ್ಟಿಯಾರಾಧ್ಯ	II	389
ರಾಘವಾಂಕ	I	235, 250
ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರ	II	381
ರಾಜಯೋಗದ ವಚನ	I	177
ರಾಜವಲ್ಲಭ	I	81
ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ	II	443
ರಾಜಾದಿತ್ಯ	I	122
ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	II	291
ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ ಪುರಾಣ	II	323
ರಾಮ	II	519
ರಾಮಕಥೆ	I	40
ರಾಮಚಂದ್ರ	II	367
ರಾಮಚಂದ್ರಕವಿ	II	556
ರಾಮಚಂದ್ರಗುರುಶಿಷ್ಯ	II	260
ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ ಪುರಾಣ	I	105
ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರ	II	526
ರಾಮದೇವ	I	276
ರಾಮಧಾನ್ಯಚರಿತೆ	II	239
ರಾಮನಾಥವಿಲಾಸ	II	27[illegible]
ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ	II	543
ರಾಮರಸವಿರೂಪಾಕ್ಷ	II	212
ರಾಮಾನುಜ ವಿಜಯ	II	553
ರಾಮಾಯಣ	I	114, II 80
ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ	II	360
ರಾಮೇಂದ್ರ	II	[illegible]63
ರಾಯಸದ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಜ	II	45[illegible]
ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತೆ	II	413, 475
ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ	II	438
ರುದ್ರ	II	400
ರುದ್ರಭಟ್ಟ	I	269
ರುದ್ರಭಾರತದ ಸೃಷ್ಟಿ	I	179
ರೇಚಣಮಂತ್ರಿ	I	268
ರೇಚುಗ	II	174
ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ	I	215
ರೇಣುಕಾರ್ಯ ಚರಿತೆ	II	552
ರೇವಣ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	552
ರೇವಣಸಿದ್ಧ	I	215
ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯ	II	46
ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II	139
ರೇವಾಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ	I	282
ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶ	II	53
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕ	II	172
ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ	II	535

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಶೋಭಾನೆ	II 303
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ	II 522
ಲಿಂಗ	II 256
ಲಿಂಗಮಂತ್ರಿ	II 215
ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ ಚಾರಿತ್ರ	II 62
ಲಿಂಗವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯ ವಚನ	II 290
ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 324
ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ರಗಳೆ	II 347
ಲೀಲಾವತಿ	I 127, 158
ಲೋಕಪಾಲ	I 15
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	II 422
ಲೋಕೋಪಕಾರ	I 163
ವಚನಗಳು	I 167, 183-84, 187, 196, 201, 210, 212, 214, 265, 275 II 105
ವಜ್ರ	I 438
ವಜ್ರಕುಮಾರಚರಿತೆ	II 341
ವಜ್ರಬಾಹು ಚರಿತೆ	II 226
ವರಕವಿಚಂದ್ರ, ಬಿರುದು	II 570
ವರ್ಧಮಾನ	II 316
ವರ್ಧಮಾನ ಚರಿತೆ	II 212
ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ	I 268, 301
ವರಾಂಗ ನೃಪಚರಿತೆ	II 418
ವಸ್ತುಕ ಬಸವಪುರಾಣ	I 413
ವಸ್ತುಕೋಶ	I 148
ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ	I 124
ವ್ಯವಹಾರರತ್ನ	I 127
ವಾಕ್ಯಸುಧಾ ಟೀಕೆ	II 543
ವಾಣೀಮುಕುರ, ಬಿರುದು	II 571
ವಾತೂಲತಂತ್ರಟೀಕೆ	II 104
ವಾದಿಕುಮುದಚಂದ್ರ	I 113
ವಾದಿರಾಜ	II 301
ವಾರಣಸೋಮಣ್ಣ	II 337
ವ್ಯಾಸರಾಯ	II 206
ವಾಸುದೇವ	I 320
ವಿಂಶತಿಪ್ರರೂಪಣೀಟೀಕೆ	I 407
ವಿಕ್ರಮವಿಲಾಸ	II 426
ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ	I 36
ವಿಜಯಕುಮಾರಿಯ ಚರಿತೆ	II 299
ವಿಜಯಣ್ಣ	II 86
ವಿಜಯವೆಂಕಟರಮಣ	II 554
ವಿದಗ್ಧಲಲಾಮ, ಬಿರುದು	II 177
ವಿದ್ಯಾನಂದ	II 96
ವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ	II 254
ವಿಮಲ	I 11
ವಿರಕ್ತತೋಂಟದಾರ್ಯ	II 281
ವಿರತಮಹಲಿಂಗದೇವ	II 147
ವಿರುಪರಾಜ	II 148
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ	II 347
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪಂಡಿತ	II 307
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಸ್ಥಾನ	II 81
ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿ	II 158
ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	II 177
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯ	I 216
ವಿಶೇಷಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟೀಕೆ	II 259
ವಿಷ್ಣುದಂಡಾಧಿಪ	I 137
ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ (ಗದ್ಯ)	II 478
ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ (ಪದ್ಯ)	II 477
ವೀರಜನಪತಿ	II 425
ವೀರಣಂದಿ	I 168
ವೀರಣಾರ್ಯ	II 433
ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ	II 429
ವೀರಭದ್ರರಾಜ	II 217, 343
ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ	I 296, II 218
ವೀರಭದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II 539
ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರತಂತ್ರಟೀಕೆ	II 570
ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಾಚಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ	II 259
ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಾಚಾರಸಾರೋದ್ಧಾರ ಟೀಕೆ	II 23
ವೀರಶೈವಪಂಡಿತತ್ರಯ	I 211

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ	II	363
ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	II	259, 366
ವೀರಶೈವಾಚಾರ್ಯಪಂಚಕ	I	214
ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ	II	195
ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	II	437
ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚೌಪದ	II	544
ವೀರೇಶಚರಿತ	I	139
ವೀರೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	I 235, II	432
ವೃತ್ತವಿಲಾಸ	I	169
ವೃಷಭಗೀತೆ	II	77
ವೃಷಭೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	II	446
ವೆಂಕಕವಿ	II	404
ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II	483, 496
ವೆಂಕಟಶರ್ಮ	II	364
ವೆಂಕಟಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯ	II	545
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಪ್ರಬಂಧ	II	404
ವೆಂಕಯಾರ್ಯ	II	4[illegible]7
ವೇಣುಗೋಪಾಲವರ ಪ್ರಸಾದ	II	506
ವೇದಭಾಷ್ಯ	I	381
ವೈಕುಂಠವರ್ಣನೆ	II	301
ವೈಕುಂಠದಾಸ	II	516
ವೈದ್ಯಾಮೃತ	II	166
ವೈದ್ಯಸಾಂಗತ್ಯ	II	250
ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ	II	300, 559
ವೈಭೋಗರಾಜಾಸ್ಥಾನ	II	201
ವೈರಾಗ್ಯನಿಧಿ, ಬಿರುದು	II	177
ವೈರಾಗ್ಯಪುರಾಣ	II	424
ವೈರಾಗ್ಯಷಟ್ಪದಿ	II	213
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	II	518
ಶಂಕರದೇವ	II	361
ಶಂಕರದೇವರ ಕಂದ	II	362, 577
ಶಂಕರವಿಬುಧ	I	163
ಶಂಕರಶತಕ	II	362
ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	II	452
ಶಂಖವರ್ಮ	I	99
ಶಂಭುಪೂಜಾವಿಧಿ	II	254
ಶಕುನಪ್ರಪಂಚ	II	173
ಶಕುನಸಾರ	II	170
ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸ	II	448
ಶಬ್ದಮಣಿ	II	169
ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ	I	386
ಶರಣಕವಿ	I	252
ಶರಣಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II	298
ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆ	I	296
ಶರಭಚಾರಿತ್ರ	I	235
ಶರಭಲೀಲೆ	I	96
ಶಾಂತಮಲ್ಲ	II	390
ಶಾಂತರಸ	II	340
ಶಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕ	II	454
ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ	II	377
ಶಾಂತವೃಷಭೇಶ	II	551
ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	II	554
ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿಮುನಿ	II	200
ಶಾಂತಿನಾಥ	I	83, 217
ಶಾಂತಿನಾಥಚರಿತೆ	II	200
ಶಾಂತಿಪುರಾಣ	I	43
ಶಾಂತಿವರ್ಮ	I	168
ಶಾಂತೀಶ್ವರಪುರಾಣ	I	363
ಶಾಂತೇಶ	II	296
ಶ್ಯಾಮಕುಂದಾಚಾರ್ಯ	I	10
ಶಾರದಾವಿಲಾಸ	II	249
ಶಾರದಿನಾಥಪಂಡಿತ	I	268
ಶಾರೀರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II	363
ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ	I	173
ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ	I	389
ಶಿಖಾರತ್ನವಚನ	I	176
ಶಿವಕವಿದೇವ	I	413
ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರ	II	389
ಶಿವಗಣದ ರಗಳೆಗಳು	I	232

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಿವಗೀತೆ	II 318
ಶಿವತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ	II 55
ಶಿವಮಹಿಮಾಶತಕ	II 294
ಶಿವಮಾರಮತ	I 17
ಶಿವಯೋಗಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	II 557
ಶಿವಯೋಗಾಂಗಭೂಷಣ	II 74
ಶಿವಯೋಗಿದೇವ	I 199
ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ	II 378
ಶಿವಲಿಂಗಮಹಿಮಾಷಟ್ಪದಿ	II 572
ಶಿವಲಿಂಗಯೋಗಿ	II 519
ಶಿವಲೆಂಕಮಂಚಣ್ಣ	I 212
ಶಿವಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ತುತಿ	II 569
ಶಿವಸರ್ವಾವಯವಸ್ತೋತ್ರ	II 559
ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	I 224
ಶಿವಾಧವ ಶತಕ	II 72
ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಪುರಾಣ	II 354
ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಶಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	II 365, 367
ಶಿವಾವಲ್ಲಭಶತಕ	II 72
ಶಿಶುಮಾಯಣ	I 349
ಶ್ರೀಕಂಠಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 241
ಶ್ರೀಗಿರೀಂದ್ರ	II 69
ಶ್ರೀಚಿತ್ರಮಾಲೆ	I 385
ಶ್ರೀಧರದೇವ	II 166
ಶ್ರೀಧರಾಂಕ	II 259
ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯ	I 75
ಶ್ರೀನಾಥ	II 152
ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ	I 212
ಶ್ರೀಪದಾಶೀತಿ	I 304
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ	II 181, 558
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II 300, 483, 498
ಶೀಲವಂತಯ್ಯ	I 199
ಶೀಲವಂತಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 199
ಶೀಲವಂತಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಟೀಕೆ	II 453
ಶೀಲಸಂಪಾದನೆ	I 293
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	I 7
ಶ್ರೀವಿಜಯ	I 13
ಶ್ರೀವಿಜಯ ದಂಡನಾಥ	I 27
ಶ್ರೀವಿಜಯರ್ ದಶಕೀರ್ತಿದೇವರ್	I 353
ಶ್ರೀಶೈಲಾರ್ಯ	II 557
ಶುಕಸಪ್ತತಿ	II 484-85
ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ	II 299
ಶುಭಚಂದ್ರ	I 321 ; II 172
ಶೂದ್ರಕ	I 24
ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ	I 181
ಶೃಂಗಾರಕಥೆ	II 215
ಶೃಂಗಾರಕವಿ	II 338
ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ	II 328
ಶೃಂಗಾರದ ಹಾಡುಗಳು	II 489
ಶೃಂಗಾರಮ್ಮ	II 516
ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ	I 308
ಶೃಂಗಾರ ಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 485
ಶೃಂಗಾರಸಾರ	I 340
ಶೃಂಗಾರ ಸ್ತೋತ್ರೋದಾಹರಣೆ	II 488
ಶ್ರೇಣಿಕ ಚರಿತ್ರೆ	II 86
ಶ್ವೇತನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II [illegible]32
ಶೇಷ	II 438
ಶೇಷಧರ್ಮ	II 459, 483
ಷಟ್ಸ್ಥಲಗದ್ಯ	II 70
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ	I 180
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	II 51
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತ	II 100
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತದ ವಚನದ ಟೀಕೆ	II 527
ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಬೆಡಗಿನ ವಚನದ ಟೀಕೆ	II 527
ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಚನ	II 127
ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ವಚನ	I 175, 177
ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿವೇಕ	II 51
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 298
ಷಟ್ಸ್ಥಲೋಪದೇಶ	II 56

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಷಡಕ್ಷರಕಂದ	I	186
ಷಡಕ್ಷರದೇವ	II	442
ಷಡಕ್ಷರ ರಗಳೆ	II	363
ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ	II	325
ಸಂಗೀತಸತ್ಕೃತಿ	II	544
ಸಂಪಾದನೆಯ ಗುರುಲಿಂಗದೇವ	II	453
ಸಂಪಾದನೆಯ ಚೆನ್ನಂಜಿದೇವ	II	214
ಸಂಪಾದನೆಯ ಪರ್ವತೇಶ್ವರ	II	520
ಸಂಪಾದನೆಯ ವೀರಣಾಚಾರ್ಯ	II	324
ಸಂಸ್ಕೃತಸಹೋದರಿ	I	367
ಸಕಲೇಶಮಾದರಸ	I	166
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	I	208
ಸಜ್ಜನ ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭ ಟೀಕೆ	I	422
ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	II	125
ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಚನ	II	125
ಸದಾನಂದಯೋಗಿ	II	222
ಸದಾಶಿವ	II	559
ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ	II	271
ಸದ್ಗುರು ರಗಳೆ	I	295
ಸದ್ಗುರುರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ	II	365
ಸದ್ಗುರುರಹಸ್ಯ	II	75
ಸನತ್ಕುಮಾರ ಚರಿತೆ	II	129, 353
ಸ್ತನಶತಕ	I	305
ಸಪ್ಪಣ್ಣ	II	560
ಸ್ವಪ್ನಗದ್ಯ	II	302
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ	II	543
ಸಮಂತಭದ್ರ	I	1
ಸಮಯಪರೀಕ್ಷೆ	I	133
ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಕೌಮುದಿ	II	186, 333
ಸಮಾಧಿಶತಕ ಟೀಕೆ	I	159
ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘಣಂದಿ	I	388
ಸ್ವಯಂಭು ರುದ್ರ	I	320
ಸ್ವಯಂಭುರುದ್ರರ ವಚನ	I	320
ಸರಜಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	II	528
ಸರಜಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಯಶೋವಿಲಾಸ	II	5-9

ಹೆಸರು		ಪುಟ
ಸರಣ	I	299
ಸ್ವರತಂತ್ರ	I	328
ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕ, ಬಿರುದು	II	179
ಸರ್ವಜ್ಞ	II	532
ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿ	II	533
ಸರ್ವಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯ ತ್ರಿವಿಧಿ	II	324
ಸ್ವರೂಪಾಮೃತ	II	77
ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II	365
ಸಹಜಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಟೀಕೆ	I	408
ಸಹಜಾನಂದ	II	389
ಸಹವಾಸಿ ನಿರಂಜನಾವಧೂತ	II	541
ಸಹಸ್ರಗಣನಾಮ	I 294; II	345
ಸಾಂತಮಹಂತ	I	137
ಸಾತ್ವಿಕಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ	II	480
ಸಾತ್ವಿಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸ (ಗ)	II	450
ಸಾನಂದಗಣೇಶ ಸಾಂಗತ್ಯ	II	207
ಸಾನಂದ ಚರಿತ್ರ	I	277
ಸಾನಂದಶಿವಯೋಗಿ	II	128
ಸಾರತ್ರಯಟೀಕೆ	I	416
ಸಾರಸ್ವತ ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ	II	169
ಸಾಸಲ ಭೈರವೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	II	254
ಸಾಸಲಯ್ಯ	II	441
ಸಾಹಸಭೀಮವಿಜಯ	I	68
ಸಾಳ್ವ	II	243
ಸಿಂಗದೇವ	I	305
ಸಿಂಗರಾರ್ಯ	II	503
ಸಿಂಗಿರಾಜ	II	148
ಸಿಂಹಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ	I	319
ಸಿಂಹರಾಜ	II	421
ಸಿದ್ಧಪ್ಪ	II	551
ಸಿದ	II	556
ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ	II	367
ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ	II	379
ಸಿದ್ಧನೀತಿ	II	551
ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ	II	437

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧರಾಮ	I 183
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪುರಾಣ	I 243
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿ	II 322
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 282
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ ಟೀಕೆ	I 408
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 282
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	I 195
ಸಿರಿನಾಮಧೇಯ	II 257
ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435
ಸಿರುಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 556
ಸುಂಕದ ಬಂಕಣ್ಣ	I 210
ಸುಕರ ಸುಕವಿಕಂಠಾಭರಣ	I 155
ಸುಕವಿ ಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178
ಸುಕವಿಕರ್ಣಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 571
ಸುಕವಿನಿಕರನಿಳಿಂಪ, ಬಿರುದು	II 178
ಸುಕುಮಾರಚರಿತೆ	I 84
ಸುಕುಮಾರಭಾರತಿ	II 267
ಸುಗುಣಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178
ಸುಗುಣಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 178
ಸುಗುಣರತ್ನಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 178
ಸುಗುಣಲೀಲೆ	I 198
ಸುಜನಮನೋಜ, ಬಿರುದು	II 571
ಸುಭದ್ರಾಹರಣ	I 385
ಸುಮನೋಬಾಣ	I 161
ಸುಯೋಗಚಾರಿತ್ರ	II 424
ಸುರಂಗಕವಿ	II 160
ಸುವಿಚಾರಚರಿತೆ	II 439
ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಕರ	II 558
ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ	I 370
ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ	I 16, II 184
ಸೂರ್ಯ	II 369
ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನ	I 182, 188
ಸೇನಬೋವ ಮಾದಮಯ್ಯ	I 99
ಸೈಗೊಟ್ಟ ಶಿವಮಾರ	I 17
ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ	I 187
ಸೊಣ್ಣಭೈರಗೌಡನ ಚರಿತ್ರೆ	II 513
ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿ	I 367
ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ	II 43
ಸೋಮ	II 538
ಸೋಮನಾಥ	II 412
ಸೋಮನಾಥಕವಿ	II 327
ಸೋಮನಾಥ ಚರಿತೆ	I 241
ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ	I 352
ಸೋಮರಾಜ	I 338
ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿ	II 527
ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ ಶತಕ	I 293
ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	I 293
ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	II 365
ಸೌಂದರ ಪುರಾಣ	II 89
ಸೌಂದರ ವಿಲಾಸ	II 335
ಸೌಂದರ್ಯ ರತ್ನಾಕರ	II 268
ಹಂಪೆಯ ಮಾದಿರಾಜ	I 113
ಹಂಪೆಯ ರಾಮತಂದೆ	I 251
ಹಂಸದೇವ	I 216
ಹಂಸರಾಜ	I 139
ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	I 196
ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ	II 505
ಹಮ್ಮೀರಕಾವ್ಯ	II 291
ಹಯಶಾಸ್ತ್ರ	I 90
ಹಯಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ	II 369
ಹರಭಕ್ತ	I 381
ಹರಲೀಲೆ	I 223
ಹರಿಚಾರಿತ್ರ	I 344
ಹರಿಪಾಲ	I 198
ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ	II 242
ಹರಿಯಣ್ಣ	I 88
ಹರಿವಂಶ	I 23
ಹರಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	I 310
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯ	I 238
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II 209, 231, 232, 430

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಪದನುಹತ್ತು	I 235
ಹರಿಹರಸೂರಿ	I 290
ಹರೀಶ್ವರ	I 224, II 351
ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು	I 219
ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳು	I 222
ಹಲಗ	II 430
ಹಲಾಯುಧ	I 224
ಹಲಾಯುಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I 413
ಹಸ್ತ್ಯಾಯುರ್ವೇದ ಟೀಕೆ	II 343
ಹಸ್ತಿಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II 473
ಹಸ್ತಿಮಲ್ಲ	I 399
ಹಾಡುಗಳು	I 397
ಹಾಲಾಸ್ಯ ಪುರಾಣ	II 575
ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ	I 204
ಹಿರಿಯೂರ ರಂಗ	II 407
ಹುಚ್ಚಣ್ಣ	II 312
ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಮಾಯಿದೇವ	I 250
ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದ ವಚನಕಾರರು	II 115
ಹೇಡೂರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435
ಹೊನ್ನಮ್ಮ	II 505

SUPPLEMENT.

ಅನುಬಂಧ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. (ಕಂ—ಕಂದ, ಗ—ಗದ್ಯ, ಚಂ—ಚಂಪು, ತ್ರಿ—ತ್ರಿಪದಿ; ಯ—ಯಕ್ಷಗಾನ, ವೃ—ವೃತ್ತ, ಸಾಂ—ಸಾಂಗತ್ಯ, ಹಾ—ಹಾಡು.)

ಅಂಬರೀಷ ನೃಪಾಲ ಚರಿತ್ರೆ (ಷ)
ಅಕಳಂಕಚರಿತ್ರ ಟೀಕೆ
ಅಕಳಂಕಾಷ್ಟಕ ಟೀಕೆ
ಅಕ್ಷರಪ್ರಶ್ನೆ
ಅಕ್ಷರಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
ಅಖಂಡಸ್ವರೂಪ
ಅಘಭೇದ ಟೀಕೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಕಥೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತ್ರೆ (ಹಾ)
ಅಜಿತಸೇನ ಕೃತ ಶ್ರುತಬೋಧದ ಟೀಕೆ
ಅಟವೀಶ್ವರ ಚರಿತೆ
ಅತಿಕಾಯನ ಕಾಳಗ (ಯ)
ಅನಂತ ಶತಕ ಟೀಕೆ
ಅನಾದಿ ವೀರಶೈವ ಪುರಾಣ
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
ಅನುಭವದ ವಚನ
ಅನುಭವ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಅನುಭವ ಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ-ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಅನುಭವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಅನುಭವಾಮೃತ (ಗ)
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ (ಷ)
ಅಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತಿಯ ಟೀಕೆ
ಅಪ್ಪಕಲ್ಪ (ಮಳೆಯಲಕ್ಷಣ)
ಅಭಿಧಾನ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಅಭಿನವ ಪಂಚತಂತ್ರ
ಅಭಿಮನ್ಯು ಕಾಳಗ (ಯ)-ಲಿಂಗರಾಜ
ಅಮರ ಟೀಕೆ
ಅಮರಸಿಂಹನ ವೃತ್ತಿ
ಅಮುಗಿ ದೇವಯ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರ
ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಭಾಷ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಅಂಕುರಾರವ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ
ಅರುಂಧತಿಯ ಹಾಡು
ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮಥ ಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ಸ್ತುತಿ (ಷ)
ಅರವತ್ತುಮೂವರು ಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆ
ಅರುಹಿನ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಚನ-ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ
ಅಕಾರಾದಿ (ಗ)
ಅರ್ಜುನ ಕೊರವಂಜಿ
ಅರ್ಥಪಂಚಕದ ಟೀಕೆ
ಅಷ್ಟಾದ್ಧ್ಯಾನ
ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಅವಧೂತ ಗೀತೆ-ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ
ಅಶ್ವಾಯುರ್ವೇದ ಟೀಕೆ
ಅಶ್ವಿನೀ ಸಂಹಿತೆಯ ಟೀಕೆ

ಅಶೋಕ ಸುಂದರೀ ಪರಿಣಯ
ಅಷ್ಟಶ್ಲೋಕಿಯ ಟೀಕ
ಅಷ್ಟಾವರಣ - ರುದ್ರದೇವ
ಅಷ್ಟಾವರಣದ ವಚನ
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಹತ್ವದ ಸ್ತೋತ್ರ
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಅಹಿಂಸಾ (ಯ)— ಅಂತಪ್ಪ
ಆಗಮ ವಚನ
ಆಚಾರಕ್ರಮ (ಸಾಂ)—ವಿಜಯಣ್ಣ
ಆತ್ಮಚಿಂತನ
ಆತ್ಮಾನುಶಾಸನದ ಟೀಕೆ
ಆದೀಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರ-ನಂಬಿಯರು ನಂಜಪಯ್ಯ
ಆನಂದ ಕಂದದ ಟೀಕ
ಆನೆಗೊಂದಿ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಾವಳಿ
ಆನೆಗೊಂದಿ ಮೈಸೂರರಸರ ಪ್ರಭುತ್ವ
ಆನೆಗೊಂದಿ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
ಆರಾಧನೆ
ಆರೋಗ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ
ಆಸ್ಥಾನಚಿತ್ರಗೌಳಿಯ ಫಲ
ಆಳವಂದಾರ್ಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
ಇಂದ್ರಜಿತು ಮೈರಾವಣರ ಕಾಳಗ (ಯ)
ಇಕ್ಕೇರಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ನಾಂದ್ಯ— ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ
ಈಶ್ವರಕಲ್ಪ (ವೈದ್ಯ)
ಈಶ್ವರಗೀತೆ
ಉಂಗುರಸಂಧಿ (ಯ)
ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯಕೃತ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕದ ಟೀಕೆ
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆ
ಉತ್ತರರಾಮಾಯಣ (ಷ)
ಉತ್ತರಾದಿಚೈತ್ಯಾಲಯಂಗಳ ವಿವರ
ಉದಯ ರಾಗಗಳು
ಉದಯರಾಗದ ವಚನ
ಉದಾಹರಣಗದ್ಯ— ಸೋಮನಾಥ
ಉದ್ಧರಣ
ಉದ್ಧರಣೆಯ ಕಟ್ಟು
ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ
ಉದ್ಧವಪ್ರಶ್ನ ಟೀಕೆ
ಉಪದೇಶ ಸಂಗ್ರಹ
ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ (೩೦) ಟೀಕೆ
ಉಪಸರ್ಗಕೇವಲಿಗಳ ಕಥೆ
ಉಪ್ಪಾಲಿಗರ ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಉರಿಲಿಂಗಸ್ತವ
ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಕಂಣಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಎಲಹಂಕನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೆಗೌಡರಯ್ಯನವರ ವಂಶಾವಳಿ
ಎಲ್ಲಸ್ತುಮಧರ ಬಿಡಗಿನ ವಚನ
ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ವಚನ
ಏಕಸ್ವರೂಪ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ
ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
ಏಕಾಂತರಾಮ ತಂದೆಗಳ ರಗಳೆ
ಏಕಾಕ್ಷರನಿಘಂಟು ಟೀಕ
ಏಕೋತ್ತರಶತಸಂಬಂಧ
ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ
ಐದುಬಗೆಯ ಸ್ತೋತ್ರ
ಐರಾವತ (ಸಾಂ)— ಎಂಬಾಚಯ್ಯ
ಐರಾವತ (ಹಾ)
ಐರಾವತ ಕಥೆ (ಗ)
ಓಗಟಿಯ ಚೌಪದ
ಔಷಧಯೋಗವಿವರಣ (ಗ)
ಔಷಧವಿಧಾನ (ಗ)
ಕಂಠೀರವರಾಜಪದಗಳು
ಕಂದಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ
ಕಂಸವಧೆ (ಯ)
ಕಕ್ಕೋಕ (ಷ)
ಕಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ತಾರಾವಳಿ
ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಕಥೆ
ಕದಂಬನೀತಿ ಪದ್ಯಗಳು
ಕದಂಬನೀತಿಯ ವಚನ
ಕದಿರೆರಾಯರ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ
ಕನಕಕವೀ ಚರಿತೆ
ಕನರಾದೇಶದ ಜ್ಞಾನರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ
ಕನ್ನಡ [illegible] (ಗ)
ಕನ್ನಡ ಗಣಿತ
ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಕನ್ನಡಪದ ಭಂಡಾರ
ಕನ್ನಡಪದ ಮಂಜೂಷೆ
ಕನ್ನಡ ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನ
ಕಬ್ಬಜೊನ್ನ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾಮ
ಕಮಲಾಚಲದ ಕೋಟೆಯ ಕೈಫಿಯತ್ತು
ಕರಣಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ (ಮೂಲ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಕೃತ)
ಕರಣಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಬಯಲನುಡಿ
ಕರವೀರರಾಯಚರಿತ್ರೆ
ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣಗಳ ವಚನ
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಲಿಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಶಕ 1672)—ಶಿವನುಗ
ಕರಿಕಾಲಚೋಳ ಚರಿತ್ರೆ
ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನ
ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ
ಕರ್ಣಾಟಕ ಧಾತುಮಾಲಿಕೆ
ಕರ್ಣಾಟಕ ನಿಘಂಟು (ವ್ಯ)
ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಮಂಜರಿ (ಅಶೌಚಪತ್ರಿಯು)
ಕರ್ಣಾಟಕ ರಘುವಂಶ (ಪ)
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದ
ಕರ್ಣಾಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿ
ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಟೀಕೆ
ಕಲ್ಪಸಂಗ್ರಹ (ವೈದ್ಯ)
ಕಲ್ಮಲಿಯ ವೃತ್ತ
ಕಲ್ಯಾಣದ ಶರಣರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ನಿರೂಪ
ಕಲ್ಯಾಣಪಟ್ಟಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಮಹಿಮೆ
ಕವಿಕಂಠಪಾಶ
ಕವಿಕಾಮದೊರೆ
ಕವಿಸಮಯ
ಕಸ್ತೂರೀತಿಲಕ ಪಂಚಾಶತ್ತಿನ ಟೀಕೆ
ಕಳಿಂಗನೀತಿ
ಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿಯ ಟೀಕೆ
ಕ್ಷಪಣಸಾರ ಟೀಕೆ
ಕ್ಷಮಾಷೋಡಶಿಯ ಟೀಕೆ
ಕಾಪಾಲಿಕಮತದ ವರ್ಣನೆ
ಕಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು
ಕಾಮದೇವನ ಕೊರವಿ
ಕಾಮಲೀಲಾತಂತ್ರ
ಕಾರ್ತಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಕಾಲಚಕ್ರ
ಕಾಲಜ್ಞಾನ—ಗಡಮಾವಿಡಿ ಕರಿಬಸವಸ್ವಾಮಿ
,, ,, —ಬಾಗಡಿಕೋಟೆ ಚಿಕ್ಕಸ್ವಾಮಿ
,, ,, —ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ಕಾಲಭಂಜನ ಚಾರಿತ್ರ (ಶ್ರೀತನಸಾಂಗತ್ಯ II, 132)
ಕಾವ್ಯಸಾರ—ಅಲ್ಲಕವಿ
ಕಾಳಿಕಾಪಟಲ ಟೀಕೆ
ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ
ಕ್ರಿಸ್ತಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ವಿವೇಕ
ಕ್ರಿಸ್ತಮತಬೋಧೆ
ಕೀಚಕಸಂಹಾರ
ಕೀರ್ತನಾಲಕ್ಷಣ
ಕೀರ್ತನೆಗಳು—ವೀರಣಕವಿ
ಕೀರ್ತಿರಾಜವಿಜಯ (ಗ)
ಕೀಲಕಪಟಲಟೀಕೆ
ಕುಂದಾಪುರದ ವರ್ಣನೆ
ಕುಂಬಾರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ
ಕುಂಭಕರ್ಣಯುದ್ಧ
ಕುಮಾರರಾಯಚರಿತ್ರೆ—ರಂಗಯ್ಯ
ಕುಮಾರಿ
ಕುರುಬರಟ್ಟುಮತ
ಕುರುಬರ ರಮಲುವಿದ್ಯೆ
ಕುವಲಯಾನಂದ ಟೀಕೆ
ಕ್ಷುದ್ರಮಂತ್ರ
ಕೂಷ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ
ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆ—ಚೆಲುವಾಂಬೆ
ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀಸಂವಾದ (ಹಾ)
ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ವಂಶಾವಳಿ (ಶಕ 1787)—ವಂಶಾವಳಿ ರಾಮಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳ ಮಂಜರಿ— ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಮುದುಕಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್
ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ— ,,
ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸೋಬಾನೆ
ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ (8ಸರ್ಗ)
ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಲಾಸ (ಯ)—ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ
ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾಜ್ಯನಾಳಿದ ವಿವರ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ (1685)
,, (ಸಾಂ)—ಎಂಬಾಚಯ್ಯ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ದುಂದುಮೆ— ಬಸವಲಿಂಗ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಯ)
ಕೆಂಪರಾಯರ ಹಾಡು
ಕೆಳದಿಯರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ— ಚಿನ್ನ ಭಂಡಾರ ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯ
ಕೆಳದಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಕಥೆ
ಕೇರಳಪ್ರಶ್ನೆ (ಷ)
ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ (ಹಾ)— ಬಾಲ ಲೀಲಾ ಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ
ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಟೀಕೆ
ಕೈವಲ್ಯಸಾರ ಟೀಕೆ
ಕೈವಲ್ಯ ಸೋಪಾನ
ಕ್ರಿಸ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶತಕ (1838)
ಕೊಂಕಣಿಗರ ಮತದ ವರ್ಣನೆ
ಕೊಂಡಗೂಳಿ ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯಗಳ ವಚನ
ಕೊಂಬು ಕಾಳೆ ಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
ಕೊರವಂಜಿ —ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿ
ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೆಯ ಪುರಾಣ
ಕೋರ್ತ್ರಯ ಖಂಡ
ಕೋರ ಪ್ರತಿಕೋಶ ಟೀಕೆ- ಅವಧೂತ ಶಿವಯೋಗಿ
ಕೋಳೂರು ಕೊಡಗೂಸಿನ ಕಥೆ
ಖಗಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ
ಗಂಗಾ ಗಿರಿಜಾ ಸಂವಾದ
ಗಂಗಾ ಗೌರೀ ಸಂವಾದ ಕಾವ್ಯ
ಗಂಗಾವತರಣ (ಚಂ)— ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪ
ಗಂಗೋದಯದ ಟೀಕ
ಗಣ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಗಣಾಡಂಬರ — ಚೆನ್ನಬಸವ
ಗಣೇಶವಿಳಾಸ ಟೀಕೆ
ಗರಳಪುರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಗರುಡ ಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ಗರುಡ ಪಂಚಾರ್ತ್ತಿನ ಟೀಕೆ
ಗರುಡಮಂತ್ರ ಟೀಕೆ
ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ (ಹಾ)
ಗಿರೀಶ ಶತಕ
ಗೀತಗೋಪಾಲ ಟೀಕೆ— ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಗೀತ ವೀರರಾಗ
ಗೀತವೀತರಾಗದ ಟೀಕೆ
ಗೀತಾಭಾರತ—ಸದಾನಂದಯೋಗಿ
ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಕಥೆ (ತ್ರಿ)
ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಶಿವಸೌಖ್ಯ
ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಗುಂಡ ಬೊಮ್ಮಗಳ ಸಂಗ
ಗುಣಗಾಂಕಿಯಂ
ಗುಣಜೀವ ಮಾರ್ಗಣಾಸ್ಥಾನ
ಗುರುಕರಣ ತ್ರಿಪದಿ
ಗುರುಕರುಣಾಮೃತದ ವಚನ (ಷ)
ಗುರುಬಸವಾರೂಢರ ವಚನ
ಗುರು ಬೋಧಾಮೃತ (ಷ)—ಕೆರೆಯೂರು ಪುರದ ಗುರುದೇವ
ಗುರುಬೋಧೆ
ಗುರುಭಕ್ತಿ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕಥೆ
ಗುರು ಶಂಕರೇಶ್ವರಶತಕ (ಷ)
ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಬೋಧೆ—ಕೃಷ್ಣಯೋಗೀಂದ್ರ
ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬೋಧೆ
ಗುಹೇಶ್ವರ ಗುಟ್ಟು
ಗುಹೇಶ್ವರ ಚರಿತ
ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ ಟೀಕೆ
ಗೊಮ್ಮಟಾಧ್ಯಾಯ—ಸೂರಿಪಂಡಿತ
ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತ—ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಗೊರಕನಾಥಮತವರ್ಣನೆ
ಗೊರಕನ ಸಂಪಾದನೆ
ಗೋತ್ರಪ್ರವರ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ

ಗೋಪದ್ಮ ವ್ರತಮಹಿಮೆ (ಪದ್ಮಪುರಾಣ)
ಗೋಪಿಯ ಹಾಡು
ಗೋಪೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರದ ಕಥೆ ಮಾನಮಧುರೆ ದಾಸ
ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಗೋವಿನ ಕಥೆ (ಷ)
ಗೋವಿನ ಹಾಡು
ಗೌಳಿಯ ಶಕುನ
ಘಟೋದ್ಧರಣ
ಚಂದಪ್ಪನವರ ಪದ
ಚಂದ್ರದ್ರೋಣ ಪರ್ವತದ ವರ್ಣನೆ
ಚಂದ್ರಸ್ವರಫಲ
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ — ನಂಜುಂಡ
ಚಂದ್ರೋದಯ ವರ್ಣನೆ
ಚಕ್ರಭೇದಸ್ಥಲ ಲಕ್ಷಣ
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜಿನಸ್ತೋತ್ರ
ಚತುರ್ವಿಧಾಪರ್ಣ (ಗ)
ಚತುಶ್ಶ್ಲೋಕಿಯ ಟೀಕೆ
ಚಪ್ಪೀಸರಾಣಟೀಕೆ
ಚಾಟುಶ್ಲೋಕ ಟೀಕೆ
ಚಾಣಕ್ಯನ ಕಥೆ
ಚಾಣಕ್ಯನೀತಿ
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವಂಶರತ್ನಾಕರ
ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ಲಘುನಿಘಂಟು ಟೀಕೆ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಚೌಪದ — ಸಿಂಗರಾರ್ಯ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಜನನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಯಶೋಭೂಷಣ (ಗ)
ಚಿಕದೇವರಾಜ ವಂಶಪ್ರಭಾವ (ಗ)
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿ
ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ — ಭಾಳನೇತ್ರ
ಚಿತ್ರಸೇನ ಕಾಳಗ — ಲಿಂಗರಾಜ
ಚಿದಂಬರಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
ಚಿದ್ಘನಚಾರಿತ್ರ
ಚೀಲಾಳನ ಬೈಲಾಟದ ಕಥೆ
ಚೂಡಾರತ್ನ ಶತಕ
ಚೆನ್ನದಣ್ಣಾಯಕರ ವಚನ
ಚೆನ್ನಬಸವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಿವರಣೆ
ಚೆನ್ನಬಸವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ
ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರದೇವ ಕಥೆ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕದ ಟೀಕೆ
ಚೆನ್ನಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರ — ಬಸವರಾಯ
ಚೇಳಿನ ಹಾಡು
ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವಂದನೆ (ಸಾಂ)
ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವರ್ಣನೆ (ವ್ಯ)
ಚೋಳಪಾಂಡ್ಯನ ಚರಿತೆ
ಚೋಳರಾಜ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಚರಿತೆ
ಜಂಗಮ ಚರಿತ್ರೆ (ಚಂ)
ಜಂಗಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಟೀಕೆ
ಜಂಗಮ ವಚನ
ಜಂಗಮಾಧಿಕ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಜಂಬೂನದಾಂಬಕನ ಚರಿತ್ರೆ
ಜಪಲಕ್ಷಣ (ಗ)
ಜಯಸ್ತೋತ್ರ
ಜಲವಾಸ್ತು
ಜಾತಕಚಂದ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ — ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಜಾತಕ ಲಗ್ನಫಲ ಟೀಕೆ
ಜ್ಞಾನಕೊರವಂಜಿ — ಅಕ್ಕಗಳು
ಜ್ಞಾನಚರಿತ್ರೆ
ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ
ಜ್ಞಾನತಿಲಕ
ಜ್ಞಾನಬೋಧೆ
ಜ್ಞಾನ ಶತಕ
ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಾರಾಮೃತ
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ಜಿನಗೇಹಗಣನೆ (ಸಾಂ)
ಜಿನದತ್ತರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ — ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ
ಜಿನಧರ್ಮ (ಸಾಂ
ಜಿನಮತಸ್ವರೂಪ
ಜಿನಸ್ತೋತ್ರ

ಜಿನಸ್ತೋತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ
ಜೀವಂಧರ ಚರಿತ್ರೆ (ಸಾಂ)—ಬ್ರಹ್ಮಕವಿ
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ತತ್ವಬೋಧನಸಾರ (ಹಾ)
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಬೋಧೆ
ಜೀವಸಂಬೋಧನಾಷ್ಟಕ
ಜೈನಕಥೆಗಳು
ಜೈನಜಯಮಾಲೆ
ಜೈನಧರ್ಮ
ಜೈನಪೂಜಾವಿಧಾನ
ಜೈನಬಿರುದಾವಳಿ
ಜೈನಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ
ಜೈನಮತತತ್ವ
ಜೈನಮತ ವರ್ಣನೆ —ಮುದ್ದುಗಿರಿ ಪದ್ಮಯ್ಯ
ಜೈನರ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
ಜೈನಸಾರಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಜೈಮಿನಿಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ
ಜ್ಯೋತಿಷ—ಶಿವಗ
ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನರ ಚರಿತೆ
ತಂತ್ರಸಾರ ಟೀಕೆ—ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತ
ತತ್ವದರ್ಪಣ
ತತ್ವಪದ (ತ್ರಿ)
ತತ್ವಪದಗಳು—ಘನಮಠದಪ್ಪ
ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕೆ
ತತ್ವಬೋಧ (ಸಾಂ)
ತತ್ವಮಾಲೆ
ತತ್ವವಿವರ ಟೀಕೆ
ತತ್ವ ವಿವೇಕ
ತತ್ವಸಾರಟೀಕೆ
ತತ್ವಾರ್ಥ ಟೀಕೆ
ತತ್ವಾರ್ಥ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರ
ತತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ
ತತ್ವಾರ್ಥಾಧಿಗಮ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ—ಚಿದಾನಂದಕವಿ
ತಾಂಡವಸ್ತೋತ್ರ
ತ್ರಿಪುರಸಂಹಾರದಕಥೆ
ತ್ರಿಲೋಕ ಚರಿತ
ತೀರ್ಥಕರ ಪುರಾಣ (ಗ)
ತುಲಸೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಹಾ)
ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ—ಸಾಲ್ಲನೂರು ಶಂಕರಪ್ಪ
ತುಳುವದೇಶದ ವರ್ಣನೆ
ತೊಪ್ಪ ಷಣ್ಮುಖನ್ನಾವಿ
ತೃಣಬಿಂದುರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)
ತೆಂಕಲೆ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿ
ತೆನ್ನಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭಾವದೀಪಿಕೆ
ತೆನ್ನಾಲರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಗಳು
ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ (ಷ)
ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕಥೆ
ದಕ್ಷಿಣದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ—ಕೊಳಹೊನ್ನೂರು ಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ದತ್ತಾತ್ರೇಯಕವಚ ಟೀಕೆ
ದಶಭಕ್ತಿ ಟೀಕೆ
ದಶವಿಧ ಪಾದೋದಕ
ದಶಾಂಗ ಸೃಷ್ಟಿ
ದಶಾವತಾರ ಕಥೆ (ಗ)
ದಾನವ್ರತ ಕಥೆ (ಯ)
ದಾಸರ ಪದಗಳು
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಪಚಾರಗಳು
ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀ ಟೀಕೆ
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ವ)—ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
ದಿಲ್ಲಿರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನ (ತ)
ದೀಪದಕಲಿ ಕಥೆ (ಷ)
ದುರ್ಗಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ)
ದುರ್ಗಾವಿಜಯ (ಯ)
ದೂತಲಕ್ಷಣ
ದೃಗ್ದೃಶ್ಯ ವಿವೇಕ (ಷ)—ಭೋಗಾನಂದ
ದೇವಗೌಡನಹಳ್ಳಿಯ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ದೇವರಾಜ ವಿಜಯ—ಚೆನ್ನಯ್ಯ
ದೇವಾಂಗ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ದೇಶ್ಯನಾಮಾರ್ಥಕೋಶ
ದ್ವೈತಸಂಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ಚಂ)
ದ್ರೌಪದೀ ವಿವಾಹ (ಷ)

ದ್ರೌಪದೀವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರ—ಲಿಂಗರಾಜ
ಧನಂಜಯನಿಘಂಟು ಟೀಕೆ
ಧರ್ಮನೀತಿ (ಷ)
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಧವಳದ ಹಾಡು
ಧವಳ ಶೋಭಾನ
ಧ್ಯಾನಸ್ವರೂಪ
ನಂಜನಗೂಡು ಮಹಿಮೆ (ಷ)
ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಚಿಂತಾಮಣಿ
ನಂದೀಶನ ಅಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ
ನಕ್ಕನಯ್ಯಾರು ಸುಶೀಲೆಯರ ಚರಿತ್ರೆ
ನಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿ (ಗ)
ನಕ್ಷತ್ರದೋಷ ಟೀಕೆ
ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ
ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಾದಿ ಫಲ
ನಗರದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ವಂಶಾವಳಿ
ನಗರದ ಸರ್ಜಪ್ಪನಾಯಕನ ಲಾವಣಿಗಳು - ಗಂಗ
ನನ್ನಯ್ಯಚಾರಿತ್ರ— ರಾಮಕವಿ
ನವಗ್ರಹಚಿಂತಾಮಣಿ
ನವಚಕ್ರದ ವಚನ
ನವಚಕ್ರ ನಿರ್ಣಯ
ನವರತ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿ
ನವರತ್ನಸೂತ್ರದ ವಚನ
ನವರಾತ್ರಿ ವರ್ಣನೆ
ನವೀನ ಪದರತ್ನಮಾಲೆ (ಹಾ)
ನಾಗಭಕ್ತಯ್ಯನ ಕಾವ್ಯ
ನಾಗಲಿಂಗನ ಕಥೆ
ನಾಟ್ಯನಮತ್ತಂಡಿಯರ ಕಥೆ
ನಾಡೀನಿದಾನ (ಗ)
ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ—ವೀರರಾಜ
ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
ನಾಡೀಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಶಿಲ್ಪ—ವೇದಗಿರ್ಯಾಚಾರ್ಯ
ನಾಟ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ
ನಾನಾರ್ಥ ಕನ್ನಡಧಾತು ಶಬ್ದಮಂಜರಿ
ನಾನೂಲು ಬಿಡಗು
ನಾರಾಯಣಸ್ತವರಾಜ
ನಿಡುಗಲ್ಲರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
ನಿಜಲಿಂಗ ವಚನ
ನಿಜಶರಣರ ತ್ರಿವಿಧಿ
ನಿರಂಜನ ಶತಕ
ನಿರ್ಗಳಗೋಪ್ಯ
ನಿರ್ಮಲಚರಿತ ಸ್ತುತಿ
ನಿಷ್ಕಲಗೀತೆ
ನಿಷ್ಕಲ ಶತಕ
ನೀತಿಬೋಧಕ ಶತಕ
ನೀತಿಸಂಗ್ರಹ
ನೀತಿಸಾರ ಟೀಕೆ
ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿಯ ಟೀಕೆ
ನೀಲಮ್ಮನ ವಚನ
ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಲಲಿತ ಸ್ತೋತ್ರ (ಷ)
ನೂತನ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ (ಯ)
ನೂರೆಂಟು ದಿವ್ಯದೇಶಗಳ ವಿವರ
ನೂರೊಂದು ರಗಳೆ
ನೈಜಾಮುಲ್ಮುಲ್ಕರ ಜಯದ ವರ್ಣನೆ
ನೈಷಧಟೀಕೆ
ನೋಂಪಿಯ ಕಥೆ
ಪಂಚಕಾಲ ಟೀಕೆ
ಪಂಚಕೋಶ ನಿರ್ಣಯ (ಗ)
,, (ಸಾಂ)
ಪಂಚಗುರುಸ್ತೋತ್ರ
ಪಂಚತಂತ್ರ—ಗಿರಿಭಟ್ಟ
ಪಂಚತಂತ್ರ ಟೀಕೆ
ಪಂಚಪಕ್ಷಿ ಶಕುನ
ಪಂಚಪದ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆ
ಪಂಚಭಾಷಾ ಪ್ರಬಂಧ (ಚಂ)
ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಲೀಲಾಕಾವ್ಯ (ಷ)—ಚೇಟರಾಯ
ಪಂಚಶಿಖಾಸ್ತೋತ್ರ
ಪಂಚಾಂಗಗಣಿತ ಟೀಕೆ
ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ಶೋಭನದ ತ್ರಿವಿಧಿ
ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ
ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ಪಂಚೀಕರಣ ಟೀಕೆ

ಭಾವನಾಸ್ತೋತ್ರ
ಭಾವಪ್ರದೀಪಿಕೆ
ಭಾಷಾಮಂಜರಿ
ಭಿಕ್ಷಾಚರ್ಯೆಯ ಹಾಡು
ಭಿಕ್ಷಾದಾನಕಾವ್ಯ— ಕುಮಾರಮಲ್ಲಯ್ಯ
ಭಿಲ್ಲಮರಾಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಭೀಮಸೇನವಿಲಾಸ (ಯ)
ಭೀಮಸೇನಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದ ಟೀಕೆ
ಭೀಷ್ಮಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವೃತ್ತಾಂತ
ಭೀಷ್ಮಶರತಲ್ಪ (ಗ)
ಭುಜಬಲಿಪೂಜೆ (ಕಂ)
ಭುವನವರ್ಣ
ಭೂಗೋಳವಿಸ್ತಾರ
ಭೂಚಕ್ರವಿವರ – ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟು
ಭೇಷಜಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ಭೇಷಜಕಲ್ಪಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಭೈರವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ
ಮಂಡನಮಿಶ್ರಚರಿತ್ರೆ
ಮಂತ್ರಮಹತ್ತು
ಮಂತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಕಂದ— ಎಳಮಲೆಯ ಗುರುಶಾಂತದೇವ
ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಸಂಗೀತ
ಮಣಿಪುರದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಮಣ್ಣೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ
ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಪುರಾಣದ ಟೀಕೆ
ಮತಸ್ವರೂಪ
ಮದಕೇರಿನಾಯಕಚರಿತ್ರೆ
ಮದನಪ್ರದೀಪಿಕೆ (ಚಂ)
ಮದನಮೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ — ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ
ಮದ್ದೂರ ಚಿನ್ನಶೆಟ್ಟಿಹದ ಸಯ್ಯದ್ ಯಾಕೂಬನ ಚರಿತ್ರೆ
ಮಧುರಮಂದಾರ
ಮನನ
ಮನೀಷಾಪಂಚಕ ಟೀಕೆ
ಮಯಮತ ಟೀಕೆ

ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದಸಾರದ ಟೀಕೆ
ಮರುಳುಸಿದ್ಧಚರಿತ್ರೆ
ಮಲಿಬಸವಚರಿತ್ರೆ
ಮಲಿಬಸವಪುರಾಣ
ಮಲ್ಲಮರತರ ವಚನ
ಮಲ್ಲೇಶಶತಕ (ಷ) — ? ಗುರುಬಸವ
ಮಲ್ಲೇಶಸ್ತೋತ್ರ (ಷ)
ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕ ಚರಿತೆ
ಮಹದೇವೀಚಾರಿತ್ರ
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ
ಮಹಾಭಾರತ ವಚನ
ಮಹಾವಾಕ್ಯ
ಮಹಿಮಾದಿ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
ಮಾಂಡೂಕ್ಯೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಟೀಕೆ
ಮಾಗಡಿಪಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತ್ರೆ
ಮಾಘನಂದಿಸಂಹಿತಾ ಟೀಕೆ— ಕುಮುದಚಂದ್ರ
ಮಾಚಿದೇವಪುರಾಣ
ಮಾಧವದಾಸರ ಪದಗಳು
ಮಾಧವಾಂಕನ ಕಾವ್ಯ
ಮಾನಸಪೂಜೆ (ಯ)
ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಚೋಳರಾಜಚರಿತ್ರೆ
ಮುಕುಂದಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
ಮುತ್ತಿನಕಂತೆ ವಚನ
ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಏಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಬಂಧದ ಟೀಕೆ
ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಂದ
,, ತಾರಾವಳಿ
,, ಮುಕ್ತಿಪ್ರದೀಪಿಕೆ
,, ವಚನ
,, ಸಮಾಧಿಕ್ರಿಯೆ
ಮುರಿಗೇಂದ್ರವಿಜಯ
ಮುಹೂರ್ತಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ಮೂಗೂರರಸರ ಚರಿತ್ರೆ
ಮೂರುಸಾವಿರದ ಒಂಬಯ್ನೂರು ವಚನ
ಮೂರುಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ
ಮೇಘಮಾಲೆ— ಮಾದರಾಜ

ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯನ ಕಥೆ
,, ಚರಿತ್ರೆ
,, ವಚನ
,, ಸುವ್ವಿ
ಮೈಲಾರಿರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)
ಮೈಸೂರರಸರ ಕಥೆ
,, ಪಾರಂಪರ್ಯ
,, ವಂಶಾವಳಿ
ಮೈಸೂರಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಟಿಯವರ ಆಚಿನ ವರ್ಣನೆ
ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿ
ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ದಿಗ್ವಿಜಯ
,, ವಂಶಾವಳಿ
ಮೈಹಾರಿದ ಫಲ
ಮೋನಪ್ಪಯ್ಯನ ವಚನ
ಮೋನೇಶ್ವರಪುರಾಣ
ಯದುಗಿರಿ ತಿರುನಾರಾಯಣಕೀರ್ತನೆ
ಯಶೋಧರಕಾವ್ಯ ಟೀಕೆ
ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಷ) — ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ
ಯಾದವಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
ಯೋಗತತ್ತ್ವ ಟೀಕೆ
ಯೋಗಪ್ರಕಾರ (ಹಾ)
ಯೋಗಪ್ರಭಾವ ಸೂತ್ರ
ಯೋಗರತ್ನಾಕರ — ಜಯಕೀರ್ತಿ
,, — ಪದ್ಮನಾಭ
,, — ಬ್ರಹ್ಮಜಯಕೀರ್ತಿ
ಯೋಗಸಾರ
ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರಾಷ್ಟತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ
ರಘುವಂಶ (ಷ)
ರಘುವಂಶ ಟೀಕೆ
ರಟ್ಟಶಾಸ್ತ್ರ
ರತಿರಹಸ್ಯ ಟೀಕೆ
,, ದೀಪಿಕೆ
ರತ್ನನಂದಿಕೃತ ಭದ್ರಬಾಹುಚರಿತ ಟೀಕೆ — ಜಗನ್ನಾಥಾಚಾರ್ಯ
ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ರತ್ನಾಚಲದ ಕಥೆ
ರಸಚಂದ್ರಿಕೆ
ರಸರತ್ನಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ
ರಸಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ರಯಣಸಾರ ಟೀಕೆ
ರಹಸ್ಯತ್ರಯ
ರಾಘವಾಂಕನಕಾವ್ಯದ ಸ್ತೋತ್ರ ಪದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ
ರಾಜನೀತಿ
ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ
ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀ ಶತಕ
ರಾಜವಶ್ಯ ಟೀಕೆ
ರಾಮಕಥೆ — ಮಾಘನಂದಿ
ರಾಮಚಂದ್ರಷಟ್ಪದಿ
ರಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು
ರಾಮಧ್ಯಾನಾಮೃತ
ರಾಮಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆ (ನಾಂ)
ರಾಮರಾಯನೊಗಲರ ಯುದ್ಧ ವರ್ಣನೆ
ರಾಮವಿಜಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಸಾಂ) ಸಚಿವವೆಂಕಣ್ಣ
ರಾಮಾನುಜರ ಆಹ್ನಿಕ
ರಾಮಾಯಣದ ಸೋಬಾನೆ
ರಾಮಾಯಣವಚನ ಕಥೆ
ರಾಮಾಷ್ಟಕ
ರಾಯದುರ್ಗದ ಅರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ರಾಯದುರ್ಗದ ರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ
ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ (ಗ)
ರಾವಣ ಮಂಡೋದರೀ ಸಂವಾದ — ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ
ರುಕ್ಮಾಂಗದಚರಿತ್ರೆ — ತಿಮ್ಮೇಂದ್ರ
ರುಕ್ಮಿಣೀಕಲ್ಯಾಣ (ಸಾಂ)
ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ — ಲಿಂಗರಾಜ
ರುದ್ರ ದೇವರ ಕಾವ್ಯ
ರುದ್ರಭಾರತ ಟೀಕೆ
ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಿಮೆ (ಷ)
ರೂಪಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರಗಳೆ — ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ
ರೋಗೋತ್ಪತ್ತಿಪಾಪ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿಷಯ ಟೀಕೆ
ರೋಹಿಣೀಚರಿತ್ರೆ
ಲಂಪಾಕಟೀಕೆ (ಮೂಲ ಪದ್ಮನಾಭಕೃತ)
ಲಘುಪುರಾಣ (ಗ)
ಲಕ್ಷಣಪ್ರಕಾಶ

ಪಂಚೀಕರಣ ಪದಗಳ ಟೀಕೆ
ಪಂಡಿತಚರಿತ್ರೆ
ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ
ಪತಿವ್ರತೆಯ ಚರಿತ್ರೆ (ಲೋಪಾಮುದ್ರೆ)
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಶಕುನ (ಗ)
ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಶತಕ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಿಲಕ ಟೀಕೆ
ಪದ್ಮಪುರಾಣ ಟೀಕ
ಪದ್ಯನಾನಾರ್ಥ
ಪದ್ಮಾವತೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಚರಿತ್ರ-ದೇವರಸ
ಪ್ರಪನ್ನಾಮೃತ—ರಾಯಸದ ವರದಾರ್ಯ
ಪ್ರಭಾವ ದೀಪಿಕೆ
ಪ್ರಭುದೇವ ತಾರಾವಳಿ
ಪ್ರಭುದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ
ಪ್ರಭುಲೀಲೆ
ಪ್ರಮೇಹಚಿಕಿತ್ಸಾ ಟೀಕೆ
ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ
ಪರಮತಗಜಾಂಕುಶ
ಪರಮಮೂಲಜ್ಞಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
ಪರಮರಹಸ್ಯೋಪದೇಶ ಸಂಗ್ರಹ
,, ಟೀಕೆ
ಪರಮಶಿವಾಧಿಕ್ಯ ಚೂಡಾಮಣಿ—ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ
ಪರಮಾರ್ಥಜ್ಞಾನತ್ರಿಪದಿ
ಪರಮಾರ್ಥತತ್ವ ಬೋಧೆ
ಪರಮಾರ್ಥಿಕೆ
ಪರವಸ್ತುಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಣಯ ಟೀಕೆ
ಪರವಾದಿಗಜಾಂಕುಶ ತಾರಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ಪರಾಶರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಪರ್ಯಾಯಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ (ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು)
ಪರ್ವತಚರಿತ್ರೆ (ಷ)
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ)
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರ
,, ಟೀಕೆ
ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಚಿಂತಾಮಣಿ
ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಪ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಕೊರವಂಜಿ (ಯ)

ಪ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ-ತಾಳೂರು ವೆಂಕಟರಮಣ
ಪ್ರಸನ್ನಲಿಂಗನ ಹಾಡು
ಪ್ರಸಾದಚಿಂತಾಮಣಿ (ಸಾಂ)
,, —ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ
ಪ್ರಸಾದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಪ್ರಸಾದವಾಕ್ಯ—ಎರಡನೆಯ ಚೆನ್ನಬಸವ
ಪಾರಶಾಲಾವರ್ಣನೆ—ನೃಹರಿ
ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣಾಕ್ರಮದ ಟೀಕೆ
ಪಾರಮೇಶ್ವರ ಟೀಕೆ
ಪಾರ್ಥನಜೋಗಿಹಾಡು—ವೀರಭದ್ರ
ಪಾರ್ವತಿಕೊರವಂಜಿ—ಟಂಕಸಾಲೆರಾಘವ
ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಳೆತೊಡಿಸಿದ ಸೋಬಾನೆ
ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಳೆತೊಡಿಸಿದುದು (ಹಾ)
ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಹಸೆಗೆ ಕರೆದ ಸೋಬಾನೆ
ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ (ಹಾ)
,, (ಸಾಂ)
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಕೀರ್ತನೆ
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಪಂಚಗದ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗನಿರ್ಣಯ
ಪ್ರಾಕೃತಿಕಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ—ಹೂಲಿಗೋಳದ ಭುಜಂಗರಾಯ.
ಪಿಂಗಲಾಮೃತಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕ (ಮೂಲ ರೇಚರಾಜೀಯ)
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ನಾಟಕ
ಪುರಂದರ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಪುರಾತನ ಭಕ್ತವಿಲಾಸ
ಪುರಾತನರ ರಗಳೆ—ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಪುರಾತನವಚನ
ಪುಷ್ಪಲಿಂಗಚರಿತ್ರ
ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತ್ರೆ—ಸೂರಿಪಂಡಿತ
ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ತನಿಯನುಗಳು
ಫಕೀರೇಶ್ವರಪುರಾಣ
ಬಟ್ಟೆಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
ಬಣಜಿಗರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಬತ್ತೀಸರಾಗ

ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗದ ಹರಕೆ (ಹಾ)
ಬಲ್ಲಾಳಚರಿತ್ರ (ತ್ರಿ)
ಬಲಿಚರಿತ್ರೆ—ನಂಜುಂಡ
ಬಸವಚರಿತ್ರ
ಬಸವನ ಅನುಭವ
ಬಸವನ ಚಂದದ ಅರಮನೆ
ಬಸವನ ಚರಿತೆ (ಷ. ಹಾ.)
ಬಸವಪವಾಡದ ಕಂದ
ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಚರಿತ್ರೆ
ಬಸವಪುರಾಣಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ (ಗ)
ಬಸವವೃತ್ತಾಂತ
ಬಸವನಪದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಗಳು
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರ
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ಕಂದ
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಟೀಕೆ
ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರ ಚರಿತೆ (ಷ)
ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ
ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಗೀತ
ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಹಸ್ರನಾಮ
ಬಹುನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಂದ
ಬಳೆಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
ಬ್ರಹ್ಮಕೊರವಂಜಿ
ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆ (ಷ)
ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆಯ ಟೀಕೆ
ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪದಗಳು (ಹಾ)
ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುಪ್ಪಿ—ಮರದಳಿಯ ರಾಮಯ್ಯ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿವರ (ಗ)
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಭರಣ (ಗ)
ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ—ರೇವಣ
ಬಾಗಡಿಕೋಟಸ್ಥಳದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ—ನರಸಗೌಡ
ಬಾಣಂತಿಯ ಲಕ್ಷಣ
ಬಾಣಗದ್ಯ—ಸೋಮನಾಥ
ಬಾಣಗಾರಿಕೆ
ಬಾಣದ ಪದನೆ
ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ—ಸುಬ್ಬ
ಬಾಲಗ್ರಹಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಗ)
ಬಾಲಚಿಕಿತ್ಸಾ ಟೀಕೆ
ಬಾಲರಾಮಾಯಣ
ಬಾಲಲೀಲೆಯ ಕೋಗಿಲೆದ ವಚನ
ಬಿಜ್ಜವ್ವೆಯ ಕಥೆ
ಬಿಜ್ಜಳದೇವಿಯ ವಚನ
ಬಿಡುವಚನ (ಹಾ)
ಬಿರುದಾವಳಿಗದ್ಯ ಚತುರ್ಭರಿಕೆ
ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಾಥನ ಕಾರಿಹಾರ—ರಿಂಗಪ್ಪ
ಬುದ್ಧಿಸಾಗರಚರಿತ್ರೆ
ಬೃಹತ್ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರಪದ ಟೀಕೆ
ಬಿದನೂರು ಸೀಮೆಯ ಮೃಗಗಳ ವರ್ಣನೆ
ಬೆಳಗುತ್ತಿ ಅರಸುಗಳ ಚರಿತೆ
ಬೆಳಗುಳದ ಸ್ಥಳಪುರಾಣ
ಬೇಡರ ಚರಿತ್ರೆ
ಭಕ್ತಾಧಿಕ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಭಕ್ತಾಧಿಕ್ಯರತ್ನಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ಭಕ್ತಿಕೀರ್ತನೆ
ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಟೀಕೆ—ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸ
,, —ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ
ಭಗವದ್ಗೀತಾರ್ಥಕೀರ್ತನ ಟೀಕೆ
ಭಗವದ್ಗೀತೆ—ಹರಿದಾಸ
ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕಚರಿತ್ರೆ
ಭದ್ರಬಾಹುಸಾಮುದ್ರಿಕಟೀಕೆ
ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ—? ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಭರ್ತೃಹರಿಶೃಂಗಾರಶತಕ ಟೀಕೆ
ಭರ್ತೃಹರಿಸುಭಾಷಿತ ಟೀಕೆ
ಭಸ್ಮವಿಧಾನಕ್ರಮ
ಭಾಗಣದ ದಾಸರ ಪದಗಳು
ಭಾಗವತ (ಷ)—? ವೆಂಕಟಚಾರಿ
ಭಾಗವತಪೂಜಾತಿಶಯ
ಭಾಗವತಸಾರ
ಭಾಗವತ ಸೋಬಾನೆ
ಭಾಗಾನಗರದ ಕಥೆ
ಭಾರತವಚನ
ಭಾರ್ಗವಜಾತಕ ಟೀಕೆ
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನದ ಟೀಕೆ
ಭಾವನಾಸಾರ ಟೀಕೆ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಲ್ಯಾಣ—ವೆಂಕಟಮ್ಮ
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸೋಬಾನೆ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ (ಯ)
ಲವಣಾಸುರ ಕಾಳಗ (ಯ)
ಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ (91 ಪ್ರಸಂಗ)
ಲಿಂಗ ಪದ್ಮವ್ರತ
ಲಿಂಗಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ಲಿಂಗಪುರಾಣದ ಪದ್ಯಗಳು
ಲಿಂಗಯ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ
ಲಿಂಗರಗಳೆ
ಲಿಂಗ ಲೀಲಾವಿನೋದ
ಲಿಂಗಸೂತ್ರ
ಲಿಂಗಾಚಾರ ರಚನಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಗುರುಸಿದ್ಧ ಯೋಗಿ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ (ದ್ವಿ)
ಲಿಂಗಾವಧೂತರ ವಚನ
ಲಿಂಗಾಷ್ಟಕ
ಲೋಕಾಕಾರ-ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ
ವಂಶರತ್ನಾಕರದ ಟೀಕೆ (16 ತರಂಗ)
ವಚನ ರಾಮಾಯಣ—ಮೌನಿಭಟ್ಟಾರಕ
ವಚನಸಾರ
ವಜ್ರಮುಕುಟರಾಯನ ಕಥೆ (ಯ)
ವರಗ ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ
ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ (ಯ)
ವರಾಹ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಪದಗಳು
ವರಾಹಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ವರ್ಧಮಾನ ಕಾವ್ಯದ ಟೀಕೆ
ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣ—ವಿವಿರಾಜ
ವರ್ಧಮಾನಾಷ್ಟಕ
ವರ್ಷಾದಿ ವಿಷಯ ಟೀಕೆ
ವಶ್ಯತಂತ್ರ (ವೈದ್ಯ)
ವಸ್ತಾರ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
ವ್ರಣವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ
ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ
ವಾಕ್ಯರಾಮಾಯಣ
ವಾಕ್ಯಾವಳಿ
ವಾಣಿಜೋತ್ಪತ್ತಿ (ಷ)
ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ
ವಾತುಲಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ವಾರ್ಷಿಕತಂತ್ರ ಟೀಕೆ ಹರಿಭಟ್ಟ
ವಾಸುದೇವಮನನ
ವಾಸುದೇವವಿಠಲ ಪದಗಳು
ವಾಸ್ತುಪುರುಷಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಾದಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣ
ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ
ವಿಂಶತಿವೇದಾಂತ—ಅವಧೂತ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ
ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ
ವಿಗಾಲರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ
ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
ವಿಟ್ಠಲಪದಗಳು
ವಿದಗ್ಧಚೂಡಾಮಣಿ—ವಿಟ್ಠಲ
ವಿದಗ್ಧಮುಂಗಮಂಜರಿ
ವಿದ್ಯಾಮಾಧವೀಯ ಟೀಕೆ
ವಿನೋದರಸಮಂಜರಿ ಕಥೆ
ವಿಭೀಷಣನೀತಿ
ವಿಭೀಷಣ ಬುದ್ಧಿ
ವಿಭೂತಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಚಾಶಿಕೆ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ—ಕವಿರಂಗ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಷ್ಟಕ
ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕಥೆ
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕುಲಭೂಷಣ
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣಟೀಕೆ
ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಟೀಕೆ
ವಿಶ್ವಪತಿನೀತಿ (ಕಂ)
ವಿಶುದ್ಧವೈದಿಕಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ
ವಿಷ್ಣುಕವಚ
ವಿಷ್ಣುದಾಸಾವತಾರ ಕಥೆ
ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮ
ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ (ಗ)
ವಿಷ್ಣುಮಾನಸಪೂಜೆ
ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರ (ಕಂ)
ವೀತರಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆ
ವೀರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ (ಗ)

ವೀರಭದ್ರದೇವ ಚರಿತೆ - ವೀರೇಶ್ವರ ಕವಿ
ವೀರಭದ್ರಮಂತ್ರ
ವೀರಭದ್ರರಾಜಸ್ತುತಿ—ರಾಮಚಂದ್ರ
ವೀರಶೈವತತ್ವಪ್ರಕಾಶ
ವೀರಶೈವ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ
ವೀರಶೈವ ಮತೋಪನ್ಯಾಸ
ವೀರಶೈವ ಮಹಾತಂತ್ರ ಟೀಕೆ
ವೀರಶೈವ ಶಿಖಾರತ್ನ
ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಲಸಿದ್ಧಾಂತ
ವೀರಶೈವ ಸಂಪಾದನೆ
ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಜ್ಞಾನ
ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಸುಧಾನಿಧಿ (ಗ)
ವೀರಶೈವಾಚಾರ ನಿರೂಪಣ ಟೀಕೆ
ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಪೀಟಿಕೆ
ವೀರಶೈವಾಭರಣ
ವೀರಶೈವೋತ್ಕರ್ಷಪ್ರದೀಪಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
ವೀರಶೈವೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಟೀಕೆ—ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
ವೀರಾಂಕ ಚರಿತೆ (ನಾಟಕ)
ವೀರಾಗಮ
ವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ
ವೃಷಭಸ್ತೋತ್ರ
ವೃಷಭೇಂದ್ರಪುರಾಣ—ಶಿವರಾತ್ರಿಸ್ವಾಮಿ
ವೃಷಭೇಂದ್ರವಿಜಯ ಶಬರಶಂಕರ ವಿಲಾಸಗಳ ಷಟ್ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ
ವೃಷ್ಟಿಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ವೃಷೋತ್ಸರ್ಜನವಿಧಿ ಟೀಕೆ
ವೆಂಕಟಗಿರಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
ವೆಂಕಟಪುರ ವೈಷ್ಣವಾಚಿ ನಾನಾ ಮತೋತ್ಪತ್ತಿ
ವೆಂಕಟೇಶದಂಡಕ
ವೇದಾಂತ ಕೀರ್ತನೆ
ವೇದಾಂತಡಿಂಡಿಮ ಟೀಕೆ—ಕೃಷ್ಣಕವಿ
ವೇದಾಂತ ತತ್ವ
ವೇದಾಂತತತ್ವ ರಸಾಯನ
ವೇದಾಂತಪಂಚದಶೀ ಟೀಕೆ
ವೇದಾಂತ ವಚನ—ವೈದ್ಯದಾಸಣ್ಣ
ವೇದಾಂತ ವಾರ್ತಿಕ
ವೈದ್ಯಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗ)
ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ
ವೈದ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆ
ವೈದ್ಯಬೋಧಿನಿ—ಜಗನ್ನಾಥನಾಯ್ಡು
ವೈದ್ಯರತ್ನಾಕರ ಟೀಕೆ
ವೈದ್ಯವಿಷಯ ಟೀಕೆ
ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ—ಸೂರಪಂಡಿತ
ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ವೈದ್ಯಸಾರಸಮುದ್ರ ಟೀಕೆ
ವೈನತೇಯ ಶತಕ—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ
ವೈರಾಗ್ಯಪದ್ಧತಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ
ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ
ಶಂಕರಕಥೆ
ಶಂಕರತತ್ವ
ಶಂಕರಭಾರತಿ
ಶಂಕರ ನಾಥರ್ಕ
ಶಂಕರವಿಜಯದ ಕಥೆ
ಶಂಕರವಿಜಯ ಸಂಗ್ರಹ
ಶಂಕರಸಂಹಿತಾಟೀಕೆ—ಮಾದಪ್ಪ
ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ—ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ
ಶಂಭುಲಿಂಗವ ಕಂದ
ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕಂದದ ಟೀಕೆ
ಶಕುನಶಾಸ್ತ್ರ
ಶತಕಂಠರ ರಾಮಾಯಣ
ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸದ ಟೀಕೆ
ಶಬ್ದಚಂದ್ರಿಕೆ
ಶಬ್ದರತ್ನಾಕರ
ಶರಣರ ಕಥೆ (ಯ)
ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ
ಶಲ್ಯಮಂತ್ರ
ಶಾಂತಪ್ರಕಾಶಿಕೆ (ಶ್ರೀರುದ್ರ) ಟೀಕೆ
ಶ್ಯಾಂತ್ಯಷ್ಟಕದ ಟೀಕೆ
ಶಾಂತಿಕರಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ
ಶಾಂತಿಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಶಾರದಾ ಗದ್ಯ

ಶಾಲಿಹೋತ್ರಾಶ್ವವೈದ್ಯ ಟೀಕೆ
ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ ವೃತ್ತಿ
ಶಿಖಾಟಕ ವಚನ
ಶಿಖಾಮಣಿ
ಶಿತಿಕಂಠರಮ್ಯಾಖ್ಯಾನ
ಶಿರೋಮಣಿಕೃತಿಪದ್ಯ—ಸಾಲಯ್ಯ
ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ)
ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಶಿವಕಥಾಮೃತಸಾರ (ಪ)
ಶಿವಕವಚ
ಶಿವಕವಚ ಟೀಕೆ
ಶಿವಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗ)
ಶಿವಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ—ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ
ಶಿವತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನೋದಧಿ
ಶಿವತತ್ತ್ವಸುಧಾಂಬುಧಿ
ಶಿವಪಾದರೇಣುಕಾಶತಕ
ಶಿವಪಾರಿಜಾತ
ಶಿವಪೂಜೆಯ ಪದ
ಶಿವಭಕ್ತರ ಪುರಾಣ
ಶಿವಭಕ್ತರ ರಗಳೆ
ಶಿವಭಕ್ತರ ವಿಲಾಸ
ಶಿವಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೆ
ಶಿವಯೋಗ
ಶಿವರಸನ
ಶಿವರಹಸ್ಯ ಟೀಕೆ
ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಕಥೆ (ಪ)
ಶಿವಲಿಂಗಪಟ್ಟದಿ
ಶಿವಲಿಂಗಾಂತಿಕ (ಗ)
ಶಿವಲೋಕಾಸ್ಥಾನವರ್ಣನೆ
ಶಿವಶರಣ—ಬಸವರಾಜಯ್ಯ
ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆ
ಶಿವಶರಣರ ವಿಲಾಸ—ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ
ಶಿವಶರಣಾಷ್ಟಕ
ಶಿವಷಟ್ಪದಿ—ಪ್ರಧಾನಿ ವೆಂಕಪ್ಪ
ಶಿವಸ್ತವ ಶಿರೋಮಣಿ
ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತ ಟೀಕೆ
ಶಿವಸ್ತುತಿ (ಕಂ)
ಶಿವಸೂತ್ರ
ಶಿವಾಗಮತತ್ತ್ವ
ಶಿವಾದ್ವೈತಮಂಜರಿ
ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಪುರಾಣ—ಮಾದನಾರಾಧ್ಯ
ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಪುರಾಣದ ಟೀಕೆ
ಶಿವಾಧಿಕ ರತ್ನಾವಳಿ
ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಶತಕ
ಶಿವಾನಂದಲಹರಿಯ ಟೀಕೆ
ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಶಿವಾರ್ಚನಮಾಲೆ (ಗ)
ಶಿವಾಷ್ಟಪದಿ
ಶ್ರೀಗಂಗಾಧರ ವ್ಯಸ್ತವ [illegible]
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮುತ್ತಿಗೆ
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ನಾಶ [illegible]
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ [illegible]
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಚರಿತ್ರೆ ಬೋಳಯ್ಯ
ಶ್ರೀರಂಗ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ) — ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮದಾಸ
ಶ್ರೀರಂಗರಾಜ [illegible] (ಗ)
ಶ್ರೀರುದ್ರ [illegible] ಸೂ [illegible] ಶಿವ [illegible] ಆರಾಧ್ಯ
ಶ್ರೀ [illegible]
ಶ್ರೀ [illegible]
ಶ್ರೀ [illegible]
ಶೃಂಗಾರ [illegible]
ಶೃಂಗಾರರ [illegible] ಟೀಕೆ
ಶೇಷಕೆಲ್ಲ [illegible] — ತಿರುಮಲಾರ್ಯ)
ಶ್ರೀ [illegible] ಕಥೆ
ಶೈವಪಟಲ
ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಂದ
ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ದೀಪಿಕೆ—ವೀರಶಾಂತಾರ್ಯ
ಶೈವಾಗಮ [illegible] ಕಾರಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
ಷಟ್ಕರ್ಮ [illegible] ಕ
ಷಟ್ಪದಿ [illegible]
ಷಟ್ಸ್ಥಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಂಪಾದನೆ
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಚರಿತೆ
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಚಾರಿತ್ರ—ಗುರುರಾಜ

ಷಟ್ಸ್ಥಲ ತಿಲಕ
ಷಟ್ಸ್ಥಲನಿರ್ಣಯ ಟೀಕೆ
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಿವರಣೆ
ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಾರಾಮೃತ
ಷಟ್ಸ್ಥಲಸಾರಾಯುದಂತ
ಷಡಕ್ಷರಮಹಿಮೆ
ಷಡ್ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಚನ
ಷಡ್ಲಿಂಗ ವಿವರ
ಷಡಕ್ಷರಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ
ಷೋಡಶಕ್ರಿಯಾ ಟೀಕೆ
ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾರತ
ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ
ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ
ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶ ಟೀಕೆ—ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ಸಂಗಮಲಿಂಗಾಷ್ಟಕ
ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಶತಕ
ಸಂಗೀತಚೂಡಾಮಣಿ ಟೀಕೆ
ಸಂಧಾನಸೇವಾಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಚನ
ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸರಳಿ
ಸಂಸ್ಕೃತಗಣಿತ ವಿಲಾಸದ ಟೀಕೆ
ಸಕಲಮತಖಂಡನ
ಸಕಲಾಗಮಸಾರ
ಸಕಲಾಗಮಸಾರ ಟೀಕೆ
ಸತ್ಯಭಾಮಾಕಲ್ಯಾಣ
ಸತ್ಯವೇದಪರೀಕ್ಷೆ 1852
ಸತ್ಯೋಪದೇಶ
ಸದ್ಧರ್ಮಪಾತ್ರೋಚಕತ್ರ ಟೀಕೆ
ಸನತ್ಕುಮಾರವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಸನತ್ಸುಜಾತ ನೀತಿ
ಸಪ್ತಜ್ಞಾನವರ ವಚನ
ಸಭಾಪತಿ ಲಕ್ಷಣ
ಸಮಯಪರಿಚ್ಛೇದ
ಸಮಾಧಿಕ್ರಿಯೆಯ ವಚನ
ಸಮಾಧಿತತ್ವಟೀಕೆ
ಸರಸ್ವತೀ ವಿಲಾಸ
ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯ ಟೀಕೆ

ಸರ್ವೇಶ್ವರ ನಿರೂಪಣ
ಸ್ಥಲಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ವರವಚನಗಳು
ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಕಥೆ (ಸಾಂ)
ಸ್ವಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಟೀಕೆ ಶತಕ 1738—ಶ್ರೀರಂಗ
ಪಟ್ಟಣದ ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿ
ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಟೀಕೆ
ಸ್ವರಭೇದ
ಸ್ವರವಚನ—ಮುಪ್ಪಿನ ಷಡಕ್ಷರಸ್ವಾಮಿ
ಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಸ್ವರೂಪಸಂಬೋಧನೆಯ ಟೀಕೆ—ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಿ
ಪಂಡಿತ

ಸಾಕಾರಸಿದ್ಧಾಂತಚರಿತ್ರೆ
ಸಾಗಾರಧರ್ಮಾಮೃತ ಟೀಕೆ
ಸಾದಾಖ್ಯ ಕಟ್ಟಳೆ
ಸಾನಂದಕೃತಿ
ಸಾನಂದಗಣೇಶಸಾಂಗತ್ಯ—ಮಲ್ಲೇಶ
ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನರಗಳೆ
ಸಾನಂದ ಚರಿತೆ (ಸಾಂ)
ಸಾಮುದ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ—ನಂಜುಂಡ
,, ರಂಗರಾಜೇಂದ್ರ
ಸಾರಂಗಧರನ ಚರಿತ್ರೆ
ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
ಸಾವಿತ್ರೀ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)
ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣ
ಸಿದ್ಧಚರಿತ್ರೆ
ಸಿದ್ಧ ಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿ
ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆ (ಸಾಂ)
ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮುಂಚೆಗಾಗೋಪ್ಯದಕೆಧಾಗರ್ಭ
ಸಿದ್ಧರಾಮ—ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಚರಿತ್ರೆ
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಿಜಯ
ಸಿದ್ಧಸಾಂಗತ್ಯ
ಸಿದ್ಧಾಂತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ
ಸಿದ್ಧಾಷ್ಟಕ

ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ರಗಳೆ

ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ವಾರ್ಧಕ

ಸಿರುಮನಕಥೆ — ಶಿವಕವಿ

ಸೀತಾದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡು

ಸೀನಿನ ಫಲ

ಸೀನುಗೌಳಿಫಲ

ಸೀಮಂತರತ್ನಾಕರ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಋತುಫಲ

ಸುದಾಮಚರಿತ್ರೆ (ಷ)

ಸುಪ್ರಭಾತಗಳು — ಚಾಮರಾಜ

ಸುಬೋಧಾಮೃತ

ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ — ಲಿಂಗರಾಜ

ಸುಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹ

ಸುಭಾಷಿತ

ಸುಭಾಷಿತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ

ಸುಳಾದಿ

ಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಗಮಟೀಕೆ

ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ)

ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಟೀಕೆ

ಸೂರಾಸಾನಿಯ ಕಾವ್ಯ

ಸೊಳೆಕೆರೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ

ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ದೇಶದ ವಾಕ್ಯ

ಸೋಮನಾಥಭಾಷ್ಯಟೀಕೆ

ಸೋಮನಾಥಶತಕ

ಸೋಮವಾರ ಶಿವಪೂಜಾ ವ್ರತಕಥೆ

ಸೌಂದರೇಶನ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲೀಲೆ

ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪರಿಣಯ (ದ್ವಿ) — ತಿಮ್ಮಯ್ಯ

ಹಂಸೆಯ ರಗಳೆ

ಹಂಸವಿಂಶತಿ ಕಥೆ

ಹತ್ತುಬಗೆಯ ರಗಳೆ

ಹತ್ತುಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಗಳು

ಹನುಮಂತ ವಿಜಯ

ಹನುಮದ್ವಿಜಯ (ಯ)

ಹಯಗ್ರೀವದಾಸರ ಪದಗಳು

ಹರದತ್ತಚರಿತೆ — ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಹರ್ಯಷ್ಟಕ

ಹರಿಲೀಲೆ

ಹರಿವಂಶಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಚರಿತ್ರೆ (ಯ) — ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ

ಹರಿಹರದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಹರಿಹರಾಂಕಿತ ಸ್ತೋತ್ರ

ಹಲ್ಲಿಯ ಶಕುನ

ಹಸ್ತಿಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಶೋಭಾನ

ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು

ಹಸೆಗೆ ಬಂದ ವರ್ಣನೆ

ಹಳೆಯಪೈಕದವರ ಮತವರ್ಣನೆ

ಹಳೆಯಬೀಡು ಪೂರ್ವೋತ್ತರ

ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯ ವರ್ಣನೆ

ಹಿಂದುಗಳ ಆಟದ ವರ್ಣನೆ

ಹಿರಿಯಮಂತ್ರ ಗೋಪ್ಯದ ಟೀಕೆ

ಹೈದರನ ವಂಶಾವಳಿ

ಹೈದರಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಮಾನ ವಿವರ

APPENDIX VII.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ VII

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರ ಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ನಾರಣದೇವ 1109

ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು[1] ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪ್ರಣುತಾರ್ಥಂ ಹೃದ್ಯಮೀಪದ್ಯನಿಚಯಮೆನೆ ಪೇಟ್ದಂ ಮನಂಗೊಂಡುವಿದ್ವ |
ದ್ಗಣಮುತ್ಸಾನಂದದಿಂ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಬರೆದನಿದಂ ಸತ್ಕವೀಂದ್ರಸ್ತುತಂ ನಾ ||
ರಣದೇವಂ ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭ ಪದಯುಗಳಾರಾಧಕಂ ವಿಪ್ರವಂಶಾ |
ಗ್ರಣಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರಾಂಬುರುಹವನಪತಂಗಂ ವಿಶುದ್ಧಾಂತರಂಗಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ಎಂಬುದು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ (1076-1126) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1109 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕ ಮಾಧವಭಟ್ಟನ ಮಗ ನಿಂಬರಸನೂ ಹಾವೇರಿ ಅಗ್ರಹಾರದ ಮಹಾಜನಗಳು ನಾನೂರ್ವರೂ ಸೇರಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಮಾಧವಭಟ್ಟ

ಈ ಧರಣೀತಳಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಲೆ ಬಣ್ಣಿಸುಗುಂ ಪ್ರಚಂಡದಂ |
ಡಾಧಿಪನಂ ವಿದಗ್ಧಬುಧಮಾಗಧರಕ್ಷಕನಂ ವಿವೇಕವಿ ||
ದ್ಯಾಧರನಂ ಮಹಾಮಹಿಮನಂ ಸುಚರಿತ್ರಪವಿತ್ರಗಾತ್ರನಂ |
ಮಾಧವಭಟ್ಟನಂ ಬುಧಲಲಾಟತಟಸ್ಥಿರರತ್ನಪಟ್ಟನಂ ||

---

1 ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹಾವೇರಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಿ॥ ಆರ್. ಎಚ್. ಚಿ ಬೆಂಗೇರಿ ಬಿ ಎ, ಅವರು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪೃಥುಲಕ್ಷಣದೊಳ್ ಸಂತತ |
ವಿಭವದೊಳಭಿಮಾನದೊಳ್ ವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ ||
ಪ್ರಭೆಯೊಳ್ ವಾಕ್‌ಶ್ರೀರಮಣೀ |
ವಿಭು ಮಾಧವಭಟ್ಟನೆಸೆದನಖಿಲೋರ್ವರೆಯೊಳ್ ||

ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಿಕಬ್ಬೆ

ರತಿಗೆನುರುಂಧತಿಗಂ ವಾ |
ಕ್ಸತಿಗಂ ರೂಪಿನೊಳುದಾತ್ತಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳ ||
ನ್ನಿತಸಕಲಕಲಾಗಮಪರಿ |
ಣತಿಯೊಳ್ ಸಲೆ ಕಾಳಿಕಬ್ಬೆ ಮಿಗಿಲೆನೆ ನೆಗಟ್ದಳ್ ||

ಸರಸಿಜಸಂಭವಂ ಬರೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ ಸ್ಮರನಿಚ್ಛೆಯಿಂದೆ ವಿ |
ಸ್ತರಿಸಿದನೆಯ್ದೆ ಸಂಪದಮನುದ್ಭವಮಂ ಸೊಬಗಂ ವಿಲಾಸಮಂ ||
ಸರಸಕಲಾಪ್ರವೀಣತೆಯನೆಂಬಿನಮುನ್ನತಿವೆತ್ತ ಕಾಳಿಕ |
ಬ್ಬರಸಿಯ ರೂಪನಾಂ ನೆರೆಯೆ ಬಣ್ಣಿಪೆನೆಂಬವನೆಗ್ಗನಲ್ಲನೇ ||

ನಿಂಬರಸ

ಪತಿಹಿತನೇ ಮರುತ್ತನಯನಾಹವಧೀರನೆ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ವಿ |
ಕ್ರತಿಶಯರೂಪನೇ ಕುಸುಮಸಾಯಕನುನ್ನತನೇ ಸುರಾಚಲಂ ||
ವಿತತಗುಣಶೀಲನೇ ರವಿಜನುತ್ತಮನೇ ಮನುಮಾರ್ಗನೆಂದು ಪಂ |
ಡಿತಜನಮೆಯ್ದೆ ಬಣ್ಣಿಪುದು ನಿಂಬನನೀವಸುಧಾತಲಾಗ್ರದೊಳ್ ||

ಧುರದೊಳದಿರಾರ ವೈರಿಗೆ |
ಪುರಹರನಿಟಿಳಾಂಬಕಾನಳಂ ಶರಣೆಂದಾ ||
ದರಿಸಿದೊಡಂಬುಧಿ ವಂದಿಗೆ |
ಸುರತರು ಸರಿ ಪಾಟ ಸಮನೆನಿಪ್ಪಂ ನಿಂಬಂ ||

ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1119

ಈತನು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು ಸಿರೂರ ರಾಮಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಈ ಸಾಸನಗಬ್ಬಮಂ ಪೇೞ್ದಂ ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕಂ'

ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿಣಿ ಲಕುಮಾದೇವಿ ಆದಿಯಣ್ಣ ಮಾಡಿಸಿದ ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೆ 1149 ರಲ್ಲಿ 10 ಮತ್ತರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ಮನಸಿಜರಾಜನರ್ಜಿಸುವ ಕರ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲನೆ ಪುರ್ಬು ಕಾಮದೇ |
ವನ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರವಿಸ್ತರಮಿವೆಂದೆನೆ ನೀಳ್ದಲರ್ಗಣ್ಗಳಾ ಮನೋ ||
ಜನ ನಡೆದಿಟ್ಟ ಜಂಗಮಲತಾಂಗಮೆನಲ್ ನಿಜರೂಪು ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾ |
ಜನಮೆನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆಣೆ ಮೇನಕೆಯುರ್ವಸಿರಂಭೆಯೆಂಬವರ್ ||
ವಿಕಸಿತಪಂಕಜಾಸ್ಯೆ ಮೃಗಲೋಚನೆ ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಯಾನೆ ಕೇ |
ತಕಿವರಗಂಧಿ ಕೋಮಳಲತಾಂಗಿ ಚಳಾಳಕೆ ಕಂಬುಕಂಠೆ ಯಾ ||
ಚಕಜನಕಲ್ಪಭೂಜೆ ಸುರಧೇನು ಸಲಂ ಪರಿವಾರಕೆಂದು ದಿ |
ಕ್ಕಟಿತಕೀರ್ತಿಯಂ ಲಕುಮಿದೇವಿಯ ಒಪ್ಪೆಸುಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||

ಅದೇ ಗುಡಿಯ ಇದಿರಿಗಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದರ ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮೂರೂ ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದ ಶಾಸನಗಳೊಳಗೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಳಚುರ್ಯರಾಜನಾದ ರಾಯಮುರಾರಿ ಸೋಮದೇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿಣಿ ಲಕುಮಾದೇವಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಏಚಗೌಡನ ಮಗ ಬಸವಗೌಡನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು 1173 ರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗೂ ಸತ್ರಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಆದಿಯಣ್ಣನ ಮಗ ನಾಗಿದೇವನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವರಿಗೂ ನಾಗೇಶ್ವರದೇವರಿಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ನುಡಿಗಲ್ತು ಸತ್ಯವಲ್ಲದೆ |
ನುಡಿಯಳ್ ನಡೆಗಲ್ತು ಧರ್ಮಪಥವಲ್ಲದೆ ತಾಂ |
ನಡೆಯಳ್ ಲಕುಮಾದೇವಿಯ |
ನುಡಿ ಸತ್ಯಂ ನಡೆವುದೆಲ್ಲ ಮನುಮುನಿಮಾರ್ಗಂ ||
ಹರಳಲ್ಲದ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
ಮರನಲ್ಲದ ಕಲ್ಪಲತಿಕೆ ಪಶುವಲ್ಲದ ಶ್ರೀ ||
ಸುರಧೇನು ಬುಧರ್ಗೆ ವಂದಿಗೆ |
ಪರಿಜನಕಸವರತವೀಗೆ ಲಕುಮಾದೇವೀ ||

ಲಕುಮಾದೇವಿಯ ಮಗ ಚೌಡರಸ

ಹಿರಿಯ ಮಗಂ ಚೌಡರಸಂ |
ವರವನಿತಾತತಿಗೆ ಕಂತು ವಿತರಣದೊಳ್ ಭಾ |
ಸ್ಕರನ ಸುತನಣ್ಣನೆಡೆಯೊಳ್ |
ಹರಿನಂದನನನ್ನನೆಂದೊಡೇವಣ್ಣಿಪುದೋ ||
ಎರೆದಂಗಂ ಪೊರೆದಂಗಂ |
ವರವಧುಗಂ ಚೌಡಭೂಪನೀಸುಮತಿಯೊಳ್ |
ಮರನಲ್ಲದ ಸುರತರು ವಾ |
ನರನಲ್ಲದ ಹನುಮನತನುವಲ್ಲದ ಕಾಮಂ ||

ಲಿಂಗಮ್ಮ ಸು. 1160.

ಈಕೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ.

1 ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಮ|| ರಾ|| ಹಲಸಂಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನಗಳು

ಇವಳ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 87. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ[1] ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮನವ ಗೆದ್ದೆನೆಂದು ತನುವ ಕರಗಿಸಿ ಕಾಯುವ ಮಱುಗಿಸಿ ನಿದ್ರೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿತೆನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಹೀನರಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಮನವನೆಂತು ಗೆದ್ದರೆಂದಡೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ನೀಗಿ ಮೋಹಮದಮತ್ಸರವ ಛೇದಿಸಿ ಆಶೆರೋಷವಳಿದು ಜಗದ ಪಾಶವ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಮಱುಗಿಸುವ ಕಾಯವನೆ ಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿ ಸಲಹಿದರು ; ಕೆಡಿಸುವ ನಿದ್ರೆಯನೆ ಯೋಗಸಮಾಧಿಯ ಮಾಡಿ ಸುಖವನೇಡಿಸಿ ಜಗವ ಕದ್ದ ಶರಣರ ಬುದ್ಧಿಹೀನರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. (363ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಐದಱಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಜೀವ , ಮೂಱಱಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಆತ್ಮ , ಇಪ್ಪತ್ತೈದಱಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಪರಮ ; ಮೂವತ್ತಾಱಱಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಚಿತ್ತ ; ಒಂದಱಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಚಿದಾನಂದ , ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ಆನಂದ ನಿಂದು ಸದಮಲಾನಂದ ತಾನಾದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನದ್ಧವೆಂಬ ಆನಂದ ಹಿಂಗಿ ನಿಂದ ಉಣ್ಮೆ ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ [363ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಮಾರೇಶ್ವರೊಡೆಯ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ

---

1 ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋಱುತ್ತದೆ. 363ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಉಣ್ಣದುದುಣ್ಣದು, ಒಡನೆ ಮಾತಾಡದು, ನೋಡದು, ನುಡಿಯದು, ಬೇಡದು, ಕಾಡದು, ಕಾಡಬೆರಣೆಯ ಕೈಯಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳದೆ ಹೋದೆಯೋ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಸತ್ಯದ ಹಿರಿಯರ ಕತ್ತಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಹುತ್ತವನೇರುತ್ತಲಿಪ್ಪರಲ್ಲಾ. ಅಲ್ಲದೆ ಚೇಳಿನ ಚಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಸೆದು ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಕಾರ್ಯ ವಿಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಿತ್ತು ಲ್ಲವಬರಾರೊ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಪುಟ 360–361ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ ಅಥವಾ ಏಕಾಂತರಾಮಿ ತಂದೆ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮ ಅಥವಾ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ 360ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಏಕಾಂತ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು.

ಅಶನ ವ್ಯಸನ ಸರ್ವವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಸಿದು ಪಿಸುಣತ್ವದಿಂದ ಗಸಣಿಗೊಂಡು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. ತಿಲರಸವಾರಿಯ ಭೇದದಂತೆ ಮಣಿಯೊಳಗಿದ್ದ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಅಂಗವ ತೀರ್ಚಿ ಪಾಯ್ದು ನಿಂದ ಅಹಿಯ ಅಂಗದಂತೆ ಸದ್ಗುರುಸ್ಥಲದ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ. (366ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಕನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿದಡೆ ಎನಗೆ ಕತ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟ ಕರ್ತೃವಿಂಗೆ ಭಂಗ; ಅವರು ಮರೆದಿರ್ದಲ್ಲಿ ಮಱೆಯ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಎನ್ನ ಚೋರತನದ ಅಱಿಕೆ ಭಂಗ; ಮಱೆದಿರ್ದವರ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರೊಡವೆಯ ತೋಱಿ ಎನ್ನೊಡವೆಯ ತಂದೆ ಮಾರನ ವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ.

ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ. ಸು. 1160

ರೂಪನಱಿದು ರುಚಿಯನುಂಡು ಅವಱ ನಿಹಿತಂಗಳ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ವರ್ತಕಭಂಡರ ನೋಡಾ. ಕಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಕ್ಷಸುಗುಣ, ಅಪ್ಪು ತುಂಬಿದ ಮುತ್ತು, ಕಳೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಗು, ಕೊಳವುದೋಱುವ ಸೂತ್ರ, ಲವಲವಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ, ಇದಱ ಗುಣವನಱಿಯದ ಆತ್ಮ, ಇಂತಿವು ಫಲಿಸಬಲ್ಲವೇ? ಕ್ರಿಯೆಯನಱಿದು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು; ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಕಾಣದವಗೆ ತಾ ಕಂಡು ಕುಱುಹಿನ ದಿಕ್ಕ ಅಱುಹಿತೋಱುವ ತೆಱನಂತೆ, ತಾ ಲಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ದೃಷ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯು ಕಟ್ಟು ದಹನಚಂಡಿಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಚಿತ್ತದವನ ಮುಟ್ಟು.

ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ. ಸು 1160

ಮುೞಲಲ್ಲಿ ರಸವುಂಟೆ? ನೆೞಲಿಗೆ ತಡೆಯುಂಟೆ? ರಣದಲ್ಲಿ ತಪವುಂಟೆ? ನೇಹ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಮೋಹವನರಸಲುಂಟೆ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನರಾಮ ಮನವುಂಡ ಬೞಿಕ ಕಂಗಳಗೆ ವಿಷವಯ್ಯ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿಪ್ಪುದೆ ದಿಟ, ಆದಡೆ ಇನ್ನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿಪ್ಪುದೆ ದಿಟ, ಇಂತೀ ಉಭಯವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಭಿನ್ನವುಂಟು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕುಂಭವೆನಲೇಕೆ? ತುಪ್ಪದ ಕಂದಲೆನಲೇಕೆ? ಕಪ್ಪುರದ ಕರಂಡವೆನಲೇಕೆ? ಆ ವಸ್ತು ದೃಷ್ಟ ದಿಟವೆ. ಕುಂಭ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಕುಂಭವಲ್ಲ; ತುಪ್ಪ ಕಂದಲಲ್ಲ ಕಂದಲು ತುಪ್ಪವಲ್ಲ; ಕರಂಡ ಕಪ್ಪುರವಲ್ಲ ಕಪ್ಪುರ ಕರಂಡವಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತು ಹೋದಮತ್ತೆ ಉಪದೃಷ್ಟದ ಮಾತದಗಿತ್ತು, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ಬಂಗಾರವೆಂಬ ಕುಱುಹುಂಟೆ? ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಕಪ್ಪುರ ಹೋದ ಮತ್ತೆ ಘಟವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುನಾಮವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ವಸ್ತುಕದಂತೆ, ಘಟ ಆತ್ಮನಂತೆ, ಉಭಯಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ

ಆ ಪ್ರಸಂಗ ಆ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೊಡಲಳಿತುದು ಗೋಳಕಾಕಾರ ವಿಶ್ವವಿರಹಿತ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದುದು.

ಸೂಜಿಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ವಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಓತ್ತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಔತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಕುರುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಟಿರು ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞೆಗೆಟ್ಟು ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯೊಡಗೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡಿಲ್ಲ. ಇದನಾರು ಬಲ್ಲರು ? ಇಂತಿವನಾರಯ್ಯಾಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಬಲ್ಲವ.

ಸ್ಥೂಲಕ್ಕೆ ಮೂರು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಎರಡು, ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದೆಂದು ತಿಳಿದ ಮತ್ತೆ ನಾನಾಸಂದುಸಂದ ಹೊಲಿಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ನಾಗಳಿಗೆಯು ಒಡಗೂಡಿ ದಳೆದು ಮುಗಿದ ಮತ್ತೆ ಹೊಲಿವ ತಾನೇಕವಾದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಳಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡುವನಿರವು.

ಉಗ್ಗಡಿಸುವ ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ[1]. ಸು. 1160

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಜೀವನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯು ತಡೆದು ಆತ್ಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ತಡೆದು ಪರಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ ತಡೆದು ಮಿಕ್ಕಾದ ವಾಯುಗಳ ಪೆಸೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ತಿಳಿದು ಇಂತೀ ಜೀವಾತ್ಮಪರಮತ್ರಿವಿಧಗುಣಂಗಳಂ ತಲೆದೋರದೆ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಭಾವೇಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಓಂಕಾರದ ಉಲುಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮೂಲದ ಉಭಯದ ಮೊಳೆ ಮುಳಿದು ಐವತ್ತೊಂದು ಭೇದದ ಸೂತಕದ ಸುಳುಹಡಗಿ ಹಿಂದಣ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಸಮುಖ ತಿರುಗಲಾಗೆನುತಿದ್ದನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕುಂದದಂತೆ ಉಗ್ಗಡಿಸುತಿದ್ದನು.

---

1 ಗಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ

ರಾಮದೇವ 1187.

ಈತನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ [illegible] ಕಲಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಯ್ಯದೇವರ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಬಿಲಕ್ಕೆ [illegible] ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದವನಾಗಿ ಈ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ನಲಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ | ರೊಲವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಮೀ ಶಾಸನಂ |
ಸುಲಲಿತಮಾಗಿರೆ ಮುದದಿಂ | ಕಲುಕುಟಿಯ ಕುಲಾಗ್ರಣಿ ರಾಮದೇವಂ ಪೇಳ್ದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. [illegible] ರಾಮದೇವನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕವಿ ಸುಮಾರು 1180 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ 376ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರೇ ಆಗಿರುವರೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಕಲಕೇರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಗರಟನಾಡನ್ನಾಳುವ [illegible]ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ 1109ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1187) ಸೇನಾಪತಿ [illegible]ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅಕ್ಷತಟಾಕವೆಂಬ (ಕಲಕೇರಿ) ಅಗ್ರಹಾರದ ಮುನ್ನೂರ್ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳಗೆ ರೇಚಿಭಟ್ಟನು ಅನ್ನಸತ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರಲು ಆ ಅಕ್ಷತಟಾಕದ ಪ್ರಭುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ 10 ಮತ್ತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ —

ಕಲಕೇರಿಯ ಮುನ್ನೂರ್ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

ಮನುವಂ ಚಾರಿತ್ರದೊಳ್ ವಾಕ್ಪತಿಯನತಿಶಯಂ ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ಮೇರುವಂ ಧೈ |
ರ್ಯ್ಯನೊಳಾಜಂಭಾರಿಯಂ ಭೋಗದೊಳನುತನಂ ತ್ಯಾಗದೊಳ್ ರಾಧೇಯಂ ಗಾಂ |
ಭೀರ್ಯ್ಯನೊಳಂಭೋಧಿಯಂ [illegible] ನೊಳತಿದ್ವಯದಿಂ ಪೋಲ್ವ [illegible] ವಿದ್ವ
ಜ್ಜನಮೀ ಮುನ್ನೂರ್ವರಂ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು [illegible] ತತ್ತ್ವದಿಂದಂ |
ವಿತತಾಳಾಪದೊಳೇನೊ ನಾಲ್ಕುಮುಖನೆಂದುಂ ಬ್ರಹ್ಮಭಟ್ಟಾರಕಂ
ಶ್ರುತಿಪಾರಂಗತನಾದನೊಂದೆ ಮುಖದಿಂದಂ ನಾಲ್ಕು ವೇದಂಗಳಂ ||
ಸ್ಮೃತಿಯುಂ ಕಾವ್ಯಪುರಾಣನಾಟಕಕಳಾಸಂಪತ್ತಿಯುಂ [illegible] |
ಪಿತಮಂದಂ ಮಿಗಿಲಾದರೀ ತ್ರಿ[illegible] ವಂದಿಸಂ [illegible] || 1

---

1. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಲಸಂಗಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತ. 1190.

ಇವನು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಇಂಡಿತಾಲ್ಲೂಕು ಹಿರಿಯಬೇನೂರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ "ಸಾಸನವ ಪೇೞ್ದ ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತರ್ಗ್ಗೆ ಮಾಮುನೆರಡು" ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕವಿ 1234 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ 352ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವಿಗಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯಬೇನೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಮಂತ್ರಿ, ಮಾಯಿದೇವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೊಪ್ಪಣನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ಸಿರಿದೇವಿ 'ವೃಕ್ಷತಿರುಹವಿಡುವೊಂದು ನೋಂಪಿಯುಂಟೆನೆ ಕೇಳ್ದು' ಬೇವಿನೂರಲ್ಲಿ ಫಲವೃಕ್ಷಗಳ ಬನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸಂತೆ ನೆರೆವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿರಲು ಶಕ 1112 ನೆಯ ಸಾಧಾರಣವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1190) ಮಾಯಿದೇವನು 'ಸಂತೆಯುಮಂ ವನಸ್ಪತಿಯುಮಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಮುಂ ಮಾಡಿದಂ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಭಿಲ್ಲಮ.

ಚೋಳಾಂಭೋರಾಶಿಯೌರ್ವಾನಳನಹಿತತುರುಷ್ಕಾದ್ರಿಸಂಘಾತವಜ್ರಂ ।
ಗೌಳಾಂಭೋದಾಳಿಝುಂಝಾನಿಳನತುಳಬಳಂ ಗೂರ್ಜರೇಭೇಂದ್ರಸಿಂಹಂ ॥
ಕಾಳಿಂಗಾನಂಗಗೌರೀವರನೆನಿಪೆಸಕಂಬಾಳ್ದಿದೀ ಭಿಲ್ಲಮೋರ್ವೀ ।
ಪಾಳಂಗಾರ್ಪಾಟಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರರೆನಲೆಸೆವಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಬಲ್ಲನಾವಂ ॥

ಮಾಯಿದೇವ

ಬಿಸರುಹದಿಂ ಕೊಳಂ ನಿಶಿ ನಿಶಾಧಿಪನಿಂ ದಿನನಾಥನಿಂದಮಾ ।
ಗಸಮುಮುರೇಂದ್ರನಿಂ ದ್ವಿಜಸಂತತಿ ಕೇವಣದಿಂದೆ ಮಾಣಿಕಂ ॥
ವಸುಮತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವವೊಲ್ ನೆಱೆ ಯಾದವರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶೋ ।
ಭಿಸುವುದು ಮಾಯಿದೇವರಧಿನೇಶ್ವರನಿಂದೆನಲೇನ ಬಣ್ಣಿಪೆಂ ॥

ಬೊಪ್ಪಣ

ಸುರಪತಿಯಿರ್ದ ದೇವಸಭೆ ಪಂಕಜಮಿರ್ದ ಸರೋಜಷಂಡಮಾ ।
ಸುರತರುವಿರ್ದ ನಂದನವನಂ ಹರಿಯಿರ್ದಮೃತಾಬ್ಧಿಯೊಪ್ಪುವಂ ॥

ತಿರೆ ನೃಪಮೇರು ಭಿಲ್ಲಮನಮಾತ್ಯಶಿಖಾಮಣಿ ಮಾಯಿದೇವನಾ |
ದರಸನ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಪ್ಪಣಜವಾಪತಿಯಿರ್ದೆಡೆಯಂತಿರೊಪ್ಪುಗುಂ ||

ಬೇವಿನೂರು

ಪಲವುಂ ವೇದದ ಶಾಸ್ತ್ರದಾಗಮದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಪ್ರರ್ಕಳಿಂ |
ದಳಿಯಿಂ ಕೋಗಿಲೆಯಿಂ ಶುಕಪ್ರತತಿಯಿಂ ಪೌಂಡ್ರೇಕ್ಷುದಂಡಂಗಳಿಂ ||
ದಲರ್ದಂಭೋರುಹಷಂಡದಿಂ ಪಲವುಮುದ್ಯಾನಂಗಳಿಂ ಶಿಷ್ಯಸಂ |
ಕುಳದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಬೇವಿನೂರ್ಗೆ ದೊರೆಯೇ ಭೂಲೋಕದೊಳ್ ಪಟ್ಟಣಂ ||

ಫಲಶ್ರುತಿ

ಊರೊಡೆಯರಕ್ಕೆ ಮನ್ನೆಯ |
ರೂರಾಳ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾಡ ಕೊಂಡೆಯರಕ್ಕಿಂ |
ತಾರಾದೊಡಮೀಧರ್ಮವ |
ನೋರಂತಿರೆ ಕಿಡಿಸಿದವರಘೋರಗತಿಗೆಯ್ದುವರ್ ||

ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಾಲೋಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರ ಚಾವಡಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ನಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ—ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವೂ (1187) ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪವಾಗಿದೆ.

ಸಾಲೋಟಗಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಸಾಮಂತ ಬಂದರಸನು ಶಕ 1110 ರಲ್ಲಿ (1187) ರಾಜಧಾನಿ ಪೌರಗೆಯ ಭೋಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮಾವುಲಿಗನೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಬಂದರಸನ ತಂದೆ ಗೋವಣ.

ಅಂತೊಡೆ ಕೊಂದನೆಂದೆ ಬಗೆ ಶತ್ರುನಿಕಾಯಮನರ್ಥಿ ಬಂದು ಕ |
ಯ್ಯಾಂತೊಡೆ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೆ ಬಗೆ ಬೇಡ್ಪುದನಂಜಿ ಶರಣ್ಗೆ ವಂದರ ||
. ಂತಿಯ ಕಾದನೆಂದೆ ಬಗೆ ವೀರದ ಚಾಗದ ಕಾವ ಪೆರ್ಮೆಗಾ |
ವಂ ತೊಣೆಯೆಂದು ಒಣ್ಣೆವುದು ಧಾರಿಣಿ ಗೋವಣಮಂಡಳೇಶನಂ ||

ಬಂದರಸ (ನೆರೆಯೋಡೆ ಗಂಡ)

ಬಂದೋರ್ವೀಶ್ವರನೀರ್ಷ್ಯೆಯಿಂ ರಿಪುಶಿರೋವ್ರಾತಂಗಳಂ ಪೊಯ್ಯೆ ಬಂ |
ದಂದಾಕಾಶನದೀಪ್ರವಾಹದೊಳೆ ಬೀೞಲ್ ಸಿದ್ಧಮುಗ್ಧಾಂಗನಾ ||
ಸಂದೋಹಂ ಸರಸೀಜಮೆಂದೆ ತೞ್ಯಲ್ ಸಾರ್ದೆಯ್ದೆ ಭೀತತ್ವದಿಂ |
ನಿಂದಿರ್ದರ್ ನಭದೊಳ್ ನಿರೀಕ್ಷಿಪ ಸುರಗ್ರಾಮಂ ಹಾಸ್ಯಮುಪ್ಪನ್ನಗಂ ||
ಹಗೆವರಸ್ರಗ್ಗಳಂ ಬಳಮವಂದಿರ ಸಂದಲೆ ರಕ್ತಪಂಕಜಂ |
ಸೊಗಯಿಪ ಕಣ್ಗಳೋಳಿ ಶಫರಂ ಕರುಳೋಳಿ ಮೃಣಾಳವಾಗಿ ದಿ ||
ಟ್ಟಿಗೆ ನೆರೆಯೋಡೆಗಂಡನದಟಿಂದಮೆ ಗೆಲ್ದ ಮಹಾಹವಾಂಗಣಂ |
ನಗುವವೊಲಿರ್ದುದೆಯ್ದೆ ಕಮಳಾಕರಮಂ ದಿಟದಿಂ ವಿಚಿತ್ರಮೋ ||
ಘನಭುಜಮುಷ್ಟಿಯಿಂದೆ ವಿಜಯಾಂಗನೆ ನರ್ತಿಪ ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ ಭೂ |
ವಿನುತವಜ್ರೋಲತಾಂಗಿಗೆ ಮುಖಾಂಬುಜವೊಪ್ಪಿನ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ ಮಾಂ ||
ತನಿಧಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗುರವೋಗಶಾಲೆಯೆನಲ್ಕೆ ಬಂದಭೂ |
ಪನತೆಱದಿಂದೆ ಪೆಂಡಿರ ಮನಂಗಳನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡನಾಪನೋ ||

ಬೊಪ್ಪ ಚಮೂಪ.

ಅಳೆದಿತ್ತಂ ಬಲಿ ಭಾನುಜಾತನೆಣಿಸಿತ್ತಂ ತೂಕದಿಂದಿತ್ತನಿಂ |
ತಳಿಪಿಂದಂ ಶಿಬಿ (ಯನ್ನರಂ) ಪಱಿದು ತನ್ನಂ ಬೇಳ್ಪುದಂ ಬೇಳ್ಪವ ||
ಗ್ಗಳಿಯಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದಿಲ್ಲ ತೂಗಿನಸಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಕೊಟ್ಟಪಂ ನೋಡೆ (ಪೊಂ) |
ಗಳನರ್ಥಾರ್ಥಿಗೆ ಕಾತುರ ಬೊಪ್ಪಣಚಮೂಪಂಗಾರ್ ಸಮಂ ದಾನಿಗಳ್ ||

ಆಚೆಯು.

ಮನೆಗಲ್ಲರ್ ಪೊನೆಗಲ್ಲರಾಗೆನ ಸೇನಾನಾಯಕರ್ ಭಾವಿಸಲ್ |
ಮನೆಯೊಳ್ ಕಲ್ಪಕುಜಾತದಂತೆ ಕುಡಲುಂ ಮಾಱಾಂತರಂ ಕೋಪದಿಂ ||
ಮೊನೆಯೊಳ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಾಂತನಂತೆ ಕೊಲಲುಂ ಶ್ರೀಬಂದಿಗಳ್ಪೋಣೆಪಾ |
ಳನ ಚಿತ್ತಪ್ರಿಯ ತಂತ್ರಪಾಳನೆನಿಸಿರ್ಪ ಆಚೆಯಂ ಸಾಲನೇ ||[1]

1. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಲಸಂಗಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ

ಕವಿಪದ್ಮ. 1205.

ಈತನು ಬೇಲೂರು 322ನೆಯ (ಹಾಸನದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಶಾಸನಗಳ: ಅನುಬಂಧ) ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಸರಸಕವಿತುಂಗನೆನಿಸಿದ | ವರಕವಿಪದ್ಮಂ . . . ನಿಷಿಧಿಗೆ ಪದ್ಯಂ |
ಬರೆದು ಪರೋಕ್ಷದ ಪದವಂ | ಎರಚಿಸಿ ಜಿನಸಭೆಯೊಳಗ್ರಪೂಜೆಯ ಪಡೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಮಲಧಾರಿಗಳು 1205 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಲು ದೋರಸಮುದ್ರದ ಭವ್ಯಜನಗಳು ಅವರ ನಿಷಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸವೆದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಿದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಕರಿಸಿ ಸಮಸ್ತ .... ಯಕರಂ ಜನ[ಂಗಳ]ಂ |
ನೆರಪಿ ಪರಿಗ್ರಹಂಗಳನಿಸ . . . . . . ಚಿತ್ತದೊಳ್ ||
ದರಿಸಿ ಜಿನೇಂದ್ರನಂ ಜಿನಸಮಾನ ನಿಜಾತ್ಮ . . . . . . |
. . ವರವರ್ಧಮಾನಮುನಿ ಪೊಕ್ಕನನಿಂದಿತ (ನಿಂದ್ರಲೋಕಮಂ) ||

ದೇವಪ್ಪ ಸು. 1525

ಇವನು ರಾಮವಿಜಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ, ಭೂಸುರವಂಶೋದ್ಭವಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ; ಈತನ ಪಿತಾಮಹನು ಕೊಯ್ತ್ತು ಭವೇಶಗಲ್ಲಿಯ ಜಂಗನಾಡಪೊಳಲ ಸಚಿವಶಿರೋಮಣಿ ದೇವಪ್ಪ, ತಂದೆ ಬುಕ್ಕರಸ ತನ್ನನ್ನು ಸಚಿವದೇವಪ್ಪಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ; ಆವ ಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ವಿಜಯಣ್ಣನ (1448) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ 3ನೆಯ ಮಂಗರಸನಂತೆ (1508) ಪ್ರಭೇಂದುಶ್ರುತಮುನಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿಮಲಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮಂಗರಸನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1525ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ:—

ಗಜಗನ ಗುಣವರ್ಮನ ಶಾಂತಿವರ್ಮನ | ವಿಜಯನ ಪೊನ್ನನಗ್ಗಳನ |
ಸುಜನೋತ್ತಂಸ ರನ್ನರ ಮಧುರಮನ | ಸಿಜರಿವರ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು ||

ಅಲ್ಲದೆ ಅಭಿಪಂಪನನ್ನೂ, "ಸುಟ್ಟುಕಾಮದಂಟರಿಯನು ಲೀಲಾವತಿ | ಗಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪನು ಲೋಕವಳಿಯ | ದಿಟ್ಟವಾದಿಯ ಗೆಲ್ದ" ನೇಮಿಚಂದ್ರನನ್ನೂ, "ಚಂದದ ಮೃದುಬಂಧದ ಮೈಸಿರಿಯೊಡ | ನೊಂದಿದ ಸವಿನುಡಿಯಿಂದ | ಅಂದವಡೆದ ಕಾವ್ಯ ವನುಸುಂದ" ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿತಾಚಾತುರಿಯನ್ನು ರಸಿಕರು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಎಂದು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:—

ತಿಂಗಳ ತಣ್ಗದಿರ್ದೊಂಗಲ ಸಿರಿಯಂ | ತಿಂಗಡಲಿನ ರಸದಂತೆ |
ರಂಗುವಡೆದ ಮಾಣಿಕದ ಮಂಜರಿಯ ದ | ಡಂಗಿನಂತಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕಂಬರಲಿನ ಕೊಡವನು ಬಿರಿಮುಗುಳ ತೆ | ರಂಬಿಯನಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯರ |
ಕಂಬುಕಂಧರದಾಲಿಂಗನವನು ಮಾಣು | ಗೊಂಬನ್ನೊಲಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಒಸರುವ ಸುಧೆಯ ಕೊಡನೊ ಮುಸಿದಗಲಿದ | ಸಸಿವದನೆಯ ಕೂಟದ ರನ್ನೊ |
ಪೊಸಜವ್ವನೆಯ ಬೇಟದ ಸುಗ್ಗಿಯಂತೆ ಸಂ | ತಸವೀವುತಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕೋವಿದರುಗಳ ಹೃತ್ಕಮಲಭಾಸ್ಕರ ವಾ | ಗ್ದೇವಿಯ ಮುಖಮಣಿಮುಕುರ |
ಭಾವಕರುಗಳ ಸಂತಸಸಾಗರಮಿತ್ರ | ದೇವಪ್ಪನೊರೆದ ಸತ್ಕಾವ್ಯ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮವಿಜಯ ಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 10, ಪದ್ಯ 2603. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ರಾವಣವಧಾನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲವುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಹಿರಿಯಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾನು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಅಕಳಂಕ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಕೊಂಡಕುಂದ, ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ,

ಪ್ರಭೇಂದುಮುನಿ, ಶ್ರುತಮುನಿ, ವಿಮಲಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಸರಸ್ವತಿಯಂಗಭೂಷಣ ಕೇಳ್ವರ | ಹೃದಯಕಮಲದವನೇಂದ್ರ |
ಇದು ರಸಿಕರ ಕಿವಿಗಮೃತರಸಾಯನ | ವಿದು ಧರ್ಮಕುಮುದಚಂದ್ರಮನು ||

ಇವನ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಉದ್ಯಾನ

ಬಲಗನಾಳೆ ಪೂಗಿಡಗಳೋಳಿಗೆ ಜೇನ | ಸಾಲೆಯಂಗಜಗೆ ಜೀವಣದಾ |
ಸಾಲೆಯಾಅದಿಗೆ ತಂಜೆಲರಿಗೆ ನಾಟ್ಯದ | ಸಾಲೆಯಂತೆಸೆದುದಾರಾಮ ||

ಹಲಸು

ಫಲರಬಿತ್ತಿಯೊಳು ಫಲವಸಿತ್ತು ಬಾಗುವ | ತರುಗಳು ಪರಿಯಲ್ಲವೆಂದು |
ಅರಗಿಳಿಯಂ ನುಡಿಸುತ ಒಕ್ಕವಲಸಿನ | ಮರಗಳೆಸೆದುವಂದದಲಿ ||

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ಅಸಿಯನಡುವಿನ ಸಿಟ್ಟಸಜಾಗಂಗಳ ಪೊಚ್ಚ | ಪೊಸಜವ್ವನದ ಮುದ್ದುಮೊಗದ |
ಎಸೆಗೆಂಪೆದುಟಿಯಂಜೆಗಮನದ ಹೆಣ್ಣುಗ | ಳೆಸೆದಹರಾದೇಶದೊಳು ||
ಸಣ್ಣನಡುವಿನೆಳಮಿಂಚ ನಗುವ ನಗು | ಗಣ್ಣಸಂಜೆಯಕೆಮ್ಮುಗಿಲಾ |
ಬಣ್ಣವಸಿಟಿಕ್ಕೆವ ರಂಗದುಟಿಯ ಮುದ್ದು | ವೆಣ್ಣಲ್ಲದಿಲ್ಲವದರೊಳು ||

ರಾಮನ ಪ್ರಲಾಪ

ಕದಪಿನ ನುಣ್ಪು ಕನ್ನಡಿಗೆ ಚಂದ್ರಗೆ ನಿನ್ನ | ವದನದಿರವ ಕೋಗಿಲೆಗೆ |
ಮೃದುಮಧುರಾಲಾಪವನಿತ್ತು ವಂಚಿಸಿ | ಸುದತಿ ನೀಪೋಪುದುಚಿತವೆ ||
ಕೆಂಬಲ್ಲ ಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕಾಂತ ರಸದಾ | ಳಿಂಬದ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು |
ಕಂಬುಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊರಲ ಸೊಬಗಿತ್ತಿನ್ನ | ಪಂಬಲ ಬಿಡುವುದುಚಿತವೆ ||
ಮದದ ಕೇಳಿಲರುಣೆಗಳಿಗೆ ಕುರುಳುಗಳ | ಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕೋಳ್ಗಳಿರವ |
ಕುಡುವಿಲ್ಲನ ಕೈಯ ಸಿಂಗದವೂಲಿಗೆ | ತಡೆಯದೆ ಕೊಡುವುದುಚಿತವೆ ||

ದುರ್ಜನನು

ಒಡಲೊಳು ಜನಿಸಲವನ ಬಾಯೊಳು ಹ | ಲ್ಲೊಡನೆ ಪುಟ್ಟುದುದೆಂ ಬಳೆದ |
ಪಡೆದ ಜನನಿ ಬದುಕಿದಳೆಂದೊಡೆ ಮಿಕ್ಕ | ಪೊಡವಿಯ ಜನಕುಂಟೆ ಸುಖವು ||

ಮುಖಬೋಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಯೋಗಿ. 1656

ಇವನು ಷಟ್ಸ್ಥಲತಿಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ಕರಜಾತನು. ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನು (ಸು. 1650) ತನ್ನ ಗುರು ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ಶಿಷ್ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ[1] ಇವನೂ ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ "ದುರುಲಪಸಿವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಮಸ್ತಕಮಾಸ | ವರಶುದ್ಧಪೌರ್ಣಮಿಸೌಮ್ಯವಾರದಿ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ದುಗುಲಪಸಿ ಎಂದರೆ ದುರ್ಮುಖಿವರ್ಷವು 1656 ಆಗಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಷಟ್ಸ್ಥಲತಿಲಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕಂದವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ, ಸ್ಥಳ 20, ಪದ ವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥ ಕಂದ ಸಹ 923. ಇದರಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ —

ಶರಣಚಾರಿತ್ರಗಳ ಶಿವಪುರಾಣಗಳ ಸುಟಿ |
ಶರವಚನರತ್ನ ಪೂರಿತಕೋಶವೆಂದೆನಿಪುದೀಕೃತಿಯು.
ಇದು ನಿಜಾನಂದರಸಚುಳಕ ಶರಣರ ಪುಳಕ |
ಮಿದು ಮುಕ್ತಿಕರತಳಾಮಳಕ ವಿರಚಿತಕೌಳಕ.

---

1. Vol. II, 380.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯೊಳಗಿರ್ಪ ಹಂಸೆ ಮತ್ಸ್ಯಪಕ |
ಕ್ಷೀರಮಂ ಬಯಸುವುದೆ ಕುಸುಮದೊಳಗಿರ್ಪಳಿಗೆ |
ಬೇಱೆಪರಿಮಳದಾಸೆಯುಂಟೆ ಕಡಲೊಳಗಿರ್ಪ ಭೇಕನನ್ಯಾಂಬುಗಳನು ||
ಹಾರಯಿಪುದೇ ಮೊಲೆಯನುಂಬ ಶಿಶು ಬಯಸುವುದೆ |
ಕ್ಷಾರಜಲ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳೀವ ಲಿಂಗದೊಳ್ |
ಮಾರಾರಿಶರಣ ಕೂಡಿರ್ದು ತನಗನ್ಯವಹ ಫಲಪದವ ಬಯಸನಱುಗಾ ||

ಸುೞಿನಾಭಿಯೊಳಬಿದಿರಿನಂತೆ ನಳನಳಿಪ ತೋ |
ಳೆಳವಾಳೆಯಂತೆ ಧಳಧಳಿಪ ತೊಡೆ ನಳಿಸಕು |
ಟ್ಮಳದಂತೆ ಪೊಳೆವ ಕುಚ ಪವಳದುಟಿ ಶಳಿಂಡಿಯು ಅಳಿಗುರುಳ ನಳಿನದೆಸಳಾ ||
ತಳೆದ ಕಂಗಳ ಕಂಬುಗಳ ಶೋಣಾವೆಳಗ ಪ |
ಲ್ಗಳ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಯ ಕೋಕಿಳರವದ ನಳನಖಳ |
ವೆಳಗಿಸಾನನದ ಪೆಣ್ಗಳ ಸುಖದೊಳಿರ್ಪವಗೆ ಶಿವಪಥವುಸಾಧ್ಯಮಲ್ತೇ ||

ಕಟ್ಟುಗ್ರಸಿದ್ಧರೆದೆಮೆಟ್ಟಿ ತಪಸಿಗಳ ಹುಡಿ |
ಗುಟ್ಟಿ ಯತಿಜನರ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕಾಮುಕರ ಎದೆ |
ದಟ್ಟಿ ನಿರ್ಜರರ ಮನ ಸುಟ್ಟಿಱಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಕರ ಕಟ್ಟಿ ವಿಷಯದಪಾಶದಿಂ ||
ನಿಟ್ಟೃದೆಯರ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿ ಜಾರರ ದೇಶ |
ಕಟ್ಟಿ ವೀರರ ಮನಂ ಮುಟ್ಟಿ ಪೀಡಿಸಿ ಮನರ |
ಘಟ್ಟಿಯಂ ಕರಗಿಸುತ ಹುಟ್ಟುಗಡಲೊಳ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಕಾಮನಖಿಳಜನರಾ ||

ಹರನಾಲಯಕೆಯ್ದಿದವಂ | ಚರಣಾಸುರಕ್ಷ್ಮಿಗಳ ಪೊಱಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಚಿಂತೆಯೊ |
ಳಿರುತಿರ್ಪನಂತೆ ಸಲ್ಲದು | ಹರಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳುವಗ್ಗೆ ಪರಚಿಂತೆಗಳುಂ ||

1. Volume II, 380.

ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಸು. 1665

ಈತನು ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೆಯ ಸೋಮಲಿಂಗನ ಒಡಲಿಂದ ಚರಲಿಂಗವಾಗಿ ಹೊರಟ ರೇವಣಸಿದ್ಧನ ಸಂತತಿಯವನಾದ ಮಳೆಯ ಮಲ್ಲೇಶನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾನಗರದ ಹಿರಿಯಮಠದ ಸಿದ್ಧವೀರನ ಶಿಷ್ಯ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ. ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಈತನು ಕೊಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಪಾದದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯನಿಂದ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಬಳಿ 9 ವರ್ಷ ಶಿಷ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಟು ಸುಗಟೂರ ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ವಂಶಗುರು ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತೀಶನು ಇರುವ ಸೌಂದರ್ಯಪುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಗುರುವಿನ ಮಗ ಬಸವಾರ್ಯನಿಗೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ಬಸವಾರ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕುಲದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಹೇರಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ಮಗ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನು 11ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಸಿಮೇಂದ್ರಪಾಚ್ಛನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು ಇವನಿಗೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈ ದೊರೆ ಕವಿಗೆ ಪುರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಂದಿರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಹು ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕವಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಂದೀಶದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹತಾರ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಸಿದನು. ಮಹತಾರ್ಯನಿಗೆ ಗುರುಬಸವರಾಜ, ಮಹತಾರ್ಯ, ಮುದ್ದುಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. "ಧರೆ ಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕೆ ತೆರಳಿದ ಮಹಾತ್ಮನಾವಂ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ" ಎಂದು ಆಹುಡುಗರು ಕೇಳಲು ಈ ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೇಳಿದನು.

ಕವಿ ಸುಗಟೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ[1] (ಸು 1665) ಸಮಕಾಲದ [illegible] ಅವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1665 ಆಗಬಹುದು

1 Volume II, 450.

ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಈವನೂ ತನ್ನ ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತ್ರಿವಿಧಕವೀಶ್ವರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಭೂತಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ಮಯೂರ, ಹಲಾಯುಧ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭಾರವಿ, ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

‘ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ಚದುರ ’ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 34. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯರಾಜನೆಂಬ ಪುರಾತನ ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೋಗಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿನಾಯಕ, ವೀರಭದ್ರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಇವರನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನೂ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ನೂತನರನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.[1] ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಸಕಲಶಿವಭಕ್ತಪಾದ ಪಂಕೇಜಷ |
ಟ್ಪದನೆನಿಪ ವಿಜಯನಗರದ ಹಿರಿಯಮಠದ ಪ |
ಟ್ಟದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶಶರಜಾತನಾದ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ||

1. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ನಂಬಿಯಣ್ಣ, ಮಾಚಯ್ಯ. ಸಾನಂದಗಣವರ, ಆದಿಮಯ್ಯ, ನಗೆಯಮಾರಿತಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಶಂಕರದಾಸ, ಶಾಂತಯ್ಯ, ಪರಮಸದ್ಯೋಜಾತವಾಮದೇವಾಘೋರವರತತ್ಪುರುಷವಕ್ತ್ರನೆಂ ಶರೀರವಾದ ರೇವಣ ಏಕೋರಾಮ ಮರುಳಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರು, ತೋಂಟದಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಕೊಟ್ಟೂರುಬಸವ, ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ, ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ, ಒಂಟಿಜೋಳಿಗೆದೇವ, ಕೋರಾನ್ಯದಯ್ಯ, ಮರುಳೇಶ, ಸರ್ಪೇಶ, ಗೂಳೂರ ಒಪ್ಪತ್ತಿನಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ, ಮಹತ್ತೇಶ, ಚೆನ್ನವೀರ, ಮೌನದೇವ ಬೋಳಬಸವ.

ಚದುರ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯನಣುಗಗೊರ್ಗ |
ರೆದ ಶರಣಮುಳೆಯರಾಜೇಂದ್ರ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ |
ವಿದಿತಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಸಮುದ್ರ

ಸುರಧರಾಧರಮೆನೆ ಶಿವಾನ್ವಿತಂ ಕಿನ್ನರೇ |
ಶ್ವರನಂತೆ ಪದ್ಮಕಚ್ಛಪಶಂಖನೀಲೋನ್ನ |
ಕರಮಹಾಪದ್ಮಾಂಕಿತಂ ವರಮುಕುಂದಬಂಧುರವಾಗಿ ಕುಂದದುದಧಿಂ ||
ತರುಣಿಯುರ ಬೆರಳಂತೆಯೂರ್ಮಿಕೋದ್ಭಾಸಿತಂ |
ಪಿರಿಯರಂತುಜ್ಜೆ ನೆಗೆವ ಮರಿಯಾದೆ ತಪ್ಪದಾ |
ನರಪವಾಹಿನಿಯಂತೆ ವಾರಿವಾರಣದಿಂದ ಶರಧಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿರ್ಪುದು ||

ಪಟ್ಟಣ

ಅರಸಂಚೆಯಿಂ ಕಮಲಪುಬ್ಬರಜದಿಂ ಜಲಂ |
ಶರದಿಂದ ಸರಸಿ ಸರಟಿಂ ಕಂಪುಗಳನೆಳೆಯ |
ಪರಿಮಳಿಸುವರಲನನುಸಱಪ ಷಟ್ಪದಗಳಿಂದರಲ ಪಕ್ಕಿಗಳನಾಂತ ||
ಬಿರಿಮುಗುಳ್ಗಳಿಂದರಲ್ಗಳಿಂದೆಸೆವ ಲತೆಗಳಾ |
ವರಿಸಿರ್ಪ ತರುಗಳಿಹ ಬನಗಳಿಂ ಮರಗಳಿಂ |
ದುರುನಂದನಂಗಳಂ ಪೊರೆವ ಕಟ್ಟೆಕೊಳಗಳಿಂ ಪುರಪಲ್ಲಿಗಳ್ ನೆಗೆದುವು ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, 631) ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದವೀರಸ್ವಾಮಿ. ಸು 1700

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂಭವಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಅಂಗದೊಳ್ ಗೋಮುಖವದು, ತತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳ್ ವರ್ತುಳಂ ; ನೋಡೆ ಸಂಗದಿಂ ಗೋಳಂಗಳೊಳ್ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಉಳಿವಡೆ ಶಾಂಭವಿಯ ನಿಲವು.

ಅಂತಪ್ಪ. ಸು. 1720

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ವೈಶ್ಯವಂಶಾಗ್ರಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚಂದಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ, ತಾಯಿ ಚನ್ನಮ್ಮ, ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಸಮಂತಭದ್ರರ ವರದಿಂದ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೈಚಭೂಪನು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬೈಚಭೂಪನಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಎಂದು ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ "ವ್ರತವೊಂದಱತಿಶಯದಿಂ ದುರಿತವ ಹರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಸುಖವ ಪಡೆದ" ಧನಕೀರ್ತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇತರರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ನವರಸಾಲಂಕಾರಮಧುರಾಲಾಪದಿಂದೊಪ್ಪುವಳೀಕೃತಿ ।
ಯುವತಿಯನು ಕಂಡವರು ಸೋಲದರುಂಟೆ ಜಗದಿ ॥

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಸಮಂತಭದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನಮುನಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಮಣ್ಣ. ಸು. 1720

ಇವನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ಜೈನಕವಿ, ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ನಾಗಣ್ಣ, ತಂದೆ ದೊಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ, ಸ್ಥಳ ಶ್ರವಣಬೆಳುಗೊಳಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ವೇಣುಪುರಿ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನು ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ರಾಜನು ಒಂದನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1713-1731) ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1734-1766) ಆಗಿರಬೇಕು. ಒಂದನೆಯವನೇ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ

ಈ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ರಾಮಜನನ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿ ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡುಮಗು ಆಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪೈಲಾರದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1800

ಈತನು ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ, ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಲಿಂಗನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯ ಚೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ

ಇದರಲ್ಲಿ 332 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯವೂ 'ಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ನವಚಕ್ರದೊಳಗಿರ್ದ | ನವಬ್ರಹ್ಮವನು ತೆಗೆದು |
ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ | ಕರುಣಿಸಿದ | ಸುವಿವೇಕಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||
ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ಬಲು | ಕಷ್ಟ ಎಲೊ ಮಗನೆ ಎಂ |
ದಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ | ಕರಕಿತ್ತ | ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರೀಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||

2 ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಮಹತ್ವ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:-

ಗುರುವೆ ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾರ್ಕ ಭವಭಂಜನನು |
ಗುರುವೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಮಂದಿರನು |
ಗುರುವೆ ದೀಕ್ಷಾಸುಶಿಕ್ಷಾ ಮೋಕ್ಷಕಾರಣಕರ್ತರಲ್ಲದಿನ್ನೊರ್ವರಿಲ್ಲ ||
ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕದೈವಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಱಿದು |
ಹರನು ನ ಗುರೋರಧಿಕವಿದಿತವೆಂದೋದಿದನು |
ನಿರುತವಿದು ಕೇಳು ಸದ್ಗುರುವಧಿಕನಿಂತಪ್ಪಗುರುಕರೋದ್ಭವರಧಿಕರು ||
ಪರಸತಿಗೆ ಪರಧನಕೆ ಪರನಿಂದೆ ಪರದೈವ |
ಕೆಱಗಿಯನ್ಯರಜೀವಹಿಂಸೆಗಳ ಮಾಡುತಿಹ |
ದುರಿತ ಮಹಪಂಚಪಾತಕವೆಂದು ಗುರುಮುಖದೊಳಱಿದವಕ್ಕಿಚ್ಛೈಸದೆ ||
ಗುರುಕರಾಂಬುಜದೊಳಗಿಹಿಷ್ಟಮಹಲಿಂಗವನು |
ಸರಸಸಂಯೋಗಸಮರಸಭಾವದಿಂದಪ್ಪಿ |
ಹೆರಹಿಂಗದಂತಿಪ್ಪನಿಷ್ಠೆಸದ್ವೀರಮಾಹೇಶನ ಸದಾಚಾರರು ||

ಅನಂತನಾಥ ಸು. 1800

ಇವನು ಮನ್ಮಥ ಕೊರವಂಜಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನು ಕೊರಚಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಸೋದರದ ಮಾವನ ಮಗಳಾದ ವಿದರ್ಭೆಗೆ ಕಣಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ, ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಲಿಂಗಸೂರು. ಇವನು 1822 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ. ಸು. 1820

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮುಳುಗುಂದದ ವಿರಕ್ತರಮಠಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ

ದ್ದನು. ಬಾಲರಂತೆ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತಶಿವಯೋಗಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು. ಇವನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಂದ (1799-1868) ಸನ್ಮಾನಿತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1820 ಆಗಿರಬಹುದು

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು, ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿ ಇವೆ. ಒಂದು ಹಾಡನ್ನೂ ಒಂದು ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ರಾಗ ದ್ವಿಜಾವಂತಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಅವರವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ |
ಅವರವರ ರೂಪನಾಗಿ ಇರುತಿಹನು ಶಿವಯೋಗಿ || ಪಲ್ಲವಿ ||
ಇರದೊಂದು ಕನ್ನಡಿಯ ನೂರಾರು ಜನ ಹಿಡಿಯೆ |
ಸರಳಾಗಿ ಅವರವರ ರೂಪು ಕಾಣ್ಬಂತೆ |
ಹರಿಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರಿ ಹರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರ |
ನರರೇನು ಭಾವಿಸುವರದರಂತೆ ತೋರುವನು || 1 ||
ಮತಭೇದದವರು ದುರ್ಮತಿಯಿಂದ ಯತಿವರಗೆ |
ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೇ ತಿರುಗುವುವು |
ಯತಿವರನು ತಾ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇರುತಿಹನು |
ಕ್ಷಿತಿಜನರ ಪಾಪಪುಣ್ಯವ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ || 2 ||
ಕಲುಷಜಲವ ಹಿಡಿದಿರುವ ಕಲಕುಮನದವರಲ್ಲಿ |
ತಿಳಿವಳಿಕೆ ರವಿಚಂದ್ರ ಕಾಣುವ ಪರಿಯಂತು |
ಕಲುಷಜಲವನತಿಗಳೆದ ತಿಳಿಯ ಮನದವರಲ್ಲಿ |
ಸಲೆ ಮಹಂತಲಿಂಗ ಚಿತ್ಸೂರ್ಯ ಕಾಣುವನು || 3 ||

ಬೇಡದಿರು ನರರ ಕೊಂಡಾಡದಿರು ಹಿಂಸೆಯಂ |
ಮಾಡದಿರು ಪಾಪಕೆಡೆಯಾಡದಿರು ಕುಚಿತರೊಡ |
ನಾಡದಿರು ಕಾಮದೊಳು ನೋಡದಿರು ಪರಸತಿಯ ಕೂಡದಿರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ |

ಕೇಡೆಣಿಸದಿರು ಪರರಿಗಾಡದಿರು ನಿಷ್ಠುರವ |
ಪೀಡಿಸದಿರನ್ಯರನು ರೂಢಿಸದಿರಪಜಯದಿ |
ಕೂಡಿಸದಿರನ್ಯಾಯದೊಡವೆಯಂ ಸದ್ಗತಿಯುಮುಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದನಾರ್ಯಂ||

ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ. ಸು. 1820.

ಈತನು ತತ್ವಪದಗಳನ್ನೂ ವಚನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡಕೊಳ್ಳ. ಈತನು ಸುಮಾರು ನೂರುವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುಪಮನಿರಾಳಮತ್ಪ್ರಭುಮಹಂತಯೋಗಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ.—

ದಯೆ ಧರ್ಮ ಕ್ಷಮೆ ದಮೆ ಶಾಂತಿ ದಾಂತಿ ನಯ ನೀತಿ ಸುಮನ ಸುಬುದ್ಧಿ ನಿರಹಂಕಾರ ಸುಜ್ಞಾನ ಸುಚಿತ್ತ ಸದ್ಭಾವ ಸತ್ಕರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ಸುಖಭೋಗ ಶಿವಯೋಗ ರಾಜಯೋಗ ಸಾಧುವರಸಂಗ ಶಿವತತ್ವಾಪೇಕ್ಷೆ ಶಿವಕಥಾಸಂಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ತಾನಱಿಯದೆ ಸತ್ತುಸತ್ತು ಹೋಯಿತ್ತು ಅನಂತಕಾಲ ಅನಂತಜನ್ಮ ನಿರುಪಮ ನಿರಾಳ ಮತ್ಪ್ರಭುಮಹಂತಯೋಗಿ.

ಕುಮಾರವಿಭು. 1821

ಈತನು ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಇತರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾನಗಲ್ಲ ವಿರಕ್ತ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಶಕ 1744 ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1821) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಷಡಕ್ಷರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿತಾ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಷಡಕ್ಷರದೇವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಿಕ್ಷುಕ ಮಹೇಶವಿಲಾಸ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪ್ರಕರಣ 3. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವನು ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಣಾರ್ಯನು

(ಗುರುಲಿಂಗವಿಭು-ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, 262) ವರ್ಣಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷಾಟನಚರಿತೆಯನ್ನು ತಾನು ಗುರುಸಿದ್ಧದೇಶಿಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ವಸ್ತುಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಸುರಗಿರಿಯಂತೆ ಸದ್ವಿಬುಧಸೇವಿತಮಂಬುಜದಂತೆ ಶ್ರೀಗುಣಂ |
ಸರಸಿಜಮಿತ್ರನಂತೆ ಘನಮಾರ್ಗಸುಶೋಭಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆವೋಲ್ ||
ಸರಸಮುದಾರಭಾಮಿನಿಯರೋಳಿಯವೊಲ್ ಮಿಗೆ ಭಾವಜಾತಿಯಿಂ |
ಧುರಮೆನಿಕುಂ ಕುಮಾರವಿಭುನಿರ್ಮಿತವಿಾಕೃತಿ ಸರ್ವಲೋಕದೊಳ್ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಗಣೇಶ.

ಎಱಗುವ ನಿರ್ಜರಾಧಿಪರ ರತ್ನಕಿರೀಟಗಳೊಂದನೊಂದು ತಾ |
ನೊರಸಲುದಿರ್ದ ಪೊನ್ನ ಪುಡಿಯಂ ಕರದೊಳ್ ತಳೆದೆತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯೊಳ್ ||
ಸುರಿದುಕೊಳುತ್ತೆ ಪಾಂಸುಮಯಕೇಳಿಯನಾಡಿ ಮನೋನುರಾಗಮಂ |
ವಿರಚಿಪ ವಿಘ್ನರಾಜನತುಳೋತ್ಸವದಿಂ ಮಿಗೆ ಮಾಣ್ಕೆವಿಘ್ನಮಂ ||

ಮೇರು.

ಅಳಿಯಂ ಶ್ರೀಪತಿ ಚಂದ್ರನಾತ್ಮತನಯಂ ನಿಚ್ಚಂ ನದೀನಾರಿಯರ್ |
ಒಱಗೊಂಡಿರ್ಪರನಂತಶೈಳಜಯುಮೆನ್ನೊಳ್ ತೋರ್ಪುದೆನ್ನಂತೆ ಮಂ ||
ಜುಳಸತ್ತ್ವಾನ್ವಿತನಾವನೀ ಭುವನದೊಳ್ ಪೇಪೆಂದು ತಾನಬ್ಧಿಮಂ |
ಗಳಮಾದುಜ್ವಲಕೇತನಂನೆಗಪಿದಂತೊಪ್ಪಿತ್ತು ಹೇಮಾಚಳಂ ||

ಚಂದ್ರ.

ಒಗೆದಂಧಕಾರಮೆಂಬಾ | ಜಗುನೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳೆ ಬೆಳೆದು ಬೆಳ್ವೆಳಗಿಂ ತಾಂ |
ಸೊಗಯಿಪ ಬೆಳ್ದಾವರೆಯೆನೆ | ಮಿಗೆ ಮೆಱೆದುದು ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂಬಾನೆಡೆಯೊಳ್ ||

ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀ.

ನಡೆಯಿಂ ಹಂಸೆಯ ನಿಂದಿಸುತ್ತೆ ನುಡಿಯಿಂ ಕೀರಾಳಿಯಂ ದೂಷಿಸು |
ತ್ತೊಡನಂಗಪ್ರಭೆಯಿಂ ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆಯುಮಂ ಕೋಡಾಡುತುಂ ಬಟ್ಟನು ||
ಣ್ದೊಡೆಯಿಂ ಬಾಳೆಯ ಬಿಂಕಮಂ ಜಱೆಯುತುಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದಿಂದಬ್ಜಮಂ |
ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪದದಿಂದೆ ಮಾಂದಳಿರುಮಂ ತಂದಿಕ್ಕಿದಳ್ ಭಿಕ್ಷಮಂ ||

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ. ಸು. 1830

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲನ (ಸು. 1800) ಮಗನು. 1860 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಶುನಾಳ ಸರೀಫ್ ಸಾಬ. ಸು. 1840

ಈತನು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮುಸಲ್ಮಾನನು; ಹಿಂದೂಮತದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗುರು ಗೋವಿಂದ; ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಶಿಶುನಾಳ. ಇವನು ಸುಮಾರು 70, 80 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿಗದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಶ್ರೀಗುರುನಾಥ ನಿರಾಲಯನಾಲಯದೊಳು |
ನಾವು ಈರ್ವರು ನಲಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮೋರೆಗೆ ಹೊಡೆವೆನು |
ಸಾರಿ ಈರ್ವರು ನಮಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಯೋಗದ ಕುದುರೆಯ ಬೇಗನೆ ಏರುತ |
ಮೇಗೇರಿಯ ಮರಹೋಗುವ ಬಾ ||
ನಡೆ ನಡೆ ಶಿಶುವಿನಾಳಧೀಶನ ಗುಡಿಯೊಳು |
ಅಡಗಿಹ ಪ್ರಣವವ ನೋಡುವ ಬಾ ||

ನರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು 1840

ಇವನು ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ನರೇಗಲ್ಲು. ಈತನು ಸುಮಾರು 1840 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 980. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಉದ್ಯಾನ.

ಮರುಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿ ಕೇತಕಿ | ಪರಿಮಳದ ಸುರಹೊನ್ನೆ ತಾವರೆ |
ಮೆರೆವ ನೈದಿಲು ಚಿಟ್ಟದಾವರೆ ಪುಷ್ಪಜಾತಿಗಳು ||
ಭರದಿ ವನದೊಳು ಬೆಳೆದಿಹುವು ಬಹು | ತರದ ಸೇವಂತಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪವು |
ಹರನಿಗರ್ಪಿತವಾಗೆ ನಿಂದಿಹ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯು ||

ಪುರದ ಶೃಂಗಾರ

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಝಲ್ಲಿತೋರಣ | ವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಮಕರತೋರಣ |
ಭಿಲ್ಲುಬಾಗಿದವೋಲು ಎಸೆದುವು ಕನಕತೋರಣವು ||
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸರದೊಳಗೆ ತೋರಣ | ಝಲ್ಲಿನವರತ್ನಗಳ ತೋರಣ |
ವೆಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಎಸೆಯುತಿರ್ದುವು ಹಸಿರುತೋರಣವು ||

ಶ್ರೀಶಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ, ಕರ್ಜಗಿ ಸುಖನಿಧಿವಿಠಲ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿಠಲ.

ಇವರುಗಳೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮಾಧ್ವರು. ಮೊದಲನೆಯವನು ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲನ (ಸು 1830) ಸೋದರರಳಿಯನು. ಇವನು 1890 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯವನು ಶ್ರೀದವಿಠಲನ (ಸು. 1800) ಸೋದರದಳಿಯನು. ಮೂರನೆಯವನು ಬಹಳ ಆಧುನಿಕನು; 1925 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನು.

ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ, ಸ್ಥಳ ಹರಿಹರಪುರ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆರೋಡಿ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಈತನನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ[1]. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಪ್ರಭಾವತೀಸ್ವಯಂವರ, ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ, ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ ಇತ್ಯಾದಿ

ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು— ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಭ್ರಾಂತಿಯಾಮಿನೀನಾಟಕ, ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕ೧.)

---

1. ರಂಗಭೂಮಿ, I, 244

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು— ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ ಚಮತ್ಕಾರ, ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣದ ಟೀಕೆ.

ಬೇಗೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕನ್ನಡ ಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರದ ಟೀಕೆ, ಶಬ್ದಾದರ್ಶ. ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಈತನೇ ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದವನು.

ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾರದಭಕ್ತಿಸೂತ್ರಟೀಕೆ, ಆರ್ಯಮತಸಮನ್ವಯ.

ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಯಾಜುಷಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯಟೀಕೆ.

ಪಂಡಿತ ಟಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ದಾವಣಗೆರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ತೆಲಿಗಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಥಣಿ ಶಿವಯೋಗೀಶ ಚರಿತ್ರ (ಷ.), ಅಥಣಿ ಶಿವಯೋಗಿ ಮಹಿಮ ಮಂಜರಿ (ಗದ್ಯ), ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭ ಕಾವ್ಯ (ಚಂಪೂ.)

ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಆಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ. ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. (ಪುಟ 317)

ಕೆ. ಎ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಮಾನುಷ ಶರೀರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.

ಎಂ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾರಿಸ್ಟಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-ತೋಟದ ಬೇಸಾಯ.

ಪಿ ವೇದಮಿತ್ರ.

ಇವನು ಕ್ರಿಸ್ತನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-ಸ್ವಪ್ರಯಾಸ ಫಲದೀಪಿಕೆ.

ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ—ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣ (ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗದ ಟೀಕೆ)

ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಾ ಮಲಯಸಿಂಹ.

ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀರಾಮ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಸಾನಂದ ಗಣೇಶನ ಕಥೆ (ಯ.)

ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಪಾತಿಕೆರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗರ್ಭಿಣೀಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣ, ವಿಷೂಚಿ.

ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಸರಕಾರಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ

ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮೊ. ಕಿಟಲ್‌ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಷಡಕ್ಷರೀಯ ವಚನಟೀಕೆ, ಅನುಭವಾಮೃತ ಟೀಕೆ.

ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ. ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾಗಡಿ. ಈತನು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ (ಗ), ಉಪದೇಶಮಾಲೆ (ದ್ವಿಪದಿ), ಒಳ್ನುಡಿಗನ್ನಡಿ (ಕಂ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾಗವತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ (ಗ), ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ (ಗ), ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಹಾಭಾರತದ ಸಂಗ್ರಹ—ಆದಿಪರ್ವ (ಗ), ಸಭಾಪರ್ವ (ಗ), ಅರಣ್ಯಪರ್ವ (ಗ), ವಿರಾಟಪರ್ವ (ಗ), ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ (ಗ), ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು (ಗ), ಕರ್ಣಶಲ್ಯಸೌಪ್ತಿಕಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಗಳು (ಗ); ಕೌಸಲ್ಯಾಪರಿಣಯ (ಗ), ಚಂದ್ರಕಲಾಕಲ್ಯಾಣ (ನಾ), ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ (ಗ), ದೀರ್ಘವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ (ಗ), ದಾರಿದ್ರ್ಯಶತಕ, ನೀತಿರಸಾಯನ (ದ್ವಿ. ಚೌ. ಹಾ.), ಬಾಲಭಾರತ (ಷ), ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಕಂ), ಭೂಗೋಳಮಾಲಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಆಟಗಳು, ಮಹಾಭಕ್ತವಿಜಯ (ಗ), ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ (ಷ.ವೃ.ಚೌ.), ರಂಗನಾಥ ರಾಮಾಯಣ (ಷ), ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ), ರಾಜಪುತ್ರ ರಮಣಿಯರು (ಗ), ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ (ಷ), ರಾಜಾ ರಾಮಮೋಹನರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಗ), ಲೇಖ್ಯಪ್ರದರ್ಶಿನಿ, ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ, ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಾರಿಜಾತ (ಹಾ), ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ (ಗ), ಸತ್ಯಾ

ದ್ರೌಪದೀಸಂವಾದ (ಷ), ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರೆ (ಷ), ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹಿತಬೋಧಿನಿ (ಷ), ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ). ಈತನು ಆನಂದರಾಮಾಯಣ ಅಥವಾ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ಯಾವಿತಂತು, ಚಾಮುನೃಪ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆ (ಕಂ) ಚಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ, ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನೀಯ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕೆ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುರಭಿ

ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸವದಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು, ಪ್ಲೇಗೆಂಬ ಪಿಡುಗು.

ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡಕೋಳ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕರಜಗಿ. ಗ್ರಂಥ—ಕೀಚಕಸಂಧಿ.

ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 321)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ, ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾವಳಿ, ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು, ನಾಡೀನಿದಾನ, ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ, ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ (ಚಂ). ಈತನು ನರಪತಿಚರಿತವೆಂಬ ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ ಪುಟ (258)

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಕ್ಷತ್ರಿಯಮನೆತನದವನು. ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉತ್ತರ ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ, ರಾಮಶತಾಮೃತ, ರಾಮಭಕ್ತಿಸಾರ, ಭಕ್ತಿಕಲ್ಪದ್ರುಮ, ಪಾರ್ವತೀಪಂಚರತ್ನ, ಮುಕ್ತಿಕಾಂತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಹರಿಹರಲೀಲಾಮೃತ.

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 220)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ.

ಶಾಂತಕವಿ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಷ್ಟಕಥೆಗಳ ಬುಕ್ಕು, ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಲಾವಿಜಂಗು, ಆಂಜನೇಯವಿಜಯ, ಆನಂದಲಹರಿ, ಋತುಸಂಹಾರ, ಕನ್ನಡ ದಾಸಯ್ಯನ ಪದಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು, ಕವಿಕಂಠಕುಠಾರ, ಕಾಲಮಹಿಮೆ, ಕಾಳಾಸುರ, ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ, ಗೀತಗೋವಿಂದ, ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ, ಚಿತ್ರಸೇನಗಂಧರ್ವ (ನಾ), ಜರಾಸಂಧವಧ, ನಾಗಾನಂದ, ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ, ಪುಷ್ಪಬಾಣವಿಲಾಸ, ಬರಗಾಲರಸು, ಬೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ, ಭುಜಂಗೋಪದೇಶ, ಮಯೂರಧ್ವಜಪ್ರತಾಪ, ಮುಕುಂದದಾನಾಮೃತ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ (ನಾ), ರಘುವಂಶ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ, ರಸಿಕಾರಸಿಕವಿಚಾರ, ರಾವಣವಧೆ, ರಾವಣವೇದವತಿ, ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ವಾಸಪ್ಪನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್, ವಿಟಕಂಠಖಡ್ಗ, ವಿರಾಟಪರ್ವ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಭಂಗ ಅಥವಾ ಶಕುಂತಲೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕಾಸಂಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರಾನರ್ಥಸಿಂಧು, ಶಾಕುಂತಲ (ನಾ), ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ, ಶ್ರೀಮತೀಸ್ವಯಂವರ, ಸದ್ವರ್ತನ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವವಧ, ಸೌಭದ್ರ (ನಾ), ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ ಚರಿತ, ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ, ಹರಿಮಿತ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ.

ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಈ ಕವಿಯದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 223)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮೃತಪುಲಿನ, ಇದೊಂದು ಚಿತ್ರ, ಉನ್ಮಾದಿನಿ, ಉಪವಾಸ, ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲ, ಕಾಗೆ, ಕೊಹಿನೂರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಮಣಿ, ಗೀತೋಕ್ತಧರ್ಮ, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಾವಳಿ, ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ, ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ, ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ ಉಪನಿವೇಶಗಳು, ನವಾಬನಂದಿನಿ, ನೀಳಾಗೀತೆ, ನೊಂದನುಡಿ, ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ, ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿದುಷಿಯರಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು, ಮನೋರಮಾ, ಮಶಕ, ಯುಗಳಪ್ರದೀಪ, ಲೀಲೆ,

ಲೋಕರಹಸ್ಯ, ವಂಗವಿಜೇತ. ವೆನಿಸುನಗರದ ವಣಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಹಸನ, ಶಾಂತಿ, ಸಾಧನೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬ ಸಭ್ಯರಾದ ಹಿಂದುಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬದ್ದಿ (ಪುಟ 222)

ಈತನ ನೀತಿದರ್ಪಣವು ಷಟ್ಪದಿ, ಕಂದ, ವೃತ್ತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಾರ, ಧಾತ್ವರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳು.

ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ (ಪುಟ 238)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀತಿಚೂಡಾಮಣಿ. ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ, ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಗದಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹವ್ಯಪಾಕಪದ್ಧತಿ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವಿಷಯ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಸವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ, ಸದ್ವೃತ್ತಾನುಷ್ಠಾನ.

ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 225)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡ ಚರಿತ್ರೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾಪುರ (ಪುಟ 394)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರಶತಕ (ನಾನಾವೃತ್ತ).

ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 217)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ರತ್ನಾವಳಿ, ಮಾಲತೀಮಾಧವ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ, ಶಂಕರಶತಕ, ಹರ್ಷಚರಿತ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕ.

ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಪುಟ 398)

ಇವನು ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ,

ಪಂಚವಟಿ, ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವ ಕಾಳಗ, ಉಂಗರಸಂಧಿ, ಸೇತುಬಂಧನ, ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ, ಸಭಾಲಕ್ಷಣ. (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 32).

ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ [1] (ಪುಟ 212)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ.

ಪಗಡದಿನ್ನೆ ಮಠದ ನನ್ನಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು; ರಾಯಚೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ, ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇದಾಂತ ಪಟಲ, ಶಿಖಾಧಾರಣ ಖಂಡನ.

ಪಂಡಿತ ಪ್ರಭುವಪ್ಪ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನ್ಯಾಮತಿ. ಗ್ರಂಥ—ಹಳಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಕೋಶ.

ಮಾಳಿ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಚತುರನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಿತ್ತೂರ ಬಸವಾರ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಬೋಧ ಮುಂತಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನು.

ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಉಪನ್ಯಾಸ ಲೇಖಕನು, ಗ್ರಂಥಗಳು—ದಿವ್ಯಸುಂದರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

---

1. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯನವರೆಗೆ ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಪಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ.

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೊಫೆಸರಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ, ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಳನಾಟಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗದ್ಯಾನುವಾದ (ವಿಮರ್ಶೆ ಸಹಿತ), ಕನಕೋದ್ಧಾರ್ಜುನ, ಟಿಪ್ಪೂರ್ಜ ದಂಡಯಾತ್ರೆ, ಯುವನ ಮಹಾವೀರ ಚರಿತೆ, ಯವನ ವೀರಕಥಾವಳಿ.

ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ. ಐ. ಇ.

ಈತನು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೌಢ ಪೀಠಿಕೆಯೊಡನೆ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮರ ಕೋಶ, ಪದ್ಯಸಾರ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣ, ಪಂಪ ಭಾರತ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಕೆರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸೂಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ, ಶೃಂಗಾರಶತಕ, ಕುಮಾರ ಶೇಖರ, ತಾರಾನಾಥ, ಪಲಾಂಡುಚರಿತ.

ADDITIONS AND CORRECTIONS

ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ (3)

ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟರೂಪವಾಗಿ 327ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ 333 ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ, 338ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈಗ ಕೊಡುವ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ 1ನೆಯ ಮತ್ತು 2ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

3ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
i	20	ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಅಯ್ಯಪ್ಪ
iv	34	ಕಡ್ಕಯ	ಡಕ್ಕೆಯ
x	3	ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
xii	13	ಶಾಷಾದ್ರಿ	ಶೇಷಾದ್ರಿ
,,	25	ಸ್ತ್ರಗೆಕಾಯಕದ	ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ
xvi	37	ಕಪಾಕುಂಡಲಾ	ಕಪಾಲಕುಂಡಲಾ
xvii	14	ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ.	
xx	41	ತುಣುಕುವಿಣುಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
xxvi (219)	52	ರತ್ನಾವಳೀಕಲ್ಯಾಣ	ರತ್ನಾವತೀಕಲ್ಯಾಣ
,, (221)	35	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು; ಇದನ್ನು ಶಾಂತಕವಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	
xxvii	10	ರಾಜಾಸ್ಥಾನ	ರಾಜಸ್ಥಾನ
xxviii	9	ಲುಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ವಲೀಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ 236 ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು	
xxx	11	ಶಬ್ದವ್ಯತತ್ತಿ	ಶಬ್ದವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ
xxx (164)	15	ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು; ಇದನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
xxxi	11	ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
,,	21	ಷಟಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ
,,	22	ಚೆಲುವಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.	

36 ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ. ಇವನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ "ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನಮಾಲೆ" ಎಂದು ಹೆಸರು.[1] ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ:—ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕರ್ಣಾಟಕೋಭಯ ಭಾಷಾವಿಶಾರದ ಶ್ರೀ ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಸೂತ್ರಾನ್ವಯ ರತ್ನಮಾಲೆಯೊಳ್. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1500 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ೬೪ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಪರಪದಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿತ್ವಾ | ಕ್ಷರಮಾಗಿರೆ ಪೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಹ್ರಸ್ವಾ |
ಕ್ಷರಮಾಗೆ ಸಂಧಿದೋಷಂ | ಸರೇಫಮಿದಿತಾಗೆ ಶಿಥಿಲಮೆಂದನುಸರಿಸರ್ ||

ಪರಪದದ ಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಮಾಗಿರೆ ಪೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಲಘುವಾಗಿರೆ ಸಂಧಿದೋಷಮಕ್ಕುಂ. ಛಂದೋವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಪದದ ಪೂರ್ವಂ ರೇಫೆವೆರಸಿದೊರ್ಡಂ ಶಿಥಿಲಮಾಗಲಾಪ್ಪುರ್ದೆಂದು ಕೆಲಬರಂಗೀಕರಿಸುವರ್, ಸರೇಫಮಿದಿರಾಗೆ ದೋಷಂ ಎಂದು.......ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳ್ ಬರೆದಂ. ಅದು ಪೊಲ್ಲ. ಸೂತ್ರಕಾರನಾದ ಕವಿಕೇಶವಂ ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿವೃತ್ತಿಯೊಳ್ ಸಂಧಿದೋಷಮಕ್ಕುಮೆಂದು "ಬರಿಸಿ ಕ್ಷಿತೀಶನಂ" ಇತ್ಯಾದಿ ಪದ್ಯಮಂ ಬರೆದಂ. ಸರೇಫಶಿಥಿಲಕ್ಕೆ—ಮಿಱುಗುತ್ತಿರ್ಪ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂ.

ಚುಕ್ಕಿ ಹಾಕಿರುವ ಕಡೆ ಹುಳು ಕೊರೆದು ಓಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಗವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕಾರನ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು 'ಬರಿಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ' ಎಂಬ ಪಾಠವು

---

1. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯವು ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಫೆಲೋ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಶಿವಯ್ಯಂಗಾರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದು ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಲಿಖಿತ ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ತಪ್ಪೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ‘ ಬರಿಸಿ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಂ ’ (II,7) ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಇದೆ.

98 ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಗೋವಿಂದಪೈ ನನಗೆ ಬರೆದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತನು ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆಯಾದ 1ನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ (1585—1615) ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ :—

ಅಮುಂ ಕುವಲಯಾನಂದ ಮಕರೋದಪ್ಪದೀಕ್ಷಿತಃ ।
ನಿಯೋಗಾದ್ವೇಂಕಟಪತೇರ್ನಿರುಪಾಧಿಕೃಪಾನಿಧೇಃ ॥

102. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಣ್ಣನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು.

153 ಮುಪ್ತದಾಸ. ಕುಡುಮಪುರ ಎಂಬುದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಹಿಂದಣ ಹೆಸರು.

157, 390 ಯಾದವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು

164 ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಧರ್ಮಪುರಿ ಎಂಬುದು ಶೋಭನಕೆರೆಯ ನಾಮಾಂತರವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಜಿನರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 4913 ಪದ್ಯಗಳೂ ಜಿನಭಾರತದಲ್ಲಿ 4628 ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದೂ, ಈತನು ವಿಕ್ರಮಂಧರ ಕಾವ್ಯ (ಭಾ. ಷ. ಪದ್ಯ 3044), ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ, ವಿಭೀಷಣನ ಬುದ್ಧಿ, ವಸಂತತಿಲಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬೆಳುಗೊಳದ ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ನಾಗಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರಿಗೋಸ್ಕರ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಜೋಯಿಸರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (School Folk, Kannada Supplement, June 1927). ಈ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿ ರಚಿಸಿದ ನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

168	11	ಒಂದೆರಡ,	ಒಂದೆರಡು
,,	12	ಸರ್ಸ್ತತೀ	ಸರಸ್ವತೀ

180 ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಡಿತ ಯಲ್ಲಪ್ಪನವರಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ—

ದೇವರು ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮುನಿಗಳ | ಪಾವನತರವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರ [ಕವಿಗಳ್] |
ಕಾವತಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ | ಯಾ ವಿರಚನೆಗೈದರಚ್ಚಗನ್ನಡದಿಂದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಶ್ವಾಸಾಂತಗದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ "ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ "ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರಸುಮತಿಯಿಂ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿವಿರಚಿತಮಪ್ಪ" ಎಂದಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥವು ಸಕಲಭೂಷಣನ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಪರಿವರ್ತನವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬಹುಧಾನ್ಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1818) ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಜಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಬರೆದಿದೆ.

231 ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ. ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀಳ್ಗತೆಗಳು.

242 ಈ ನಾರಾಯಣಕವಿಯ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಾದ ಭಾನುಕವಿಸುತ ತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ xii, 102—3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವಿಯೇ (ಸು. 1510) ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸುಮಾರು 1530 ಆಗಬಹುದು.

334 ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬುದು ಮಧುವಯ್ಯನ ಅಂಕಿತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಧುವಯ್ಯನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯನವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ವಚನಗಳು (I, 183) ಮಧುವಯ್ಯನವು. ಕಲಿದೇವರದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು (I, 194) ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯನದು; ಕಲಿದೇವಯ್ಯನದಲ್ಲ.

ಪುಟ	ಪಙ್ಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
394	ಕೊನೆಯ 4 ಪಙ್ಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.		
438	18	ಕಾಮಂ ॥	ಕಾಮಂ ॥1
440	8	ಲ್ಲವಬರಾರೂ	ಬಲ್ಲವರಾರೂ

442 ಬಿಬ್ಬಿಬೇಚಯ್ಯನ ಮುತ್ತೊಂದು ವಚನ— ಭಾವಭ್ರಮೆಯವಂತರು ಬಾರದಿರಿ, ಜ್ಞಾನಹೀನರು ಬೇಗ ಹೋಗಿ, ತ್ರಿವಿಧವುಲಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚುಮುಟ್ಟಿ ಹೊಡೆದಾಡುವರತ್ತಲಿರಿ ನಿರತಸ್ವಯಾನುಭಾವರು ಬನ್ನಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರು ಬನ್ನಿ, ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಪರ ದೃಢವಂತರು ಬನ್ನಿ, ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯವಂತರು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಎನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಯಕ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ.

೧ನೆಯ ಸಂಪುಟ

Introduction	xv	1	Kannadar	Karunadar
,,	xvii	28	Nripatunga compares it to an unnatural union with an old woman.	Nripatunga compares it to mixing drops of buttermilk with boiling milk.

ಅವತರಣಿಕೆ 17 3 'ಅವಲಂಬವಾಗಿದ್ದನು' ಆದಮೇಲೆ "೩ನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಪೊನ್ನನಿಗೆ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

See II, Introduction, 8; also ಅವತರಣಿಕೆ, 14

,, ,, 6 ಪೂರ್ವ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 10 ಕರ್ಣಪಾರ್ಯ, ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಕರಹಾಟದ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. See 11, Introduction, 10, also ಅವತರಣಿಕೆ, 16.

1,5 ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (783) ಬೇರೆ, ಆದಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (ಸು. 838) ಬೇರೆ. ಒಂದನೆಯವನು ಪುನ್ನಾಟಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಕೀರ್ತಿಷೇಣನ ಶಿಷ್ಯನು; ಎರಡನೆಯವನು ಸೇನಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ವೀರಸೇನನ ಶಿಷ್ಯನು.

4 ಶ್ವೇತಾಂಬರರ ವೀರವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರನು ಮಹಾವೀರನ ನಿರ್ವಾಣವಾದ 889ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 419ರಲ್ಲಿ, ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

5 ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಜಿನಸೇನನು ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ:—

ಸ ಪೂಜ್ಯಃ ಕವಿಭಿರ್ಲೋಕೇ ಕವೀನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ವಾಗರ್ಥಸಂಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಪುರಾಣಂ ಯಃ ಸಮಗ್ರಹೀತ್ ||

ಉತ್ತರಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಗುಣಭದ್ರನೂ ಕವಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ಆದಿಪುರಾಣವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

7 ಪೂಜ್ಯಪಾದ. ದಿಗಂಬರ ದರ್ಶನವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಜ್ರನಂದಿ ಎಂಬವನು 470ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಘವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ

ಮಥುರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಆಧಾರಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

9 ಚೂಡಾಮಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನಿಗೂ ಚೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಚೂಡಾಮಣಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಜೈನಕಾವ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾಮೊಳಿ ದೇವ ಎಂಬವನು. ಇವನೇ ದಂಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತನಾದವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

17	23 24	ಜಿನಸೇನನ (783)	ಜಿನಸೇನನ
23	2	ಏಳುಜನ	ಸುಮಾರು ಏಳುನೂರ
28	4	ಇನೂರಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ	ಇನ್ನೂಱಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ

39 ಅಸಗ ಇನನ ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಿಂದ (*Peterson's Report* IV, 163-4) ಈತನು ಪಟುಮತಿ, ವೈರೆತ್ತಿ ಎಂಬವರ ಮಗನೆಂದೂ ನಾಗನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೂ ಆರ್ಯನಂದಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾರಂಜಾವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ (*Catalogue of Sanskrit and Prakrit manuscripts in the Central Provinces and Berar*, xxxii–iii) ಈ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸಗನು ಶ್ರೀನಾಥನ ರಾಜ್ಯದ ಮೌದ್ಗಲ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಭಾವಕೀರ್ತಿ ಮುನಿಯ ಬಳಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚೋಳರಾಜ್ಯದ ವರಲಾ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ 910 ರಲ್ಲಿ (ಸಂವತ್ಸರೇ ದಶನವೋತ್ತರವರ್ಷಯುಕ್ತೇ) 8 ಗ್ರಂಥಗಳನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೀರಾಲಾಲ್ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು 988 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಸಗನು ಪೊನ್ನನ (ಸು 950) ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆ ಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ವಿಕ್ರಮಶಕಕ್ಕೆ

ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಸಗನ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಕಾಲವು 853 ಆಗುವುದು.

46 ಚಾವುಂಡರಾಯನು ತನ್ನ ಗುರು ನೇಮಿಚಂದ್ರನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರಕ್ಕೆ ವೀರಮಾರ್ತಂಡಿ ಎಂಬ ಕನ್ನಡವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೇಸರಿ, 1, 39).

ಈತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯವು ಚಾವುಂಡರಾಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

52 ಧಾರಾಪುರದ ಭೋಜರಾಜನು 1010 ರಲ್ಲಿ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನು ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನಿಗಿಂತ ಬೇರೊಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

62	1	ಸು. 990	ಸು. 982
63	2	ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನಲ್ಲಿ (997-1009)	ತೈಲಪನಲ್ಲಿ.
87	5	ಸು. 1070	1071
,,	14	1071	1072
,,	16	ದಂಡನಾಯಕಂ	ದ-ಡನಾಯಕಂ"
,,	16-17	ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಾಥಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	17	ಉದಯಾದಿತ್ಯನು	ಉದಯಾದಿತ್ಯನ
,,	,,	ಈ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 1074 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಕಾರಿಪುರ 95, ಸೊರಬ 299, ನಗರ 30 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೀರ್ತಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಮೊದಲೆರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು	

ಬನವಸೆ 12000, ಸಾಂತಳಿಗೆ 1000 ಇವು
ಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶಿಕಾರಿ
ಪುರ 51. 109, 110, 130, 221, ಇವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರ
ವಂಶದ ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಬೇರೆ.

,, 17-19 ಬನವಸೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅವನ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ
ಬಿಡಬೇಕು.

,, 20 ಇದ್ದಂತೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ

,, 22 ಸುಮಾರು 1070 1071

89 13, 14, 18 1079 1025

90 12-14 ಈ ಮಾಗಿರಾಜನು ಚಂದ್ರರಾಜನ ಪೋಷಕ
ನಲ್ಲ.

,, 17-20 ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈವಿ ಚಾಳುಕ್ಯ
ರಾಜನಾದ 1 ನೆಯ ಜಯಸಿಂಹಜಗದೇಕ
ಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1015-1042) ಇದ್ದನು.

92 22 ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ (1, 73)
ಜಯಸಿಂಹಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಈ ಪದ್ಯವು
ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು
ಹೋಗಿದೆ:—

ತ್ರಿಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿತಕೀರ್ತಿ ಕುಂತಲಧರಾಧೀಶಂ ದ್ವಿಷದ್ಭೂಮಿಪ |
ವ್ರಜಕಾಲಂ ಹರಿಮೂರ್ತಿ ನಿರ್ಮಳಗುಣಂ ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಷ್ಠಿತಂ ||
ವಿಜಯಾರ್ದ್ರ.. ವಿಳಾತಿವರ್ತಿ ಜಯಸಿಂಹಂ ದೇವದೇವಾಂಘ್ರಿಪಂ |
ಕಜಭೃಂಗಂ ನೃಪಚಕ್ರವರ್ತಿತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋತ್ತಮಂ ||

100	4,6,8.	ಸೂತ	ಸೂತ್ರ
101	7-8	ಒಂದು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	8	ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
102	15	ಮುನಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ 7	ಮುನಿ ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದೂ
,,	16	ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ	ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ 7
,,	16-19	ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಂಬುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	19-20	ನಯಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ನಯಕೀರ್ತಿಯ ತಂದೆಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಎಂಬ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
103	14-15	ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದು	ಅಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮನೆಂದು
,,	17	ತನ್ನ ಗುರು ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಅವನ ಮಗ	ಅಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ
,,	19	ದುರ್ಗಸಿಂಹ (ಸು. 1145), ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
,,	22-23	ಈ ಪದ್ಯವು ಅರಿಪಂಪನ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿರಬೇಕು.	
106	24	(ತತ್ಸಧರ್ಮ) ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
	25	(ಬಾಲಚಂದ್ರಪುತ್ರ)	(ತತ್ಸಧರ್ಮ)

113	7,15	1100	1000
122	23	1120	1190
,,	28	ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗಣಿತವಿರಿಂಚ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು	
123	16	ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬುದರಿಂದ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. See 111 376. ರಾಜಾದಿತ್ಯನು "ಬಾಹುಬಲಿ ಭರತರಾತ್ಮೇಶ್ವರರ್" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಹುಬಲಿ, ಭರತ ಎಂಬವರು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173-1220) ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂತೆ ನಾಗಮಂಗಲದ 32ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ (1183) ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿ ಇವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೊರೆಯ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.	
124	28	ವಿನುತಂ	ವಿನೂತಂ
127	5	ನಸಮೂಹಂ ತನಿಗಂಪನೆಣ್ದೆಸೆಗೆ ನಿಚ್ಚಂ ಬೀಜಲನ್ವರ್ಥಮಾ |	
129	13	1125	1100
130	5	ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಸುಮಾರು 1125ರಲ್ಲಿ	ಕವಿ ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ
131	14	1125	1100
132	15		
137	5	1130	1129
140	20	(3) ನೆಯ ಮತ್ತು (4) ನೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು	

ಹೇಳುವ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು 1143, 1153, ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ (*Dynasties of Kanarese Districts* 545) ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

113 4 ಅಕಳಂಕಚಂದ್ರ ಕನಕಚಂದ್ರ

29 ಕೆಳಗಣ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು:—

ಸಮಂತಭದ್ರ, ಗುಣಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಗೃಧ್ರಪಿಂಛ, ವೀರಸೇನ, ಕೊಂಡಕುಂದಾಚಾರ್ಯ, ಮಲಧಾರಿದೇವ, ತಚ್ಛಿಷ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಬಸ್ತಿಯ ಶುಭಚಂದ್ರ, ಬೆಟ್ಟದಮುನಿ, ಕಾಣೂರ್ಗಣದ ನೇಮಿಚಂದ್ರಮುನಿ, ಕನಕಚಂದ್ರ. ಕೊನೆಯ ಹೆಸರು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕನಕಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಕಳಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಯಿತು

144 1,6 1140 1025

149 24 1145 1025 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)

150 19-23 ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕವಿ ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನಾಗಿರಬೇಕು. ಇವನ ಸ್ವಾಮಿ 1015ರಿಂದ 1042ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ 1ನೆಯ ಜಯಸಿಂಹ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1025 ಆಗಿರಬಹುದು.

161	20	1150	1175 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
,,	22	ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ	ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದರಿಂದ
,,	23-24	ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ	ಬರೆದಿರಬಹುದು
162	21-22	ಈ ಎರಡು ಪಙ್ಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ	

ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು :—

ಈ ನರಸಿಂಹನು 1220 ರಿಂದ 1235 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಎರಡನೆಯ ನರಸಿಂಹನು. ಈ ದೊರೆಯ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ 1190ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಜನ್ನನ ತಂದೆಯಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಮಾರು 1175 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

,,	23	ಕೇಶಿರಾಜ ಮೊದಲಾದವರು	ಕೇಶಿರಾಜ, ಜಗದ್ದಳ ಸೋಮನಾಥ ಮೊದಲಾದವರು
,,	27	ನವೀನೋಜ್ಜ್ವಳ	ಸೂಕ್ತಿನವೀನೋಜ್ಜ್ವಳ
164	18,25	1150	1175
,,	26	ಅಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
169	5	1160	1360 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
,,	16-20	ಒಬ್ಬ ಎಂಬುದರಿಂದ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	21	ಶಾಸನದಲ್ಲಿ	ಶಾಸನದಲ್ಲಿ [1373)
,,	22	ಅಮಲ	ಅಮರ
,,	23	ದು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1360 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.	

169	23-27	ಸಂದೇಹ ಎಂಬುದರಿಂದ ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
172	10	ನರೆದಲೆ	ನರೆದಲೆ
204	2	206	385
207	4	ಮೂರಿದಂತೆ	ಮೂರಿತಂದೆ
208	19; III, 337	ಕೇರಣ್ಣ	ದೇಕಣ್ಣ
212		ಶ್ರೀಪತಿಸಂಡಿತ. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಬೆಜವಾಡ. ಈತನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ತನ್ನ ಶಿವತತ್ತ್ವಸಾರವೆಂಬ ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.	
238	10	ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 17, ಪದ 782 ಎಂದಿದೆ.	
255	21	ಇದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಜನನ್ನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಪುಟದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಎಂಬ ರಾಜನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಪೋಷಕನಲ್ಲ, ಪರಂತು ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗನು. ಈ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು 1143 ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. [*Dynasties of Kanarese Districts*, 551]; 1165 ರಲ್ಲಿಯೂ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನದಿಂದ [*Mysore Archaeologiacl Report* for 1916, 48–50) ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಮಗನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಳಿಕೆ	

		ಸುಮಾರು 1170ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದು.	
267	1,8	1174	1173
268	1,2		
270	10	1180	1185
271	9	ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	17-20	ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	27	1180	1186 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)

283 ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತ ಈತನು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನೂ [*Hassan Sup-plement*, 24) ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ "ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರ ಪದ್ಯ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು 1188ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ [ಶಾಸನಪದ್ಯಮಂಜರಿಯ 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ನೋಡಿ. ಇದು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 93ನೆಯ ಶಾಸನ. ಇದನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕು). ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿ ಉಮಾದೇವಿ

ಕುಮುದದಳನಯನೆ ಕೋಮಳೆ | ಕುಮುದಾನನೆಯೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ದುಮಾದೇವಿಗೆ ವಿ
ಕ್ರಮಸೋಮವಂಶಬಲ್ಲಾ | ಳಮಹೀಶಂ ಕೂರ್ಪನೆಂಬುದದು ತಕ್ಕುದೆ ದಲ್ ||

ಈತನು ಬರೆದ ಅರಸಿಯಕೆರೆಯ 22ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟಿಸೆಟ್ಟಿ ಬಾಣಾವೂರಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಅರಸಿಯಕೆರೆಯ 90ನೆಯ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಗವುಂಡನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮೇಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜನೂ ವರ್ತಕರೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸೇರಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ.

291 ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ. ಈತನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣದಿಂದ ಇವನ ತಂದೆ ವಿಷ್ಣುರಾಮಿದೇವನೆಂದೂ ತಾಯಿ ಶ್ರಿಯಾದೇವಿಯೆಂದೂ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಕರಸ್ಥಲಿ ವಿಶ್ವೇಶನೆಂದೂ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಗುರುಲಿಂಗನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಅನ್ಯವಾದಕೋಲಾಹಲವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗಶತಕ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ವೃಷಾಧಿಪಶತಕವೆಂಬ ಈತನ ಮತ್ತೊಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವು ಸಂಸ್ಕೃತದ್ರಾವಿಡ ಮಣಿಪ್ರವಾಳ ಕರ್ಣಾಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವಾದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ನಾಲ್ಕಾಸಿರಂ ನಾಲ್ಕುನೂರಂ ಕಲ್ಯಬ್ದದೆ ಗತಿಸೆ ವಿಕಾರ್ಯಬ್ದದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಾ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಗಿತ್ತೆಂ" ಎಂದು ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು (1299) ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದುದಾದರೆ ಗ್ರಂಥವು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಗೋತ್ಪತ್ತಿರಗಡ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ [*Telugu Poets* I, 223-224) ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕವಿ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಂದ(1140—1196). ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (p.221).

300	9	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (1222)
,,	10	1205	1222
305	15	1197	1198

305	22	ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ	ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣದ (1222) ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ
306	20	ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ 1205ಕ್ಕೆ	ತನ್ನ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (1222) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ 1222ಕ್ಕೆ
319	19	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ (1222)
320	3	ದೊಳಗೆ	ದೊಳಗೆ (1222)
,,	8	III, 219ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.	
328	21	1141-1173	1220-1235
330	4,9	1191	1190
337	7	1191	1190
349	14	1233	1232 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
356	1	1235	1215
,,	5	ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ	4 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ
,,	7-8,10-11	ಈತನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರವರೆಗೂ, ಸುಮಾರು ಎಂಬುದರಿಂದ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೂ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	25	ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರಬೇಕು—ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ಸುಮಾರು 1215 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಜನ್ನನನ್ನು (1209-1230) ಈತನು ಸ್ತುತಿಸಿದರೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ	
363	23	ಅಕಳಂಕಚಂದ್ರ	ಅಕಳಂಕ
369	18	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ,
,,	19	ಎಂಬ	ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ

369	20	ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನು	ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ
,,	21	ರಾಜನ	ರಾಜನು ತಾನು ಸುಮನೋಬಾಣನ ದೌಹಿತ್ರನೆಂದೂ ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈತನು ಕೇಶಿರಾಜನ
,,	24	ಸೋಮೇಶ್ವರನು 1264 ರ ವರೆಗೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದಂತೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.	
373	852ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರಬೇಕು.		
380	9,15	1249	1248
388	13	ಸಮುದಾಯದ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಮಾಘನಂದಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣದವನು ; ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘನಂದಿ ದೇಶೀಯಗಣದವನು. ಅವನ ಕಾಲವು 1253 ಎನ್ನಬಹುದು. ಆವನು 1265ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನು. [*Mysore Archaeological Report* for 1911, 48–49)	
,,	,,	ಸು. 1260	1253
,,	14	ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.	
389	5–10	ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (*Mysore Archæological Report* for 1911, 48–49)	

ಈ ಮಾಘನಂದಿ ಅಭಿನವಸಾರ ಚತುಷ್ಟಯದ, ಎಂದರೆ— ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ, ಪದಾರ್ಥಸಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ—ಇವುಗಳ ಕರ್ತೃ ಎಂದೂ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ 1265 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವನೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನು 1253 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು.

389	20	ಮಾಘನಂದಿಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ ಎಂಬುದು ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ ಎಂದಿರಬೇಕು.
,,	21	ಎಂದು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವಿದೆ ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
,,	22	ಇದನ್ನೂ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು
392	28	ಸ್ತುತಿಸಿದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಗುಡ್ಡುಗಳಾದ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಣಿಕ್ಯನಗರಂಗಳು ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ
393	1	ಗುರುವಾಗಿರಬೇಕು ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರಬೇಕು — ಈ ಗುರು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (*Mysore Archæological Report* for 1911, 48–49) ಹೇಳಿದೆ.

403 ಚೌಂಡರಸನು ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆಯಲ್ಲದೆ ನಳಚರಿತ್ರೆ ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ನಳಚರಿತ್ರೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ .—

ಬಾಣಾಸುರ ವಿಜಯಂ ಕಲ್ಯಾಣ ನಳಖ್ಯಾತಿ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರಂ ।
ಕ್ಷೋಣೀಜನ ಕರ್ಣಮನಃ । ಪ್ರೀಣನವಿವು ಚೌಂಡರಾಜ ವಿರಚಿತ ಕೃತಿಗಳ್ ॥

ಇದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆವ ವಿಭಾಗವೂ ಇಲ್ಲ; ಒಟ್ಟು 810 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಂಗವಿಟ್ಠಲ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಕರ್ಣಾಟವಂಶಶೃಂಗಾರರಸಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನಿಷಧದೇಶ

ತೊಲಗದ ಸಂಪದಂ ಸೊಬಗುಗುಂದದ ಯವ್ವನದೇಳ್ಗೆಯೆಲ್ಲರೊಳ್ |
ನೆಲಸಿದ ಧರ್ಮಮತ್ಯಧಿಕನೀತಿ ಕಲಾಕುಶಲತ್ವಮಾನಗಂ ||
ಸುಲಲಿತ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಮೆಡರಿಲ್ಲದ ಭೋಗಮನಾರತಂ ಸಮು |
ಜ್ಜ್ವಲಮೆನಿಸಿರ್ಪುದಾ ನಿಷಧದೇಶದ ಸಂಸ್ತುತಸಜ್ಜನರ್ಕಳಾ ||

ನಳ

ನಳನೃಪನತ್ಯುದಾರತನಮಂ ಬುಧರುನ್ನತವೈಭವಂಗಳಿಂ |
ನಳನೃಪಸತ್ತ್ವಮಂ ರಿಪುನೃಪಾಲದರಿದ್ರತೆಯಿಂ ನಿರಂತರಂ ||
ನಳನೃಪಸತ್ಯಮಂ ನಿಖಿಳರಾಜ್ಯವಿವರ್ಧನದಿಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್ |
ನಳನ ಗುಣಂಗಳಂ ಪ್ರಜೆಯ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದಱಿಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||
ಪಸರಿಸಿದಾಜ್ಞೆಯೆಂಬ ಮೊಲೆವಾಲೆಪೊದುತ್ತಮಧರ್ಮಮಾರ್ಗದೊಳ್ |
ಸಸಿನಡಿಯಿಕ್ಕುವಂತೆಸಗಿ ತೋಳ್ಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಮೇದಿನೀ ||
ಶಿಶುವನನಂತಕೀರ್ತಿವಿಮಲಾಭರಣಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಕೂರ್ತು ಪಾ |
ಲಿಸಲದು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತುಮನೊಡರ್ಚುವುದಾತನೊಳಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ ||
ಭೂಮಿಗೆ ಮಂಡಳಂ ಭುವನಭೂಭುಜಕೋಟಿಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಳಂ |
ಪ್ರೇಮಮಿಳಾಜನಕ್ಕೆ ಬುಧಸಂತತಿಗಾತ್ಮಹಿತಂ ಚತುರ್ವಿಧ ||
ಸ್ತ್ರೀಮುದಕಾರಣಂ ಕವಿಗೆ ನಾಲಗೆಯುತ್ಸವಮುಗ್ರವೈರಿಗು |
ದ್ದಾಮಶಿಲಾಭಿಘಾತಮೆನಿಕುಂ ನೃಪನುನ್ನತ ಕೀರ್ತಿ ಕೌತುಕಂ ||

ದಮಯಂತಿ

ಅಂಚೆಗಳೊಳ್ನಡೆಯಂ ನಯ| ದಿಂ ಚರಮಂ ಪಿಕನಿಕಾಯಮರಗಿಳಿ
ನುಡಿಯಂ |

ಮಿಂಚುಗಳಾಕೆಯಪಾಂಗ| ಪ್ರಾಂಚಲಮಂ ಬಯಸಿ ಪಡೆದು
ವೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ||
ನಳನಳಿಸುವ ಕೆಂದಳಿರೆನೆ| ನಳನಳಿಸುವ ಪೂತಲತೆಗಳೆನೆ ಸಖಿ
ಯರ್ ಕೋ|
ಮಳೆ ಬೆರ್ಚುತೆಟ್ದು ಪೆಂಪಿನ| ನಳನೆಲ್ಪಿದನೆಂದು ನೊಪ್ಪಿಳಿಲ್ಲಾ
ರೆಸೆಯಂ||

ವಸಂತ

ವನದ ಸಿರಿ ವಿರಹಿಜನದುರಿ| ಮನಸಿಜನಯ್ಯಂಬಿನಲಗ ಹರವರಿ
ಶಿಶಿರ|
ಕ್ಕನುದಿನಮುರಿಯೆನಿಸಿಪರ್ಗೆ| ತನ ಪರಿ ಪೊಸತಾಯ್ತು ಚೈತ್ರ
ಭೂಪಾಲಕನಾ||

450	14	IX,39	II,39
139	20 25	ಮಾಳವೀಮಾಧವ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಮಾಳವೀಮಾಧವವನ್ನು ಬರೆದ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಬೇರೆ, ಇವನು ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಸು. 1025)ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು 1000 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.	
140	17-18	(1) ನೆಯಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	18	(2) ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	

೨ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ವಿಷಯಸೂಚಿ	4	15	ನೂತನನಾಗಚಂದ್ರ	ನೂತ್ನನಾಗಚಂದ್ರ
Introduction	8	18	c. 500	c. 600
„	9	4	After chakravarti add-Under the patronage of Machiraja, a subordinate of king Jagadekamalla I (1018-1042), Chandraraja wrote the *Madanatilaka* and other works; and Durgasimha, the minister for peace and war of the same king, wrote the *Panchatantra*	
„	„	10-13	Omit-from Under to king.	
„	„	13	Kirtivarma,	Kirtivarma, a son of Ahavamalla and
„	„	18 19	Omit-from Durgasimha to *Panchatantra*.	
„	„	26-27	another Prataparudra (c. 1300)	the same king
„	„	30	Omit the sentence beginning with Rajaditya.	
„	„	33	Narasimha I (1141-1173).	Narasimha II (1220-1235).
„	„	35	the same king	Narasimha I (1141-1173)
„	10		After line 8 add—Under the patronage of two generals of his, viz., Bharata and Bahubali, Rajaditya wrote his *Kshetraganita* and other mathematical works,	
„	„	19	After "The Rattas of Saundatti" insert the following as the first sentence—Nemichandra wrote his *Lilavati* during the reign of Lakshmideva I, son of Kartavirya III,	
„	„	27	Omit the sentence beginning with "The Lilavati."	
„	17	34	abuot	about
„	21	30	Jaina,	Jina,

ಅವತರಣಿಕೆ 13 13 500 600

14 5 ಕೊಟ್ಟನು ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರಬೇಕು—1 ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ (1018-1042) ಕೈಯಕೆಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾಚಿರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಚಂದ್ರರಾಜನು ಮದನತಿಲಕವೇ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದನು. ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಅದೇ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

,, ,, 12—14 ಆಹವಮಲ್ಲನ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅದೇ ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 19—21 ಪಂಚತಂತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 26 ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಅದೇ ರಾಜನ್ನು

,, 15 2 ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಎಂದಾರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 5 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1141-1173) 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1220-1235)

,, ,, 8 ಅದೇರಾಜನ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1141-1173)

,, ,, 11 „ಹೇಳುತ್ತಾನೆ" ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು-ಅದೇ ದೊರೆಯ ದಂಡನಾಯಕರಾದ ಭರತ, ಬಾಹುಬಲಿ ಎಂಬವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತವೇ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದನು.

,, 16 1 „ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರು" ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು—3ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗನಾದ 1ನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಬರೆದನು.

,, ,, 9 ಈ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಅವತರಣಿಕೆ	26	18	10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಯುದ್ಧಮಲ್ಲನ ತೆಲುಗುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಱಕಾರವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.	
,,	33	19	ದಯಪಾಲಿಸಿ	ದಯೆಪಾಲಿ
,,	,,	20	ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇದ	ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ
,,	,,	21	ತಿಳಿಸಿ	ತಿಳಿಸಿದ
,,	,,	22	ಮಹನಿಯ	ಮಹನೀಯ
,,	,,	24	ಣೆಯ	ಣೀಯ

17 ವಾಗ್ವಲ್ಲಕೀ ವೈಣಿಕ ಎಂಬುದು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಈ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಲೀಲಾವತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

1-42 ಈ ಪುಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

69 ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 2 ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1419-1446) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯಾದೇಶದ ರಾಯಭಾರಿ ಅಬ್ದುರ್ ರಜಾಕ್ ಎಂಬವನು ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನನ್ನು ಮಹಾವೀರನೆಂದೂ ಕವಿಯೆಂದೂ ಸ್ತುತಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಶಿವಾನುಭವ V, 65)

86	14	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—ಮುನಿಭದ್ರಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯನು-ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.	
,,	15	ಎಂದು ಮಿ॥ ರೈಸ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ—ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	18	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ---ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಆಶ್ವಾಸ 4. ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.	
,,	,,	ಹೇಳುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ	ಹೇಳಿದೆ
		ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು—	

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—ಇದು ಪರಮಜಿನಸಮಯಸುಧಾಬ್ಧಿವರ್ಧನಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಮುನಿಭದ್ರಮುನೀಶ್ವರಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವಗಂಧಾಯಮಾನಮಾನಸಂ ಭವ್ಯಜನಸರೋಜಮಿತ್ರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಿನದೇವಣ್ಣವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಶ್ರೇಣಿಕ ಚರಿತೆಯೊಳ್.

106-124 ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ (ಪುಟ 183-200) ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

142 ತೊರವೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.

146 ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಗಮರಾಜನು 1559 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಾಳ್ವದೇವನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ದೊರೆಯಾದುದರಿಂದ ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವನ್ನು 1500 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1560 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 161).

222 ಕನ್ನಡಭಾಗವತವನ್ನು—ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿ ರಚಿತವಾದ 8ನೆಯ ಸ್ಕಂಧದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು 10 ಸ್ಕಂಧಗಳನ್ನು ಆರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾಥ ಎಂಬ ಕವಿಯೂ, 11 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ಸದಾನಂದಯೋಗಿಯೂ 11 ಸ್ಕಂಧಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 12 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆದವನು ಚಾಟುವಿಟ್ಠಲನಾಥನೂ, 12ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದವನು ನಿರ್ವಾಣನಾಥನೂ—ಹೀಗೆ ಐವರು ಕವಿಗಳು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ-ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕವಿಭೂಷಣ ಬೆಟಗೇರಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಕನ್ನಡಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ XII, 219-220).

228 "ಭಲ್ಲಾತಕೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರಾಗಿಗೆ". ಇಲ್ಲಿ ಭೈರರಸಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲೇಖಕನ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಭೈರಾಗಿಗೆ ಎಂದು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಗೇರಸೊಪ್ಪೆಯ ಭೈರರಸ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಭೈರವ ಎಂಬರಾಜನು 1462 ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರವು 1473 ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ 160-161). ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯಸಾರಕರ್ತನು ನಗರ 46ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತನಾದ ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನು ಭೈರವರಾಜನ ಮಗನಾದ ಗುರುನೃಪಾಲನ (1522-1530) ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ "ಕರ್ಣಾಟಕ ದಕ್ಷ ಕೃತಿಯಂ ವರ್ಣಿಸಿ ಜಸವಡೆದಂತೆ" ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (II, 229) ಇವನ ಕಾಲವು 1473 ಆಗಿರಲಾರದು.

232 ಪುರಂದರದಾಸ. ಇವನ ತಂದೆ ವರದಪ್ಪನಾಯಕ, ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಾಯಿ. ಈತನು 1480 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದೂ ವನಪರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

260 ಆದಿತ್ಯಪುರಾಣ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ 2774 ಎಂದಿದೆ.

274 26 ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ಬಿರುದಿಲ್ಲ.

294, 5 4 ಕಂಪಿ ನಂಜಯ್ಯನು ಚೈತನ್ಯೇಶ್ವರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾರಾಧ್ಯನ(ಸು. 1623) ಸ್ತುತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರ 1650 ಆಗಬಹುದು.

301 ವಾದಿರಾಜನು ಭ್ರಮರಗೀತೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

309 8 ಎಂದೂಅಟಿ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿ ಅಟಿ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿಎಂದೂ

349 18,19 ಘಂಪೇಂದ್ರ ಘಂಟೇಂದ್ರ (ಶಿವಾನುಭವ VI, 64).

365 ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನು ರುದ್ರಭಾರತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

414 ಆದಿಯಪ್ಪನು ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆಯನ್ನು ಗೇರಸೊಪ್ಪೆಯ ಭೈರವರಾಜನ ಗುರುವಾದ ವೀರಸೇನನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1462 ಆಗುವುದರಿಂದ ಆದಿಯಪ್ಪನ ಕಾಲವನ್ನು 1650 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1465 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರಸೇನನ ಹೆಸರು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಹೊಸಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 1460 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರೊಡನೆ ಬರುತ್ತದೆ—

ಧರೆಯೊಳಗಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆದೊಪ್ಪುವ ವೇಣುಪುರಾಂತರಾಳದೊಳ್ |
ಕರ ಚೆಲುವಾದ ಚಂದ್ರಜಿನಮಂದಿರದೊಳ್ ಪಿರಿದಪ್ಪ ಧರ್ಮಮು ||
ಏರ್ಚಿಸಲುತ್ತರೋತ್ತರಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣಮಪ್ಪುದೆಂದು ಶ್ರೀ|

ವರಗುರುವೀರಸೇನಮುನಿ ಪೇಳಿಲು ಕೇಳ್ದನು ಭೈರವೇಶ್ವರಂ॥
(ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 156,163)

420 3,7,9 ನೂಕ ನೂತ್ನ

441 ಸಾಸಲಯ್ಯನು ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಡಿವಾಳದ ಶಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈ ಕವಿ ಸಾಸಲ ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯನ ವಂಶಜನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ.

552 9 ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಬಸವ ಎಂದಿದೆ.

558 25-6 ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 2 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. } ಸಂಧಿ 3

Index to Authors and Works in Appendix VII and Errata.

7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ		469
ಅಂತಪ್ಪ	ಸು.1720	455
ಅಕಳಂಕ		487
ಅಡ್ಡಕಥೆಗಳಬುಕ್ಕು		467
ಅಥಣಿಶಿವಯೋಗೀಶಚರಿತ್ರೆ		463
ಅಥಣಿಶಿವಯೋಗಿಮಹಿಮೆ		463
ಅನಂತನಾಥ	ಸು 1800	457
ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ		466
ಅನುಭವಾಮೃತಟೀಕೆ		465
ಅಭಿಜ್ಞಾನಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ ಕರ್ಣಾಟಕಗದ್ಯಾನುವಾದ (ವಿಮರ್ಶೆಸಹಿತ)		470
ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ		489
ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯ		489
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ		462
ಅಮರಕೋಶ		470
ಅಮೃತಪುಲಿನ		467
ಅಯ್ಯಪ್ಪ		471
ಅರಣ್ಯಪರ್ವ		465
ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಟೀಕೆ		463
ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ		467
ಅಲಾವಿಜಂಗು		467
ಅಸಗ		477-78
ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ		455
ಆಂಜನೇಯವಿಜಯ		467
ಆದಿತ್ಯಪುರಾಣ		496
ಆದಿಪಂಪ		482
ಆದಿಪರ್ವ		465
ಆದಿಯಪ್ಪ		496
ಆನಂದರಾಮಾಯಣ		496
ಆನಂದಲಹರಿ		467
ಆರ್ಯಮತಸಮನ್ವಯ		463
ಆರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ		495
ಆಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ		463
ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ		497
ಇದೊಂದ ಚಿತ್ರ		467
ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ		465
ಉಂಗರಸಂಧಿ		469
ಉತ್ತರಕೈವಲ್ಯನವನೀತ		466
ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ		465
ಉನ್ಮಾದಿನಿ		467
ಉಪದೇಶಮಾಲೆ(ದ್ವಿ)		465
ಉಪವಾಸ		467
ಋತುಸಂಹಾರ		467

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಣ್ಣ	102, 473
ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ ಸು. 1160.	380, 440
ಏಕಾಂತರಾಮಿತಂದೆ ಸು 1160	360, 441
ಒಳ್ಪಡೆ ಗನ್ನಡಿ (ಕಂ)	465
ಕಂಪಿನಂಜಯ್ಯ	495
ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಸು. 1820	459
ಕ್ಷತ್ರಿಯರಮಣಿ	467
ಕನಕೋಪಾರ್ಜನ	170
ಕನ್ನಡದಾಸಯ್ಯನ ಪದಗಳು	467
ಕನ್ನಡಬಾಲಭಾಗವತ	465
ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ	465
ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ	465
ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು	467
ಕನ್ನದಮಾರಿತಂದೆ ಸು 1160	360, 440
ಕನ್ಯಾವಿತಂತು	466
ಕಪಾಲ ಕುಂಡಲಾ	471
ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ	465
ಕರ್ಜಗಿ ಸುಖನಿಧಿವಿಠಲ 19 ಶ.	462
ಕರ್ಣಪಾರ್ಯ	476, 481, 484, 489
ಕರ್ಣಶಲ್ಯ ಸೌಪ್ತಿಕಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಗಳು	465
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಭೂಷಣ	470
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣ ಟೀಕೆ	463
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ವಿಷಯ	468
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಸಮೀಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ	468
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ	470
ಕರ್ಮಕ್ಕೆತಕ್ಕಫಲ	467
ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾವಳಿ	466
ಕಲ್ಯಾಣನಳಖ್ಯಾತಿ	490
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	474
ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕಂ)	462
ಕವಿಕಂಠಕುಠಾರ	467
ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ	459
*ಕವಿಪದ್ಮ 1295	447
ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರ	476
ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ	473
ಕಾಗೆ	467
ಕಾದಂಬರಿ	463, 478
ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	471
ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ	462
ಕಾಲಮಹಿಮೆ	467
ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	469
ಕಾವ್ಯಸಾರ	495
ಕಾಳಾಸುರ	467
ಕಿತ್ತೂರಬಸವಾರ್ಯ 19 ಶ	469
ಕೀಚಕಸಂಧಿ	466
ಕುಮಾರವಿಭು 1821	459
ಕುಮಾರಶೇಖರ	470
ಕುಮಾರೇಶ್ವರಪುರಾಣ	459
ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತಟೀಕೆ	472
ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ.ಎ. 19 ಶ.	470
ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭಾರತ	474
ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ	468
ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ	467
ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಿಂಕಾಪುರ 19 ಶ.	394, 468
ಕೆರೂರುವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	231, 474
ಕೆರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ.ಎ., 19 ಶ.	470
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	492, 493
ಕೇಶವ	472

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೇಶಿರಾಜ	483, 488
ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ	468
ಕೋಟೀಶ್ವರ	145, 495
ಕೋಹಿನೂರು	467
ಕೌಸಲ್ಯಾಪರಿಣಯ	465
ಗಂಗಾಧರಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ 19 ಶ	221, 469
ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯ	486
ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ	468
ಗರಣಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 468
ಗರ್ಭಿಣೀಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣ	465
ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ	467
ಗಿರಿಭಟ್ಟರತಮ್ಮಯ್ಯ 19ಶ.	228, 468
ಗೀತಗೋವಿಂದ	467
ಗೀತೋಕ್ತಧರ್ಮ	467
ಗುರುಕರುಣತ್ರಿಪದಿ	468
ಘಂಟೇಂದ್ರ	496
ಚಂದ್ರಕಲಾಕಲ್ಯಾಣ (ನಾ)	465
ಚಂದ್ರರಾಜ	479, 492, 493
ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ	164, 471, 473, 474
ಚಂದ್ರಹಾಸ	466
ಚಾಟುವಿಠ್ಠಲನಾಥ	495
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ	465
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರಚಮತ್ಕಾರ	463
ಚಾಮನೃಪಚಂದ್ರ ಪ್ರಭೆ (ಕಂ)	466
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	180, 474
ಚಾವುಂಡರಾಯ	478
ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ	473
ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ	478
ಚಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು	466
ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಾವಳಿ	467
ಚಿತ್ರಸೇನಗಂಧರ್ವ	467
ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ	467
ಚಿದಾನಂದ	488
ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಚೂಡಾಮಣಿ	477
ಚೆಲುವಾಂಬೆ	22, 472
ಚೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ವಿಜಯ	496
ಚೌಂಡರಸ	489
ಚೌಂಡರಾಜ	490
ಛಂದೋಂಬುಧಿ	478
ಜಗದ್ದಳಸೋಮನಾಥ	183
ಜನ್ನ	483, 487
ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 466
ಜರಾಸಂಧವಧ	467
ಜಾಯೇಂದ್ರ	38, 473
ಜಿನದೇವಣ್ಣ	494
ಜಿನಭಾರತ	473
ಜಿನರಾಮಾಯಣ	473
ಜಿನಸೇನ	476
ಜೀರ್ಣವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ	465
ಟ್ರೋಜನ್ ದಂಡಯಾತ್ರೆ	470
ತಾರಾನಾಥ	470
ತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ	471
ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	463
ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	465
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತ	485
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ	469
ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯ	477
ತುಣುಕುಮಿಣುಕು	471
ತೋಟದ ಬೇಸಾಯ	484
ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕ	468
ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆ	49

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ	467
ದಾರಿದ್ರ್ಯಶತಕ	465
ದಿವ್ಯಸುಂದರಿ	469
ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು	466
ದುರ್ಗಸಿಂಹ	480, 491, 492, 493
ದೇವಪ್ಪ ಸು. 1525	147
ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ ಉಪನಿವೇಶಗಳು	467
ಕೆ. ವಿ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	464
ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆ	496
ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	473
ಧಾತ್ವರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	468
ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ	220, 467
ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ	219, 471
ನರಪತಿ ಚರಿತೆ	466
ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ, 19ಶ.	462
ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ	463
ನರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು. 1840	461
ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ	469
ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭಕಾವ್ಯ	463
ನವಾಬನಂದಿನಿ	467
ನಳಚರಿತ್ರೆ	489
ನಾಗಚಂದ್ರ	480, 482
ನಾಗವರ್ಮ	478
ನಾಗಾನಂದ	467
ನಾಡೀನಿದಾನ	466
*ನಾರಣದೇವ 1109	435
ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ	467
ನಾರದಭಕ್ತಿಸೂತ್ರಟೀಕೆ	463
ನಾರಾಯಣಕವಿ	474
ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ	38, 472
ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾಥ	495
ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ	456
ನಿರ್ವಾಣನಾಥ	495
ನೀತಿಚೂಡಾಮಣಿ (ಕಂ)	468
ನೀತಿದರ್ಪಣ	468
ನೀತಿರಸಾಯನ	465
ನೀಳ್ಕತೆಗಳು	474
ನೀಳಾಗೀತೆ	467
ನೃಪತುಂಗ	475
ನೇಮಿಚಂದ್ರ	492, 493, 494
ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣ	476
ನೊಂದನುಡಿ	467
ಪಂಚತಂತ್ರ	492, 493
ಪಂಚವಟಿ	469
ಪಂಡಿತ ಟಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ	463
ಪಂಡಿತಪ್ರಭುವಪ್ಪ 19 ಶ.	469
ಪಂಪಭಾರತ	470
ಪಂಪರಾಮಾಯಣ	470
ಪಗಡದಿನ್ನೆ ಮಠದ ನನ್ನಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	469
ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ	466
ಪದ್ಯಸಾರ	470
ಪದಾರ್ಥಸಾರ	489
ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	456
ಪ್ರಭಾವತೀ ಸ್ವಯಂವರ	462
ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನೀಯ	466
ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ 19 ಶ.	462
ಪಲಾಂಡು ಚರಿತೆ	470

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ ಸು. 1160	361, 441
ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ ಸು. 1800	457
ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬಯ್ಯ 19 ಶ.	393, 468
ಪಾರ್ವತೀ ಪಂಚರತ್ನ	466
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣ	487
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ	486
ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕ	466
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	468
ಪುರಂದರದಾಸ	196
ಪುಷ್ಪಬಾಣವಿಲಾಸ	167
ಪೂಜ್ಯಪಾದ	476, 77
ಪ್ಲೇಗೆಂಬ ಪಿಡುಗು	466
ಪೊನ್ನ	175, 77
ಬರಗಾಲರಸು	467
ಬಸವ	197
ಬಸವ ಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ	461
ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	217, 468
ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿಠಲ 19 ಶ	462
ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ	189, 190
ಬಾಲಭಾರತ (ಷ)	465
ಬಾಲಲೀಲಾಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ ಸು. 1820	457
ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160	439
ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಷ)	465
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ ಸು. 1160	361, 442, 475
ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯ 19 ಶ.	469
ಬೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ	467
ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದುವೀರಸ್ವಾಮಿ ಸು. 1700	454
*ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ 1190	444
ಬೇಗೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ 19 ಶ.	463
ಭಕ್ತಿಕಲ್ಪದ್ರುಮ	466
ಭ್ರಮರಗೀತೆ	496
ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ	467
ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿದುಷಿಯರಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು	467
ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	118, 474
ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ	466
ಭ್ರಾಂತಿಯಾಮಿನೀ ನಾಟಕ	462
ಭಾಗವತ	495
ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ	464
ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸ	459
ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ 19 ಶ.	222, 468
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು	465
ಭುಜಂಗೋಪದೇಶ	467
ಭೂಗೋಳಮಾಲಿಕೆ	465
ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು	465
ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯ	474
ಮದನತಿಲಕ	492, 493
ಮಧ್ವದಾಸ	153, 473
ಮಧುವಯ್ಯ	474
ಮನ್ಮಥಕೊರವಂಜಿ	457
ಮನೋರಮ	467
ಮಯೂರಧ್ವಜ ಪ್ರತಾಪ	467
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ	484
ಮಶಕ	467
ಮಹಾಭಕ್ತಿವಿಜಯ	465
ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ	459

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಾಘನಂದಿ	488, 489
ಮಾನುಷ ಶರೀರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ	464
ಮಾರಿತಂದೆ	484
ಮಾರೇಶ್ವರೊಡೆಯ ಸು. 1160	439
ಮಾಲತೀಮಾಧವ	468
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ	467
ಮಾಳವೀಮಾಧವ	491
ಮಾಳಿ 19 ಶ.	469
ಮುಕ್ತಿಕಾಂತಾಕಲ್ಯಾಣ	466
ಮುಕುಂದದಾನಾಮೃತ	467
ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ (ಷ.ವ್ಯಾ.)	465
ಮುಖಬೋಳಸಿದ್ಧರಾಮಯೋಗಿ 1656	450
ಮುಡಿವಾಡದ ಶಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	197
ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರಶತಕ (ವ್ಯ)	468
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ	467
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ	467
ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ ಸು. 1180	361, 441
ಮೈಲಾರದ ಬಸವಪ್ಪ, ಸು. 1800	456
ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ	464
ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ	464
ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	467, 471
ಯವನಮಹಾವೀರಚರಿತೆ	470
ಯವನವೀರಕಥಾವಳಿ	470
ಯಾಜುಷಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯಟೀಕೆ	463
ಯಾದವ	167, 390, 473
ಯುಗಳ ಪ್ರದೀಪ	467
ರಂಗನಾಥರಾಮಾಯಣ (ಷ)	465
ರಘುವಂಶ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ	487
ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	498
ರತ್ನಾವತೀಕಲ್ಯಾಣ	319, 471
ರತ್ನಾವಳಿ	468
ರಸಿಕಾರಸಿಕವಿಚಾರ	487
ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡಕೋಳ 19 ಶ.	486
ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ)	465
ರಾಜಪುತ್ರರಮಣಿಯರು	465
ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ (ಷ)	465
ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡಚರಿತ್ರೆ	468
ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ	489
ರಾಜಾದಿತ್ಯ	481, 493, 498
ರಾಜಾಮಲಯಸಿಂಹ	464
ರಾಜಾರಾಮಮೋಹನರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಗ)	465
ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯ 19 ಶ	464
ರಾಮಜನನ	456
ರಾಮತತ್ವಾಮೃತ	455
*ರಾಮದೇವ 1187	443
ರಾಮಭಕ್ತಿಸಾರ	466
ರಾಮವಿಜಯಚರಿತೆ	448
ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ 19 ಶ.	465
ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	465
ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ	466
ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ	470
ರಾಯಣ್ಣ ಸು. 1720	455
ರಾವಣವಧೆ	467
ರಾವಣವೇದವತಿ	467
ರುದ್ರಭಾರತಟೀಕೆ	496

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರೇಕಣ್ಣ	184
ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ.ಐ.ಇ. 19 ಶ	170
ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶ	494
ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ	167
ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ	472
ಲಿಂಗಮ್ಮ ಸು. 1160	138
ಲೀಲಾವತಿ	492, 493, 494
ಲೀಲೆ	467
ಲುಲಾಯುಶಾಸ್ತ್ರ	471
ಲೇಖ್ಯಪ್ರದರ್ಶಿನಿ	465
ಲೋಕರಹಸ್ಯ	168
ವಂಗವಿಜೇಂತ	468
ವಚನಗಳು	159
ವ್ಯಭಿಚಾರಾನರ್ಥಸಿಂಧು	467
ವಲ್ಲೀಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ	471
ವಸಂತತಿಲಕೆ	473
ವಾಗ್ವಲ್ಲಕೀವೈಣಿಕಾ	491
ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ	165
ವಾದಿರಾಜ	190
ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	495
ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಕಾಳಗ	469
ವಾಸಪ್ಪನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್	467
ವಿಕ್ರಮಾಂಧ್ರಕಾವ್ಯ	473
ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ	468
ವಿಟಕಂಠಖಡ್ಗ	467
ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿ	167
ಕೆ ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	471
ವಿಭೀಷಣನಬುದ್ಧಿ	473
ವಿರಾಟಪರ್ವ	462, 465, 467
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಭಂಗ	467
ವಿಷೂಚಿ	465
ವೀರಮಾರ್ತಂಡಿ	478

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	223, 467
ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	225, 468
ವೆನಿಸುನಗರದವಣಿಕ	468
ಪಿ ವೇದಮಿತ್ರ 19 ಶ.	464
ವೇದಾಂತಪಟಲ	4-9
ವೈಶ್ಯಾನಾಟಿಕಾಸಂಚಾರ	467
ವೈಚಾಣಿಕಪ್ರಹಸನ	468
ಶಂಕರಶತಕ	468
ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ 19 ಶ.	258, 466
ಶಕುಂತಲೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ	467
ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	472
ಶಬ್ದಾದರ್ಶ	163
ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164. 471
ಶಾಂತಕವಿ 19 ಶ.	221, 467, 471
ಶಾಂತಿ	468
ಶಾಕುಂತಲ	467
ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ	88, 489
ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ	489
ಶಿರೋಧಾರಣಖಂಡನ	469
ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ ಸಾಬ ಸು. 1840	461
ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ, ಬಿ ಎ , ಬಿ ಎಲ್ 19 ಶ	466
ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ 19 ಶ	465
ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಮಚಂದ್ರಸವದಿ 19 ಶ.	465
ಎಂ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ	464
ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ	484
ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶ ವಿಠಲ ಸು. 1830	461
ಶ್ರೀಮತೀಸ್ವಯಂವರ	467
ಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಪ್ರಸಂಗ	464

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	477
ಶ್ರೀಶಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ	162
ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರ	463
ಶೃಂಗಾರಶತಕ	470
ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ	467
ಶ್ರೇಣಿಕಚರಿತೆ	491
ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	472
ಷಟ್ಸ್ಥಲತಿಲಕ	459
ಷಡಕ್ಷರಿಯವಚನ ಟೀಕೆ	465
ಸಂಕ್ಷೇಪಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ (ಗ)	465
ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ	464
ಸಂಗೀತಕಲ್ಯಾಣಪಾರಿಜಾತ (ಹಾ)	465
ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು	166
ಸಂಸಾರನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ	465
ಸತ್ಯಾದ್ರೌಪದೀಸಂವಾದ (ಪ)	465
ಸದ್ದರ್ಶನ	467
ಸದ್ವೃತ್ತಾನುಷ್ಠಾನ	468
ಸದಾನಂದಯೋಗಿ	495
ಸ್ವಪ್ರಯಾಸಫಲದೀಪಿಕೆ	464
ಸಭಾಪರ್ವ	465
ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	469
ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಚರಿತ	467
ಸಮಂತಭದ್ರ	476
ಸಾಧನೆ	468
ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	464
ಸಾಸಲಯ್ಯ	499
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	188
ಸಿದ್ಧಾಂತಿಪುಸ್ತಕಂ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	463
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ, ಸು 1160	361, 441
ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ	466
ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ	466, 467
ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಾರ	468
ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ	168
ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರ (ಪ)	466
ಸುಧನ್ವವಧ	467
ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ.ಎ. 19 ಶ.	463
ಎಂ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ ಎ., 19 ಶ.	464
ಸುಮನೋಬಾಣ	483, 488
ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ	466
ಸುರಭಿ	466
ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬಸಭ್ಯರಾದಹಿಂದುಗಳು	468
ಸೂಚಿಕಾಯಕದರಾಮಿತಂದೆ ಸು. 1160	361, 442
ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನಮಾಲೆ	472
ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಸು. 1665	462
ಸೇತುಬಂಧನ	469
ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕ	486
ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	496
*ಸೌಭದ್ರ	467
ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ	470
ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1149	436
ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ	467
ಹರ್ಷಚರಿತ	468
ಹರಿವಂಶೋಪಾಖ್ಯಾನ	467
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ	467
ಹರಿಹರಲೀಲಾಮೃತ	466
ಹವ್ಯಪಾಕಪದ್ಧತಿ	468
ಹಳಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಕೋಶ	469
ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಸ್ಮೃತಿ	468
ಹಿತಬೋಧಿನಿ (ಪ)	464
ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ)	466

Extracts from
Opinions on Volume I (Revised Edition) of the Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets, and on Sasana-padya-manjari.

The revised edition of Volume I of your Karnataka-Kavicharite is a vast improvement on the original. The Introduction is admirable, and I see that several criticisms have arisen regarding points in your work, of which you take notice. The inclusion of the inscription in the Bijapur Museum is interesting. I am very glad to hear that Volume III is near completion and hope soon to welcome a copy The whole work will perpetuate your name as a benefactor to the Kannada speaking peoples.

Mr. B Lewis Rice, C.I.E.

Let me offer you my hearty congratulations on the new edition of this most useful book, the reprinting shows that there is a real demand for good things in literature.

Dr L. D Barnett.

I am very glad you have already been able to issue this new edition, and to embody in it the fuller information your researches have brought to light, and your latest judgment on points still obscure

When one recalls the state of our knowledge of Kanarese literature as recently as 50 years ago, when it consisted of a mass of material unclassified, mostly undated, by authors of whose personal history and times we knew nothing, and largely in manuscript form, difficult of access and difficult to read, and then turns to your volumes and finds a vast fund of information about each author, and all displayed luminously in chronological order, one cannot but be grateful for the splendid foundation that has thus been laid for

the studies of all future Kanarese scholars. Together with the historical knowledge also obtained of the same period, it enables us to follow in detail the development of the genius of the Kanarese people. For your very large contribution to this result we are deeply grateful.

Rev. E. P Rice, B A

You have certainly added a good deal of information about the Vachana Literature in your new volume In the preface you have referred to some comments made against you in certain newspapers of this part When I read them, I felt very great pain as they were entirely undeserved. They should have applauded you for your work

Mr P. G. Halkatti, B A., LL B.

No scholar has devoted more zeal and ability to the study of ancient Kanarese literature and history than Rao Bahadur Narasimhacharya, and it is gratifying to see in the appearance of a second and enlarged edition of his admirable *Karnataka-Kavi-Charite* a proof that his labours have succeeded in arousing a fitting interest is this pleasant *hortus Musarum* The work, as students of Kanarese know, gives what is known of the lives of the poets in their chronological order, with specimens of their verses, where time has spared them, beginning with Samantabhadra (C. 400), and this new edition has been enlarged by the addition of notices of about fifty more poets, chiefly composers of inscriptions, thus marking a notable advance.—*Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland.*

The history of the Kannada language and the treasures of its literature are collected together in the volumes dealing with [the Lives of Kannada poets. Great as has been the distinguished services of Mr. Narasimhachar in the cause of antiquarian research, especially in Southern India, his contributions to our stock of knowledge of the Kannada

language itself are still more great It is gratifying to note that the "Lives" appears as a Mysore University Publication and its get-up leaves nothing to be desired.

Mythic Society Journal

ತಾವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾದ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ತಾಳವಾಲಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಾಮ್ರಶಿಲಾಲೇಖಗಳನ್ನೂ ಅತ್ಯಗಾಧಮಾನಸಿಕ, ಶಾರೀರಕಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಲೌಕಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ವಜ್ಞರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಾನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಪಡುವಂಥ ಸಾರತರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಮಾತೆಯ ಸೀಮಂತ ರತ್ನದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರಭೂಷಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ತಾವು ೩೦ ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಸೇವೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಗಿನ ನಮ್ಮಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾನವಸೇವಕರಿಗೆ ಒಂದು ತರದ ನವಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾದರಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹತ್ವಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ತಮಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕರ್ಣಾಟಕನೂ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ

ದಾವಣಗೆರೆ ನಿಶಾನಿಮಠದ ಶಾಂತವೀರಾರ್ಯರು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಹಿಂದಣಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಗೌರವವು ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಮೂಲ ಪುರುಷರು ತಾವೇ ಆಗಿರುತ್ತೀರೆಂದು ಹೇಳಲು ಆವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು "ಅಭಿನವ ಕನ್ನಡಸೀಮಾ ಪುರುಷ" ಎಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡೇ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಸಾರಬಲ್ಲದು. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಶಾಲಿಗಳಾದ ಚೇರಿಗೆ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ತವನವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಯುಕ್ತವೇಸರಿ.

ಎತ್ತಗದ ಮಠದ ದೊಡ್ಡರಾಮಾರಾಧ್ಯರು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯನ್ನು) ಅರಿಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಾರರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗ

ಲಾಗದು. ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಮಂದಿ ಹೊಸ ಕವಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೂ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಭಾಷಾನಿಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ ಅಂದವಾದ ರೂಪಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮ|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುವೆಂದು ಕೇಳುವುದೇ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಶುಭ ಸಂಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಚರಿತೆಯಂಥ ಪುಸ್ತಕವು ಎರಡನೆಯಸಾರಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಸೇರುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ. ಮ|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಈಗ್ರಂಥರಚನೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಉಪಕಾರವು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.

ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ರತ್ನಕ್ಕೆ ಗಣಿಯು ಪ್ರಾಕ್ತನವಿಮರ್ಶವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು, ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಆರ್.ಎ.ಎಸ್. ಈ ಮಹನೀಯರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಅನುಪಮವಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚಿರಋಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದರೂ ಕವಿಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಆದ್ಯ ಗುರುವೆಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಕವಿಗಳ ಅನುಕ್ತಚರಿತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದೂ ಎಷ್ಟೋ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತೆ. ಹೀಗಿರು

ವಾಗ ೨೦೦, ೩೦೦ ಕವಿಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಬೇಕು? ತಮ್ಮ ಮೇಧಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು? ಎಂಬೀ ವಿಚಾರವನ್ನು 'ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲನು ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿಯ" ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯಂತೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇದು ಒಂದನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಮಾತು.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಗಳೂ ಸುಮಾರು ೮೦ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ೬೬ ಪುಟಗಳೂ ೨೩, ೨೪ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪೀಠಿಕೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ಪೀಠಿಕೆಯು ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಯಾವ ಮತಪಕ್ಷಪಾತವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನ್ಯೂನಾನತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ನಾವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಲ್ಲೆವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ "ವಿಶ್ವಬಂಧು"ವು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನು. ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವರಾದರೂ ಕೆಲವರು "ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರು ಮತ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಕಾರಿರುವರು' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಪೀಠಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗಿದೇ ಬಹುಮಾನ?

ವಿಶ್ವಬಂಧು.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತಾಂತವೇನು? ಅವರ ವಾಙ್ಮಯವೇನು? ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷಗಳಾವುವು? ಜಾಗ್ರತಿಯು ಯಾವ ದಾರಿಯಿಂದ ಆದೀತು? ಎಂಬೀ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದೂ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಗಾಧ ಸಂಗತಿಗಳ ಆಗರವಾದದ್ದೂ ಈ ಕವಿಚರಿತೆಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥವೇ. ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶನಾವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಅನಂತಾನಂತ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನಮಾಡಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು.

ಕರ್ಮವೀರ.

Sasana-padya-manjari.

It is very nicely printed and got up. The arrangement too is very good and an aid to convenient use. The work cannot fail to be a great help to all students of the language. And being arranged chronologically, it serves as a guide to the development of the older and later details of composition. It is not only of literary but also of historical value, and I am glad such good use has been made of the inscriptions

Mr B. Lewis Rice, C.I.E.

It is a happy idea to have an anthology of verses from inscriptions, as it gives us an index of the general level of culture and literary taste in the best period.

Dr. L. D. Barnett

The chronological arrangement of the extracts throws light not only on the growth of the Kannada language and the transformations of words in course of time, but also on several of the social and other institutions and practices as they existed at the various periods to which the extracts relate. You have by your researches rendered lasting service to the Karnataka country and thereby entitled your_ self to the gratitude of the existing generation as well as of posterity

Rao Bahadur M. Shama Rao, M.A.

It is an excellent book to the reader, but what a deal of labour it must have meant to you! All honour to you for the great and enduring services you have been continuously rendering not only to Mysore but to Indian scholarship generally.--*Mr. C. Hayavadana Rao, B.A., B.L.*

In *Sasana-padya-manjari* Rao Bahadur Narasimhacharya has collected a neat anthology of 1456 verses selected from 283 anonymous Kanarese inscriptions in Mysore and Bombay, with an appendix of short notes on points of lexical and grammatical difficulty. Though there is a certain sameness of theme in many of the verses, they all have literary merit, and the student of Kannada poetry will find in them a rich mine of manifold examples of poetic diction.

Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland

Each inscription is introduced with a brief note regarding the subject-matter, the date and the ruler at the time. The total number of stanzas extracted is 1456. The trouble involved in collecting, sifting and arranging these and in giving notes for enabling the reader to understand them must have been indeed immense and the Kannada-speaking public are greatful to Mr. Narasimhachar for all these. The 'Manjari' is excellently got up and it is a treasure to students of history and to lovers of Kannada.

Mythic Society Journal.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೧೪೫೬ ಪದ್ಯಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು; ಮತ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆಯೂ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಆ ಆ ಶಾಸನಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲ, ಆಗಿನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು, ಸೂಚಿಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು ಪುಸ್ತಕದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು ಇದರ ಘನತೆಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆ ದೇಶಕ್ಕೂ ಭಾಷೆಗೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಮೋಘ ಅಸದೃಶ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಉದ್ಘೋಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಓದುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ನಡೆದುಬಂದಿರುವ ಆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳು, ಜನರ ವೇಷ ಭಾಷೆಗಳು, ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ [illegible]ಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳ [illegible]

ಆಗಳಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆ ಮತಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸದೃಶ ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದೊಂದು ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುವೆಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆಯುಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಕ್ಷರಸ್ಥಳಾದ ಮಹಿಳೆಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಭಕ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೋದರೀ ಸೋದರರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ಸನ್ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಶಾಸನಪದ್ಯಮಂಜರಿಯ ಕರ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೫೬ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ೧೫೪ ರಾಜಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ೨೮೪ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ೧೪೩೩ ಪದ್ಯಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ—ಅರ್ಥವಾಗದ ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಇಂತಹ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಓದಲೇಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತ. ಇದನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಮನೋದೇವತೆಯಾದರೋ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು

ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲೆಂದೆಂಬ ಕಲ್ಲದರಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕರಗಿಸಲು ಬಂದ ನೀನು |
ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲರ ಬಲಿತ ಮೊಲ್ಲೆದೆಯ ನಲ್ಮುಗುಳ ನರಳಿಸಲು ಬಂದ ಭಾನು ||

ಎಂದು ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇವಳ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಗಾಗಿ ಹೋದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗರಿಕೆಪಡಿಸುವೆವು.

ನವೀನಭಾರತ